TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

128'inci Birleşim
19 Ağustos 2016 Cuma

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	Sayfa
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	**232**
II.- BU BİRLEŞİM TUTANAK ÖZETİ	**235**
III.- GELEN KÂĞITLAR	**240**
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	**248**
A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI	*248:252*
1.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, gazi ve şehit ailelerine ilişkin gündem dışı konuşması	248:249
2.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, özelleştirme sonucu mağdur olan işçilere ilişkin gündem dışı konuşması	250:251
3.- İstanbul Milletvekili Serap Yaşar'ın, 15 Temmuz 2016 darbe girişimine ve devam eden terör saldırılarına ilişkin gündem dışı konuşması	251:252
V.- AÇIKLAMALAR	**253,255,312,349,422**
1.- Erzurum Milletvekili Mustafa Ilıcalı'nın, Yavuz Sultan Selim Köprüsü'nün hayırlı olmasını dilediğine ve Osman Gazi Köprüsü'nün maliyeti hesaplanırken projenin tamamının bir bütün olarak ele alınması gerektiğine ilişkin açıklaması	253

Sayfa

2.- Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek'in, Kurban Bayramı'nda emeklilere birer maaş ikramiye verilmesini talep ettiğine ilişkin açıklaması 253:254

3.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, terörün bir an önce bitmesi için Hükûmete hukuk içerisinde yapılacaklar için destek olacaklarına, Balıkesir'in teröre en çok şehit veren illerden biri olduğuna ve şehitlere Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması 254

4.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, Anadolu'nun fethinin sonuçları itibarıyla tarihimizin en önemli olaylarının başında geldiğine ve Anadolu'nun kapılarını açan şehit ve gazilere Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması 254

5.- Hatay Milletvekili Birol Ertem'in, işe ihtiyacı olan insanların istihdamında siyasi tercihlerin kriter olmaması gerektiğine ve ayrımcılık yapan yetkilileri sorumlu davranmaya ve adil olmaya davet ettiğine ilişkin açıklaması 255

6.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, 411 sıra sayılı Yasa Tasarısı'nın 75'inci maddesiyle ilgili kamuoyu vicdanının rahatsız olduğuna ve çevreyle ilgili denetimleri devre dışı bırakan bu maddenin tekriri müzakereyle yeniden ele alınması gerektiğine ilişkin açıklaması 255

7.- Adıyaman Milletvekili Behçet Yıldırım'ın, Adıyaman merkezde ve Havşeri suyunun getirildiği Bulam beldesinde çok ciddi su sorunu yaşandığına ilişkin açıklaması 256

8.- Antalya Milletvekili Ahmet Selim Yurdakul'un, yeni atanacak sağlık personeli sayısının artırılmasını, sağlık çalışanlarının yıpranma payı ve döner sermaye ödeneklerinin emekliliğe yansıtılmasını talep ettiğine ve aile hekimlerinden istenen ek işlerle ilgili kendileriyle istaşare edilmesinin doğru olacağına ilişkin açıklaması 256

9.- Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın, hakkında uzaklaştırma, gözaltı ve tutuklama süreci başlatılan akademisyenlerden boşalan kadrolar nedeniyle eğitimin aksaması tehlikesi olduğuna ve eğitim ve öğretimin aksamaması için ne tür tedbirler düşünüldüğünü öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 257

10.- Samsun Milletvekili Kemal Zeybek'in, Toprak Mahsulleri Ofisinin alım yapmaması nedeniyle çiftçilerin yaşadığı sorunlara ve ayçiçeği alımlarının desteklenmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 257

11.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, eğitim sisteminde yaşanan mevcut sorunların çözülmediğine ve yeni sorunların eklendiğine ilişkin açıklaması 257

12.- İzmir Milletvekili Müslüm Doğan'ın, İstanbul Garip Dede Cemevi Dergâhı'na yapılan silahlı saldırıyla ilgili İçişleri Bakanından bilgi almak istediğine ilişkin açıklaması 257:258

13.- Giresun Milletvekili Bülent Yener Bektaşoğlu'nun, belediyelerin halk otobüsü taşımacılığı hizmetlerini devrettiği şirketlerin gazi, şehit yakını, engelli ve yaşlı yurttaşların ücretsiz taşınmasına yönelik anlaşma yapmadıklarına ilişkin açıklaması 258

Sayfa

14.- Mersin Milletvekili Hüseyin Çamak'ın, terör sorununun silahla çözülemeyeceğine, başka ülkelerdeki sorunların çözülmesine öncülük edenlerin kendi ülkeleri için de aynı iradeyi göstermesi gerektiğine ilişkin açıklaması 258

15.- Burdur Milletvekili Mehmet Göker'in, Burdur'da birim amirlerinin inisiyatifi doğrultusunda açığa alınan devlet memurlarının soruşturmalarının tamamlanarak bir an önce görevlerine iadesini talep ettiğine ilişkin açıklaması 259

16.- Amasya Milletvekili Mustafa Tuncer'in, yaşanan süreçte suçlu-suçsuz ayrımının çok titiz yapılmasını ve gerçekten suçsuz olanların mağdur edilmemesini, bir an önce Amasya çevre yolunun yapımına başlanmasını ve Mecitözü Kaşvağı ile Çorum-Mecitözü Kavşağı arasındaki 50 kilometrelik yolun yapılmasını talep ettiğine ilişkin açıklaması 259

17.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Hükûmetin FETÖ'yle mücadelede iktidar partisi-cemaat kavgası gibi bir görüntü vermekten özenle kaçınması ve FETÖ'yle mücadelenin dün, bugün ve yarın perspektifiyle ele alınarak gerçekleştirilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 259:260

18.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, OHAL kapsamında yayınlanan kanun hükmünde kararnamelerle Türkiye'de pek çok şirkete el konularak kayyum atandığına, bu kayyumların o şirketin işlevini nasıl sürdürdüğüne dikkat edilmesi gerektiğine ve Manisa'da üzüm üreticilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması 260:261

19.- Hakkâri Milletvekili Selma Irmak'ın, darbe girişiminden sonra alınan güvenlik tedbirlerinin en fazla hissedildiği alanların cezaevleri olduğuna, cezaevlerinde işkence görüldüğüne dair çok ciddi iddiaların olduğuna ve bu konuda tedbir alınması gerektiğine, hasta tutukluların durumuna ilişkin açıklaması 261:262

20.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Meclisin tatile girmesini tasvip etmediklerine ve iktidar partisinin darbeleri araştırma komisyonuna üye bildirmediği için bu komisyonun çalışmalarına başlayamadığına ilişkin açıklaması 312

21.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, yazar Aslı Erdoğan'ın tutuklanmasına ilişkin açıklaması 349

22.- Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in, yazar Aslı Erdoğan'ın tutuklanmasına ilişkin açıklaması 349:350

23.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, bu yasama yılında yapılan bütün çalışmaların ülkemize, milletimize hayırlar ve esenlikler getirmesini temenni ettiğine, 15 Temmuz ruhunun Türkiye'nin geleceğine taşınmasını dilediğine ve 411 sıra sayılı Kanun Tasarısı'na MHP Grubu olarak kabul oyu vereceklerine ilişkin açıklaması 422:423

24.- Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in, 411 sıra sayılı Kanun Tasarısı'na HDP Grubu olarak ret oyu vereceklerine, Meclisin tatile gireceği bir süreçte özellikle barışın, demokrasinin ve özgürlüklerin hayat bulmasını dilediğine ilişkin açıklaması 423

Sayfa

25.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, bütün milletvekillerine sağlıklı bir tatil dilediğine, 15 Temmuz sonrası siyaset kurumundaki diyalog ve iş birliği ikliminin sürmesini arzu ettiğine ve Kurban Bayramı'nı tebrik ettiğine ilişkin açıklaması 423:424

26.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, 15 Temmuzdan sonra siyasi dilin kazanmış olduğu medeni ve rekabeti nezaketle sürdüren tavrın kalıcı olmasını ümit ettiğine ve Kurban Bayramı'nı tebrik ettiğine ilişkin açıklaması 424

27.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, milletvekillerine katkılarından dolayı teşekkür ettiğine ve Kurban Bayramı'nı tebrik ettiğine ilişkin açıklaması 425

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI 255,299,426

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ayşe Nur Bahçekapılı'nın, 30 Ağustos Zafer Bayramı'na ve Mustafa Kemal Atatürk ile silah arkadaşlarını rahmetle andığına ilişkin konuşması 255

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ayşe Nur Bahçekapılı'nın, İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğdu'ya başsağlığı dilediğine ilişkin konuşması 299

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ayşe Nur Bahçekapılı'nın, zor bir yasama yılı geçirildiğine ve herkese iyi tatiller dilediğine ilişkin konuşması 426

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI 262

A) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ 262:267

1.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba ve 25 milletvekilinin, geri gönderme merkezlerinin durumunun araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/306) 262:263

2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 26 milletvekilinin, TRT tarafından düzenlenen bir sınavda yaşanan ihmallerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/307) 264:265

3.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 24 milletvekilinin, Habur Sınır Kapısı'nda 14/12/2015 tarihinden itibaren bekletilen kamyon ve tır şoförlerinin mağduriyetlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/308) 265:267

B) TEZKERELER 267:268

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisini temsilen bir heyetin, Avrupa Parlamentosu Katılım Öncesi Eylem Birimi tarafından Sırbistan Parlamentosunun ev sahipliğinde 15-16 Eylül 2016 tarihlerinde Sırbistan'ın başkenti Belgrad'da düzenlenecek olan "Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) Fonlarının İzlenmesi: Başarılar ve Sorunlar" başlıklı parlamentolar arası konferansa katılmasına ilişkin tezkeresi (3/825) 267

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisini temsilen bir heyetin, 2-4 Eylül 2016 tarihleri arasında Avrupa Birliği Dönem Başkanlığını yürütmekte olan Slovakya'nın başkenti Bratislava'da düzenlenecek olan Ortak Dış ve Güvenlik Politikası ile Ortak Güvenlik ve Savunma Politikası Parlamentolar Arası Konferansı'na katılmasına ilişkin tezkeresi (3/826) 267:268

Sayfa

VIII.- ÖNERİLER **268,278,402**

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ *268:275,278:281*

1.- HDP Grubunun, 28/6/2016 tarihinde, Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken tarafından, AKP Hükûmetinin Türkiye dış politikasında sergilediği tutarsız ve ilkesiz yaklaşımlarının Türkiye'deki iç ve bölgesel siyasal alandaki olumsuz sonuçlarının açığa çıkarılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 19 Ağustos 2016 Cuma günkü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 268:275,278:279

2.- AK PARTİ Grubunun, bastırılarak dağıtılan 413, 416 ve 414 sıra sayılı Kanun Teklifi ve Tasarılarının kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının sırasıyla 1, 2 ve 3'üncü sıralarına, yine bu kısımda bulunan 45 sıra sayılı Kanun Tasarısı ile 412 sıra sayılı Olağanüstü Hâl Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin KHK ile İç Tüzük'ün 128'inci maddesine göre doğrudan gündeme alınmasına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tezkeresinin yine bu kısmın 4 ve 5'inci sıralarına alınmasına ve diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun 19 Ağustos 2016 Cuma günkü birleşiminde 88 sıra sayılı Kanun Tasarısı'na kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar, bu birleşiminde gece 24.00'te günlük programın tamamlanamaması hâlinde günlük programın tamamlanmasına kadar çalışmalarına devam etmesine; 19 Ağustos 2016 Cuma günkü birleşiminde 411 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın görüşmelerinin tamamlanması hâlinde 20 ve 21 Ağustos 2016 Cumartesi ve Pazar günlerine ilişkin çalışma kararının kaldırılmasına; Türkiye Büyük Millet Meclisinin 23 Ağustos 2016 Salı gününden başlamak ve 1 Ekim 2016 Cumartesi günü saat 15.00'te toplanmak üzere tatile girmesine; 413 sıra sayılı Kanun Teklifi ile 412 sıra sayılı Olağanüstü Hâl Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin KHK ile İç Tüzük'ün 128'inci maddesine göre doğrudan gündeme alınmasına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tezkeresinin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi ilişkin önerisi 279:281

B) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ *402*

1.- Danışma Kurulunun, 411 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 15'inci maddesinden sonra gelmek üzere ihdas edilen İstanbul Kent Üniversitesi kurulmasına ilişkin 16'ncı maddenin yeniden görüşülmesine dair Hükûmetin talebinin İç Tüzük'ün 89'uncu maddesi uyarınca uygun görüldüğüne ilişkin önerisi 402

IX.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR **275,319**

1.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Eskişehir Milletvekili Cemal Okan Yüksel'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 275:277

Sayfa

2.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması 277:278

3.- İzmir Milletvekili Musa Çam'ın, Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un 413 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması 319:321

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER 282,300,313,321,350,357, 402,425,426,427

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ *282:299,300:312,313:319, 321:348,350:355,357:401, 427:444*

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Isparta Milletvekili Süreyya Sadi Bilgiç ile 14 Milletvekilinin Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1319) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 413) 282:299,300:312,313:319, 321:348,350:355,427:444

2.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyetinde Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin Kurulmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/744) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı 416) 357:367,427:444

3.- Türkiye Cumhuriyeti ile İsrail Devleti Arasında Tazminata İlişkin Usul Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/754) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 414) 367:397,427:444

4.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Venezuela Bolivar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği ile İlgili Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/355) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 45) 398:399,427:444

5.- 667 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararname (1/746) ile İç Tüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (S. Sayısı: 412) 399:401

6.- Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/750) ve İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin; 19.4.2012 Tarihli ve 6292 Sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/571) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 411) 401,427:444

Sayfa

B) YENİDEN GÖRÜŞMELERİ YAPILAN TASARILAR / TEKLİFLER (TEKRİRİ MÜZAKERE) *402:422,425,426*

1.- Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/750) ve İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin; 19.4.2012 Tarihli ve 6292 Sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/571) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 411) 402:422,425,426,427:444

XI.- SEÇİMLER **356**

A) KOMİSYONLARA ÜYE SEÇİMİ *356:357*

1.- Fethullahçı terör örgütünün (FETÖ/PDY) 15 Temmuz 2016 tarihli darbe girişimi ile bu terör örgütünün faaliyetlerinin tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla kurulan (10/276, 277, 278, 279) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu üyeliğine seçim 356:357

XII.- OYLAMALAR **427**

1.- (S.Sayısı:413) Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

2.- (S.Sayısı:416) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyetinde Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin Kurulmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı'nın oylaması 427:444

3.- (S.Sayısı:414) Türkiye Cumhuriyeti ile İsrail Devleti Arasında Tazminata İlişkin Usul Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı'nın oylaması 427:444

4.- (S.Sayısı:45) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Venezuela Bolivar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği ile İlgili Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı'nın oylaması 427:444

5.- (S.Sayısı:411) Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın oylaması 427:444

XIII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI **445**

1.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, FETÖ terör örgütü mensuplarının tespitine ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Başbakan Yardımcısı Nurettin Canikli'nin cevabı (7/7301) 445:447

2.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, 15 Temmuz darbe kalkışmasıyla ilgili Kars'ta yapılan operasyonlara ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Başbakan Yardımcısı Nurettin Canikli'nin cevabı (7/7356) 448:451

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.00'te açılarak on dört oturum yaptı.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ayşe Nur Bahçekapılı;

Başkanlık Divanı olarak Van ve Elâzığ'da meydana gelen terör saldırılarını lanetlediklerine ve şehitlere Allah'tan rahmet dilediklerine,

Bitlis'te bir patlama sonucunda şehit olan 3 askere Allah'tan rahmet dilediğine,

İlişkin birer açıklamada bulundu.

Sivas Milletvekili Hilmi Bilgin, 15 Temmuz 2016 darbe girişimine,

Bartın Milletvekili Muhammet Rıza Yalçınkaya, Bartın ilinin Amasra ve Kurucaşile ilçelerinde yaşanan sel felaketine,

Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran, gözaltı ve tutuklamalar sırasında yaşanan ihlallere,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Denizli Milletvekili Cahit Özkan, FETÖ'nün ihanet eylemlerinin PKK'ya, PKK'nın ihanetinin FETÖ'ye hizmet ettiğine ve Van ile Bitlis'te hain FETÖ-PKK saldırılarında şehit olanlara Allah'tan rahmet dilediğine,

Bursa Milletvekili Erkan Aydın, Elâzığ, Bitlis, Van ve Diyarbakır'daki terör saldırılarında şehit olanlara Allah'tan rahmet dilediğine ve Hükûmetin işsizliğin önlenmesi konusunda acil önlemler alması gerektiğine,

Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu, bugünkü terör saldırılarında hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet dilediğine ve AKP'nin Türkiye tarımını yönetemediğine,

Manisa Milletvekili Mazlum Nurlu, darbe bahanesiyle okulların imam- hatipleştirilmesiyle yıllardır eğitime vurulan darbelere bir yenisinin daha ekleneceğine,

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, İstanbul'un Sultanbeyli ve Şile ilçelerinde yaşanan sorunlara,

Sivas Milletvekili Ali Akyıldız, Toprak Mahsulleri Ofisi alım yapmadığı için Sivas'ta çiftçilerin yaşadığı mağduriyetlere ve desteklemeleri tapu sahiplerinin değil gerçek üreticinin alması gerektiğine,

Erzurum Milletvekili Mustafa Ilıcalı, Van, Elâzığ ve Bitlis'te gerçekleştirilen menfur terör saldırılarını şiddetle kınadığına, şehitlere Allah'tan rahmet dilediğine ve Türkiye Büyük Millet Meclisindeki tüm siyasi partilerin bu konuda tek ses, tek yürek olduklarını tüm dünyaya duyurması gerektiğine,

Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın, Van, Elâzığ ve Bitlis'te hain terör saldırılarında şehit düşenlere Allah'tan rahmet dilediğine ve gelir uzmanlarının mağduriyetlerinin giderilmesi gerektiğine,

Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet, hain terör saldırılarını kınadığına, şehitlere Allah'tan rahmet dilediğine, giyim, bilgisayar, el sanatları, makine nakışları, halk oyunları gibi branşlarda uygulamalı meslek eğitimi veren kadrosuz usta öğreticilere kadro verilmemesinin sebebini öğrenmek istediğine,

Bursa Milletvekili Ceyhun İrgil, Van, Hakkâri, Elâzığ ve Bitlis'te teröre kurban gidenlere rahmet dilediğine ve ülkeyi yönetemeyen, istifa etmesi gerektiğini bile anlamayan bir Hükûmetle karşı karşıya olunduğuna,

Mersin Milletvekili Hüseyin Çamak, beden eğitimi dersleri kapsamında okullarda yüzme eğitiminin ve pratiğinin verilmesinin düşünülmesi gerektiğine ve şehitlere Allah'tan rahmet dilediğine,

Kahramanmarş Milletvekili İmran Kılıç, hain terör saldırılarını kınadığına, şehitlere Allah'tan rahmet dilediğine ve17-25 Ağustos İbni Sina Haftası'na,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, terörü lanetlediğine, şehitlere Allah'tan rahmet dilediğine ve Hükûmete, emeklilere Kurban Bayramı'nda ikramiye vermesi ve promosyonlarla ilgili beklentilerini sonuçlandırması çağrısında bulunduğuna,

Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek, AKP Hükûmetinin Meclisin verdiği tüm desteğe rağmen terör ve şiddetle mücadelede son derece başarısız olduğuna ve OHAL uygulamaları kapsamında hiçbir suçu olmayan, hakkında somut delil olmayan bazı insanların da gözaltına alındığına,

İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir, Hükûmete, kapatılan okullardaki öğrencilerin eğitimlerini tamamlamaları, malum cemaat yapılanmasıyla ilişkisi olmayan akademisyen ve idari personel hakkında adil bir soruşturma yürütülerek görevlerine dönmeleri konusunda gereğinin en kısa sürede yapılması çağrısında bulunduğuna,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Van, Elâzığ ve Bitlis'te yaşanan terör olaylarında şehit olanlara Allah'tan rahmet dilediğine, terör saldırılarına karşı önleyici tedbirler ile teknolojik imkânların bir an önce seferber edilmesi ve FETÖ'yle mücadele edilirken PKK'nın ihmal edilmemesi gerektiğine,

Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel, son bir hafta içerisinde Mardin Kızıltepe, Diyarbakır Sur, Van ve Elâzığ merkezde meydana gelen saldırıları kınadığına ve yaşamını yitirenlere Allah'tan rahmet dilediğine ve demokrasi olmadan barışın mümkün olmayacağını vurgulamak istediğine,

Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Van, Elâzığ ve Bitlis'te yaşanan terör olaylarında şehit olanlara Allah'tan rahmet dilediğine ve 15 Temmuz darbe girişiminden sonra alınan olağanüstü hâl kararının sadece FETÖ terör örgütüyle değil bütün terör örgütleriyle mücadeleyi de beraberinde getirdiğine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Diyarbakır, Van, Elâzığ, Bitlis ve Mardin Kızıltepe'de yaşanan terör olaylarında hayatını kaybedenlere Alla'tan rahmet dilediğine ve Hükûmetin son günlerde yaşanan bu olaylarla ilgili derhâl bilgi vermesi gerektiğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Antalya Milletvekili Ahmet Selim Yurdakul ve 21 milletvekilinin, hemşirelerin sorunlarının (10/303),

Tokat Milletvekili Kadim Durmaz ve 24 milletvekilinin, Tokat'ta HES projelerinin yol açtığı sorunların (10/304),

İzmir Milletvekili Tacettin Bayır ve 27 milletvekilinin, İşsizlik Sigortası Fonu'nun daha etkin kullanılmasının sağlanabilmesi amacıyla yapılması gerekenlerin (10/305),

Araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergeleri Genel Kurulun bilgisine sunuldu; önergelerin gündemdeki yerlerini alacağı ve ön görüşmelerinin sırası geldiğinde yapılacağı açıklandı.

MHP Grubunun, 30/6/2016 tarih ve 1791 sayıyla Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay tarafından, terör örgütlerinin ülkemizdeki finansal faaliyetlerinin araştırılarak terörizmin finansmanının önlenmesi için alınması gereken tedbirleri tespit etmek amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırma önergesinin,

HDP Grubunun, 16/8/2016 tarihinde, Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel tarafından, 11 Ocak 2016 tarihinde "Bu Suça Ortak Olmayacağız" başlığıyla yayınlanan bildirinin ardından çok sayıda akademisyenin maruz kaldığı işten çıkarma, görevden uzaklaştırma, adli ve idari

soruşturma ile gözaltı ve tutuklama uygulamalarının araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (2665 sıra no.lu) Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 18/8/2016 tarihinde Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Engin Altay tarafından, son dönemde yüzlerce yurttaşımızın ve güvenlik personelimizin yaşamını yitirmesiyle sonuçlanan terör saldırılarına zemin oluşturan yanlış politikaların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (772 sıra no.lu) Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak,

Genel Kurulun 18 Ağustos 2016 Perşembe günkü (bugün) birleşiminde sunuşlarda okunmasına görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Mardin Milletvekili Mithat Sancar, İstanbul Milletvekili Halis Dalkılıç'ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/750) ve İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin; 19.4.2012 Tarihli ve 6292 Sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/571) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 411), görüşmeleri tamamlandı, verilen aradan sonra Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

2'nci sırasında yer alan, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Kültür Yollarına İlişkin Genişletilmiş Kısmi Anlaşmayı Tesis Eden Kararına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/373) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 88), Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Pakistan Senatosu üyeleri ve Millî Meclis milletvekillerinden oluşan heyete "Hoş geldiniz." denildi.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Faruk Özlü, Elâzığ merkez, Diyarbakır Bismil ve Van merkezde meydana gelen olaylara ilişkin bir açıklamada bulundu.

Alınan karar gereğince, 19 Ağustos 2016 Cuma günü saat 14.00'te toplanmak üzere 05.01'de birleşime son verildi.

Ayşe Nur BAHÇEKAPILI
Başkan Vekili

Fehmi KÜPÇÜ	*Ali Haydar HAKVERDİ*	*Elif Doğan TÜRKMEN*
Bolu	Ankara	Adana
Kâtip Üye	Kâtip Üye	Kâtip Üye

II.- BU BİRLEŞİM TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.01'de açılarak on üç oturum yaptı.

İstanbul Milletvekili Arzu Erdem, gazi ve şehit ailelerine,

Tokat Milletvekili Kadim Durmaz, özelleştirme sonucu mağdur olan işçilere,

İstanbul Milletvekili Serap Yaşar, 15 Temmuz 2016 darbe girişimine ve devam eden terör saldırılarına,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Erzurum Milletvekili Mustafa Ilıcalı, Yavuz Sultan Selim Köprüsü'nün hayırlı olmasını dilediğine ve Osman Gazi Köprüsü'nün maliyeti hesaplanırken projenin tamamının bir bütün olarak ele alınması gerektiğine,

Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek, Kurban Bayramı'nda emeklilere birer maaş ikramiye verilmesini talep ettiğine,

Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın, terörün bir an önce bitmesi için Hükûmete hukuk içerisinde yapılacaklar için destek olacaklarına, Balıkesir'in teröre en çok şehit veren illerden biri olduğuna ve şehitlere Allah'tan rahmet dilediğine,

Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç, Anadolu'nun fethinin sonuçları itibarıyla tarihimizin en önemli olaylarının başında geldiğine ve Anadolu'nun kapılarını açan şehit ve gazilere Allah'tan rahmet dilediğine,

Hatay Milletvekili Birol Ertem, işe ihtiyacı olan insanların istihdamında siyasi tercihlerin kriter olmaması gerektiğine ve ayrımcılık yapan yetkilileri sorumlu davranmaya ve adil olmaya davet ettiğine,

Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu, 411 sıra sayılı Yasa Tasarısı'nın 75'inci maddesiyle ilgili kamuoyu vicdanının rahatsız olduğuna ve çevreyle ilgili denetimleri devre dışı bırakan bu maddenin tekriri müzakereyle yeniden ele alınması gerektiğine,

Adıyaman Milletvekili Behçet Yıldırım, Adıyaman merkezde ve Havşeri suyunun getirildiği Bulam beldesinde çok ciddi su sorunu yaşandığına,

Antalya Milletvekili Ahmet Selim Yurdakul, yeni atanacak sağlık personeli sayısının artırılmasını, sağlık çalışanlarının yıpranma payı ve döner sermaye ödeneklerinin emekliliğe yansıtılmasını talep ettiğine ve aile hekimlerinden istenen ek işlerle ilgili kendileriyle istaşare edilmesinin doğru olacağına,

Denizli Milletvekili Kazım Arslan, hakkında uzaklaştırma, gözaltı ve tutuklama süreci başlatılan akademisyenlerden boşalan kadrolar nedeniyle eğitimin aksaması tehlikesi olduğuna ve eğitim ve öğretimin aksamaması için ne tür tedbirler düşünüldüğünü öğrenmek istediğine,

Samsun Milletvekili Kemal Zeybek, Toprak Mahsulleri Ofisinin alım yapmaması nedeniyle çiftçilerin yaşadığı sorunlara ve ayçiçeği alımlarının desteklenmesi gerektiğine,

İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir, eğitim sisteminde yaşanan mevcut sorunların çözülmediğine ve yeni sorunların eklendiğine,

İzmir Milletvekili Müslüm Doğan, İstanbul Garip Dede Cemevi Dergâhına yapılan silahlı saldırıyla ilgili İçişleri Bakanından bilgi almak istediğine,

Giresun Milletvekili Bülent Yener Bektaşoğlu, belediyelerin halk otobüsü taşımacılığı hizmetlerini devrettiği şirketlerin gazi, şehit yakını, engelli ve yaşlı yurttaşların ücretsiz taşınmasına yönelik anlaşma yapmadıklarına,

Mersin Milletvekili Hüseyin Çamak, terör sorununun silahla çözülemeyeceğine, başka ülkelerdeki sorunların çözülmesine öncülük edenlerin kendi ülkeleri için de aynı iradeyi göstermesi gerektiğine,

Burdur Milletvekili Mehmet Göker, Burdur'da birim amirlerinin inisiyatifi doğrultusunda açığa alınan devlet memurlarının soruşturmalarının tamamlanarak bir an önce görevlerine iadesini talep ettiğine,

Amasya Milletvekili Mustafa Tuncer, yaşanan süreçte suçlu-suçsuz ayrımının çok titiz yapılmasını ve gerçekten suçsuz olanların mağdur edilmemesini, bir an önce Amasya çevre yolunun yapımına başlanmasını ve Mecitözü Kaşvağı ile Çorum-Mecitözü Kavşağı arasındaki 50 kilometrelik yolun yapılmasını talep ettiğine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Hükûmetin FETÖ'yle mücadelede iktidar partisi-cemaat kavgası gibi bir görüntü vermekten özenle kaçınması ve FETÖ'yle mücadelenin dün, bugün ve yarın perspektifiyle ele alınarak gerçekleştirilmesi gerektiğine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, OHAL kapsamında yayınlanan kanun hükmünde kararnamelerle Türkiye'de pek çok şirkete el konularak kayyum atandığına, bu kayyumların o şirketin işlevini nasıl sürdürdüğüne dikkat edilmesi gerektiğine ve Manisa'da üzüm üreticilerinin sorunlarına,

Hakkâri Milletvekili Selma Irmak, darbe girişiminden sonra alınan güvenlik tedbirlerinin en fazla hissedildiği alanların cezaevleri olduğuna, cezaevlerinde işkence görüldüğüne dair çok ciddi iddiaların olduğuna ve bu konuda tedbir alınması gerektiğine, hasta tutukluların durumuna,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ayşe Nur Bahçekapılı, 30 Ağustos Zafer Bayramı'na ve Mustafa Kemal Atatürk ile silah arkadaşlarını rahmetle andığına ilişkin bir açıklamada bulundu.

Malatya Milletvekili Veli Ağbaba ve 25 milletvekilinin, geri gönderme merkezlerinin durumunun (10/306),

İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 26 milletvekilinin, TRT tarafından düzenlenen bir sınavda yaşanan ihmallerin (10/307),

İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 24 milletvekilinin, Habur Sınır Kapısı'nda 14/12/2015 tarihinden itibaren bekletilen kamyon ve tır şoförlerinin mağduriyetlerinin (10/308),

Araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergeleri Genel Kurulun bilgisine sunuldu; önergelerin gündemdeki yerlerini alacağı ve ön görüşmelerinin sırası geldiğinde yapılacağı açıklandı.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisini temsilen bir heyetin, Avrupa Parlamentosu Katılım Öncesi Eylem Birimi tarafından Sırbistan Parlamentosunun ev sahipliğinde 15-16 Eylül 2016 tarihlerinde Sırbistan'ın başkenti Belgrad'da düzenlenecek olan "Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) Fonlarının İzlenmesi: Başarılar ve Sorunlar" başlıklı parlamentolar arası konferansa katılmasına,

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisini temsilen bir heyetin, 2-4 Eylül 2016 tarihleri arasında Avrupa Birliği Dönem Başkanlığını yürütmekte olan Slovakya'nın başkenti Bratislava'da düzenlenecek olan Ortak Dış ve Güvenlik Politikası ile Ortak Güvenlik ve Savunma Politikası Parlamentolar Arası Konferansı'na katılmasına,

İlişkin tezkereleri kabul edildi.

HDP Grubunun, 28/6/2016 tarihinde, Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken tarafından, AKP Hükûmetinin Türkiye dış politikasında sergilediği tutarsız ve ilkesiz yaklaşımlarının

Türkiye'deki iç ve bölgesel siyasal alandaki olumsuz sonuçlarının açığa çıkarılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (2372 sıra no.lu) Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 19 Ağustos 2016 Cuma günkü (bugün) birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

AK PARTİ Grubunun, bastırılarak dağıtılan 413, 416 ve 414 sıra sayılı Kanun Teklifi ve Tasarılarının kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının sırasıyla 1, 2 ve 3'üncü sıralarına, yine bu kısımda bulunan 45 sıra sayılı Kanun Tasarısı ile 412 sıra sayılı Olağanüstü Hâl Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin KHK ile İç Tüzük'ün 128'inci maddesine göre doğrudan gündeme alınmasına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tezkeresinin yine bu kısmın 4 ve 5'inci sıralarına alınmasına ve diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun 19 Ağustos 2016 Cuma günkü (bugün) birleşiminde 88 sıra sayılı Kanun Tasarısı'na kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar, bu birleşiminde gece 24.00'te günlük programın tamamlanamaması hâlinde günlük programın tamamlanmasına kadar çalışmalarına devam etmesine; 19 Ağustos 2016 Cuma günkü (bugün) birleşiminde 411 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın görüşmelerinin tamamlanması hâlinde 20 ve 21 Ağustos 2016 Cumartesi ve Pazar günlerine ilişkin çalışma kararının kaldırılmasına; Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 23 Ağustos 2016 Salı gününden başlamak ve 1 Ekim 2016 Cumartesi günü saat 15.00'te toplanmak üzere tatile girmesine; 413 sıra sayılı Kanun Teklifi ile 412 sıra sayılı Olağanüstü Hâl Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin KHK ile İç Tüzük'ün 128'inci maddesine göre doğrudan gündeme alınmasına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tezkeresinin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi kabul edildi.

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Eskişehir Milletvekili Cemal Okan Yüksel'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

Sataşmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1'inci sırasına alınan, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Isparta Milletvekili Süreyya Sadi Bilgiç ile 14 Milletvekilinin Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1319) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 413) görüşmeleri tamamlanarak,

2'nci sırasına alınan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyetinde Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin Kurulmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/744) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı 416) görüşmeleri tamamlanarak,

3'üncü sırasına alınan, Türkiye Cumhuriyeti ile İsrail Devleti Arasında Tazminata İlişkin Usul Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/754) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 414) görüşmeleri tamamlanarak,

4'üncü sırasına alınan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Venezuela Bolivar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği ile İlgili Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/355) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 45),

6'ncı sırasına alınan ve görüşmeleri yarım kalan, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/750) ve İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin; 19.4.2012 Tarihli ve 6292 Sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/571) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 411), görüşmeleri tamamlanarak,

Yapılan açık oylamalarından sonra kabul edildi.

5'inci sırasına alınan, 667 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararname (1/746) ile İç Tüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresinin (S. Sayısı: 412) tümü üzerindeki görüşmelere başlandı, verilen aradan sonra Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Meclisin tatile girmesini tasvip etmediklerine ve iktidar partisinin darbeleri araştırma komisyonuna üye bildirmediği için bu komisyonun çalışmalarına başlayamadığına,

Manisa Milletvekili Özgür Özel,

Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel,

Yazar Aslı Erdoğan'ın tutuklanmasına;

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, bu yasama yılında yapılan bütün çalışmaların ülkemize, milletimize hayırlar ve esenlikler getirmesini temenni ettiğine, 15 Temmuz ruhunun Türkiye'nin geleceğine taşınmasını dilediğine ve 411 sıra sayılı Kanun Tasarısı'na MHP Grubu olarak kabul oyu vereceklerine,

Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel, 411 sıra sayılı Kanun Tasarısı'na HDP Grubu olarak ret oyu vereceklerine, Meclisin tatile gireceği bir süreçte özellikle barışın, demokrasinin ve özgürlüklerin hayat bulmasını dilediğine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, bütün milletvekillerine sağlıklı bir tatil dilediğine, 15 Temmuz sonrası siyaset kurumundaki diyalog ve iş birliği ikliminin sürmesini arzu ettiğine ve Kurban Bayramı'nı tebrik ettiğine,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, 15 Temmuzdan sonra siyasi dilin kazanmış olduğu medeni ve rekabeti nezaketle sürdüren tavrın kalıcı olmasını ümit ettiğine ve Kurban Bayramı'nı tebrik ettiğine,

Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, milletvekillerine katkılarından dolayı teşekkür ettiğine ve Kurban Bayramı'nı tebrik ettiğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

İzmir Milletvekili Musa Çam, Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un 413 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle bir konuşma yaptı.

Fethullahçı terör örgütünün (FETÖ/PDY) 15 Temmuz 2016 tarihli darbe girişimi ile bu terör örgütünün faaliyetlerinin tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla kurulan (10/276, 277, 278, 279) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu üyeliğine gruplarınca aday gösterilen milletvekilleri seçildiler.

Başkanlıkça, (10/276, 277, 278, 279) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonunun başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yapmak üzere toplanacakları gün, saat ve yerin daha sonra ilan edileceğine ilişkin duyuruda bulunuldu.

Danışma Kurulunun, 411 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 15'inci maddesinden sonra gelmek üzere ihdas edilen İstanbul Kent Üniversitesi kurulmasına ilişkin 16'ncı maddenin yeniden görüşülmesine dair Hükûmetin talebinin İç Tüzük'ün 89'uncu maddesi uyarınca uygun görüldüğüne ilişkin görüşü Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Hükûmetin, görüşülmekte olan 411 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 15'inci maddesinden sonra gelmek üzere ihdas edilen İstanbul Kent Üniversitesi kurulmasına ilişkin 16'ncı maddesinin yeniden düzenlenmesi amacıyla, Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'nün 89'uncu maddesi gereğince yeniden görüşülmesine ilişkin istemi kabul edildi ve Hükûmetin isteminin yerine getirileceği açıklandı.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ayşe Nur Bahçekapılı, İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğdu'ya başsağlığı dilediğine,

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ayşe Nur Bahçekapılı, zor bir yasama yılı geçirildiğine ve herkese iyi tatiller dilediğine,

İlişkin birer açıklamada bulundu.

Anayasa ve İç Tüzük gereğince, 1 Ekim 2016 Cumartesi günü saat 15.00'te toplanmak üzere 04.35'te birleşime son verildi.

Ayşe Nur BAHÇEKAPILI

Başkan Vekili

Ali Haydar HAKVERDİ	*Fehmi KÜPÇÜ*
Ankara	Bolu
Kâtip Üye	Kâtip Üye

III.- GELEN KÂĞITLAR

No: 172

19 Ağustos 2016 Cuma

Rapor

1.- 668 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler ile Bazı Kurum ve Kuruluşlara Dair Düzenleme Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/748) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (S. Sayısı: 417) (Dağıtma tarihi: 19.08.2016) (GÜNDEME)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba ve 25 milletvekilinin, Geri Gönderme Merkezlerinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/306) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.01.2016)

2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 26 milletvekilinin, TRT sınavlarındaki torpil iddialarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/307) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.01.2016)

3.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 24 milletvekilinin, Habur Sınır Kapısında bekletilen kamyon ve tır şoförlerinin mağduriyetlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/308) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.01.2016)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri

1.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın bir mahallesindeki caminin müezzin ihtiyacına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6119)

2.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, Cumhurbaşkanının yurt dışı ziyaretlerine davet edilen ve edilmeyen basın kuruluşlarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6243)

3.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2010-2016 yılları arasında bağlı kurum ve kuruluşlarca yapılan kiralamalara ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6284)

4.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı birimlere ait gayrimenkullere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6285)

5.- Ankara Milletvekili Necati Yılmaz'ın, Merkez Çiftlik Lokantası'nın kira ihalesine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6770)

6.- İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, Türkiye'den IŞİD terör örgütüne katılanlara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6771)

7.- Edirne Milletvekili Erdin Bircan'ın, Cumhurbaşkanının ABD ziyaretinin masraflarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6772)

8.- Diyarbakır Milletvekili Nursel Aydoğan'ın, Çanakkale Belediyesi'nin bir çalışanı hakkında sosyal medyada yapılan paylaşımlara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6773)

9.- Ankara Milletvekili Necati Yılmaz'ın, Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanı tarafından sosyal medyada yapılan bir ankete ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6774)

10.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, TRT'de yayınlanan bir programda kullanılan ifadelere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6775)

11.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, bir jandarma istihbarat elemanının hayatını kaybettiği trafik kazasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6776)

12.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, Cumhurbaşkanı tarafından gerçekleştirilen bir yurtdışı ziyareti ve iftar davetine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6777)

13.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, El- Kaide üyesi olduğu iddia edilen bir kişinin bir savunma sanayi kuruluşunda işe alındığına dair iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6778)

14.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın, RTÜK tarafından bazı basın kuruluşlarına verilen cezalara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6779)

15.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Cumhurbaşkanı hakkındaki çeşitli iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6780)

16.- Batman Milletvekili Mehmet Ali Aslan'ın, bilinci kapalı hastalar için Türkiye'de fizik tedavi olanağı bulunmamasına ve bu durumdaki bir hastanın tedavi için yurt dışına gönderilmemesine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6781)

17.- Van Milletvekili Nadir Yıldırım'ın, Van'ın Yeşilköy Mahallesi'nde özel harekat polislerinin iki kişiye işkence uyguladığına dair iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6782)

18.- Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Ayhan'ın, Harran Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi'ne ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6783)

19.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Ankara'nın Gölbaşı-Haymana yolunda yaşanan trafik kazalarına ve alınacak önlemlere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6784)

20.- İzmir Milletvekili Aytun Çıray'ın, özel bir güvenlik şirketinin askeri operasyonlara katkı sağladığı iddiasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6785)

21.- İzmir Milletvekili Aytun Çıray'ın, Cumhurbaşkanı'nın İsrail Enerji Bakanı ile yaptığı iddia edilen görüşmeye ve çeşitli iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6786)

22.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın, Milli Savunma Bakanı'nın bazı ifadelerine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6787)

23.- Aydın Milletvekili Metin Lütfi Baydar'ın, bir banka hakkındaki çeşitli iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6788)

24.- Mersin Milletvekili Durmuş Fikri Sağlar'ın, bir olaya ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6789)

25.- Mersin Milletvekili Durmuş Fikri Sağlar'ın, Suriyeli sığınmacılara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6790)

26.- İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in, Kültürel Kalkınma Eylem Planı kapsamında yapılan işe alımlara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6791)

27.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, esnaf ve sanatkarların çeşitli sorunlarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6792)

28.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Ankara'da metan gazı sıkışmasına bağlı olarak meydana geldiği iddia edilen patlamalara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6793)

29.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'da tarihi bir mağaranın restorasyon nedeniyle ziyarete kapatılmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6794)

30.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, bir olaya ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6795)

31.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Gezi Parkı ile ilgili bir projeye ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6796)

32.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının bir il müdürlüğünün yaptığı işe alım mülakatında usulsüzlük olduğu iddiasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6797)

33.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, IŞİD terör örgütü mensubu bazı kişilerin konuşma kayıtlarının silindiği iddiasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6798)

34.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 17-25 Aralık soruşturmaları sebebiyle Ziraat Bankasının New York Şubesinde işlem yapılamadığı iddiasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6799)

35.- Kırklareli Milletvekili Türabi Kayan'ın, Milli Savunma Bakanının bir açıklamasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6800)

36.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, Boğaziçi İmar Yüksek Koordinasyon Kurulunun toplantılarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6801)

37.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, Kars'ın Kağızman ilçesinin Yukarı Karagünen köyünde yaşanan heyelan afeti sonrası yapılan konutlar için ücret talep edildiğine dair iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6802)

38.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, yasaklanan ve toplatılan kitaplara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6803)

39.- Şırnak Milletvekili Ferhat Encu'nun, İstanbul'da deprem riskine karşı yapılan hazırlıklara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6804)

40.- Mardin Milletvekili Ali Atalan'ın, Suriye ve Irak sınırında bulunan bazı ilçe, köy ve mezraların yerlerinin değiştirileceğine dair iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6805)

41.- Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak'ın, son on yılda devlet aleyhine açılan tazminat davalarına ve rücu oranlarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6806)

42.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çöplerden atık kağıt toplayıcılarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6807)

43.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, Elazığ'da bulunan Maden Camiikebir ve Minaresi'nin restorasyon işlemlerine ilişkin Başbakan Yardımcısı'ndan (Veysi Kaynak) yazılı soru önergesi (7/6808)

44.- İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, Fransa'da düzenlenen Avrupa Futbol Şampiyonası'na TRT tarafından gönderilen personele ilişkin Başbakan Yardımcısı'ndan (Numan Kurtulmuş) yazılı soru önergesi (7/6809)

45.- İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, TRT'de yayınlanan bir programa konuşmacı olarak katılan bir kişinin açıklamalarına ilişkin Başbakan Yardımcısı'ndan (Numan Kurtulmuş) yazılı soru önergesi (7/6810)

46.- Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, 2016 Avrupa Futbol Şampiyonasına TRT'den görevli olarak katılan kişi sayısına ilişkin Başbakan Yardımcısı'ndan (Numan Kurtulmuş) yazılı soru önergesi (7/6811)

47.- Diyarbakır Milletvekili Nursel Aydoğan'ın, televizyon programlarında yer alan ve halkı kin, nefret ve düşmanlığa iten ifadelerin incelenmesine ilişkin Başbakan Yardımcısı'ndan (Numan Kurtulmuş) yazılı soru önergesi (7/6812)

48.- Ankara Milletvekili Necati Yılmaz'ın, TRT'deki bir programa konuşmacı olarak katılan bir kişinin bazı açıklamalarına ilişkin Başbakan Yardımcısı'ndan (Numan Kurtulmuş) yazılı soru önergesi (7/6813)

49.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Cumhurbaşkanı'na hakaret iddiasıyla açılan soruşturmalara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6814)

50.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Türk Ceza Kanunu'nun 299'uncu maddesi uyarınca haklarında soruşturma açılan kişilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6815)

51.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, SGK Başkanının bazı açıklamalarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6816)

52.- Manisa Milletvekili Mazlum Nurlu'nun, Manisa'nın ilçelerinden merkezdeki hastanelere sevk edilen hastaların yolluk ve gündeliklerinin ödenmemesine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6817)

53.- Ankara Milletvekili Tekin Bingöl'ün, kamuda ve özel sektörde engelli vatandaşların istihdamına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6818)

54.- İzmir Milletvekili Müslüm Doğan'ın, bir kafenin çalışanlarına yönelik uygulamalarına dair çeşitli iddialara ve kafe ve eğlence yerlerinin denetimine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6820)

55.- İzmir Milletvekili Müslüm Doğan'ın, söküm için İzmir Aliağa Limanı'na getirildiği iddia edilen bir likit doğal gaz tankerine ve hurda gemi söküm işlemlerine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6821)

56.- Aydın Milletvekili Hüseyin Yıldız'ın, Menderes Nehri'ndeki kirlenmeye ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6822)

57.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Düzce'de bir köye yapılması planlanan çimento fabrikasına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6823)

58.- İzmir Milletvekili Ali Yiğit'in, kentsel dönüşüm kredisi ve kira yardımı başvurularına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6824)

59.- Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in, Şanlıurfa'nın Birecik, Harran, Bozova, Hilvan ve Halfeti ilçelerindeki su ve altyapı ihtiyacına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6825)

60.- Aydın Milletvekili Metin Lütfi Baydar'ın, jeotermal santrallerin çevreye verdikleri zararlara ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6827)

61.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Adana'da yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6828)

62.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, bazı kişilerin Fransa'da düzenlenen Avrupa Futbol Şampiyonası'na devlet bütçesinden götürüldüğü iddialarına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6829)

63.- Konya Milletvekili Mustafa Hüsnü Bozkurt'un, Konya'nın Ereğli ilçesindeki kiraz üreticilerinin pazarlama sorunlarına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6830)

64.- Adana Milletvekili Mevlüt Karakaya'nın, arpa ve buğday alım fiyatlarının açıklanmamasına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6831)

65.- Manisa Milletvekili Mazlum Nurlu'nun, tarım sigortalarının hasar kapsamının genişletilmesine yönelik çalışmalara ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6832)

66.- İzmir Milletvekili Zeynep Altıok'un, tek kat ve çoklu tek kat misina ağlarının kullanımıyla ilgili düzenlemeye ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6833)

67.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, 2015 yılında ithal edilen ve 2016 yılında ithal edilecek olan canlı hayvan miktarına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6834)

68.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, 2015 yılında ithal edilen ve 2016 yılında ithal edilmesi planlanan pirinç, ayçiçeği, buğday ve mısır miktarının değerlerine ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6835)

69.- Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün, Tunceli, Erzincan, Elazığ ve ilçelerinde yapılan bazı operasyonlara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6836)

70.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Adana'nın Pozantı ilçesine bağlı bir köyde düzenlenen piknikte yaşanan olaylara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6837)

71.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanı tarafından sosyal medyada yapılan bir ankete ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6838)

72.- Ankara Milletvekili Şenal Sarıhan'ın, Suriye'ye geri dönmek için Suriye Büyükelçiliğine başvuran IŞİD üyesi teröristlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6839)

73.- İstanbul Milletvekili Erdal Ataş'ın, polisin İstanbul Sultangazi ilçesi Gazi Mahallesi'ndeki uygulamalarına dair çeşitli iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6840)

74.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Ankara Garı'nda düzenlenen terör saldırısının sorumluları hakkında yürütülen soruşturmaya ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6841)

75.- Şırnak Milletvekili Ferhat Encu'nun, 29 Mayıs 2016 tarihinde Şırnak'ın Uludere ilçesinde yapılan bir operasyona ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6842)

76.- Hatay Milletvekili Hilmi Yarayıcı'nın, Hatay'da Musevi vatandaşların mezarlıklarına saldırılar yapıldığına yönelik iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6843)

77.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın, bir yarbayın bazı açıklamaları nedeniyle disiplin kuruluna sevk edildiği iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6844)

78.- İstanbul Milletvekili Garo Paylan'ın, Hatay'da bulunan bir mezarlığın tahrip edilmesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6845)

79.- Hakkari Milletvekili Abdullah Zeydan'ın, Hakkari'nin Yüksekova ilçesinde sokağa çıkma yasaklarıyla ilgili olarak yapılan kira yardımı başvurularına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6846)

80.- Diyarbakır Milletvekili Feleknas Uca'nın, Türkiye'deki mültecilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6847)

81.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün idari yapılanmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6848)

82.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, sınır dışı edilen yabancılara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6849)

83.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, geri gönderme merkezlerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6850)

84.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Suriyeli sığınmacıların geçici koruma hükümlerinden yararlanıp yararlanamadığına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6851)

85.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün çalışanlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6852)

86.- Konya Milletvekili Mustafa Hüsnü Bozkurt'un, Konya'nın köylerinde köy vakıflarına bağışlanan arazilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6853)

87.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, Kars'ta evlerde şebeke suyu bulunmayan köylere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6854)

88.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, gençlerde uyuşturucu kullanımına ve alınan tedbirlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6855)

89.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, 2002-2016 yılları arasında vatandaşlıktan çıkarılan kişilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6856)

90.- Siirt Milletvekili Kadri Yıldırım'ın, Siirt'in Şirvan ilçesinde bağlı Cevizlik köyünün sorunlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6857)

91.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, son bir yıl içinde görevinden istifa eden güvenlik görevlilerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6858)

92.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'deki bir caddenin sürüş güvenliği açısından iyileştirilme ihtiyacına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6859)

93.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ülkemizdeki yurt dışı kardeş belediye uygulamasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6860)

94.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, belediyeler tarafından 2015 yılında düzenlenen yurt dışı gezilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6861)

95.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, İznik Gölü'nün etrafında yapılaşma olduğu iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6862)

96.- Tekirdağ Milletvekili Faik Öztrak'ın, TÜİK'in ticaret ve hizmet endeksi ile işgücü istatistiklerine ilişkin Kalkınma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6863)

97.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, Hatay'daki işsizlik sorununa ilişkin Kalkınma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6864)

98.- Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek'in, Çanakkale'de bulunan tarihi bir heykelin onarımına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6865)

99.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Ankara'da bulunan Augustus Tapınağı'nın yıkıldığı yönündeki iddialara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6866)

100.-Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, halk ozanlarının sorunlarının çözülmesi ve aşıklık geleneğinin devam ettirilmesi için yapılan çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6867)

101.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ülkemiz genelinde TAY Projesi ile saptanan tarihi eserlere ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6868)

102.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Ulukışla ilçesi Altay köyündeki tarihi eser araştırmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6869)

103.-Ankara Milletvekili Tekin Bingöl'ün, 2002-2016 yılları arasında banka kredisiyle konut alan kişilere ilişkin Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6870)

104.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2003 yılından itibaren şans oyunları ile ilgili istatistiklere ilişkin Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6871)

105.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, şans oyunlarının toplumdaki olumsuz etkilerine ilişkin Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6872)

106.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, sanal ortamdaki yasadışı oyunlara erişimin engellenmesine ilişkin Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6873)

107.-Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, gelir uzmanlarının özlük haklarının iyileştirilesine ilişkin Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6874)

108.-İzmir Milletvekili Zeynep Altıok'un, hakkında çeşitli iddialar bulunan bir vakfın denetimine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6875)

109.-İstanbul Milletvekili Eren Erdem'in, İstanbul'da bir okul müdürünün oruç tutmayan öğretmenlere yönelik tutumu ile ilgili iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6876)

110.-Manisa Milletvekili Tur Yıldız Biçer'in, Manisa'daki bir ilkokulun yaz döneminde bir vakıf tarafından kullanılacağı iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6877)

111.-İzmir Milletvekili Ali Yiğit'in, İzmir'in Alsancak ilçesinde bir ilköğretim okulunun kapatılacağı iddialarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6878)

112.-Şırnak Milletvekili Ferhat Encu'nun, Şırnak'ın Silopi ilçesinde bulunan güvenlik güçlerine dair bazı iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6879)

113.-Giresun Milletvekili Bülent Yener Bektaşoğlu'nun, maarif müfettişleri ile ilgili bir düzenlemeye ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6880)

114.-Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in, Suriyeli sığınmacılara Türkçe öğretmek için öğretmen alımı yapılmasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6881)

115.-Konya Milletvekili Mustafa Hüsnü Bozkurt'un, Bakanlık tarafından öğrencilere tavsiye edilen kitaplara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6882)

116.-Gaziantep Milletvekili Akif Ekici'nin, Kilis'te rapor ve izin kullanarak görev yerlerine gitmeyen eğitimcilere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6883)

117.-Hatay Milletvekili Birol Ertem'in, mesleki eğitim ve teknik eğitim fakültelerinden mezun olan öğretmen adaylarının atamalarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6884)

118.-İzmir Milletvekili Müslüm Doğan'ın, 2016 yılında yapılması planlanan öğretmen atamalarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6885)

119.-Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, öğrencilere bedava süt dağıtımına ve Adana'da yaşanan bir olaya ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6886)

120.-Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün, Tunceli'de bir sendikaya üye eğitim çalışanları hakkında açılan soruşturmalara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6887)

121.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde Öğretmenevi'nin taşınacağı iddialarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6888)

122.-Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün, 12 Haziran 2016 tarihinde Tunceli'de meydana gelen mayın patlaması olayına ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6889)

123.-Manisa Milletvekili Tur Yıldız Biçer'in, Cumhurbaşkanı'nın askerlikte beyan ettiği diplomasına ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6890)

124.-Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, TOKİ'ye devredilen askeri kışla arazilerine ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6891)

125.-Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, Uşak'taki Gediz Çayı'nın üzerine köprü yapılıp yapılmayacağına ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6892)

126.-Bingöl Milletvekili Hişyar Özsoy'un, Bingöl'de çıkan orman yangınlarına ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6893)

127.-Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in, Şanlıurfa'nın Siverek, Viranşehir, Akçakale ve Suruç ilçelerinde yaşanan içme suyu sorununa ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6894)

128.-Isparta Milletvekili İrfan Bakır'ın, mermer ve taş ocaklarının çevreye verdiği zararlara ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6895)

129.-Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in, Şanlıurfa'daki sulama kanallarına ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6896)

130.-Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün, yoğun bakım rehabilitasyon tedavisi için yurt dışı tedavi raporu bulunan bir hastanın tedavi için Almanya'ya gönderilmesinin reddedilmesine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6897)

131.-Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, Hatay'daki devlet hastanelerine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6898)

132.-Bingöl Milletvekili Hişyar Özsoy'un, Bingöl Ağız ve Diş Sağlığı Merkezine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6899)

133.-Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in, mevsimlik tarım işçilerinin sağlık sorunlarına ve sağlık hizmetlerinden yararlanmalarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6900)

134.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Karaköprü ilçesine bağlı bir mahallede sağlık merkezi bulunmamasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6901)

135.-Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, Ankara'nın Mamak ilçesinde yapılması planlanan devlet hastanesine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6903)

136.-Aydın Milletvekili Metin Lütfi Baydar'ın, Kanal İstanbul Projesi'ne ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6904)

137.-Aydın Milletvekili Metin Lütfi Baydar'ın, İstanbul'a yapılması planlanan havalimanına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6905)

138.-İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, havaalanlarındaki otopark ücretlerine ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/6906)

19 Ağustos 2016 Cuma

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI

KÂTİP ÜYELER: Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara), Fehmi KÜPÇÜ (Bolu)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 128'inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Sayın Başkan, dün akşam sizinle burada sabahlayan arkadaşlara öncelik tanıyın.

BAŞKAN – Sabahlayan arkadaşlara öncelikle söz vereyim?

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Evet.

BAŞKAN - Biz ne yapacağız Divanla birlikte? Bir güzellik düşünelim bakalım.

Gündeme geçmeden önce üç sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, gazi ve şehit aileleri hakkında söz isteyen İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'e aittir.

Buyurun Sayın Erdem. (MHP sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, gazi ve şehit ailelerine ilişkin gündem dışı konuşması

ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gazilerimiz ve şehit ailelerimiz hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisi saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, çok değerli şehit aileleri, saygıdeğer gazilerimiz, kıymetli gazi yakınları ve bizleri televizyonları başında izleyen aziz Türk milleti; bir toprak parçasının vatan olabilmesi kolay değildir. Uğruna şehitler verilerek kanla yoğurulan toprak parçasına "vatan" denilmektedir. Vatan, milleti meydana getiren değerlerin başında gelmektedir. Cennet vatanımız, yüzlerce yıl ecdadımız tarafından canları ve kanları pahasına korunmuştur. Vatan olmadan millet, millet olmadan devlet olunmaz.

Değerli milletvekilleri, "şehit" ve "gazi", Türk Silahlı Kuvvetleri ile Türk Polis Teşkilatı mensuplarından ülkesi ve milletinin bölünmez bütünlüğünü, halkın huzur ve asayişini hedef alan her türlü illegal örgüt, oluşum, suç ve suçluyla yurt içinde ya da yurt dışında mücadele ederken görevi başında veya görevi başında olmasa da ölen ya da öldürülen, yaralanan ya da sakat kalanlara verilen addır. Hepimizin hafızasına kazınmış olan 15 Temmuz darbe kalkışması gecesi kendi canını vatanı uğruna tankların önüne siper ederek hayatlarını kaybedenler, şehitlerimizdir; darbe gecesi yaralananlar, gazilerimizdir.

Değerli milletvekilleri, makamların en yücesi hiç şüphe yok ki şehitlik ve gaziliktir. Şehitlerimiz ve gazilerimiz olmadan vatan olmaz. Ülkemizin istiklali için aziz canlarını seve seve feda eden kahramanlarımızın aileleri ise bizlere birer emanettir. Aziz Türk milletimizin kalbinde ve toplumsal hafızasında müstesna bir yeri olan şehitlerimizin ve gazilerimizin haklı feryatlarına kulak vermeliyiz

ve aynı zamanda kahramanlarımızın ailelerinin haklarını da korumalıyız. Devletimizin şehitlerimize ve gazilerimize ve yakınlarına verdiği çeşitli haklar var, ancak yapılan düzenlemeler, değişen ekonomik koşullar sebebiyle yetersiz kalmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bana gelen bir maili sizlerle paylaşmak istiyorum: "Askerlik görevim sırasında bölücü teröristlerle girilen çatışmada yaralandım, kalbimde terörist mermisiyle yaşamaktayım. Terörist mermisi, tıbben vücudumdan alınamamaktadır ve benimle birlikte toprağa girecektir. Bu şekilde yaşamama rağmen gazi değilim." Eminim, bu ve bunun gibi vücudunda terörist mermisi ve şarapnel parçasıyla yaşayan, görme kaybına uğramış, bir bacağını kaybetmiş, bir bacağı diğer bacağından kısa, parmaklarını kaybetmiş ve böylece fiziksel ve psikolojik sağlıklarını yitirmiş birçok kişi gazi sayılmamıştır.

Savaştan yara almadan sağ bir şekilde dönen yaklaşık 27 bin nüfusa sahip muharip gazilerimiz, malul gazilerimizin sahip olduğu bazı haklardan yararlanamamaktadır. Ayrıca Kore ve Kıbrıs gazilerimize İstiklal Madalyası verilmiş ve şeref aylığı bağlanmıştır. Ancak sosyal güvencesi olanlarla olmayanlar arasında eşitsizlikler bulunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, vatanımızın ve milletimizin bölünmez bütünlüğü ve bağımsızlığı ve bekası uğruna başta PKK, IŞİD ve FETÖ olmak üzere bölücü örgütlerle mücadele eden binlerce askerimiz, polisimiz ve aziz milletimizin kıymetli fertleri şehit veya gazi olmuşlardır. En değerli varlıklarını vatan uğruna şehit vermiş ailelerimiz ve ömür boyu ailelerine muhtaç durumda bırakılan gazilerimiz ve yakınları, her şeye rağmen "vatan sağ olsun" demişlerdir. Şehitlerimizin ebedî ruhlarını huzura kavuşturmak ve vatanını evladından, vücudundan, sağlığından daha önde tutan bu kahramanlarımıza hak ettikleri saygıyı göstermek, onları onurlandırmak, sosyal güvencelerini sağlamak devlet olarak hem borcumuz hem görevimizdir.

Şehit haberlerinin ardı arkası kesilmemektedir. Hastanelerimizde yaralılarımızın sayısı artmaktadır. İşte tam bugün Gazi Meclise ihtiyaç vardır, haklarını vermemiz gerekmektedir. Kan akıtılarak, can verilerek sahip çıkılan bu topraklarda huzur içerisinde yaşıyorsak bu şehit ve gazilerimizin sayesindedir.

Değerli milletvekilleri, şehitlerimiz nurlanmış, gazilerimiz onurlanmış askerlerdir. Türkiye Cumhuriyeti'nin bir gazi devlet, Türk milletinin de bir gazi millet, çatısı altında bulunduğumuz bu Meclisin de Gazi Meclis olduğunu unutmamamız gerekmektedir.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizler "Bu vatan ya aziz Türk milletinin ya da kimsenindir. Türkiye Cumhuriyeti bizimdir, işte bu bilinçle bizler varız, buradayız ve olmaya devam edeceğiz." demekteyiz. Başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları olmak üzere tüm kahraman şehitlerimizi rahmet ve minnetle anıyorum, ailelerine sabır diliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ARZU ERDEM (Devamla) - Hastanede tedavi olan gazilerimize acil şifalar diliyorum ve görevi başında mücadele eden askerimiz ve emniyet mensubu yiğitlerimizi Allah esirgesin diyorum. Rabb'im, birliğimizi, dirliğimizi daim eylesin.

Teşekkür ederim. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Erdem.

Gündem dışı ikinci söz, özelleştirme sonucu mağdur olan işçiler hakkında söz isteyen Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'a aittir.

Bu hafta gündem dışı konuşmak kısmetmiş size Kadim Bey.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, özelleştirme sonucu mağdur olan işçilere ilişkin gündem dışı konuşması

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Biliyorsunuz, o gün bir arkadaşımızın özel durumu vardı…

BAŞKAN – Evet, değişiklik olmuştu.

KADİM DURMAZ (Devamla) – Evet.

Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; Elâzığ, Bitlis, Van ve Diyarbakır illerimizde hain saldırı sonucu yaşamını yitiren şehitlerimize Cenab-ı Hak'tan rahmet, kederli ailelerine ve ulusumuza başsağlığı diliyorum ve yaralılarımıza, gazilerimize de acil şifalar diliyorum.

Değerli arkadaşlar, yıllardır özelleştirileceği konuşulan ilimizin 2 büyük enerji santrali nihayet 5 Eylülde AKP iktidarıyla özelleştiriliyor. Tabii, Tokat, özelleştirme deyince çok şey kaybetti, bunu orada yaşayanlar, orada doyamadığı için doğduğu toprakları terk eden 4/C'liler, çiftçiler, işçiler, çalışanlar, nakliyatçılar bunların acısını sanayi esnafıyla birlikte yüreğinde taşımaktadır.

Değerli arkadaşlar, Almus Santrali, dönemin rahmetli Başbakanı, daha sonra Cumhurbaşkanımız Süleyman Demirel'in 1969 yılında açtığı Almus Barajı, ülkemiz için ciddi bir elektrik üretim kaynağı, ilimizin de ilk hidroelektrik santraliydi ve daha sonra 1989 yılında yine merhum Turgut Özal Başbakanlığındaki ANAP iktidarının açtığı Köklüce HES santrali, Almus'taki yüksek kottan, 800'den 300'e düşüşünü boruyla sağlayıp dünyanın en az masrafla en çok elektrik üreten Köklüce Hidroelektrik Santrali de o yıl üretime geçmişti. Burada her ikisinde de yüzlerce çalışan ama en önemlisi, en çok göç veren 2 ilçemizden biri olan Almus ve Niksar'da bu santraller buralarda çalışan işçiler ve bununla gelişen yöredeki yan sanayilerle ciddi bir istihdam kaynağıydı ama bu özelleştirmeyle bunu da yöremiz kaybediyor.

Değerli arkadaşlar, Tokat'ta hesapsızca, acımasızca o akarsuların vadileri HES'lerle tahrip edildi. Ne yazık ki o ÇED raporları, yerinde incelemeler yapılmadan, yöre insanının kadirşinaslığı göz önüne alınarak verildi, Tokat da bu noktada doğasından çok şey kaybetti.

Köklüce HES'in özelliği şu değerli yurttaşlarım: 1 metreküp sudan 1 kilovat elektrik üretilebilen çok rantabl bir projesi olan yani çok kazançlı bir hidroelektrik santrali ama gel gör ki AKP iktidarları, ekonomik alanda ülkemizi iyi yönetemedikleri için cumhuriyetin kazanımlarını bir bir satarak günü kurtarmanın telaşı içerisinde bu iki güzide kuruluşu da özelleştiriyorlar ve beraberinde ikisinde yaklaşık olarak 300'ün üzerinde çalışan işçi, memur ve bir hayli taşeron, işsizlikle karşı karşıya kalacak -bir bölümü 4/C'li olup- ciddi anlamda maddi kayıplara yol açılacaktır. Bizler özelleştirmedeki bu çarpıklığın yani tabiri caizse "para basan" bir hidroelektrik santralinin satılmasının ülkemiz açısından hiç de doğru olmadığını söylüyoruz. Bu çarpık özelleştirmelere karşıyız ve oradaki işçilerin mağdur edilmesine gönlümüz rıza göstermemektedir.

Değerli hemşehrilerim, 15 Temmuz akşamı birlikte yaşayıp ortak direniş gösterdiğimiz bu darbe sonrası, ülkede gerçekten ciddi bir birlik ve beraberliğin susamışlığını birlikte yaşadık ama bunun devamının getirilmesi gerekir. Kahraman Türk Silahlı Kuvvetleri, "Peygamber ocağı" olarak bildiğimiz o kurum, ciddi oranda incitildi, eziklik hissetti, demoralize oldu. İşte bu insanları onore etmek bu yüce Mecliste ve Hükûmetin elinde. Hep birlikte, açılacak olan üçüncü köprüye "Mehmetçik Köprüsü" diyelim, o kahraman Silahlı Kuvvetlerimize de bir moral verelim diyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Durmaz.

Gündem dışı üçüncü söz, 15 Temmuz 2016 darbe girişimi ve devam eden terör saldırıları hakkında söz isteyen İstanbul Milletvekili Serap Yaşar'a aittir.

Buyurun Sayın Yaşar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- İstanbul Milletvekili Serap Yaşar'ın, 15 Temmuz 2016 darbe girişimine ve devam eden terör saldırılarına ilişkin gündem dışı konuşması

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; 15 Temmuz darbe girişimi ve devam eden terör eylemleriyle ilgili gündem dışı söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Darbe girişimi sonrasında Diyarbakır, Van, Elâzığ, Bitlis'te art arda meydana gelen terör saldırılarında pek çok polis, asker ve sivil vatandaşımız şehit olmuş, pek çoğu da yaralanmıştır. Şehitlerimize Allah'tan rahmet, yaralılarımıza hayırlı şifalar diliyorum.

Biliyoruz ki iyi ile kötünün mücadelesi, insanlık tarihi kadar eskidir. 15 Temmuz darbe girişimi de bu mücadelenin bir tezahürü olarak gerçekleştirilmiştir; çok şükür ki Başkomutanımız Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliği, Sayın Başbakanımızın cesareti, aziz milletimizin dirayetli asil direnişi sayesinde amacına ulaşamamıştır. Milletimiz, bu topraklarda defalarca bu mücadelenin ağır örneklerini yaşamış ve yaşamaktadır. Allah'ın izniyle, tarihinde olduğu gibi bugün de bu mücadelede galip gelecektir.

Yakın tarihimizde, hepimiz hatırlarız, 28 Şubat darbesini planlayanlar, büyük bir öz güvenle bu sürecin bin yıl süreceğini ifade etmişlerdi. Çok şükür Allah'a, değil bin yıl, on yıl bile süremedi. Bugün, terör örgütünün planladığı 15 Temmuz darbe girişimi için ne kadarlık bir süreç düşünüldüğünü bilmiyoruz ancak yaşadığımız olaylara bakarsak bir süre daha devam edecek. Terör eylemlerine baktığımızda tek bir kaynaktan yönetildiği görülen kötü hesaplar, faaliyetlerini sürdürmeye de devam etmektedirler.

15 Temmuzda milletimiz, kendi aklı ve ferasetiyle, engin vatan sevgisiyle kimsenin aklına gelmeyecek yöntem ve araçları kullanarak, tanklara, toplara, silahlara karşı cebinde toplu iğne olmaksızın, eşi benzeri görülmemiş bir galibiyet kazanmış ve darbecilerin planlarını boşa çıkarmıştır.

Şehit aileleri ve gazilerimize yaptığım ziyaretler sırasında 2 tane kadın gazimizi özellikle anmak istiyorum; bir tanesi, Vahide Şefkatlioğlu Çapa Tıp Fakültesi Hastanesinde hâlen yoğun bakımda yatmakta, kendisinin bacağı kesilmiş, eşi Mehmet Şefkatlioğlu şehit, kocasının şehit olduğundan haberi yok ve on beş yaşındaki evladı ona hastanede refakat ediyor. Aynı ailede bu, dayanılası bir acı değil açıkçası. Bir diğeri, Türkân Güder kendisi gazi, eşi Ümit Güder şehit, evladı gazi.

Yani, şunu sormak istiyorum: Aslında tek bir ailede yaşanan bu denli ağır acı, dayanılası bir şey midir? Açıkçası biraz hem kendime söylüyorum hem de bize akıl vermeye çalışan muhataplarımıza söylüyorum bunu. Biraz empati yapmalarını istiyorum. Ancak bu görüşmeler sırasında istisnasız her birinin, her gazimizin o gece şehit olabileceklerinin bilinciyle hareket ettiklerini de duydum ve gazilerimiz, şehitliğin bir nasip işi olduğunu, kendilerine nasip olmadığı için üzüntülerini dile getirdiler.

Buradan ifade etmek istiyorum ki şehitlerimiz ve gazilerimiz, vatan savunmasında verdikleri bu mücadeleyle isimlerini insanlık tarihine yazdırmış oldular. Darbeciler ve destekçileri ise nefretle anılacaklardır.

Ülkemiz, göç, terör ve son olarak da darbe girişimi olmak üzere dünyanın başına musallat olan ne kadar tehdit varsa hepsine birden maruz kalan tek ülkedir. Son dönemde batı ülkelerinde yaşanan terör eylemleri başta yöneticileri olmak üzere orada yaşayan tüm halkın dengesini ve ruh sağlığını bozmuştur. Fransa, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ni askıya aldığını açıklamış, olağanüstü hâli de

uzatmıştır. Ancak, Avrupalı dostlarımızdan, darbeye karşı bize net, güçlü destek veren pek olmamıştır. Destekten daha çok, ilk günden itibaren, bize demokrasi dersi vermeye çalışıp, üst perdeden konuşup akıl vermeye çalışmışlardır. Türkiye Cumhuriyeti, bir hukuk devletidir. Maruz kaldığı tehlikeyle ölçülü tedbirler alarak mücadele etmek hakkına sahiptir ve bu çerçevede de tedbirlerini alacak, almaya da devam edecektir.

Batı dünyası, darbe girişiminden sonra alınan tedbirlerden endişe duyduklarını söylüyor. Bu tür eleştirilerin amacı, Türkiye'nin yaşadığı olayları hafife almak ve gözden kaçırmaya çalışmaktır. Bizim yaşadıklarımızdan daha çok, demokrasi düşmanlarının durumlarını merak ediyor olmaları ise demokrasiye ne kadar değer verdiklerinin bir göstergesidir.

Vatandaşlarımız, milletimiz, 15 Temmuzda verdiği asil mücadeleyle demokrasi tarihini yeniden yazmıştır. Kitaplarda demokrasinin beşiği olarak Batı'yı adres gösterenlerin, şimdi bir adres değişikliğine gitmeleri gerekecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERAP YAŞAR (Devamla) – 15 Temmuz sonrasında bu adres Türkiye'dir. Bu başarı milletimizindir.

Aziz milletimizi, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum, saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yaşar.

Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren sayın milletvekillerine yerinden bir dakikalık söz vereceğim.

Söz vereceğim sayın milletvekillerinin isimlerini okuyorum: Sayın Ilıcalı, Sayın Erkek, Sayın Akın, Sayın Kılıç, Sayın Ertem, Sayın Kayışoğlu, Sayın Yıldırım, Sayın Yurdakul, Sayın Arslan, Sayın Zeybek, Sayın Özdemir, Sayın Köse, Sayın Doğan, Sayın Bektaşoğlu, Sayın Çamak. Sayın Özkan, Sayın Göker.

Sayın Ilıcalı, buyurun.

Sayın Ilıcalı problem var, bir dakika…

Teknik bir arıza nedeniyle beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.21

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.40

BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI

KÂTİP ÜYELER: Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara), Fehmi KÜPÇÜ (Bolu)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 128'inci Birleşiminin İkinci Oturumu açıyorum.

Sisteme giren milletvekillerine yerlerinden söz vereceğim.

Söz sırası gelen sayın milletvekili lütfen sisteme tekrar girsin.

Sayın Ilıcalı, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Erzurum Milletvekili Mustafa Ilıcalı'nın, Yavuz Sultan Selim Köprüsü'nün hayırlı olmasını dilediğine ve Osman Gazi Köprüsü'nün maliyeti hesaplanırken projenin tamamının bir bütün olarak ele alınması gerektiğine ilişkin açıklaması

MUSTAFA ILICALI (Erzurum) – Teşekkürler Başkanım.

Önümüzdeki hafta bugün açılışı yapılacak olan Yavuz Sultan Selim Köprüsü'nün ülkemize hayırlı olmasını dilerim. Emeği geçenlere, başta Cumhurbaşkanımız ve Başbakanımız olmak üzere, bürokratına, müteahhidine, işçisine teşekkürlerimi sunarım.

Diğer taraftan Ramazan Bayramı öncesi açılışı yapılarak milletimizin hizmetine sunulan Osman Gazi Köprüsü'nün ülkemiz için ne kadar önemli olduğunu belirtir, köprünün maliyeti hususunda Mecliste gündeme gelen bazı yanlışlıkları düzeltmek isterim.

Söz konusu Osman Gazi Köprüsü 433 kilometrelik Gebze-Orhangazi-İzmir Otoyolu Projesi kapsamında yer almaktadır. Bu nedenle söz konusu maliyetleri dikkate alırken projenin tamamının bir bütün olarak göz önüne alınması gerekir. Projenin yapım maliyeti 2009 fiyatlarıyla 6,3 milyar dolar olup finansman maliyetiyle birlikte 8 milyar doları bulmaktadır.

Yatırımcı açısından en avantajlı kesim proje içerisinde yer alan köprüdür. Otoyol kısmında ödenecek rakam ise otomobil eş değeri cinsinden kilometre başına 5 senttir. Bu nedenle köprü maliyetinin geri ödeme süresi bir buçuk yıl değil on yılın çok üzerindedir.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ilıcalı.

Sayın Erkek…

2.- Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek'in, Kurban Bayramı'nda emeklilere birer maaş ikramiye verilmesini talep ettiğine ilişkin açıklaması

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Olağanüstü hâl sürecinde, terör ve şiddetin çok tırmandığı bir süreçte, kanun hükmünde kararnamelerle yönetildiğimiz bir süreçte biz Meclisin çalışması gerektiğini düşünüyoruz ama sanıyorum ki bugün, bu dönemin son gününü hep birlikte tamamlayacağız. Ve önümüzde önemli bir

bayramımız var, dinî bir bayramımız, Kurban Bayramı'mız. 15 Temmuzdan sonra Mecliste oluşan iradeyi, uzlaşmayı gelin bu son günde, hep birlikte, dört parti grubu olarak bu bayramda emeklilerimize birer maaş ikramiye vererek taçlandıralım. Meclis isterse her şeye muktedirdir. Meclis iradesiyle yapalım bunu; Meclis bu kararı alsın, Bakanlar Kurulumuz da bu dinî bayramda, bu Kurban Bayramı'nda çok ihtiyacı olan emeklilerimize -ki torunlarına harçlık veremeyen emeklilerimiz var- birer maaş ikramiye versin. Emeklilerimize hakkaniyetle davranmak zorundayız, saygıyla davranmak zorundayız, onlara verdiğimiz sözleri tutmak zorundayız. Cumhuriyet Halk Partisi olarak bizim elimiz bu konuda havada.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Akın…

3.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, terörün bir an önce bitmesi için Hükûmete hukuk içerisinde yapılacaklar için destek olacaklarına, Balıkesir'in teröre en çok şehit veren illerden biri olduğuna ve şehitlere Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması

AHMET AKIN (Balıkesir) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Maalesef her gün ülkemizin her yerinden patlama ya da terör saldırıları haberleri alıyoruz. Ülkemiz terörden çok çekti, bir an önce terörün bitmesi, ülkemize huzur gelmesi için biz Hükûmete hukuk içerisinde yapılacaklar için destek olacağımızı her seferinde ifade ettik, önerilerimizi ilettik. Dış politikada yapılan yanlışların ülkemizde terörün azmasına yol açacağını ısrarla söyledik.

Balıkesir de en çok teröre şehit veren illerimizden bir tanesi. Kardeşlerimiz Ömer Faruk Bol, Tuncay Küssen, Sercan Özkul, Mustafa Serin, Turgut Solak, Engin Balcı, Ramazan Konuş, Servet Ildız, Özcan Mutlu, Aycan Özdil, Atilla Kaya, Gökhan Bakır, Mehmet Kutlu, Hasan Talay, Ahmet Semerci ve daha niceleri… Şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum.

Ayrıca, bugün Sındırgı ilçemizin Dedeler Mahallesi'nde yine şehidimiz Mesut Demir'in cenazesi var. Ben burada olduğum için katılamıyorum. Bütün hemşehrilerime başsağlığı diliyorum. Vatanımızın, milletimizin başı sağ olsun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Kılıç…

4.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, Anadolu'nun fethinin sonuçları itibarıyla tarihimizin en önemli olaylarının başında geldiğine ve Anadolu'nun kapılarını açan şehit ve gazilere Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim.

Ağustos ayı tarihimizde zaferlerle dolu bir aydır. Bizans'a bağlı surlarıyla meşhur Ani Kalesi'yle Kars ve çevresi Sultan Alparslan tarafından 1064 yılı Ağustos ayında fethedildi. Anadolu'nun fethi, sonuçları itibarıyla tarihimizin en önemli olaylarının başında gelir. Bu fetihle milletimiz ebedî bir vatana kavuşmuş ve bu vatan toprakları üzerinde Anadolu Selçukluları, Osmanlı Devleti ve Türkiye Cumhuriyeti kurulmuştur. Ecdadımız, Anadolu'ya, 4'üncü yüzyıldan başlayarak fasılalarla 11'inci yüzyıla kadar sürecek akınlarda bulunmuşlardı. Anadolu'nun kapılarını bizlere açan ecdadımıza, şehit ve gazilerimize Allah'tan rahmet diliyor, bize emanet edilen Anadolu topraklarında, iman ve sadakatle, birlik ve dirlik içinde şerefle yaşamayı nasip etmesini niyaz ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ayşe Nur Bahçekapılı'nın, 30 Ağustos Zafer Bayramı'na ve Mustafa Kemal Atatürk ile silah arkadaşlarını rahmetle andığına ilişkin konuşması

BAŞKAN - Ağustos ayında aynı zamanda 30 Ağustos Zafer Bayramı'nı kutlayacağız. Bize bugünkü cumhuriyeti hediye eden Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarını da rahmetle analım. (CHP ve MHP sıralarından alkışlar)

Sayın Ertem…

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

5.- Hatay Milletvekili Birol Ertem'in, işe ihtiyacı olan insanların istihdamında siyasi tercihlerin kriter olmaması gerektiğine ve ayrımcılık yapan yetkilileri sorumlu davranmaya ve adil olmaya davet ettiğine ilişkin açıklaması

BİROL ERTEM (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

İşsizlere istihdam amacıyla kurulan İŞKUR aracılığıyla üç, altı, dokuz ay çalıştırılmak üzere işçi alımı yapılmaktadır. Bu kişilerin işe alımında yetkili olan vali ve kaymakamlar, AKP il başkanı ve ilçe başkanı gibi davranarak takdir haklarını AKP'ye üye olan kişilerden yana kullanmaktadırlar. Bizler ekmeğe ve işe ihtiyacı olan insanların istihdamında siyasi tercihlerinin kriter olmaması gerektiğini düşünüyoruz. AKP'ye oy vermeyen fakat işe muhtaç insanlarımızın suçu nedir? Halkımıza yapılan bu haksızlığı vicdanlarınıza nasıl sığdırıyorsunuz?

Bu vesileyle, Ulu Önder Atatürk'ün kurduğu cumhuriyetimizde demokrasiden uzak bir şekilde insan ayrımcılığı yapan yetkilileri sorumlu davranmaya ve adil olmaya davet ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Kayışoğlu…

6.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, 411 sıra sayılı Yasa Tasarısı'nın 75'inci maddesiyle ilgili kamuoyu vicdanının rahatsız olduğuna ve çevreyle ilgili denetimleri devre dışı bırakan bu maddenin tekriri müzakereyle yeniden ele alınması gerektiğine ilişkin açıklaması

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Teşekkür ediyorum.

İktidar, "toplumsal uzlaşı" diye diye demokrasi kanallarını tıkayıp bildiğini okumaya devam ediyor. Eğitimde dönüşüm hız kesmeden sürüyor. Bakanlar Kuruluna kanunlarüstü yetkiler veriliyor, çevreye darbe yapılıyor. Üniversitelerde seçim kaos sebebi olarak görülüyor. Paralel hazine yasası getiriliyor. Velhasıl, özellikle torba yasalarda ölüm gösterilip sıtmaya razı etme politikası uygulanıyor.

Darbelerden darbe beğenmek zorunda kaldığımız bugünlerde, bizler de muhalefet olarak bir daha kandırılmamanız için tarihsel görevimizi yerine getirmek zorunda hissediyoruz. Bu nedenle, 411 sayılı Yasa Tasarısı'nın dün akşam geçen 75'inci maddesiyle ilgili kamuoyu vicdanının rahatsız olduğunu hatırlatmak istiyorum. Geleceğimize, doğamıza, çevremize sahip çıkmak adına çevreyle ilgili denetimleri devre dışı bırakan bu maddenin tekririmüzakereyle yeniden ele alınıp tasarıdan çıkarılmasını talep ediyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Yıldırım…

7.- Adıyaman Milletvekili Behçet Yıldırım'ın, Adıyaman merkezde ve Havşeri suyunun getirildiği Bulam beldesinde çok ciddi su sorunu yaşandığına ilişkin açıklaması

BEHÇET YILDIRIM (Adıyaman) – Teşekkürler Başkanım.

Bulam'dan Adıyaman'a getirilen Havşeri Suyu Projesi için kimi yetkililer elli yıllık, kimileri iki yüz yıllık su sorununu çözdüklerini söylemişlerdi. Kasım 2011 tarihinde Adıyaman'da yapımı tamamlanan Havşeri İçme Suyu Projesi, o dönem Başbakan olan Recep Tayyip Erdoğan tarafından toplu açılış töreniyle hizmete açılmıştı. Açılışta AKP milletvekilleri, bu projeye "Adıyaman ölçeklerinde çılgın projedir." demişlerdi. AKP Hükûmetine sesleniyorum: Bu kadar çılgınlık yeter, biraz gerçekçi olalım artık. Bu yaz sıcaklarında Adıyaman halkı evlerinde içecek su bile bulamıyor. Günde on iki saat su kesintisi yaşanıyor. Şu an hem Adıyaman merkezde hem de Havşeri suyunun getirildiği Bulam beldesinde çok ciddi su sorunu yaşanmaktadır. "Elli yıllık su sorununu çözdük." dediğiniz proje beş yılı bile bulmadı. Çok iddialı konuşan o yetkilileri bir an önce bu su sorununu çözmeye davet ediyorum. Üç tarafı suyla çevrili Adıyaman'ın, bırakın sulu tarım yapmayı, içme suyu sıkıntısı yaşaması kabul edilecek bir şey değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yurdakul…

8.- Antalya Milletvekili Ahmet Selim Yurdakul'un, yeni atanacak sağlık personeli sayısının artırılmasını, sağlık çalışanlarının yıpranma payı ve döner sermaye ödeneklerinin emekliliğe yansıtılmasını talep ettiğine ve aile hekimlerinden istenen ek işlerle ilgili kendileriyle istaşare edilmesinin doğru olacağına ilişkin açıklaması

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Sayın Sağlık Bakanı Recep Akdağ ve Maliye Bakanı Naci Ağbal'dan tüm sağlık çalışanları ve 350 bin yardımcı sağlık personeli adına Milliyetçi Hareket Partisi olarak bir istirhamımız olacak.

Birincisi: Dün gece yarısı kabul edilen tasarıyla yeni atanacak sağlık personeli sayısının 22 bin değil, Milliyetçi Hareket Partisi olarak verdiğimiz önergedeki şekilde en az 66 bin olması yönünde bayram öncesi, 2016 yılı Ekim ayı Kamu Personeli Seçme Sınavı öncesi ehliyetli ve liyakatli bu sağlık çalışanlarına bir müjde verilmesidir.

İkincisi: Tüm sağlık çalışanlarına yıllardır, özellikle seçim zamanı söz verilen yıpranma payı ve döner sermayelerinin emekliliğe yansıması sözlerinin yerine getirilmesidir.

Üçüncüsü ise: İster nöbet hizmeti ister devir hizmeti gibi tüm ek işleri aile hekimlerimizin yapmasını istemeden önce aile hekimlerimizle istişare ederek, onların fikir ve önerilerini alarak hareket etmenin en doğru yaklaşım olacağını Sayın Sağlık Bakanına ve Sayın Maliye Bakanı Naci Ağbal'a iletilmesini istiyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Arslan…

9.- Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın, hakkında uzaklaştırma, gözaltı ve tutuklama süreci başlatılan akademisyenlerden boşalan kadrolar nedeniyle eğitimin aksaması tehlikesi olduğuna ve eğitim ve öğretimin aksamaması için ne tür tedbirler düşünüldüğünü öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Başbakana soruyorum: Yeni akademik ve eğitim yılının başlamasına kısa süre kala hakkında uzaklaştırma, gözaltı ve tutuklama süreci başlatılan akademisyenlerden boş kalan görevler eğitimin aksamasına yol açma tehlikesini taşımaktadır. Türkiye çapında kapatılan üniversitelerde açığa alınan, işine son verilen, tutuklanan öğretim görevlisi ve öğretim üyesinin sayısı nedir? Açığa alınan ve tutuklanan öğretmen sayısı nedir? Türkiye genelinde kapatılmayan üniversiteler içinde kaç akademisyen hakkında soruşturma başlatılmış, kaçı görevden uzaklaştırılmış, kaçı hakkında gözaltı kararı verilmiştir? Bununla ilgili olarak, eğitim ve öğretimin aksamaması için ne tür tedbirler almayı düşünüyorsunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Zeybek…

10.- Samsun Milletvekili Kemal Zeybek'in, Toprak Mahsulleri Ofisinin alım yapmaması nedeniyle çiftçilerin yaşadığı sorunlara ve ayçiçeği alımlarının desteklenmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Ülkemizde tarım üreticileri, çok çalışan, emek gücü oranında kazanamayan çiftçimiz, köylümüz, Toprak Mahsulleri Ofisinin alım yapmaması nedeniyle, buğday, mısır, arpa ve diğer ürünlerde mağdur edilmiştir. Ayçiçeği hasadı başlamıştır. Üç yıl önce serbest piyasada 1.600 TL'den işlem gören 1 ton ayçiçeği, bugünlerde 1.300-1.400 TL arasında işlem görmektedir. Tarım Bakanlığı birliklere destek vermelidir. 1 ton ayçiçeği 1.700 TL'nin altında işlem gördüğünde çiftçimiz mağdur olmaktadır. KARADENİZBİRLİK'e destek verilerek, Samsun, Bafra, Alaçam, Vezirköprü, Havza, Ladik, Kavak ilçelerimizdeki çiftçilerimizin en büyük geçim kaynağı olan ayçiçeğinin alımları desteklenmelidir. Tarım ürünlerinin desteklenmesi ülkemizin İstanbul'da ve ekonomide güçlenmesi demektir.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Özdemir…

11.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, eğitim sisteminde yaşanan mevcut sorunların çözülmediğine ve yeni sorunların eklendiğine ilişkin açıklaması

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yeni eğitim öğretim yılına girmemize çok az bir süre kala eğitim sistemimizdeki mevcut sorunlar çözülemediği gibi, üzerine yeni sorunlar eklenmiştir. İşte, kapatılan üniversitelerdeki öğrencilerin sorunları, yeni yerleşen öğrencilerin yurt (barınma) sorunları, yerleşemeyen öğrenciler ve en önemlisi TEOG sınavları sonrasında bir okula yerleştirilemeyen öğrenciler zorunlu olarak imam-hatip okullarına yönlendirilmektedir. 12 Eylül darbesi sonrası uygulamaya konulan zorunlu din derslerine ek olarak bu iktidar dönemlerinde zorunlu imam-hatip okulları uygulaması da hayata geçmiştir. AKP'li dönemlerde iyice kronikleşen eğitim sorunlarımızın hiçbir zaman çözülemeyeceği ve eğitimdeki bu kurumsal çöküşten kurtulamayacağımız gün gibi ortadadır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Doğan…

12.- İzmir Milletvekili Müslüm Doğan'ın, İstanbul Garip Dede Cemevi Dergâhı'na yapılan silahlı saldırıyla ilgili İçişleri Bakanından bilgi almak istediğine ilişkin açıklaması

MÜSLÜM DOĞAN (İzmir) – Sayın Başkan, İstanbul Garip Dede Cemevi Dergâhı'na silahlı bir saldırı gerçekleşti birkaç gün önce. Tamamen Alevi-Sünni çatışması yaratma çabası olan bu saldırı hakkında çok geniş bir araştırmanın yapılması ve saldırgan ya da saldırganların tespit edilip edilmediği,

bu konuda çalışmanın hangi aşamada olduğu hususunun cevaplandırılması gerekmektedir. Konu son derece önemlidir. Sayın İçişleri Bakanının cevaplandırmasını talep ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bektaşoğlu…

13.- Giresun Milletvekili Bülent Yener Bektaşoğlu'nun, belediyelerin halk otobüsü taşımacılığı hizmetlerini devrettiği şirketlerin gazi, şehit yakını, engelli ve yaşlı yurttaşların ücretsiz taşınmasına yönelik anlaşma yapmadıklarına ilişkin açıklaması

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Belediyeler halk otobüsü taşımacılığından vazgeçtikleri veya bu hizmetleri devrettiği şirketlerle gazi, şehit yakını, engelli ve yaşlı yurttaşlarımızın ücretsiz taşınmasına yönelik anlaşma yapmadıkları için Türkiye'nin çeşitli il ve ilçelerinden şikâyetler alıyoruz. Örneğin, Giresun'un Bulancak ilçesi belediyesi de resmî aracını servisten kaldırarak taşımacılık hizmetlerini tek taraflı olarak iptal ettiğini açıkladı. İlçede yaşayan, oğlunun da kendisi gibi engelli raporu olan Cemil Meyveci isimli yurttaşımız yasa ve yönetmeliğe rağmen belediyenin bu hizmetinden yararlanamadıklarını ifade etmektedir. Valiliğe ve ilgili birimlere yazdığı dilekçelerin örnekleri vardır. Bununla ilgili olarak, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının, İçişleri Bakanlığının, belediyelere görevlerini hatırlatan bir genelge göndermelerini talep etmekteyiz. Yasalarla tanımlanmış ücretsiz seyahat hakkının kullanımını kimsenin kaldırmaya hakkı yoktur. Bu yurttaşlarımızı sosyal devletin güvencesi altına almak ve mağduriyetlerini önlemek temel görevlerimizden birisidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Çamak…

14.- Mersin Milletvekili Hüseyin Çamak'ın, terör sorununun silahla çözülemeyeceğine, başka ülkelerdeki sorunların çözülmesine öncülük edenlerin kendi ülkeleri için de aynı iradeyi göstermesi gerektiğine ilişkin açıklaması

HÜSEYİN ÇAMAK (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Van, Elâzığ ve Bitlis'teki terör saldırılarında verdiğimiz şehitlerin acısı yine yüreklerimizi dağladı. Fakat bu sorunun kaynağı irdelenmedikçe hep bir yerlerden kara haberler gelecek gibi. Bu kronik sorunun silahla çözülemeyeceği, İspanya, İrlanda, Kolombiya, Filipinler gibi birçok ülkede görülmüştür. Birkaç yıl önce Sayın Recep Tayyip Erdoğan ve Sayın Ahmet Davutoğlu'nun ara bulucu olmasıyla, Diplomat Haydar Berk'in Birleşmiş Milletler nezdinde başkanlığını yürüttüğü bir süreçte, Filipinler'deki Moro İslam Kurtuluş Cephesi adlı bir terör örgütü silah bırakma kararı aldı. Bu sayede Filipinler'deki sorun büyük ölçüde çözüldü. Başka ülkelerdeki sorunların çözülmesine öncülük edenler kendi ülkeleri için aynı iradeyi neden gösteremiyor?

Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Özkan? Yok.

Sayın Göker…

15.- Burdur Milletvekili Mehmet Göker'in, Burdur'da birim amirlerinin inisiyatifi doğrultusunda açığa alınan devlet memurlarının soruşturmalarının tamamlanarak bir an önce görevlerine iadesini talep ettiğine ilişkin açıklaması

MEHMET GÖKER (Burdur) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; OHAL kararnamesiyle seçim bölgem Burdur'da birim amirlerinin inisiyatifi doğrultusunda açığa alınan EĞİTİM-İŞ'ten 7 öğretmenim, EĞİTİM-SEN'den 4 öğretmenim ve kayıtlı öğretmenlerimiz ile bankaya para yatırdığı veya çocuğunu özel okula gönderdiği için açığa alınan devlet memurlarının soruşturmalarının tamamlanarak bir an önce görevlerine iadesini talep ediyorum. Bu şahıslar için, bırakın suçlu olmayı, suçlanması bile kabul edilebilir bir durum değildir.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Aslında sayımız doldu ama bir tek sayın milletvekili kaldı, ona da söz vereceğim.

Sayın Tuncer…

16.- Amasya Milletvekili Mustafa Tuncer'in, yaşanan süreçte suçlu-suçsuz ayrımının çok titiz yapılmasını ve gerçekten suçsuz olanların mağdur edilmemesini, bir an önce Amasya çevre yolunun yapımına başlanmasını ve Mecitözü Kaşvağı ile Çorum-Mecitözü Kavşağı arasındaki 50 kilometrelik yolun yapılmasını talep ettiğine ilişkin açıklaması

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, ülkemiz darbe girişiminden başarıyla çıkmıştır. Öncelikle bu süreçte de suçlu-suçsuz ayrımının çok titiz, kuyumcu terazisi hassaslığında yapılmasını ve gerçekten suçsuz olanların mağdur edilmemesini talep ediyorum.

Yine, Amasya çevre yoluyla ilgili çalışmaların başlayacağı söylenmesine rağmen, aradan on bir-on iki yıl geçmesine rağmen bugüne kadar hiçbir çalışma yapılmamaktadır. Bu Amasya trafiğini ve Amasya halkını çok mağdur etmektedir. Bir an önce Amasya çevre yolunun yapımına başlanmasını ilgililerden talep ediyorum.

Yine, Amasya-Çorum arasındaki Mecitözü Kavşağı ile Çorum-Mecitözü Kavşağı arasındaki 50 kilometrelik alan hâlen duble yol yapılmamıştır ve birçok kişi mağdur olmakta, trafik kazalarına sebep olmaktadır. Bu duble yol çalışmasında, verilen sözlerin tutulmasını…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Tuncer.

Şimdi, talepte bulunan grup başkan vekillerine söz vereceğim.

Sayın Akçay, buyurun.

17.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Hükûmetin FETÖ'yle mücadelede iktidar partisi-cemaat kavgası gibi bir görüntü vermekten özenle kaçınması ve FETÖ'yle mücadelenin dün, bugün ve yarın perspektifiyle ele alınarak gerçekleştirilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Başbakan Sayın Binali Yıldırım, 13 Ağustosta yaptığı bir konuşmada, FETÖ soruşturmasına ilişkin olarak "Burada ölçüyü 1973'ten beri alamayız, bizim için ölçü 17-25 Aralık sonrasıdır." demiştir. Sayın Başbakanın bu ifadesi en başta, dün, bugün ve yarın perspektifiyle hareket edilmesi gereğini göz ardı etmektedir. Çünkü bu FETÖ hadisesinin mutlaka bir dünü, bugünü vardır ve yarını da olacaktır. Başlangıç noktasını 17-25 Aralık 2013 olarak belirlemek öncelikle mücadeleyi kişiselleştirir,

yaşananları bir AKP-cemaat kavgasına indirger. Oysa biz, kişilerle mücadele ederken terör örgütünün devlet kadrolarına yerleşmesine imkân veren anlayışla da mücadele edilmesi gerektiğini görüyoruz. Ölçüyü 17-25 Aralık olarak kabul ederseniz, terör örgütü FETÖ'nün askerî kadrolara yerleşmesine imkân veren Ergenekon, Balyoz ve değişik kumpas davalarını ne yapacağız? Bunları unutmak mümkün değil. 17-25 Aralıktan önce olduğu için terör örgütünün bu faaliyetlerini göz ardı etmek anlamına gelir ki, bu da FETÖ'yle mücadeleyi yarım bırakır. Hükûmet bu konuda bir samimiyet testinden, sınavından geçmektedir.

Terör örgütüyle mücadelede bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak her türlü gayreti göstereceğiz ve desteği de vereceğiz. Özellikle, 15 Temmuz akşamından itibaren kararlı, onurlu ve samimi…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika daha ek süre veriyorum Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - …tutumları ve atmosferi hepimiz biliyoruz ve bütün milletimiz de bu atmosferden dolayı çok büyük bir beklenti içerisindedir. Hükûmet, FETÖ'yle mücadelede iktidar partisi-cemaat kavgası gibi bir görüntü vermekten özenle kaçınmalıdır. Bu mücadele millî birlik ve beraberlik, demokrasi, hukuk ve bağımsızlık mücadelesidir ve altını çizerek tekrar belirtiyorum ki FETÖ'yle mücadele kesinlikle dün, bugün ve yarın perspektifiyle ele alınarak gerçekleştirilmelidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akçay.

Sayın Özel…

18.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, OHAL kapsamında yayınlanan kanun hükmünde kararnamelerle Türkiye'de pek çok şirkete el konularak kayyum atandığına, bu kayyumların o şirketin işlevini nasıl sürdürdüğüne dikkat edilmesi gerektiğine ve Manisa'da üzüm üreticilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

15 Temmuz darbe girişiminden sonra yayınlanan kanun hükmünde kararnamelerle OHAL kapsamında Türkiye'de pek çok şirkete el konuldu, kayyum atandı. Bu kararların, bu FETÖ terör örgütünün ekonomik gücünü ortadan kaldırmak için olumlu kararlar olduğu konusunda kamuoyunda da bir yaklaşım var ancak bunu yaparken çok dikkatli davranmak gerekiyor iki yönden: Bir, Atanan kayyumlara çok dikkat etmek gerekiyor ve bu kayyumların o şirketin işlevini nasıl sürdürdüğüne de dikkat etmek gerekiyor. Örneğin, Manisa Turgutlu'da Lidya Konserveciliğe el konuldu. Lidya Konserveciliğin kayyumu şirketin bankalara olan borçlarını ödeyeceğini ama vatandaşa olan borçlarını ödeyemeyeceğini söylüyor bu aşamada ve Manisa'nın Selendi, Gördes, Demirci, Turgutlu, Ahmetli başta olmak üzere, tüm ilçelerinden almış oldukları tarım ürünlerinin, salatalığın, domatesin, biberin paralarını çiftçiye ödemiyorlar ve çiftçi, bu örgütün, bu darbe girişiminin mağduru olduğu hâlde şu an cezasını çekiyor. Kayyumun öncelikle bireysel çiftçinin alacaklarını ödemesi gerekiyor. Bu konuda Manisa'da, ilçelerimizde büyük bir infial var.

Bir diğer husus da yine, Manisa'da çiftçinin üzümle ilgili sıkıntısıdır. Üzüm, bizim temel geçim kaynağımız. Hatalı tarım politikaları, dış politikadaki Suriye pazarını kapatan gelişmeler, Rus uçağının düşürülmesiyle Rus pazarında, kalıntı kriziyle Avrupa Birliğinde yaşananlarla geçen sene 6 bin, 6.500 lira olan üzümün tonu, bugün 2.500 liradan alıcı…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika daha ek süre veriyorum Sayın Özel.

Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim.

Rus pazarının, Suriye pazarının, Avrupa Birliği pazarının yaşadığı ciddi sıkıntılarla bugün gelinen noktada geçen sene tonu 6 bin liraya satılan üzüm, 2.500-3 bin liraya alıcı bulamıyor. Bankaların faiz kıskacındaki üzüm üreticileri de çok ciddi sıkıntılar çekiyorlar.

Genel Kurul vasıtasıyla, Hükûmetin bu konuda dikkatini çekmek istiyoruz. Çok ciddi tedbirler alınmazsa hem üzüm üreticimiz hem de kayyuma mal veren çiftçilerimizin mağduriyeti Manisa'da gerçekten köylülerimizi, çiftçilerimizi mahvediyor. Bu konuda Hükûmeti duyarlı davranmaya davet ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

Gündeme geçiyoruz…

SELMA IRMAK (Hakkâri) – Sayın Başkan, söz talebimiz vardı.

BAŞKAN – Peki. Sayın Irmak, görmedim sizi.

Grup başkan vekilinizi temsilen, buyurun.

İki dakika söz veriyorum.

19.- Hakkâri Milletvekili Selma Irmak'ın, darbe girişiminden sonra alınan güvenlik tedbirlerinin en fazla hissedildiği alanların cezaevleri olduğuna, cezaevlerinde işkence görüldüğüne dair çok ciddi iddiaların olduğuna ve bu konuda tedbir alınması gerektiğine, hasta tutukluların durumuna ilişkin açıklaması

SELMA IRMAK (Hakkâri) – Sayın Başkan, özellikle darbe sürecinden, darbe girişimi sürecinden sonra ülkede kimi güvenlik tedbirleri alındı, bunları hissetmek mümkün ancak bu darbe girişiminden sonraki alınan güvenlik tedbirlerinin en fazla hissedildiği alanlar cezaevleri oldu. Cezaevleri bir ülkenin aynasıdır, burada yaşananlar ülkenin gerçek durumunu ve hâlini ortaya koyar.

Sayın Başkan, günlerdir devam eden şikâyetler alıyoruz. Özellikle, cezaevinden cezaevine sürgünler ve sürgünler esnasında uygulanan muamele 12 Eylül cuntasını aratmaz düzeydedir. Bilirsiniz, Türkiye, kendini 12 Eylülde cezaevlerinde yaşanan vahşetle adlandırır ve o vahşetin Türkiye'ye neler kaybettirdiğinden söz eder, bahseder ve hepimiz buna katılırız. Şimdi, aynı minvalde şeylerin yaşandığını söylemek mümkündür. Sincan 2 no. lu F Tipinden Tekirdağ 2 no.lu F Tipine gönderilen 58 kişiyle ilgili, işkence gördüklerine dair ciddi iddialar var. Bu iddialar -iddia sahipleri de- Tutuklu Hükümlü Aileleri Dayanışma Dernekleri Federasyonundan bize ulaşan bilgidir.

Sayın Başkan, yine aynı cezaevlerinde her gün, dayak dâhil, sistematik işkencenin görüldüğüne dair çok ciddi iddialar var ve bu iddialar her geçen gün biraz daha artmaktadır. Bu konuda gereken tedbirler alınmaz ise burada yeni bir vahşet, yeni bir trajedinin yaşanması mümkündür. Cezaevleri görünmez kuyularıdır toplumun ve burada neler yaşandığını hiç kimse bilmez. Ben de cezaevinde kalan birisi olarak bunu söyleyebilirim; sesi duyulmaz, sesini buradan duyurmak en önemli araç hâline gelmiştir maalesef. Bunun için gereken tedbirlerin derhâl alınması gerekiyor.

Bir başka önemli konu ise hasta tutuklular meselesidir. Hasta tutuklular meselesi bu ülkenin gündemini sürekli meşgul etmiştir. "Hasta" dediğimiz de geçici şifahi hastalıklar değil, ölümcül artık yani ömrü birkaç ay kalmış olan hastalardır. Bunların geri kalan yaşamlarını dışarıda aileleriyle birlikte geçirmeleri ve en azından rahat bir ölüm gerçekleştirmeleri talep edilmektedir, bunun ötesi değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika daha ek süre veriyorum Sayın Irmak.

Buyurun.

SELMA IRMAK (Hakkâri) – Bununla ilgili de Mehmet Nur Çelebi arkadaşımızın hastalığının artık daha ileri bir safhaya taşındığı ve neredeyse ölüm döşeğinde olduğu bildirildi bize. Bu konuda da gerekli tedbirlerin alınması gerekiyor. Hasta tutukluların serbest bırakılmasının güvenlik tedbirleriyle engellenmesi bizce toplumun vicdanını yaralayan bir durumdur. Bunun bir an önce değerlendirilmesi ve hasta tutukluların serbest bırakılması, geri kalan hastaların da tedavi imkânlarının oluşturulması gerekiyor. Sibel Çapraz bunlardan birisidir, bağırsakları dışarıda yaşamak zorunda kalıyor ve tutukluluğu devam ediyor maalesef.

Bunlar da gündemimizi meşgul eden ve bizim şu anda sorumluluk alanımızda olan konulardır. Bunlara derhâl cevap verilmesi gerekmektedir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Irmak.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Meclis araştırması açılmasına ilişkin üç önerge vardır, ayrı ayrı okutuyorum:

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

1.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba ve 25 milletvekilinin, geri gönderme merkezlerinin durumunun araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/306)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye'de Adana, Antalya, Aydın, Bursa, Çanakkale, Edirne, Erzurum, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Kırıkkale, Kırklareli, Tekirdağ ve Van illerinde geri gönderme merkezleri bulunmaktadır. Bu merkezlerle ilgili birçok sivil toplum kuruluşu raporlar hazırlamış, yaşanan insan hakları ihlallerini ve fiziki eksiklikleri ortaya koymuşlardır. Türkiye İnsan Hakları Kurumunun hazırladığı raporda da geri gönderme merkezlerinde asgari insan hakları standartlarının dahi yerine getirilmediği belirtilmiştir.

2014 yılında Türkiye'ye girmeye çalışırken Iğdır'da yakalanan 17 yaşındaki Afgan kökenli Lütfullah Tacik vakası da geri gönderme merkezleriyle ilgili sorunları gözler önüne sermiştir. Lütfullah Tacik yakalanmasının ardından Van Geri Gönderme Merkezi'ne gönderilmiş, buradan sağlık kontrollerinin yapılması için sevk aldıktan sonra hastanede yaşamını yitirmesi üzerine geri gönderme merkezinde darbedildiği iddiaları medyada yer almıştı.

Uluslararası Af Örgütünün Türkiye ile Avrupa Birliği arasında imzalanan Geri Kabul Anlaşması sonrasında 16 Aralık 2015'te yayınladığı "Avrupa'nın Bekçisi" başlıklı raporunda da Türkiye'nin ülkemizde bulunan mülteci ve sığınmacıları keyfî olarak alıkoyduğu belirtilmiştir. Söz konusu raporda, Türkiye'nin eylül ayından bu yana batı sınırlarında yakaladığı yüzlerce mülteci ve sığınmacıyı güney ve doğu illerinde kurulan merkezlere sevk ettiği, bu kamplara yerleştirilen kişilerin zorla tutuldukları, bazı mülteci ve sığınmacıların günlerce kelepçelendiği, darbedildiği ve Türkçe bilmemelerine rağmen Türkçe birtakım kâğıtların zorla imzalattırıldığının tespit edildiği belirtilmiştir.

Türkiye'nin, Suriye'den yaklaşık 2,2 milyon kayıtlı geçici koruma altındaki mülteci ve diğer ülkelerden gelen yaklaşık 300 bin sığınmacı ve mülteciyle dünyada en büyük mülteci nüfusuna sahiplik yapan ülke konumunda olduğu belirtilen raporda, bu yılın eylül ayına kadar Türkiye'deki

mültecilerin ve sığınmacıların karşılaştığı başlıca insan hakları sorunlarına yasa dışı alıkonulma ve sınır dışı uygulamalarının dâhil olmadığı, bu durumun yeni geliştiği belirtilmektedir. Raporda, Avrupa Birliğinden alınacak 3 milyar avronun yasa dışı alıkonulma ve geri gönderme programını fonlamak için kullanılacağı iddia edilmektedir. Bahsedilen merkezlerde zorla alıkonulan sığınmacı ve mültecilerin aileleri ve avukatları dâhil dış dünyayla iletişim kurmalarının engellendiği, iletişimi yetkililerden sakladıkları telefonlarla sağlayabildikleri, birçok fiziksel istismar ve kötü muamele vakasının yaşandığı, bazı mülteci ve sığınmacıların bir haftaya yakın tecrit altında ve kelepçeli şekilde tutulduğu iddia edilmektedir.

Tüm bu nedenlerle, geri gönderme merkezlerinin durumunun incelenmesi ve yaşanan hak ihlallerinin tespit edilerek gerekli çalışmaların yapılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederiz.

1) Veli Ağbaba (Malatya)
2) Özcan Purçu (İzmir)
3) Hüseyin Çamak (Mersin)
4) Mehmet Gökdağ (Gaziantep)
5) Kadim Durmaz (Tokat)
6) Mustafa Sezgin Tanrıkulu (İstanbul)
7) Şenal Sarıhan (Ankara)
8) Mahmut Tanal (İstanbul)
9) Haydar Akar (Kocaeli)
10) Aydın Uslupehlivan (Adana)
11) Çetin Osman Budak (Antalya)
12) Ahmet Akın (Balıkesir)
13) Namık Havutça (Balıkesir)
14) Onursal Adıgüzel (İstanbul)
15) Erkan Aydın (Bursa)
16) Ceyhun İrgil (Bursa)
17) Lale Karabıyık (Bursa)
18) Kazım Arslan (Denizli)
19) Orhan Sarıbal (Bursa)
20) Tur Yıldız Biçer (Manisa)
21) Melike Basmacı (Denizli)
22) Hayati Tekin (Samsun)
23) Ömer Fethi Gürer (Niğde)
24) Bülent Yener Bektaşoğlu (Giresun)
25) Vecdi Gündoğdu (Kırklareli)
26) Erdin Bircan (Edirne)

2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 26 milletvekilinin, TRT tarafından düzenlenen bir sınavda yaşanan ihmallerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/307)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu tarafından düzenlenen Türk sanat müziği, Türk halk müziği, çok sesli müzik, "tonmayster", stajyer sanatçı sınavı üzerindeki şaibeler kuruma olan güveni sarsmaktadır. TRT tarafından düzenlenen ve yüzlerce adayın başvurduğu bir sınavda yaşanan ihmallerin, sınavı kazananlar üzerinde oluşan şaibenin araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzük'ün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ederim.

1) Mustafa Sezgin Tanrıkulu (İstanbul)
2) Veli Ağbaba (Malatya)
3) Özcan Purçu (İzmir)
4) Çetin Osman Budak (Antalya)
5) Aydın Uslupehlivan (Adana)
6) Ahmet Akın (Balıkesir)
7) Erkan Aydın (Bursa)
8) Nurhayat Altaca Kayışoğlu (Bursa)
9) Şenal Sarıhan (Ankara)
10) Kazım Arslan (Denizli)
11) Mahmut Tanal (İstanbul)
12) Vecdi Gündoğdu (Kırklareli)
13) Kadim Durmaz (Tokat)
14) Haydar Akar (Kocaeli)
15) Onursal Adıgüzel (İstanbul)
16) Lale Karabıyık (Bursa)
17) Devrim Kök (Antalya)
18) Ceyhun İrgil (Bursa)
19) Tur Yıldız Biçer (Manisa)
20) Orhan Sarıbal (Bursa)
21) Melike Basmacı (Denizli)
22) Hayati Tekin (Samsun)
23) Ömer Fethi Gürer (Niğde)
24) Haluk Pekşen (Trabzon)
25) Mehmet Gökdağ (Gaziantep)
26) Erdin Bircan (Edirne)
27) Hüseyin Çamak (Mersin)

Gerekçe:

TRT tarafından düzenlenen Türk sanat müziği, Türk halk müziği, çok sesli müzik, "tonmayster", stajyer sanatçı sınavına 6 bin kişinin müracaat ettiği ancak sınavı kazananların seçici kurulda bulunanların birinci dereceden akrabaları ve hatta çocukları oldukları iddia edilmektedir. Sınava başvuran vatandaşlarımızın emekleri gasbedilmektedir ve artık, kamuoyu tarafından AKP'nin torpil demokrasisinin işlerIik kazandığının bir kanıtı daha tescillenmektedir.

AKP'nin torpil atamaları sayesinde birçok AKP'linin yakınları sınavlı ya da sınavsız olarak sadece AKP'li veya AKP'ye yakın oldukları için kamuda istihdam edilmiştir. AKP il ve ilçe teşkilatlarının neredeyse iş ve işçi bulma kurumuna dönüşmesi medyada defalarca yer almaktadır. KPSS skandallarının henüz aydınlanmadığı, AKP'lilerin sınavsız olarak kamu kadrolarına atanmalarının açıklanmadığı ülkemizde bir skandalın da TRT'nin düzenlediği Türk sanat müziği, Türk halk müziği, çok sesli müzik, "tonmayster", stajyer sanatçı sınavında yaşandığı basına yansımaktadır.

Türk sanat müziği, Türk halk müziği, çok sesli müzik, "tonmayster", stajyer sanatçı sınavına katılan yüzlerce adayın sınav sonucu açıklanmamıştır, sınavda seçici kurulu oluşturan kişilerin yakınlarının sınavı geçtiği iddia edilmektedir. Sınavı kazanan adaylardan birisinin, sınavlar başlamadan önce, bir konser afişinde kendisini TRT İzmir Radyosu kanun sanatçısı olarak tanıttığı ancak basında bu bilginin haber olarak yer almasından sonra, kişisel sosyal medya hesabında yer alan afişi kaldırdığı iddiaları mevcuttur. Sınavı kazanan bir kişinin ise sınavdan önce TRT'de göreve başladığı iddia edilmektedir.

Seçici kurulun yakınları ve AKP'lilerin tanıdıkları sınavları geçerken kendi dalında uzmanlıkları olan ve dünyaca tanınan birçok sanatçı bu sınavı geçememiştir. AKP'nin torpilli atamaları sonucu kamu kurumlarında liyakat yerine "hamili yakın" dönemi yaşanmaktadır. TRT'de yaşanan bu son skandal kamu vicdanını yaralamakta ve binlerce vatandaşımızın devlete olan güvenini sarsmaktadır. Bu skandalın sorumlularının belirlenmesi ve bu skandala sebep olan etkenlerin araştırılması sebebiyle Meclis araştırması açılması elzemdir.

3.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 24 milletvekilinin, Habur Sınır Kapısı'nda 14/12/2015 tarihinden itibaren bekletilen kamyon ve tır şoförlerinin mağduriyetlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/308)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Habur Sınır Kapısı'nda 14/12/2015 tarihinden beri bekletilen, mağdur durumda bırakılan ve yurt dışı taşımacılığı yapan kamyon ve tır şoförlerinin can ve mal güvenliklerinin korunması, sorunlarının tespit edilerek sorunlarına hızlı ve etkili çözüm getirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzük'ün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ederim.

1) Mustafa Sezgin Tanrıkulu (İstanbul)
2) Özcan Purçu (İzmir)
3) Kadim Durmaz (Tokat)
4) Haydar Akar (Kocaeli)
5) Mahmut Tanal (İstanbul)
6) Aydın Uslupehlivan (Adana)
7) Ahmet Akın (Balıkesir)
8) Çetin Osman Budak (Antalya)
9) Şenal Sarıhan (Ankara)

10) Namık Havutça (Balıkesir)
11) Onursal Adıgüzel (İstanbul)
12) Lale Karabıyık (Bursa)
13) Vecdi Gündoğdu (Kırklareli)
14) Erkan Aydın (Bursa)
15) Ceyhun İrgil (Bursa)
16) Kazım Arslan (Denizli)
17) Orhan Sarıbal (Bursa)
18) Tur Yıldız Biçer (Manisa)
19) Melike Basmacı (Denizli)
20) Hayati Tekin (Samsun)
21) Ömer Fethi Gürer (Niğde)
22) Bülent Yener Bektaşoğlu (Giresun)
23) Mehmet Gökdağ (Gaziantep)
24) Erdin Bircan (Edirne)
25) Hüseyin Çamak (Mersin)

Gerekçe:

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde giderek şiddetlenen olaylar ekonomik ve sosyal hayatı derinden etkilemektedir. Sınırdan geçiş yapacak kamyon ve tır şoförleri için hazırlık yapılmadan, tedbir alınmadan sınır kapıları kapanmıştır. Yasal yollardan sınır kapılarından çıkış yapan tır ve kamyonların devletin güvencesinde olması gerekir. Dış ticaret firmalarının, tır ve kamyon şoförlerinin yurt dışında oluşan ya da oluşabilecek güvenlik riskleriyle ilgili kamu düzeni rehberliğinde hızlı bir şekilde bilgilendirilmesi önem arz etmektedir.

Sınır dışına çıkan kamyon ve tır şoförlerinin mağduriyetleriyle ilgili parça parça, âdeta bir Iütuf gibi yapılan çalışmaların ötesinde daha sistemli bir yapının oluşturulması, kamyon ve tır şoförlerinin olağanüstü koşullarda da mağduriyetlerini en aza indirecek bir sistemin kurulması bir zorunluluk olarak ortaya çıkmıştır. Devletin asli görevi olan kişilerin can ve mal güvenliğinin korunması yükümlülüğü ülke sınırları dışında da devam etmektedir. Bu noktada, Hükûmetin güneydoğuda olayları öne sürerek sınır kapılarını kapatıp sınır dışındaki kamyon ve tır şoförlerinin can ve mal güvenliğini bir kenara koyma hakkı yoktur.

Habur Sınır Kapısı'nın 14 Aralık 2015 tarihinden itibaren güneydoğuda yaşanan olaylar nedeniyle kapatılması sonucu yaklaşık 7 bin tır ve kamyon şoförü sınırda mahsur kalmıştır. Şoförlerin geçişine izin verilmediği, bazı şoförlerin pasaportlarına el konulduğu ve yasal olmayan yollardan Türkiye'ye geçişe zorlandığı iddia edilmektedir. Habur Sınır Kapısı'nda tır ve kamyon şoförleri aileleriyle iletişim kuramamakta, yiyecek, giyecek ve benzeri temel ihtiyaçlarının karşılanmasında mağduriyetler yaşamaktadır. Habur Sınır Kapısı'nda bekleyen 20 yaşını doldurmuş yaklaşık 150-200 araca el konulması durumu söz konusudur.

Şoförlerin bir kısmının aileleri güneydoğuda olayların yaşandığı bölgelerdedir. Aileleri Güneydoğu'da olayların ortasında kalan şoförlerin Habur Sınır Kapısı'nda belirsiz bir süreci beklemeleri insani ve kabul edilebilir değildir. Sınır kapısında bekleyen şoförler Türkiye'deki vergi ve benzeri mali yükümlülüklerini yerine getirmekten de yoksun durumdadır. Hükûmetin Habur Sınır Kapısı'nda

binlerce şoförün bekletilmesi sorunuyla ilgili gereken duyarlılığı göstermesi, sorunun güvenlik, insani, sosyal ve mali boyutlarıyla ilgili gereken tedbirleri alması elzemdir.

Habur Sınır Kapısı'nda 14 Aralık 2015 tarihinden itibaren bekletilen binlerce kamyon ve tır şoförünün mağduriyetlerinin tespiti, etkili ve sürekli çözüm önerileri getirilmesi ve yurt dışına çıkış yapan kamyon ve tır şoförlerinin yaşadığı sorunlara, taleplere ve can ile mal güvenliklerinin sağlanmasına yönelik çözüm önerilerinin Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kurulacak komisyon tarafından araştırılması gereklilik arz etmektedir.

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Önergeler gündemdeki yerlerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki ön görüşmeler sırası geldiğinde yapılacaktır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının iki tezkeresi vardır; ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.

B) TEZKERELER

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisini temsilen bir heyetin, Avrupa Parlamentosu Katılım Öncesi Eylem Birimi tarafından Sırbistan Parlamentosunun ev sahipliğinde 15-16 Eylül 2016 tarihlerinde Sırbistan'ın başkenti Belgrad'da düzenlenecek olan "Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) Fonlarının İzlenmesi: Başarılar ve Sorunlar" başlıklı parlamentolar arası konferansa katılmasına ilişkin tezkeresi (3/825)

18/8/2016

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

"Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) Fonlarının İzlenmesi: Başarılar ve Sorunlar" başlıklı parlamentolar arası konferans Avrupa Parlamentosu Katılım Öncesi Eylem Birimi tarafından Sırbistan Parlamentosunun ev sahipliğinde 15-16 Eylül 2016 tarihlerinde Sırbistan'ın başkenti Belgrad'da düzenlenecektir.

Anılan toplantıya Türkiye Büyük Millet Meclisini temsilen bir heyetin katılması hususu 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

İsmail Kahraman

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler…Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisini temsilen bir heyetin, 2-4 Eylül 2016 tarihleri arasında Avrupa Birliği Dönem Başkanlığını yürütmekte olan Slovakya'nın başkenti Bratislava'da düzenlenecek olan Ortak Dış ve Güvenlik Politikası ile Ortak Güvenlik ve Savunma Politikası Parlamentolar Arası Konferansı'na katılmasına ilişkin tezkeresi (3/826)

18/8/2016

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Ortak Dış ve Güvenlik Politikası ile Ortak Güvenlik ve Savunma Politikası Parlamentolar Arası Konferansı 2-4 Eylül 2016 tarihleri arasında Avrupa Birliği Dönem Başkanlığını yürütmekte olan Slovakya'nın başkenti Bratislava'da düzenlenecektir.

Anılan toplantıya Türkiye Büyük Millet Meclisini temsilen bir heyetin katılması hususu 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

İsmail Kahraman
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler…Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır; okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VIII.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- HDP Grubunun, 28/6/2016 tarihinde, Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken tarafından, AKP Hükûmetinin Türkiye dış politikasında sergilediği tutarsız ve ilkesiz yaklaşımlarının Türkiye'deki iç ve bölgesel siyasal alandaki olumsuz sonuçlarının açığa çıkarılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 19 Ağustos 2016 Cuma günkü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

19/8/2016

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 19/8/2016 Cuma günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Çağlar Demirel
Diyarbakır
Grup Başkan Vekili

Öneri:

28 Haziran 2016 tarihinde Diyarbakır Milletvekili Grup Başkan Vekili İdris Baluken tarafından (2372 sıra no.lu) AKP Hükûmetinin Türkiye dış politikasında sergilediği tutarsız ve ilkesiz yaklaşımlarının Türkiye'deki iç ve bölgesel siyasal alandaki olumsuz sonuçlarının açığa çıkarılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 19/8/2016 Cuma günlü birleşiminde sunuşlarda okunması ve görüşmelerin aynı tarihli birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.21

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 15.38

BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI

KÂTİP ÜYELER: Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara), Fehmi KÜPÇÜ (Bolu)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 128'inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Halkların Demokratik Partisi grup önerisinin lehinde ilk olarak Kars Milletvekili Sayın Ayhan Bilgen konuşacak.

Buyurun Sayın Bilgen. (HDP sıralarından alkışlar)

AYHAN BİLGEN (Kars) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin dış politikasıyla ilgili aslında bir muhalefet partisi adına değerlendirme yapmadan önce galiba Hükûmet adına yapılan Suriye'yle ilgili kritik, önemli değerlendirmenin altını çizmek, dikkatlerinize sunmak ihtiyacı duyuyorum. Başbakan Yardımcısının, Suriye politikasının büyük riskler içerdiğini ve başından beri önemli yanlışları Türkiye'nin yaptığını ifade etmesi, itiraf etmesi son derece önemlidir. Yanlışın neresinden dönülürse kârdır ama bu yüzleşme, bu yanlışı itiraf yeni yanlışları beraberinde getirmemelidir. Türkiye, Suriye politikasında bu pozisyonu takınırken, bu tavrı sergilerken gerçekçi olmayan ama sunumu, iddiası son derece insani bir gerekçeye dayanan yaklaşım sergilemişti. Suriye'de sivillere yönelik tutum, sivillerin demokratik haklarına yönelik tahammülsüzlük ve Suriye yönetiminin doğrudan doğruya halka yönelik baskıcı uygulamaları Türkiye'nin aktif bir dış politika sergileyerek burada duyarlılık sergilediği, duyarlı, insan hakları merkezli bir yaklaşım sergilediği iddiası üzerine oturuyordu. Elbette dünyanın neresinde bir insan hakları ihlali varsa Türkiye'nin bu konuda duyarlılık sergilemesi doğrudur ve bu anlamda aktif dış politikayı da burada galiba hiçbir parti reddetmez, hiçbir parti eleştirmez. Ama birçok konuyu üst akılla izah edip, kurguyla, komployla ele alıp ama Suriye'deki gelişmeleri, sanki arkasında hiçbir kurgu yokmuş gibi, hiçbir plan yokmuş gibi dümdüz okumak son derece tutarsız bir yaklaşımdır. Elbette, ülkelerdeki gelişmeleri tamamen kurgusal, tamamen, işte, dünyanın batısında organize edilmiş bir operasyon gibi ele almak nasıl doğru değilse, nasıl eksikse, aynı şekilde, bunu yok saymak, işin bu boyutunu görmezlikten gelmek, hafife almak yani dümdüz okuma yapmak da o kadar eksiktir.

Dünya, özellikle dış politikada vizyon sahibi olmayı, değerleri önemsemeyi, tutarlı bir vizyona sahip olmayı önemser ama bir o kadar dış politikada gücü, gerçekçiliği de bir realite olarak ele almayı gerektirir. Türkiye, son beş yılında Orta Doğu'ya çeki düzen verme, Orta Doğu'da rejimleri belirleme, ülkelerin iç işlerini dizayn etme iddiası üzerine kurulu bir dış politika sergiledi. Oysa, Türkiye'nin, ne ekonomi politik gücü ne diğer caydırıcı güç unsurları ne dış politika hareket kabiliyeti bu konuda bu denli aktif, bu denli müdahaleci bir pozisyon sergileme imkânına, gücüne sahip olmadığını herkes biliyordu. Nitekim, geldiğimiz nokta da bu yaklaşımın oldukça hayalci olduğunu, oldukça riskli olduğunu ve Türkiye'yi de ciddi bir yalnızlaşmaya, ciddi bir maceracılığa ittiğini gösterdi. Kaldı ki özellikle insan hakları konusunda, demokrasi konusundaki duyarlılığa dayalı bir dış politikanın tutarlı olması gerekir. Suriye'deki rejimi antidemokratik olduğu için eleştirmek, karşısında olmak ama bunu yaparken Suudi Arabistan'la iş birliği yapmak hiçbir şekilde izah edilebilir bir durum değildir. Suudi Arabistan'la İslam ordusu kurmaya varana kadar giden bir ilişkinin sonunda gelip tekrar Esad'la diyaloğa dönmek galiba bu tutarsızlığın, bu çelişkili tavrın ve ilkeli olmayan yaklaşımın bir sonucudur.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin dış politikadaki en temel handikaplarından birisi de, nasıl savaşın arifesine gelecek kadar keskin, hızlı bir tavır sergiliyorsak, o savaş noktasına geldiğimiz ilişkiyi de kolayca hemen bir ittifak ilişkisine dönüştürebileceğimiz zehabıdır, zannıdır. Nasıl bir uçak geriliminden bütün ilişkileri kesme aşamasına geldiğimiz Rusya'yla sergilenen tavır düne kadar yanlış idiyse, aşırı idiyse, abartılı idiyse, bir ziyaretle, birkaç ziyaretle bütün ilişkilerin düzeltileceği ve bir anda kırkyıllık dost pozisyonunun sergileneceği beklentisi de gerçekçi değildir.

Bu anlamda, ittifak değişikliklerinin çok uzun stratejik planlamalara dayanması gerektiği, bir kızgınlıkla bir ittifaktan çıkıp öbür ittifaka girmenin çok dünya gerçekliğiyle bağdaşmaz olduğu da ortadadır.

Bu anlamda, Avrupa Birliğine yönelik taahhütler, Avrupa Konseyiyle ilgili sorumluluklar ve bu eksendeki söylemler de önümüzdeki dönemde ciddi baş ağrıtacaktır. Özellikle sonbahardaki zirveler hem Avrupa Konseyinin toplantıları hem Birleşmiş Milletlerdeki Genel Kurul Türkiye'nin önüne neredeyse izleme pozisyonunu doğuracak kadar büyük tartışmaları getirebilir ve yine, Rusya başta olmak üzere Türkiye'nin kimi müttefiklerinin Türkiye'nin Suriye'deki ilişkileri dolayısıyla, terör örgütlerine destek gibi iddialar dolayısıyla Türkiye'yi ciddi biçimde tartışılır bir ülke pozisyonuna getirecektir.

İsrail'le ilişkiler muhtemelen bugün daha ayrıntılı konuşulacak, tartışılacak ama eğer hak temelli bakıyorsanız, yine, dış politikanızı bunun üzerine kuruyorsanız, işgal edilmiş topraklar, 1948-1967 sonrası durum, mültecilerin sorunları, Gazze'ye yönelik ambargo konularında ciddi yapısal bir değişim olmadan birazcık ahbap çavuş ilişkisiyle, işte, nasıl özür dilendiği bile bilinmeyen, diplomatik mekanizmalarda karşılığı olmayan süreçlerin sonunda bir anda yeniden barış atmosferine dönmüş olması elbette kamuoyunda da şüpheyle, tereddütle karşılanıyor.

Biz, Türkiye'nin bölgede kendisine tehdit olarak gördüğü ya da politikalarını eleştirdiği her ülkeyle savaş noktasına gelmesinden yana değiliz. Orta Doğu'da bulunan bütün halkların, bütün inançların, bütün kimliklerin birlikte barış içinde yaşamasına tarafsız bir katkı sunması, aktif ama taraf olmadan katkı sunması mümkünken, bir taraftan antisemitik bir dil kullanıp, açıkça bir savaş narası niteliği taşıyacak söylem sergileyip ama arkasından da ticari ilişkileri oldukça iyi götürmek, ama bir taraftan da kamuoyunda, toplumda son derece hamaset dolu bir söylem kullanmak aslında dış politikadaki en önemli risklerden birisidir. İçeride hesabını veremeyeceğiniz hiçbir ilişkiye dış politikada girmemeniz, hiçbir angajmana girmemeniz ama aynı şekilde, hamaset ve meydan okuma içeren bir söylem kullanıyorsanız da bunun bedelini, bunu riskini göze almanız gerekir.

Değerli milletvekilleri, Orta Doğu'yla ilişkilerde, bölgeyle ilişkilerde galiba en kritik konulardan birisi, en az iç politikayı ilgilendirdiği kadar Irak'la ilişkileri, Suriye'yle ilişkileri, hatta İran'la ve Kafkasya'yla ilişkileri de şekillendirecek konulardan birisi, Kürt sorununda sergilenen tutumdur. Eğer Irak'ın kuzeyinde birtakım gelişmelere olumlu yaklaşıyorsanız bunu Suriye'deki Kürtler için de isteyeceksiniz; aynı şekilde Balkanlardaki, Bulgaristan'daki, Yunanistan'daki Türkler için ne istiyorsanız bunu Irak'taki, Suriye'deki Kürtler için de isteyebileceksiniz. Böyle davranmadığınızda etnik ya da mezhepsel kriterlerle dış politika yürüttüğünüz kaygısı, şüphesi herkeste güçlenir. Oysa ilkeler ve değerler ekseninde bir yaklaşım sergiliyorsanız Şii ile Sünni arasında bir ayrım gözetmeksizin bir yaklaşım sergilemek, Kürt ile Türkmen arasında bir ayrım gözetmeksizin daha insani perspektifle yaklaşmak zorundasınız.

Birkaç noktaya daha değinerek sözlerimi bitireceğim. Bunlardan birisi, dış politikanın katılımcı ve toplumsal denetime açık tutulması konusudur, ki bu artık dünyada dış politikanın en önemli yöntemlerinden birisidir yani sivil diplomasiye dış politikayı açmak, dış politikayı sadece devletlerarası ilişkiden ibaret görmemektir.

İkincisi de: İkili ilişkilerde kişisel ilişkileri teamülün, geleneğin önüne geçirmemektir. Türkiye artık soğuk savaş dönemi algılarıyla dış politika geliştiremez ama Orta Doğu'da etkili, güçlü bir aktör olmanın yolu da önce kendi iç barışını tesis etmek ve sosyolojik gerçekliği dikkate alarak dış politikasını inşa etmekten geçer.

Herkesi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bilgen.

Halkların Demokratik Partisi grup önerisinin aleyhinde ilk olarak Antalya Milletvekili Sayın Mehmet Günal konuşacak.

Buyurun Sayın Günal.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, sizleri ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bir yasama döneminin daha sonuna inşallah geleceğiz, sabah beşi geçen çalışmanın sonunda bazı anlaşmalarla, bazı çalışmalarla bugünü tamamlayacağız ama bu dış politika konusunda geçmişten bugüne yaşadıklarımız, maalesef bugün geldiğimiz noktada önemli katkıları olan olaylardır. Bu vesileyle, bu grup önerisi vesilesiyle dış politikaya ilişkin bazı görüşlerimizi sizlerle paylaşmak için söz aldım.

Öncelikle, Yenikapı süreciyle başlayan bir yumuşama, siyasi üsluptaki yumuşama çerçevesinde hafta içerisinde Sayın Çavuşoğlu ve Sayın Elitaş'ın grubumuza bu kapsamda yapmış olduğu bilgilendirmeden dolayı teşekkür ediyoruz. Tabii, birtakım konularda görüş alışverişinde bulunma şansımız oldu ama bunun sadece bugünkü iklimle giderilmesi mümkün değil, geçmişten bugüne gelen bazı sorunlar var. Maalesef, sırf "sorun" diye diye biz böyle sizlere anlatamadık. Siz "sıfır sorun" dediniz ama o sıfır sorun bize "sırf sorun" hâline geldi. Bütün komşularımızla şu anda sorunlu olmamızı da tartışmamız lazım.

Bugün gelinen noktada, bazı yanlışların görülüyor olması, yaptığımız bazı uyarıların haklı çıkmış olması bizi çok sevindirmiyor çünkü dış politika millî olması gereken, bütün çıkarların üzerinde olması gereken, siyasetin üstünde olması gereken bir politika tarzıdır. Maalesef, şahsa bağlı hâle gelince zikzaklar, bazı aşırılıklar, ifrat tefrit meselesi fazla oluyor. Bunu şahsa bağlı olmaktan çıkartmak gerekiyor. Hatta ve hatta, devlet politikası olarak, geçtiğimiz haftalarda yapmış olduğumuz parlamenter diplomasinin de biraz daha geniş şekilde ele alınması gerektiğini, darbe teşebbüsü sonrasında bütün partilerden arkadaşlarımızın katılımıyla yapmış olduğumuz ziyaretlerde görmüş olduk. Ben de şahsen, Londra'ya giden heyetin içerisindeydim ve muhalefet partilerinin o diplomasi içerisinde yer alması, ülkemizin olaylarla ilgili inanılırlığını, bu konulardaki güvenilirliğini artıran, saygınlığını artıran bir tutum oldu. Bu bilgilendirmelerin ve parlamenter diplomasi örneğinin devam ettirilmesi gerektiğini yetkili arkadaşlarla da paylaşmış olduk. İnşallah bu devam eder, bu anlayış devam eder ve ülkemiz açısından şahsa bağlı değil, çıkarlarımıza bağlı, millî çıkarlarımıza bağlı dış politika uygulanır. Eğer onu yaparsak o zaman Libya'da düştüğümüz hataya düşmeyiz; eğer böyle yaparsak, şahsa bağlı değil, devletten devlete politika uygular, konjonktürel politika uygulamazsak Suriye'de düştüğümüz hataya düşmeyiz, Rusya'yla düştüğümüz hataya düşmeyiz, İsrail'le düştüğümüz hataya düşmeyiz.

Onun için, değerli arkadaşlar, burada, başlarken bu aşırılıklara dikkat çekmemizin nedeni, bundan sonraki süreçte en azından bu önerilerimizin dikkate alınması içindir. Henüz hiçbir şey belli olmadan Sayın Erdoğan çıkıp derse ki: "NATO'nun Libya'da ne işi var?" arkasından da bir hafta geçmeden eğer gemileri gönderirsek sonra orada saygınlığımız kalmaz. Başlarken de yine Suriye'yle belli ilişkilerimizin olması gerekiyordu ama orada kalkıp ortak kabine toplantıları, "kardeşim Esad"lar,

aile içi gidiş gelişler sonrasında da aşırı tepkileri doğuruyor. Yani bazı gevşemeler olduğu zaman da maalesef bunları kapatmak mümkün olmuyor. Bugün geldiğimiz nokta bu.

Biz bu konuda çok erken zamanda uyarımızı yapmış idik. 2012 yılında Sayın Bahçeli orada bir güvenlikli bölge oluşturulması gerektiğini ve sınırın öbür tarafında oluşturulması gerektiğini, uluslararası camiayla iş birliği içerisinde bu sorunun hem maddi hem insanı boyutunun çözülmesi gerektiğini söylemişti. Bugün maalesef, sadece siyasi değil, hem ekonomik hem toplumsal, sosyolojik etkileri olan çok boyutlu bir sorun hâline geldi.

Aynı zamanda Avrupa Birliğiyle ilişkilerimizde de kilit bir noktaya geldi Suriye meselesi. Maalesef o anlaşmanın da sonuçlarına şu anda uyulmuyor. "Hani ekim ayında gelecektik. Sayın Davutoğlu hızlandırdı. Ne gerek var. Hazirana yetişir mi?" derken şimdi "Herkes yoluna." denmeye başlandı. Ben bir kere buradaki çok başlılığı doğru bulmuyorum. Sayın Cumhurbaşkanı devletin başıdır ama dış politikayı uygulayan birimlerin başta Dışişleri Bakanlığı ve ilgili kurumlar olması gerekir. Dolayısıyla, her kafadan ayrı bir ses çıkınca, gölge dışişleri bakanı gibi Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterinin her konuda acilen açıklama yapması, sonrasında da birtakım şeyleri toparlamada sorun hâline geliyor değerli arkadaşlar. Kurumsal anlamda dış politika yürüteceksek bu kurumsal hafızayı, kapasiteyi değerlendirmek zorundayız. Yine yanlış yapıyoruz, yine şahsa bağlı bazı şeyler gidiyor.

Bizim yol yakınken önermemiz lazım. Önce "kardeşim Esad" sonra "düşman Esed" olmaz, ikisi de yanlış. Bizim aynı şeyi… Mısır'da hâlâ devam eden sorunlar var, doğrudan taraf olduğunuz zaman Mısır devletiyle sorunlu hâle geliyorsunuz, o zaman da geri dönüşü zor oluyor. Yani ne Mursi'yle canciğer kuzu sarması olmak gerekiyor ne Müslüman Kardeşler'le kalkıp kurumsal ilişki kurup ondan sonra da geri dönüp düşman olmak doğru değil. Eleştirimizi yapacağız, Türkiye olarak tavrımızı koyacağız. Dünya barışına katkıda bulunacak şekilde bir bölgesel güç olarak gerekli çıkarımızı savunarak oralarda denge olacağız ve uzlaştırıcı olacağız. Ama bunu yaparken ifrat tefrit meselesi olduğu zaman da geri dönüşümüz de zor oluyor. İşte, Rusya'yla yaşadıklarımız, şimdi yeniden hem Rusya'yla hem İsrail'le belli bir noktaya gelelim diye görüşmeler başladı. Rusya'da 2 liderin görüşmesiyle bir normalleşme süreci başladı. Bundan en muzdarip şehir olan Antalya'nın milletvekili olarak bu gelişmeden memnunuz ama niye oraya geldiğimizi de konuşmazsak tekrar oraya yine düşeriz. Oraya gelirken hangi hatayı yaptık, bunları doğru değerlendirmemiz lazım. Dolayısıyla, bu şekliyle hızlı bir şekilde tepki verildiği zaman bunu önlemek ister eylem olarak ister söylem olarak mümkün olmuyor. O nedenle şahsa bağlı dış politikadan vazgeçip kurumsal olarak bu işi sürdürmemiz gerekiyor.

Öbür taraftan, şimdi, yine, bugün fırsat olursa İsrail'le ilgili anlaşma da geldi. Arkadaşlarımız bilgi verdiler ama gördüğümüz kadarıyla anlaşma sadece tazminat unsurunu içeriyor. Orada özür meselesi vardı ki özür dilendiği söyleniyor, Hükûmet "Bir şekilde onu hallettim." diyor ama anlaşmada sadece tazminattan başka bir şey yok ki o da tazminat değil. Dün Sayın İhsanoğlu'nun tabiriyle -Komisyondaki görüşme tutanaklarına baktım, arkadaşlar ne konuşmuş Dışişleri Komisyonunda diye- o çok dilli de olduğu için değişik dillerdeki anlamını da ifade etmiş; lütuf yani orada da zaten "ex gratia" yazmışlar, Türkçe yazılmamış şeyde yani bir lütufta bulunuyor. Şimdi, tazminat hukuki olarak ayrı bir şey yani bir zararın tazmini, eğer lütuf derseniz zarar değil, karşılıklı barışmanın, görüşmenin bir lütfu olarak karşımıza geliyor.

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – Anlaşmanın başlığı…

MEHMET GÜNAL (Devamla) - Yani şimdi, böyle anlaşma… Tabii ki buraya keşke düşmesek, bunlar hiç olmasaydı, onu söylüyoruz ama baştan buna geldiğimiz zaman, karşılığında "…"(x) yaptığınız zaman böyle sonuçları oluyor. O zaman da onu öyle yapmamak lazım, şimdi de böyle yapmamak lazım. İşin şey boyutunu tartışmak istemiyorum, siyasete girersek Mavi Marmara'yı

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

konuşuruz, kimlerin gittiğini, kimlerin gitmediğini, o gün gidenlerin şimdi hangi konumda olduğunu konuşursak o işin biraz çivisini çıkarır. Bizim derdimiz o değil, bizim derdimiz bundan sonra bölgesel bir güç olacak, 2023 lider ülke vizyonuna uygun olarak bölgesinde bir güç olabilecek Türkiye'yi hem ekonomik olarak hem siyasi olarak hem dış politika alanında inşa etmek. Onun için de şahsa bağlı dış politikadan vazgeçmemiz gerekiyor. Aynı şeyi ABD'yle ilişkilerde, AB'yle ilişkilerde görüyoruz. İki şey karşılıklı olarak bir atışma içerisine girdiği zaman bunun zararını Türkiye Cumhuriyeti devleti çekiyor.

Biz, Milliyetçi Hareket Partisi olarak her zaman millî bir dış politika ama çok yönlü, komşularıyla iyi geçinen ama bölgesel güç olarak, uluslararası kuruluşlarda denge gücü olarak bütün bu ülkelere, önce başta Türk devletleri olmak üzere, sonra İslam ülkelerine, sonra bütün bu coğrafyaya ve dünyaya bir Türk-İslam medeniyetini yeniden ihya ederek dünya barışına katkıda bulunacak bir dış politika istiyoruz. Onun için de bu kurumları işletelim, şahsa bağlı olmaktan çıksın ve bu vesileyle de haklarımızı koruyalım, yanı başımızda, Suriye'de olup bitenlere, kırmızı çizgi tavırlarına, bir anda silinmesine seyirci kalmayalım.

Türkmenlerle ilgili yaptığımız şeyler de sözde kalmasın. Bu aralar çok daha fazla muzdarip olduklarını, oradaki nüfus birimlerinin yakıldığını, kayıtların yakıldığını görüyoruz. Kerkük'e, Musul'a dönmesin diyorum; bu kapsamda millî bir dış politikayı uygulayabilmek dileğiyle hepinize saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Günal.

Halkların Demokratik Partisi grup önerisinin lehinde son olarak Eskişehir Milletvekili Cemal Okan Yüksel konuşacak.

Buyurun Sayın Yüksel. (CHP sıralarından alkışlar)

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AKP'liler aksini söylese de memlekette işler hiç iyi gitmiyor. İşler, dışta da iyi gitmiyor, içte de iyi gitmiyor. Ne kadar makyajlanmış ekonomik verilerle halkın gözünü boyamaya çalışsanız da işler ekonomide de iyi gitmiyor. Ne kadar "Rusya'yla barıştık, İsrail'le anlaştık." deseniz de işler dış siyasette de iyi gitmiyor. Her gün memlekette bombalar patlıyor, insanlar ölüyor, çocuklar öksüz, yetim kalıyor yani işler içte de yolunda gitmiyor; halk moralsiz, yoksul, korkuyor ama siz Türkiye'nin şahlanışı hikâyelerini anlatmaya devam ediyorsunuz.

15 Temmuz gecesi teşebbüs edilen şey başarılı olsaydı şimdi hiçbirimiz burada olmayacaktık. Bizim yerimize, kerameti kendinden menkul, gücünü halktan almayan başka birileri memleket hakkında kararlar veriyor olacaktı. Herhâlde hepimiz hemfikiriz ki onların yerinde bizim olmamız daha iyi; halkımız da bizimle aynı fikirde, darbe gecesi canı pahasına tankları durdurdu ama halkın terör örgütüne bizi tercih etmesi kimseyi aldatmasın. Türk halkı bizden de memnun değil. Nasıl olsun? Halkımız 15 Temmuz gecesi çok büyük bir taarruza maruz kaldı. Darbe girişiminin başarısız olması iyi bir şey ama daha iyisi hiç olmamasıydı, hiç olmamalıydı; oldu. Başarısız olması iyi ama olmaması daha iyiydi. Peki, olmasının mesulü kim? Mesulü biziz, hepimiz ama sorumluluğu paylaşmaya razı geldik diye hiç kimse heveslenmesin. Elbette, AKP'nin sorumluluğu en önde gelenidir, AKP'nin suçu herkesin suçunu bastırır. Rivayet edilir ki Normandiya Çıkarması zaferinden sonra, o çıkarmayı yöneten General Eisenhower'a bir gazeteci sorar: "Bu zafer, bu başarı kimin?" General Eisenhower bir soruyla karşılık verir, der ki: "Çıkarma başarısız olsaydı kimi asacaktınız?" Yani, demem odur ki memlekette işler yolunda gitseydi kim ödülü alacaktıysa yolunda gitmeyen şeylerin hesabını da onun vermesi gerekiyor yani sizin yani AKP'nin.

"Oldu ama önlendi." üzerinden bir zafer inşa etmeye çalışmanın hiçbir manası yok, olmamalıydı. Bu manasız ve acemice girişim daha başlamadan haber alınmalıydı, önlenmeliydi. İstihbarat enişteye emanet edilmemeliydi. İşte bu istihbarat zafiyeti büyük bir kabahattir ama tek kabahat bu değil. Orduda Fethullah Cemaati'nin örgütlenmesi önlenmeliydi. Bunda da herhâlde, on dört seneden beri memleketi yönetenlerin sorumluluğu en önde gelenidir. Evet, bu cemaat uzun süreden beri orduya sızmaya çalışıyordu ama AKP döneminde orduya yerleştirildi. Bakın eski YAŞ kararlarına, oradan gerçekleri göreceksiniz. Sadece cemaatin orduya yerleştirilmesi bile Yüce Divanlık bir suç, istihbarat zafiyetinden daha ağır bir suç. Ama, daha büyük bir kabahat var: Memleketi üzerinde dış düşmanların oyun oynayabileceği kadar kırılgan hâle getirmek. Bu, hepsinden daha büyük bir kabahat. Hatırlatıyorum, darbe gecesinden sonra İtalya Dışişleri Bakanı "Türkiye'den bir mülteci akınına hazırlıklı olmalıyız." dedi. Macaristan'dan benzer açıklamalar geldi. Türkiye hızla Suriyeleşmeye doğru yuvarlanıyor. Biz sadece manasız ve beceriksiz bir darbe teşebbüsünü engelledik, o darbe teşebbüsünün yeşerttiği iklim hâlâ devam ediyor.

Evet, arkadaşlar, Türk demokrasisi 15 Temmuz gecesi çok büyük bir badire, bir kaza atlattı. Arabası kaza atlatan bir şoför ne yapar; gaza mı basar, frene mi basar? Şüphesiz frene basar. Ama, siz ne yapıyorsunuz? Fren yerine gaza basıyorsunuz. Örneğin, dün burada yasalaşan torba tasarı -kimseyi incitmek gibi bir amacım yok ama- geçen hafta getirilen bu tasarı, çok küstahça, çok haddini şaşırmışçasına hazırlanmış bir tasarıydı. Yahu, siz başımıza ne gelirse ders alacaksanız? Hangi ara buldunuz bu cin fikirleri? Biz topyekûn demokrasi için seferber olmuşken, siz milleti demokrasi için meydanlara göndermişken, arkada, ellerinizi ovuşturup fırsat bu fırsat diye mi bakıyordunuz? Reisiniz "Devleti sıfırdan kuracağız." derken kendinize biçtiğiniz rol devleti sıfırlamak mıydı? Kimin aklına gelir Meclisin, Sayıştayın denetiminden uzak bir fon, varlık fonu kurmak, hiçbir yasayla bağlı olmadan bu fona sınırı belli olmayan çok büyük paralar aktarmak? Döneminizde miktarı katbekat artırılan örtülü ödeneklerde para mı bitti, yeni bir örtülü ödenek mi oluşturuyorsunuz? Peki, bu fonun denetiminden neden kaçıyorsunuz, neden Sayıştaydan, Meclisten denetletmiyorsunuz? Ya, zamanında muhalefetin denetimine kulak tıkamasaydınız Fethullah Cemaati devletin kadrolarına bu kadar azgınca, bu kadar saldırganca sahip olabilir miydi?

Örneğin, cumhuriyet tarihinin en büyük kazanımlarının, örneğin Türk Dil Kurumunun, Türk Tarih Kurumunun mallarının satılması fikri nereden çıktı? Allahtan etkin muhalefetimizle bu maddeyi geri çektiniz.

Peki, gece yarısı Cumhurbaşkanının istediği rektörü azletmesiyle ilgili önergeyi nasıl verdiniz? Cumhuriyet Halk Partisi önergeye tüm gücüyle karşı çıkmasaydı, tüm milletvekilleriyle Genel Kurula gelip buraya oturmasaydı onu yasalaştıracaktınız. Bizim muhalefetimizle onu da geri çektiniz. Hakkâri ve Şırnak il olmaktan çıkarılıyordu. Muhalefetin tepkisiyle bu yanlış da düzeltildi.

Arkadaşlar, muhalefet sizi denetlemek için var, yanlış yaptığınızda doğru yolu göstermek için var. Bizim sesimize kulak tıkarsanız doğruyu bulma imkânınız yok; bize ihtiyacınız var. (CHP sıralarından alkışlar)

15 Temmuz gecesi bu Meclisin üstüne bombalar yağarken 3 muhalefet partisi de buradaydı, bu kürsüdeydi. İşinize gelince muhalefete "Gel.", işinize gelmeyince de kulaklarını tıka; yok öyle yağma.

Gelelim dış politikaya… Uluslararası ilişkilerdeki hezimetlerinizi millete "zafer" diye sunmakta çok mahirsiniz. En son, Rusya ve İsrail meselesi. "Rus uçağını ben düşürttüm." "Hayır, ben düşürttüm." diye devletin en üst kademesindeki olayı sahiplenme çabasına değinmeyeceğim. Bugünse uçağı Fethullahçılar düşürmüş oldu.

Ben o gün yaptığım konuşmada şunu söylemiştim: Rusya 1 uçak, 2 pilot kaybetti; biz ise Suriye üzerindeki tüm haklarımızı kaybettik. Bu sıralardan o zaman beni yuhalamıştınız. Peki, bugün ne oldu? Siz o zaman bu uçak hadisesini millete "zafer" diye sunmuştunuz; şimdi Cumhurbaşkanı, Putin'e uzun uzun mektuplar yazıp barışmak istedi, Amerika'yla ilişkiler bozulunca Rusya'ya yanaşma ihtiyacı hissetti. Dış politika, sabah kalktığınızdaki duygularınıza göre yönetilecek, dün "ak" dediğinize bugün "kara" denilecek bir alan değil.

Bakın, buradan iddiayla söylüyorum: İlk önce "Kardeşim Esad", sonra "Katil Esed" olan Suriye Devlet Başkanı, yarın, gene "Kardeşim Esad" olabilir.

Peki, bu arada olanların hesabını kim verecek? Sınır kentlerimize yağan bombaların hesabı kimden sorulmalı?

Peki, dün Dışişleri Komisyonundan geçen, bugün görüşeceğimiz İsrail anlaşmasına ne demeli? Şunu söylemek lazım: İsrail devletinin Türkiye'ye ödediği tazminat falan yok. Tasarıda diyor ki: "İngilizce metin esas kabul edilir." İngilizce metinde ne diyor? "Tazminat" İngilizce "redemption", "tazminat" demek.

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – Hukuk davalarının sonucu ortaya çıkan tazminatlar…

CEMAL OKAN YÜKSEL (Devamla) – …"Indemnity." Ama anlaşmada ne diyor? "Compensation" yani "Telafi etmek." Yani, İsrail, 20 milyon dolar vererek öldürdüğü vatandaşlarımızın canlarını telafi ediyor.

Peki, bizim şart koştuğumuz, Gazze ablukasının kaldırılması nerede? Anlaşmada yok. Yani İsrail diyor ki: "Kaç para senin vatandaşının canı? Al, sesini kes." İsrail'e üç 30 paraya sattığınız bizim canlarımız.

Sayın Cumhurbaşkanı o zaman "Ben gönderdim." demişti, şimdi "Bana mı soruyorsunuz." diyor. Siyasetin her alanında, yola beraber çıktıklarınızı sattığınız gibi, şimdi de Mavi Marmara'da ölenleri satıyorsunuz. Gelin, bu işten vazgeçin.

Yüce heyeti saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Halkların Demokratik Partisi grup önerisi…

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan…

BAŞKAN – Sayın Muş, buyurun, sizi dinleyelim.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, yani burada, tabii, kabul edilebilir ifadeler kullanmıyor hatip. Açıkça, grubumuza bir sataşma vardır. "Siyasette diğerlerini sattığınız gibi canları sattınız, vatandaşlarımızı sattı" gibi… Bunlar, kabul edilebilir ithamlar değildir.

Açık bir sataşma var AK PARTİ Grubuna, bundan söz istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Muş, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İki dakika.

IX.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Eskişehir Milletvekili Cemal Okan Yüksel'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET MUŞ (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Adalet ve Kalkınma Partisinin kurulduğu günden beri izlediği politikalar ve siyaset tarzı ortadadır. Siyaset dinamiktir. Türkiye'de

AK PARTİ içerisinde kongreler olur, kongreler yapılır, değişimler yaşanır. Burada grubumuza ithafen kastettiğiniz şeyler, satmakla alakalı şunu hatırlatırım… Bu, çirkin bir ifade, hiç yakıştıramadığımı söyleyeyim, bir siyasetçiye yakışmayacak sözlerdir. Eleştirilerinizi mutlaka yaparsınız ama burada çıkıp da bu çirkin ifadeyi kullanmak bu Meclis kürsüsüne de yakışmaz.

Bizim şimdiye kadar yaptığımız kongrelerde sadece -daha önce de söylemiştim- genel başkan değil, aynı zamanda bizim kongrelerimizden başbakan seçilir, başbakan çıkar; bu açık bir şeydir. Eğer illa "satmak" vesaire falan diyorsanız şimdi, 2010'dan itibaren kaç tane MYK üyeniz değişti, bir bakın bakalım, 83.

MUSTAFA AKAYDIN (Antalya) – Bu olayla ne ilgisi var ya arkadaş?

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Devlet yönetimi ile parti yönetimini karıştırma ya.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Şimdi, bunları kullanmak, başka bir partiye bu atıflarda bulunmak şık değil.

MURAT EMİR (Ankara) – Ölenleri sattınız mı satmadınız mı, ona cevap verin ya.

MEHMET MUŞ (Devamla) – İkincisi şu: Türkiye, İsrail'le bir anlaşma yapıyor. Bunu eleştirebilirsiniz, buna farklı yaklaşımlar getirebilirsiniz ama dış politikada AK PARTİ ortaya koyduğu dirayetli dış politikasını burada bir anlaşmayla neticelendirmiştir.

MUSTAFA AKAYDIN (Antalya) – Ya, sizin kongrenizi soran yok Sayın Vekil.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Sizlerin farklı yaklaşımı olabilir, farklı eleştirileriniz de olabilir ama hiçbir zaman, Türkiye Cumhuriyeti'ni yöneten AK PARTİ iktidarı hiçbir vatandaşının saçının telini dünyanın hiçbir değerine değişmez, değişmemiştir. Bunun da böyle bilinmesi gerektiğini ifade ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Özel…

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın grup başkan vekili konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisinin değişen MYK üyelerinin sayısını ifade etmek suretiyle doğrudan partimizin iç işlerine müdahale anlamı da taşıyacak, kamuoyu nezdinde de partimizi küçük düşürme amacı taşıyan bir konuşma yaptı. Bu sataşmaya cevap vermek istiyoruz.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Neyi küçük düşürücü Özgür Bey ya, kendi hatibine bak.

BAŞKAN – Aslında "MYK'nızda kaç kişi değişti?" diye soru sordu. Böyle bir yorum mu çıkarıyorsunuz?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sonra yanlış bir ifade kullandı.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ne kullandım?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Rakam yanlış en başta.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – 82 miydi?

BAŞKAN – Bir dakika Sayın Muş.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Hiçbir şey demedi Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Sayın Özel'i dinliyorum, lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, Cumhuriyet Halk Partisinin kaç MYK üyesinin değiştiğini söyledi, sordu, daha sonra yanlış bir rakam verdi, küçümseyici bir ifadeyle de grubumuza sataşmada bulundu.

BAŞKAN – Buyurun iki dakika.

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – Doğru rakamı verecek mi kendileri Sayın Başkan? Doğru rakamı istiyoruz.

2.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, Sayın Muş'un yerinde olmak kolay değil. Bu kürsüye gelirken, bir muhalefet partisinin, işte, geçmiş dönemde MYK üyesi sayısını falan çalışarak gelmiş olma hazırlığı, kendilerindeki yaranın büyüklüğünden ve duyduğu rahatsızlıktan kaynaklanıyor.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Tabii, tabii, aynen!

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Yoksa niye böyle bir şeye ihtiyaç duysun?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Muharrem İnce'ye bak Özgür Bey.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Ben iktidar partisi grup başkan vekilinin gelip de ana muhalefet partisiyle ilgili tamamen yalan yanlış rakamlarla bir şeyler söyleme mecburiyetine gerçekten üzüldüm.

Tabii, düşünün ki bir Başbakan "O uçağı ben düşürdüm, ben!" diyor, şimdi o uçağı Fetullahçıların düşürdüğünü söylemek durumunda kalıyorsunuz. Ve bir Başbakan düşünün ki sabah evden çıkarken Başbakan, aldığı oy ortada, kongrenizde aldığı oy ortada ama akşam eve döndüğünde istifa etmek zorunda kalmış, yerine kayyum atanmış bir Başbakan hâline dönüşüyor. Ve diğer başbakanın kim olacağını bir perşembe günü akşam üstüne kadar sadece bir kişi biliyor ve o kişi, başbakanı atamayı bırakın, size kimin başbakanınız olacağını tebliğ edecek kişinin de ismini belirliyor, "Ömer Çelik açıklasın." diyor.

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Sizin durumunuz daha kötü.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Kimin açıklayacağına bile o bir kişi karar veriyor.

Biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak partimizdeki çok seslilikten, bu ülkeyi seven, partisini seven, farklı farklı düşünceleri bir zenginlik olarak ortaya koyan ama bugüne kadar hem hiç aldanmamış hem de hiç aldatmamış bir gruba sahip olmaktan büyük memnuniyet duyuyoruz.

Saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan…

BAŞKAN – Sayın Muş…

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Burada kayıtlara girmesi açısından, siyasi partilerde değişimler kongrelerle yapılır. Onun için, Sayın…

MUSTAFA AKAYDIN (Antalya) – Başbakan değişimi de mi kongrelerle oluyor?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Kongrelerde yapılır, ona göre Hükûmet kurulur gelip güven oyu alırız.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Siz önceden bilmiyordunuz yani kongreye kadar bilmiyordunuz.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, duymuyorum Sayın Muş'u.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Her yapılan kongreyi eğer Sayın Özel kayyum olarak değerlendiriyorsa…

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) - Ya bizi de aldattınız, biz Başbakanla yarıştık seçimde.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – …mesela, şöyle bir baksın kendilerindeki genel başkan değişimi sürecine. Şimdi, orada da kayyum mu vardı diyeceğiz yani bunu soruyorum. Şimdi, Sayın Kılıçdaroğlu kayyum mu? Genel kongre yaptılar, Sayın Kılıçdaroğlu Genel Başkan oldu, şimdi kayyum mu oluyor Sayın Özel?

MUSTAFA AKAYDIN (Antalya) – Ya ne alakası var canım?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Kılıçdaroğlu seçildi ya, genel kongre yaptılar ya, kayyum mu? Burada yapılan kongrede delegelerin tamamının oyunu almak suretiyle bir Genel Başkan seçilmiştir, yeni Genel Başkanımız gelmiştir ve görevinin başındadır.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, özür dilerim, yine, tutanaklara geçmesi için…

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, konumuz partilerin iç işleriyle ilgili bir çatışma ortamı yaratmak değil.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Olur mu canım, Genel Başkanımıza "kayyum" dedi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Elbette ama birincisi, iktidar partisi bunu başlattı, keşke o sırada uyarsaydınız.

Ben de tutanağa geçsin diye söylüyorum, polemik sürmesin. Kayyum meselesi şudur: Bir tane kongre yaparsınız; olağan olur, olağanüstü olur ama o kongrede özgürce bir seçim yaparsınız, bunu da herkes bilir, orada seçilen kişiye kimse "kayyum" diyemez, bu büyük bir edepsizlik olur. Ama hiçbir şey yokken bir kişinin, hem de tarafsız olması gereken bir kişinin bir partide, o partinin Genel Başkanını ve ülkenin Başbakanını doğrudan kendi kararıyla azletmesi, sonra da seçime üç gün kalana kadar…

BAŞKAN – Toparlayın lütfen Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – …kendisi düşünüp taşınıp hangi kişinin tam oyla seçileceğine bir kişinin karar vermesi durumunda seçilecek kişiye de "kayyum" denir. (CHP sıralarından alkışlar)

Teşekkür ederim.

İSMAİL BİLEN (Manisa) – Sana ne ya, sana ne?

BAŞKAN – Sayın Özel, her partinin kendine uygun bir dinamiği vardır. Evet, partiler eleştirilebilir ama herhangi bir partinin iç işleriyle ilgili o partinin dışındaki olan kişi sınırlı bir bilgiye sahiptir.

Bir de şunu da rica edeceğim: Sataşmadan dolayı söz alıp kürsüye gelen arkadaşlar sataşma konusuna cevap vermeyip o sataşmayı yaptığı iddia ettiği kişiye daha ağır bir sataşmada bulunma lüzumunu hissediyor. Burada yarış yapmıyoruz arkadaşlar. Taleplerimiz doğrultusunda kürsüyü kullanmanızı özellikle rica ediyorum.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- HDP Grubunun, 28/6/2016 tarihinde, Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken tarafından, AKP Hükûmetinin Türkiye dış politikasında sergilediği tutarsız ve ilkesiz yaklaşımlarının Türkiye'deki iç ve bölgesel siyasal alandaki olumsuz sonuçlarının açığa çıkarılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 19 Ağustos 2016 Cuma günkü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisinin aleyhinde son olarak Samsun Milletvekili Hasan Basri Kurt konuşacak.

Buyurun Sayın Kurt. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Halkların Demokratik Partisinin İç Tüzük'ün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılması yönündeki önergelerinin aleyhinde grubum adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Meclisimizin gündemi yoğun. Burada biraz sonra yine bizim de AK PARTİ olarak bir önerimiz olacak. Ve mevcut işleyiş içerisinde hepimiz çok yoğun bir mesai harcıyoruz, özellikle bu hafta çok yoğun bir mesai oldu. Bunu da göz önünde bulundurarak bu önergeye öncelikle "hayır" oyu vereceğimizi ifade etmek istiyorum.

Önergenin içeriğiyle ilgili de temel birkaç yaklaşım oldu. Ancak, uluslararası ilişkiler, dış politika, dış işleri, uluslararası ilişkilerin tümünün aslında birbirinden çok daha farklı düzlemlerde, birbirinin içine çok fazla katılmadan ifade edilmesi lazım. Sanki Libya'da olan biten AK PARTİ Hükûmetinin kabahatiymiş, Recep Tayyip Erdoğan'ın suçuymuş veya dünyanın herhangi bir yerindeki herhangi bir olay sadece Türkiye'nin yapmış olduğu tek bir eylemin neticesiymiş gibi algı oluşturmaya dönük yöntemleri de kabul etmediğimizi buradan ifade etmek istiyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kurt.

Halkların Demokratik Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmemiştir.

Sayın milletvekilleri, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- AK PARTİ Grubunun, bastırılarak dağıtılan 413, 416 ve 414 sıra sayılı Kanun Teklifi ve Tasarılarının kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının sırasıyla 1, 2 ve 3'üncü sıralarına, yine bu kısımda bulunan 45 sıra sayılı Kanun Tasarısı ile 412 sıra sayılı Olağanüstü Hâl Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin KHK ile İç Tüzük'ün 128'inci maddesine göre doğrudan gündeme alınmasına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tezkeresinin yine bu kısmın 4 ve 5'inci sıralarına alınmasına ve diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun 19 Ağustos 2016 Cuma günkü birleşiminde 88 sıra sayılı Kanun Tasarısı'na kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar, bu birleşiminde gece 24.00'te günlük programın tamamlanamaması hâlinde günlük programın tamamlanmasına kadar çalışmalarına devam etmesine; 19 Ağustos 2016 Cuma günkü birleşiminde 411 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın görüşmelerinin tamamlanması hâlinde 20 ve 21 Ağustos 2016 Cumartesi ve Pazar günlerine ilişkin çalışma kararının kaldırılmasına; Türkiye Büyük Millet Meclisinin 23 Ağustos 2016 Salı gününden başlamak ve 1 Ekim 2016 Cumartesi günü saat 15.00'te toplanmak üzere tatile girmesine; 413 sıra sayılı Kanun Teklifi ile 412 sıra sayılı Olağanüstü Hâl Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin KHK ile İç Tüzük'ün 128'inci maddesine göre doğrudan gündeme alınmasına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tezkeresinin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi ilişkin önerisi

19/8/2016

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 19/8/2016 Cuma günü (bugün) toplanamadığından, İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince, grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Mustafa Elitaş

Kayseri

AK PARTİ Grubu Başkan Vekili

Öneri:

Bastırılarak dağıtılan 413, 416 ve 414 sıra sayılı kanun teklifi ve tasarılarının kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının sırasıyla 1, 2 ve 3'üncü sıralarına, yine bu kısımda bulunan 45 sıra sayılı Kanun Tasarısı ile 412 sıra sayılı Olağanüstü Hâl Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin KHK ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi'nin yine bu kısmın 4 ve 5'inci sıralarına alınması ve diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi;

Genel Kurulun;

19 Ağustos 2016 Cuma günkü (bugün) birleşiminde 88 sıra sayılı Kanun Tasarısı'na kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar; bu birleşimin de gece 24.00'te günlük programın tamamlanamaması hâlinde günlük programın tamamlanmasına kadar çalışmalarına devam etmesi;

19 Ağustos 2016 Cuma günkü (bugün) birleşiminde 411 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın görüşmelerinin tamamlanması hâlinde 20 ve 21 Ağustos 2016 Cumartesi ve Pazar günlerine ilişkin çalışma kararının kaldırılması;

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 23 Ağustos 2016 Salı gününden başlamak ve 1 Ekim 2016 Cumartesi günü saat 15.00'te toplanmak üzere tatile girmesi;

413 sıra sayılı Kanun Teklifi ile 412 sıra sayılı Olağanüstü Hâl Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin KHK ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve bölümlerinin ekteki cetvellerdeki şekliyle olması önerilmiştir.

413 Sıra Sayılı

Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi

(2/1319)

BÖLÜMLER	BÖLÜM MADDELERİ	BÖLÜMDEKİ MADDE SAYISI
1'İNCİ BÖLÜM	1 ila 5 inci maddeler arası	5
2'NCİ BÖLÜM	6 ila 13 üncü maddeler arası	8
TOPLAM MADDE SAYISI		13

412 Sıra Sayılı
667 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararname
(1/746)

BÖLÜMLER	BÖLÜM MADDELERİ	BÖLÜMDEKİ MADDE SAYISI
1'İNCİ BÖLÜM	1 ila 6'ncı maddeler arası	6
2' NCİ BÖLÜM	7 ila 12'nci maddeler arası	6
TOPLAM MADDE SAYISI		12

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun önerisi üzerinde söz talebi yoktur.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.23

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 16.31

BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI

KÂTİP ÜYELER: Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara), Fehmi KÜPÇÜ (Bolu)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 128'inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince, gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sıraya alınan, Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Isparta Milletvekili Süreyya Sadi Bilgiç ile 14 Milletvekilinin Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1319) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 413) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Burada.

Hükûmet? Burada.

Komisyon Raporu 413 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince, bu teklif İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle teklif, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Teklifin tümü üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Samsun Milletvekili Sayın Erhan Usta konuşacak.

Buyurun Sayın Usta. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakika.

MHP GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

Şimdi, bu kanun teklifine geçmeden önce, bu sabah takriben dört buçuk, beş sularında teşvikle ilgili konularda şöyle bir görüş ifade etmiştim: Türkiye olarak teşvik sistemimiz çalışmıyor. Türkiye'nin yatırım ihtiyacı var, fakat teşvik sistemi çalışmıyor, çünkü yatırımları artıramıyoruz, işin daha da kötüsü, artıramadığımız, o yatay giden yatırımlarımızın, dolayısıyla ihracatımızın ve üretimimizin teknoloji seviyesi düşüyor. Bu üzerinde hassasiyetle durulması gereken bir konu, önemine binaen bunu tekrar söylüyorum. Bu, herhangi bir şu dönem bu dönem mukayesesi filan da değil. Yani 2002'ye göre aldığımızda zaten yüksek teknolojili ürünlerin toplamdaki payı düşüyor, ama 2007, 2014 mukayesesini

(x) 413 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

yaptığımızda da çok belirgin bir şekilde üretimin ve ihracatın teknoloji seviyesinde bir düşüş var. Yani iki tane ciddi riskle karşı karşıyayız; yatırım yapamıyoruz, üretim hacmimizi artıramıyoruz, mevcut üretimlerimizin de teknoloji seviyesi düşüyor. Bunu artık önemine binaen ısrarla söyledim, sabahın o erken saatlerinde veya yorgunlukla belki yeteri kadar dikkat çekmemiştir diye.

Şimdi, bugün üzerinde durduğumuz husus, Türkiye Varlık Fonu'nun kurulması. İlk konuşma olması hasebiyle, belki, bir miktar -çünkü teklifi inceleme imkânı olmayan arkadaşlarımız da olabilir- bu mesele nedir, ona çok kısa bir değinip ondan sonra değerlendirmelerime geçmek daha uygun olur.

Bu "Varlık Fonu" dediğimiz husus, dünyada belli ülkelerde olan, daha çok da ülkelerin varlıkları, yani cari fazla veren veya ticaret fazlası veren ülkelerde bunu sıklıkla görüyoruz; esas ciddi varlık fonlarını oluşturan ülkeler onlar. Yani bizim gibi açığı olan ülkeler değil de ciddi fazlaları var, bunu gelecek nesillere aktarmak istiyorlar, dolayısıyla böyle devlet fonları kurarak bu tür yatırımlarını, fazla paralarını, fazla kaynaklarını değerlendiriyorlar. Temelde bu tür fonları kuran ülkeler bunlar.

İkinci grup ülkelerde belki ticaret fazlası çok fazla olmayabilir, ancak ciddi petrol geliri veya belli maden gelirleri olan ülkeler var. Bu ülkeler de bu maden gelirlerini, petrol gelirlerini, fiyatlarda olası istikrarsızlıklar veya gelecek nesillere aktarmak amaçlı olarak yine bu tür fonları kuruyorlar ve bu fonlar üzerinden hem paralarını değerlendiriyorlar hem de ekonomilerine bir istikrar ve güvence kazandırmaya çalışıyorlar ve bu fonların temel özelliği, arkasında devletin olması. Bunlar zaten "devlet fonları" diye geçiyor. Şimdi, genel olarak konumuz bu.

İçeriğine ilişkin değerlendirmelere geçmeden önce, yine usul yönünden bir değerlendirme yapmak istiyorum. Bu kadar önemli bir konu çünkü bunu Hükûmet önemsediğini ifade ediyor. Bize de torba yasa içerisinde geldi yani Komisyona torba yasa içerisinde geldi. Hâlbuki zaten torba yasaya da külliyen karşıyız ama hele hele böyle önemli konuların torba yasa içerisine konulması hiçbir şekilde tabii kabul edilemezdi. Muhalefetin talepleri ve baskısı neticesinde torba yasanın içerisinden çıkardılar, müstakil bir yasa hâline getirildi; bu birinci husus.

İkinci husus: Bu, tabii, yeni bir konu. Yeni bir konu olduğu için, aslında bir tane kurumun veya iki tane kurumun çalışmasıyla olabilecek bir şey değil. Yani, bu, kurumlar arasında ciddi bir diyalogla ve uzun tartışmalarla hazırlanması gereken bir dokümandı, bir kanun teklifiydi. Bunun da böyle olmadığını görüyoruz. Hem kurumlardan aldığımız bilgiler bize bunu gösteriyor -yani diğer kurumlardan çok fazla görüş alınmadığını- hem de zaten böyle bir bilgi olmasa bile çalışmanın içeriğine baktığımızda, çalışma hakikaten çiğ bir çalışmaydı, dolayısıyla bir özensizlik vardı. Belki, hani, bilerek özensiz davranma anlamında değil ama yeteri kadar istişare edilmemekten kaynaklanan problemler vardı. Önergelerle düzeltilmeye çalışıldı, onlarca önerge verildi, tekririmüzakereler yapıldı, birden fazla önerge yani önerge de tekrar önergelerle değiştirildi. Bu tür bir çalışma sonucunda belli bir kıvama getirildi. Ancak, bu hâliyle dahi yine önümüzdeki dönemde mutlaka büyük sıkıntılar çıkarabilecek ve eksiklikleri olan yanları mutlaka var.

Şimdi, bir hastalık tabii, Hükûmetin bir hastalığı: Bu tür çalışmaları rakamsal bir analiz yapmadan getiriyor. Bu da yine böyle bir sıkıntısı olan bir kanun teklifidir. Aslında kanun tasarısı bu yani tasarının içerisindeydi, sonra teklif hâline getirildi. Dolayısıyla, Hükûmetin tamamen arkasında olduğu… Yoksa, milletvekillerinin kendi başına verdiği bir şey değil. O yüzden, burada bu fonun büyüklüğüne ilişkin, ekonomi üzerindeki etkilerine ilişkin, Türkiye'nin meselelerine nasıl bir katkı getirecek, bunlara ilişkin hiçbir rakamsal çalışma yok. Bir tane bakanımız, sayın bakan geldi -şimdi o bakanımız da yok- 150-200 milyar dolarlardan bahsetti bu fonun büyüklüğüyle ilgili. Bir başka bakan geldi, rakam vermedi ama kafasındaki rakam inanın 1-2 milyar doları filan geçmiyor. Yani, bu kadar, bakanlar arasında fonun büyüklüğüne ilişkin çok çelişkili böyle ifadeler oldu veya çok çelişkili bilgiler oldu. Tabii, bu çelişki

sadece bakanlarda değil bürokratlarda da vardı. Her bir bürokrattan fonun bir kısmını dinledik. Yani onlar da kanun teklifine bakıp bir şeyler söylediler, dünya uygulamalarına ilişkin bir şeyler söylediler. Onlara da baktığımız zaman aslında hakikaten yine yeteri kadar çalışılmadan gelmiş bir şey olduğunu, özümsenmemiş bir durumda olduğunu zaten anlamak mümkündü.

Bir tane içeriğe ilişkin bir konuda ama usul noktasında değerlendirmek istiyorum. Çok önemli, skandal niteliğinde bir husus da gerçekleşti burada. Şimdi, gerekçede -gerekçe zaten gelişigüzel yazılmış bir defa, bu kanun teklifinin gerekçesi- bir tane ifade var, deniliyor ki: Bu fon işte şöyle uçacak, böyle kaçacak, ondan sonra da on yıllık bir periyot içerisinde, on yıl içerisinde Türkiye'yi her yıl yıllık ortalama 1,5 puan fazladan büyütecek. Yani büyümeye her yıl 1,5 puan üst üste katkı sağlayacak. Tabii, bu çok ciddi bir argüman. Ben teknik toplantılarda sordum arkadaşlara "Ya, bunu neye dayanarak yazdınız? Bunun çalışmasını bir görelim." dedim. Yani ne kadar bir yatırım yapacaksınız da böyle bir büyüme üzerinde… Öyle ya, olsa olsa yatırım üzerinden olur büyümeye katkısı bunun. Ondan sonra, arkadaşlar bize bir cevap veremedi. Bakın, 4, 5 tane kurum karşımızda dizildi, buna cevap veren bir kişi çıkmadı. Ama bunu gerekçeye yazma sorumsuzluğunu üstleniyorlar. Bürokrat yazıyor, siyasetçi de getiriyor, önümüze koyuyor ve bunun arkasında duran bir tane siyasetçi de çıkmadı. Yani böyle bir durum olabilir mi? Bu, demokrasisi gelişmiş bir ülkede en azından bu işte sorumluluğu olan birkaç bakanın, birkaç bürokratın istifasını gerektirecek bir hususdur. Yani, bir şey yazıyorsunuz, arkasında hiçbir çalışma yok, ondan sonra soruyorsunuz, cevap veremiyorlar. Çözümü gerekçeden onu çıkartmakta buluyorlar ve o 1,5 puan da şu anda sizin önünüze gelen gerekçenin içerisinde yok. Yani, böyle şeyler olmaz, böyle, çalışmadan, hamasetle… Ya, ekonomi bile hamasetle götürülüyor. Dış politikayı hamasetle, iç siyaseti hamasetle götürmenize alıştık da ekonomiyi bile hamasetle götürmeye çalışan bir anlayışla Türkiye karşı karşıya. Çok özür dilerim böyle bir eleştiri yapmak zorunda kaldığım için.

Şimdi, burada fon, az önce ifade ettiğim, fazla veren ülkelerin, fazlası olan, kaynağı olan veya belli maden gelirleri olan ülkelerin kullandığı bir enstrüman. E, bize bakıyoruz, bizde böyle bir şey yok. Niye bu fonu getirdiniz denildiğinde "Efendim, G20 ülkelerinin hepsinde var, bizde de olsun..." Böyle bir gerekçeyle bu fon olmaz arkadaşlar. Bu, tamamen, başlı başına yanlış bir gerekçedir. Dolayısıyla, böyle "Başkasında var, elde var, bizde de olsun." anlayışıyla bir fon olmaz. Şimdi, diğer taraftan "G20 ülkelerinde var." da biraz aslında şey. Tabii, bu fonların tam bir standardı olmadığı için… Mesela Almanya'da böyle bir fon yok bizim araştırmalarımıza göre. Arkadaşlar 60 milyar dolarlık bir fon olduğunu söylediler ancak o tamamen niteliği farklı bir fon. Amerika'da eyaletlerde küçük küçük fonlar var ama Amerika Birleşik Devletleri'nin böyle bir fonu yok. Yani, o "G20 ülkelerinde var, bizde de olsun." argümanı da aslında sakat bir argüman, onu da ifade etmek istiyorum.

Şimdi, biz bu fonu niye kuruyoruz biliyor musunuz, bizim bir varlığımız var ve onu değerlendiriyor falan değiliz, biz borçlanmak için bu fonu kuracağız. Yani, Malezya fonu geliyor, Türkiye'den birtakım hisse senetleri alıyor. Aslında, biz onun yaptığını yapamayacağız, biz maalesef şunu yapacağız: Malezya fonunun bizim buradan… İşte, ondan daha iyi fon sağlayabilmek için, kaynak sağlayabilmek için böyle bir fonu kuruyoruz.

Adalet ve Kalkınma Partisi cari açığı düşürmek yerine, cari açığı düşürecek yapısal tedbirleri almak yerine, Türkiye'yi bir yatırım hamlesi içerisine sokmak yerine cari açığı finanse edecek bir arayış içerisine girmiştir. Yani, bunun başka bir şeyi yok. Bunun, kesinlikle, anlamı yurda daha fazla kaynak sokmaya çalışmak ve cari açığımızı bu şekilde finanse etmek. Yani, tabii, cari açığın finanse edilmesi, rasyonel şekilde finanse edilmesi, ucuz yollu finanse edilmesi önemlidir. Buna da bir şey demiyoruz ancak arkadaşlar, bizim sorunumuz cari açığın azaltılmasıdır. Cari açığı azaltmadan finansmanını kolaylaştıracak bir enstrüman kurmanın, bir enstrüman yapmanın hiçbir anlamı yok. Kaldı ki bizim elimizde enstrüman sıkıntısı da yok.

Şimdi, inanın, bu görüşmeler çok çelişkili ifadelerle geçti. Yani, hem Hükûmeti temsilen gelen bakanların kendi içerisinde bir sürü çelişkili ifadeleri oldu hem de bürokratlar arasında çelişkili dünya kadar ifade oldu. Bu, yine başta söylediğimi söylüyorum, işin anlaşılmadığını, özümsenmediğini gösteren en büyük delil.

Şimdi, hep söylüyoruz, Adalet ve Kalkınma Partisi hükûmetleri döneminde, on üç yıllık dönemde Türkiye 467,9 yani 468 milyar dolar cari açık vermiştir. Hani, hep eskiyle mukayese ediyoruz ya, kendisinden önceki on üç yılda verilen cari açık sadece 20 milyar dolardır. Bu kadar cari açığı vermesine rağmen çok mu yatırım yapmıştır? Hayır, çok yatırım yapmamıştır. Adalet ve Kalkınma Partisi döneminde yapılan yıllık ortalama yatırım -on üç yılın ortalamasını söylüyorum- kendisinden önceki dönemin millî gelire oran olarak 1,3 puan altındadır. Yani, hem önceki dönemden daha az yatırım yapacaksın hem daha fazla cari açık yaratacaksın. Bunun anlamı şudur: Türkiye'de borca dayalı ve tüketime dayalı bir iktisat politikası izlenmiştir. Bu iktisat politikası da gelmiştir, Türkiye'yi tıkamıştır. Yani, tasarruf etmeyen, yatırım da yapmayan, dışarıdan borç yani uluslararası piyasalardan Türkiye'ye borç, Türkiye'den de bankalar üzerinden hane halklarının borçlandırıldığı ve bunun karşılığında da tüketimde gaza basıldığı bir iktisat politikası belli ölçüde bir büyüme yapmıştır, insanların refahında belli bir artış yapmıştır ancak gelmiştir, tıkanmıştır. Tabii, insanların refahındaki artışın bir kısmı da, 2002'de hiç borcu olmayan toplumun bugün 600 milyar TL civarında tüketici kredisi borcu var. Yani, borçların tüketici gelirlerine oranı yüzde 4'lerden yüzde 50'lerin üzerine çıkmıştır, bunu da görmemiz lazım.

Şimdi, bu büyüme politikası iflas etti fakat hâlâ, aslında, Hükûmet bu büyüme politikasının iflas ettiğinin, işin kötüsü, farkında da değil, bunu da ifade etmem lazım. Dolayısıyla, Hükûmet cari açığı düşürmek yerine cari açığı finanse edecek bir arayış içerisine girerek böyle bir kanun teklifiyle karşımıza gelmiştir.

Tabii, bu kaynak bulma çabasının son günlerde konuştuğumuz, görüştüğümüz veya kabul ettiğimiz birkaç unsurla birlikte düşünülmesi lazım. Bunlardan birincisi, bazı alacakların yapılandırılması kanunudur. Burada hem yurt içinden para toplamaya yönelik hem de daha da önemlisi yani kara para dahi olsa Türkiye'ye getirmeye çalıştığımız… O yoldan bir finansman ihtiyacını gidermeye çalışıyoruz. O yasayla net olarak şu söylendi, bu çıkan kanunda çok net bir şekilde var: Türkiye'ye bugün kara para dâhi getirse birisi, bununla ilgili Ceza Kanunu'nun 282'nci maddesine göre kara para soruşturması yapılmayacaktır. Bu, işin birinci ayağıdır yani yapılmak istenen şeydir.

İkincisi, dün torba kanunda muhalefetin ısrarıyla çıkartılan 35'inci maddedir. Zaten birçok şeyi özelleştirdik, birçok şeyi özelleştirme kapsamına alma imkânımız var. Ama, özelleştirme kapsamına alınma imkânı olmayan bazı kuruluşlar vardı, onlar da dün 35'inci maddeyle özelleştirme kapsamına alınmaya çalışıyordu. Fakat muhalefetin ısrarıyla, bu, özelleştirme kapsamından çıkartıldı; daha doğrusu, o madde çıkartıldı, bu yapılamadı. Ama, bu, kurgunun içerisinde ikinci ayağı oluşturuyordu. Yani, şu anda her şeyi özelleştirmenin içerisine almak; bu ikinci ayak.

Üçüncü ayak da bu fon. Yani, kara para, özelleştirme, bu fonun kurulmasını düşündüğümüzde, Türkiye'de -ben bir iktisatçıyım, Türkiye ekonomisini de bildiğimi düşünüyorum ama- Hükûmetin kafasında, herhâlde bizim bilmediğimiz, devletin hesaplarında, devletin işlerinde bizim bildiğimizin ötesinde bir sıkıntı var demektir. Ciddi bir kaynak arayışı yani ne olursa olsun "karadır, aktır" demeden bir kaynak arayışı içerisine girme, bir panik havasını görüyoruz. Dolayısıyla, bu konuda Meclisin bence bilgilendirilmesi gerekir.

Şimdi, ulusal varlık fonlarını devletler bugünün kaynaklarını gelecek nesillere aktarmak için kuruyorlar. Fakat, biz, maalesef bunu üzülerek ifade etmek durumundayım, gelecek nesillerin gelirlerini bugün harcamak için kullanıyoruz, bu açık çünkü verilen örnekler bunu gösteriyor. Mesela, denildi ki: "Büyük projeler var, bunların gelirlerini bugün menkulleştireceğiz ve satacağız." Yani, yirmi yıl içerisinde, yirmi beş yıl içerisinde ülkenin elde edeceği gelirleri, peyderpey elde edeceği gelirleri bugün… Yani, sıkışmış bir esnafı düşünün, senet kırdırır ya, senedi kırdırması gibi kırdırıp, bugün onu gelir hâline getirip harcamak için yani yatırım yapmak filan da kimsenin kafasında yok; onu söyleyeyim. Bu, çok tehlikeli bir şey. Yani, en son söyleyeceğim cümleyi ortalarda söyleyeyim. Esas itibarıyla biz karşı olduğumuzdan değil ancak bu önemli bir silahtır. Bu silah iyi kullanılmadığı zaman hem Türkiye'yi ciddi ekonomik risk içerisine sokar hem de hakikaten gelecek nesillerin gelirlerini de bugünden harcayarak gelecekte ciddi bir şekilde kamu açıklarının doğmasına neden olabilir.

Şimdi, hem gerekçede hem sayın bakanların ifadelerinde şöyle bir şeyle de karşılaştık: Maliye politikasında -ve kurguda da var bu- ciddi bir gevşemeye işaret ediyor burası. Bu, çok önemlidir yani Türkiye açısından sıkı maliye politikası Türkiye ekonomisine çok şey kazandırmıştır, burada hiçbir gevşemenin olmaması lazım. Uzun uzadıya tartıştığımız konulardan bir tanesi, bu fon kamu hesaplarının içerisinde olacak mı, olmayacak mı; bunun geliri, gideri, borçları kamu hesaplarında görülecek mi? Özellikle Ekonomi Bakanı bunun görülmeyeceğini iddia etti ve bir gün boyunca biz bunu tartıştık. Daha sonra, Allah'tan Maliye Bakanı geldi de "Bunlar elbette kamu hesapları içerisinde görülecek." dedi, önceki sayın bakanı yalanladı ve daha sonrasında mesele halloldu. Dolayısıyla, bunun kamu hesapları içerisinde net bir şekilde görülmesi lazım. Bakın, kamu hesaplarının şeffaf olmasının önüne engel koyan veya gizli kapaklı iş yapan ülkelerin dünya arenasında ciddi şekilde başları belaya girdi. Hani ülke ismi vermek istemiyorum buradan ama bizim hiçbir şekilde kamu hesaplarımızın şeffaflığını azaltıcı bir şey yapmamamız lazım, o riskleri görüyorum ben. Yani Maliye Bakanı bugün olmayacağını söyledi -diğer bakanların- ama gerekçede o riskler var, birazdan bunlara örnek vereceğim. Mesela hemen örneğini vereyim, deniliyor ki: Büyük altyapı projelerine kamu kesimi borcu artırılmadan finansman sağlanacak. Kardeşim, gelirin olmadığı zaman bunu yapma imkânın yok, böyle bir mucize yok yani sen hem büyük altyapı projelerini finanse edeceğim diyorsun fakat kamu borcunu artırmayacağım diyorsun, böyle bir şey yok. Yani bu, kamu hesaplarında görülecek bir fondur ve bunun borçlanılmasında kamu borcunu artırması beklenir ama bu ifade gerekçede hâlen var. Bunu yabancılar gördüğü zaman -eğer dikkatlerini çekerse- nasıl bir tavır takınırlar onu bilmiyorum.

Türkiye'nin son dönemde yaptığı bütün reformlara aykırı ifadeler var burada, onu uzatmayacağım, vaktim azaldı. Mesela fonları kaldırdık, tasfiye ettik, Türkiye için önemli bir reformdu, kara delikti fonlar, şimdi fon kuruyoruz. 5018 sayılı Kanun'da bütçe birliği dedik, bütçenin şeffaflaştırılması dedik, kamu hesapları dedik, bunların hepsine aykırı şekilde bir işlem yapılmaya çalışılıyor.

4749 sayılı Kanun'la yani Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'la şeffaflaştırma, izleme, değerlendirme dedik, yine bunları da, buradaki hükümleri de hiçe sayacak -buralara istisnalar da getiriliyor zaten- bir kanun yapılmaya çalışılıyor. Dolayısıyla, konunun birbiriyle tutarsız, bütünlüğü olmayan bir yanı var.

Şimdi, son konu olarak da denetim konusuna bir gelmek istiyorum. Bu fon ilk geldiği hâliyle işte "Bağımsız denetçiler tarafından denetlenir ve Sayıştay denetimine tabi değildir." şeklinde gelmişti. Tabii, biz buna ciddi şekilde muhalefet ettik yani bu olacak şey değil, net bir şekilde Anayasa'nın 160 ve 165'inci maddelerine aykırıydı. Sonrasında, uzun tartışmaları anlatmayacağım ama en son geldiğimiz noktada kısmen Anayasa'ya aykırılığın karşılandığını söyleyebiliriz ama yine hâlâ Anayasa'ya aykırılık iddia edilebilir ve tabii, Anayasa Mahkemesinin bu konuda ne karar vereceğini bilemeyiz. Ama, şu

anda özel bir denetim getirildi, raporlama sistemi orada, Komisyondaki çalışmalarla konuldu ve onun faydalı olacağını ve mutlaka olması gereken, asgari olması gereken şeyin bu olduğunu söylüyoruz. Tabii, bizim gönlümüz Sayıştay denetiminin olmasından yanadır. Sayıştay bu ülkenin kurumudur. Eğer Sayıştayın problemleri varsa, Sayıştayın kalitesinde, kapasitesinde bir yetersizlik varsa on dört yıllık bir Hükûmetin bunu geliştirmiş olması lazımdı. Yani, çözüm, bu işleri iyi yapamıyor diye Sayıştay denetiminin dışına kaçırmak da değildir. Bu hiçbir şekilde kabul edilemez bir durumdur. Dolayısıyla, denetim konusunda Hükûmetin tabii başlangıçta takındığı tavır hiçbir şekilde kabul edilemez bir tavırdı yani hiçbir denetimi olmayan, böyle, işte Ekonomi Bakanının ifadesiyle 150-200 milyar dolarlık bir fon yürüteceksiniz, yöneteceksiniz fakat bunu kamu adına hiç kimse denetlemeyecek. Bu kabul edilebilir bir şey değildi. Bunun kısmen çözüldüğünü düşünüyorum. Fakat, bizim çözümümüz tabii ki… Mesela, biz orada dedik ki: Belli merkezî denetim elemanlarından Başbakanın seçeceği en az 3 kişi. Yani, burada Başbakan kötü niyetli davranıp -bugünkü Başbakan için söylemiyorum, nihayetinde sistem kuruyoruz- böyle, bu işe çok da ehil olmayan denetim elemanlarını seçip, buraya getirip koyarsa tabii bu denetimden hiçbir şey çıkmaz. Tabii, biz onun yapılacağını beklemiyoruz elbette. Ancak, burada çok özenli bir şekilde, hakikaten denetimi bilen ve uluslararası standartlarda denetim yapan kişilerin buralarda çalıştırılması lazım.

Dolayısıyla, özetle şunu ifade ediyorum: Bu fon önemlidir ancak iyi kullanılması lazım. Mesela, şöyle: Sayın bakanın birisi "Biz bu fonla gerekirse para piyasalarına müdahale edeceğiz." dedi. Bu çok tehlikeli bir laf arkadaşlar yani Merkez Bankası olan bir ülkede "Para piyasalarına ben bu fonla müdahale edeceğim." demek çok tehlikelidir. Özellikle söyledik bunları, bu laflardan kaçınmak lazım. Yani, eğer böyle bir şey yaparsak, para piyasasına, maliye politikasına ciddi müdahaleleri bu fonla yaparsak bu önemli silahı kendimize karşı acımasızca kullanmış oluruz ve Türkiye'nin felaketi olur. Ben son olarak da bu ikazımı yapmak istiyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Usta.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Garo Paylan konuşacak.

Buyurun Sayın Paylan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, dün gece saat beşte 80 maddelik torba yasa büyük oranda geçti, bugün birkaç maddeyi tekrar görüşeceğiz ve bu sabah geldik Türkiye'nin tarihini etkileyebilecek, geleceğini etkileyebilecek bir Türkiye Varlık Fonu'nu görüşüyoruz, gelecek kuşakları etkileyebilecek bir Varlık Fonu'nu görüşüyoruz. Ve biz bu yasayı nasıl görüştük arkadaşlar, biliyor musunuz? 80 maddeyi geçen hafta Plan ve Bütçe Komisyonunda doksan saat çalıştıktan sonra, pazartesi günü geldik, bir anda önümüze Varlık Fonu konuldu ve yirmi dört saat, otuz altı saat içinde Varlık Fonu'nu tartıştık, geçti. Ve otuz altı saat içinde bile –gerçekten o kadar kötü bir şekilde gelmişti ki bu yasa önümüze- bayağı iyi gelişmeler oldu ancak inanın, bir otuz altı saat daha çalışma şansımız olsaydı çok daha iyi bir yasa şeklinde geleceğimize, çocuklarımızın geleceğinin önüne koyabilirdik ama maalesef, bunu yapma şansı verilmedi ve alelacele 80 madde Genel Kurulda görüşüldükten sonra bu teklif şimdi Genel Kurulda görüşülüyor ve görüyorum ki çok az sayıda iktidar milletvekili burada. Onlara, bu yasadan vazgeçmelerini ve yeniden görüşmek üzere –bakın, vazgeçmek demek bunu yapmamak demek değil- ekim ayında bir çalıştay yaparak, Hükûmetle birlikte, sivil toplumla birlikte, iş dünyasıyla birlikte, işçi kesimleriyle birlikte, ekoloji çevreleriyle birlikte bir çalıştay yaparak, daha iyi çalışarak bu yasayı getirelim diyoruz. Bu konuda sizi ikna etmeye çalışacağım. Umarım ki siz de arkadaşlarınızı ikna edersiniz ve bu yasayı şimdilik bekletiriz, ekim ayında daha iyi çalışarak bunu gündeme getiririz.

Değerli arkadaşlar, biliyorsunuz, Sayın Cumhurbaşkanı şöyle bir cümle etmişti: "Ülkeyi bir AŞ gibi yönetmeliyiz, anonim şirket gibi yönetmeliyiz." demişti. Gerçekten, o dönem eleştirmiştik. Ülke bir anonim şirket gibi yönetilmez. Anonim şirket dediğinizin mantığı şudur: Yalnızca sermaye olarak bakar, işçi kesimini düşünmez, kârı maksimize etmeyi düşünür, ekolojiyi düşünmez. Ancak, bunların hepsini devlet düşünmelidir çünkü biz sosyal bir hukuk devletiyiz ve devlet, sermayedar gibi davranamaz. Devlet, bütün toplumsal kesimleri, ekolojiyi, kuşu, çiçeği, böceği, her şeyi düşünmek durumundadır. Ama AŞ mantığında bunlar yoktur, yalnızca kârı maksimize etmek vardır.

Şimdi, bu şirket ne yapacak? Bakın, gerekçeden okuyorum: Kamu kaynaklarını çeşitli fonlara aktaracak ve bu fonlarla uluslararası piyasada çıkacak ve yatırımlar yapacak, altyapı, üstyapı yatırımları. Ancak, bakın, şunu söyleyeyim: Evet, 2000'lerin başında, 1990'larda neoliberal politikalar çerçevesinde böyle bir akış vardı. "Devlet çıksın her şeyden, tamamen özel sektör ne yapıyorsa yapsın, piyasa kendi içinde dengeler." deniliyordu. Özel sektör de piyasaları şişirdi şişirdi ve sonra, maalesef, 2009'da çok büyük bir duvara çarptı o neoliberal politikalar Amerika'da. Daha önce Arjantin'de çarptı 1990'larda, Rusya'da çarptı, ülkemizde defalarca çarptı. Yani "Kamunun yaptığı her şey kötüdür, özel sektörün yaptığı her şey iyidir." mantığı devre dışı kaldı. Şimdi biz, kamu kaynaklarını kamu dışına çıkaralım, bir AŞ mantığı içinde yönetelim ve geleceğimizi bu şekilde kurtaralım diye bakıyoruz; bu doğru bir bakış değil.

Gerekçede şu söyleniyor: "G20 içinde varlık fonu olmayan tek ülke biziz." Doğru değil. Her ülkenin bazı varlık fonları var ama "Bütün kaynaklarımı buraya aktaracağım, 150-200 milyar dolarlık bir fon yaratacağım." dediğiniz zaman, bu, gayrisafi yurt içi hasılanın üçte 1'i demektir. Bir AŞ'ye kalan varlıklarımızı bu şekilde aktarmak gerçekten çok daha büyük bir sorgulamayı gerektirir arkadaşlar.

Bakın, hangi ülkelerin varlık fonları var ve niye kuruyorlar? Mesela, emtiası olan ülkeler kuruyorlar; Katar gibi, Norveç gibi, Rusya gibi. Çünkü onların emtiası var ve emtiaları bugün var, otuz yıl sonra olmayacak diye "Bugünden varlık fonlarına yatıralım, belli yatırımlara koyalım ki gelecek kuşaklarımıza bazı kaynaklar emanet edebilelim." diyorlar. Diğer bir grup, katma değerli ürün yaratan ülkeler. Katma değerli ürün yaratıyorlar… (Gürültüler)

Sayın Başkan, çok uğultu var ya, çok az sayıda insan var ama bu uğultu nasıl çıkıyor, onu da anlamıyorum.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen biraz sessiz olmanızı rica edebilir miyim.

GARO PAYLAN (Devamla) – Diğer bir grup, katma değerli ürün üreten ülkeler, emtiası yok ama katma değerli ürün üretiyor. Mesela, Güney Kore, emtiası yok ama katma değerli ürünler üretiyor, cari fazla yaratıyor, tasarruf fazlası yaratıyor ve fonlara yatırıp yatırımlar yapıyor. Diğer bir grup, tasarruf fazlası yaratan ülkeler, dediğim gibi. Bütün bunlar bu fonları yaratıp gelecek kuşaklarına kaynaklar aktarabiliyorlar. Biz bunların hiçbiri değiliz, ne emtiamız var ne cari fazlamız var ne de katma değerli ürün üretiyoruz; yalnızca, katma değerli ürün üretenlerin ürünlerini alıyoruz ve tüketiyoruz, üreten bir ülke değiliz, tüketen bir ülkeyiz.

Peki, bu fona biz ne koyacağız arkadaşlar? Bakın, gerekçede var, hazine arazilerini buraya koyacağız. Başka ne koyacağız? Söylendi, İşsizlik Fonu iştah kabartıyor. Şimdi, 100 milyar TL var, eski parayla 100 katrilyon işsizlik sigortasında birikti. Ya, işçinin koyduğu bir parayı ve işsizlik için konulmuş bir fonu böyle bir fona aktarma düşüncesi var maalesef. Buna yeltenmemesi lazım Hükûmetin ancak işçi için harcanabilir o para, sermayeye peşkeş çekilemez çünkü sermaye alanı bir AŞ mantığı, kâr maksimizasyonu önerir, hayal satar, "Biz, Kanal İstanbul'u yapacağız, şöyle kazanacağız, böyle kazanacağız." der ama böyle olmayabilir. İşçinin parası işçi için harcanır ve işçi içindir o para, başka bir yere yatırılamaz.

Diğer bir konu da "Kamu kurumlarına para aktaracağız." diyor. Neredeyse o para, Maliye Bakanı keşke gelse de söylese. Kamu dengesi fazla mı veriyor arkadaşlar? Hangi parayı aktaracaksınız? Evet, bütçemiz aşağı yukarı denk ama oradan kaynak aktardığınız anda mali disiplin berhava olacak, bütçemiz açık verecek ve bunu sermayenin önüne atacağız ve "bütçe dengesi" denen şey berhava olacak ve ülkemiz daha kötü şartlarda borçlanacak. Bunu göze alabilir miyiz acaba?

Ne misyon biçiyoruz biz bu fona? Gerekçeden okuyorum: Ekonomik dalgalanma dönemlerinde yabancılar fon çıkışı yaparsa, piyasa likiditesi azalırsa piyasayı stabilize edecekmiş bu fon. Ya, Allah'ını severseniz Merkez Bankamız ne iş yapıyor? Sizler paralel bir merkez bankası mı kuruyorsunuz? Düşünebiliyor musunuz 15 Temmuz günü dolar 2.85 mi neydi, 3.09'a yükseldi Merkez Bankası müdahale etmedi, demek ki bir bildiği vardı, dolar bugünlerde yine 2.90 küsurlara geriledi. Düşünsenize 2 oyuncu olduğunu, bir bakanın da telefon açıp "Hadi dolar sat, bu dolar çok çıktı." dediğini. Merkez Bankamızın da müdahale etmediğini, 2 tane oyuncu koyuyorsunuz, bu paralel bir merkez bankasıdır arkadaşlar. Böyle bir şey olamaz, her bir misyonda bir kurum olur, paralel 2 kurum olmaz, paralelin cefasını hepimiz çektik.

Diğer bir mesele, fiyat istikrarı. Bakın, tahvil ihraç edilecek, içeride enflasyon yaratabilecek, bu noktada fiyat istikrarı ne olacak diye hiç düşündük mü arkadaşlar? Bakın, genişlemeci politikaları önümüze koyduk, bankaların karşılık oranlarını düşürüyoruz, pek çok noktada genişlemeci politikalar ortaya koyduk. Faizler düşsün diyoruz ama nerede düşsün diyoruz? Yalnızca konut faizlerinde düşsün diyoruz, üretimi teşvik eden bir düşüş yok. Bu çerçevede genişlemeci politikaların neye ulaştığını da görüyoruz bugünlerde. Enflasyon kaç? Yüzde 8.75 ve bu yıl içinde çift haneli rakamları görme olasılığımız var. Bütün bu genişlemeci politikalar eğer yalnızca Merkez Bankasına bırakılmazsa fiyat istikrarı, ikinci bir kurul konulursa ve genişlemeci politikalara devam edilirse enflasyon tekrar başımızın belası olabilir. Ne yapacağız peki? Kamu kaynaklarını teminat olarak koyacağız, hazine arazilerini buraya koyacağız, kamu kaynaklarını koyacağız, uluslararası piyasalara çıkacağız, tahvil ihraç edeceğiz bu fonla. Peki, bu nedir? Paralel bir hazine. Hazine ne yapıyor? Uluslararası piyasalara çıkıp borçlanıyor. Bu kurum ne yapacak? Bu da uluslararası piyasada çıkıp borçlanacak. Bu ne demek? 2 tane hazine demek, 2 tane borç yönetimi demek. Peki, Türkiye'nin borç yönetimini Hazine son yıllarda yaparken, nispeten kamu borç oranımız yüzde 32'lere düşmüşken bu oranı yükseltmek ve borç yönetimini çift telli bırakmak paralel bir hazine yaratmak değil midir arkadaşlar? Böyle bir şeye nasıl cesaret edebiliriz?

Şimdi, peki, bu fon bu kaynaklarla ne yapacak arkadaşlar? Ne vadediyor buradaki gerekçede? "Biz Kanal İstanbul ve nükleer santral yapacağız." diyor. Hani doğanın hakkı, hani ekoloji? Hayallerimiz Kanal İstanbul mu, nükleer santral mi? Büyük altyapı projeleri yapacakmış ve finansmanını bu şekilde sağlayacakmış! Arkadaşlar, bizler çevrenin, ekolojinin hakkını yok sayan bir kaynağa bütün kaynaklarımızı koyup Kanal İstanbul yapma hayalinde olamayız. Kanal İstanbul bütün İstanbul'un doğasını, bütün Marmara'nın ve bütün bölgenin doğasını tarumar edebilecek bir proje. Böyle çılgın projelerle çılgın bir şekilde doğamızı, ekolojimizi riske atamayız. AŞ mantığıyla, kâr mantığıyla doğayı yok sayan, Rize'nin, Karadeniz'in, Ayder'in yaylalarını yok sayan mantığın artık esiri olmayalım. Bu bakıştan dönmemiz lazım, bu misyonu da buradan çıkarmamız gerekiyor.

Bakın arkadaşlar, misyonda bir şey daha var. Bu fon yurt dışına yatırım yapacakmış, misyonda yazıyor. Ya Allah'ınızı severseniz, cari açık veren bir ülkeyiz, cari fazlamız yok ki. Aynı şekilde tasarruf açığı olan bir ülkeyiz, kendi tasarruflarımız dışında yurt dışından tasarruf ithal ediyoruz. Aynı şekilde istihdam açığı olan bir ülkeyiz, işsizliğimiz var. Ve biz diyoruz ki: Biz yurt içindeki kaynakları toplayacağız, İşsizlik Sigortası'ndan paraları koyacağız, hazine arazisini koyacağız,

yurt dışından borçlanacağız, bu parayı alıp yurt dışında yatırım yapacağız. Ya, bir bürokrat dedi ki, ismini vermeyeyim, mahcup olmasın: "Biz bu kaynaklarla Somali'de arazi alacağız, tarım ürünleri yetiştireceğiz, ülkemizdeki arz açığını kapatacağız. Efendim, Afrika'da, başka bir ülkede hayvancılık çok ucuzmuş, gidip orada hayvancılık yapacağız, ülkemize et getireceğiz ve böylece et açığımızı kapatacağız." Kafaya bakın ya! Ya, ülkemizdeki hayvancılık bitmiş, tarım ürünleri gerilemiş, çiftçi kan ağlıyor. Biz yurt içinde tarımı, hayvancılığı destekleyeceğimize piyasa mantığı, tam piyasa mantığı… Yurt dışında ucuz buğday, oraya gidelim tarla alalım, hayvan yurt dışında ucuz, gidip oraya hayvan alalım, yetiştirelim, ülkeye getirelim. Ne oldu istihdam, ne oldu ülkemizin kaynakları? Nasıl bir mantık? Çiftçi, emekçi, istihdam… Piyasa kafası ancak bu kadar arkadaşlar. Biz, sosyal bir hukuk devletiyiz, sosyal bir devletiz. Bunu es geçen bir yasayı buradan geçirmeyelim arkadaşlar.

Bakın arkadaşlar, varlık fonları ülkelerin itibarını gösterir. Varlık fonları olmalı, evet. Ülkeler de, icabında yabancı fon da buraya, bu ülkeye güveniyorsa gelip yatırım da yapmalı. Ama ülkeler, hangi ülkelerin varlık fonlarına yatırım yapıyorlar? Güvendikleri ülkelerin. Yani, demokrasilerine güvendikleri ülkelerin, hukuk sistemine güvendikleri ülkelerin fonlarına yatırım yapıyorlar. Bunun için de iş barışını sağlamış bir ülke olmamız gerekiyor, demokrasiye doğru koşan bir ülke olmamız gerekiyor. Bunlardan maalesef çok uzağız, daha bir ay önce bir darbe yaşadık ya. Darbe yaşamış bir ülke olmanın utancından bir an önce çıkıp, bir an önce demokrasiye koşmalıyız ki bu fonda, eğer ki tekrar görüşeceksek, iç kaynaklar anlamında gerçekten bütün ülkemizin yararına bir fon yaratılacaksa bu ülkeye ancak demokrasi yapabilirsek, iş barışımızı sağlayabilirsek bu fonun itibarı olur, hem içerideki insanlar hem yurt dışındakiler bu fona yatırım yaparlar.

Arkadaşlar, dün gece bir teşvik yasası çıkardık. Bu fon da -biliyorsunuz- bu teşviklerden faydalanacak ve özellikle vergisiz, herkese "Gel vatandaş, gel buraya yatırım yap, ben de sana sermaye koyayım." diyecek bu fon. Kime diyecek? "Apple"a diyecek. Kime diyecek? "Wolksvagen'e diyecek, "Mercedes"e diyecek. Bunlar hangi şirketler? Akıl üreten, inovasyon üreten, yeni teknoloji üreten şirketler. Peki, biz niye yaratamıyoruz? Arkadaşlar, bu şirketlere aynı zamanda ne diyecek? "Ben senden vergi almayacağım." diyecek. Bakın, dün çıktı yasa. "Bedava kamu arazisi veriyorum ve burada ucuz işçi var, gel vatandaş, ucuz işçi, 400 dolara sana işçi, işçinin sigortası da benden." diyecek. Bu anlamda turkuaz halılar serilecek bu insanların önüne.

Peki, biz, ülkemizi, topraklarımızı ve emeğimizi niye böyle ucuza pazarlıyoruz arkadaşlar, neden sizce? Çünkü biz yaratıcı bir toplum değiliz, üreten bir toplum değiliz, başkalarının fikirlerini, akıllarını ülkemize getirmeye çalışıyoruz, böyle turkuaz halılar serip, fonlar çıkarıp, ucuz işçilerimizi maalesef bu şekilde onlara sömürttürüyoruz.

Peki, bu neden? Bakın, bir örnek vereyim: Eleştiriyel düşünceye sahip yetiştirdiğimiz öğrenci oranı yüzde 1 yani her 100 çocuktan 1'ini eleştiriyel düşünceye sahip olarak mezun ediyoruz yani bir şey söylendiğinde sorgulayan bir çocuk, 100 kişiden 1 kişi. Geride kalan ya Recep Tayyip Erdoğan ne diyorsa ona inanıyor ya Fethullah Gülen ne diyorsa ona inanıyor ya bir başkası ne diyorsa ona inanıyor; sorgulamıyor, birisi ne diyorsa onun aklını emanet alıyor. Oysa Güney Kore'de bu oran ne? Yüzde 32; her 100 çocuktan 32'si eleştiriyel düşünceye sahip. Bu çocuklar da yaratıcı oluyorlar, Samsung'u ortaya çıkarıyorlar, işte bin dolar veriyorsunuz telefon alıyorsunuz, Apple'ı yapıyorlar, başka yaratıcılıklar geliştiriyorlar. Yani sırf o büyük şirketleri destekliyorum gibi olmasın, buna da karşıyız. Küçük, kendi yaratıcılığını geliştirebilen çocuklarımıza, yaratıcı çocuklara yatırım yapmalıyız. Böyle bir fon kurulacaksa önce eğitime yatırım yapmalı, eleştiriyel düşünceye sahip çocuklar yetiştirmeli bu fon. Onlar yaratıcılıklarını geliştirirler, böyle bir fon da o çocukların yaratıcılıklarına kaynak ayırır, onları destekler ve ülkemizi ucuz iş gücü cenneti yapmaktan vazgeçeriz.

Bu fonun bir sorununu daha anlatacağım arkadaşlar, denetimi. Bakın, ilk geldiğinde "Denetimi kime yaptıracağız?" diyordu biliyor musunuz, "Uluslararası kuruluşlar, biz para vereceğiz, gelip bizi denetleyecekler." diyorlardı. Hani Meclis denetimi -kamu kaynaklarını koyuyoruz- hani halk denetimi? "Kanal İstanbul yapacağım." diyorsun, buradan rıza almayacak mısın, milletin rızasını almayacak mısın? Uluslararası bir kuruluşa da rapor yazdıracaksın, "Kanal İstanbul yaparsan çok şahane olur, büyük para kazanırsın." diyeceksin ama milletin denetimini yok sayacaksın. Evet, yaptığımız uzlaşmayla belli oranda geri çekildi ve Meclis denetimi ortaya kondu ama yalnızca bir rapor yazabileceğiz, gelip hesap verecekler bize fon yöneticileri ve biz de Meclis olarak denetimimizi yapmaya çalışacağız. Ama çok büyük bir sorun daha var. Bu fon nereye bağlı? Başbakana. Başbakan atayacak yöneticilerini. Peki denetçi kim? Şimdi, 3 kişilik bir denetçi heyeti konuluyor. O denetçiyi kim atayacak? Başbakan atayacak. Yani işi yöneten Başbakan, denetçiyi atayan Başbakan. Böyle denetim mi olur, böyle denge mi olur? Bu, denetim değildir arkadaşlar. O denetçiyi de mutlaka bir önergeyle değiştirelim, Başbakan atamasın, başka bir formül üzerinde çalışalım. "Yasayı çekelim." o yüzden diyorum, daha çok çalışalım üzerinde. Peki biz ne öneriyoruz arkadaşlar? Varlık Fonu AŞ olmasın. AŞ mantığını anlattım, kötü. Peki nasıl olsun? Hazine altında bir fon olsun. Sosyal projelere destek verebilecek; eğitime, sağlığa, pek çok yönde sosyal politikaya, yaratıcı gençlerimize destek verebilecek bir fon olsun. Biz yaratalım, biz üretelim başkalarının yaratıcılığını gelip burada ucuz işçi olarak pazarlatmayalım. İşçimizi, emekçimizi sömürtmeyelim.

En son olarak, yaratıcılık, dediğim gibi gençlerimize destek veren bir fon öneriyoruz.

Son bir dakikamda da arkadaşlar, dün, biliyorsunuz 80 madde geçirdik ve içinde hâlâ sorunlu olan pek çok madde var. 23'üncü madde, biliyorsunuz güvenlik gerekçesiyle belediyelerin mülklerine, taşınmazlarına el koyma maddesi; 50'nci madde, Çevre Bakanlığına, yerelin iradesini yok sayarak yereli yıkıp yeniden yapma yetkisini veren bir madde. Bu da hâlâ bir kayyum demektir. Bu anlamda kayyum maddesi geri çekildi ama uzantıları hâlâ torba yasada devam ediyor. Bunu yeniden müzakere edelim arkadaşlar. Mutlaka bunları geri çekelim ki… Bakın, dün oluşan iklim belki yeni şeylere vesile olabilir. Bu dünkü iklimi hani Yenikapı iklimi değil… Yenikapı da tabii ki önemliydi, oraya giden insanlarımızın tepkisi önemliydi darbeye karşı ama orada eksik olan bir şey vardı. Eğer ki dün gece yaşadığımız iklimi bütün coğrafyaya yaymak istiyorsak şu 2 maddeyi de çekelim. Çevre Bakanımızla belli noktalarda görüştük. Yerel yönetimlerle birlikte yeni bir yol açılabilir, yeni bir kanal açılabilir, bu da yeni iyiliklere vesile olabilir. Bu yönde çağrılarımı yaparak hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Zekeriya Temizel Konuşacak.

Buyurun Sayın Temizel. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, 413 sıra sayılı Türkiye Varlık Fonu Kurulmasına Dair Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz aldım.

Sözlerime başlarken öncelikle belirtmek istediğim konu şu: Tasarrufların yatırımların finansmanı için yetersiz olduğu, mevcut yatırım oranını artırmaya dönük ve atıl kaynakları reel ekonomiye kazandırmak üzere yeni finansman model ve tekniklerin yaratılmasına bu Mecliste hiç kimse karşı olmaz. Bu, önemli bir olaydır. Ancak, böyle bir gereksinimi karşılamak için yapılacak yasal düzenlemelerin, oluşturulacak kurumların yapısının, kurumlara verilecek görev ve yetkilerin ayrıntılı incelemelere dayandırılması, gerekirse örnek olaylarla yaptığımız düzenlemelerin hangi sonuçları vereceğinin test

edilmesi, konular üzerinde uzun süre tartışılarak yeni seçenekler, alternatifler oluşturulması, dolayısıyla ancak bunlar yapıldığı zaman böyle düzenlemelerin bir anlam ifade edeceğini belirtmek istedik. Aksi takdirde, geçmişte yaşanan bir kısım iyi niyetli ancak sonradan toplum hafızasında kötü izler bırakan girişimlerde olduğu gibi, çok sayıda yatırımcıyla borçlu, büyük ve karmaşık bir yapının tasfiyesi için de burada saatlerce çalışır, kanun tasarıları üzerinde kafa patlatırız.

Tam bu aşamada, sizlere, 1980'li yılların başında olan bazı olayları hatırlatmak istiyorum: Meclisimizin yapısı gençlerden oluşuyor. Belki büyük bir kısmı bilmez ama 1983 yılından sonraki, 1984'e doğru giderken, seçimler sırasında Rahmetli Calp ile Rahmetli Özal arasında yapılan bir tartışmayı sizlere anımsatmak istiyorum. Bir televizyon programında liderlerden birisi kaynak yaratmak için köprüyü satacağını söylüyordu, Rahmetli Calp da "Sattırmam!" diye masaları yumrukluyordu. Daha sonradan, Özal Hükûmetinin yaptığı ilk iş, köprünün satılmasını sağlamak üzere -daha doğrusu satılması falan değildi- şu kanunu çıkarmak oldu: "Tasarrufların Teşviki ve Kamu Yatırımlarının Hızlandırılması Hakkında Kanun Tasarısı." 1984 yılının Şubat ayında çıktı bu kanun. Çok ilginç bir şekilde, "kamunun varlıklarını menkul kıymetleştirmek suretiyle satmak"tan bahsediliyordu.

Değerli arkadaşlar, yapılan olay aslında bir şey değildi. Bir borçlanma enstrümanı yaratılmıştı. Doğrudan doğruya "Devlet borç aldı." denmiyordu da "Köprü senedi karşılığında borç aldı." deniyordu. Hepsi ondan ibaret. Nitekim daha sonradan bu şekilde oluşturulmuş olan onlarca fonun tasfiyesiyle birlikte bu fonu da tasfiye ettik, kamunun başına, sırtına yüklenmiş olan milyarlarca liralık borçların da hepsini ödemek zorunda kaldık.

Burada bir maddeyi de size özel olarak aktarmak istiyorum. Daha doğrusu, bunların tartışması sırasında soruyorlar: "Yani, nasıl olacak bu gelir ortaklığı senedi? Nasıl değerlendireceksiniz? Kaç liralık hisse satacaksınız? Koskoca köprü kaç lira eder? Bunu nasıl değerlendireceksiniz?" falan denildiğinde yaptığı açıklama basit, aynen şöyle diyor: "Yılda 2 milyar TL gelir getiren bir altyapı tesisi için 10 milyar liralık ortaklık senedi çıkartacağım." Yani bu kârdan hareketle yatırımın değerini belirliyor. "Yüzde 20 kâr ettiğini varsayın." diyor, "Dolayısıyla, yüzde 100'ü bunun şu kadar milyar lira eder. Bunun bir kısmını hazinede bırakırım, geri kalan kısımlarını da insanlara satarım."

Şimdi, bu bir fondur değerli arkadaşlar, bunun adı fon. Fena bir fon değil, iyi bir fon aslında, bakmayın, kötü olarak kurulmamış. Ancak bu şekilde elde edilen kaynakların nasıl değerlendireceğini belirlemek çok önemlidir. Siz bütün bunlardan elde ettiğiniz borçlarla belirli bir süre sonra yeni yatırımları ya da mevcut yatırımın daha fazla gelişmesine, üretici yatırımlara kaynak ayırmayı sağlamazsanız, cari harcamalarınızda kullanırsanız bu fonların geleceği yoktur, bunlar belirli bir yere ulaşamazlar.

Değerli arkadaşlar, işte, şimdi, aradan bu kadar yıl geçtikten sonra biz de yeni bir fon yapıyoruz. Bu fon, 1950'li yıllardan beri mevcut olan, birçok ülkenin başvurduğu, kullandığı ancak son yıllarda çok popüler olan bir fon. Bunlara ulusal varlık fonları deniyor. Ulusal varlık fonlarıyla biraz önce söylediğim borçlanma enstrümanı olan fonlar arasında çok önemli bir farklılık var. Borçlanma, bugün yapılan harcamaların, bu harcamalarla yapılan yatırımları, gelecek nesiller de kullanacak, onlar da bundan yararlanacaklar mantığıyla bugünün maliyetini gelecek nesillere de yansıtmak. "Ben alırım, bugün yaparım, bir kısmını da onlar ödesinler." demek, borçlanma bu. Varlık fonlarının bu konuyla ilgisi yok. Varlık fonları, bugün kullanılan kaynaklardan gelecek nesiller de yararlansın diyerek belirli bir miktarın ayrılıp belirli amaçlar için kullanılması, fark bu. Gelecek nesillere masraf aktarmak, yükümlülük aktarmak… Gelecek nesiller yararlansın diye fon oluşturup bunların gelirleriyle gelecek nesillerin refahını artırmaya çalışmak.

Gelecek nesillere pay aktarılabilecek olaylar genellikle petrol gibi, madenler gibi veya diğer varlıklar gibi bu tür kaynaklara sahip olanlar tarafından kurulan fonlar. Petrol gelirleri müthiş şekilde yüksek olan bazı ülkeler, bu kaynağın belirli bir süre tükeneceğini varsayarak ya da bilerek buradan elde edilen gelirlerin bir kısmını alıyorlar, bu fonun içerisine koyuyorlar, bu fonu değerlendirmek suretiyle de petrol gelirleri bittiği zaman kendilerine bir gelir sağlamaya çalışıyorlar ya da Şili'nin yaptığı gibi, bakır madenlerini buraya koyuyor. Bakır madenleri de tükenecek belirli bir süre sonra ama bakır madenlerinden elde edilen geliri buraya koyduğu andan itibaren oradan elde edilen geliri bakır madenleri tükendiği zaman bile bunu kullanacak; bu, böyle olacak.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu iki enstrümanı birbirine karıştırmadığınız zaman kuracağınız yapı çok farklı olacak. Ha, burada "Doğal varlığı olmayan, petrolü olmayan ülkeler ne yapıyor?" diyeceksiniz. Bu ülkelerden cari fazla veren ülkelerde bu cari fazla ilanihaye bu şekilde sürmez çünkü cari fazlalar da şu andaki kaynakların kullanılmasından ötürü veriliyor, yaratılıyor. O zaman "Bu cari fazlanın belirli bir kısmını ben gelecekte rekabet edebilir ekonomileri yaratmak için ayıracağım, bunu sürdüreceğim." diyebilir, örneğin Kore. Kore yaratmış olduğu cari fazlanın büyük bir kısmını bu şekilde fonlara ayırıyor ve ilginç bir şekilde fonlarını tanımlarken de şirketlerin teker teker araştırma geliştirme faaliyetleriyle uğraşamayacakları, yapamayacakları ya da satın alamayacakları buluşları, "know-how"ları, patentleri satın alıyor, onları fona koyuyor, sonra şirketlere diyor ki: "Gelin, bunları kiralayın siz." Böylece, gelecekle ilgili olarak, örneğin bu yeni araçlarla ilgili olarak pil teknolojilerini, vesairelerini satın alıyor, çıkaracağı araçlarda onları kullanacaklara onu kiraya veriyor, bu çok önemli bir olgu oluyor. Cari fazlası da olmayan, varlığı da olmayan ülkeler de kaynaklarından belirli bir kısmını özel olarak ayırıyorlar, çok somut ve spesifik bir amaca ayırıyorlar. Fransa, kurmuş olduğu varlık fonuyla ülkesinin ulusal varlıklarının, stratejik olarak çok önemli olan varlıklarının başkalarının eline yok pahasına geçmesini önlemek için bu fonu kullanıyor, yok pahasına gidecek olan stratejik yatırımların hepsini bu fon sayesinde korumaya alıyor.

Değerli arkadaşlar, ulusal varlık fonunun işlevi aşağı yukarı bu şekilde tanımlanıyor. Peki, biz ne yapıyoruz? Bizim ne yaptığımızı kanunun amaç maddesinden okuyayım direkt olarak: "Kanunun amacı sermaye piyasalarında araç çeşitliliği ve derinliğine katkı sağlamak, kamuya ait olan varlıkları ekonomiye kazandırmak, dış kaynak temin etmek, stratejik, büyük ölçekli yatırımlara iştirak etmek, Türkiye Varlık Fonu ve bu fonun alt fonları kurmak…" olarak belirliyor kanun amacını.

Değerli arkadaşlar, bu, klasik varlık fonları tanımlarına uyan bir tanım değil. Bu, çok net bir şekilde piyasalardan bir borçlanma hedefinin olduğu, piyasalardan kaynak sağlamak üzere kurulduğu izlenimini yaratıyor. Maddenin bu şekilde kurulması, Türkiye'nin yıllardan beri geliştirmeye çalıştığı sermaye piyasası açısından bir tehdit oluşturuyor çünkü burada tanımlanan görevlerin hemen hemen tamamını bizim sermaye piyasalarımız yapmaya çalışıyor. Açıkça bunların bir de devlet fonu tarafından yapılmaya başlanması, özel sektörün sermaye piyasalarını kullanma imkânının kısıtlanmasını ve burada ciddi anlamda bir risk yaratılmasını gündeme getiriyor. Dolayısıyla bu, uzun süreden beri yaratmaya çalışmış olduğumuz bu piyasalara karşı ciddi anlamda bir sorun oluşturacak gibi gözüküyor. Kaldı ki bu fonun devlete ait olması, üstelik de bu piyasalara müdahale ederken devlet müdahalesi olabileceği endişelerinin yaratılması ister istemez yatırımcıların da kafasında kocaman bir soru işareti uyandırıyor.

Değerli milletvekilleri, bu yasalaştırmaya çalıştığımız teklif konusunda iki konuya dikkatinizi çekmek istiyorum:

Bunlardan bir tanesi ulusal varlık fonlarının ayırıcı özelliğinin kamu fonu olmasıdır. Kamu fonunun bütün sermayesini, bütün varlıklarını kamu verir. Dolayısıyla, bu şekilde kurduğunuz kamu fonlarının tamamının devlete ait olması nedeniyle, devletin varlıklarını aktarmanız nedeniyle bir temel sorunla

karşılaşırsınız. Daha önceden kurmuş olduğunuz devlet varlıkları veya devlet kuruluşlarıyla ilgili tanımlanmış olan görevlerin sürdürülüp sürdürülmeyeceği konusu. Eğer bunları sürdürmemek üzere onların varlıklarını alıp da işlevlerini dışladığınız takdirde buradan doğacak olan sorunların çok önemli olacağına özellikle dikkatinizi çekmek isterim. Devlet fonlarına bu tür kaynaklar devredilirken neyin hangi amaç için ve neyi sağlamak üzere aktarıldığını çok iyi belirtmek gerekiyor. Ancak, yaptığımız tasarının içerisinde, daha doğrusu kanunlaştırmaya çalıştığımız tasarının içerisinde Bakanlar Kurulu bu konuda inanılmaz bir yetkiye sahip. Yani Türkiye'nin bütün varlıklarının hepsini nakit, gayrimenkul, maden, yer altı kaynağı, yer üstü kaynağı, her şeyini olduğu gibi bu fonun içerisine aktarma yetkisine sahip.

Değerli arkadaşlar, Meclisin bu konuda dikkat etmesi gereken konu bu. Meclis hiçbir yetkisini, alt ve üst sınırlarını belirlemeden Bakanlar Kuruluna kullanma yetkisi veremez, vermemek zorundasınız; bu, bütçe hakkının bir gereğidir. Eğer siz bunu sınırsız bir şekilde devrederseniz bütçe hakkınızı devretmiş oluyorsunuz, işte bu da Anayasa'ya aykırı bir durumdur. Bu konu, buradaki tartışmalar sırasında mutlaka ve mutlaka çözülmesi gereken bir konudur.

İkinci önemli konu da dikkatinizi çekeceğim konu: Devletin bütün varlıklarını aktarıyorsunuz sınırsız bir şekilde. Aktardığınız andan itibaren devletin bu varlıklarının kullanılmasıyla ilgili daha önceden kamu kaynaklarının kullanılmasına dönük olarak yapılmış bütün yasaların tamamından bunu istisna tutuyorsunuz, diyorsunuz ki: Bu yasalara tabi olmayacaksın, şu yasaya tabi değilsin, 5018'e tabi değilsin, İhale Yasası'na tabi değilsin, kısacası hiçbir şeye tabi değilsin, özel hukuk hükümlerine göre yapacaksın işlemlerini.

Değerli arkadaşlar, kamunun bir kaynağını sınırsız bir şekilde alıp ondan sonra da hiçbir kamu denetim veya yasasına tabi olmadan bunları kullandırmaya kalkarsanız burada devlet kavramını tartışmaya açmış olursunuz. Bu olmaz, bu kesin olarak olmaz.

Fonun kurulmasıyla ilgili bir karşıtlığımızın olmadığını belirttik, fonun doğru kurulması gereğini anlattık, özellikle de fonun gelecek nesillere, bugünün kaynaklarını gelecek nesillerin de yararlanması için taşıması gerektiğini de anlattık; o zaman kuruluşunu da doğru yapacaksınız, kuruluşunu buna göre yapacaksınız. Sanayimizi geliştirmek istiyorsanız, ben şu, şu, kaynakları kullanıyorum ama bununla şu amacı gerçekleştireceğim diye çok net olarak tanımlayacaksınız bunu. Kurulacak alt fonlarda bütün bu tanımların hepsinin yapılması zorunludur, aksi takdirde, şu anda sizin olan, Anayasa'mıza göre sizin olan, bu Meclisin olan bütçe hakkını başka birine sınırsız bir şekilde devretmiş olursunuz.

Kamu fonu olduğunu söyledik. Devletin bütün kaynaklarının, gelirlerinin bile tahsis edilerekten aktarıldığını da söyledik. Peki, bununla ilgili uygulamalar ve harcamalar nasıl denetlenecek? Biraz önce konuşan iki değerli arkadaşım da bu konuya dikkat çektiler. Dikkat çekmeden geçilecek bir konu değil. Çünkü, Anayasa'mızın 165'inci maddesi var, kamu kaynaklarıyla kurulacak olan bu tür işletmelerde veya kuruluşlarda devletin, daha doğrusu Meclisin kendisinin yapacağı denetimin ne şekilde gerçekleştirileceğine ilişkin düzenlemeyi şart koşuyor.

Bizler muhalefet partisi olarak, ana muhalefet partisi olarak bu tasarıya elimizden gelen bütün desteği vermeye çalıştık, çalıştık ama içimize sinen bir tasarı ortaya çıktı mı derseniz buna olumlu yanıt vermiyoruz, içimize sinen bir tasarı ortaya çıkmadı. Belki ciddi anlamda üzerinde çalışılsa ve uğraşılsa öyle bir sonuç elde edilebilirdi. Özellikle denetimi, özellikle de hangi amaç için hangi fonun kullanılacağını, şu anda değerlendirilmeyen fonun hangi amaçla değerlendirilmediğini, bundan sonra nasıl değerlendirileceğini görecek, ona göre de belki o fonun işlevlerini yerine getirmesine toplum olarak da, Meclis olarak da sahip çıkacaktık; bu olmuyor. Bunun yanında bir de denetimi eğer eksik olarak kurarsanız işte o zaman sorun çok daha fazla büyüyor.

Kurulmuş olan denetim fonuyla ilgili olarak, denetim sistemiyle ilgili olarak özellikle fonu kuran idarenin amiri durumunda olan kişilerin denetçilerinin de kendilerinin atanması bir boşluk olarak ortaya çıkıyor. Bu hususların buradaki görüşmeler sırasında kesinlikle değerlendirilmesi gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, bir fon kuruyoruz; daha doğrusu, önce bir şirket kuruyoruz, bu şirkete devrettiğimiz varlıklarla da o şirket fonlar kuruyor, fonlar alt fonlar kuruyor. Böyle bir sistem getiriyoruz; tasarının tamamını konuşurken bu devam edip gidecek. Kamu fonunu kuruyoruz, kamunun bütün varlıklarını sınırsız bir şekilde… Hatta tasarının ilk geldiği hâlinde devlete tahsisli, kamuya tahsisli gayrimenkuller de dâhildi ve bizim bu Meclis de fonun içerisine giriyordu o zaman. Meclisin binası da dâhil olmak üzere her şeyi bunun içerisine koyuyorduk, devrediyorduk. Dolayısıyla da bu arada hiçbir kanuna tabi değil diye kuralsızlaştırıyorduk, denetim sistemini de fonu kuranın inisiyatifine bırakıyorduk.

Şimdi, değerli arkadaşlar, böyle bir fona nasıl güvenilir? Böyle bir fon… "Aa, ne kadar serbest ya, ne kadar güzel, istediği gibi para kazanır." diye insanlar yatırım yapmaz buraya. Bir yabancı yatırımcı "Ya, bu fon ne kadar serbest bir fon; ona da tabi değil, buna da tabi değil, denetime de tabi değil." diye bir şeye para yatırmaz. Olmaz bu yolla; o nedenle bu fonun güvenilir kılınması lazım. Güvenilir kılınmasını nasıl sağlayacaksınız?

Değerli arkadaşlar, çok farklı alandan bir örnek vermek istiyorum: Bizim var olan veya işte varlığı konusunda tereddütlü olduğumuz bir kurumumuz var ombudsmanlık diye. Bir denetim organı olarak kuruyoruz onu. Ombudsmanlığın çıktığı ülke İsveç ama ombudsmanı en itibarlı olan ülke Danimarka. Diğer ülkeler anayasalarına koymuşlar bunu, müthiş kanunlar yapmışlar, şunu yapmışlar, bunu yapmışlar ama Danimarka çok sıradan bir ombudsmanlık kurumu yapmış birkaç basit cümleli kanunlarla. Ama, şu anda dünyanın en itibarlı ombudsmanları Danimarka ombudsmanları. Niye? Ombudsmanların kişiliğinden. Siz bu kanuna ne yazarsanız yazın, bu kanuna ne kadar denetim koyarsanız koyun ya da koymayın, hiçbir şey koymayın, eğer bu fonları yönetecek olan insanlar bu güveni verip bütün yatırımcıların hepsine objektif kriterlerle hesap veren, saydam, evrensel hukuk kurallarına saygılı, istenildiği zaman da istenilen bilgilerin ulaşılacağı bir fon hâline getirmezlerse Türkiye bir varlık fonu kurma şansını boşu boşuna harcamış olur. Olayımız budur.

Bu şansın harcanmamasını diliyor, hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Temizel.

Şahsı adına İzmir Milletvekili Sayın Selin Sayek Böke konuşacak.

Buyurun Sayın Böke. (CHP sıralarından alkışlar)

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Değerli milletvekilleri, Sayın Başkan; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye ekonomisinin ciddi bir tedaviye ihtiyacı var. Bütüncül bir iyileştirme planıyla, doğru teşhisler koyacak detaylı bir değerlendirmeyle doğru tedaviyi uygulamaya ihtiyacı var çünkü Türkiye yıllardır çok kötü yönetiliyor. Ekonomi adım adım yüzde 3 dahi büyüyemeyeceği bir geleceğe doğru gidiyor. 6 milyon vatandaşımız işsiz, ya iş arayıp bulamıyor ya da iş arayacak dahi mecali kalmamış. Kendisinden de geleceğinden de çocuğunun yarınından da vazgeçmek zorunda bırakılmış. Enflasyon beklentileri arka arkaya bozuluyor. Ekonomi aktörleri ekonomi yönetiminin koyduğu hedefleri gerçekçi bulmuyor, bu hedefleri ciddiye almıyor ve her geçen gün bu güvensizlik artıyor. Türkiye ahbap çavuş ilişkileri ekonomisinde zirveye oynuyor. İki yıl içerisinde 14'üncü ülke olmaktan 8'inci ülke olmaya doğru büyük bir geri adım atıyor. Bütün bunlar AKP'nin dış kaynaklı finansmanla finanse edilen tüketim ve inşaat modelinin artık yapısal sınırlarına dayandığının en somut göstergeleri. On dört yıllık

iktidarın Türkiye ekonomisini taşıdığı yer, kan ağlayan esnaf, bir korku imparatorluğu altında ezilen sermaye ve daha da kötüsü, "İş cinayetlerine kurban gider miyim?" endişesiyle her gün açlık sınırının altında elde edeceği gelir için alın teri döken, endişeyle yaşayan ücretli milyonlar. Türkiye artık önemli bir yol ayrımında: Ya bu felaketi her gün vatandaşımızın sofrasında bir gerçek olmaya devam edecek şekilde sürdüreceğiz yani sonuna geldiğini bildiğimiz bir modelde ısrarcı olacağız ya da yeni, yepyeni bir kalkınma hamlesi üreteceğiz, yeni zenginlikler yaratıp bu zenginlikleri hakça paylaşacak bir düzen inşa edeceğiz yani felakete son vereceğiz.

Bu yeni kalkınma hamlesi için her şeyden önce laik, bilimsel, rasyonel ve fırsat eşitliğine dayanan bir eğitime ihtiyacımız var. (CHP sıralarından alkışlar) Bu yeni kalkınma hamlesi için her şeyden önce gerçek bir demokrasiye, hukuk devletine ve özgürlüklere ihtiyacımız var. Bu yeni kalkınma hamlesi için liyakate dayalı bir kamu düzenine, kim olduğunuzla değil, yapabildiğiniz işle değerlendirildiğiniz bir kaynak dağıtım mekanizmasına ihtiyacımız var. Bu yeni kalkınma hamlesi için çocuklarının geleceğini bugün kendi sefahati için feda etmeyecek kadar Türkiye bilinci olan bir iktidara ihtiyacımız var. (CHP sıralarından alkışlar)

Ancak, 15 Temmuz darbe girişimi sonrasında telaşla Meclise getirilmiş olan yasa önerilerine baktığımızda eski tas eski hamam bir ekonominin karşımıza çıktığını açıkça görüyoruz. Niyet çok belli.

15 Temmuz sonrası ekonomiye dair gelen yasa önerilerinin özeti şöyle: Önce varlık barışı, sonra varlık satışı, şimdi de varlık fonu. Araya sıkışan emekçinin cebine elini atmış olan zorunlu BES'i de unutmamak gerekiyor. Bu pakete, bu varlık paketine dair endişelerimizi sıkça ve yüksek sesle dile getirdik, dile getirmeye de devam edeceğiz. Size "Müflis tüccar AKP." dedirtecek bir dizi yasa önerisini Meclise getirmiş vaziyettesiniz. Bizim dile getirdiğimiz kaygıları duydunuz ve dün varlık satışından ve illeri ilçe yapmaktan vazgeçtiniz. Gelin, varlık fonunun bu hâlinden de hemen bugün hep beraber vazgeçelim ve kimse size "müflis tüccar" diyemesin.

Unutmayın ki bu hâliyle kurulacak bir Türkiye Varlık Fonu ancak ve ancak bir Türkiye ipotek fonu olabilir. Bu tasarıyla, maalesef, bir kez daha iktidarın "Türkiye" değil "AKP" dediğini, "vatandaş" değil "rantçı" dediğini, "emek" değil "yandaş sermaye" dediğini görüyoruz. Hâlâ derdiniz rant ekonomisini ayakta tutmak. İşte bu ipotek fonu tasarısı rant ekonomisini ayakta tutmak için son çare olarak bir suni teneffüsün ötesine geçmez. Bugün nefes almanızı sağlar ama yarın çocuklarınızın mezuniyetini, torunlarınızın doğumunu görecek kadar sizi yaşatmaz.

Bu ipotek fonu ülkenin gelirlerine el konularak paralel bir hazine yaratmayı vaat ediyor. Üstelik de ülkenin paralelden ne kadar çektiğini en iyi bu Meclis bildiği hâlde. (CHP sıralarından alkışlar) Bu ipotek fonu kamu kaynaklarını denetimsiz, keyfî kullanmanın yolunu açıyor. Bütçeyi anayasal denetimin tamamen dışına çıkartmak için yeni bir adım daha sağlanıyor. Bu ipotek fonunun kurgusu kamu maliye dengesini gözetmeden, bütçe dışı ve denetimsiz faaliyetleri artırarak mali disiplinsizliği resmî hâle getiriyor, yıllarca samimi olmayan bir malî disiplin üzerine kendisini inşa etmiş olan AKP'nin malî disipline dair samimiyetteki gerçek yüzünü de ortaya çıkartmış oluyor.

Denetim mekanizmasını ortadan kaldırdığı gibi Kamu İhale Yasası'na da tabi olmayacak ve "mega proje finansmanı" adı altında yandaş şirketlere kaynak olarak aktarılacak, üstelik de şimdiye kadar başka mekanizmalarla Kamu İhale Kanunu delik deşik edilerek FETÖ de dâhil olmak üzere birçok yandaş şirkete para aktarmış olmanın acıları bugün taptaze yaşanırken. Yeni paraleller, yeni yandaşlar ve yine ipotek ile müflis tüccar AKP'nin tıkanmış modelinde bir ısrarcılık gözüküyor.

Bu tasarı, bir kez daha, iktidarın kimi önceleDiğini çok açık bir şekilde ortaya koyuyor. Bir yandan BES'le ücretli emeğin cebine elini "tasarruf" diye atanlar, yıllardır emekleri karşılığında İşsizlik Sigorta Fonu'na yatırım yapmış olanlara bu zorunlu tasarruflarınızı "mega projeler" altında çarçur

edeceğiz, yandaşa aktaracağız diyen bir telaş mevcut. Yani bu yasayla iktidar bir kez daha tercihinin rant ekonomisi olduğunu açıkça ortaya koymuş oluyor.

Asgari ücretlinin İşsizlik Fonu katkısını 6 milyon işsizin sorununa çare olmak için değil Kanal İstanbul'u inşa etmek için kullanacağını açıkça söylüyor. Yani şunu diyor: Ben rant ekonomisinden yana bir siyasi tercih kullanıyorum. Zorunlu BES'le ücretli emeğin cebine elini atan, adına "tasarruf" denen bir birikimi alıp inşaata aktaracağını söylüyor. Yani ben rant ekonomisinden yana bir siyasi tercih kullanacağım diyor.

Kontrolsüzce bir borçlanmayla, üstelik de hazineyle rekabet edecek biçimde, faizleri kendiliğinden artıracak bir mekanizmayla yarın Türkiye'de sermaye birikiminin önünde en büyük engeli oluşturuyor. Yani diyor ki: Ben rant ekonomisinden yana bir siyasi tercih kullanıyorum.

Hadi kendi tarihimizden hiç ders almıyoruz, paraleli, yandaşı yeniden yeniden kurmak için müthiş bir heyecan duyuyoruz, bari başka ülkelerin deneyimlerinden faydalanalım. Daha birkaç yıl önce büyük bir küresel finansal krizle dünya sallandı, hâlâ sallanmaya devam ediyor. Unutmayın ki o kriz, olmayan varlıklara dayalı menkul değerler yaratıldığı için çıkmıştı ve o kriz sonucunda, olan bütün varlıklar da bir günde kayboldular. Bakın, o gün "finansal mühendislik harikası" diye alkışlanan bu yenilikler bütün dünyada bir ağıta dönüştü. Amerika'da, sadece Amerika'da emekliler iki sene içerisinde 3 trilyon dolar kaybettiler, hane halkları 7 trilyon dolar kaybettiler. Gelin, bugün kendinize tuttuğunuz alkışın yarın ağıta dönüşeceği çağrımıza kulak verin ve bu varlık fonu yasasını hemen geri çekin. (CHP sıralarından alkışlar) Olmayan varlığa dayalı menkul değer yaratmak finansal mucize değildir, açık bir finansal çukura atlamaktır. Esasında bu tip varlıklar ancak varlık olduğunda anlamlı olurlar. Türkiye'nin böyle bir varlığı maalesef yok.

Bu tasarıyla, bu ipotek fonuyla açık bir mesaj veriyoruz, vasatlığa Türkiye'yi mahkûm ediyoruz. Oysa bu vasata mahkûm değiliz. Başka bir ekonomi, başka bir gelecek, başka bir Türkiye mümkün.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Soru-cevap kısmı yok soru olmadığı için.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

Şimdi, birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ile 5'inci maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerinde söz isteyen, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Sayın Mustafa Kalaycı.

Buyurun Sayın Kalaycı. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 413 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Bu vesileyle hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Bu kanun teklifiyle yapılan düzenlemenin en fazla tartışılan konusu kurulması öngörülen Türkiye Varlık Yönetimi Anonim Şirketi ile Türkiye Varlık Fonu'nun denetimi konusu olmuştur. Hükûmet tasarısında kurulacak şirket ve fonun finansal tablolarının bağımsız denetçilerce denetleneceği, Sayıştay denetimine tabi olmayacağı ifade edilmiştir. Komisyonda yapılan görüşmelerin ilk anından itibaren kurulacak şirket ve fonun Sayıştay denetimine tabi olmamasının Anayasa'nın 160 ve 165'inci

maddelerine aykırı olduğu konusunda uyardık. Zira, kurulması öngörülen şirketin sermayesinin tamamı kamuya ait ve fonda oluşturulacak kaynaklar kamu kaynağıdır. Anayasa'ya aykırılık eleştirilerimiz üzerine Hükûmet kurulacak şirket ve fonun Başbakan tarafından görevlendirilecek bir denetim ekibi tarafından denetlenmesini ve denetim raporunun Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmesini içeren bir önerge vererek Anayasa'ya aykırılığın karşılanmasını amaçlamıştır. Ayrıca, bir başka önergeyle iç denetim birimi kurulması sağlanmıştır. Denetime ilişkin bu önergeler denetim açısından kanun teklifini ilk hâline göre daha iyi bir duruma getirmiş olmakla beraber Sayıştay denetiminden kaçılmasının nedeni anlaşılamamıştır.

Anayasa'nın 160'ıncı maddesine göre Sayıştay merkezî yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumlarının bütün gelir ve giderleriyle mallarını Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetlemek ve sorumluların hesap ve işlemlerini kesin hükme bağlamak ve kanunlarla verilen inceleme, denetleme ve hükme bağlama işlerini yapmakla görevlidir.

Anayasa'nın 165'inci maddesine göre sermayesinin yarısından fazlası doğrudan doğruya veya dolaylı olarak devlete ait olan kamu kuruluş ve ortaklıklarının Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesi esaslarının kanunla düzenlenmesi öngörülmüştür. Kamu iktisadi teşebbüslerinin Türkiye Büyük Millet Meclisince kuruluş amaçlarına göre denetlenmesine dair usul ve esaslar da 3346 sayılı Kanun'la düzenlenmiştir.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'na göre ise merkezî yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumları, mahallî idareler, sermayesinde doğrudan veya dolaylı olarak kamu payı olan, özel kanunlarla kurulmuş anonim ortaklıklar ve diğer kamu idareleri ile bu idarelere bağlı veya bu idarelerin kurdukları veya doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak ortak oldukları her çeşit idare, kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketler; tüm kamu hesapları, fonları, kaynakları ve faaliyetleri Sayıştay tarafından denetlenmektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda da dış denetimin Sayıştay tarafından yapılması öngörülmektedir. Sayıştay, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçe hakkının kullanımı ve denetim görevini yerine getirmesi bakımından çok önemli anayasal bir kuruluşumuzdur. Sayıştay, kamu kaynakları üzerindeki denetim yetkisini Türkiye Büyük Millet Meclisi adına kullanmaktadır.

Hükûmet, Sayıştaya karşı peş peşe yaptığı operasyonlarla Sayıştayı etkisiz hâle getirmiş olmasına rağmen, Sayıştay denetiminden yine de kaçmakta, denetlenmekten ödü kopmaktadır. Reform olarak çıkarılan Sayıştay Kanunu ve Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'yla getirilen denetim sistemini bozma pahasına, dış denetim için, içinde Başbakanın belirleyeceği kişilerin yer alacağı özel bir denetim ekibi oluşturma yönünde düzenleme yapmaktadır. Denetimden korkmanın, denetlenmekten bu denli kaçmanın sebebi nedir? Yaptıklarınızın hesabını verememekten mi korkuyorsunuz?

Denetim, yolsuzluğun engellenmesine katkıda bulunur ve kamu fonlarının suistimal ve israf edilmesinde örneğin kamu kaynaklarının kişisel kazançlar için sattırılması eğilimini frenleyerek güçlü bir caydırıcı rol oynar. Denetim, yolsuzluğun gelişimine imkân veren yasal, mali ve kurumsal çatının güçlendirilmesine mâni olur ve yolsuzluğu önlemeye dönük yasal ve idari yapıların oluşturulmasına katkıda bulunur. Kuralların ve yasaların uygulanmasında keyfîliği azaltır ve kamu yönetiminde saydamlığa katkı sağlar. Dolayısıyla, oluşturulacak etkin bir denetim sistemi kamu yönetiminde hesap verme sorumluluğunun geliştirilmesine ve şeffaflığın sağlanmasına katkıda bulunur. Denetim olgusu, hesabını veren kuruluşun beyanlarına güvenilirlik katarak hesap verme sorumluluğuna hizmet eder

ve kişiye veya kuruluşa değerli gözlemler ve bilgiler sağlar. Denetim, hesap verme sorumluluğunun geliştirilebilmesi için zorunludur ve kamu sektörü performansı için de gerekli bir ögedir. Denetim, devlet işlemlerinde saydamlığı ve açıklığı artırmanın etkin bir aracıdır ve devletin performansının gelişimine katkıda bulunur.

Yolsuzluk ise kamusal mal ve hizmetlerin maliyetini artırırken kalitesinin de azalması sonucunu doğurmaktadır. Yolsuzluk ülkenin dışa bağımlılığını ve yoksulluğunu artırmaktadır. Yolsuzluk halkın kurumsal otoriteye karşı saygısını yitirmesine yol açmaktadır. Yolsuzluk ahlak çöküntüsü yaratmaktadır. Yolsuzluk, bir ülkeye üretime gerçek katkısı olabilecek doğrudan yabancı sermayenin gelmesine engel olmaktadır. Yolsuzluklar ülkelerin yatırım tercihlerini saptırmakta ve kaynakların etkin kullanımını engellemektedir.

Denetim yolsuzlukla savaşta etkili bir güçtür. Aynı zamanda denetim, kamunun ilgisinde olmayan antişeffaf karar mekanizmaları yoluyla kamu fonlarının israfını ve suistimal edilmesini önleyici bir rol üstlenebilir. Denetim, kamusal işlem ve faaliyetleri analiz eder ve bulgularını raporlar, kamu yönetiminde iyi yönetişimin gerçekleştirilmesine katkıda bulunur. Özellikle dış denetim, yeterli hesap verme sorumluluğu konusunda güvence vererek, kamu hizmetlerinde uygun davranış standartlarını destekleyerek kamu hizmetlerinde paranın değerinin karşılığının alınmasında önemli rol oynar. Denetim fonksiyonu, genel kabul görmüş etik standart ihlalleri, yasallık, muhasebe, tasarruf, verimlilik ve etkinlik prensiplerinden sapmalar hakkında güvenilir bilgi akışını sağlar. Elde edilen bu bilgiler parlamentoların halk adına egemenliği kullanmalarında, yürütmenin idari reformları gerçekleştirmesinde yol gösterici rol oynar.

Denetimin başarısı için pek çok faktör bulunmaktadır. Bunlardan en önemlileri açık görev ve yetki, bağımsızlık, yeterli kaynak ve personel olarak sıralanabilir.

Diğer yandan, bilginin ve deneyimin paylaşımı ile denetim sisteminin belli bir standarda kavuşturulması denetimden beklenen faydaların sağlanması açısından zorunludur. Bu noktada, parlamentolar adına dış denetim yapan Sayıştay denetiminin önemi ortaya çıkmaktadır. Parlamentoların halk adına egemenliği kullanma araçlarından birisi kurumların ve yöneticilerin her türlü eylem ve işlemlerini denetleyebilme yetkisine sahip olmasıdır. Dolayısıyla, Sayıştay denetiminin etkinliği, Parlamentonun egemenlik hakkını daha etkin kullanması anlamına gelmektedir. Bir başka bakış açısıyla, Sayıştay denetiminin uzanamadığı alanlar Parlamentonun dolayısıyla milletin egemen olamadığı alanlar durumunda olmaktadır.

Dolayısıyla, kanun teklifinde Sayıştay denetimi öngörülmemesinin yanlış olduğunu vurguluyoruz. Denetim maddesinin mutlaka Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetim yapan Sayıştay tarafından yapılması gerekliliğini bir defa daha buradan sizlere ifade ediyorum ve hepinizi saygılarımla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kalaycı.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Aykut Erdoğdu konuşacaklar.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ayşe Nur Bahçekapılı'nın, İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğdu'ya başsağlığı dilediğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın Erdoğdu, tekrar başınız sağ olsun.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Isparta Milletvekili Süreyya Sadi Bilgiç ile 14 Milletvekilinin Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1319) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 413) (Devam)

BAŞKAN – Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ederim, dostlar sağ olsun, Allah razı olsun.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Varlık Fonu Kanunu üzerine konuşuyoruz. İsmi çok güzel, "varlık fonu", varlıklarımız var, ona bir fon kuracağız, bu fonu alacağız gelecek nesillere aktaracağız. Başka ülkeler de kurmuş, bizim de kurmamız gerekiyor. Teorisi güzel ama pratiği böyle mi?

Değerli arkadaşlar bir ülkenin muhasebesi vardır. Önce bakalım, varlığımız var mı, nasıl bir muhasebemiz var, borcumuz ne, alacağımız ne? Çok kolay bakabilirsiniz, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının İnternet sitesine girdiğinizde "uluslararası yatırım pozisyonu" diye bir tablomuz var. Bu uluslararası yatırım pozisyonu bizim millî muhasebemiz demek, bizim ulusumuzun başka uluslarla borç-alacak ilişkisini, varlık-yükümlülük ilişkisini gösteriyor. Bu uluslararası yatırım pozisyonu tablosuna baktığınızda -ben de sizinle birlikte bakayım tekrar- şu an itibarıyla, en son açıklanan veriyle 2016 yılının 2'nci çeyreği için toplam varlıklarımız diğer uluslar nezdinde 233 milyar dolar. Hani Sayın Erdoğan'ın sürekli söylediği Merkez Bankasındaki çil çil altınlar, diğer şirketlerimiz, hepsi dâhil bizim diğer uluslar nezdindeki varlığımız, bir tür alacağımız 233 milyar dolar. Peki, bizim dünyanın diğer uluslarına olan borcumuz ne kadar? Biz millet olarak dünyanın diğer milletlerine ne kadar borçluyuz? Toplam borcumuz 612 milyar dolar. Net varlığımız eksi olarak, negatif olarak 378 milyar. Burada yaşayan 80 milyon insanın dünyanın diğer insanlarına borcu var, 380 milyar dolar bizim borcumuz var. Siz geldiğinizde bu yaklaşık 80 milyar dolarmış. Tam 300 milyar dolar on dört yılda bu ülkenin halkının dünyanın diğer halklarına borcunu artırmışsınız. 300 milyar dolar şu an itibarıyla borcumuz var.

Son on dört yıla baktığınızda ne var? İşte önünde sürekli "selfie" çekilen bir Osman Gazi Köprünüz var, sürekli "selfie" çekiliyor. Bir tane de üçüncü köprü inşa edeceğiz, adından zaten hiç hoşlanmadığımız bir köprü, yerinden hoşlanmadığımız bir köprü. Öyle bir hava var ki biz taş devrinde yaşıyormuşuz, ne köprümüz varmış, ne yolumuz varmış; sağ olsun Hükûmet gelmiş, Adalet ve Kalkınma Partisi gelmiş köprü diye bir şeyle tanıştırmış. Ya, sizden önce de 2 tane köprü vardı. Mesela bir üçüncü havalimanı projemiz var. Bunu yaparken nasıl yapıyoruz? 300 milyar dolarla kaç tane üçüncü havalimanı yapılıyor? 30 tane. Bizim daha bir tanesinin projesi var, azıcık da temel atmışlar, o da pazar yeri gibi bir yere çıkacak, göreceksiniz.

MUSTAFA ILICALI (Erzurum) – 2018'de devreye giriyor Vekilim.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Evet, 2018'de… Onu da anlatacağım, nasıl üçüncü bir havalimanımız olduğunu, onu da anlatacağım, hiç merak etmeyin.

Şimdi, ne dedik? Bizim diğer uluslara 300 milyar dolar borcumuz varken Varlık Fonu kuracağız, bu Varlık Fonu'na da 200 milyar dolar kaynak koyacağız. Şimdi, bakıyoruz, inşallah, tabii, Allah bereket verir memlekete, 200 değil, 500 koyarız. Ama durum öyle mi? İnşallahla maşallahla iş yürüyor mu, ona bakalım. Şimdi, 300 milyar dolar borcunuz var mı? Var. Bir 200 daha koymak için ne yapacaksınız? 500 milyar dolar borç yapacaksınız. Siz geleceğe, yeni nesillere bir varlık değil, 500 milyar dolar

borç bırakacaksınız. Peki, bu 200 milyar dolarla ne yapacaksınız? Gerekçenizden anladığımız şu: Mega, süper projelerinizi finanse edeceksiniz. Mega projeniz ne? Osman Gazi Köprüsü, yaptınız bitti. Bakanınız ne diyor? "Buradan 20 bin araç geçiyor, biz de bu kadar bekliyorduk." Sevgili Bakan, kaç bin araca garanti verdin?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – 40 bin.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – 40 bin araca garanti verdin. 20 bin aracı bekliyormuş, 40 bin araca garanti vermiş.

MUSTAFA ILICALI (Erzurum) – Bu birinci sene.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Şimdi, ne diyorlardı? "Sizin cebinizden beş kuruş çıkmayacak." Gaziantep'in köylüsü, Şırnak'taki çoban, Manisa'daki Özgür Özel'in babası, gariban…

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Beni de say.

AHMET GÜNDOĞDU (Ankara) – Başkanım, konuşmaya müdahale ediyorlar.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Engin Altay, hepimiz, hiç geçmediğimiz Osman Gazi Köprüsü'ne ha bire para vereceğiz. Niye? Çünkü hazine garantisi var. Peki, bu nasıl bir projeydi? Yap-işlet-devret. Normalde devlet yapsa devlet işletir, parasını devlet alır, mal da devletin olurdu. Devlet dedi ki "Benim param yok. Gel, sen bunu yapacaksın." Yapmak ne demek? Finansman bulmak. Arkadaşlar, nereden finansman buluyor bu mega projelerin mega müteahhitleri? Ya, dünya bakıyor, böylesine –çok özür dileyerek- geri bir proje olmaz, bu kadar niteliksiz bir proje olmaz, beş kuruş dış kaynak bulamıyorlar. Nereden buluyor parayı? Halk Bankası, Ziraat Bankası, Vakıflar Bankası. Ne demek? Devlet. Hani kendin yapacaktın? Kim yapıyor? Devlet. Kim işletecek? Yandaş. Madem devlet yapıyor, niye yandaş işletiyor? Çok basit bir soru soruyorum.

MUSTAFA ILICALI (Erzurum) – Yanlış değerlendiriyorsunuz.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Yanlış değerlendirmiyorum. Bakın, çok basit kelimelerle anlatıyorum. Yap-işlet-devret, finansman bulacağım diye geldi. O zaman ihalesine yazarsın, dersin ki: "Buna ben kamu bankalarından kredi vereceğim." O zaman ona göre teklif alırsın. İhale yapıldıktan sonra kamu kaynaklarından kredi aktarıyorsun. Kim aktarıyor? Ziraat Bankası. Normalde nereye aktaracak? Çiftçiye aktaracak. Ya dünya bir toz bulutuydu, Ziraat Bankası da çiftçiyi finanse etmek üzere kurdu, buradan mı başlayım anlatayım, bilmiyorum ki.

MUSTAFA ILICALI (Erzurum) – Değerli Vekilim, koskoca böyle büyük projeye 2 tane firma, 2 konsorsiyum başvurmuş.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Bu, konuşmayı sabote etmektir, bitireyim siz de çıkın, siz de anlatın. Çünkü çok primitif bir düzeyden geliyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Erdoğdu, siz Genel Kurula hitap edin lütfen.

Sayın milletvekilleri…

MUSA ÇAM (İzmir) – Duyma, duyma.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Duymamak mümkün değil, tam yanımda konuşuyor.

Şunu söyleyeyim: Halk Bankası kimi finanse edecek? Esnafı. Esnaf kan ağlıyor, Halk Bankası gidiyor mega projeyi finanse edecek. Niye? Mehmet Cengiz para bulamadığı için gidiyor.

Şimdi gelelim, mega projeyi nereye yaptılar?

MUSTAFA ILICALI (Erzurum) – Takıldığınız bu konu mu sadece?

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – İstanbul'un kuzey ormanlarına yaptılar. Ya İstanbul'un kuzey ormanlarında sadece ağaçlar var. Oysaki o proje orada mı gerekiyordu? Mesela üçüncü havalimanını yaptılar. Soruyorum: Atatürk Havalimanı'nı yenilemenin maliyeti yaklaşık 1 milyar dolar. Atatürk Havalimanı'na bir ek pist yapsanız Atatürk Havalimanı…

MUSTAFA ILICALI (Erzurum) – Mümkün değil, mümkün. 75 milyon metrekare, 6 tane pisti var.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Ya bunun araştırması var, "Mümkün değil." diye oradan anlatma, bilmediğiniz bir şeyi konuşuyorsunuz.

MUSTAFA ILICALI (Erzurum) – Olur mu, uzmanlık alanımızda konuşuyoruz.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Bu projeyi Devlet Hava Meydanları Genel Müdürlüğüne sor, böyle bir şey hazırlanmış mı? Bilerek konuşalım, rica ediyorum.

MUSTAFA ILICALI (Erzurum) – Dersini veriyoruz bunun…

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Şimdi bakın, 1 milyar dolara Atatürk Havalimanı projesini genişletebilecekken, ormanın içine, kuzey ormanlarının tam göbeğine havalimanı yapıyorlar.

MUSTAFA ILICALI (Erzurum) – Süper bir alan, süper.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Niye? Çünkü oradaki niyet havalimanı yapmak değil. Köprüyü niye kuş uçmaz bir yerden yapıyorlar? Orada bir orman var. Orman ne demek? Devlet arazisi demek. Devlet arazisi ne demek? Sıfır bedelli arsa demek. Ne yapacaklar o ormanı? Olduğu gibi AVM, rezidans, konut yapacaklar. Niye yapıyorlar bunu? Çünkü o sıfır bedelli arsayı alacaklar, en lüks inşaatın metrekaresi bin lira; 100 bin liraya konut yapacaklar, 1 milyon liraya yabancılara satacaklar, 900 bin lirası yandaşlar ile bunların arasında bölüşülecek.

MUSTAFA ILICALI (Erzurum) – Ama Karayolu mühendislerine hakaret ediyorsunuz Sayın Vekilim.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) - Bize bir şey var mı, halka bir şey var mı? Bakın TOKİ'deki modele, halka bir şey var mı görün. TOKİ'nin arsa masrafı var mı? Yok. Bina, ruhsat, harç, bilmem ne masrafı var mı? Bütün bunların üzerine yaptı da sattı TOKİ şu an ne durumda? Batıyor, TOKİ batıyor. Açılan davaların bedeli 2,5-3 milyar dolara geldi. Peki buradan halka bir şey çıkar mı? Halka bir şey çıkmaz. Şimdi ne yapıyorlar? Bir sürü hayalleri var bunların, "Biz böyle şeyler yapacağız, şöyle projeler yapacağız..." Paraları var mı? Paranın hepsini yemişler, 300 milyar dolar borç var, bir de bunların hayalleri var. Hayalleri ne? Osman Gazi Köprüsü gibi, üçüncü havalimanı gibi Türkiye'nin hiçbir...

MUSTAFA ILICALI (Erzurum) – Vekilim, İstanbul vekilisiniz, trafik sıkışıklığını bilmiyor musunuz?

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Ya, bir dur be kardeşim, bir konuşalım ya! Allah Allah!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, karşılıklı konuşmayalım lütfen.

MUSTAFA ILICALI (Erzurum) – Yanlış söylüyorsunuz ama.

BAŞKAN – Sayın Ilıcalı, lütfen.

MUSTAFA ILICALI (Erzurum) – Bir İstanbul vekili olarak trafik sıkışıklığını bilmeniz lazım.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Şimdi, ne yapmaya çalışıyor? Üçüncü havalimanı bunların şeyi ya, imaj projesi. "Aman kimse onu konuşmasın." diye buradan bıt, bıt, bıt, bıt...

Kardeşim, bu batık bir proje, yolsuz bir proje; herkes biliyor ne olduğunu ama sen benim çoluğumun çocuğumun geleceğini götürüyorsun, hazine garantisi diye vereceksin. Sadece bununla kalmıyorsun, toplam verdiğin hazine garantisi 125 milyar dolara gelmiş. Torunumu, çocuğumu, her şeyimi borçlandırmışsın. Niye borçlandırmışsın? Yandaşına kaynak aktarmak üzere.

Proje yapıyorsun, Atatürk Havalimanı gibi bir proje önünde, bu projenin fizibilitesi yok, mimari planı yok.

MUSTAFA ILICALI (Erzurum) – O hesapları yapan arkadaşları bilmiyorsun sen.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Gidip yaptıkları yerin zemini kötü çıktı, madenlerin pasası çıktı. 1,5-2 milyar dolar döktüler, daha projenin yüzde 9'u bitmedi çünkü 30 milyar dolar dökecekleri arazinin yapısına bile bakmamışlar. Oysaki kendi belediyeleri -bugün tutuklanmak üzere herhâlde, haberlerden anladığım kadarıyla- oturmuş bir İstanbul çevre planı yapmış bütün belediyelerle birlikte. "Havalimanı için eğer ihtiyaç varsa en doğru yer Silivri'dir." diyor. Niye yapmıyorlar? Çünkü, Silivri'ye yaparsa yandaşı kazanamayacak. Ama, oraya ne yapıyor? Kanal yapıyor, sanki o kanalı kullanacaklarmış gibi. Hem Akdeniz'in hem Ege'nin hem Karadeniz'in şeyini yapacak. Niye? Kanalın etrafını kamulaştıracak, oraya apartman yapacak. Tipik bir apartman müteahhidi mantığıyla devlet yönettiniz. Devlet şu an itibarıyla şu hâle geldi: Ağır hastaydık, 17 Aralıkta kalp krizi geçirdi bu ağır hasta, 15 Temmuzda beyin kanaması geçirdi. Sayenizde felç ettiniz ve öylece yatıyor bu devlet.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Yoğun bakımda.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Önce sizden kurtaracağız, sonra bu devleti kurtaracağız, sonra da halkı kurtaracağız. Bu Varlık Fonu Türkiye'ye varlık değil, yokluk getirecek, köküne karşıyız.

Selam ve saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Erdoğdu, teşekkürler.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Nursel Aydoğan konuşacak.

Buyurun Sayın Aydoğan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de partimiz HDP adına Türkiye Varlık Fonu'nun kurulması üzerine almış bulunuyorum. Öncelikle, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, ben Plan Bütçe Komisyonu üyesiyim. Plan Bütçe Komisyonuna gelen kanun tasarıları tartışılır, tartışıldıktan sonra yapılan bütün eleştirilere rağmen, öneri ve görüşlere rağmen iktidar partisi tarafından çoğunlukla yani yüzde 95'in üzerinde dikkate ve kale alınmadan yasalaşır. Tabii, Türkiye Varlık Fonu da Plan Bütçe Komisyonuna geldiğinde sonucun böyle olacağını biliyorduk. Ona rağmen, muhalefet tarafından en fazla eleştirilen, en fazla görüş ve öneri sunulan bir kanun tasarısı, maddesi oldu. Fakat, yoğunlukla yapılan eleştirilere rağmen, sunulan görüş ve önerilere rağmen bir iki noktada çok cüzi bir değişiklik olduktan sonra iktidar partisi sayısal çoğunluğuna dayanarak bu maddeyi diğerleri gibi Plan Bütçe Komisyonundan geçirerek Genel Kurula getirdi. Öncelikle, bunun çok doğru olmadığını ben ifade etmek istiyorum. Tabii ki iktidar partisinin sayısal çoğunluğu var ama Türkiye demokratik bir ülkedir, biz demokrasiyle idare ediliyoruz. Demokratik ülkelerde, demokrasiyle idare edilen ülkelerde iktidar ve muhalefet partilerinin dönem dönem birlikte ortak çalışma yapma, kolektif çalışma yapma, Türkiye'nin geleceğini ilgilendiren, özellikle böylesi Türkiye Varlık Fonu gibi kanunlar konusunda anlaşarak, ortaklaşarak çıkarma gibi bir görevi var. Bunlar gerçekleşmezse gerçekten Türkiye'nin demokrasisine ben yazık diyorum yani bu gidişat iyi bir gidişat değil. Bundan sonra daha iyi örnekler olmasını diliyorum bir milletvekili olarak.

Şimdi, değerli arkadaşlar, biz HDP Grubu olarak kurulan bu Türkiye Varlık Fonu'nun şu ana kadar Türkiye'de kurulmuş en imtiyazlı bir şirket olduğunu belirtiyoruz. Varlık Fonu bir kere Sayıştay denetiminden muaf tutulacak, mal varlıkları haczedilemeyecek ve mal varlıkları üzerinde ihtiyati tedbir kararı alınamayacak, koydurulamayacak. Ayrıca, fona bağlı kurulacak şirketler ve alt fonlarda gelir vergisi, kurumlar vergisi, damga vergisi, banka ve sigorta muameleleri vergisi, emlak vergisi, tapu harcı gibi diğer vergilerden de muaf tutulacak.

Şimdi -biraz önce de belirttim- Komisyonda yapılan etkin muhalefet sonucu, tamamen denetimden muaf olan Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketi kısmen denetime alınmış fakat bu kısmen alınan kısım bile oldukça sorunludur. Sayıştay denetimi yerine Başbakan tarafından görevlendirilen muhasebeci bir ekip tarafından bu denetim sağlanacaktır. Üst yönetimi Başbakan tarafından atanan bir kurumu, yine, Başbakan tarafından görevlendirilen bir uzman ekip denetleyecektir yani mantık dışı bir usul söz konusudur. Şirketin bütçesi görüşülmek yerine, Plan ve Bütçe Komisyonuna Başbakan tarafından görevlendirilen denetim ekibinin raporu sunulacaktır. Kanun maddesinde, Plan ve Bütçe Komisyonunun sunulan rapor üzerinde ne kadar söz sahibi olduğu ise hâlen belirsizliğini korumaktadır.

AKP iktidarı, Türkiye Varlık Fonu'nun kurulma gerekçelerinde Türkiye'nin G20 ülkeleri içerisinde ulusal varlık fonu bulunmayan tek ülke olduğunu belirtmektedir. Ancak, G20 ülkeleri içinde sadece Türkiye'nin böyle bir fonunun olmadığı savı gerçeği yansıtmıyor. Zira, bu fonlar asıl olarak Birleşik Arap Emirlikleri, Norveç ya da Rusya gibi ciddi miktarda petrol ve doğal gaz gelirleri olan ya da Çin Halk Cumhuriyeti gibi mal ticaretinden dolayı dış ticaret fazlaları olan az sayıda devletin bu fazlalıkları yönetmek, döviz fazlasının içeride parasal istikrarsızlığa yol açmasını önlemek ya da küresel çapta finans piyasalarında bir aktör olarak yer almak için kuruldular. Türkiye'nin bu tür faiz fazlaları söz konusu olmadığından, böyle bir fonun kurulmasının gerekçesi olmadığı zaten on dört yıllık iktidar boyunca kurulmadığından anlaşılabilir. Şimdi, bunun kurulmak istenmesinin arkasında başka ekonomik ve siyasal nedenler aramak daha doğru olacaktır.

Türkiye'de son bir yıldır hem siyasi hem de ekonomik istikrarsızlıkla birlikte finansal riskler artmakta, ekonomi dalgalanmakta ve istikrarsızlık nedeniyle yabancı yatırımcıların gerçekleştirdikleri fon çıkışları, varlık fiyatlarında sert düşüşlere yol açmakta, döviz talebi artmakta, piyasalarda da likidite azalmakta ve bu tablo, ekonomik istikrara yönelik endişeleri her geçen gün artırmaktadır.

Türkiye Varlık Fonu'nun, bu sorunların çözümü için ekonomik dalgalanma dönemlerinde piyasayı dengeleyici bir görev üstleneceği için kurulduğu son derece açıktır. Belirtilen diğer gerekçeler tali gerekçelerdir. Fakat, Türkiye'yi ekonomik ve siyasi istikrarsızlığa sürükleyen temel sorunlar çözülmediği müddetçe bu Varlık Fonu'nun da bir derde deva olmayacağını hep birlikte göreceğiz.

Aslolan şey, Türkiye'yi ekonomik ve siyasi istikrarsızlığa sürükleyen başta Kürt sorunu olmak üzere temel sorunların çözülmemesi, her geçen gün demokrasiden uzaklaşılması ve darbeyi oluşturan koşulların temelden ortadan kaldırılmamasıdır. Ekonomik ve siyasi istikrarsızlığın var olduğu bir ülkede, fona bağlı kurulan şirketlerin de bu istikrarsızlıktan birinci derecede etkileneceği, yatırımları hayata geçirme konusunda da aynı sıkıntıları yaşayacağı aşikârdır.

Dünyada kurulan varlık fonlarından örneğin Norveç'te, kuşaklar arası servetin yeniden dağılımı, fonun kurulma nedenleri arasında sayılıyor. Türkiye Varlık Fonu'nun kurulma gerekçeleri arasında böyle bir gerekçe yoktur çünkü bu fonla, siyasal iktidar tarafından kümelenmiş olan sermaye kesiminin daha da büyütülmesi hedeflenmiştir. Yani bu fonun kurulmasıyla, Türkiye'de emekçinin, yoksulun, emeklinin payına düşen herhangi bir şey yoktur. Tam tersine, bu fonu beslemek için özelleştirmelere hız verilecek, kamu kaynakları satılarak emekçinin parasıyla birikmiş olan İşsizlik Fonu'ndan, zorunlu hâle getirilen Bireysel Emeklilik Fonu'ndan da kaynak oluşturulacaktır. Bu da geçmişte örneklerini pek

çok yaşadığımız ve gördüğümüz gibi, emekçilerin birikmiş olan her türlü değerinin talan edilmesi ve el konulması anlamını taşıyacaktır. Umarız böyle olmaz ama geçmişte yaşanan örnekler tam da anlattığım ve tanımladığım gibidir.

Değerli arkadaşlar, sonuç olarak, istikrarsızlığın olduğu bir ülkede yani hem ekonomik hem de siyasi istikrarsızlığın olduğu bir ülkede ekonominin yapısal sorunlarının böyle Türkiye Varlık Fonu gibi bir fon kurularak aşılamayacağını hepimiz biliyoruz. Ben bu yapısal sorunların böyle bir fonla aşılamayacağını, böyle bir fonun kurulmasının Türkiye gibi bir ülkede şimdilik gerekli olmadığını bir kez daha belirtmek istiyorum.

Hepinizi partimiz adına bir kez daha selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aydoğan.

Şahsı adına Eskişehir Milletvekili Sayın Utku Çakırözer konuşacak.

Buyurunuz Sayın Çakırözer. (CHP sıralarından alkışlar)

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, ben bu Varlık Fonu'na ilişkin teklifin daha önceki durumda olduğu gibi bir torba yasa içinde değil de ayrı olarak getirilmesi yönündeki talebimizin hem iktidar partisi hem diğer muhalefet partileri tarafından kabul edilerek hem Komisyonda hem de burada bu şekilde tartışmamıza fırsat tanınmış olmasından memnuniyetimi ifade etmek isterim. Torba yasa mantığını ancak bu şekilde önleyebiliriz, burada işte, spesifik olan konuları tartışarak önleyebiliriz, o konuda memnuniyetimi ifade etmek isterim.

Bu tip fonlar dünyada ilk defa kurulmuyor, başka örnekleri var. Biliyorsunuz, bunlardan özellikle vurgulananları Batı'da, Amerika'da olanlar, Orta Doğu ülkelerinde, özellikle Körfez ülkelerinde olanlar ancak bunların ortak özelliği cari fazlalarının, tasarruf fazlalarının olması. Bizi bunlardan ayıran husus ise bizim yurttaşlarımızın tasarruf oranının son derece düşük olması, zaten bu nedenledir ki ekonomimizde ciddi sıkıntılarla karşı karşıya kalıyoruz. Ama bu tasarruflarımız düşükken yani Türkiye'de tasarruflar düşükken böyle bir fon kurulduğunda da buna verilecek olan kaynağın nereden geleceği önemli. İşte arkadaşlarım hep söylüyor, komisyonlarda da konuştuk, bunun kaynağı bizim görebildiğimiz ve bize anlatıldığı kadarıyla emekçiden, memurdan gelecek olan zorunlu bireysel emeklilik fonları, işsizlerimize harcanması gereken yaklaşık 100 milyar liralık İşsizlik Sigortası Fonu, az önce zorunlu bireysel emekliliği söyledim size, 100 milyar lira oradan gelecek, özelleştirmeden 50 milyar lira konacağı ifade ediliyor. Yani kamunun, halkın parası böylesine büyük bir fonun kurulmasında kullanılacak.

İşte, burada baktığımızda, Sayın Bakanımız Zekeriya Temizel de detaylı olarak söyledi, yani işleyişine baktığımızda maddenin, bir varlık fonu değil, bir borçlanma fonu oluşturulması kaygı verici. Yani sanki hazineye paralel yeni bir hazine kurulmakta, yeni bir borçlanma ortaya çıkmakta. Aslında gerekçesine bakarsanız bir borçlanma olmayacağı söylenmesine rağmen tüm ekonomistler bunun misliyle yeni borçlanma yaratacağı konusunda mutabık durumdalar.

Tabii, burada bu kadar büyük, halkın parasının, emekçinin, işçinin, memurun parasının kullanılacağı bir fonun denetimi meselesi son derece önemli. Biz, Plan ve Bütçe Komisyonundaki çalışmalarımız sırasında hem iktidar partisiyle hem diğer muhalefet partileriyle -bunun ilk gelen hâlinde "Sadece bir bağımsız denetçi denetler." şeklinde bir ifade vardı ve tamamen Meclisin denetiminin dışındaydı- karşılıklı görüşmelerle belli bir noktaya getirdik.

Şu anda Plan ve Bütçe Komisyonu hem bağımsız denetçinin hem de Başbakan tarafından belirlenecek olan heyetin yapacağı denetimi bir şekilde yeniden denetleme imkânına sahip. Ancak, bu, milletin denetimi anlamına, gerçek anlamda milletin denetimi anlamına gelecek olan Millet Meclisinin yani Sayıştayın denetiminin yerini tutmaz. Bu nedenle biz birinci bölümden sonra, hem birinci bölümde hem ikinci bölümde, denetimi konusunda önemli önergeler getireceğiz.

Denetim konusu mutlaka önemli -gerçekten bir kör kuruşun hesabını sormamız, yapmamız lazım her birimizin- bir konu tabii. Uzun erimde, örneklere baktığımızda -özellikle başka ülkelerdeki örneklere- hepimizin dikkat etmesi gereken bir konu da şu: Örneğin, Amerika'da 2008 krizi yaşandığında bu tür fonlar sıkıntılı şirketlerin kurtarılmasında, özellikle fonlanmasında kullanılmış. Cari fazlamız olmadığı için, tasarruf fazlamız olmadığı için eğer ülkemizde böyle bir kullanım yoluna gidilirse yani yandaş şirketlerin, büyük hayali projelerin bireysel emeklilik sigortasıyla, işsizlik sigortasıyla fonlanması gibi bir yönteme gidilirse bu hem bütün kaynaklarımızın çarçur edilmesi, vatandaşlarımızın ileride ihtiyaç duyacağı kaynakların heba edilmesi anlamına gelecektir.

Ben, tabii, bir kez daha, özellikle, örneğin, 4'üncü maddede vereceğimiz önergenin, 6'ncı maddede denetime ilişkin önergenin ve 8'inci maddedeki önergenin -Komisyonda Sayıştay denetiminden muaf hâle getirilmişti, bir kez daha Sayıştay denetiminin kabul edilmesini isteyeceğiz- hepiniz tarafından desteklenmesi gerektiğine inanıyorum. Yoksa, vatandaşın yani kamunun kaynaklarının usulsüz, hesapsız harcanmasının sonu hepimiz açısından vahim olacaktır, hesabını hiç kimseye veremeyiz diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çakırözer.

Şahsı adına, ikinci olarak, Erzurum Milletvekili Sayın İbrahim Aydemir konuşacak.

Sayın Aydemir… Burada yoklar.

Soru-cevap yok.

Böylelikle birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, birinci bölüm üzerinde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.19

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 18.31

BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI

KÂTİP ÜYELER: Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara), Fehmi KÜPÇÜ (Bolu)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 128’inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.32

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 18.35

BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI

KÂTİP ÜYELER: Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara), Fehmi KÜPÇÜ (Bolu)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 128'inci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

413 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon? Burada.

Hükûmet? Burada.

Teklifin 1'inci maddesi üzerinde 2 adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 413 sıra sayılı Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Isparta Milletvekili Süreyya Sadi Bilgiç ile 14 Milletvekilinin Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin (2/1319)" 1'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Utku Çakırözer	Kadim Durmaz	Bülent Kuşoğlu
Eskişehir	Tokat	Ankara
Musa Çam	Zekeriya Temizel	İlhan Kesici
İzmir	İzmir	İstanbul

Mehmet Bekaroğlu

İstanbul

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı sermaye piyasalarında araç çeşitliliği ve derinliğine katkı sağlamak, dış kaynak temin etmek, stratejik, büyük ölçekli yatırımlara iştirak etmek için, Türkiye Varlık Fonu ve bu fona bağlı alt fonları kurmak ve yönetmek üzere Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin (Şirket) kurulması, yönetimi ve faaliyetlerine ilişkin esasları düzenlemektir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 413 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Çağlar Demirel	Osman Baydemir	Selma Irmak
Diyarbakır	Şanlıurfa	Hakkâri
Dirayet Taşdemir	Saadet Becerekli	Behçet Yıldırım
Ağrı	Batman	Adıyaman

Ayhan Bilgen	Mahmut Celadet Gaydalı
Kars	Bitlis

BAŞKAN – Komisyon okunan önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI VEYSİ KAYNAK (Kahramanmaraş) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Sayın Dirayet Taşdemir konuşacak.

Buyurun.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Dört gündür torba yasa üzerinde konuşuyoruz. Açıkçası, torba yasada yer alan maddelere baktığımızda, birbirinden bağımsız, alakasız maddeler toplanmış ve bir şekilde, ortak bir şekilde geçirilmeye çalışılıyor.

Bu torba yasanın bu kadar alelacele, yangından mal kaçırırcasına geçirilmeye çalışılmasının altında, bizler biliyoruz ki bu darbe girişiminden sonra oluşan havayı bir fırsata çevirip, aslında AKP'nin kendi ekonomik politikasını oluşturmaya çalışması var. Bu ekonomik politikanın ismi de aslında bütün bir ülkenin şirketleşmesi ve bir şirket şeklinde yönetilmesidir.

Bu yasa tasarısında açıkçası birçok madde var ve bu maddelerin birçoğu birbirinden vahim, özellikle 23'üncü madde, 50'nci madde ve kayyum ile Hakkâri ve Şırnak illerinin ilçe olmasını öneren maddeler.

Evet, kayyum ile Hakkâri ve Şırnak'ın ilçe olmasını öneren maddeler dün gece çekildi, ama bunların bu Mecliste tartışılmaya açılması, aslında antidemokratik bir zihniyetin de göstergesidir. Bu zihniyetin bizler nereden beslendiğini biliyoruz, bu zihniyet açıkçası Şark Islahat Planı'ndan beslenmektedir.

Şark Islahat Planı, Kürtlerin varlığını inkâr, imha ve asimilasyonun ismiydi ve bu yasa, aslında, bu Mecliste, sizden önceki iktidarlar tarafından da onaylanmıştı. Dolayısıyla, belki, sizler bugün Kürtlerin varlığını inkâr etmiyorsunuz, gelişen mücadele karşısında bunu söyleyemiyorsunuz, hatta bu mücadelenin getirdiği yansımayla sizlerin şu an oturduğu iktidar sıralarında birkaç tane de Kürt milletvekili bulunmaktadır, fakat şu an geldiğiniz nokta "Kürt vardır ama Kürtlerin iradesi yoktur, ben bu iradeyi tanımıyorum." Dolayısıyla, Şark Islahat Planı güncelliğini hiçbir zaman yitirmedi, özellikle darbe girişimlerinden sonra, 27 Mayısta da, 12 Eylülde de bu politika güncellendi, siz de benzer bir şekilde 15 Temmuz darbe girişiminden sonra aslında bu politikayı güncelleştirmek için bu maddeleri buraya getirdiniz, tartışmaya açtınız.

Peki, bu maddeleri tartışırken sizin aslında dayandığınız düşünce ya da zihniyet ya da anlayış nedir? Evet, çokça şunu söylüyorsunuz, diyorsunuz ki: "Teröre yardım…" Sizler de biliyorsunuz ki bu büyük bir iftira, yalan ve manipülasyondur. Belediyelerimizde 7/24 sizin atadığınız müfettişler araştırmalar yapmakta, incelemeler yapmakta. Bugüne kadar tek bir delil bulunmuş değil. Eğer bulunmuş olsaydı, inanın, sizlerin de işi çok kolay olacaktı, sizler de burada, aslında havuz medyasının da katkısıyla, çarşaf çarşaf bunları iddia edecektiniz. Ama merak etmeyin, belki kayyum teklifi geri çekildi ama kayyumdan, daha doğrusu kraldan daha çok kralcı olan yerelde valileriniz ve kaymakamlarınız var. Dolayısıyla haksızlıkta, hukuksuzlukta, verilen hizmetin engellenmesinde bunların üzerinde de kimse yok.

Bakın, size sadece tek bir örnek vereceğim: Ağrı'nın Diyadin ilçesi aslında Türkiye'nin en yoksul ilçelerinden bir tanesi. Seksen yıldır da Diyadin'e yönelik tek bir hizmet yapılmamış. 2014 yılında Hazal Aras Diyadin'de eş başkan olarak seçildi. Diyadin'in çehresi Hazal Aras'la birlikte değişti ama Hazal Aras bugün, on bir aydır cezaevinde. Hazal'ın neden cezaevinde olduğunu biz bilmiyoruz, Diyadin halkı bilmiyor, Hazal'ın kendisi de bilmiyor. Ama Hazal'ı yargılayan, bu tutuklama kararını veren hakîm daha önce, Fethullahçı terör örgütüne üye olduğu iddiasıyla görevden uzaklaştırıldı, sonra gözaltına alındı. Peki, bu hâkimin verdiği karar geçersiz mi kılındı? Hayır, çünkü Hazal hâlâ cezaevinde.

Peki, sizler şunu iddia ediyordunuz: "Biz darbecilerle, darbeci zihniyetle mücadele ediyoruz." O zaman Hazal neden hâlâ cezaevinde? Yoksa söz konusu Kürtler olduğunda bu ittifak hâlâ devam mı ediyor? Evet, bugün kürdistandaki politikalara baktığımızda açık ve net gösteriliyor ki bu ittifak devam ediyor.

SEBAHATTİN KARAKELLE (Erzincan) – Kürdistan yok, Türkiye Cumhuriyeti var.

DİRAYET TAŞDEMİR (Devamla) – Darbeciler içeride ama fikirleri iktidarda.

Evet, siz on iki yıldır "millî irade" diye diye aslında iktidar oldunuz ama söz konusu Kürtler olduğunda, Kürtlerin iradesini ne millî ne de yerli kabul ediyorsunuz.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı

Görüşülmekte olan 413 sıra sayılı Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Isparta Milletvekili Süreyya Sadi Bilgiç ile 14 Milletvekilinin Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin (2/1319) 1'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Utku Çakırözer (Eskişehir) ve arkadaşları

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı sermaye piyasalarında araç çeşitliliği ve derinliğine katkı sağlamak, dış kaynak temin etmek, stratejik, büyük ölçekli yatırımlara iştirak etmek için, Türkiye Varlık Fonu ve bu fona bağlı alt fonları kurmak ve yönetmek üzere Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin (Şirket) kurulması, yönetimi ve faaliyetlerine ilişkin esasları düzenlemektir.

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI VEYSİ KAYNAK (Kahramanmaraş) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde İstanbul Milletvekili Sayın Mehmet Bekaroğlu konuşacak.

Buyurun Sayın Bekaroğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Önce bir konuda Sayın Bakanıma soru soracağım. Geçenlerde, birkaç gün önce, ÇAYKUR'da 40'a yakın mevsimlik işçi, 1.300 liraya çalışan insanlar, paralelci FETÖ örgütüne üye diye işten atıldılar. Araştırıyoruz, ediyoruz, hiçbir şey söylemiyorlar, yakınlarına da diyorlar ki: "Ankara'dan MİT'ten filan geldi." Ya, MİT'ten mevsimlik işçilerle ilgili ne gelir Ankara'dan? MİT darbeyi bilememiş, Başbakana haber verememiş ÇAYKUR'daki mevsimlik işçilerle mi uğraşıyor, hayret ediyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Bu konuya bir bakalım.

Bir başka konu: Bazı valiliklerden özel şirketlere yazılar yazılıyor, "Bu sebepten görevden alınan devlet memurlarına asla iş verilmemesi…" deniliyor. Değerli arkadaşlarım, bunlar suç işlemişse zaten hapiste yatacaklar. Kaldı ki öyle olsa bile aileleri ya da hiç suç işlediği belli olmayan öğretmenler, bütün bunlar bu ülkede yaşamayacak mı, aç mı kalacaklar, çoluk çocuk, herkesi cezalandıracak mıyız? Biraz insaflı olalım.

Değerli arkadaşlarım, görüşmekte olduğumuz Türkiye varlık fonu kurulmasıyla ilgili yasa teklifi konusunda söyleyeceğim birkaç cümle var, fazla uzatmayacağım. Şimdi, siz on dört yıllık bir iktidarsınız. Bu on dört yılda ekonomiye baktığınız zaman –arkadaşlarımız da ifade etti- öyle rant ve inşaata dayalı bir ekonomi gidiyor, büyüyor, işte, kişi başına 10 bin dolarlara kadar yaklaşıyor ve 2008, 2009'dan bu yana burada takılıp kalıyor. Şimdi, bunu yaparken de dünya kadar kaynakları kullandınız. Türkiye müthiş bir şekilde borçlandı, gelecek kuşaklar borçlandı. Şimdi, varlık fonu diye getirmiş olduğunuz bu fon ya da şirket benzerleriyle hiç uyuşmuyor, dünyadaki diğer örnekleriyle uyuşmuyor. Arkadaşlarımız ifade ettiler, ne yani bizim petrolümüz, doğal gazımızdan dolayı fazlamız var ne bütçemiz filan fazla veriyor. Gelecek kuşaklar için biriktireceğimiz bir şey yok. Bu fon ya da bu şirket gelecek kuşaklar için değil, gelecek kuşaklara bir şey bırakmak için değil, tam tersi gelecek kuşaklardan bir şey almak için.

Değerli arkadaşlarım, bütün varlıkları bir yere toplayacağız, buradan büyük projeleri finanse edeceğiz, bir yerlere gidecek, Kanal İstanbul yapılacak, etrafında AVM'ler, evler, inşaat yani ikinci dönem inşaatla -başka bir şey bilmiyorsunuz- bir atılım yapacaksınız ve bunun paraları, borçları filan da gelecek kuşaklara havale edilecek, onlardan alacağız.

Başka bir şey daha yaptınız dün 75'inci maddenin (4)'üncü fıkrasıyla. Sadece gelecek kuşakları borçlandırmadınız, onların suyuna, toprağına, havasına, çevresine de el koydunuz. Çok vicdansızsınız değerli arkadaşlarım.

Bakın, size bir şey söyleyeyim: Türkiye tarihinde, belli dönemlerde ekonomide sıçramalar olmuştur. İşte, Menderes'in zamanı gitmiş duvara… Sadece, aslında, darbe oldu -Allah rahmet eylesin- o değil yani ekonomi sıkıntıya girmiş. Daha sonra Demirel döneminde, Özal döneminde olmuş ve her sefer bir krizle, problemle geçilmiş.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) - Ne hayırlı işler yapılmışsa o dönemlerde yapılmış.

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) - Şimdi, sizin döneminizde de bir yere geldi, Türkiye ekonomisi bir yerlere kaldı. Demin söylediğim sebeplerden dolayı -ki bu sebepleri biraz açayım- siz Türkiye ekonomisini gerçekten katma değer üretecek bir ekonomi yapamadınız, yapmadınız, öyle bir şey düşünmediniz. Siz rantla, inşaatla paylaşmaya filan koyuldunuz, böyle olduğu için de tıkandınız. Türkiye ekonomisinin bugün yaşadığı dert "Kaynak yok, tasarruf yok." hepsi doğru ama esasen katma değer üreten bir ekonomi değil çünkü eğitime yatırım yapmadınız, AR-GE'ye yatırım yapmadınız, demokrasiyi geliştirmediniz, hukuk devletini geliştirmediniz. Bütün bunları yapmadığınız için duvara tosladınız, toslamak üzeresiniz. Şimdi borç para almak için, borç para verecek olan insanların ya da çevrelerin -her neyse- dünya finans sisteminin size dayattığı her şeyi yapıyorsunuz. Aslında baştan beri onlar size borç para vermek istiyordu, faiz alacaklardı; her dediğini yaptınız, şimdi de her şeyi yapıyorsunuz. Türkiye'nin bütün varlıklarını karşılık göstererek, ipotek ederek borç alıyorsunuz, yaptığınız şey budur. Ben de hayret ediyorum, niye bu Batı dünyası -ki para orada, finansörler orada- size karşı? Ben anlayamıyorum. Niye sizi devirmek istiyorlar? Aslında her dediğini de yapıyorsunuz. Durum nedir? Acaba diyorum bütün bu tehditlerle, bu şeylerle size daha fazla iş mi yaptırmak istiyorlar, daha fazla mı faiz almak istiyorlar? Anlamıyorum.

Bakın, değerli arkadaşlarım, gerçekten bu gidiş, gidiş değil. Yani bununla siz demokrasiyi daha da daraltarak, hukuk devletini –ÇAYKUR işçilerinde olduğu gibi- bir şekilde askıya alarak ve gerçekten üreten ekonomi için yatırımlar yapmayarak, rant ekonomisini inşaat ekonomisiyle paylaşarak Türkiye'ye yanlış yapıyorsunuz. Türkiye bu şekilde yoluna devam edemez değerli arkadaşlar.

Saygılar. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bekaroğlu.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler.. Kabul etmeyenler… Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… 1'inci madde kabul edilmiştir.

Sayın Özel, sizi dinliyorum.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

20.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Meclisin tatile girmesini tasvip etmediklerine ve iktidar partisinin darbeleri araştırma komisyonuna üye bildirmediği için bu komisyonun çalışmalarına başlayamadığına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, biraz önce iktidar partisinin grup önerisi kabul edildi. Bu grup önerisinin içeriğinde Meclisin 1 Ekime kadar tatile girmesi de var. Tabii, böyle bir olağanüstü hâl yaşanırken ve KHK'ların görüşülmesi gerekirken Meclisin tatile girmesini asla tasvip etmiyoruz. Ama bir başka mesele de şudur: 15 Temmuz akşamı yaşanan darbe girişiminden sonra dört partinin ortak iradesiyle bir metin kaleme almıştık ve hemen ardından da Darbeyi Araştırma Komisyonu kurulmasıyla ilgili bir mutabakat gelişti. Bu Komisyonla ilgili muhalefet partilerinin hepsi süresi içinde, makul süre içinde bu Komisyonda görevlendirecekleri milletvekillerini belirleyip bildirdiler ancak iktidar partisi henüz bu üye bildiriminde bulunmadı. Grup konuşmasında Sayın Genel Başkanımız da bunun sebebini sormuş ve bir cevap istemişti buna. Cevap bir yana ama Meclis…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkanım, müsaade ederseniz…

BAŞKAN – Bir dakika daha ek süre veriyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim.

Eğer Meclis biraz önce kabul edilen iktidar partisi önerisiyle 1 Ekime kadar tatile girecek olursa bu Komisyona hâlâ üye bildirmedikleri ve bu Komisyonla ilgili çalışmalara da başlanamadığı için bu Komisyonun 1 Ekime kadar çalışması mümkün olmayacak. Yani, böylesine bir darbe girişimi karşısındaki Meclisin ortaya koyduğu mutabakatı, iktidar partisinin daha sonradan üye bildirmemek suretiyle bu Komisyon çalışmalarını başlamadan akamete uğratması asla kabul edilebilir bir durum değil. Günün ilerleyen saatlerinde bu üye bildiriminin yapılmasını ve Başkanlık tarafından gerekli usuli işlemlerin tamamlanmak suretiyle bu darbeye karşı ortak duruşu gösterecek olan bu Komisyonun çalışma imkânının sağlanmasını bekliyoruz.

Takdirlerinize arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın grup başkan vekili yanınızda, herhâlde birlikte görüşürsünüz, bir karar verirsiniz, biz de gerekeni uygularız burada.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Isparta Milletvekili Süreyya Sadi Bilgiç ile 14 Milletvekilinin Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1319) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 413) (Devam)

BAŞKAN - 2'nci madde üzerinde iki adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 413 sıra sayılı Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin (3)'üncü fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Elitaş	Mehmet Naci Bostancı	Halis Dalkılıç
Kayseri	Amasya	İstanbul
Hikmet Ayar	Mehmet Muş	Mehmet Doğan Kubat
Rize	İstanbul	İstanbul

"(3) Şirket; stratejik yatırım planında belirtilen hedefler ile likidite, yatırım, risk ve getiri tercihlerini dikkate alarak;

a) Yerli ve yabancı şirketlerin paylarının, Türkiye'de ve yurt dışında kurulan ihraççılara ait payların ve borçlanma araçlarının, kıymetli madenler ve emtiaya dayalı olarak ihraç edilen sermaye piyasası araçlarının, fon katılma paylarının, türev araçlarının, kira sertifikalarının, gayrimenkul sertifikalarının, özel tasarlanmış yabancı yatırım araçlarının ve diğer araçların alım satımını,

b) Her türlü para piyasası işlemlerini,

c) Gayrimenkul ve gayrimenkule dayalı haklar ile her türlü gayri maddi hakların değerlendirilmesini,

ç) Her türlü proje geliştirme, projeye dayalı kaynak yaratma, dış proje kredisi sağlama ve diğer yöntemlerle kaynak temini işlemlerini,

d) Her türlü ticari ve finansal faaliyetleri,

ulusal ve uluslararası birincil ve ikincil piyasalarda gerçekleştirir. Şirket tarafından, ulusal yatırımlar ile uluslararası alanlarda diğer devletler ve/veya yabancı şirketlerce yapılacak yatırımlara iştirak edilebilir."

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 413 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Çağlar Demirel	Osman Baydemir	Selma Irmak
Diyarbakır	Şanlıurfa	Hakkâri
Dirayet Taşdemir	Behçet Yıldırım	Saadet Becerekli
Ağrı	Adıyaman	Batman
Ayhan Bilgen	Mahmut Celadet Gaydalı	Ertuğrul Kürkcü
Kars	Bitlis	İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Sayın Başkan, ilk okunan önergeyi takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN – Hayır, hayır, ikinci önergeyi soruyorum şu an.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – İkinci önergeye, efendim, katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmet?

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKCİ (Denizli) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde İzmir Milletvekili Sayın Ertuğrul Kürkcü konuşacak.

Buyurun Sayın Kürkcü. (HDP sıralarından alkışlar)

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (İzmir) – Sayın Başkan, sevgili arkadaşlar; bu kanun tasarısıyla ilgili olarak hem bizim grubumuz adına teklifin bütünü üzerine konuşan Garo Paylan arkadaşımız hem de Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına konuşan Zekeriya Temizel, çok açıkça anlattılar. Bence tane tane, hiç kimsenin anlamadım diyemeyeceği kadar açık bir biçimde neden böyle bir yasayla öngörülen hedeflere ulaşılamaz, neden bu hedefler Türkiye'nin gerçek iktisadi varlığı çerçevesinde ortaya bile konulamaz; bütün bunları anladık. Fakat, öyle görüyorum ki bunların anlaşılmadığını hep beraber anlayacağız çünkü Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu buna "evet" diyecek, onu şimdiden biliyoruz.

Ancak, gene de zaman boşa geçmesin, birkaç şey söyleyeyim: Daha önce pek çok öngörüde bulunulmuştu, 15 Temmuz öncesinde. 2015'ten başlayarak hem Orta Doğu'yu yakından izleyen analistler hem de genel olarak Amerika Birleşik Devletleri'nin dış işlerine yakın düşünce kuruluşlarında çalışan kişiler 2016 yılında Türkiye'de bir darbe beklenebileceğini yazıyorlardı. Genel olarak Meclis, Hükûmet, hatta politik partiler -kendi partimizi de katarak söyleyeyim- bu öngörüleri çok fazla kale almadık fakat çok çarpıcı bir biçimde 2016 Temmuzunda, 15 Temmuzda çok sert bir darbe girişimiyle karşı karşıya kaldık. Bu analizciler analizlerini iki şeye dayandırıyorlardı. Bir: Türkiye'nin gerilemekte olan iktisadi durumu. İkincisi: Çok büyük ölçüde sermaye açığını kapatmak için uluslararası sermaye akışına ihtiyacı olmasına rağmen, uyguladığı diplomasi, dış politikayla bu sermaye açığını da kapatamayacak olmasının çok büyük bir iktisadi sıkıntıyı da beraberinde getirdiğini söylüyorlardı. Biz ihtimal vermedik ama birinci ihtimal gerçekleşti. Öyle görülüyor ki biz ihtimal vermesek de ya da siz ihtimal vermeseniz de ikinci ihtimal de gerçekleşecek çünkü ortaya koyduğunuz proje aslında bu problemi katlayarak sürdüren bir proje. Bunun herhangi bir iktisadi rasyoneli yok, bunu hepimiz biliyoruz. Tutarlı bir iktisadi çerçeve içerisinde anlaşılması mümkün değil. Dış borç kapasitesini 2 katına çıkartacak bir varlık yönetimi projesi aslında bir halüsinasyondan ibaret olabilir sadece. Ancak, bu belli ki karşımıza çıkacak. Peki, bunun gerekçesi ne olabilir? Niçin peki bu kadar olmayacak bir şeyi oldurmak için bir kanun çıkarılır. Ben bunun iki sebebi olduğunu düşünüyorum: Birincisi, aslında, bugün, Türkiye'de iktisadi çevrimi sağlayan şey sadece ve sadece inşaat sektörünün hormonlu büyümesidir. Bu buna katkıda bulunmayı esasen öngörüyor. İkincisi, "2023 hedefleri" denilen hedefler ekonominin rutin işleyişi içerisinde yakalanamaz yani Kanal İstanbul yapılamaz, öteki mega projelerin hiçbiri bu varlıklar çerçevesinde gerçekleşemez. O yüzden, Türkiye'nin geleceğinden alarak bugününe katıp "Acaba bunun içinden çıkabilir miyiz?" diye bir çare bulunmaya çalışılmıştır. Bunun çare olmadığını, bunun iktisadi sıkıntıları durmaksızın artıracağını, cari açığı yükselteceğini, bunu daha kırılgan hâle getireceğini hep birlikte görebiliriz.

O nedenle, ben diyeceğim ki aslında, bu fantastik işlerle uğraşmak yerine iki şey yapabiliriz: Birincisi, Türkiye'de dış yatırım çekmek için dahi siyasi durumu iyileştirebiliriz, daha geniş bir

demokrasi yaratabiliriz. İkincisi, yurttaşların, iktisadın, toplumun, siyasetin yönetilmesine daha etkin bir biçimde katılmasının kapısını açabiliriz yani savaşı durdurabiliriz, Kürt halkına Türkiye Cumhuriyeti barış teklif edebilir. O zaman, bütün bu fantastik projelere gerek kalmaz. Yıkıma ayırdığınız kaynakları yaşama aktarabilirsiniz. Bunu niçin yapmıyoruz? Çünkü, içinden çıkılmayacak bir sarmalı Türkiye devletinin bütün geçmiş rasyonellerini devralmış, kendisi devletleşmiş bir parti tarafından yönetiliyoruz; onun için. Umarım devletin sonu partinizin sonu da olmayacaktır.

Hepinizi sevgi ve saygıyla selamlarım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 413 sıra sayılı Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin (3)'üncü fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hikmet Ayar (Rize) ve arkadaşları

"(3) Şirket; stratejik yatırım planında belirtilen hedefler ile likidite, yatırım, risk ve getiri tercihlerini dikkate alarak;

a) Yerli ve yabancı şirketlerin paylarının, Türkiye'de ve yurt dışında kurulan ihraççılara ait payların ve borçlanma araçlarının, kıymetli madenler ve emtiaya dayalı olarak ihraç edilen sermaye piyasası araçlarının, fon katılma paylarının, türev araçlarının, kira sertifikalarının, gayrimenkul sertifikalarının, özel tasarlanmış yabancı yatırım araçlarının ve diğer araçların alım satımını,

b) Her türlü para piyasası işlemlerini,

c) Gayrimenkul ve gayrimenkule dayalı haklar ile her türlü gayri maddi hakların değerlendirilmesini,

ç) Her türlü proje geliştirme, projeye dayalı kaynak yaratma, dış proje kredisi sağlama ve diğer yöntemlerle kaynak temini işlemlerini,

d) Her türlü ticari ve finansal faaliyetleri, ulusal ve uluslararası birincil ve ikincil piyasalarda gerçekleştirir. Şirket tarafından, ulusal yatırımlar ile uluslararası alanlarda diğer devletler ve/veya yabancı şirketlerce yapılacak yatırımlara iştirak edilebilir."

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, tam bu aşamada, izin verirseniz çok kısa bir şey söylemem gerekiyor.

BAŞKAN – Buyurun.

Süreniz bir dakika.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, bu kanunda, hem Plan ve Bütçe Komisyonunda hem burada tüm muhalefet partilerinin olumlu katkılarını görüyoruz. Şimdi, burada bir iktidar partisi önergesi var. Biz bu önergeye baktığımızda -Komisyon üyelerimiz de burada- normal metin ile bu metin arasında ne çıktı, yerine ne geldi ve ne murat ediliyor, bu konuda bir açıklık yok. Gerekçe okunduğunda da o konuyu anlayabilmiş değiliz, birazdan gerekçe okunursa. Eğer -tabii, takdir kendilerine ait olmak üzere- önerge sahiplerinden birisi gerekçe okutmak yerine bunu kürsüden veya siz uygun görürseniz, yerinden Genel Kurulun bilgisine sunarsa… Eğer gerekçe okunacaksa bir ilave bilgilendirme lazım. Ama kürsüden izah edilebilirse önergenin ne murat ettiği çok memnun oluruz çünkü uygulamacılar açısından da bir tereddüdün ortaya çıkmaması… Bu kadar olumlu atmosferde giden bir çalışmada da herhâlde böyle bir talebimizi uygun karşılayacaklardır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKCİ (Denizli) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Açıklama yapacak mısınız? Yok.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Gerekçe…

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, bu önerge 2'nci maddenin ilgili fıkrasında birleşik olarak yazılmış olan hususların, muhalefetin de önerisi üzerine, şıklar şeklinde yazılmasından ibarettir, gerekçesi de bununla bağlantılıdır.

BAŞKAN – Tamam.

Önergenin gerekçesini okutuyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan…

BAŞKAN – Lütfen…

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan…

BAŞKAN – Efendim?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bakın, şu anda yapılan değişiklikle Komisyonun Genel Kurula teklif ettiği metinde ciddi anlamda çıkarmalar ve eklemeler yapılıyor. Komisyon Sözcümüz burada. Şimdi, şu mümkün tabii: "Açıklama yapacak mısın?", "Yapmayacağız, bu bilmem ne değil." Böyle geçebilirsiniz ama bu, bizim bu işe olumlu yaptığımız katkıya karşılık yakışıksız bir karşı duruş olur. Bundan sonraki maddelerde söz alıp da endişelerimizi dile getirmemizi istemiyorlarsa bu konuda bize tatmin edici… Ya beş dakika ara verin, onu anlatsın önerge sahipleri Komisyon üyelerimize ya da söz alsınlar ve uygulamada aksaklık yaratmayacak şekilde neyi, niye çıkarıyorlar; neyi, niye ekliyorlar söylesinler. Bu kadar…

BAŞKAN – Tamam, peki de yani zorla konuşturamam ki kimseyi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Siz de haklısınız da benim de sözüm size değil Sayın Başkan.

BAŞKAN – Biliyorum da ben de Meclise açıklama yapıyorum bu konuda. Şu anda söz isteyen yok.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Sayın Başkanım, Meclisin de bilgi alma hakkı yok mu?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Efendim, biz beş dakika ara talep ediyoruz o zaman.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Tamam, beş dakika ara verelim.

BAŞKAN – Peki, grup başkan vekillerinin talebi üzerine birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.04

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 19.11

BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI

KÂTİP ÜYELER: Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara), Fehmi KÜPÇÜ (Bolu)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 128'inci Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

413 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon? Yerinde.

Hükûmet? Yerinde.

Teklifin 2'nci maddesi üzerine Rize Milletvekili Hikmet Ayar ve arkadaşlarının önergesinin işleminde kalmıştık.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Gerekçeyi okuyun.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önerge ile mevcut metnin daha sade ve anlaşılabilir bir hâle getirilmesi amaçlanmıştır. Bu çerçevede şirketin; stratejik yatırım planında belirtilen hedefler ile likidite, yatırım, risk ve getiri tercihlerini dikkate alarak faaliyette bulunabileceği yurt içi ve yurt dışı para ve sermaye piyasası araç ve işlemleri ile kaynak teminine yönelik faaliyetleri belirlenmiştir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Sayın Bakan bir açıklama yapacak.

Buyurun Sayın Bakan.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKCİ (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun hatırlatması üzerine bir açıklama yapıyorum.

Komisyon görüşmeleri sırasında, bir kısmına ben katılmıştım, diğer kısmında da Maliye Bakanımızın katıldığı bölümde, Sayın Naci Ağbal'ın katıldığı bölümde Komisyon üyelerinin maddedeki "bunlarla sınırlı olmamak üzere" deyip genel bir tabiri, bunun tanımlanması talebi üzerine, Komisyondaki Maliye Bakanımızın da açıklamasıyla bu maddenin (3)'üncü fıkrası (a), (b), (c), (ç) ve (d) olmak üzere tek tek maddeler hâline dönüştürülerek çok daha açık bir hâle getirilmiştir. Yapılan herhangi bir değişiklik yoktur. Kayıtlara geçmesi anlamında bunu belirtmek istedim Sayın Başkanım.

Teşekkür ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

3'üncü maddede bir adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 413 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Çağlar Demirel	Osman Baydemir	Selma Irmak
Diyarbakır	Şanlıurfa	Hakkâri
Behçet Yıldırım	Ayhan Bilgen	Dirayet Taşdemir
Adıyaman	Kars	Ağrı
Saadet Becerekli	Mahmut Celadet Gaydalı	Mahmut Toğrul
Batman	Bitlis	Gaziantep

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKCİ (Denizli) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Gaziantep Milletvekili Sayın Mahmut Toğrul konuşacak.

Buyurun Sayın Toğrul. (HDP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, şimdi, biliyorsunuz, bir Varlık Fonu teklifi görüşüyoruz. İşin doğrusu şunu merak ediyorum değerli arkadaşlar: Biz bu Mecliste kamu yararına, halkın çıkarına yasalar mı yapıyoruz, yoksa rantiyeye, rantçılara ortam mı sağlıyoruz? Bunu niye söylediğimi, şu anda henüz tamamı üzerinde görüşmeleri tüketmediğimiz ama bir şekilde CHP'nin önergesini kabul ederek madde üzerinde bizi konuşturmadığınız, seçim bölgem olan Gaziantep'i direkt ilgilendiren bir maddenin getiriliş amaç ve hedefini burada sizinle tekrar paylaşmak istiyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, torba yasanın 12'nci maddesine bir ek madde getirilerek bu maddeyle Gaziantep Şahinbey ilçesinde, Şahinbey sınırları içerisinde, daha önce gecekondulaşmayı önlemek açısından orada başlatılan ve eğer o inşaat yapılmazsa verilen arsa bedellerinin halka yasal faiziyle ödenmesini düzenleyen bir yasa tasarısı getirildi. CHP buna önerge verdiğinde tasarının metinsel düzeltmesini istemişti; o, kabul edildiği için bizim üzerinde konuşma hakkımız olmadı.

Peki, bu niye getirildi değerli arkadaşlar bunu bir önce hatırlayalım: Şimdi, Gaziantep Şahinbey ilçesi Karataş bölgesi Güneş Mahallesi'nde 2002 yılında "nüve konut" modeli dediğimiz, "çekirdek konut" modeli dediğimiz bir modelle 1.700 aileye arsa tahsisi yapılıyor. Dönemin Belediye Başkanı CHP'li Yaşar Ağyüz, 2002 yılı, oradaki arsa rayiç bedeli 60-70 lira. 2004 yılında AKP'li belediye geliyor, projeden vazgeçtiğini söylüyor ama bu arada arsa bedelini bu 1.700 aileden alıyorlar. Taksitle kalan taksitleri ödemeye başlıyorlar. 2004 yılında gelen belediye başkanı diyor ki: "Ben bu projeden vazgeçtim." Geldiği dönem 60-70 lira olan arsa rayiç bedeli, şu anda Gaziantep'te o bölgenin rayiç bedeli 1.500 liradır değerli arkadaşlar. Şimdi, belediye ne diyor? Diyor ki: "Tamam, ben sizin paranızı vereyim, yasal faiziyle de vereyim." Ama o para o kadar düşük bir rayiç bedeline denk geliyor ki, çünkü oranın değeri altına göre 10 kat artmış. Şu anda, dolayısıyla, vatandaşa ödenecek para çok cüzi bir miktarda.

Peki, nasıl oluyor da böyle bir sorun ta Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir geçici maddeye dönüşebiliyor? Bunun arkasındaki rant gücü hangi güçtür ki bu Meclise yasa çıkarttırıyor değerli

arkadaşlar? Bu paranın büyüklüğü ne kadardır, bu rantın büyüklüğü ne kadardır? Ve Cumhuriyet Halk Partisi, böyle bir konuyu hatibi değerlendirdiği hâlde verdiği önergenin gerekçesinde şunu söylüyor: "Söz konusu madde metninin daha anlaşılır hâle getirilmesini amaçlıyor." Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi bu rantın böyle şekilde verilmesine nasıl göz yumar böyle bir gerekçeyle? Söylediğim şey, bakın, bahsettiğim rant bu büyüklükte bir rant ve bunun arkasında o kadar büyük bir güç var ki Türkiye Büyük Millet Meclisine geliyor ve Türkiye Büyük Millet Meclisi geçici bir yasa çıkarıyor, burada vatandaşı hak kaybına uğratıyor.

Değerli arkadaşlar, biz bu Mecliste kamu yararına, halkın çıkarına yasalar çıkarmakla yükümlüyüz. Ya rantiyeden yana olacağız, rantçıdan yana olacağız ya da halktan yana olacağız. Açık bir şekilde, şu anda bu yasaya onay verenler bu ranttan, bu rantiyeciden yana olduklarını kabul etmiş durumdalar diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlamadan önce Gaziantep halkına buna "evet" diyenler hesap vermelidir diyor, saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, sayın konuşmacı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisini ağır bir dille eleştirerek ve doğrudan bir sataşmada bulunarak rant dağıtımına aracılık etme, göz yumma gibi ifadeler kullandı. Cevap hakkımızı Komisyon üyemiz Musa Çam kullanacak.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Çam. (CHP sıralarından alkışlar)

İki dakika…

IX.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

3.- İzmir Milletvekili Musa Çam'ın, Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un 413 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; biraz önce burada konuşan çok değerli hatip arkadaşımız Gaziantep ili Şahinbey ilçesindeki 2000'li yıllarda dağıtılan arsayla ilgili bir değerlendirme yaptı ve bu arsa değerlendirmesinde Cumhuriyet Halk Partisinin vermiş olduğu önergeyle ilgili, buna ortak olduğunu ve rant dağıtımında kusurlu olduğunu söyledi. Çok değerli Gaziantep Milletvekilimiz Mehmet Gökdağ geçtiğimiz günlerde burada Şahinbey'de yaşanan olayları bütün ayrıntılarıyla, bütün detaylarıyla açıkladı. Cumhuriyet Halk Partisi Belediye Başkanlığı döneminde dağıtılan arsalar, konut yapmak için dağıtılan arsalar bütün her şey projelendirilmiş, her şey yapılmış hazır durumdayken, daha sonra yapılan seçimlerde Cumhuriyet Halk Partili Belediye Başkanı kaybediyor, AKP'li bir belediye başkanı geliyor. AKP'li Belediye Başkanı işbaşına gelir gelmez -kendine göre, tabii ki keyfî bir tutum olduğu muhakkak kaçınılmazdır, doğrudur- başlatılan projeyi askıya alıyor ve insanlar askıya alınan bu projeler doğrultusunda yargıya gidiyorlar, dava açıyorlar; önemli bölümü davalarını kazanmışlar, tazminat davaları dâhil olmak üzere, şu anda devam ediyor. Devam eden davalar var, bunlarla ilgili hukuki bir süreç sürerken ve Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekili Sayın Mehmet Gökdağ burada her şeyi bütün ayrıntılarıyla açıklamışken, şimdi çok değerli milletvekilinin bu işlemlerden dolayı Cumhuriyet Halk Partisini vermiş olduğu önergeden dolayı sorumlu tutmasını kabul etmek mümkün değildir. Gaziantep Milletvekilimiz Sayın Mehmet Gökdağ, orada yapılan bütün usulsüzlükler, bütün haksızlıklar konusunu en ince ayrıntısına kadar burada yüce Meclisi bilgilendirdi ve mağdur olanlarla birlikte, hem bir hukukçu olarak hem de bir milletvekili olarak elinden gelen bütün çabayı ve gayreti gösterdiğini en ince ayrıntılarına kadar anlattı. Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilimizin vermiş olduğu önerge ve onun üzerine konuştukları,

tutanaklar incelendiğinde her şey çok açık ve net bir şekilde görülecektir. Bunda Cumhuriyet Halk Partisi milletvekili arkadaşımızın herhangi bir eksikliğinin, kusurunun olduğunu düşünmek söz konusu değildir. Sayın Mehmet Gökdağ burada bütün ayrıntılarıyla her şeyi açık ve net bir şekilde ortaya koymuştur. Kusur sahipleri de ortadadır.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çam.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan…

BAŞKAN – Evet, Sayın Toğrul.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan, kayıtlara geçsin diye söylüyorum. Ben zaten sayın vekilin söylediğini söyledim, dedim ki: "Gaziantep Milletvekilinin yaptığı açıklamalar gerçekten çok doğruydu." Ancak CHP grup önergesinin gerekçesi maddi hata düzeltmesidir. Ben bunu söyledim. Madem bu kadar güçlü bir sorumluluk var, madem arkasında bu kadar ciddi bir rant hikâyesi var, o zaman, nasıl böyle bir gerekçeyle önerge verirler? Ben gerekçeyi eleştiriyorum. Gaziantep Milletvekilimizin dediği kelimesi kelimesine doğru. Bakın, yargıya gitmiş, yargı 3-4 kez vatandaş lehine, yurttaş lehine cevap vermiş. Şimdi yasayı geriye uygulayarak aslında anayasal bir suç da işleniyor. Çünkü bakın, daha önceden bu vatandaşın hakkı doğmuş, mahkeme vatandaş lehine karar vermiş ama biz bir yasa maddesiyle onun da önüne geçiyoruz, yasayı geriye yürüterek dava açmasının da önüne geçmiş oluyoruz.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim. Kayıtlara geçti.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan…

BAŞKAN – Evet Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Aynı şekilde tutanağa geçmesi açısından ifade edelim: Şimdi, aslında izaha gerek yok. Normalde bu düzenlemeler iktidar partisi tarafından normal birer kanun olarak getirilse her madde üzerinde görüşülür ve bir sıkıntı olmaz. Kendi gruplarında da olduğu gibi, Cumhuriyet Halk Partisi, çok itiraz edilen 5 maddeyle ilgili olarak bütün maddelerde önerge vermek durumunda kaldı ama sonuçları Türkiye için, Şırnak için, Hakkâri için son derece olumlu oldu, bütün Meclis için olumlu oldu. Bu uzlaşma havası yerinde. Orada, o maddede normalde önerge vermeyebiliriz ama madde üzerinde konuşmak için önerge vermek zorundayız. Verilen önergenin fiktif bir önerge olduğunu kastediyorlarsa bu AKP'nin yasama mantığının Meclisi ve muhalefeti sıkıştırdığı yere karşılık bizim İç Tüzüksel bir hak kullanımımızdır.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şimdi ben alırım elime HDP'nin önergelerini, aynı şekilde, sabaha kadar tartışırız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan…

BAŞKAN – Sayın Toğrul, size de teşekkür ederim. Gereği kadar açıklama yaptınız. Bundan sonra ekleyeceğiniz bir cümle dahi yok bence çünkü yapacak bir şey de yok.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan, bir cümle kullanacağım. Bizim madde üzerindeki konuşma hakkımız bir şekilde, karşılıklı, CHP'nin önergesine AKP destek vererek bizim konuşma hakkımızı da engellemiş oldu.

BAŞKAN – Söylediniz bunu. Dün bilmiyorum nasıl oldu olay. Kapandı, gitti.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Daha kapanmadı Sayın Başkanım. Daha maddelerin üzerinde…

BAŞKAN – Dünkü olay kapandı, maddeyle ilgili kapandı.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Yani o madde geri çekilebilir.

BAŞKAN – Kanunu oylamadık daha, kanunu oylamadık ama dünkü önerge kapandı, gitti, onu demek istiyorum.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Isparta Milletvekili Süreyya Sadi Bilgiç ile 14 Milletvekilinin Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1319) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 413) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

4’üncü maddede iki adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 413 sıra sayılı Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Isparta Milletvekili Süreyya Sadi Bilgiç ile 14 Milletvekilinin Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin (2/1319)” 4’üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif eriz.

Saygılarımızla.

Utku Çakırözer	Kadim Durmaz	Bülent Kuşoğlu
Eskişehir	Tokat	Ankara
Zekeriya Temizel	Musa Çam	İlhan Kesici
İzmir	İzmir	İstanbul

MADDE 4- (1) Türkiye Varlık Fonunun kaynakları;

a)Özelleştirme Yüksek Kurulu tarafından; özelleştirme kapsam ve programında bulunan kuruluşların Türkiye Varlık Fonuna aktarılmasına karar verilen nakit fazlasından, ve

b)Kamu kurum ve kuruluşlarının tasarrufu altında bulunan ve Bakanlar Kurulu tarafından Türkiye Varlık Fonuna aktarılmasına veya Şirket tarafından yönetilmesine karar verilenlerin nakit fazlalarından,

oluşur.

(2) Şirket tarafından, gayrimenkuller, gayrimenkul projesi veya bir gayrimenkule bağlı hak ve faydaların belli bir tarihteki değeri, bu değeri etkileyen gayrimenkulün niteliği, piyasa ve çevre koşulları analiz edilerek uluslararası alanda kabul görmüş değerleme standartları çerçevesinde değerlemek üzere Sermaye Piyasası Kurulu listesinde yer alan gayrimenkul değerleme şirketleri ile anlaşılabilir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 413 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Çağlar Demirel	Osman Baydemir	Selma Irmak
Diyarbakır	Şanlıurfa	Hakkâri
Dirayet Taşdemir	Saadet Becerekli	Behçet Yıldırım
Ağrı	Batman	Adıyaman
Ayhan Bilgen	Mahmut Celadet Gaydalı	İbrahim Ayhan
Kars	Bitlis	Şanlıurfa

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKCİ (Denizli) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Şanlıurfa Milletvekili Sayın İbrahim Ayhan konuşacak. (HDP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AYHAN (Şanlıurfa) – Değerli arkadaşlar, öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, bu Varlık Fonu üzerinden görüşmeler gerçekleştiriliyor. Varlık Fonu, esasında taşınmazları ve kaynakları sermaye lehine çoğaltmaya yönelik bir girişimdir. Bu torba yasada, biliyorsunuz, kayyum konusu da söz konusuydu. Kayyum olayı, belediyelere istenildiği şekilde el koyma ve bunun üzerinden devletin tahakkümü ve yetki alanını genişletme esaslıydı.

Diğer önemli bir kayyum maddesi de belediyelerin taşınmazlarına el koymaktır. Bu mevcut Varlık Fonu'na, bu taşınmazlara el koyma ve benzeri yasal düzenlemelere baktığımız zaman aslında hepsinde esas mantık, devleti halk karşısında, toplum karşısında güçlendiren, devleti giderek daha fazla toplumsal alanı işgal eden düzenlemeler şeklinde gerçekleşiyor. Yani, bir tarafta devlet, diğer tarafta halk ve toplum karşı karşıya gelmiş durumda ve bu karşı karşıyalık durumunu ortaya koyduğumuzda, değerlendirdiğimizde de devlet alabildiğine güçleniyor, halk ve toplum alabildiğine zayıflıyor. Tüm bunlar toplumsal yaşamı ciddi bir şekilde etkileyen, toplumsal yaşamın barışını olumsuz etkileyen düzenlemelerdir. Biz aslında eğer demokratik bir sistemden, demokratik siyasetten, demokratik bir toplum anlayışından yanaysak devletin etki alanlarını, devletin yetki alanlarını azaltan, toplumsal yaşamın alanlarını genişleten bir noktada olmamız gerekiyor. AKP Hükûmeti şu ana kadar yapmış olduğu düzenlemelerle -ki bu Varlık Fonu dâhil olmak üzere- devleti güçlendiren, toplumu zayıflatan bir politika izlemektedir. Tüm bunun nedeni de 15 Temmuz darbe girişiminde ve operasyonunda olduğu gibi, toplumsal çatışmayı, krizi, kaosu da ortaya çıkaran düzenlemelerdir. Dolayısıyla, yapılması gereken, devletin toplumsal yaşamdan giderek uzaklaştırılması ve toplumsal yaşam içerisinde devletin gücünün zayıflatılmasıdır. Yani "Ne kadar az devlet, o kadar fazla toplum." politikası ve yaklaşımı esas alınmalıdır. Dolayısıyla bu esas alınmadığı müddetçe yapılacak herhangi bir düzenleme kesinlikle toplumsal barışı ortaya koymayacak, toplumsal barışa katkı sunmayacak, daha fazla gerilimlerin, daha fazla çatışmaların yaşanmasına neden olacaktır. Bugün eğer biz demokratik siyasetten yanaysak, eğer toplumsal adaleti ve eşitliği sağlıyorsak; bu tekelleşmeleri, bu rant alanlarını çoğaltmaktan ziyade, rant sınıfları, sermaye sınıflarını güçlendiren düzenlemeler yapmaktan ziyade kamu yararını esas alan, toplumsal bölüşümü ve adaleti esas alan düzenlemeler yapmak zorundayız. Bunun en

büyük adımlarından biri de yıllardır kangrenleşmiş Kürt sorununu çözmek ve buna bağlı olarak toplumsal sorunları barış içerisinde, eşitlik içerisinde çözüme kavuşturmaktır. Aksi takdirde devleti güçlendiren, devlet içerisinde de oligarşik bir yapıyı giderek perçinleyerek onun büyümesini sağlayan düzenlemelerden kaçınmak gerekiyor. Yani Meclisin de bu noktada çok ciddi bir şekilde adımlar atması gerekiyor. Yoksa Türkiye'de toplumsal barışı sağlamamız, toplumsal eşitliği ve huzuru, adaleti tesis etmemiz de mümkün değildir.

Bugün Varlık Fonu'yla getirilmek istenen şey, tam da toplumsal çelişkileri derinleştiren, keskinleştiren düzenlemelerdir. Dolayısıyla bir yandan devleti güçlendireceksiniz, diğer taraftan da halka ve topluma eşitlik getireceğinizi, adalet getireceğinizi iddia edeceksiniz; bu çok ciddi bir çelişkidir, çok ciddi bir yanılgıdır ve bu yanılgıdan bir an önce kurtulmak gerekiyor. Kayyum yasalarıyla, toplumsal yaşama kayyum olarak müdahale etmekle hiçbir şekilde barış, adalet ve özgürlük getirilemez. Bakın, belediyelere el konması da dâhil olmak üzere yaşamın her alanına el koyan, devletçi "Leviathan" canavarı türünden bir yaklaşım söz konusudur. Bir an önce AKP iktidarının bu yaklaşımlardan, iktidarcı ve tahakkümcü yaklaşımlardan uzak durması gerekiyor. Aksi takdirde ne darbelerin önüne geçebiliriz ne de darbeci bir mekaniği, darbeci bir anlayışı Türkiye'de ortadan kaldırabiliriz. Tek çaremiz demokrasidir, eşitliktir ve toplumsal adaleti ve barışı sağlayacak adımlardır. Bu anlamda da tüm Meclis bileşenlerinin de topluma yatırım yapmaya yönelik bir tutum ve tavır içerisinde olması gerektiğini ifade ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ayhan.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 413 sıra sayılı "Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Isparta Milletvekili Süreyya Sadi Bilgiç ile 14 Milletvekilinin Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin (2/1319)" 4'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif eriz.

Saygılarımızla.

Musa Çam (İzmir) ve arkadaşları

MADDE 4- (1) Türkiye Varlık Fonunun kaynakları;

a) Özelleştirme Yüksek Kurulu tarafından; özelleştirme kapsam ve programında bulunan kuruluşların Türkiye Varlık Fonuna aktarılmasına karar verilen nakit fazlasından, ve

b)Kamu kurum ve kuruluşlarının tasarrufu altında bulunan ve Bakanlar Kurulu tarafından Türkiye Varlık Fonuna aktarılmasına veya Şirket tarafından yönetilmesine karar verilenlerin nakit fazlalarından oluşur.

(2) Şirket tarafından, gayrimenkuller, gayrimenkul projesi veya bir gayrimenkule bağlı hak ve faydaların belli bir tarihteki değeri, bu değeri etkileyen gayrimenkulün niteliği, piyasa ve çevre koşulları analiz edilerek uluslararası alanda kabul görmüş değerleme standartları çerçevesinde değerlemek üzere Sermaye Piyasası Kurulu listesinde yer alan gayrimenkul değerleme şirketleri ile anlaşılabilir.

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKCİ (Denizli) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Tokat Milletvekili Sayın Kadim Durmaz konuşacak.

Buyurun Sayın Durmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Yüce Meclisin değerli milletvekilleri, Sayın Bakanım; Ulusal Varlık Fonu üzerine komisyonlarda da epeyce mücadele ettik, karşılıklı görüş paylaşımında bulunduk ama ilk etapta geldiğinde Komisyonda bütün arkadaşlarımızla birlikte bunun yeteri kadar tartışılması gerektiğini, Türkiye'de sermaye piyasası -bu ülkenin marka değerini, uluslararası arenada temsil eden değerleri- Merkez Bankası, borsa kuruluşlarıyla ciddi bir tartışmadan sonra olgunlaştırılıp Komisyona gelmesini arzu ettik ama o arada tabii ki gerçekten sevindik, çekildi ama torba yasayı görüşmeye başladığımızda bir de baktık ki aynen yeniden geldi. Uzun uzun konuşuldu. Tabii, ulusal varlık fonu olunca şöyle bir etrafımızda, bize sunumu yapılırken "G20 ülkelerinden sadece Türkiye'de yok." denildi ama arkadaşlar, birçok ülkede, cari fazlalığı olan ülkeler gelecek nesillerini düşünerek bir önlem bazlı fon oluşturmuş, bunu uluslararası alanda -gelecek nesillerin sigortası gibi- planlı bir şekilde kullanmayı hedef edinmişler. Bunun dışında bazı ülkeler de zenginlik kaynaklarının tükenir olduğunu bilip geleceğin önlemini bugünlerden, mal varlıkları tükenmeden alma gibi bir yolu denemişler ve gayet de başarılılar ama bizim gibi aslı yok yaylasında 10 bin koyunu olan ülkelerin böyle yasalar gözünün önüne gelince çok ciddi düşünmesi gerekiyor. Düşünmesi gerekiyor ki bu ülkenin dinamikleri, varlıkları, çoluğumuzun çocuğumuzun, ülkemizin geleceği dediğimiz göz bebeği birçok kurum ve kuruluş rehin verilmesin, bu amaçla birilerine özel fon olarak kullanılmasın. Bizim, o iki tanımı yapılan ülkelerin ikisinde de, o gruplarda yer almadığımızı bilmeyen arkadaşımız yok. Ama, tabii on dört yılda biz de bir şeyler ürettik; bu ülkede. Neyi ürettik? Arkadaşlar, 6 milyona yakın işsiz genç ürettik; bunun yanı sıra, eğitimi felç olmuş bir ülkeyi ürettik ve ülkesinde hiç kimseye nasip olmayan, dördüncü dönemdir iktidar olan bir parti eliyle bu ülkede iç barışın, kardeşliğin, devletin geleneksel dinamiğinin bozulduğunu gördük ve herkesin hızla bir yerlere hâkim olabilmek, tuttuğu yeri bireysel koparıp geleceğini garanti etme adına bu devletten yararlandığını gördük. Bunların birçoğunun da devleti yönetenler eliyle aldatıldıklarının, kandırıldıklarının, yanıltıldıklarının itirafını, helallik istediklerini gördük.

Değerli arkadaşlar, elbette böyle bir fon ülkemizde de kurulsun ama herkes Anayasa'mıza, şeffaflığa, denetime uygunluk gibi evrensel değerlerden ırak olmadan, gözden kaçırılmadan, benim millî gelirimden, herkesten gözüm gibi koruduğum geleceğimden oluşturulan bu ülkenin fonunun halkın temsilcisi olan yüce Meclisten kaçırılmadan denetim noktasında denetlenmesini istemektedir ama Adalet ve Kalkınma Partisi bu anlamda da maalesef bu fonu denetimlerden kaçırmış durumdadır.

Kanun teklifinin "Türkiye Varlık Fonu'nun Kaynakları ve Finansman Sağlanması" başlıklı 4'üncü maddesinin 1/b bendinde yer alan hükümle Bakanlar Kuruluna kamu kurum ve kuruluşlarının tasarrufu altında bulunan ihtiyaç fazlası gelir, kaynak ve varlıkların Türkiye Varlık Fonu'na aktarılması yetkisi ve bunların Türkiye Varlık Fonu Anonim Şirketi tarafından kullanılacağı yetkisi de istenmektedir.

Arkadaşlar, denetimsiz her yetki yeni yanılmaları mutlak beraberinde getirir. Bu anlamda, bu fonun kurulmasına karşı değiliz ama denetimden uzaklaştırılmasından, Anayasa'ya aykırı olarak yola çıkmasından, sanki ölü doğan bir fon gibi bize güven vermemektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KADİM DURMAZ (Devamla) - Bizim uyarılarımızı dikkate aldığınızda bu fonun gelecekte belki millî gelirimiz de verimli kullanıldığında bu ülkeye yarar getireceğine inanıyorum.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Durmaz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Madde kabul edilmiştir.

5'inci maddede bir adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 413 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Çağlar Demirel	Osman Baydemir	Selma Irmak
Diyarbakır	Şanlıurfa	Hakkâri
Dirayet Taşdemir	Behçet Yıldırım	Saadet Becerekli
Ağrı	Adıyaman	Batman
Ayhan Bilgen	Mahmut Celadet Gaydalı	Besime Konca
Kars	Bitlis	Siirt

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet?

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKCİ (Denizli) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Siirt Milletvekili Sayın Besime Konca konuşacak.

Buyurun Sayın Konca. (HDP sıralarından alkışlar)

BESİME KONCA (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, yıllardır Türkiye'de hem yönetenlerin hem yönetilenlerin kabul ettiği -belki çok kaba bir tabir olacak ama- hani, "Devletin malı deniz, yemeyen keriz." diye bir cümle var; bu, Türkiye'de çok meşrulaştırıldı. Ancak "On dört yıldır iktidarım, bu ülkeyi iyi yerlere taşıyorum." diyen AKP Hükûmeti döneminde bu çalma çırpma, yolsuzluk, hırsızlık işi biraz da olsun toplumda sorgulanmaya başladı, biraz da olsun toplumda teşhir edilmeye başlandı. Şimdi, bu kanunlar, bunun hukuki yapısını oluşturmak ve bu sefer hukuk üzerinde meşrulaştırmaktır. Bu Varlık Fonu Tasarısı, yolsuzluk tasarısıdır, soygun fonudur ve buna altyapı oluşturmanın, hukuki yapı oluşturmanın fonlarıdır.

Şimdi, yine, tarihten bir örnek vereceğim yani bütün bu konular açısından, sadece Varlık Fonu için değil. Çıkarılacak olan bu yasalarda 50'nci madde içinde, 23'üncü madde içinde taşınmaz mal varlıklarına el koymak… Şimdi, tartışıyoruz işte, Şırnak, Hakkâri il olmaktan çıkarılmadı, kayyum atanmadı fakat mevcut diğer düzenlemeler, bunları zaten boşa çıkaran, bunları pratikleştirecek olan alt maddeler söz konusudur ve bunlar pratikleştirilecek. Öyle çok da demokratik bir düzenleme, toplumsal mutabakat, uluslararası evrensel hukuk esas alındı da bu yasalardan vazgeçildi gibi bir durumun söz konusu olmadığını düşünüyoruz.

Tarihte, milattan önce 1760'larda Hammurabi Kanunları söz konusuydu. Yani, bugün, AKP'nin çıkardığı kanunlar gerçekten Hammurabi Kanunlarını aratmayacak kanunlardır ve bunları bugün biraz güncelleştirerek, biraz modernize ederek uyguladıkları kanunlardır. Yani mini anayasa tartışmaları var,

algı operasyonları oluşturuluyor, "Anayasa çalışmaları yapılacak." deniliyor, böyle bir şey söz konusu değil. Yani çıkarılan yasalar AKP kanunlarıdır ya da Cumhurbaşkanının önümüze koyduğu Sayın Cumhurbaşkanı Erdoğan kanunlarıdır. Bunlar toplumsal mutabakat, yaşanan kaos, kriz, darbe rejimi süreci ve bugün kürdistanda yaşanan duruma dair geliştirdikleri tedbirleri kapsamayan yasalardır. Bunların hepsini de bir bütün tartışıp muhalefeti güçlü geliştirmek gerektiğini söylesek de sonuç almamıştır.

Şimdi, başka bir konuya da değinmek istiyorum: Yani AKP yıllardır yani on dört yıldır bu ülkeyi yönettiğini söylüyor. Fakat dün Başbakanın bir açıklaması vardı -ne kadar zamanım kaldı bilmiyorum ama- yani 80 binin görevden alınması, 20 binin gözaltına alınması, 20 binin tutuklanması, binlerce kuruma el konulması… Hikâyeyi anlatıyor anlatıyor bu kadar kapsamlı bir operasyon söz konusudur ve hâlen deniliyor ki: "Bu yapı şeffaf değil, bu yapı gizli bir yapıdır. İtiraflar geldikçe de bunun kapsamı büyüyecek." Sayın Ala bugün açıklama yapıyor, diyor ki: "7 bin MİT elemanından 6.500'ü FETÖ'cüdür. 81 ilin emniyet müdürünün 74'ü FETÖ'cüdür. Daire başkanlarının hepsi FETÖ'cüdür." Orduda bu böyle, iş dünyasında böyle, farklı şeylerde durum bu. Peki, siz on dört yıldır kimi yönettiniz? Yüzde 90'ı bu güç on dört yıldır -hatta daha fazla diyelim, diğer hükûmetler dönemini de sayarsak- bu kadar yöneticilik yapmışsa siz neyi yönettiniz, siz nereye Türkiye'yi taşıdınız, neyin üzerine "Bir olacağız, iri olacağız, diri olacağız." diye yıllardır halkı kandırdınız; "Tek devlet, tek millet, tek bayrak." diye toplumda algı yaratıp slogan oluşturmaya çalıştınız? Devletin devlet olmadığı –işte, bugün altını boşaltıyorsunuz kamulaştırma yöntemleriyle, özelleştirme yöntemleriyle- milletin ne hâle geldiği ortadadır ve bugün hâlen bu çıkardığınız kanunları kimin üzerinde uygulayacaksınız, kime güveneceksiniz bunu da bilmiyorsunuz. Hâlen diyorsunuz işte "CIA'in elinde bizde var olan bilgilerden daha çok bilgi var." Bunun daha da devam etmesi gerektiğini, bunun tartışmasını yapıyorsunuz. Bu toplum, bu halk -bu farklılıkları- hangi anlayışınıza, hangi zihniyetinize güvenerek bu yasaların demokratik olduğunu söyleyebilir; bu kanunların toplumu demokratikleştireceğini, ekonomisini, kültürünü, sanatını, coğrafyasını, yaşam biçimini güvenceye alacağını söyleyebilir? Bir bütün bunların hepsi, dediğimiz gibi, nasıl ki Hammurabi Kanunları köleliğin kanunları olarak tarihe geçmiş ve bugün hâlen güncelliğini koruyorsa, bugün çıkardığınız kanunlar AKP'nin kanunlarıdır ve Hammurabi'nin kanunlarını aratan kanunlardır.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Birleşime bir saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.46

SEKİZİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 20.52

BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI

KÂTİP ÜYELER: Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara), Fehmi KÜPÇÜ (Bolu)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 128'inci Birleşiminin Sekizinci Oturumunu açıyorum.

413 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon? Burada.

Hükûmet? Burada.

Şimdi ikinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

İkinci bölüm 6 ila 13'üncü maddeleri kapsamaktadır.

İkinci bölüm üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi adına Antalya Milletvekili Sayın Mehmet Günal konuşacak.

Buyurun Sayın Günal. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, tabii yemek sonrası olunca böyle oluyor, araya giden arkadaşlar da dinleme fırsatını kaçırıyorlar. Bu Varlık Şirketi ve Fonu -baştan da belirtti arkadaşlarımız, sizin de bildiğiniz gibi- torbanın içerisinden çekilip alınan bir kanun oldu. Özelikle, öncelikle şunu belirtmemiz gerekiyor ki, bu gibi kanunlar ayrı bir kod kanun olarak yapılması hem o kuruma gösterilen önemin hem de sonrasında yapılacak düzenlemelerin daha derli toplu olmasına vesile olur. Biz de bu kapsamda arkadaşlarımıza o öneride bulunduk ve bir önceki adında aslında "Varlık Fonu" olan ama kendisi normal torba kanuna dönüşen, sonrasında adı da değişen kanunla beraber bu da gelmişti, sizler de biliyorsunuz.

Tabii, bunları niye söylüyoruz? Kanun yapmanın ciddiyetinden dolayı söylüyoruz. Değerli arkadaşlar, artık biz işi espriye vurduk "Kaç cilt daha yazalım, başka bir torba kanun kitabı yapalım mı?" diye, arkadaşlarımız da katılıyor ama maalesef çok kötü bir alışkanlık hâline geldi. Bunun zararı şu oluyor: Normal şartlarda, eğer İç Tüzük'e, Mevzuat Hazırlama Yönetmeliği'ne, 5018 sayılı Kanun'a bakarsak kanunların bir yapılış süreci var. Onun için de bütün kanun tasarılarında gerekli çalışmaların yapılması, etki analizlerinin yapılması ve ilgili kurumların yani Hazine Müsteşarlığının ve eski Devlet Planlama Teşkilatının, şimdi Kalkınma Bakanlığının görüşlerinin ekinde sunulması gerekiyor ama öyle konular var ki, biz Komisyonda soruyoruz, bırakın görüş eklemeyi, bu kurumların temsilcilerinin içerikten bile haberi olmuyor. Neden olmuyor? Bu gelen torba kanunların hepsinde süreçten geçmediği için son anda yapılan birçok ekleme var. O anda, getiren arkadaşlarımız dahi tam olarak ne olduğunu bilmiyor çünkü birileri hazırlayıp veriyor. Yani kimseyi töhmet altında bırakmıyoruz ama önergeye adını koyan arkadaşlarımız da işin arka planını bilmiyor. Örnek, az önce Sayın Özel, diğer maddede önerge gelince baktı hemen "Biz, bunu tam anlayamadık, burada ne var?" dedi. Siz bir tanesinde burada bunu yaşıyorsunuz, biz orada onlarcasında, sürekli olarak biri gidip biri geliyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Allah kolaylık versin.

MEHMET GÜNAL (Devamla) - Arkadaşlarımız burada, önergeyle değiştirilen maddelerden 4-5 tanesini tekriri müzakere yapıyoruz. Yani bunun ne demek olduğunu sizin takdirlerinize… Bakın, önergeyle değiştiriliyor, uyarıyoruz, bir şey oluyor "Ya, bir dakika, bunda bir yanlışlık varmış, hadi

bunu bir daha değiştirelim.” Niye? “Önergede yanlışlık yapmışız.” Bu kadar önemli konular, Türkiye Varlık Fonu gibi büyük beklenti kendisine atfedilen ve kaynak bulmayla ilgili, ülkenin kaynak sorununa da çözüm getiren, varlıklarını değerlendireceği söylenen bir kuruluşu kurarken çok daha farklı çalışma yapılması gerekir. Sağ olsunlar, kısmen, bu 15 Temmuz sonrasının ikliminden faydalanarak bazı söylediklerimizi bu kanunda en azından dikkate aldılar ve bunu ayırdık. İçindeki bazı sıkıntılı olan yerleri kısmen de olsa giderme şansımız oldu ama bu her zaman böyle olmuyor. Onun için, kanun yapma tekniği açısından bunların düzeltilmesi lazım.

Örnek söyleyeyim: Bunların içerisinde, arkadaşlarımız geldi, az önce Sayın Usta ifade etti, bu üç kanun arka arkaya, hem daha önce “varlık barışı” dediğiniz şeyin içerisinde, sonra birkaç gündür görüşmüş olduğumuz torbanın içerisinde ve burada -ki bir kısmı çıkarıldı, bir kısmı devam ediyor- bağlantılı maddeler var. Özü de, Türkiye’nin şu anda içinde bulunduğu sıkıntılı durumdan kaynak arayışları ve dışa dönük birtakım çalışmalar olsun diyorlar. Ama onun olması için sağlıklı bir yasa yapma sürecinden geçecek, eksiklerini tamamlayacağız. Bir de, “Böyle olağanüstü dönemde aceleyle çıkarılmış bir kurum olursa yara alır.” dedik arkadaşlara. Neden? Çok basit şekilde sordum -bütün arkadaşlar burada, finans kesiminden arkadaşlarımız var, bürokratlar var- bir şirket olarak, bir kurum olarak tahvil veya hisse senedi çıkaracağınızı düşünün, ne zaman yaparsınız? Piyasanın daha oturaklı olduğu dönemde, müşterilerin sağlıklı karar verebileceği bir dönemde ve ihracın başarılı olmasını düşünürsünüz. Ee, aynı şekilde, burada “Türkiye’ye çok önemli katkısı bulunması beklenen ve de uluslararası piyasalardan da kaynak alacak olan bir kurum kuruyoruz, böyle olağanüstü bir ortamda değil, daha sağlıklı bir şekilde, kapatalım, açalım, yeniden normalleşme sağlansın o zaman bu kurumu kuralım.” dedik arkadaşlarımıza ama acele ettiler, hâlâ da şimdi eksikleri var. Kısmen denetimle ilgili şeyleri, bağımsız denetim, dış denetim gibi bir şeylerle çözmeye çalışsak da Sayıştay denetimine sokulmuyor olması ve içerikle ilgili benzer birtakım kaygılarımız var.

En önemlisi, bu süreç yapılırken, arkadaşlarımızın “Bazı şeyleri yapalım.” derken aceleye getirmeleri. Yani Varlık Fonu da bunlarla ilgili, dünkü konuştuğumuz da bunlarla ilgili, içinden çıkardığımız özelleştirmelerle ilgili madde de bununla ilgili. Dolayısıyla, bunların tamamının bir elden geçirilerek gelmesi gerekiyor. İşte böyle olduğu zaman Bakanlar Kurulu içerisinde de farklılıklar oluyor. Gelen şeyle ilgili, mesela yapılmış bir tasarı içerisinde ilgili kurumlardan her biri farklı düşünebiliyor. Eğer o süreçler baştan itibaren sağlıklı bir şekilde işletilmiş olsa o sakıncaların büyük bir kısmı Komisyona gelmeden çoktan zaten giderilmiş olacak. O nedenle, bu çalışmalar yapılırken bu şekliyle bu kanunları getirmek doğru değil. Her birinin ekinde bu etki analizlerinin olması gerekir. Bir taraftan “Yapısal önlemler almamız gerekir.” diye defalarca söylediğimiz cari açık ve kaynak sorununu sadece bu şekliyle bir Varlık Fonu kurarak ve buraya birtakım varlıkları koyarak, bunları yeniden değerlendirip, bilanço değerlerini yüksek göstererek yapma şansımız yok. Çok net bir şekilde söyledik, diğer arkadaşlarımız da söyledi, gerçekten burada bir millî fon oluşturmak amaçlanıyorsa bunun çok daha sağlıklı olması gerekiyor. Sadece belli varlıkları içine koyup, birtakım çalışmalarla, imar çalışmalarıyla bu gayrimenkullerin önünü açıp bazı değerlerini yükseltmeyle bizim, uluslararası yatırımcıları, fonları ikna etme şansımız yok. Onlar da bizim kadar analitik bakıyorlar, değerlendirme yapıyorlar, burada koyacağımız şeylerin reel değerlerine bakacaklar, günlerce araştıracaklar, öyle yatırım yapacaklar, eğer amaç buysa. Ama, şimdi, fonun kuruluş amacından itibaren sorun yaşıyoruz.

“Efendim, dünyada var.” diyorlar. Dünyada baktığımız fonların, ya petrolü var ya para fazlası var ya madeni var ya bir şeyi var, geleceğe yönelik elinde bir tasarruf var, bir varlık var.

MUSA ÇAM (İzmir) – Veya emtia var.

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Bunlardan herhangi bir emtiayı geleceğe yönelik, ama elindeki bir şeyi değerlendirmek istiyor. Biz diyoruz ki "Bizim belli varlıklarımız var, arazilerimiz var, şirketlerimiz var." Şirketleri zaten hisse senedi piyasasında arz ediyorsunuz; şirketler tahvil çıkarabiliyor, o şirketlerin hisselerini ister ulusal ister uluslararası piyasalarda, borsalarda değerlendirebiliyoruz. Varlık Fonu ayrı bir şey, nasıl olacağı da belli değil. Alt fonlar kuralım, bunlar güzel amaçlar ama bu şekliyle sanki olağanüstü bir döneme tepkisel olarak…

"Efendim, önceden yapıyorduk." diyorlar. Önceden yapıyordunuz, o zaman niye son haftaya kaldı? Niye bu torbanın içerisine girdi? Niye ayrı bir kanun olarak gelmedi? Niye oturup yeniden…

Bakın, "Belli ölçüde düzeltebildik." diyoruz. Niye? İşte, o anda, tartışma sırasında aklımıza gelen şeyler onların da aklına yattı. Demek ki bunu daha geniş bir zamanda daha sağlıklı yapabilirsek daha doğru bir şekilde hedeflere ulaşma şansımız var.

Buradaki amacımız bu fonun kuruluş amacını eleştirmek veya bunun tamamen yanlış olduğunu söylemek değil, güzel amaçlar olabilir ama yanlış yoldan gidersek, yanlış şekilde kurgularsak ölü doğar. Yani ölü doğmaması için sağlıklı bir kanun yapma sürecini öneriyoruz.

Ben hâlâ aynı kanaatteyim. Bu şekliyle şimdi çıkarmak yerine daha geniş, bütün, esas sözleşmesi üzerinde de çalışarak, diğer unsurları da içerecek şekilde, daha net bir şekilde, şeffaf, açık, denetlenebilir bir fon kuralım, biz de övüneceğimiz, Türkiye'nin bir millî fonu hâline gelsin diye düşünüyoruz. Milliyetçi Hareket Partisi olarak diğer bütün ekonomik, sosyal konularda olduğu gibi bu konuda da yapıcı bir şekilde katkıda bulunmaya hazır olduğumuzu söylüyorum. Ama bu şekliyle de olsa en azından ciddi bir çalışma yapılarak, böyle kabul edilecekse bile esas sözleşmesinde birtakım şeylerin gözden geçirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Tekrar teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (MHP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Günal.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Ankara Milletvekili Sayın Bülent Kuşoğlu konuşacak.

Buyurun Sayın Kuşoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum. 413 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz aldım.

Değerli arkadaşlarım, konu aşağı yukarı anlaşılmıştır. Basında da çok yer aldı. Devletler vatandaşları için var olan kurumlardır biliyorsunuz, vatandaşlarının refahı için, güvenliği için uğraşırlar ve bunun için de bir ekonomik, mali mekanizma kurarlar. Çok kaba bir açıklamayla, devletin klasik usulle, vatandaşlarından aldığı vergilerle tekrar onlar için hizmet verdiğini söyleyebiliriz.

Türkiye'nin bütçesi ne kadar? Hatırlatayım: 200 milyar dolara yakın bir bütçemiz var bizim 2016 yılında, 200 milyar dolara yakın. Yalnız bu bütçenin çoğu personel harcamalarına, cari harcamalara gidiyor. 200 milyar dolarlık bütçenin ancak onda 1'i yatırımlara gidiyor. Dolayısıyla kamu, ihtiyacı olduğu kadar yatırım yapamıyor, sıkıntılı oluyor. Bütçeden bu yatırımları yapamayınca yeni yöntemler arayışı içerisine giriyoruz diğer ülkelerde olduğu gibi; yap-işlet-devret bunlardan bir tanesi. Dün de torba kanun içerisinde kamu-özel iş birliği çerçevesinde bir maddesini görüşmüştük. Farklı yöntemlerle, bütçe dışı yöntemlerle ülkeler borçlanmaya çalışıyorlar, bir tanesini de Türkiye kamu-özel iş birliği çerçevesinde yapıyor, milyarlarca dolar bütçe dışında borcu var Türkiye'nin şu anda. Onun haricinde, bu da buna benzer bir yöntem. Bu ulusal varlık fonları da bu anlamda bir farklı yöntem bu getirilen şekliyle. Aslında, varlık fonları -diğer arkadaşlarımın da anlattığı gibi- fazla veren, cari fazla veren ülkeler için geçerli. Cari açığı olan ülkelerde varlık fonlarının çok fazla anlamı yok, çok getirisi yok

ama bir istikrar oluşturmak için, ülkenin dalgalanmalardan korunabilmesi için de bu tür fonlar kuruluyor bizim gibi gelişmekte olan ülkelerde. Brezilya'da, Arjantin'de var, küçük ölçekli fonlar bunlar çünkü yine borçlanma gerektiriyor.

Yalnız, ben bir şey üzerinde durmak istiyorum. Bu Ulusal Varlık Fonu bize biliyorsunuz Cumhurbaşkanlığından geldi, saraydan geldi. Sarayda da Ekonomi Başdanışmanı Profesör Cemil Ertem'in bu konularda düşünceleri olduğunu biliyoruz. Şimdi, kendisinin yazılarından -enteresandır- bu konuyla ilgili, bakışıyla ilgili bazı şeyleri sizlerle paylaşmak istiyorum. Şöyle diyor bu varlık fonlarıyla ilgili olarak: "Siyasi yelpazenin sol tarafında olanlar, mesela CHP Varlık Fonu'na karşı çıkıyor ama aynı gerekçelerle sağ liberal taraf da bu girişime karşı çıkıyor. Hatta iktidar partisi içinde de bu adımı şaşkınlıkla karşılayanların olduğunu biliyorum." Şimdi, bu geldiği zaman, Ulusal Varlık Fonu ya da Türkiye Varlık Fonu geldiği zaman bu gelen metinden çok farklıydı. Hepimizin karşı çıkması gereken bir metindi ve iktidar partisinde olanlar da dâhil olmak üzere birçoğumuz -tabii ki başta muhalefet- karşı çıktık ve bu mevcut hâline getirdik ve çok büyük değişiklikler oldu. Sayın Bakan burada, metin içerisinde çok önemli değişiklikler yaptık. Bu metin özellikle muhalefetin çabalarıyla bu şekle geldi, daha uygulanabilir bir hâle getirildi. Bunu bir kere kimsenin inkâr etmemesi lazım, bunu görmemiz lazım. Yoksa mevcut şekliyle çıksaydı çok büyük sıkıntılar getirebilecek bir metindi, uygulaması hemen hemen olmayacak bir metindi; devlet için, ülke için çok sıkıntı getirebilecek bir metindi inanın.

Sayın Ertem'in yani sarayın böyle bir düşüncesi var ve enteresan bulduğum için sizlerle yine paylaşmak istiyorum. Bu hafta içerisindeki yazısında şöyle devam ediyor: "Türkiye gibi ülkeler -gelişmekte olan ülkeler- bu hızlı ve çarpık finansallaşmanın kurbanı olmuştur. Çünkü trilyonlarca dolarlık fon havuzu, kur ve faiz avantajı için gelişmekte olan ülkelere girerek bu ülkelerin borç-gelir dengesini ancak bir kriz hâlinde düzelecek şekilde bozmuş ve bu ülkelerde sıralı finansal borç krizleri birbirini izlemiştir. Bu soyguna gelişmekte olan ülkelerde yağmaya dönüşen özelleştirme uygulamaları da eşlik etmiştir." Ve özelleştirme uygulamalarını da aynı şekilde eleştiriyor. Buna ben şaşıyorum yani Türkiye'deki özelleştirme uygulamalarını da aynı şekilde eleştirerek bu noktaya geliyor.

"Aslında özelleştirme blok doğrudan varlık satışı olarak ele alınmış ve bu yolla birçok gelişmekte olan ülke dışarıya kaynak aktarmıştır." Yani Türkiye uygulamasının, özelleştirme uygulamasının yanlış olduğunu vurguluyor. "Böyle olunca cari açık veren gelişmekte olan ülkeler, sürekli borç üreten, dış finansal saldırılara açık, yüksek faiz çevrimiyle dışarıya kaynak aktaran ithalat ekonomilerine dönüşmüşlerdir." diyor. Bu eleştiriyi biz yapsak "Nasıl bir anlayışınız var? Bu sol anlayış bu dünyada günümüzde geçerli değil." gibi eleştirilere maruz kalırız.

"Yani Türkiye gibi ülkelerde borç ve yatırım açıkları büyürken bu varlık fonlarını kontrol eden merkezlerde -cari fazla veren merkezlerde- fon büyüklükleri geometrik olarak artmıştır. İşin bir diğer yanı da açık veren ülkelerde para ve sermaye piyasaları da derinleştirilmemiştir. Yani bu ülkelerin ulusal varlıkları blok olarak satılarak menkul kıymetleştirme şeklinde özelleştirme yapılmamıştır." diyor. Bunlar çok dikkatimi çeken çok özel itiraflar mevcut Hükûmetin ekonomi politikalarıyla ilgili olarak. Ama, sonuçta bu fonu açıklarken de -çünkü metnin oradan empoze edildiğini de biliyoruz- "Bu, klasik bir istikrar fonu ya da tasarruf fonu değildir." diyor. "Bir istikrar ya da klasik bir tasarruf fonu değildir." Neymiş? "Bu ikisini de barındıran ama bunları aşan yeni bir adımdır. Türkiye Varlık Fonu'yla birlikte ulusal kaynaklarını, birikimlerini menkul kıymetleştirerek bu kaynakların, birikimlerin sahibine yani millete verecektir. Bu bir millîleştirmedir. Bu özelleştirme değildir." diyor özelleştirmeyi yine yerden yere vurarak ve sonuçta "Türkiye'nin varlıklarını menkul kıymetleştirerek bir millîleştirme devrimidir." diyor aynı zamanda. Bunlara şaşırıyorum. Yani, Hükûmetin, sarayın, Hükûmet içerisindeki bakanlıkların, ekonomiyle ilgili kuruluşların birbirleriyle uyumlu olarak

çalışmaması, koordine edilmemesi bizim en fazla dikkatimizi çeken bir konu. Bununla ilgili olarak da, bu Ulusal Varlık Fonu'yla, Türkiye Varlık Fonu'yla ilgili olarak da hem özel görüşmelerimizde hem de Plan ve Bütçe Komisyonundaki görüşmelerimiz sırasında ekonomiyle ilgili birimlerin birbirlerinden habersiz, birbirleriyle koordinesiz bir şekilde bunu getirmiş olmaları -tabii ki koordinasyon olmadığını biliyorduk ama- bu derece aşırı bir şekilde, bildiğimizi aşan bir şekilde birbirleriyle irtibatsız olmaları bizi gerçekten hayrete düşürdü. Demek ki Hükûmet içerisinde, ekonomi birimleri arasında çok önemli bir sıkıntı söz konusu. Zaten, biraz önce söylediğim şekilde, bu gelen metnin hemen hemen 180 derece değişmesi de, bakanlıklar arasındaki çelişki de bunları gösteriyor, net olarak bize anlatıyor.

Değerli arkadaşlarım, şu andaki politik belirsizlik tabii ki bizi bütün bunlara zorluyor. Bir taraftan biz burada kanunlar yapmaya çalışıyoruz iyi niyetle ama aslında Türkiye OHAL'le yönetiliyor. OHAL gerek duyduğu zaman buna benzer kanunlar çıkarmaya çalışıyor, sıkıntılar yaratılıyor, dolayısıyla politik belirsizlik artıyor. Politik belirsizliğin arttığı, kimsenin önünü göremediği bir ülkede yatırım yapmak zordur. Türkiye'de bu kadar politik belirsizlik varken, ekonomi yönetimi bu kadar kötü koordine ediliyorken kimsenin bu şartlar altında gelip de yatırım yapmasını beklemek mümkün değildir. Bunun için üzülüyorum. Yani her şeyden önce, evet, Türkiye'nin bir fonu olsun, kimse de karşı değil; çalışan bir fonu olsun, iş yapan bir fonu olsun, buna karşı değiliz ama kanun çıkarmakla fon kurmuyorsunuz. O zaman atom bombası da yapan bir kanun çıkaralım, Türkiye atom bombası yapmıştır, enerji sorununu çözmüştür diyelim, hallolur mu? Maalesef olmaz tabii ki. Bu da öyle, yani Türkiye, bir fon kurdu diye -çok büyük- dünyada 10 trilyon dolar civarında, 8 ile 12 trilyon dolar civarında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KUŞOĞLU (Devamla) - ...fonların olduğu bu alanda çok mu etkili olabilecek?

Biraz sonra maddeler üzerinde yapacağım konuşmalarda daha detaya gireceğim.

Çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kuşoğlu.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Muş Milletvekili Sayın Ahmet Yıldırım konuşacak.

Buyurun Sayın Yıldırım. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA AHMET YILDIRIM (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de Varlık Fonu'nun kurulmasıyla ilgili parti grubum adına ikinci bölüm üzerine söz almış bulunmaktayım. Bütün Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, sözlerime, söz konusu tasarı Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülürken dile getirmiş olduğum bazı kaygılarımızı tekrarlayarak başlamak istiyorum.

Birinci husus şu: Bizim açımızdan kurulacak olan bir fonun, bir kuruluşun, bir kamu varlığının kuruluş gerekçesi iyi ifade edilmelidir. Bu anlamda, bu fonun kurulmasına ve bu düzenlemenin yapılmasına neden ihtiyaç duyulduğu sorusu üzerinden başlıyoruz biz. Bu temelde, özellikle yasanın gerekçesinde, bu fonun neden kurulduğuna dair gerekçe bölümü alabildiğine zayıf ve muğlak, yuvarlak ifadelerle geçiştirilmiştir. Buna göre, tatmin edici bilgi vermeyen gerekçe bölümüyle alakalı olarak genel gerekçe açısından belirtilen hususlardan biri şudur: "Dünyada gelişmiş ülkelerin büyük bir çoğunluğunda böyle bir fonun varlığından söz ediliyor." Özellikle de iktidar partisi adına Plan ve Bütçe Komisyonunda söz alan üyeler G20 ülkeleri içerisinde -deyim yerindeyse- varlık fonuna sahip olmayan tek ülkenin Türkiye olduğunu ifade ettiler. Biz de şurada, bununla ilgili eleştirilerimizi yapmadan önce keşke G20 ülkeleri içerisinde var olan ve bizde olmayan çok daha önemli konulardan başlamış olsak. G20 ülkeleriyle demokrasimizi, G20 ülkeleriyle toplumsal barışımızı, özgürlüklerimizi, emekçinin alın terinin karşılığını alıp almadığını adaletli bir vergi sistemi üzerinden kıyas yapabilirsek ve işe buradan başlayabilirsek daha doğru bir iş yapmış oluruz kıyas üzerinden.

Özellikle, yine gerekçe bölümünde ifade edilen bazı ülkelerin adı anılıyor. Körfez ülkelerinde varlık fonu varmış; Rusya'da, Çin'de ve birçok ülkede varlık fonu varmış. Evet var ama bu ülkelerde varlık fonu kurulurken bu varlık fonunun kurulmasına temel teşkil eden iki kalem çok çok öne çıkmıştır. Birincisi petrol gelirleri, ikincisi ise ticaret fazlasıdır. Evet, ben de kendi meslek ve branş kimliğim üzerinden söyleyeyim: Ülkemiz enerji kaynaklarından bir kâr elde edebilen ülke pozisyonunda değildir. Kendi çıkarmış olduğu petrollerin sadece yüzde 11-12'si ülke ihtiyacını karşılıyorken geri kalan yüzde 88-89'luk bölümünü yurt dışından alınan petrollerle karşılayan bir ülke pozisyonundayız. Öyleyse enerji kaynaklarından bir artış sağlayarak Varlık Fonu'nu beslememiz mümkün mü? Değil.

İkincisi: Yıllardan beri ve söz konusu siyasi iktidar döneminde de artarak devam eden bir ticaret özelliğimizi ifade edelim. İç ve dış ticarette fazla veren bir ülke değiliz biz; dış ticarette açık veren bir ülkeyiz, sürekli ithalatı ihracattan fazla olan bir ülkeyiz. Buradan da bu fona aktarabileceğimiz herhangi bir kalem olmadığı için, şimdi birazdan sıralayacağım üzere, aslında, toplumsal vicdanı, emekçinin alın terini, onun çalışma yaşamındaki barışçıl ortamını güçlendirebilecek değil, zedeleyen bazı fonlardan aktarımlar yapılmaktadır buraya. Yani, başlı başına bu Varlık Fonu'nun kaynağı olarak ifade edilen kalemler ciddi bir problem teşkil etmektedir.

Şimdi, değerli milletvekilleri, bakın, gelişmiş ülkeler, G20 içerisinde yer alan ülkeler özellikle varlık fonlarını oluştururken var olan bir zenginliği açığa çıkararak buradan özellikle kamusal yaşamı rahatlatacak bir iş yapıyorlar. Bizde ise belki de doksan yıllık cumhuriyet tarihi boyunca açığa çıkmış olan kamusal varlıkların buraya aktarılması üzerinden, aslında gelirde, vergide adaleti zedeleyen bir yaklaşım biçimi sergilenmektedir. Biz buradan kamusal yaşamı, iktisadi yaşamı rahatlatacak bir gelecek bizi bekliyor mu bunu bilmiyoruz ama bugüne kadar bu 79 milyon insanın ve bundan önce bu ülkede yaşamış olanların açığa çıkarmış oldukları alın terlerini, emeklerini, zenginliklerini buraya aktarıyoruz ve geleceği bilinmeyen bir fonla yolculuğa başlamış oluyoruz.

Devlet vatandaşın refah düzeyini yükseltmek olan görevini ıska geçiyor, vatandaşı alabildiğince sıkma anlayışıyla hareket ediyor. Son sekiz, dokuz ayda özellikle iktisadi yaşamı bu ülkede ilgilendiren düzenlemelere baktığımızda, bunların büyük bir çoğunluğu mutlu azınlığın mutluluğunu artırmaya hizmet eden, mutsuz olan çoğunluğun mutsuzluğunu ise artırmaya çalışan yasal düzenlemelerdir. Özellikle son sekiz, dokuz ayda Plan ve Bütçe Komisyonundan geçmiş, torba yasalarla şu Meclisin Genel Kuruluna gelmiş olan düzenlemelerin büyük çoğunluğu mutlu olan azınlığın mutluluğunu artırmaya hizmet etmektedir. Şimdi, buradan hareketle düşünün, bu ülkede vatandaşın hak arama bilinci nasıl gelişir? Vatandaşın demokratik yaşamda eylem, etkinlik ve mücadelesini artırabilecek koşulu nasıl yaratabiliriz? Özellikle, kamuya borçlandırarak, onu sürekli borçlu hâlde tutarak yurttaşlarımızı hak arama bilinci süreçlerinden uzaklaştırmaya çalışıyoruz. Şöyle ki: Düşünün, insanlar araba alıyor ama araba onların değil, bankanındır, borçtur. İnsanlar ev alıyor ama bankaya borçlu, evi de, arabası da rehinlidir. İnsanlar hastalanıyor, naçar durumda, özellikle, özel sağlık kurumlarındaki astronomik rakamlara karşılık bütün bankalar sağlık kredileri veriyor. Hastalığının tedavisini bile ipotek ettirerek, gelecekteki emeğini ipotek ettirerek tedavi oluyor. İnsanlar iyi şartlarda okul okumak istiyor, eğitim kredileri var. Üç yıl okul okuyacak, üç yıl okul okumak için belki de altı yıl borçlanması gerekecek. Okulu, sağlığı, evi, arabası, eğitim araç gereçleri, bilgisayarları borçla alınıyor. Bu cendere içerisine sokulmuş insanlardan bizim hak arama bilinci yüksek toplumsal bir profil açığa çıkarmamız mümkün değildir.

Şimdi, buradan hareketle, peki, az önce G20 ülkeleriyle kıyaslayarak bu Varlık Fonu'nun kaynağını ifade etmeye çalıştım, ülkemizde şu anda kurulmakta olan Varlık Fonu'nun kaynağı ne? Emekçinin alın teri parasıyla yıllardır birikmiş olan İşsizlik Fonu'ndan karşılanacak. Ah, bu İşsizlik Fonu'nun bir

dili olsa da AKP iktidarı döneminde uğramış olduğu gadri anlatabilse. İşsizlik Fonu işsizlerin derdine derman olmak dışında her yerde kullanıldı. Nerede kullanıldı? GAP'ta kullanıldı. Nerede kullanıldı? Kısa çalışma ödeneği harcamalarında kullanıldı. Nerede kullanıldı? Ücret Garanti Fonu'nda kullanıldı. Nerede kullanıldı? Kurs giderlerinde kullanıldı. Evet, İşsizlik Fonu işsiz kalmış olanlar için de kullanıldı mı? Kullanıldı. Ama bunların tamamından daha az bir oranda kullanıldı. Şu ana kadar, 31 Temmuz 2016 tarihi itibarıyla birikmiş olan para ne kadar? 98,3 milyar lira. Bu paranın sadece 11 milyar lirası yani yüzde 12'si gibi bir oran bu İşsizlik Fonu'nun kuruluş amacına ve felsefesine uygun olarak harcanmıştır. İşsizlik dışında yani kuruluş ruhu ve felsefesi dışında her yer için kullanılmıştır, sermayeyi rahatlatan işler için kullanılmıştır. Doğum sonrası, yarı zamanlı, kadın emekçiler için yasa çıkarılıyor ama onun çalışmadığı sürelerle ilgili olarak primini İşsizlik Fonu'ndan işverene biz ödüyoruz, biz karşılıyoruz, işvereni hâlâ rahatlatmaya çalışıyoruz. Yine, İşsizlik Fonu'nda birikmiş olan paranın yüzde 93'ü hazine tahvillerinde bulunuyor. Sadece 6,2 milyarı yani yüzde 6,5'u banka hesaplarında tutuluyor. Tutulduğu yer problemli, harcama biçimleri problemli.

Bir de özellikle geçen yıl kasım ayı itibarıyla yani 2015 Kasımına kadar talep edilen nedir? 6 milyon 833 bin kişi İşsizlik Fonu'ndan şartlarını yerine getirerek istifade etmek istemiş. Ne kadarı faydalanmış? Sadece 4,5 milyonu. 2,3 milyon işsizimiz koşullarını yerine getirdiği hâlde faydalanamamış.

Bu Varlık Fonu'yla ilgili en önemli problem, bütün muhalefet partilerinin itirazlarına rağmen, göstermelik bir denetim getirildi. Nedir arkadaşlar? Düşünün, Varlık Fonu ve bir de şirketi olacak, şirketin yönetim kurulu başkanı, üyeleri, genel müdürü Başbakan tarafından atanacak. Muhalefetin ısrarları üzerine getirilen denetimi Sayıştay yapmayacak. Zaten Sayıştay bir muhasebeci görevi görüyordu, o bile denetlemeyecek. Kim yapacak? Onu denetleyeni de Başbakan atayacak. Böyle ucube bir şey olabilir mi? Benim şirketimi yine ben denetleyeceğim, göstermelik raporları getirip Meclise sunacağım, ondan sonra da bunun adına "denetim" diyeceğim! Bunun adına "denetim" denmez, bunun adı var olan yasa dışılığa bir kılıf bulma olabilir.

Bütün Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yıldırım.

Şahsı adına Bursa Milletvekili Sayın Lale Karabıyık konuşacak. (CHP sıralarından alkışlar)

LALE KARABIYIK (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 413 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümünde şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Evet, üretime dayalı büyüyemiyoruz. Maalesef, bu klasik bir cümle oldu ama sonuç böyle. Üretime dayalı büyüyemediğimiz için de büyümemiz sağlıklı değil. Nasıl büyüyoruz? Tüketimle büyüyoruz. Nasıl büyüyoruz? Gayrimenkullerle büyüyoruz. Ve nasıl büyüyoruz? Kamu yatırımlarıyla büyüyoruz. Mega projeleri hedefliyoruz, büyük kamu yatırımları yapmak istiyoruz ama tasarruf açığımız var ama finansman eksiğimiz var ama dış açığımız var. Diğer ülkeler de bu tür projeleri gerçekleştirmek istediklerinde aynı bu şekilde varlık fonu kurmak istiyorlar ama bizim onlardan bazı farklarımız var. Oraya gelmeden önce şunu ifade edeyim: Evet, Türkiye de varlık fonu kurmayı istiyor ve hedef burada 200 milyar dolarlık bir birikim sağlamak. Amaç, istikrarlı bir büyüme sağlamak, yatırımlarla gelişmek. Amaç güzel.

Getirilen öneri maalesef diğer ülkelerdeki formatla aynı değil. Dünya örneklerine bakalım, dünya örnekleri nasıl sayın vekiller? Bakın, dünya örneklerinde fon kaynakları sağlam kaynaklardan sağlanıyor, genellikle yer altı kaynaklarından elde edecekleri sürekli gelirlerle finanse ediyorlar bu fonları. Ve bir de tabii ki bizdeki gibi fon açıkları yok, fon fazlaları var, ödemeler dengesi açık

vermiyor, tam tersi fazla veriyor. Rakamlara bakalım. Şu anda araştırmalar gösteriyor ki 14 ülkede 16 fonda kaynakların 7 tanesi petrol gelirlerinden elde ediliyor, diğerleri ise elmas ve madenler ile kamusal kaynaklara bağlı olarak elde ediliyor ve fonlar bununla finanse ediliyor yani geleceği rehin ederek değil, varlıkları satarak değil. Peki, bizim bunlar için düşündüğümüz şey nedir? Biz geleceğimizi rehin etmeye çalışıyoruz, varlıkları satarak buraya fon yaratmaya çalışıyoruz çünkü biz de mega projeler düşünüyoruz ama bu sağlıklı bir yapı değil.

Bir taraftan da hazinenin yanında ikinci bir hazine gibi oluşturuyoruz, bütçenin yanında başka bir bütçe oluşturuyoruz. "Paralel" kelimesinden kurtulmaya çalıştıkça aslında paralel pozisyonlar alıyoruz. Ayrıca şunu da unutmayalım, tahvil çıkartacak bu fonlar ama bu tahvil ihracı denetim dışı hazine bonolarını gündeme getirmemeli çünkü tarihte bunun örnekleri var ve olumsuz sonuçlarını gördük sayın vekiller.

Diğer taraftan şu gerçeğimiz var: AKP döneminde borçların 3'e katlandığını biliyoruz ve bunu unutmayalım çünkü dış açığa dayalı bir büyüme gerçekleştiriliyor, bunun sonucu da doğal olarak dış borçlanma.

Bakın, Türkiye'nin 2016 ilk çeyrek itibarıyla toplam dış borcu 411,5 milyar dolar sayın vekiller. Peki, AKP iktidara geldiğinde -2003 verilerine bakalım- kaçtı? 124 milyar dolardı. Bunlar yine sizin verileriniz. Yani 3,3 katına çıkmış durumda. Her doğan çocuk -lütfen bu rakama dikkat edelim- 5.137 dolar borçla dünyaya geliyor. Bu da bizim gerçeklerimiz, maalesef öyle.

İşte, bu rakamlar varken çözüm üretmek ve yeni reformlar yapmak yerine çalakalem birtakım tasarılar, teklifler getiriyoruz. Bakın, önergenin Komisyona geldiği hâlinde o kadar komik yapılar vardı, o kadar komik cümleler vardı ki hâlen ben bunları çok yanlış ve sağlıksız buluyorum.

Ticaret siciline kayıtlı olacak bu şirket ama kurumlar vergisine tabi değil. Tahvil ihraç edecek, repo ve ters repo yapabilecek ama SPK'ya tabi değil. Çalışan istihdam edecek ama memur kanununa tabi değil. İhale yapacak, ihale kanununa tabi değil. 8'inci maddede var zaten, 8 tane kanun ve kanun hükmünde kararnameye tabi değil.

Şimdi, sayın vekiller, çalakalem bir şekilde getirilen tasarı ve teklif asla sağlıklı bir finansman kaynağı ve oluşturulacak olan bir fon yapısına dönüşemez. Bu, Türkiye'nin geleceğini, gelecekteki gelirlerini rehin etme mantığıdır ve bu mantıkla asla doğru bir fon kurulması mümkün değildir. Türkiye'nin geleceğini rehin etmemek gerekiyor.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Karabıyık.

Şahsı adına başka konuşmacı yok.

Soru-cevap yok.

Böylelikle ikinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, ikinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

6'ncı maddede iki adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 413 sıra sayılı "Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Isparta Milletvekili Süreyya Sadi Bilgiç ile 14 milletvekilinin Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin (2/1319)" 6'ncı maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif deriz.

Saygılarımızla.

Utku Çakırözer	Kadim Durmaz	Bülent Kuşoğlu
Eskişehir	Tokat	Ankara
Musa Çam	İlhan Kesici	Zekeriya Temizel
İzmir	İstanbul	İzmir

MADDE 6- (1) Şirket, Şirket tarafından kurulacak diğer şirketler, Türkiye Varlık Fonu ve Türkiye Varlık Fonu bünyesinde kurulacak alt fonlar bağımsız denetime tabidir. Şirket, Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında kurumsal yönetim düzenlemelerine uyar.

(2) Şirket, Şirket tarafından kurulacak diğer şirketler, Türkiye Varlık Fonu ve Türkiye Varlık Fonu bünyesinde kurulacak alt fonların bağımsız denetimden geçmiş yıllık mali tabloları ile faaliyetleri, Başbakan tarafından görevlendirilecek sermaye piyasaları, finans, ekonomi, maliye, bankacılık, kalkınma alanlarında uzman en az üç merkezî denetim elemanı tarafından bağımsız denetim standartları çerçevesinde denetlenir. Denetim sonucunda hazırlanacak rapor her yıl Haziran ayı sonuna kadar Bakanlar Kuruluna sunulur.

(3) Şirket, Şirket tarafından kurulacak diğer şirketler, Türkiye Varlık Fonu ve Türkiye Varlık Fonu bünyesinde kurulacak alt fonların bir önceki yıla ait faaliyetleri ve işlemleri, mali tabloları her yıl Ekim ayında Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonu tarafından birinci ve ikinci fıkralar kapsamında hazırlanan ve Başbakanlık tarafından gönderilen denetim raporları da dikkate alınarak denetlenir. Bu denetim sırasında komisyon, kamu kurum ve kuruluşlarında görevli merkezî denetim elemanı ve uzmanlardan yararlanabilir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 413 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Çağlar Demirel	Selma Irmak	Behçet Yıldırım
Diyarbakır	Hakkâri	Adıyaman
Ayhan Bilgen	Osman Baydemir	Dirayet Taşdemir
Kars	Şanlıurfa	Ağrı

Saadet Becerekli	Mahmut Celadet Gaydalı
Batman	Bitlis

BAŞKAN – Okunan son önergeye Komisyon katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet?

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKCİ (Denizli) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Adıyaman Milletvekili Sayın Behçet Yıldırım konuşacak.

Buyurun Sayın Yıldırım. (HDP sıralarından alkışlar)

BEHÇET YILDIRIM (Adıyaman) – Teşekkürler Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Divan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Geçen hafta Meclis Başkanımız İsmail Kahraman Adıyaman'a iki günlük bir ziyarete gelmişti, pazartesi günü beraber Adıyaman'dan döndük. Adıyaman'da çok güzel şekilde ağırlandı, Adıyaman'ı beğendiğini, iyi izlenimlerle döndüğünü ifade etti. Kendisini uğurlayanlar arasında hem geçen dönemki AKP Belediye Başkanı, şimdiki yine AKP Belediye Başkanı vardı, devlet protokolü vardı, kimse Adıyaman'ın susuzluktan kavrulduğunu söylememişti. Ben de bu Meclis kürsüsünden bunu dile getirmek zorundayım çünkü halkımız gerçekten bu konuda çok muzdarip, her gün onlarca telefon alıyoruz. Adıyaman resmen susuzluktan kavruluyor.

Adıyaman'ın dört tarafı sularla çevrili. Geçenlerde sulu tarımdan bahsetmiştik ama şimdi bırakın sulu tarımı, içecek su bile bulunmuyor, susuz topraktan, susuz tarımdan bahsediliyor. Bugün ne yazık ki Adıyaman'da susuz insandan bahsedeceğim. Bir aydan fazla bir süredir Adıyaman'da sürekli ve çok uzun saatleri bulan su kesintileri oluyor, halk içecek su bulamayacak duruma geldi.

Buradan yetkilileri uyarıyorum, Adıyaman'ın fahri hemşehrisi olduğunu söyleyen Orman ve Su İşleri Bakanı Sayın Veysel Eroğlu'na özellikle sesleniyorum: Bak, hemşehrilerin 45 derece sıcaklıkta susuzluktan kavruluyor. Düne kadar, geçen hafta ve geçen ay, her zaman demokrasi nöbeti tutan Adıyamanlılar bugün maalesef su nöbeti tutuyorlar. Su toplamak için… Camilerden su topluyorlar, yetmiyormuş gibi, şehre dönüşümlü su vermeyi bile beceremeyen bir belediye anlayışımız var.

Yine buradan bir hekim olarak uyarıyorum: Su kesintileri kısa sürede çözülemezse Adıyaman'da çok ciddi sağlık sorunlarıyla karşılaşacağız. İnsanlar "Evimiz, çevremiz kokuyor, çocuklarımız hastalanıyor." diyorlar. Bizde de doğru dürüst basın olmadığı için, maalesef bu kürsüde yasa yerine Adıyaman'ın sorunlarını dile getirmek zorunda kaldım. Basında yeterince kendimizi ifade edemiyoruz ve bizi görmezlikten gelen bir basın var.

15 Temmuz gecesi basın, medya darbelere karşı olumlu bir sınav verdi; meşruiyetini halktan almayan baskı zor mekanizmalarına karşı demokrasiye sahip çıktı. Darbelere karşı çıkmak büyük bir erdemdir. Takdir edilmesi gereken bir davranış. Yalnız, bu ülkede demokrasi sadece 15 Temmuz gecesinde ve sadece darbe karşıtlığıyla kaldı. Bakın bir ülkenin, bu Meclisin üçüncü büyük partisi , bir muhalefet partisi açıkça yayın yasağına uğradı. Yetmedi, basın, medya şu an çok ciddi anlamda otosansür uyguluyor. Yetmedi, muhalif gazeteler, muhalif yayınlar kapatılıyor, gazeteciler gözaltına alınıyor, Özgür Gündem gazetesi kapatılıyor, basılıyor, gazeteciler, çalışanlar gözaltına alınıyor. Gazetecilere yönelik baskılar, medyada sansür/otosansür iyice yerleşmiş ve içselleştirilmiş durumdadır. Basın özgürlüğü, iktidar sahiplerinin beğenmediklerini de yayınlama özgürlüğüdür.

Gerçeklerin ortaya çıkmasında basın, medyanın önemli önemli bir işlevi var. Gerçeğe sırtını dönen bir basın aynı zamanda özgür bir topluma özünde de demokrasiye sırtını dönen basındır. Bu baskıcı uygulamalara boyun eğen, seyirci kalan, göz yuman veya destekleyen ana akım medya bu baskıcı mekanizmaların günü geldiğinde kendilerini de vuracağını iyi bilmelidir. Varlığınız, merkezî kararlarla, sansür uygulamayla değil, darbelere olduğu gibi her türlü baskı mekanizmalarına karşı çıkmanıza bir borçtur bu. Özgür Gündem gazetesini kapatmakla gerçeklerin üstünü kapatamazsınız. Biz yine özgürlüğe haber ve biz yine özgürlüğe umut olacağız.

Dün sabahlara kadar çalıştık, olumlu bir hava vardı, bunun devamını diliyorum. Gerek kayyum meselesinde olsun gerek Şırnak ve Hakkâri konusunda olumlu gelişmeler vardı. Eksikti ama inşallah bunun devamı gelir. Eğer biz Mecliste bunları olumlu bir havada geçirirsek Meclisin çözemeyeceği

Türkiye'nin hiçbir sorunu yoktur. Yalnız bu dünkü yasa tasarısında özellikle sağlığı ilgilendiren, diğer komisyonu ilgilendiren onlarca madde varken bunlar hiçbir komisyondan geçirilmeden gelmişti. Bu uygulama kanunun yapımından başlayarak katılımı es geçmekle ve yasanın yeterince tartışılmasını engellediği için antidemokratiktir. Yani lafın özü: Gömleğin ilk düğmesi yanlış iliklenince diğerleri de yanlış gider. Yine bu ayın 26'sında üçüncü Boğaz köprüsü açılacak. Keşke ismi de değiştirilip açılsa çok daha iyi olur. Sayın Bakan bizleri de davet etmiş. Büyük projedir ama ismi halkı memnun etmemektedir. İnşallah ismi de değiştirilir.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yıldırım.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 413 sıra sayılı "Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Isparta Milletvekili Süreyya Sadi Bilgiç ile 14 Milletvekilinin Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin (2/1319) 6'ncı maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Bülent Kuşoğlu (Ankara) ve arkadaşları

MADDE 6- (1) Şirket, Şirket tarafından kurulacak diğer şirketler, Türkiye Varlık Fonu ve Türkiye Varlık Fonu bünyesinde kurulacak alt fonlar bağımsız denetime tabidir. Şirket, Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında kurumsal yönetim düzenlemelerine uyar.

(2) Şirket, Şirket tarafından kurulacak diğer şirketler, Türkiye Varlık Fonu ve Türkiye Varlık Fonu bünyesinde kurulacak alt fonların bağımsız denetimden geçmiş yıllık mali tabloları ile faaliyetleri, Başbakan tarafından görevlendirilecek sermaye piyasaları, finans, ekonomi, maliye, bankacılık, kalkınma alanlarında uzman en az üç merkezî denetim elemanı tarafından bağımsız denetim standartları çerçevesinde denetlenir. Denetim sonucunda hazırlanacak rapor her yıl Haziran ayı sonuna kadar Bakanlar Kuruluna sunulur.

(3) Şirket, Şirket tarafından kurulacak diğer şirketler, Türkiye Varlık Fonu ve Türkiye Varlık Fonu bünyesinde kurulacak alt fonların bir önceki yıla ait faaliyetleri ve işlemleri, mali tabloları her yıl ekim ayında Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonu tarafından birinci ve ikinci fıkralar kapsamında hazırlanan ve Başbakanlık tarafından gönderilen denetim raporları da dikkate alınarak denetlenir. Bu denetim sırasında komisyon, kamu kurum ve kuruluşlarında görevli merkezî denetim elemanı ve uzmanlardan yararlanabilir.

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet?

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKCİ (Denizli) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Ankara Milletvekili Sayın Bülent Kuşoğlu konuşacak. (CHP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlarım, bugün Meclisin tatile girmeden önceki son günü. Hepimiz yorgunuz, biliyorum. Dün sabaha kadar da çalıştık. Bu hafta hep böyle yoğun geçti. Ama bu Türkiye Varlık Fonu da çok önemli. Aşağı yukarı sadece İşsizlik Fonu 98 milyar lira, diğer kaynakları da hesaplarsak, onların da fona dâhil olabileceğini düşünürsek çok büyük meblağlar burada söz konusu. Dolayısıyla, hepimizin üzerinde bir vebal var, bu kanunu doğru dürüst çıkarmak zorundayız, daha dikkatli olmak zorundayız. Onun için biraz daha sabrınıza sığınıyorum.

Değerli arkadaşlarım, bu denetim maddesi şu şekilde gelmişti, 6'ncı madde: "Şirket ve Türkiye Varlık Fonu'nun finansal tabloları Sayıştay Kanunu'na tabi değildir, sadece bağımsız denetime tabidir." İlk geliş şekli böyleydi. Daha sonra bunun üzerinde çalıştık, şimdiki hâline getirdik ama o da yeterli değil. Biraz önce okunduğu şekilde düzenlenmesi, değiştirilmesi lazım ama mevcut hâlinden de çok çok ileri bir duruma getirdik.

Değerli arkadaşlarım -ben aynı zamanda başdenetçiyim- bağımsız denetim özel sektör için, şirket ortakları için yapılır. Şirket ortaklarının ya da dışarıdan pay sahibi olanların haklarını korumak için belli dönemler hâlinde bir rapor düzenlenir, hepsinin dikkatine sunulur. Bunu da Sermaye Piyasası (SPK) organize eder. Yani şirketin faaliyetleriyle ilgili, gerçek bir kamu şirketinin durumuyla ilgili bilgi amaçlı bir denetim değildir. Şirket ortaklarının, pay sahiplerinin haklarını korumak için "Ne kadar kâr payı dağıtıldı, doğru mu dağıtıldı, hakka hukuka uygun işlemler yapılıyor mu, mevzuata uygun mudur her şey?" buna bakılır bağımsız denetimde. Halbuki burada çok büyük, devasa bir kamu kuruluşu söz konusu olacak, öyle öngörülüyor, o zaman denetimin olması lazım.

Şimdi, bir şirketiniz olsa bunun denetlenmemesini ister misiniz? Burada, büyük bir kurumsal şirketiniz olacak, milyarları yönetecek ve hiç kimse bunun denetlenmesini istemez. Ama, bize gelen şekliyle "denetlenmesin" isteniyordu maalesef. Bunu anlamak mümkün değil. Bir kamu şirketi olacak, kamu fonları olacak, milyarlar söz konusu olacak, siz bunun denetlenmesini istemeyeceksiniz; olmaz böyle bir şey.

Bir dostum -yeminli mali müşavirliğim de var benim- belirli bir yaşa gelince çocuklarına bırakmak istedi şirketi. Dedim ki: "Denetle." "Ya, yaparım." falan filan dedi ama denetlemedi. Çocukları aldılar, gayet de başarılı görünüyorlardı -Ankara dışında bu bahsettiğim yer- dört beş sene sonra anlaşıldı ki çocuklar birçok şeyi ipotek etmişler ve şirketi bitirdiler, bir süre sonra iflas etmek zorunda kaldı. Babaları hiçbirisini denetlemedi. Ne yapıldığını kayıtlarda hiç gözden geçirmedi, denetim yaptırmadı ya da yapılması gereken denetim raporlarına bile bakmadı. Bitti o şirket. Şu anda iflas etmiş vaziyetteler. Denetim çok önemli bir hadise, hiç ihmal edilmemesi gereken bir hadise. Bizim de bunu çok önemsememiz lazım böyle büyük bir şirkette. Yani, "Mesele yatırımsa gerisi teferruattır." gibi bir anlayışta olmamamız lazım.

Bir konuyu daha söyleyeyim: Şimdi, mevcut şekliyle 6'ncı maddenin (1)'inci fıkrasının son cümlesine bakarsanız şöyle diyor: "Şirket, Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında kurumsal yönetim düzenlemelerine uyar." Hâlbuki, bakın, "SPK düzenlemelerine uyar." diyor burada -Sayın Bakanım, siz de dikkat edin- ama 8'inci maddenin (5)'inci fıkrasında da "6362 sayılı Kanun -yani SPK Kanunu- uyarınca yürürlüğe konan ikincil mevzuata da uymaz." diyor. Bir taraftan "Uyar." diyoruz bir yerde bir tarafta da "Uymaz." diyoruz. Bu, sıkıntı doğuracak uygulamada. Bunlar, tabii, alelacele geldiği için Komisyonda da gözden kaçtı, düzeltilmesi lazım; denetimin de gerçek anlamda yapılır hâle gelmesi lazım.

Biraz sonra bir maddeyle ilgili olarak tekrar huzurunuza geleceğim.

Saygılar sunuyorum efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Madde kabul edilmiştir.

7’nci maddede bir adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 413 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 7’nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Çağlar Demirel	Osman Baydemir	Selma Irmak
Diyarbakır	Şanlıurfa	Hakkâri
Behçet Yıldırım	Filiz Kerestecioğlu Demir	Dirayet Taşdemir
Adıyaman	İstanbul	Ağrı
Saadet Becerekli		Mahmut Toğrul
Batman		Gaziantep

BAŞKAN – Okunan önergeye Komisyon katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet?

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKCİ (Denizli) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde İstanbul Milletvekili Sayın Filiz Kerestecioğlu Demir konuşacak.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yazar Aslı Erdoğan’ın az önce tutuklanmasını şiddetle kınadığımı ifade ederek sözlerime başlamak istiyorum.

Yasalarınızla ilgili konuşmayacağım. Yasalarınız diyorum çünkü bu tarihî dönemde getirdiğiniz emek, doğa, insan hak ve özgürlükleri karşıtı yasalarla sizler tarihe geçeceksiniz, biz geçmeyeceğiz. Bunlar yasa yapma usulüne, siyasi ahlakına aykırı olduğu gibi, içerikleri de şu anda yaşadığımız gerçeklerle hiç alakalı değil, dolayısıyla Meclisin çalışması da öyle.

Darbe girişimi oldu ve Darbe Araştırma Komisyonu kuruldu, toplanıyor ve bugüne kadar nasıl geldik, bundan sonra neler yapmalıyız, onu mu görüşüyor? Hayır. İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu bunca insan hakları ihlali varken üçte 1 üyesinin talebine rağmen toplanıyor mu? Hayır. Uzlaşarak topu topu 2 komisyon kurulmuştu, 2’ncisi de Çocuk İstismarını Araştırma ve Önleme Komisyonuydu. Bu Komisyon çalışıyor mu? Evet, çok çalıştık, 2 tane örnek pırıl pırıl yeri ziyaret ettik, onlarca uzman dinledik, ondan sonra da ısrarlarla Karaman’a gittik. Nizip dedik, İslâhiye dedik, kampları ziyaret edelim dedik, giremedik o kamplara, kendi kendimize raporlar tuttuk ve bunlar kabul görmedi.

O zaman şimdi dinleyin arkadaşlar, Suriye’de iç savaştan kaçarak Antep’in İslâhiye ilçesine yerleşen ve tarım işçisi olarak çalışan ailenin dokuz aylık kız çocuğuna bugün tecavüz edildi ve annesi tarafından hastaneye götürülen bebeğe tecavüz edildiği tanısı konuldu. Çocukları dâhi koruyamıyoruz. Bu Mecliste yapılan pek çok şey sadece bir üst aklın yönlendirmesiyle, yürütmesiyle yapılıyor, geriye kalan her şeyi “mış” gibi yapıyoruz; yaptığımız gerçek bir şey, bir araştırma, önleme, engelleme yok. 15 yaşını doldurmamış her çocuğa karşı gerçekleştirilen cinsel davranışlar cinsel istismar sayılacağına dair hüküm kaş göz arasında iptal ediliyor ve çocukları korumak adına buna tepki gösteren İsveç Dışişleri Bakanına tepki olarak Atatürk Havalimanı’na “Tecavüz ülkesi İsveç” yazıları asılıyor. Bir uluslararası havaalanında böyle bir şey nasıl olabilir?

Savaş, darbe, OHAL, baskı şiddet döngüsü yaratır. Neredeyse hareket eden her şeye; çocuğa, hayvanlara dâhi tecavüz eden bir eril şiddet dolaşıyor etrafımızda. Biçimleri de giderek daha da vahşileşiyor. Geçen hafta trans bir kadını, Hande Kader'i yakıyor; bir ay önce Eskişehir'de Kader Kaya'yı, gencecik bir kadını boğarak öldürüyor ve daha niceleri. Yetmiyor, doğayı öldürüyor; yetmiyor, ağaçları öldürüyor; yetmiyor, iş cinayetlerinde işçileri öldürüyor.

Nereden ne zaman geleceği belli olmayan patlamalarla yaşadığımız bir yılı geride bıraktık ve Türkiye tarihi böylesi bir şiddet ortamını daha önce görmedi arkadaşlar. Şiddet şiddeti doğuruyor ve biz bu sarmalın içerisinde sanki bir şey olmamış gibi burada varlık fonu yasaları konuşarak, sermayeye nasıl daha fazla sermaye katarız diye düşünerek, nasıl devleti bir şirket gibi yönetiriz diye düşünerek yasalar yapmaya devam ediyoruz. Bu savaşı ve her alana yayılan bu şiddet sarmalını durdurmalıyız, bundan başka hiçbir alternatifimiz, hiçbir çaremiz yok.

Hepinize saygılar sunarım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Madde kabul edilmiştir.

8'inci maddede iki adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 413 sıra sayılı "Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Isparta Milletvekili Süreyya Sadi Bilgiç ile 14 Milletvekilinin Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin (2/1319)" 8''inci maddesinin (5) fıkrasının madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla

Utku Çakırözer	Kadim Durmaz	Bülent Kuşoğlu
Eskişehir	Tokat	Ankara
Zekeriya Temizel	İlhan Kesici	Musa Çam
İzmir	İstanbul	İzmir

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 413 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Çağlar Demirel	Osman Baydemir	Selma Irmak
Diyarbakır	Şanlıurfa	Hakkâri
Dirayet Taşdemir	Saadet Becerekli	Behçet Yıldırım
Ağrı	Batman	Adıyaman

Abdullah Zeydan	Mahmut Toğrul
Hakkâri	Gaziantep

BAŞKAN – Okunan son önergeye Komisyon katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet?

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKCİ (Denizli) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Hakkâri Milletvekili Sayın Abdullah Zeydan konuşacak.

Buyurun Sayın Zeydan. (HDP sıralarından alkışlar)

ABDULLAH ZEYDAN (Hakkâri) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Dün, Hakkâri ve Şırnak illerinin merkezlerinin taşınmasıyla ilgili madde burada 4 partinin ortak önergesiyle geri çekildi. Bu davranıştan dolayı 4 siyasi partimize teşekkür ediyoruz.

Hakkâri'nin maddi kazanımları bir tarafa, en önemlisi, çok uzun yıllardır yakın coğrafyasına yönetim merkezliği yapmış, köklü tarihini, kültürünü korumak ve yaşatmak, bu anlamda da maneviyatını hep beraber sahiplenmemiz önemliydi.

Saygıdeğer milletvekilleri, uzun yıllardır hem Sayın Cumhurbaşkanı hem Sayın Başbakan defalarca Yüksekova'nın il yapılması gerektiğini dile getirmişlerdir. Dün Yüksekova'ya giden Sayın Özhaseki, Twitter hesabından "Bugün incelemelerde bulunmak üzere çiçeği burnunda ilimiz Yüksekova'dayız." diye yazı yazmıştır ve bu da halkımızda il olma konusunda bir beklenti yaratmıştır.

Tasarı görüşülmeden önce, önceki maddelerinde Hakkâri ve Şırnak'ın il kalması, bununla beraber Yüksekova ve Cizre'nin de il yapılması konusunda defalarca görüşlerimizi dile getirdik. Aynı şekilde Derecik beldesinin de ilçe yapılması konusunda isteğimizi ve görüşlerimizi dile getirdik. Nasıl ki dört partinin Hakkâri ve Şırnak illerinin statülerinin korunması adına ortaya koydukları ortak tavırdan umutlanan, beklenti içerisine giren Yüksekova ve Cizre halkı ve Derecik beldesinde yaşayan insanlarımız için de bu ortak tavrın ortaya çıkacağını umut ediyoruz.

Bu ortak tavrın devamının toplumumuzun acil sorunlarının çözümü doğrultusunda sürdürülmesi bütün ülkenin menfaatine olacaktır. Halkımızın hepimizden beklentisi 1921 Anayasası ruhuyla herkesi kapsayan, eşitlikçi, özgürlükçü, çoğulcu, demokratik bir anayasayla tarihe ve halkımıza karşı sorumluluğumuzu yerine getirmektir. Temennimiz bunun gerçekleşmesidir.

Bu duygularla yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 413 sıra sayılı "Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Isparta Milletvekili Süreyya Sadi Bilgiç ile 14 Milletvekilinin Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin (2/1319)" 8'inci maddesinin (5) fıkrasının madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Bülent Kuşoğlu (Ankara) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet?

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKCİ (Denizli) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Ankara Milletvekili Sayın Bülent Kuşoğlu konuşacak.

Buyurun Sayın Kuşoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

AHMET GÜNDOĞDU (Ankara) – Bülent Bey şimdi iki dakikada bitirir.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, bu son.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; Sayın Başkanın söylediği gibi yani onun söyleminden anladığım kadarıyla herkesin sabrı son noktaya geldi ama hakikaten demin de söylediğim gibi, bunlar çok önemli. Sonuçta üzerimizde bir vebal var, bu görevi, bu sorumluluğu yerine getirmek zorundayız hep beraber. Onun için, bu muafiyet ve istisnalar maddesinde de söz aldım. Aşağı yukarı 3 sayfaya yakın muafiyet ve istisna sayılmış 6 bölüm hâlinde değerli arkadaşlarım.

Şimdi, bir şirketin muafiyet ve istisnası çok diye o şirketin başarılı olması mümkün müdür? Hangi şirket çok fazla muafiyet ve istisnası var diye başarılı yatırımlar yapar? Yani, biraz önce denetim maddesinde söylediğim gibi, "Mesele yatırım yapmaksa gerisi teferruat." böyle bir şey düşünülemez. Yani, devletle ilgili bir şey yapıyorsanız, işin içinde devlet varsa muhakkak ki kurallara, kanuna uymak zorundasınız, onları en iyi şekilde yerine getirmek zorundasınız. Özellikle devletin bu konularda örnek olması lazım. Bu fon, sonuçta sermaye piyasasında hizmet verecek, çalışacak; diğer fonlar var, onlarla beraber rekabet edecek. Dolayısıyla, bu kadar fazla muafiyet ve istisnasının olması, bu şirketin ya da bu fonların başarılı olacağı anlamına gelmiyor. Bir yığın sıkıntı çıkaracaktır, bundan eminim.

Şimdi, asıl, bunanla beraber, bu fonu ve bu şirketi getirirken bana göre, yapılması gereken başka şeyler vardı. Çok iyi bir çalışma yapılması gerekiyordu, altyapı çalışması yapılması gerekiyordu, eksikliklerin saptanması gerekiyordu, ondan sonra gelmesi gerekiyordu. Fonu kuruyorsunuz, bir fon şirketi kuruyorsunuz, fonları oluşturuyorsunuz; peki, uluslararası piyasalarda "Bunu özellikle istikrar için getiriyoruz, küresel istikrarsızlıklara karşı getiriyoruz." diyorsunuz. O zaman getirin, dünyada örnekleri olduğu gibi; Çinlilerin, Almanların, Korelilerin olduğu gibi. Onların fonları var, bir de büyük şirketleri var belli sektörlerde, belli sektörleri belirleyen o sektörlerde belirleyici olan hem fiyat konusunda hem de eğilimler konusunda, teknoloji konusunda belirleyici olan şirketleri var. Şirketler de kuralım. Var mısınız? Yok. Bu yok, sadece bir fon getiriyorsunuz, fonun kaynaklarını net olarak ortaya koyamıyorsunuz "Küresel piyasalarda rekabet edeceğiz." diyorsunuz. Sayın Bakanım, olmaz böyle. O şirketleri de kurmak zorundasınız. Bununla beraber, bu fonlarla beraber onlar da mücadele edecek ki kriz dönemlerinde özellikle istikrarsızlıklar söz konusu olmasın, maksat buysa.

Bakın, altyapısını hiçbir şekilde çalışmadan getirmişsiniz. Türkiye'de yabancıların şu anda gözdesi banka sektörü. Bakın, ben rakamları çıkardım, hisselerle ilgili yabancıların yaptığı hisse senedi tercihleriyle ilgili olarak son durum şöyle: 5 milyar 977 milyon liralık yabancıların nominal değerli alımları var. Bunların piyasa değeri 42 milyar lira, bu 5,9 milyarın piyasa değeri 42 milyar lira ve bunlar ağırlıklı olarak şöyle: Sanayi, hizmet ve mali sektörlere vurursam nominal değer olarak 1 milyar 227 milyon lirası sanayide, bunun piyasa değeri 12 milyar lira. Hizmetler sektöründe 844 milyon liralık bir yatırım yapmışlar, piyasa değeri 9 milyar 227 milyon lira. Mali sektörde ise 3 milyar 798'lik bir yatırım yapmışlar, 21 milyarlık bir piyasa değeri var. Yani toplam 42 milyar liralık piyasa değeri olan yatırımların yarısı mali sektörle ilgili, bankacılıkla ilgili bunların. Şimdi, biz bir tane daha bunlara rakip olacak bir alana giriyoruz ve bununla ilgili altyapı çalışmasını yapmadan buraya getiriyoruz. O kurulması gereken fonlarla beraber şirketler de var, büyük devlet destekli özel sektör şirketleri var uluslararası alanda rekabet eden, ülkelerinin menfaatlerini koruyan; onları da ihmal ediyoruz, ondan sonra diyoruz ki: Biz bu fonla Türkiye'yi kurtaracağız.

Şurada, geldiğinde fonun amaçlarına bakın; büyüme oranına ilave artışın sağlanması, yapılacak yatırımlarla istihdam sağlanması falan filan yani Türkiye'yi neredeyse kurtaracak. Yok böyle bir şey, yok böyle bir çalışma. Böyle bir çalışma ile böyle bir fonun gelmemesi gerekirdi.

Bu vesileyle tekrar hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kuşoğlu.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Madde kabul edilmiştir.

9'uncu maddede bir adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 413 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Çağlar Demirel	Selma Irmak	Behçet Yıldırım
Diyarbakır	Hakkâri	Adıyaman
Mahmut Toğrul	Osman Baydemir	Dirayet Taşdemir
Gaziantep	Şanlıurfa	Ağrı
Saadet Becerekli		Lezgin Botan
Batman		Van

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet?

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKCİ (Denizli) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Van Milletvekili Sayın Lezgin Botan konuşacak.

Buyurun Sayın Botan. (HDP sıralarından alkışlar)

LEZGİN BOTAN (Van) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, Aslı Erdoğan'ın -Özgür Gündem gazetesi yayın yönetmeni- fikirlerinden ve düşüncelerinden dolayı tutuklanmış olması 21'inci yüzyılda, 2016'da Türkiye'nin ve hepimizin, bu Meclisin ortak ayıbıdır. İnsanların düşüncelerinden, fikirlerinden ve yazdıkları yazılardan dolayı tutuklanıyor olması büyük bir ayıptır, burada bir kez daha kınıyorum ve Aslı Erdoğan'ın derhâl serbest bırakılmasını burada salık veriyoruz.

Sayın Başkan, bu torba yasa anlayışıyla yasama organı kamuoyunda ciddi bir şekilde itibarsızlaştırılıyor. Yasa koyucu, konjonktüre göre yasa yapmaz. Yasama organı temel toplumsal ihtiyaçları gözeterek, kamu yararına, uzun erimli yasalar yapar ancak iktidar partisi günübirlik politikalara bağlı olarak, parmak demokrasisine dayalı torba yasalar ile kamu karşıtı yasaları Meclisten geçirmeye çalışıyor. Bunun en iyi örneği, AKP iktidarı döneminde yapılan kimi yasalardır, KİK Yasası onlarca defa değiştirilmiştir, Millî Eğitim Kanunu AKP iktidarı döneminde defalarca değiştirilmiştir. Benzeri, sağlık alanında keza, defalarca ama defalarca aynı partinin -on beş yıllık iktidarın- neredeyse on beş yıla yaklaşan iktidarı döneminde defalarca değiştirilmiştir. Allah aşkına, burada sormak lazım, bu nasıl bir zihniyet? Siz on beş yıllık kesintisiz bir iktidarsınız ve millî eğitimde, sağlık politikalarında, ekonomide ve KİK yasalarında onlarca defa, her gelen bakana, her gelen müsteşara, her gelen bürokrata göre yasalar çıkarıyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, yasaları ortak akıl, ortak irade, genel, geniş bir toplumsal mutabakatla yapmadığınız sürece bu durum aynen devam edecek ve öyle ki bu yasalar eni sonu dönüp dolaşacak, yine, aynen iktidarın bizzat kendi eline, ayağına dolanacaktır. Düşünün, devletin iştirakçi olduğu bir fon kuruluyor, Varlık Fonu kuruluyor ve devletin iştirakçi olduğu bu fon aslında yasalara göre bizzat kendisinin denetleme mekanizmasının Mecliste olması gerekirken Meclis bu süreçten dışlanıyor. Kamu kaynaklarını satacaksınız, bir Varlık Fonu'nun içine koyacaksınız ama kamu adına denetleme yetkisine sahip olan Meclisi etkisizleştirecek, Meclisi baypas edeceksiniz, Meclisin bu konuda denetleme mekanizmalarını işletmede ve denetlemede söz hakkını elinden alacaksınız. Halk adına denetleme yetkisine sahip olan Meclisin kamu varlıklarının içine konulduğu -kamu yararı eğer gözetiliyorsa- bu kamu yararı gözetilen fonları mutlaka ciddi bir şekilde kamu adına, halk adına denetlemesi gerekiyor. Hem yasayı Meclisten geçireceksiniz hem de Meclise diyeceksiniz ki: "Siz denetleme yetkisinde de söz sahibi olmayacaksınız." Oysa ki mevcut olan yasalardan da, vicdani, ahlaki açıdan da Meclisin kamu adına kamu kaynaklarının içine konulduğu bir fonu mutlaka denetlemesi gerekiyor. En önemlisi, günümüz dünyasında şeffaflık, katılımcılık, çoğulculuk, adil paylaşım ve mutlaka demokratik denetim mekanizmasının bu nesnel evrensel ilkeler çerçevesinde devleti demokratik temelde yeniden inşa etmek ve bu anlayışla salt sermayenin çıkarlarını değil, aynı zamanda işçinin, yoksulun, gençlerin, kadınların da çıkarlarını, bilfiil tüm kamunun çıkarlarını gözeten bir yerde bu denetleme mekanizmalarının geliştirilmesi gerekiyor. Rahmetli Özal döneminde de benzer bir fon kurulmuştu "Konut Edindirme Fonu." adında. Biliyorsunuz, birçok fon kuruldu. İLKSAN, yine, ilkokul öğretmenlerinin güya konut sahibi olması için kurulmuştu. Bütün bu fonların nasıl fiyaskoyla sonuçlandığını biliyoruz. Özel iletişim vergisinin nasıl amacının dışında kullanıldığını biliyoruz. Dolayısıyla, bütün bu fonların kullanılması, dış sermayenin Türkiye'ye gelebilmesi için mutlaka barışın, demokrasinin tesis edilmesi lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LEZGİN BOTAN (Devamla) - Çünkü savaş ve çatışmanın olduğu bir yerde, insan ve ekonomik kaynakların heba olduğu bir yerde maalesef yatırımın gelmesi veya gerçekten kamunun çıkarına bir işin yapılacağını düşünmek akıl dışı.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Botan, teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Önerge kabul edilmemiştir.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Madde kabul edilmiştir.

10'uncu maddede bir adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 413 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Çağlar Demirel	Osman Baydemir	Selma Irmak
Diyarbakır	Şanlıurfa	Hakkâri
Dirayet Taşdemir	Behçet Yıldırım	Saadet Becerekli
Ağrı	Adıyaman	Batman
Mahmut Toğrul		Kadri Yıldırım
Gaziantep		Siirt

BAŞKAN – Okunan önergeye Komisyon katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet?

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKCİ (Denizli) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Siirt Milletvekili Sayın Kadri Yıldırım konuşacak.

Buyurun Sayın Yıldırım. (HDP sıralarından alkışlar)

KADRİ YILDIRIM (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Muhtelif konu ve tasarılar Meclise getirilirken bu konu ve tasarılar geniş halk kesimlerini ilgilendirirken pek dikkate alınmayan bir önemli prensibe dikkat çekmek istiyorum ki o da istişaredir. İstişare, doğruyu bulmak için ilgili kişi ve kesimlerin görüşlerine başvurarak yapılan görüş alışverişidir ve kararları da bu görüş alışverişinin sonucuna göre vermek veya vermemektir.

İstişare, kolektif bir akıl olgusu olduğu için diktatörlüğe giden yolu kapatmanın da en etkili ve önemli yoludur. Saidi Nursi'nin dikkat çektiği gibi tesâdümü efkârdan hakikat doğar yani farklı fikirleri, görüşleri çatıştırmaktan gerçekler ortaya çıkar.

Dinimiz İslam da istişareye büyük önem veren bir dindir. Örneğin Kur'an-ı Kerim'in bir ayetinde, Allah, Hazreti Peygambere hitaben şöyle emrediyor: "..."(x) yani "Bir şey yapmak isterken, bir şeye karar verirken insanlarla istişare et." Bu emre harfiyen uyan Hazreti Peygamber hiçbir şeye tek başına karar vermemiş, her kararı ortak akıl olan istişareye göre almıştır, hiçbir zaman "Her şeyi ben bilirim." dememiş, kendi görüşü olmasa bile, katılmasa bile istişare neticesinde ortaya çıkan karara her zaman uymuştur. Hazreti Peygamber bir hadisinde şöyle buyuruyor: "…"(xx) Yani, "İstişare edenler zarar etmezler." Hazreti Ali Efendimiz de şöyle diyor: "İstişareyi terk edenler doğru yolu bulamazlar."

Mecliste bunun somut örneklerine rastlamamız az da olsa mümkündür. Örneğin, istişare edilmeden getirilen kayyum tasarısı ile Hakkâri ve Şırnak illerinin ilçe yapılmak istendiği tasarıların doğru olmadığı istişare neticesinde ortaya çıktı ve bu tasarıların şimdilik geri çekilmesinin de yine istişareyle doğru olduğu ortaya çıktı. Gönül ister ki, bundan sonraki tasarılar ve konular da 4 partimizin istişaresiyle ve kolektif aklıyla kabul edilsin veya reddedilsin; halkın ilgili kesimlerinin görüşlerine başvurularak kabul edilsin bunlar veya kabul edilmesin. O zaman, Hazreti Peygamberin buyurduğu gibi, "İstişare edenler zarar etmezler." ve o zaman Hazreti Ali Efendimiz'in buyurduğu gibi "İstişareyi terk edenler doğru yolu bulamazlar." Ben de bu Mecliste bu istişare mekanizmasının hakkıyla yerleşeceği ümidiyle yüce Meclisi, bütün saygıdeğer milletvekili arkadaşlarımı selamlıyorum ve bu son günde, son gecede bu tatilin hepimize hayırlara vesile olmasını diliyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Yıldırım.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

(x) Bu bölümde hatip tarafından Ali İmran Suresi'nin 159'uncu ayeti okundu.

(xx) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11'inci maddede bir adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 413 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Çağlar Demirel	Selma Irmak	Behçet Yıldırım
Diyarbakır	Hakkâri	Adıyaman
Ayşe Acar Başaran	Osman Baydemir	Dirayet Taşdemir
Batman	Şanlıurfa	Ağrı
Saadet Becerekli	Mahmut Toğrul	
Batman	Gaziantep	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet?

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKCİ (Denizli) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Batman Milletvekili Sayın Ayşe Acar Başaran konuşacak.

Buyurun Sayın Başaran. (HDP sıralarından alkışlar)

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu teklifin de sonuna geliyoruz. Evet, bir sürü şey söyledik, muhtemelen teklif de geçecek, ancak gerçekten bu Mecliste bir yıllık yaptığımız çalışmalara baktığımızda, ben, iktidarın kendisinin bir paralel evrende yaşadığına artık ikna oldum, çünkü anlattıklarını ve gerçekliği yan yana koyduğumuzda arasında müthiş bir farkın olduğunu görüyoruz. Biz, ülkemizde sanki şu anda müthiş bir refah içerisindeyiz; ekonominin durumu çok iyiymiş gibi, herkesin evinde yastıkların içerisinde altınlar, paralar varmış gibi, bir de bu fazlalıktan, bu bütçe fazlalığından bir fon kuracakmışız. Aslında, bunun gerçekten bir hayal ürünü olduğu çok net ortadayken, dediğim gibi, biz, zaten yılın başından beri iktidarın bütün çalışmalarının ya da yansıttığı, gösterdiği bütün çalışmalarının aslında bir hayal ürünü olduğunu, esasında manipüle ettiği gerçekleri buradan net olarak görüyoruz. Bu çalışmaya neden gerek duyuldu, açıkçası çok anlam veremiyoruz, çünkü şu anda Türkiye iflasın eşiğinde, bu çok net görülüyor. Ekonomimizin çok iyi olduğu buradan her defasında söylense, bu şekilde halka anlatılsa da biraz gazeteleri açıp, o farkında olmadığımız halkın gündemine bir geri dönersek, insanların üzüm için cenaze namazı kıldırdığını, yine bu yaz süreci içerisinde insanların turist için turist duasına çıktığı bir süreçten geçiyoruz. Bu süreçte, dediğim gibi, kalkıp bir de "Biz bir fon kuralım, buradan halkın cebindeki üç kuruşu da alalım ve birilerini zenginleştirelim." üzerinden şu anda bir yasa tasarısını konuşmuş bulunuyoruz, konuşuyoruz ve konuşmaya devam ediyoruz. Ve her defasında, gerçekten, yine, dediğim gibi, bizi şaşırtan bir durum: Avrupa ülkeleriyle, diğer gelişmiş ülkelerle kendimizi bir şekilde karşılaştırma durumu… Keşke bunu diğer durumlarda da karşılaştırsak, o ülkelerdeki demokrasi üzerinden de karşılaştırsak, "Ya, esasında bir ülkenin ekonomik refahının artması için, bir ülkede gelişmişlik seviyesinin artması için en önemli şey demokrasidir, iç barıştır." desek ve asıl meselemize geri dönsek, işte, emin olun o zaman bu şekilde birilerini zengin edecek fonlar kurmak yerine halkın gerçek gündemine dönmüş olacağız.

Bütün arkadaşlarımızın da bugün buradan ifade ettiği şeyi ben bir daha söylemek istiyorum: İçte ve dışta sürekli bir çatışma hâli varken, iç ve dış barış sağlanmamışken ülkenin bu şekilde gelecek kanun tasarılarıyla, hayal ürünleriyle, yani gerçeklerle hiçbir şekilde bağdaşmayan bu şekilde projelerle biz bu ülkeyi kalkındıramayız arkadaşlar. Bu ülkenin kalkınmasının tek bir yolu ve yöntemi var: İçte ve dışta barışı sağlamak, iç barışı ve iç demokrasiyi yüzde 100 hâle getirmek ve esasında bu kapitalist sistem yerine doğamızdaki şeye geri dönmek, ekolojik ekonomiye geri dönmek. Evet, fonlar kuruluyor. Bu fondan kim zenginleşecek? Birileri birine rant sağlayacak ve bunun üzerinden kendini zenginleştirecek. Fakirin daha fakir olacağı, zenginin daha zengin olacağı bir fona biz buradaki, Meclisteki milletvekilleri olarak katkı sunacağız. Bu fonu kullananlar ne yapacak? Evet, belki köprüler kuracak, evet, belki yollar yapacak ama bu yolları yaparken, bu köprüleri yaparken halka hiçbir şekilde sormayacak, doğayı talan edecek ve en sonunda biz ülkeyi batırmakla kalmayıp aslında dünyanın da sonunu getirmek için adım adım bunu örmeye devam edeceğiz. İşte, biz diyoruz ki: Bu yanlıştan geri dönelim. İşte, demokrasiyi sağlamak için, toplumsal barışı sağlamak için, esasında, gelip biz asıl meselelerimizi burada konuşalım. Eğer onları çözersek, emin olun, Türkiye'deki ekonominin gelişmemesi için önümüzde hiçbir engel yok. Gelin, halkın gündemini burada konuşalım. Halk cebindeki parayı sizden, iktidardan korumaya çalışırken siz sanıyor musunuz ki bu fonlara güvenecek ve bu fonlar üzerinden biz bu ülkede bir kalkınmayı sağlayabileceğiz ya da bu halka hizmet ettiğinize inandırabileceğiz. Buna halkın artık inanmadığı çok açık ve net ortada.

Ben bu kanun tasarısının bir daha halka da sorularak, halkın da görüşü alınarak tekrar değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Madde kabul edilmiştir.

12'nci maddede bir adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 413 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Çağlar Demirel	Selma Irmak	Behçet Yıldırım
Diyarbakır	Hakkâri	Adıyaman
Nihat Akdoğan	Osman Baydemir	Dirayet Taşdemir
Hakkâri	Şanlıurfa	Ağrı
Saadet Becerekli	Mahmut Toğrul	
Batman	Gaziantep	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet?

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKCİ (Denizli) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Hakkâri Milletvekili Sayın Nihat Akdoğan konuşacak.

Buyurun Sayın Akdoğan. (HDP sıralarından alkışlar)

NİHAT AKDOĞAN (Hakkâri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 413 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 12'nci maddesi üzerinde söz almış bulunuyorum.

Ama, dün, özellikle bütün arkadaşlarımızın da bildiği gibi, aslında hepimizi heyecanlandıran, burada ortaya çıkan ortak duygu, bazı illerin bir anda isimlerinin değiştirilmesini, bir anda yerlerinin değiştirilmesini, bir anda oradan binlerce insanın göçmesini engelleyen duruş gerçekten… Burada emeği geçen bütün arkadaşlarımıza bütün kamuoyu adına teşekkür etmek istiyorum. Gerçekten de bugüne kadar belki bizde asla kültür olmayan bir şeyle karşılaştık. Gelen insanların burada bir baskı oluşturması… Burada, işte, siz neden böyle bir karara varıyorsunuz? Ülkenin Meclisinin bombalandığı bir yerde, şu anda böyle bir yerde siz neden karar veriyorsunuz? Buradaki bütün partilerin -komisyonlardan tutun, buraya kadar- arkadaşlarımızın da hepsinin emeği oldu ama özellikle bir şeyi de belirtmek isteriz ki bu sadece Hakkâri'yle, Şırnak'la alakalı değildi. Bir de belediyelerin mallarına el koyma; yönetimlere, buraya halkın vermediği yetkiyi, bir anda halkın yerele yönelik ortaya koymuş olduğu demokratik reaksiyonlarını, o yetkiyi biz buradan bir valiye, bir kaymakama, bir müfettişe vererek oradaki yerelin üzerinde yeniden daha çok merkezi güçlendiren bir konuma gidecektik ki buradaki arkadaşların duruşu onu belki hafifletti ama ortadan kaldıramadı. Özellikle, 23 ve 50'nci maddelerin ne kadar sıkıntılı olduğunu hepimiz şu anda görüyoruz çünkü burada sadece güç merkezi olmak isteyen bir yapı var, her şeyin kendine bağlanmasını isteyen bir yapı var. Dolayısıyla, bu demokrasinin, birlikte yaşamın, farlılıklara tahammül etmenin önündeki en büyük engelin bu olduğuna inanıyoruz. Bu maddelerin doğrudan -belki şu anda da üzerinde görüşmeler yapılıyor- gerçekten de bu kanun tasarısından çıkartılması gerekiyor çünkü burada amaçlanan sadece bir şey vardır: Kürtleri sindirmek, gücünü pekiştirmek, diğeri de muhalefeti etkisiz hâle getirmek. Dolayısıyla, buradan demokrasinin çıkmayacağını hepimizin bilmesi gerekiyor çünkü siz bir taraftan burada bunu yaparken diğer taraftan KHK'larla bunu zaten getiriyorsunuz, zaten o yetkileri müfettişlere veriyorsunuz.

Diğer bir şey, gerçekten de burada ismi çok zikredildi. İlçeler vardı, komisyonda bakan da bahsetti. Bakan gittiği yerde o umudu vermiştir. İşte, beldenin ilçe yapılması, ilçenin il yapılması… Önümüzdeki süreçte gerçekten de o umutların kırılmaması adına hem Derecik beldesinin ilçe yapılması, Yüksekova, Cizre'nin il yapılması hepimizin, 26'ncı Dönem Parlamentosunun boynunun bir borcu olsun.

Değerli arkadaşlar, bugün özellikle Türkiye'de bizim önümüzü açan aydınlarımızın siyasi görüşlerinden ya da başka bir halka yönelik yapılan zulümden dolayı ortaya çıkıp o insanları savunduğu bir yerde bugün kitapları 15 dile çevrilen Aslı Erdoğan'ın tutuklanması gerçekten de bu döneme, 2016 sürecini yaşayan bir ülkeye yakışmamıştır. Biz, Aslı Erdoğan gibi şu anda içeride olan birçok gazetecinin, aydının serbest bırakılmasıyla bu ülkenin önünün açılacağına inanıyoruz. Gerçekten bu süreçte bu kadar birlikte hareket eden bir muhalefet varken bunun, Kürt sorununun çözümü konusunda da bu Meclis iradesini ortaya koyabilir, dökülen kanın, gözyaşının önüne de geçebilir. Bu feraset bu Mecliste vardır, yeter ki birbirimizi farklılıklarımızla kabul edelim.

Bütün Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akdoğan.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Madde kabul edilmiştir.

Sayın Özel, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

21.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, yazar Aslı Erdoğan'ın tutuklanmasına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, çok teşekkür ederim.

Biz de Aslı Erdoğan'ın tutuklanmasını büyük bir üzüntüyle öğrenmiş bulunuyoruz. Çok kısaca Genel Kurula şunu hatırlatmak isteriz ki bir ülkede bir darbe girişimi, yaşadığımız bu korkunç darbe girişimi başarılı olsaydı çok sayıda akademisyen, gazeteci ve sanatçı gözaltında uzun süreler tutulacak, daha sonra tutuklanarak hapishanelere konacaktı. Bugün geldiğimiz nokta, bir darbe tehlikesini hep birlikte demokrasiye sarılarak savuşturmuş bir ülke görüntüsünden daha çok darbenin başarılı olduğu bir ülke görüntüsüne yakışmaktadır. Bu yüzden de Türkiye'nin bundan kurtulması için yüce Meclisteki tüm partilerin yani siyaset kurumunun topyekûn, özellikle akademisyenlerin, gazetecilerin ve sanatçıların üzerindeki bu lince varan saldırıya engel olunmasıyla, eğer bir suç varsa da özellikle topluma mal olmuş bu kişiler için tutuksuz yargılama sürecinin mutlaka hayata geçirilmesiyle ilgili toplumsal duyarlılığa Meclisin de kayıtsız kalmaması gerektiğini değerlendiriyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Sayın Başkan…

BAŞKAN – Buyurun Sayın Demirel.

22.- Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in, yazar Aslı Erdoğan'ın tutuklanmasına ilişkin açıklaması

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ne yazık ki Aslı Erdoğan'ın tutuklanma haberini aldık. Yani, Aslı Erdoğan gazetede yazı yazdığı için tutuklandı ve bunun gibi birçok…

HİKMET AYAR (Rize) - Ne yazdı, ne yazdı?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Ne yazarsa yazsın!

GARO PAYLAN (İstanbul) – Okudun mu? Oku, oku!

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Yani, buna bile tahammül edemiyorsanız bizim size söyleyecek hiçbir şeyimiz yoktur. Demokrasi, özgürlükler…

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, dinleyelim lütfen.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Tabii, sizin gibi düşünmediği için tutuklandı şu anda.

BAŞKAN – Karşılıklı konuşmayalım Sayın Demirel.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Çünkü o düşüncelerini ifade etti, özgürce ifade etti. Ama, siz, tahammül etmediğiniz için, bugün burada bile sözümüzü keserek buna tahammül edemediğiniz için bugün gazeteciler, akademisyenler, yazarlar hepsini tutuklama gerekçesiyle farklı algılıyorsunuz.

EMRULLAH İŞLER (Ankara) – Saatlerce dinliyoruz ya! Niye tahammül edemiyoruz ya? Saatlerce konuşuyorsunuz her gün!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri…

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Bunu buradan da tüm Türkiye kamuoyu bir kez daha görmüş oldu, Genel Kuruldaki iktidar partisinin aslında düşüncesinin ne olduğunu bir kez daha gördü.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Başkan, sözümü tamamlayacağım çünkü bırakmadılar.

BAŞKAN - Bir dakika daha ek süre veriyorum.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Şimdi, bir ülkede eğer demokrasi varsa, düşünce özgürlüklerini ifade ederse gazeteciler, yazarlar, akademisyenler bir gazeteye yazı yazdıkları için tutuklanmazlar. Ama, ne yazık ki Türkiye'de demokrasi ve özgürlükten bahsetmek özellikle de son dönemlerde mümkün değil. Çünkü siyasetçi, gazeteci ve akademisyenler yazı yazdıkları için, düşüncelerini ifade ettikleri için tutuklanıyorlar. O yüzden, aslında bunun heveslisi kimdi? 15 Temmuzda darbe girişiminde bulunan darbecilerdi, bunu yapmak isteyen onlardı ama bugün bakıyoruz ki darbeden sonra da düşünceye tahammül yok.

Aslı Erdoğan, rahatsız, hasta bir akademisyen, bir yazar, bir düşünür; tekrardan bir kez daha söylüyoruz, Aslı Erdoğan'ın serbest bırakılması gerekiyor.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Isparta Milletvekili Süreyya Sadi Bilgiç ile 14 Milletvekilinin Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1319) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 413) (Devam)

BAŞKAN -13'üncü maddede bir adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 413 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinde yer alan "kanun hükümlerini" ibaresinin "kanunu" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Çağlar Demirel	Osman Baydemir	Selma Irmak
Diyarbakır	Şanlıurfa	Hakkâri
Dirayet Taşdemir	Behçet Yıldırım	Saadet Becerekli
Ağrı	Adıyaman	Batman
	Mahmut Toğrul	
	Gaziantep	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet?

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKCİ (Denizli) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Gaziantep Milletvekili Sayın Mahmut Toğrul konuşacak.

Buyurun Sayın Toğrul. (HDP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aslında önemli birtakım sonuçlar, önemli birtakım dersler çıkaracağımız bir çalışma haftası yürüttük, yürütüyoruz.

Değerli arkadaşlar, ortaya çıkan ilk sonuç, toplumdan, halktan bir yasayı gizleyerek, saklayarak, o halka rağmen bir yasayı buraya getirmenin aslında ne kadar sakıncalı olduğunu ve bize aslında zaman ekonomisini kaybettirdiğini gösteriyor.

Bakın, belediyelere kayyumun atanması meselesi, günlerdir, haftalardır, komisyonlarda, burada zaman geçirdik. Yine Şırnak ve Hakkâri'nin il statüsünden çıkarılması meselesi. Hakkârililer, Şırnaklılar her yerde tepkilerini ortaya koymak için yollara düştüler. Aslında halkın tepkilerini görerek, halkla tartışarak o insanları da böyle bir tepkiyi organize etmek zorunda bırakmak, aslında başlı başına halkla çatışma yolunu seçmektir. Bunların hiçbirinin gereği yok.

Bir diğer önemli sonuç şu çıkıyor değerli arkadaşlar: Bu yasaları buraya getiriyoruz, tartışıyoruz; sonra iktidar birtakım önergelerden, birtakım maddelerden vazgeçiyor ama bu arada aslında toplumu rahatsız eden birçok şeyi de gözden kaçırıyor. Biraz önce söyledim, Antep'le ilgili bir yasayı bu torbanın içine koyuyoruz. Böyle bir torba mantığı hakikaten terk edilmelidir. Sayın grup başkan vekilleri bu konuda gerçekten bir araya gelmelidir. Yasalar buraya temel yasa olarak gelmemeli ve onun üzerinde uzlaşarak, anlaşarak, konuşarak çözülmeli. 40 ayrı maddede değişiklik yapan bir torba yasa buraya geldiğinde her şey birbirine karışıyor. Her şeyin birbirine karışmasının yanında, sonradan biz muhalefet etmek zorunda kaldığımızda da iktidar partisi -hani deyim yerindeyse- "Ben bundan vazgeçiyorum, siz de fedakârlık edin." deyip toplum aleyhine, halk aleyhine, kamu aleyhine aslında birtakım yasaların gözden kaçırılmasına da sebebiyet veriyor. Durup dururken hiç ilgili yerlerde tartışılmadan, bazı maddeleri komisyonda bile tartışmadan buraya getiriyoruz. Dünkü YÖK Yasası'nda rektörlerin atanma durumunu bu Meclise taşıma biçimi başlı başına hakikaten sıkıntılı olmuştur. Ağır bir dil, terim kullanmak istemiyorum ama en hafif deyimiyle bir Ali Cengiz oyunu olmuştur. Bu tarzdan kaçınmak gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, muhalefetiyle iktidarıyla kimse bu halkın düşmanı, bu ülkenin düşmanı değildir. Uzlaşarak, konuşarak sağlıklı yasa yapma yolu seçilebilir. Konuşulabilmeli, tartışılabilmeli…

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Aynı konuşmayı 5'inci defadır dinliyoruz. Yok böyle bir şey ya!

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Sayın Milletvekili, çok mu itiraz ediyorsun? Bunların hangisi oluşmadı?

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Aynı konuşmayı 10'uncu defadır dinliyoruz, aynı konuşma ya!

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – 10 defa değil, 15 defa dinleyin. Sonuç değişsin, bir sonuç değiştirin.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Allah aşkına ya! Hepimizin zamanı kıymetli ya!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen…

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Önemli olan sonuç değiştirin. Siz sonucu değiştirmeden aynı yola devam ediyorsunuz.

Biz burada sağlıklı yasa yapmaktan bahsediyoruz, bu toplumun çıkarına yasa yapmaktan bahsediyoruz. Dolayısıyla, bu hepimizin ortak sorunu. Muhalefetin görevi bunları dile getirmek.

Evet, zaten dinlemediğiniz gibi… Burada dinlemek istemiyorsunuz, burada da zaten çoğu zaman beşer kişi, onar kişi kalıyorsunuz. Oysa bunları…

SALİM USLU (Çorum) – Ben seni dinlemek zorunda değilim ya!

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Dinlemek zorundasınız, dinlemek zorundasınız.

SALİM USLU (Çorum) – Dinlemiyorum.

BAŞKAN – Karşılıklı konuşmayın lütfen.

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Burada herkes herkesi dinlemek zorunda.

Burada eğer gerçekten biz bu halkın çıkarına, toplumun çıkarına, kamunun çıkarına iş yapıyorsak birbirimizi dinlemek zorundayız. Burası halkın sorunlarının gündeme geldiği, tartışıldığı bir mekândır. Burası, yoksa, gelip el kaldırıp indirme mekanizması değildir. Eğer bu hâle getirirseniz…

AHMET GÜNDOĞDU (Ankara) – Dinlenecek konuşmayı da yapmak gerekiyor ama değil mi?

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Eğer bu hâle getirirseniz o zaman gerçekten anlamsızlaşır.

AHMET GÜNDOĞDU (Ankara) – El kaldırmaya hakaret etmek doğru değil, dinlenecek konuşmayı da yapmak gerekir ekleyelim oraya.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Ona siz karar veremezsiniz!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen karşılıklı konuşmayın.

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Ya, değerli arkadaşlar, kimin ne konuşacağına…

BAŞKAN – Sayın Toğrul, siz de lütfen Genel Kurula hitap edin.

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Bakın, iktidarın anlaması lazım, kimin ne konuşacağına siz karar veremezsiniz. Eğer bizim burada ne konuşacağımıza karar verecekseniz…

BESİME KONCA (Siirt) – Onların konuşmasına başkası karar verdiği için…

AHMET GÜNDOĞDU (Ankara) – Benim hangi yasaya el kaldıracağıma da sen karar veremezsin.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri…

Sayın Gündoğdu, lütfen…

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Ben buradan ne konuşacağıma karar veririm. Benim bir derdim var, ben halkın iradesiyle buradayım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Toğrul.

AHMET GÜNDOĞDU (Ankara) – Konuşmasına saygı bekliyor, el kaldıranlara hakaret ediyor. Böyle bir şey yok! Herkes özgür.

BEHÇET YILDIRIM (Adıyaman) – Ne hakareti?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Hangi hakaret?

AHMET GÜNDOĞDU (Ankara) – “El kaldırma yeri değil.” diyorsun.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Size yakışmıyor, bir de sendika yönetiminde bulundunuz.

AHMET GÜNDOĞDU (Ankara) – Neyin yakışıp yakışmadığını sana mı soracağız ya!

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum…

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Karar yeter sayısı…

BAŞKAN – Karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler… Kabul etmeyenler…

Elektronik cihazla oylama yapacağım, iki dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Önerge kabul edilmemiştir, karar yeter sayısı vardır.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, ikinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Şimdi, İç Tüzük'ün 86'ncı maddesi gereğince lehte olmak üzere İstanbul Milletvekili Sayın Mehmet Muş konuşacak.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün önemli bir kanun teklifi üzerinde çalışıyoruz ve sonuna doğru da yaklaştığımızı görüyoruz.

Bu teklifle beraber Türkiye bir Varlık Fonu yönetim şirketi kuracak ve Türkiye uzun zamandır tartıştığı, uzun zamandır kamuoyunda konuşulan Varlık Fonu'nu böylece hayata geçirmiş olacak. Burada pek çok varlığın daha efektif, etkin bir şekilde ekonomiye kazandırılması sağlanacaktır. Ülkenin ekonomik kalkınmasına katkı yapacağını düşündüğümüz bir kurum ortaya çıkacaktır.

Hazırlanışında tabii, dünya örnekleri de göz önüne alınarak esnek bir yapı olması düşünüldü çünkü dünyada bu fonların rekabet edebilmesi için yapıları çok önemli bir unsur olarak ortaya çıkıyor. Eğer esnek bir yapı oluşmazsa, eğer dünyayı yakından takip edip dünyadaki gelişmelere anında adapte olacak bir yapı ortaya çıkmazsa bu fonun Türkiye'ye kazandıracakları çok daha az olabilirdi. Onun için, fonun dizaynında, kuruluşunda ve kuruluşundan sonraki aşamada, şirket ana sözleşmesinde bu detaylar dikkatli bir şekilde hazırlanacaktır. Yine, burada ülkenin önemli -az önce de ifade ettiğim- sanayi kuruluşlarından tutun da altyapı yatırımlarına kadar pek çok alanda bu fon da aktif bir şekilde katkıda bulunacaktır diye düşünüyorum.

Komisyon aşaması boyunca muhalefetten bu noktada çok ciddi katkılar da geldi, bunların bir kısmı bunun içerisine katıldı, bir kısmı farklı şekilde tartışıldı ve nihayetinde bu tasarı hazırlanarak Genel Kurula geldi. Emeği geçen hem iktidar partisi milletvekillerine hem muhalefetten milletvekili arkadaşlarımıza ben şahsım adına da, AK PARTİ Grubu adına da teşekkür ediyorum. Önemli bir düzenlemeye imza attık, ülkemize, vatanımıza, milletimize hayırlı olmasını temenni ediyorum. Bu Varlık Fonu'yla beraber Türkiye'de çok daha finansal sistemin güçlü olacağını, finansal sistemimize çok daha güç katacağına olan inancımı bir kez daha ifade etmek istiyorum. Hayırlı, uğurlu olsun.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Muş.

Teklifin aleyhinde İzmir Milletvekili Sayın Musa Çam konuşacak.

Buyurun Sayın Çam. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygıdeğer üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

413 sıra sayılı Kanun Teklifi üzerinde İç Tüzük 86'ya göre söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Varlık Fonu, birçok arkadaşımızın söylediği gibi, kulağa son derece hoş gelen ve hepimizi çok mutlu eden çünkü gelecek kuşaklara, gelecek nesillere yatırım yapan anlamında önemli bir teklif arkadaşlar. Tabii ki buna karşı çıkmak mümkün değil ama Türkiye'deki uygulamalarına ve dünyadaki uygulamalarına baktığımızda bizi çok umutlandıran düzenlemeler olmadığını da görüyoruz. Özellikle 1980'den sonraki düzenlemelerde, özellikle rahmetli Özal döneminde yapılan düzenlemelerle Tasarrufu Teşvik Fonu, Konut Edindirme Fonu dâhil olmak üzere ve üniversitelerdeki fonları da hesapladığımızda yaklaşık 107'ye yakın fon kurulmuştur arkadaşlar. Ama bu yaşanılan süreç içerisinde o kurulan fonların kontrol dışı olduğunu, bütçe dışı olduğunu, paralel bir bütçe olduğunu ve hesap vermekten uzak olduğunu, saydamlıktan uzak olması nedeniyle de ilerleyen sürelerde kurulan o fonların tamamının

battığını, batırıldığını; onlarca, binlerce insanın mağdur edildiğini özellikle Tasarrufu Teşvik Fonu ve KEY'ler dâhil olmak üzere, sizin iktidarınız dönemine kadar geldiğini, daha sonraki dönemde bunların çözüldüğünü ama yine de mağdurlarının olduğu açık ve net bir şekilde görülüyor arkadaşlar.

Peki, dünyada iyi örnekleri yok mu? Kuşkusuz var arkadaşlar. Örneğin Norveç'te kurulmuş olan fonlar var. Oradaki, Norveç'te kurulan fon yaklaşık olarak... Norveçliler "Petrol ömrübillah devam edebilecek bir iş değildir. Gelecek nesilleri daha güvence altına alabilmemiz için birikimlerimizi mutlaka bir fonda toplamamız gerekiyor." diyorlar ve birikimlerini, tasarruflarını da arkadaşlar, yaklaşık 7,4 trilyon Kron yani 740 milyar dolar bir parayı dünyanın değişik ülkelerinde değişik yatırımlara yatırarak gelecek nesilleri, Norveç'teki vatandaşların, çocukların geleceklerini garanti altına almak için birtakım tasarruflarda bulunmuşlar ve yatırımlar yapmışlar. Bugünkü fon karşılığına baktığımızda kişi başına 175 bin dolar bir tasarruf yapılmış durumda arkadaşlar.

Peki, bu iyi, daha kötüleri yok mu? Var arkadaşlar. O kötülerden bir tanesini de söyleyeyim arkadaşlar, o da Malezya'da. Malezya örneğini de sizlere söylemek istiyorum. Malezya'da da 2009 yılında kurulmuş olan yine bir fon var arkadaşlar. Bu fon büyük bir fon ama bunun Başkanı da Malezya Başbakanı Necip Rezak fakat orada da çok büyük yolsuzlukların olduğunu görüyoruz. Amerika Birleşik Devletleri diyor ki: "Malezya'daki fondan 1 milyar dolardan fazla varlık Amerika'da alınmış." Bunun 30 milyon dolarıyla Manhattan'dan lüks bir daire, Los Angeles'tan 39 milyon dolara bir malikane, paravan şirketler aracılığıyla aktarılan çalıntı paralarla Hollywood filmlerinin finanse edildiği, Picasso ve Monet tablolarının alındığı, kumarhanelerde bu fon paralarının çarçur edildiği, yine Başbakan Necip'in 1 milyar dolardan fazla parayı kendi kişisel hesabına aktardığı anlaşılıyor arkadaşlar. Toplam 11 milyar doların kaybolduğu söyleniyor arkadaşlar. Fonun Yönetim Kurulu Başkanı, tahmin edildiği gibi Necip arkadaşlar. Suudi Arabistan'dan hesabına gönderilen 670 milyon doların da yanlışlıkla hesabına geçtiğini söylüyor Sayın Necip ama Suudi Arabistan'dan gönderilen para... Yetmiyor, Necip'in kendisinin ve karısının yüz gerdirme operasyonlarının bile bu fondan karşılandığını arkadaşlar, buradan görmek mümkün. Ama bütün bunlara Necip diyor ki: "Bunların hepsi hikâyedir, uydurmadır; bu, olağanüstü hâli gerektirir." ve olağanüstü hâl ilan ediyor arkadaşlar. Bu, kabul edilebilir bir iş değildir.

Değerli arkadaşlar, eğer biz bu fonu altı yedi yıl önce kurmuş olsaydık, kurmaya çalışmış olsaydık, altı yedi yıl önce kurulacak bu fonun başına büyük bir ihtimal FETÖ'cü birini getirecektiniz. Yetmez, FETÖ'cülerden oluşan bir yönetim kurulu oluşturacaktınız ve darbe girişiminin önemli derecede kaynaklarını da FETÖ'ye teslim etmiş olacaktınız arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar) Bu kadar açık ve nettir. Biz, size yine uyarılarımızı yapacaktık, diyecektik ki: "Yapmayın, etmeyin, eylemeyin." Bize "Yanlış düşünüyorsunuz." diyecektiniz, "Farklı düşünüyorsunuz." diyecektiniz. Biz ama yine size, o tarihsel uyarılarımızı yapacaktık arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSA ÇAM (Devamla) – Prensip olarak fona karşı değiliz ama Türkiye'deki uygulamaları ve bazı ülkelerdeki uygulamaları nedeniyle ders almamız gerekiyor.

Biz, her şeye rağmen araba devrilmeden önce sizlere yol gösteririz diyorum, hepinize iyi akşamlar diliyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çam.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik cihazla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

Oylama için iki dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi açık oylama sonucu:

"Kullanılan oy sayısı : 239

Kabul : 217

Ret : 22 (x)

Kâtip Üye	Kâtip Üye
Fehmi Küpçü	Ali Haydar Hakverdi
Bolu	Ankara"

Sayın milletvekilleri, teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır. Hayırlı olsun diyorum.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.51

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

DOKUZUNCU OTURUM

Açılma Saati: 23.04

BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI

KÂTİP ÜYELER: Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara), Fehmi KÜPÇÜ (Bolu)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 128'inci Birleşiminin Dokuzuncu Oturumunu açıyorum.

XI.- SEÇİMLER

A) KOMİSYONLARA ÜYE SEÇİMİ

1.- Fethullahçı terör örgütünün (FETÖ/PDY) 15 Temmuz 2016 tarihli darbe girişimi ile bu terör örgütünün faaliyetlerinin tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla kurulan (10/276, 277, 278, 279) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu üyeliğine seçim

BAŞKAN - Fethullahçı Terör Örgütünün (FETÖ/PDY) 15 Temmuz 2016 Tarihli Darbe Girişimi ile Bu Terör Örgütünün Faaliyetlerinin Tüm Yönleriyle Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonuna üye seçimi yapılacaktır. Komisyon üyelikleri için siyasi parti gruplarınca gösterilen adayların listesini okutup oylarınıza sunacağım.

Fethullahçı Terör Örgütünün (FETÖ/PDY) 15 Temmuz 2016 Tarihli Darbe Girişimi ile Bu Terör Örgütünün Faaliyetlerinin Tüm Yönleriyle Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi (10/276, 277, 278, 279)

Adı Soyadı	Seçim Çevresi
AK PARTİ (9)	
Reşat Petek	Burdur
Serkan Bayram	Erzincan
Emine Nur Günay	Eskişehir
Ravza Kavakcı Kan	İstanbul
Mihrimah Belma Satır	İstanbul
Burhanettin Uysal	Karabük
Hüseyin Kocabıyık	İzmir
Selçuk Özdağ	Manisa
Zekeriya Birkan	Bursa
CHP (4)	
Zeynel Emre	İstanbul
Aykut Erdoğdu	İstanbul
Mustafa Sezgin Tanrıkulu	İstanbul
Aytun Çıray	İzmir
HDP (1)	
Mithat Sancar	Mardin
MHP (1)	
Mehmet Erdoğan	Muğla

BAŞKAN - Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, tatil kararı alınmış olması nedeniyle, Meclis araştırması komisyonuna seçilmiş bulunan sayın üyelerin başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip seçimini yapmak için toplanacakları yer, tarih ve saat daha sonra ilan edilecektir.

2'nci sıraya alınan Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Japonya Hükûmeti Arasında Türkiye Cumhuriyetinde Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin Kurulmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

2.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyetinde Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin Kurulmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/744) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı 416) (x)

BAŞKAN – Komisyon burada.

Hükûmet burada.

Komisyon Raporu 416 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarının tümü üzerinde Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Kars Milletvekili Sayın Ayhan Bilgen konuşacaklardır.

Buyurun Sayın Bilgen. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA AYHAN BİLGEN (Kars) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu konuya yirmi dakika yetmez ama herhâlde sığdırırız.

Öncelikle, biraz önce burada bir Aslı Erdoğan polemiği olduğu için galiba benim de bir şeyler söylemem gerekiyor.

Değerli milletvekilleri, eğer şu anda milletvekili olmasaydım ben de tutuklu olacaktım çünkü o gazetede yaklaşık yedi yıl yazdım ama kimse bir tek satır şiddeti övdüğümü, insanların ölümüne sevindiğimi iddia edemez. Benim için bu ne kadar geçerliyse Aslı Erdoğan için de o kadar geçerlidir. Hazreti Ali'nin çok güzel bir sözü var, diyor ki: "Kişi bilmediğinin düşmanıdır." Aslı Erdoğan'ı duymamış olabilirsiniz, bilmek zorunda, okumak zorunda değilsiniz ama Aslı Erdoğan, değerli arkadaşlar, Boğaziçi mühendislik mezunu, sonra CERN'de yani Avrupa Konseyinde nükleer araştırmalarda yüksek lisans yapmış, sonra fizik doktorası yapmış ve sadece "Tahta Kuşlar" kitabı 9 dile çevrilmiş yani burada yazdıklarını okumasak da bilmesek de hepimizin gurur duyması gereken bir edebiyatçıdır, yaşayan edebiyatçıların belki en iyilerinden birisidir. Keşke okuyup bilerek eleştirseydik, tartışsaydık ve keşke dünya, böyle bir edebiyatçıyı sadece bir gazetede köşe yazdığı için tutuklamakla Türkiye'yi duymuş olmasaydı.

Yine, değerli milletvekilleri, aranızda gazetecilik, dergicilik yapanlar var. Biliyorsunuz ki köşe yazarları gazetenin yayın politikasından sorumlu değildir, hatta köşeler genellikle kurtarılmış bölgeler gibi görülür, birçok yazar böyle tarif etmiştir köşeleri. Gazetenin yayın politikasıyla ters düşen şeyler yazarsınız, gazetenin yönetimi bazen sizi beğenmez, tahammül etmez, çıkarır; bazen de buna

(x) 416 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

tahammül gösterir, siz yazmaya devam edersiniz. Ama, Aslı Erdoğan'ın suç işlemediğini ispat etmek zorunda olduğunu ifade eden cümleler duyulması bu Meclis için bir ayıptır çünkü Aslı Erdoğan'ı sevmeyebilirsiniz, kitaplarını beğenmeyebilirsiniz ama kişinin masumiyetinin esas olduğunu bu çatı altındaki herkesin kabul etmesi gerekir çünkü yemin ettiğiniz Anayasa böyle diyor, burada çıkardığınız yasalar böyle diyor. Aslı Erdoğan suç işlemediğini ispat etmek zorunda değil arkadaşlar, tersi geçerlidir. Aksi takdirde, böyle bakarsanız, tarih boyunca, Türkiye tarihi boyunca Menderes'in de kendisinin suç işlemediğini ispat etmesi gerekirdi, 1970'lerde idam edilenler de, 1980'den sonra her kesimden, her çevreden idam sehpasına gönderilenler de suç işlemediğini ispat etmek zorunda kalırlardı. Hâlâ cezaevlerinde 28 Şubat döneminde içeri girip çıkamayanlar var, suçsuzluklarını ispat edemiyorlar ama sonuçta bir cezaya mahkûm olmuşlar.

Değerli milletvekilleri, Türkiye-Japonya tarihi -tabii, bütün süreyi kullanmak istemiyorum gecenin bu saatinde ama- Abdülhamid'in o bildiğimiz meşhur Ertuğrul Fırkateyni'yle başlayan ilişkileriyle bugünlere geldi. Özellikle ticari ilişkiler, kültürel iş birlikleri, bu konuda kurulmuş vakıfların Türkiye'de yürüttüğü güzel, değerli çalışmalar var.

Ama bu anlaşmada iki nokta dikkat çekiyor; birisi, kurulacak olan üniversitenin, Türk-Japon Üniversitesinin eğitim dili -belki anlaşma metnine bakmamış olabilirsiniz- Türkçe değil, Japonca da değil, İngilizce. Şimdi, bir dilin bilim dili olmasının galiba ilk şartı önce o dile o halkın, o ülkenin, o ülkeyi yönetenlerin kendisinin inanması gerekiyor. Ben yabancı bir dilin, İngilizcenin öğrenilmesi, İngilizceyle eğitim konusunu falan burada birkaç dakika içinde tartışacak değilim ama siz köprü yapıyorsunuz, geçiş ücretlerini dolar üzerinden belirliyorsunuz, üniversite kuruyorsunuz, eğitim dilini İngilizce yapıyorsunuz ama kürsüye çıktığınızda, meydanlarda millîlik, bağımsızlık hamaseti yapıyorsanız bunun ayrıca bir tartışma konusu olması gerekiyor.

Değerli milletvekilleri, eğer çocuklarımız ilkokuldan üniversiteye kadar İngilizce dersi alıyor ama iki cümle kendini ifade edemiyorsa bu galiba öncelikle ana dillerini öğretmediğimizle ilgilidir; diğer ana dilleri bir tarafa bırakıyorum, Türkçeyi öğretemediğimizle ilgili bir sorundur. Ama, tabii, Japonya açısından İngilizce ayrı bir garabettir çünkü galiba hepiniz hatırlarsınız, İkinci Dünya Savaşı'nın bitiş saldırısı insanlık tarihinin büyük bir ayıbıdır aynı zamanda. Hiroşima ve Nagazaki'ye Amerika Birleşik Devletleri'nin attığı atom bombalarıyla on binlerce insan ölmüştür ve Japon imparatorundan Japon halkını Amerikalılar kurtarmıştır, bunu tırnak içerisinde söylüyorum ve tam hani "celladına aşık" pozisyonu; Japonya'nın Anayasası'nı da Amerikalılar yapmıştır. Onun için de çok dikkat çekici bir 9'uncu maddeleri vardır Japon Anayasası'nın. Japonya, savaşa karşı olduğunu Anayasası'na yazan ve sonunda da savaşa karşı olduğu için ordu kurmama deklarasyonunda bulunan bir devlettir. Tabii ki biz "Dünyada silahlar olmasın, ordular olmasın." diyen bir yerden bakıyoruz. Birkaç yıldır Japonya ordu kurmaya çalışıyor ama Japonya'nın güvenliğini de orayı bombalayan Amerika sağlıyor, Anayasası'nı da Amerika yaptı dolayısıyla da İngilizce eğitim galiba Japonlar açısından ayrıca başka ironik bir anlam ifade ediyor.

Bu anlaşmada bir başka önemli nokta değerli milletvekilleri, rektör seçimiyle ilgili. Tabii, garip bir tesadüf müdür bilmiyorum ama bugün Japonya'yla, işte, üniversite kuruluş anlaşmasını konuşuyoruz, rektör seçimiyle ilgili tek yetkili Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı. Akademik kadronun bu konuda hiçbir yetkisi yok yani akademik kadro rektör seçme kabiliyetine, hakkına, yetkisine sahip değil, bunu haiz değil, bu anlaşmada en azından böyle tarif ediliyor. Ve dün de buraya, Meclise -yani ben talihsizlik olarak ifade etmekle yetineceğim- rektör seçimleriyle ilgili Türkiye'nin zaten bu saçma sapan sisteminden daha geri bir düzenleme getirilmeye çalışıldı.

Değerli arkadaşlar, biz 12 Eylül darbesiyle yüzleşeceksek, hesaplaşacaksak galiba başlamamız gereken yerlerden birisi üniversitelerin kışlalaştırılmasıdır. Öğretim üyelerine güvenmeyenler YÖK'ü kurdular, üniversitelerin kendi kendini yönetemeyeceğini düşünenler YÖK'ü kurdular ki bu akademisyenler, işte, hani serbest bırakırsanız ya davulcuya ya zurnacıya gider, dolayısıyla devlet onları yönetsin, onların yöneticilerini seçsin diye YÖK'ü kurdu. Orada bugün işte çokça, sadece bugünkü Cumhurbaşkanının değil, daha önceki cumhurbaşkanlarının da zaman zaman hepimizin tepki gösterdiği, 6'ncı sırada seçilen kişiyi de, 1 oy almış kişiyi de rektör atadığı örnekler biliyoruz. Ama bu bile demek ki, böyle bir demokrasi bile bize bol geliyor ki dün burada rektörlerin Cumhurbaşkanı tarafından atanmasıyla ilgili bir teklif geldi, muhalefet tarafından tepkiyle karşılanınca geri döndü. Şimdi de biraz sonra oylayacağımız anlaşmada Türk-Japon Üniversitesinin rektörünün Cumhurbaşkanı tarafından atanmasını onaylamış olacağız.

Değerli milletvekilleri, bu, aslında sadece bir üniversitenin, yeni kurulacak bir üniversitenin meselesi değil; bu, bizim demokrasiye nasıl baktığımız meselesidir. Eğer demokrasiyi sorumluluğu paylaşma, birlikte yönetme, uzlaşma olarak görüyorsak, böyle okuyorsak bütün yetkileri kendimizde toplamayız, aksine, bundan kaçınırız; mümkün olduğu kadar yetkileri devretmeye, paylaşmaya çalışırız, bütün toplumun kendi kendini yönetebileceğine inanırız; sivil toplumun, meslek örgütlerinin, akademinin neye layıklarsa kendi aralarında bir iş bölümü olarak kendi yöneticilerini seçebileceğini varsayarız ve hayata böyle bakarız ama biz hayata başka türlü bakıyorsak, aksine, bütün yetkileri bir kişide toplayıp aslında o bir kişiyi çok büyük bir yükün, çok büyük bir sorumluluğun, tarihî, ağır bir vebalin altında bırakırız. Dolayısıyla, aslında üniversitelerde rektörlerin seçimiyle ilgili galiba -bugünkü anlaşmada da gösteriyor, dünkü girişim de gösteriyor ki- önümüzdeki dönemde ileri demokrasinin gereği olarak artık 12 Eylül Anayasası'nın bile, 12 Eylül düzenlemelerinin, YÖK Kanunu'nun bile gerisinde bir noktaya doğru itileceğiz, sürükleneceğiz.

Değerli milletvekilleri, biliyorsunuz, köylerde muhtar seçimlerinden sonra bazen o kadar büyük kırgınlıklar olur ki, öyle gerilimler olur ki dört yıl, beş yıl küslükler, kavgalar bitmez, bir sonraki seçime kadar devam eder. Ben dün, rektörlerin neden Cumhurbaşkanı tarafından atanması gerektiği, neden seçim olmaması gerektiğiyle ilgili buraya sunduğunuz gerekçeye baktığımda da aynı tespiti gördüm. Kırgınlık olur, kaos olur; dolayısıyla seçim kötüdür. Kırgınlığa, kaosa sebebiyet vermemenin de en iyi yolu Sayın Cumhurbaşkanının herkesi temsilen herkes adına, hepimiz adına en doğru rektörü atamasının en iyi çözüm olduğu yaklaşımını, tarzını gördüm.

Daha fazla uzatmayacağım ama izninizle çok kısa bir şeyi daha belirteceğim. Belki İsrail'le ilgili anlaşmada da tekrar huzurlarınıza geleceğim ama Meclis tatile girecek ve aslında 15 Temmuzda ciddi biçimde ders almamız gereken tarihî bir dönemeçten geçtik; daha açık, daha doğrudan söyleyeyim direkten döndük ama bu yaşanan büyük badireden ne kadar ders çıkarttık, nasıl ders çıkarttık bilmiyorum, takdirinize bırakıyorum ama ben vicdanen rahatsızım. Bu bir yıllık dönemde Türkiye toplumunun Parlamentodan beklediği ağır yükü, büyük sorumluluğu yerine getirip getirmediğimiz konusunda ben kendimi vicdanen rahat hissetmiyorum. Muhalefet milletvekili olarak elimizden gelen buydu; belki daha fazlasını, daha iyi bir dil kurmayı, daha yapıcı muhalefet yapmayı, sizinle daha iyi iletişim kurmayı ve belki daha sağlıklı kararların çıkması konusunda daha iyi şeyler yapabilirdik o bizim eksiğimizdir ama bizim ne kadar eksiğimiz varsa takdir edersiniz ki güç, sayı elinde olan iktidar grubunun daha fazla sorumluluğu var. Ben özellikle İnsan Hakları Komisyonu üyesi olarak hani utandığımı ifade edeyim sadece, daha ileri ifadeler kullanmayayım çünkü cezaevlerinde, gözaltı merkezlerinde yüzlerce işkence iddiası varken biz bir tek gözaltı merkezine gidemedik değerli arkadaşlar, bir tek cezaevi ziyareti yapılmadı. İddia bunlar yani yanlış olabilir; heyet kurulur, komisyon çalışır, gider ve hiçbir şey olmadığını, hiçbir haksızlık olmadığını, kimseye kötü muamele, onur kırıcı muamele yapılmadığını

komisyonumuz tespit eder, biz de göğsümüzü gere gere, yüzümüzün akıyla çıkarız bütün dünyaya deriz ki: "Kimseye adaletsizlik yapılmıyor." Sayın Başbakanın son grup konuşmasında söylediği gibi, en ağır cezayla, adaletle yargılamayla hükmetmiş oluruz, bundan da hepimiz gurur duyarız. Ama, ne yazık ki komisyonlarımız bu kadar çalıştırıldı, çalışmasına bu kadar izin verildi, fırsat verildi. Ben en azından kendi adıma eksikliğimi, özrümü beyan etme ihtiyacı hissettim.

Herkesi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Çok teşekkür ederiz Sayın Bilgen.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Balıkesir Milletvekili Sayın Ahmet Akın konuşacak.

Buyurunuz Sayın Akın. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AHMET AKIN (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuya girmeden önce, bugün, maalesef, Balıkesir'de değerli bir kardeşimizi şehit verdik. Değerli kardeşimiz Uzman Mesut Demir'i de burada hepinizin huzurunda rahmetle anıyorum. Onun yanında, 7 Haziran'dan bu yana verdiğimiz 16'ncı şehidimizi bugün, maalesef, ben olmadan… Ve bunun üzüntüsüyle buraya geldim. Çünkü, özellikle, şehitlerimizi yalnız bırakmamak için büyük bir çabayla hep onların yanlarında olmak için mücadele ettik fakat bugün olmadı. Onun için, burada üzüntümü paylaşmak istiyorum. İzninizle bu 16 kardeşimin ismini sizlere okumak istiyorum: Ömer Faruk Bol, Tuncay Küssen, Sercan Özkul, Mustafa Serin, Turgut Solak, Engin Balcı, Ramazan Konuş, Servet Ildız, Özcan Mutlu, Aycan Özdil, Atilla Kaya, Gökhan Bakır, Mehmet Kutlu, Hasan Talay, Ahmet Semerci ve son olarak da Sındırgılı, Dedeler Mahallesi'nden hemşehrimiz Mesut Demir. Hepsini rahmetle anıyorum, mekânları cennet olsun.

BAŞKAN – Allah rahmet eylesin.

AHMET AKIN (Devamla) – Bu terör belasından, PKK lanetinden kurtulmak için hepinizden dua istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 416 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Japonya Hükûmeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti'nde Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin Kurulmasına Dair Anlaşma'ya istinaden grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Gazi Meclisi ve yüce milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Söz konusu anlaşmanın ülkemizin eğitim, öğretim alanına katkı sağlayacağı ve Türkiye-Japonya ilişkilerini geliştireceği açıktır. Ancak, kurulacak üniversitenin daha donanımlı mezunlar vermesi için ve daha etkin faaliyet gösterebilmesi için bazı önerilerimizi sizlerle paylaşmak istiyorum:

Anlaşmanın "Dil Öğretimi" başlıklı 4'üncü maddesinde Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin eğitim dilinin İngilizce olacağı, Türkçe ve Japoncanın da seçmeli ders olarak sağlanacağı ifade edilmiştir. Bu durum, okulun Japon öğrencilerinin Türkçe, Türk öğrencilerinin de Japonca öğrenmeden okuldan mezun olmalarına neden olabilir. Bu nedenle, okula kayıtlı Türk öğrencilerinin zorunlu hazırlık sınıfında yeterli süre içerisinde Japonca öğrenmeleri ve öğretim süresi boyunca zorunlu Japonca dersleri almalarının, Japon öğrencilerin de aynı şekilde Türkçe öğrenerek okuldan mezun olmalarının sağlanmasının doğru olacağını düşünüyoruz. Okulun İngilizce eğitim verecek olması anlaşılabilir bir uygulama ancak Japonca ve Türkçenin zorunlu olarak değil de seçmeli olarak okutulacak olması okulun ismi ve misyonuyla bağdaşmamaktadır.

Ayrıca, anlaşmanın 5'inci, 8'inci ve 10'uncu maddeleri uyarınca üniversite rektörünün ve mütevelli heyeti başkanının atamaları Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı tarafından yapılacaktır. Kurulacak üniversitenin yürürlükteki yükseköğretim kanunlarından muaf olması üniversite yönetiminin Türkiye'deki diğer üniversitelerden farklı bir şekilde oluşturulması ve akademik personelin yönetimde söz sahibi olmaması maalesef düşündürücüdür. Bu nedenle, üniversite yönetiminin demokratik kurallara göre belirlenmesinin söz konusu kurumun işleyişi ve etkinliği açısından daha doğru olacağını Cumhuriyet Halk Partisi olarak değerlendiriyoruz. Okulda görevli akademisyenlerin okulun yönetiminde söz sahibi olmayacak olmalarını onların yerine Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanının bu kadar yetkili, görevli olmasını, akademisyenlerin görevlerini yok saymasını da anlamak mümkün değildir. Antidemokratik zihniyet ve her yere hâkim olma hırsı böylesine güzel bir imkânın etkisiz bir şekilde kullanılmasına neden olabilir diye düşünüyoruz.

Değerli arkadaşlarım, unutulmamalıdır ki bilim şüphe duyma, sorgulama ve itiraz etme temelinde yükselir. Üniversite yönetimleri de bu temelin bir parçasıdır. Daha baştan itaatçi, biatçi bir yönetim kurmaya kalkarsanız bu üniversiteyi istenen hedeflere ulaşmaktan alıkoyarsınız.

Millî eğitimde başarısızlık üstüne başarısızlık rekorları kıran, bakana göre eğitim sistemini değiştiren ve en önemli konumuz olan eğitimi yapboza çeviren bir iktidarın Japonya'yla birlikte bir üniversite kurması konusunda tekrar hatalar yapmaması için sizlere tavsiyelerimiz var ve dikkate almanızı sizlerden rica ediyoruz. Bu girişimin Japonya'yla iyi ilişkilere vesile olmasını elbette diliyoruz ama dış politikada AKP'nin kötü durumu, maalesef, açık ve net olarak ortadadır. Bugün dost olduklarımızla yarın düşman olacağımıza dair siciliniz de maalesef ortada. O yüzden, tavsiyelerimizi lütfen dikkate alın.

Değerli arkadaşlarım, bir de bugün İsrail'le bir tazminat anlaşması gündeme gelecek. Bu anlaşma Türkiye Büyük Millet Meclisine tamamı sunulmayan bir çerçeve metnin sadece bir bölümüdür. Bu nedenle Komisyonda da eksik bir tartışmaya şahit olduk ve bu tartışmayı hep beraber yürüttük. İsrail'in Türkiye'ye tazminat ödemediği, ancak 20 milyon doları sadece lütfettiği net olarak anlaşılmıştır. İsrail bu anlaşmayla, asıl amacı olan, Mavi Marmara saldırısında görev alan vatandaşlarını Türkiye'deki hukuki ve cezai süreçten korumayı başarmıştır. Gazze ablukasının kaldırılmasına yönelik hiçbir ifadenin yer almadığı anlaşma, Türk dış politikasının ne kadar yanlış yönetildiğinin de bir örneği olarak, maalesef, tarih sayfalarında yerini alacaktır.

Değerli arkadaşlarım, bakın, iktidarınız boyunca, maalesef, "sıfır sorun" dediniz, dış politikamız sıfır sorundan çok sorunlu, hatta tamamen sorunlu bir hâle geldi. Lütfen kendinize bir öz eleştiri yapın, sorumluluktan kaçmayın, hatalarınızın bedelini milletimize ödetmeyin, dış politikamızı ne hâle getirdiğinizi görün. Her seferinde hatayı AKP yapıyor, herkes sizi kandırıyor, çileyi millet çekiyor. Onun için sizden, millete daha fazla çile çektirmemenizi rica ediyorum.

Bakın değerli milletvekili arkadaşlarım, geçen hafta biz Dışişleri Komisyonundan oluşan bir heyetle Kanada'ya gittik. Heyette olan tüm parti temsilcilerine, uyumlu çalışmalarımız için buradan da ayrıca çok teşekkür ediyorum. Eğer bu uyum ve birliktelik dış politikada da her zaman uygulanıp Sayın Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu'nun uyarıları ve partimizin tavsiyeleri dikkate alınsaydı, inanın şu an ülkemiz çok başka bir noktada olurdu. Çünkü dış politikadaki hedefimiz hepimizin ortak olmalı. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün mirası olan Türkiye Cumhuriyeti'ni muasır medeniyetler seviyesine taşımak ve Türkiye'yi dünyanın en itibarlı ülkesi hâline getirmek; hepimizin ortak hedefinin bu olması gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, Kanada'da yaptığımız görüşmelerde dış politikada ne durumda olduğumuzu, bir kez daha tüm parti temsilcileriyle birlikte görmüş olduk. FETÖ örgütünün her yere yerleştirilmiş

olduğunu da orada hep beraber maalesef görmüş olduk. "Yerleştirilmiş" diyorum, üstüne basa basa söylüyorum çünkü düne kadar kol kola olduğunuz kişilerin gerçek yüzlerinin çok geç farkına varmış olmanız ve sorduklarında "Biz kandırıldık." demeniz, siyaset ve ciddiyet adına dış politikada asla sizi temizlemiyor. Gelin buradan ders alın, camiye, kışlaya, adliyeye siyaseti sokmayın.

Değerli arkadaşlarım, orada yaptığımız görüşmelerde, gerçekten çok acıdır, Türkiye Cumhuriyeti'nin bir vatandaşı olarak büyük zorluk çektik. Hele hele bu ziyaretlerde Adalet ve Kalkınma Partisi tek başına muhalefetsiz gidip FETÖ terör örgütünü anlatmaya kalksaydı, inanacak kimseyi bulamayacaktı. Her görüşmemizde, bizlere yani muhalefete dönüp hem bana hem de MHP'li arkadaşımıza "Siz ne düşünüyorsunuz?" diye sordular. Biz "Bu saldırı FETÖ terör örgütü tarafından AKP'ye değil, tüm ülkemize, demokrasimize ve geleceğimize yapılmış alçak bir darbe girişimidir." diye söyledik. Onun için değerli arkadaşlarım, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir üyesi olarak, Türkiye Cumhuriyeti'nin bir vatandaşı olarak Türkiye Cumhuriyeti'nin dış politikada düştüğü durumu orada yaşadık ve umuyoruz ve bekliyoruz ki inşallah bu şerden bir hayır doğacak, inşallah siz de bunlardan iyi bir ders alacaksınız.

Bakın, dış politikada o parti bu parti olmaz; tek konu, Türkiye Cumhuriyeti ve ülkemizin menfaatidir. Bu ziyaretlerde gördüğümüz dış politikadaki eksiklerin maalesef FETÖ terör örgütü tarafından doldurulmuş olması ve sizlerin de bunlara göz yummuş olmanızdır. Şimdi yapmamız gereken, öncelikle ülkemizin dış politikadaki itibarını düzeltmek için el ele, kol kola, birlik beraberlik içinde olmak ve bu terör örgütlerinden, FETÖ, PKK ve IŞİD şeytan üçgeninden hep birlikte kurtulmaktır. Milletimizin bir bütün olarak bizlere verdiği mücadele dersini biz de burada, Mecliste hep birlikte vermek zorundayız.

Değerli arkadaşlarım, ayrıca bu darbe girişiminin yarattığı ortamı ve iklimi, AKP'nin kendi siyasi amaçları için fırsata çevirme gayretini de maalesef yanlış buluyoruz. 15 Temmuzda yaşadıklarımız eğer bir fırsat olacaksa parlamenter demokrasimizi ve dış politikamızdaki hatalarımızı düzeltmek için bir fırsat olsun. Darbe girişimi laik cumhuriyetimize, demokrasimize ve özgürlüklerimize karşı yapılmıştır. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak, demokrasinin bütün kurum ve kuruluşlarıyla yaşamasından yanayız. Bu amaçla, ana muhalefet partisi olarak bir siyasi mücadele veriyoruz. Hak ve özgürlüklerin güvencede olduğu, ayrımsız herkes için hukuk güvenliğinin sağlandığı bir Türkiye mücadelesi veriyoruz. Demokrasinin, halk iradesinin ve hukuk ilkelerinin üzerinde hiçbir gücü veya vesayeti asla kabul etmiyoruz. Demokrasi ve özgürlüklere karşı girişilen bu darbeye demokratik alanın ve özgürlüklerin genişletilmesiyle hep birlikte yanıt verebiliriz. Bu yaşananlar laikliğin egemen olması, laik ve bilimsel eğitimin yeniden benimsenmesi, devlet kadrolarında liyakat sisteminin egemen olması hepimiz için bir fırsat olsun. "Kamu görevlileri benim adamlarımdan olsun." anlayışının sonucunu ülke olarak 15 Temmuzda çok üzücü olarak gördük ve yaşadık. Umuyorum, gereken dersleri aldık ve bundan sonra da ne cemaatleri ne siyaseti camiye de kışlaya da sokmayacağız.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akın.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE JAPONYA HÜKÜMETİ ARASINDA TÜRKİYE CUMHURİYETİNDE TÜRK-JAPON BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİNİN KURULMASINA DAİR ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞU HAKKINDA KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 30 Haziran 2016 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti'nde Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin Kurulmasına Dair Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1'nci madde üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Osmaniye Milletvekili Sayın Ruhi Ersoy konuşacaklar.

Buyurun.

MHP GRUBU ADINA RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biz de Türk-Japon ilişkisine olumlu katkılarda bulunacağına inandığımız bu üniversitenin açılmasını olumlu buluyoruz ve destekliyoruz.

Bununla beraber, üniversite denildiğinde akla gelecek olan evrensel anlayışın, pek çok noktada böylesi bir kurumda tesis edilmiş olmasını bekliyoruz.

Türkiye'de "Japonya" denilince teknoloji, bu manada çekik gözlü insanlar ve bilim akla gelir. "Japonya buraya nasıl evrildi ve nasıl bu noktaya geldi?" sorusunun da hemen sorulması gerekir. Bazı entelektüel çevrelerde "Geleneğinden kopmadan nasıl aklı iktidar kılarak moderniteye bu kadar eklemlenebildi bu Japonya, bunun üzerine kafa yoralım." denilir. Tabii, bunun pek çok sebebi vardır. Yani Japonya'nın çok uzaklarda kendi hâlinde bir ada olmasının siyasi, kültürel pek çok meselelere zemin oluşturması bir tarafa, köklü ve derin bir kültür olması ama kendi kültürel dinamiklerinin üzerinde kendini gerçekleştirebilmesi. İkinci Dünya Savaşı'nda yok olmak üzere olan bir ülkenin, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra dünya markalarını ortaya çıkartabilmesinin hikâyesi.

Tabii, biz bu üniversitenin içerisinde buradan ilham alınmasını da bekliyoruz ve arzu ediyoruz. İkinci Dünya Savaşı'nda bu Japon kamikazelerin hangi anlayışla bu işi yaptıklarını merak eden Amerika bunu çözmek, anlamlandırmak ve bundan sonraki ilişkilerinde Japonya'yla Amerika'nın münasebetlerini belirlemek için birtakım araştırmalar yaptırıyor. Bunlardan bir tanesi de sosyal antropolog Ruth Benedict'tir. Onun "Krizantem ve Kılıç" adlı bir eseri vardır. Bu, Japonların tutum ve davranışlarını belirleyen ilkelerin kültürel boyutlarını tahlil eder.

Şimdi, burada eleştiri de yapabiliriz, "Amerika, sosyal antropolojiyi devreye koyarak, kültürü tanıyarak politikalarını belirleyen bilim adamını ajan yapmış." da diyebilirsiniz ama büyük devlet olmanın gereği muhatap olunan ülkeleri anlamak için bunun yapılmasının zaruret olduğunu da ifade edebilirsiniz. Yani Bernard Lewis'in Orta Doğu'yu anlama süreçleri, Lawrence'in sahalarda dolaşması, bütün bunların temelinde muhatap olduğunuz kültürü tanımak ve onun üzerine siyasetinizi belirlemek var. Ama bugün üniversiteyi konuşuyoruz, konuştuğumuz üniversite de Türk- Japon ilişkileri üzerinden doğan Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesi.

Şimdi, bilim ve teknolojinin sıçrama tahtası olarak zeminini, insan unsuru üzerine kurguladığını hesaba katarsak insanı da kendi ait olduğu kültürel bağlamından kopartamayız. Dolayısıyla, kültürü de zemin olarak düşünmek durumundayız bu üniversitede. Eğer kültürden kopmuş sadece bilim ve teknoloji üzerinde pozitif bilim dayatması yapar ve bu deminki bahsetmiş olduğumuz kültürel bağlamı hiçe sayarsak bu üniversite amacına ulaşmaz. Amacına ulaşabilmesi için, bunun altında bir sosyal bilim zemininin burada okuyan insanlar üzerinde eğitim, program, müfredat olarak verilmesi zaruretidir.

Evet, bilim ve teknoloji üniversitesi diyebiliriz. Belki Japonları ve Türkleri bir araya getirip, "Eğitim dilini Türkçe mi, İngilizce mi, Japonca mı yapacağız?" tartışmasında, ortak olarak "Evrensel dil İngilizcedir, İngilizce yapalım." demiş olabilirsiniz, ama orada okuyan Japon çocukların, gençlerin mutlaka Türkçeyi öğrenmelerinin, Türklerin de Japoncayı öğrenmelerinin müfredatın içerisine mecbur olarak konulması gerekiyor ve her iki kültürün de öğrencilerinin birlikte sosyalleştikleri alan, sadece üniversite hayatıyla ilgili, sınırlı değil, birbirlerinin kültürel katmanlarını, kültürel yapılarını da tanımaları ve anlamlamaları için, müfredatların içerisine mutlaka kültür programlarının ve o kültürlerin dil programlarının konulmasının zaruretine inanıyoruz.

Öte yandan, üniversite denilince özgürlükler ve bilimin yeşermesi için özgürlük iklimiyle çeşitliliğin varlığı kaçınılmazdır.

Değerli milletvekilleri, Türk kültürünün mayalandığı Maveraünnehri Semerkant ve Buhara merkezi, aynı zamanda Türk-İslam medeniyetinin neşet etmesinin temel çıkış noktasından birisidir, ama buranın temel özelliğine baktığımızda, bölge coğrafyalarının içerisinde yaşam tarzlarından, inançlarından ve fikirlerini ifade etmekten kaynaklı problem yaşayan pek çok insanı kendi bünyesinde barındırabilmiş ve hürriyetleri oluşturabilmiştir.

Oluşturulan bu hürriyet kaynağını Orhun Irmağı'ndan alırken, peygamberî anlayışı Türk aklı ve kültürüyle bütünleştiren İmamı Mâtürîdî'yi doğurmuş ve İmamı Mâtürîdî diyanetle siyaseti birbirinden ayırt eden anlayışı, kadının statüsü ve tanrıyla olan ilişkisi ve genel anlamda insanlığın aklayışıyla, Türkiye'de genel anlamda çoğunluğun itikattaki imamı olabilen Matüridi'nin anlayışının da yeşerdiği bir üniversite aklını ortaya koymuştur ve ondan sonraki yürüyüş Anadolu'da Selçuklu medeniyetini, Osmanlı'yı ve bugünlere gelişin hikâyesini doğurmuştur. Çeşitli evreler vardır ama özünde üniversal aklın yerli ve millî olan kaynaktan beslenmesi ve insanlığın hizmetine sunulması vardır. Biz de Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin adı her ne kadar Japonya'nın teknoloji ve bilimle eş değer bir ülke olduğu anlamına gelse de aynı zamanda Japonların prensip adamı, ahlak adamı, ilke adamı ve söz verdiği işi, iş ahlakını yerine getirmediği zaman nasıl harakiri yapabildiği ve intihar edebildiği gerçeğini en son Osman Gazi Köprüsü'nde çalışan bir Japon mühendis örneğinde gördük. Biz Osman Gazi Köprüsü'nü veyahut da köprüleri çok değişik bağlamda tartışıyoruz; ismiyle tartışıyoruz, rantıyla tartışıyoruz, gerekliliği gereksizliğiyle tartışıyoruz ama gözden kaçmaması gereken, Osman Gazi Köprüsü'ndeki bir Japon mühendisin halat kopmasını gerekçe göstererek intihar etme meselesi.

ÖZKAN YALIM (Uşak) - Ama hatalı değildi.

RUHİ ERSOY (Devamla) - Şimdi, bütün bunları toparladığımızda, ümidimiz o ki Türk-Japon Üniversitesinin genel anlamda Türkiye-Japonya ilişkisiyle beraber, Türkiye'nin arzu etmiş olduğu, pek çok anlamda değerlerini yozlaştırıp yabancılaştırmaya başladığı bir ortamda, ilkeli bir duruşu, kimlikli bir kültürel ifadesi olan Japonlarla olan kültürel yakınlığın yeniden Türk'e kendisini hatırlatmasına da vesile olacak bir eylem planı ve akıl üzerinde yürümesini arzu ediyor ve öyle olacağına inanıyoruz. O üniversiteden yetişecek olan gençlerin Türkiye için, Türk-Japon ilişkileri için, evrensel değerler için iyi işler yapmasını temenni ediyoruz. Ertuğrul Gazi Fırkateyni'nin, Abdülhamid'in, o dönemin Japonyası'nın ve tarihî hatıraların sadece hatıra ve hafızadaki nostaljik ifadeler olmasından çok bir misyona dönüşen bir dostluğu, birlikteliği yeniden tesis edebilecek, aynı zamanda bir kültür mahfili olmasını arzu ediyor ve Türk-Japon Üniversitesiyle ilgili gelişmeleri de Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak yakından takip edeceğimizi Genel Kurula, Meclise ve bu işi kuran, takip eden iktidar heyetine ifade ediyor, üniversitenin Türkiye için, Türk milleti için, Türk İslam dünyası için, insanlık için hayırlar getirmesini diliyor, Genel Kurula saygılarımızı sunuyoruz efendim.

Hayırlı akşamlar. (MHP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ersoy.

1'inci maddede şahsı adına Çanakkale Milletvekili Sayın Bülent Öz konuşacak.

Buyurun Sayın Öz. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT ÖZ (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk ve Japon Hükûmetleri arasında Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin kurulmasına ilişkin uluslararası anlaşma üzerinde söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Türk-Japon ilişkilerinin tarihteki izlerini Japonya açıklarında batan Ertuğrul Fırkateyni münasebetiyle anımsarız. Sultan II. Abdülhamid'in, Japon İmparatorunun gönderdiği nişana Osmanlı Devleti'nin en büyük nişanıyla karşılık vermek ve iki devlet arasındaki münasebetlerde somut ilerleme kaydetmek için Ertuğrul Fırkateyni'ni gönderdiği bilinmektedir. Dönüş yolunda Ertuğrul Fırkateyni battığında 531 denizcimiz şehit olmuş, sağ kurtulan mürettebatımıza, Japon İmparatorunun talimatlarıyla, Japon Hükûmetinin ve halkının tavrı iyi ilişkilerin sürmesini temin etmiştir. Bu dramatik başlangıç sonrasında, 1985 yılında devam eden İran-Irak Savaşı'nda Tahran'da mahsur kalan Japonlar, dönemin Başbakanı Turgut Özal'ın girişimleriyle kurtarılmışlardır. Bu iki olayla tarihsel birliktelik derinleşmiştir.

Değerli milletvekilleri, Anayasa'mızda uluslararası sözleşmelerin onay zorunluluğu olduğu için bugün bu tasarıyı görüşüyoruz. Kuşkusuz ki bilim ve teknoloji alanında dünyada söz sahibi bir ülkeyle böylesine önemli bir iş birliğine gidilmesi ülkemiz için son derece önemli ve anlamlıdır. Zira, Japonya, kişi başına düşen yaklaşık 45 bin dolar seviyelerindeki rakamlara bilim ve teknoloji alanında insanlığa aktardığı üretimiyle, eğitim sistemlerinde millî kültürlerini benimseyen yüksek ahlakla yetiştirdiği genç nesilleriyle, yolsuzluk ekonomisine karşı toplumsal refahı önceleyen politikacılarıyla, işini dürüst ve layıkıyla yapan erdemli insan kaynağıyla gerçekleştiren bir ülke. Dolayısıyla, ahlak, bilim, erdem gibi kavramları yaşamlarının merkezine alan insanların hükûmetiyle bu anlamda bir birliktelik yapılması bizleri ziyadesiyle memnun etmiştir. Hele hele, özellikle 12 Eylül 1980 askerî faşist darbesi sonrası giderek yozlaşan, aklı ve bilimi öteleyen, ezberci, düşünmeyen, sorgulamayan nesiller yetiştirmeyi eğitim sisteminin temeline alan siyasal iktidarlarca eğitim alanının cemaatlere, tarikatlara terk edilmesi neticesinde kaybettiğimiz yılları göz önüne alınca bu anlaşmaya karşı çıkmak mümkün değil.

Değerli milletvekilleri, her fırsatta ulusal eğitim sistemimizi kendi kafasına göre yeniden inşa etmeye çalışan bakanları gördükçe "Acaba bizim ülkemizde de seküler temellere dayanan bilimsel bir eğitim modeli hayata geçebilir mi?" sorusunun sorulduğu bir ortamda bozuk saat misali arada doğrunun yapıldığı da görülüyormuş.

Kurulacak bu Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesinde enerji, nanoteknoloji, biyomedikal, uzay teknolojileri, nükleer bilim, reaktör mühendisliği, mimarlık, inşaat, deprem mühendisliği, sosyal bilimler alanlarında eğitim verilmesinin öngörülmüş olması, başta eğitim kurumları ve o kurumların aracılığıyla devletimizin neredeyse bütün hücrelerinin dinci, gerici tarikatlar tarafından kuşatıldığı bir süreçte yerinde bir proje olacaktır.

Değerli milletvekilleri, dilerim ülkemizde, seküler bilime tarihsel birikimi ve deneyimiyle muazzam katkı sunma olanağı olan Japon Hükûmetiyle yapılacak bu iş birliğine yukarıda anlattığım sebeplerden ötürü "Biz ne yapıyoruz ya?" diyerek karşı çıkmazsınız. On dört yıllık iktidar pratiğinizde bilime ve teknolojiye değil, gerici bir eğitim modeline, cemaatlere yatırım yaptınız. Bütün uyarılarımızı kulak arkası da etseniz, 15 Temmuz FETÖ darbe girişimi kısmen uyanmanıza ve sesimize kulak vermenize sebep oldu.

Değerli milletvekilleri, kurulacak üniversitenin eğitim dilinin İngilizce olması kararlaştırılmıştır, Türk ve Japon öğrencilerine ise Türkçe ve Japoncanın seçmeli ders olarak okutulacağı yazılmaktadır. Kültürel kaynaşmanın arzu edilen boyutta sağlanabilmesi için en azından her iki ülkenin uyruğundaki öğrencilerin diğer ülkenin dilini de öğrenebilmesi bakımından Türkçe ve Japonca zorunlu ders olarak, eğitim dili İngilizce yanında verilirse yerinde olacaktır. Hem Türk-Japon üniversitesi kurulacak hem de Türkçe ve Japonca seçmeli ders olacak, bu mantıklı değildir.

Son bir temennim de dilerim kurulacak bu bilim ve teknoloji üniversitesini de kısa süre içerisinde kendi anlayışınıza benzetmezsiniz diyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

1’inci madde üzerinde bir adet önerge vardır, okutuyorum…

Biraz önce “1’inci madde üzerinde bir önerge var.” demiştim, önerge çekildi.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 2’nci madde üzerinde söz talebi yok.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – 3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyetinde Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin Kurulmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı’nın açık oylama sonucunu okuyorum:

“Kullanılan oy sayısı: 234

Kabul :233

Ret : 1(x)

Kâtip Üye	Kâtip Üye
Fehmi Küpçü	Ali Haydar Hakverdi
Bolu	Ankara”

Tasarı kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Hayırlı olmasını diliyoruz.

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

Sayın milletvekilleri 3'üncü sıraya alınan Türkiye Cumhuriyeti ile İsrail Devleti Arasında Tazminata İlişkin Usul Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/754) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

3.- Türkiye Cumhuriyeti ile İsrail Devleti Arasında Tazminata İlişkin Usul Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/754) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 414) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Burada.

Hükûmet? Burada.

Komisyon Raporu 414 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarının tümü üzerinde Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Bingöl Milletvekili Sayın Hişyar Özsoy konuşacaktır.

Buyurun Sayın Özsoy. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakika.

HDP GRUBU ADINA HİŞYAR ÖZSOY (Bingöl) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri… (Gürültüler)

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan…

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Konuşulacak bir ortam değil Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, kürsüde konuşmacı var.

Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Özsoy, sürenizi yeniden başlatıyorum.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

…Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

414 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti ile İsrail Devleti Arasında Tazminata İlişkin Usul Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı üzerine konuşmak için HDP adına söz almış bulunuyorum.

Tabii, sabahtan yapılan konuşmalarda, değişik konuşmalarda bu İsrail'le yapılan anlaşmaya değinildi, birçok arkadaşımız bu anlaşmayı eleştirdi. Anlaşmanın eleştirilebilecek teknik boyutları var, bir de anlaşmayı siyasi anlamda bir yorumlamamız gerekiyor. (Gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, görüşmelerinizi biraz daha sessiz yaparsanız… Lütfen…

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Şimdi, işin doğrusu bu anlaşmayı eleştirmek çok kolay, şu açıdan çok kolay: Bu anlaşmanın öncesinde İsrail'le ilişkilerin normalleşebilmesi için Hükûmetin 3 şartı vardı: İsrail'in özür dilemesi Mavi Marmara olayı yüzünden, mağdurlarına tazminat ödemesi ve Gazze üzerindeki ablukanın kaldırılması gibi 3 maddeyi ısrarla ifade etmişlerdi. Yani, mevcut durumda hem özür hem tazminat hem de Gazze üzerindeki abluka konusunda Hükûmet istediğini alamamış durumda; biz bunu görüyoruz. Buradan çokça eleştiriyi yükseltebiliriz ama bunun çok faydalı, çok yararlı bir yöntem olmadığını düşünüyoruz.

Çok kısaca teknik anlamda bir iki eleştiri belirttikten sonra, bu anlaşmanın Orta Doğu'da Türkiye'nin İsrail'le, Türkiye'nin Rusya'yla, Türkiye'nin Suriye ve hatta Mısır'la ilişkilerini nasıl dönüştüreceğine dair bazı düşüncelerimizi paylaşmak istiyorum. Anlaşmanın başlığında "Tazminat" diyor -öncelikle kamuoyunun bunu çok iyi bilmesi gerekiyor- bu anlaşma bir tazminat anlaşması

(x) 414 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

değildir. Çünkü, İngilizceden tazminat olarak çevrilen kavram "compensation" kavramıdır, telafi etmek anlamındadır, hukuki herhangi bir bağlayıcılığı yoktur. Zaten, başka arkadaşlarımız da ifade etti, İsrail Hükûmeti bu 20 milyon doları "ex gratia" olarak veriyor yani bir "grace" sonucu yani nezaketinden, kibarlığından veriyor, bunu söylüyor. O açıdan arkadaşlar "Bunu lütfetti." diyorlar. Yani, "20 milyon doları ben size vereceğim, siz bu meselenin üstünü kapatın." Hem siyasi olarak kapatacaksınız hem diplomatik olarak kapatacaksınız hem de hukuki anlamda Türkiye Cumhuriyeti devletinin İsrail'den herhangi bir cezai veyahut da hukuki talebi olmayacak. Artı, olur da Mavi Marmara'nın mağdurları dava açarlarsa -ki 32 tane açılmış dava var, 2 tanesi de karara bağlanmış, 300 milyar civarında bir tazminata hükmetmişler- bunları da yani oluşabilecek tazminatları da İsrail devleti adına bundan sonra Türkiye Cumhuriyeti devleti ödeyecek. Yani, biz kendi cebimizden çıkan vergilerle Mavi Marmara mağdurlarına tazminat verebilecek duruma düşebiliriz. İsrail'in yaptığı… (Gürültüler)

Ya, arkadaşlar, gecenin bu saati; dokuz saattir bekliyoruz yirmi dakika konuşmak için, rica ediyoruz…

Peki, çok önemli değil zaten canım yani çok önemli değil.

Değerli arkadaşlar, burada çok önemli olan bir şey, bu anlaşmanın hazırlanma, yazım ve imzalanma süreçlerinde bizim anlayabildiğimiz kadarıyla, basından takip edebildiğimiz kadarıyla Mavi Marmara mağdurlarının fikirlerine çok fazla başvurulmamış çünkü feryat figan ediyorlar şu an. Temel olarak söyledikleri, aynen şöyle bir alıntı yapıyorum, Sayın Cumhurbaşkanı "Kanı akanlar sizsiniz, o yüzden de İsrail'le olabilecek bir anlaşmada söz hakkı da sizlere ait." demiş kendilerine, aileler bunu ifade ediyorlar ama kendilerine danışılmadığını, fikirlerinin sorulmadığını da söylüyorlar. Dolayısıyla, bu mağdur ailelerin basına yansıyan ifadelerini de göz önünde bulundurduğumuz zaman ortada gerçekten hem ahlaki hem demokratik anlamda bir sıkıntı var. Yani Allah bile kul hakkını affetme hakkını kendinde görmezken devlet nasıl olur da kulların haklarını affeder bir pozisyonda kendisini görüyor? Bu ilginç bir durum.

Öyle görünüyor ki çok uzun bir zaman Mavi Marmara olayını ve onun mağdurlarını, birçok dış politika konusunda olduğu gibi iç siyaset malzemesi yapan, bunu sömüren -bu kadar ağır bir tabirle söylüyorum- seçim meydanlarında hem Mavi Marmara olayını hem de Türkiye halklarının Filistin'e duyduğu sempatiyi genel anlamda oya tahvil eden AKP Hükûmeti, bu olayın mağdurları ve yakınlarına gereken hassasiyetle kesinlikle yaklaşmamış, onları ve onların taleplerini reel politiğin soğuk acımasızlığına kurban etmiştir.

Burada AKP adına söz alan bazı hatipler bu son dönemlerde şu kavramı -ben çok sevdim- sıkça kullanıyorlar: "Siyaset dediğiniz, özellikle, diplomasi dediğiniz dinamik bir süreçtir." diyorlar. Nedir bundan kasıt? Sürekli olarak siyaset değişir, dengeler değişir, biz de bu dengelere kendimizi uydurmak durumundayız. Bu konuda söyleyebileceğimiz bir şey yok. Evet, siyasal süreçler tabii ki dinamiktir, çok aktörlüdür, çok faktörlüdür ve herkes sürekli pozisyon değiştirerek ayak uydurmaya çalışır fakat burada sıkıntılı olan durum şu: Bakın, bugün AK PARTİ'nin üzerine bu kadar çok gidilmezdi, kimse gitmezdi; şayet AK PARTİ bu Mavi Marmara meselesini, "…"(x) meselesini, İsrail-Filistin meselesini iç politika malzemesi olarak seçim meydanlarında bu kadar kullanmasaydı bugün insanlar da ahlaki bir yerden bu meseleyi eleştirmezlerdi, biz de yapmazdık. Olabilir, dış politikada hatalar da yapılmış olabilir, "Zararın neresinden dönerseniz kârdır." mantığıyla Türkiye'nin Orta Doğu'daki komşularıyla belli bir dengede yeniden ilişkilerini düzeltmesini kimse eleştirmez fakat o kadar yüksek sesle… Ben hatırlıyorum yani o seçim meydanlarında öyle "…"(x), "…"(x), "…"(x) bir oradan başladı, bir Mavi Marmara… Şimdi, yakında göreceğiz, Mısır'da "Rabia", o işaret de gidebilir yani o işaret de kalkabilir. Şimdi, siz gelip dış politika gibi son derece enstrümantal, reel bir mantığın hâkim olduğu bir yerde bu

(x)Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

kadar güçlü ahlaki argümanlarla giderseniz sonra geldiğiniz noktada işte gerçekten "9 kişinin canı 20 milyon dolar, al kapat." noktasına geliriz. Bunu şunun için söylüyoruz: Maalesef, bayağı bir dönemdir…

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – İndirgemeci sizin söylediğiniz.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) - Evet, 20 milyon dolar çok kötü bir para değil fakat o doğal gaz paralarıyla bunun çok fazla bir kısmını çıkaracaklar zaten. İsrail'in bu mevzuya nasıl daldığı, o doğal gaz kaynaklarını Türkiye'ye nasıl satmak istediği, şu an bütün dünya medyası bunu konuşuyor, kimse 20 milyon doları konuşmuyor çünkü yapılan daha büyük anlaşmalar var ortada.

Bizim şurada gördüğümüz o 6 madde var ya arkadaşlar, buz dağının görünen ucu sadece, arkasında askerî, istihbari, ticari dünya kadar anlaşma yapılmış ama Hükûmet -Dışişleri Komisyonuna güvenmiyor olsa gerek- o tür bilgileri kesinlikle bizimle paylaşmıyor. Bize 6 maddeden bir kâğıt vermişler, bakıyoruz biz sadece o 6 maddede onları görüyoruz. Zaten hepsi tazminat nasıl ödenir, bununla ilgili. "Parayı vereceğim, hukuki dava yok, cezai talep yok, git o mağdurlarla ne yapıyorsan yap." durum bundan ibaret. Yani bu kadar bir anlaşma bize verilmiş ama arkasında CHP'den konuşan hatip arkadaşımızın söylediği gibi büyük bir çerçeve anlaşma var, başka şeyler var ama biz şu an bugün burada bunu onaylayacağız, siz de bilmiyorsunuz, biz de bilmiyoruz, neyi onayladığımızı da çok bilmiyoruz. Arkasında ne tür ilişkiler var, gerçekten onları da umarım artık Batı'da ya da İsrail gazetelerinde o basından takip etmek durumunda kalacağız.

Şimdi, arkadaşlar, İsrail'le ilişkilerin yeniden düzenlenmesi, normalleşmesi sadece İsrail'le ilgili bir durum değil. Malumunuz, hem Batı'da özellikle Avrupa ve Amerika'yla gerilen ilişkiler söz konusu bir taraftan, diğer taraftan Orta Doğu'da Türkiye'nin "merhaba" diyebileceği neredeyse ülke kalmamıştı. Suriye politikasını bu kavramlarla ifade etmiştim: Suriye Türkiye'nin bütün dış politika enerjisini tüketmişti. Suriye üzerinden Mısır'la gerilim oldu, bakın, o da Suriye'yle ilintili. Suriye yüzünden İran'la gerilim oldu, Irak'la oldu, Rusya'yla oldu, Avrupa'yla oldu, Amerika'yla oldu, herkesle oldu, ilişkiler gerildi Fransa dâhil. Şimdi, Türkiye bu darboğazdan çıkmak için, hem Orta Doğu'da hem dünyada bu izolasyonu kırmak için çok radikal bir şekilde birtakım U dönüşleri yapıyor. Mesela Rusya'ya bir mektup vesilesiyle bir özür ve ondan sonra ilişkileri normalleştirmeye çalışıyor. Şimdi, işin bir tarafında tabii ekonomik kaygılar var çünkü biliyorsunuz, turizm çok ciddi darbe aldı, tarım ciddi darbe aldı. Olabilir yani hata yapıldığı gerçekten düşünülüyorsa özür de dilenir, bu bir erdemdir de yani bundan kimse öyle ulusal gurur, onur meselesi filan çıkarmasın; hata yaptığınızı düşünüyorsanız içeride, dışarıda çıkıp özür dilemek de bir erdemliliktir. Ancak mesele bu kadar basit, bu kadar ahlaki bir yerden maalesef işlemiyor. Rusya'yla ilişkiler düzeltildi diye biz gerçi gazetelerde okuyoruz ama Birleşmiş Milletlerin kulislerinde durumun hiç de öyle olmadığını biz başka kaynaklardan da görüyoruz, duyuyoruz, sadece burada işte Hükûmete yakın kaynaklardan biz bilgi almıyoruz. İlişkiler, evet, böyle bir kaynaşma yavaş yavaş başlıyor ama Türkiye ile Rusya arasındaki ilişkiler Türkiye'nin Orta Doğu politikası radikal anlamda dönüşmeden toparlanmayacak. Belki ekonomik, ticari anlamda bazı geliş gidişler olacak, bazı şeyleri toparlayacaklar ama sorun olduğu yerde duruyor. Önümüzdeki hafta sanırım -düştü basına da- Cumhurbaşkanının bir İran ziyareti olacak, orayla ilişkileri toparlamaya çalışıyorlar, İsrail'le bir taraftan toparlamaya çalışıyorlar. Bunlar hep sıkıntılı olan ilişkilerdi. Yine, Beşar Esad'la Cezayir'de gizli bir görüşme yapıldığı basına yansıdı, yalanlanmadı. Geçen gün Başbakan da "Yakında, altı ay içerisinde Suriye'ye dair de güzel şeyler olacak." gibi, tırnak içinde söylüyorum, müjdeli bir haber verdi. Onun dışında, biliyoruz, geçen nisan ayında resmî olarak Türkiye Mısır'a teşekkür etti ve başında da Sisi var. Şimdi Mısır'la da ilişkilerimizi nasıl düzenleyebiliriz gibi... Güzel, güzel, bunlarda bir sıkıntı yok; var da yok, retorik olarak söylüyorum.

Şimdi, bütün bu devletlerle yaşanan sıkıntılar Türkiye'de bütün seçim meydanlarında konuşuldu değil mi? Hatta, mesela Türkiye'nin Mısır politikasını...

CHP'li arkadaşlar, dinliyor musunuz? CHP'li arkadaşlar...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Dinliyoruz, dinliyoruz.

BAŞKAN – Siz konuşmanıza devam edin lütfen.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Mısır siyaseti yüzünden CHP'liler eleştirdiği zaman –ben hatırlıyorum- vatan haini ilan edilmişlerdi, Suriye yüzünden yapıldığı zaman vatan haini ilan edilmişlerdi, hatırlıyoruz. Biz de eleştiriyi yükselttiğimiz zaman... Tabii, iç politika malzemesine dönüşünce her şey, her şey maalesef seçim meydanlarındaki hamasete dökülünce dış politikanın rotası şaşıyor. Öyle görünüyor ki şu an öyle bir siyasetten ziyade daha böyle reel, daha enstrümantal bir yerden işte "Bu ülkenin dünyayla ilişkilerini yeniden nasıl düzenleyebiliriz?" gibi pratik, enstrümantal bir akılla bir değişikliğe gidilmiş. Fakat bunu yaparken, bakın, yine siz anlaşmanın gerekçelerine bakın, efendim, diyorlar ki: "Biz bunu yapıyoruz ama aslında biz bunu Filistin'e daha iyi yardım yapabilmek için yapıyoruz." Yani, o ahlaki üstünlüğü de bir türlü bırakmıyorlar. Hata yapıldığını da kimse kabul etmiyor burada yani "öz eleştiri" dediğimiz bir kültür olmadığı için CHP, HDP, MHP kim çıkarsa çıksın sürekli eleştiriyor. Ya, bir defa da deyin ki arkadaşlar: "Gerçekten, biz Türkiye'nin kapasitesini, mevcut kapasitesini -ki çok düşük bir kapasitesi yok ülkenin- biraz belki abarttık, bölgeyi dizayn etmeye çalıştık; bunu yaparken de bir sürü komplikasyonla karşılaştık ve şu an gerçekten, nasıl işin içinden çıkabileceğimizi bilmiyoruz." Bakın, siz bunu böyle alkışlıyorsunuz falan ama İsrail'le, İran'la, Rusya'yla, Mısır'la yapılan bu flörtler, bu ittifaklar Türkiye'nin şu ana kadar içinde olduğu ittifaklarda ciddi krizler çıkarıyor. Geçen gün -artık ne biliyor da biz bilmiyoruz onu bilmiyorum ama- bir Suudi politikacı "Türkiye Suriye'de politikasını değiştiremez." dedi, basına da yansıdı. Artık, "Niye bunu söylüyor, Türkiye'nin oradaki ilişkileri ne, hangi gruplarla ne tür ilişkileri var, kime silah vermiş, yarın bu gruplar Türkiye'ye dönebilir mi?" gerçekten bilmiyoruz. Çünkü siz öyle, istediğiniz gibi böyle bir arı çiçekten çiçeğe konar gibi dış politika yapamıyorsunuz; birisine konduğunuz zaman diğeri size kızıyor. Rusya'ya şu an yaklaşıyorsunuz, "Batı'ya ben biraz şantaj yapayım, -ona da gireceğim- belki oradan bir şeyler çıkarırız." diye ama Batı da öfkeleniyor gittikçe, NATO öfkeleniyor, Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi -göreceksiniz buradan söyleyeyim- yakında Türkiye'yi izleme sürecine ciddi anlamda almayı tartışacak yani bambaşka yerlere gidiyor. Dolayısıyla yani böyle çok esnek bir pragmatizmin de olumsuz anlamda etkileri de olacak. Öyle her şey çok iyi gidiyor değil. Kamplaşmış dünyada hele hele birçok kampın olduğu bir dünyada bir tarafa gittiğiniz zaman diğeriyle ilişkileriniz sarkar; bunu da bilmek gerekiyor.

Şimdi -zamanım az kaldı- biz şunu söylüyoruz arkadaşlar: "Türkiye niye şimdi bu U dönüşlerine başladı, bu rota değişikliğine girdi?" Girdi iyi mi yaptı, kötü mü yaptı bu ayrı bir tartışma konusu.

Şimdi bakın, biz HDP olarak bütün bu siyasetin merkezinde ekonomik kaygılardan çok politik ve ulusal güvenlik kaygılarının önde olduğunu düşünüyoruz. Ortada Türkiye'nin bütün dış politikasını dönüştüren, zedeleyen bir Suriye politikası vardı ve Türkiye Suriye politikasını hâlâ ciddi anlamda dönüştürmüş değil. İki başlı bir politikaydı Suriye politikası. Birincisi: Esad gidecekti. İkincisi: Kürtler, Suriye'nin kuzeyinde, bizim "Rojava" dediğimiz yerde herhangi bir siyasal statü, bir özerklik, bir federasyona sahip olmayacaklardı, iki başlıydı. Türkiye birinci maddeden vazgeçti, üç ay önce burada söyledim, vazgeçti, artık "Esad'ın geleceğine Suriye'deki halklar ileride karar verecekler." diyor. Geriye ne kaldı? Geriye "Kürtler orada bir Kürt bandı oluşturmayacaklar, iki tane kantonlarını birleştirmişlerdi, üçüncü kantonu biz birleştirmeyeceğiz." diye İsrail'e avuç açıyorsunuz, Rusya'ya avuç açıyorsunuz. Yarın İran'a gideceksiniz, belki Mısır'a gideceksiniz, hatta Esad'a da gideceksiniz; öyle görünüyor.

Sebep? Sebep şu: Kürtler, o iki kantonu birleştirmeyecek. Siz "Yok." deyin, bütün dünya böyle okuyor. Açın bakın uluslararası ilişkiler dergilerine, Türkiye'nin yaptığı bu manevranın temelinde bir ulusal güvenlik kaygısı, yeni Orta Doğu'da Kürtler Suriye'de ikinci bir Kuzey Irak yaratmasınlar; hikâye bu.

Peki, biz diyoruz, İsrail'e gideceğinize -gidin, yine gidin ama- Rusya'ya gideceğinize, Putin'e, Esad'a gideceğinize ileride ya da gizli gizli görüşeceğinize, Sisi'ye gideceğinize yahu niye Kürtlere gitmiyorsunuz? "Müslüman" diyorsunuz, "kardeşim" diyorsunuz, "Bin yıldır birlikte yaşıyoruz." diyorsunuz, niye Kürtlerle yeni bir ilişki zemini aramak kimsenin aklına gelmiyor? Biraz sıkıntılı değil mi? Hem de sınırın diğer tarafı. Bakın, o sınırların karşı tarafında dünya kadar akrabamız var bizim. Geçen gün bir Mardin vekilimizin 7-8 tane akrabası Kamışlı'daki patlamada öldü. Bu kadar yakın. Bunlarla görüşmenin zeminini aramayıp gidip "İsrail'den belki istihbarat ve askerî destek alırım, Kürtleri Suriye'de boğarım, belki Rusya üzerinden Esad'ı ikna ederim…" Zaten Esad saldırmaya başladı Kürtlere, bazılarının gözü aydın olsun, uçaklarla şimdi Haseke'yi vuruyor, Kamışlı'yı vuruyor. Hani Kürtler ile Esad kardeşti ya! Amerika da uçaklarını göndermiş, şu an Kamışlı'nın üzerinde, orada burada dönüyor yani.

Bu işleri daha kolay çözebilmenin bir yolu var. Biz hâlâ olduğumuz noktadayız. Beş, altı ay önce ne diyorsak onu diyoruz. Bu kadar gidip bütün dünyanın etrafını dönmeye gerek yok. Oturun Kürtlerle tertemiz, adil bir barış yapın hem Türkiye'de hem de Suriye'deki Kürtlerle ilişkileri düzenleyin, siz de, biz de, hepimiz de doğru düzgün Orta Doğu'da yeni bir pozisyon alalım. Aksi hâlde eskiden dost olan sonra düşman olan, yeniden dost yapmaya çalıştığınız gruplarla, ülkelerle eski politikayı devam ettirmeye çalışırsanız gerçekten beyhudedir. Bunun siyasi faturası belki Hükûmete kesilir ama genel faturası Türkiye'de yaşayan herkese kesilir.

Son olarak… Zamanım kalmadı. İstanbul Amerikan Robert Lisesinden mezun, Boğaziçi Üniversitesi Bilgisayar Bölümünü bitirmiş, CERN gibi bir yerde masterını yapmış, Rio de Janeiro'da fizik doktorasını yaparken bırakmış, yazı yazmaya başlamış. Dünyanın ilk elli kalemi arasında gösteriliyor birçok edebiyat otoritesi tarafından. Kitapları 9-10 dile çevrilmiş. Birçok kitabı İngilizce, Fransızca, Norveççe, dünya kadar dile çevrilmiş kıymetli bir kadın yazar. Sait Faik Abasıyanık Hikâye Armağanı'nı kazanmış, Deutsche Welle'nin düzenlediği öykü yarışmasında birincilik kazanmış. Öyle bir CV'si var ki. Kim bu biliyorsunuz değil mi? Bazılarınız biliyor, Aslı Erdoğan, Özgür Gündem'in yayın danışma kurulundaydı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Hemen bitiriyorum Başkan.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Başkan, bir dakika ek süre verin çünkü iki dakika süresi alındı konuşmasına başladığında.

BAŞKAN – Bir dakika ek süre veriyorum size çünkü geçen gün Cumhuriyet Halk Partisine bir dakika vermiştim. Gerekli olduğu zaman diğer partilere de vermek üzere size de ek bir dakika süre veriyorum.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Çok teşekkür ettim Başkan.

Aslı Erdoğan dünya kadar burs kazanmış, kitap yazmış, gerçekten edebi, entelektüel anlamda o kadar yüksek kaliteli bir durumda ki dünya otoriteleri bunu gösteriyor. Özgür Gündem gazetesinde köşe yazdığı için ve yayın kurulunda olduğu için… Ama hangi suçlamayla alınmış biliyor musunuz? Ya, her şey olabilir de, Allah aşkına, terör örgütü üyesi ya. Ya, eğer varsa dünyada böyle bir terör örgütü üyesi, vallahi entelektüel çapı çok yüksektir, ben seve seve kendim gidip üye olmak isterim. (HDP sıralarından alkışlar) Yani en azından biriniz açın bir kitabını okuyun, bir sanatını, bir edebiyatını görün.

Gerçekten, bakın, bunu yaparsanız, yarın, öbür gün "Biz FETÖ'cülerle mücadele ediyoruz"u dünyada hiçbir yerde anlatamazsınız. Dolayısıyla, bu olağanüstü hâli de tadında bırakıp gerçekten darbecilere karşı kullanmak ama böyle bir cadı avı üzerinden edebiyatçılara, akademisyenlere, barışseverlere bulaşmamak gerektiğini düşünüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özsoy.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Mehmet Günal konuşacak.

Buyurun Sayın Günal. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Gecenin bu saatinde hâlâ dikkatini toplayan arkadaşların dikkatine de biraz bir şeyleri sunmak istiyorum.

Tabii, "Ha geldi, ha gelecek, ha anlaştık." derken İsrail'le anlaşma yapıldı. "Anlaşma" derken de söylenen 3 maddeyle ilgili değil, sadece 1'iyle ilgili bir anlaşma var. Aslında o da yarım bir anlaşma çünkü söz konusu olan tazminat konusuydu. Bu ise bir lütuf, ihsanda bulunma gibi bir anlaşma maalesef olmuş. Onun için bizim baştan konuştuğumuz anlamda bir anlaşma olduğunu söylemek mümkün değil. Önceki günlerde Sayın Dışişleri Bakanı ile Sayın Elitaş grubumuza bilgi verdi, bazı şeyleri aktardılar ama sonuç itibarıyla baktığımız zaman, nereden nereye geldiğimizi de bu hususta değerlendirmek gerekiyor arkadaşlar ki, gündüz de söyledim, o zaman ancak bu hataları yapmayabiliriz, aza indirebiliriz ve daha millî bir dış politika izleme şansımız olur.

Peki, nasıl buraya geldik? Yani, bu anlaşmayı biz neden yapıyoruz? Bunun çıkış noktası neydi? Geriye doğru dönüp baktığımız zaman, Mavi Marmara olayının yaşanmasındaki temel şey, onların söyledikleri limana götürmemiş olmamızdan kaynaklanan bir müdahaleydi hatırlarsanız. Yani o anda onların söylediği şeyi eğer onların söylediği şekilde yapmış olsaydık böyle bir sonuçla karşılaşmayacaktık. Peki, şimdi ne yapıyoruz, şu an itibarıyla? Yine İsrail'in denetiminden geçilerek Aşdod'a göndereceğiz. Peki ne olacak? Yine ablukayı tanımış olmuyor muyuz? Ben pek anlamadım. Eğer farklı bir şey varsa, bizim anlamadığımız yerde arkadaşlar bilgilendirirse. Bakın, Mavi Marmara olayının yaşanmasının nedeni o gün o geminin o limana yanaşmamasıydı. Yani onların söylediği şekilde yardımı götürseydik sorun olmayacaktı. Ne dendi? "Devam edin." dendi. Peki, şimdi "Anlaştık." diyoruz, ablukayı kaldırdık. Nereden gidecek yardımlar? Ben merak ediyorum. Aynı şekilde o gün bu olayın yaşanmasına neden olan, onların gösterdiği yerden ve onların denetimiyle yardımı göndereceğiz. Peki, o zaman niye bu kayıpları yaşadık, onların hilafına hareket ettik? Bunların tartışılması lazım.

Özür dilendi. Uluslararası literatürde "özür" dendiği zaman bunun bir beyanla olması lazım. Tamam, o günün şartlarında telefonla arayarak, araya Amerikan yetkililerinin girmesiyle bir telefon diplomasisi olmuş o ayrı ama "resmî özür" dediğimiz zaman farklı şekilde çalışıyor. Tamam, bunu da bir yumuşama olarak kabul edelim. Evet, bunlar ilişkilerin düzelmesi açısından önemlidir ama ben doğru takdim etmemiz gerektiğini söylüyorum değerli arkadaşlar.

Ortada elle tutulur bir tane somut şey var, o da "tazminat anlaşması" dediğiniz ama hiçbir yerinde tazminat olmayan bir şey. Gündüz de söyledim, Dışişleri Komisyonunda görüşmeler sırasında Sayın Ekmeleddin İhsanoğlu açıkça ifade etmiş, tutanaklara baktım. Yani İngilizce tabiriyle baktığımız zaman "indemnity" dediğimiz "tazminat"ı değil "compensation" tarzı bir… "Telafi" diyoruz iktisatta biz ona. Yani bir lütuf aslında. "Tazminat" dediğimiz hukuki bir tabir. Ha, bu da, efendim, olmuştur,

vatandaşlarımızın zararı karşılanır o ayrı bir şey ama neyi yaptığımızı doğru tanımlamamız gerekiyor, onun için söylüyorum, sanki böyle "Çok büyük bir şey yaptık, her şeyi çözdük." gibi değil. "Bir adım attık, yumuşama sağladık, belli bir noktaya getirdik." demek başka bir şey, "Biz söylediğimiz 3 şartı da yaptırdık." demek başka bir şey. Ha, burada neden bunu söylüyorsunuz onu da söyleyeyim: Hep söylediğim, ifrat tefrite kaçıldığı için dış politikada, söylerken iç politikaya yönelik sert söylemler söylemek hoşunuza gidince sonra bunun ceremesini millet çekiyor, sonra geri dönerken de böyle bir sürü şey anlatmak zorunda kalınıyor. Oysaki kurumsal bir dış politika millî bir şekilde uygulansa, ilgili kurumlara danışılarak bunlar yapılsa böyle bir şeye düşmeyiz.

Yani, devletin başı olarak Cumhurbaşkanı ayrıdır, onun sözcüsü, genel sekreteri ayrıdır; Dışişleri Bakanlığı ayrıdır. Ben bazen üzülüyorum çünkü henüz daha Dışişlerinden bir açıklama gelmeden İbrahim Kalın pat diye bir açıklama yapıyor. Yani, sonra bu sefer telafi edemiyoruz. Sayın Cumhurbaşkanı açıklama yaptırıyor, arkasından bu sefer geliyor, önce… Yani, neler söyledi Sayın Erdoğan? Sonra sıkışınca "Bana mı sordunuz da gittiniz!" demek zorunda kalıyorsunuz. İkisi de yanlış; baştan söylenen de yanlış, sonraki de yanlış. İki gündür söyledim, ne "Kardeşim Esed" kısmında ailecek toplantı yapmak doğru ne de "Düşman Esed" doğru; ikisi de yanlış. Türkiye'nin çıkarları neyi gerektiriyorsa o anda gerekli müzakereleri yaparız, bizim lehimize neyse o noktada uzlaşabiliriz.

İktisatta bizim "pareto optimumu" dediğimiz bir şey vardır, ben diplomatlara onu anlatırım yani iki tarafın da lehine olacak şekilde değişim devam eder, o değişim noktalarının oluşturduğu çizgilerde de biz "pareto optimumunu" tarif ederiz. Taraflardan en az birinin kaybetmiyor olması gerekiyor diğeri kazanırken. Bir taraf zarar etmeye başladı mı o değişim durur. Biz de dış politikayı bu anlayışla yapmak zorundayız. Aksi takdirde ne olur? Sürekli olarak zikzaklarla bu sefer hem inanılırlığımızı kaybediyoruz hem ağırlığımızı dış politikada kaybediyoruz, gittiğimiz zaman da anlatamıyoruz. Yani, aynen geçen gün, önceki haftalarda darbe sonrası gelişmeleri anlatmak üzere değişik ülkelere giden arkadaşlarımızın gözlemleri, sadece benim değil, Londra heyetinde ben gözlemledim ama diğer ülkelere giden arkadaşlarımla da görüştüm. O zaman bizim dinlenirliğimiz, ağırlığımız kayboluyor, ülke olarak inandırıcılığımız kayboluyor. Onları kaybetmemek lazım, söylediğimiz lafın da ağırlığının olması lazım.

Hakikaten şimdi buraya bakıyoruz, gerçek anlamda deniz ambargosu kalkmamış, buradan anlaşılan bu. Yardım malzemelerinin Aşdod'a indirilmesini ve izin verilecek malzemelerin Gazze'ye aktarılmasını teklif etmişti, yine oraya gönderiyoruz. Peki, sonrasında şimdi ne olacak? Sadece, bu anlaşmayla beraber değerli arkadaşlar, biz onların verdiği parayı alacağız, tazminat yerine de bir lütufta bulunacaklar, o lütfu alıp zarar görenlerin yakınlarından dava açmış olanlara o parayı dağıtacağız. Karşılığında ne yapacağız? Karşılığında da onların açtıkları davaları buradan yasa yoluyla iptal edeceğiz. Yani bunlar normal şartlarda şimdiye kadar çok büyük sayı olmadığı için rızayla yapılması gereken şeylerdi aslında. Neden burada anlaşma geliyor? Şimdi biz niye bununla uğraşıyoruz? Normal şartlarda tazminatı vermeleri için bir anlaşmaya gerek var mı? Uluslararası anlamda bilmiyorum ama davaları iptal etmek ve açılacak davaları önlemek için her zaman yaptığınız gibi… Dün kabul ettik, kamulaştırmayla ilgili hususlar vardı, onlarla ilgili de yine vatandaşın dava açma hakkını -en temel haklardan bir tanesidir- elinden alıyoruz. Dolayısıyla bunlara gerek kalmadan, ikili ilişkilerle, gerçek anlamda yapacağımız şeylerle bu düzenlenebilir, önlenebilirdi. Yani uluslararası anlaşma dediğimiz zaman diğerleriyle ilgili bir şey yok, ablukayla ilgili bir şey yok, diğer ilişkilerle ilgili olan anlaşmalar olabilir ama burada sadece yapılan; "tazminat" dedikleri bir lütuf karşılığında davadan vazgeçmek, başka bir şey yok. Onun için bizim dış politikanın kalıcı dostluklarla ya da kalıcı düşmanlıklarla yürütülemeyeceğini, onun için de eylemlerimize ve söylemlerimize bu işi yürüten insanların dikkat etmesi gerektiğini hep akılda tutmamız lazım. Aksi takdirde sürekli olarak ileri geri yapmak zorunda kalırız.

Bir defa daha hatırlatıyorum aynı şeyleri: Şu anda Suriye'de düştüğümüz durum gibi, Mısır'la ilgili ilişkilerimiz gibi, aynı şekilde Libya'daki durumumuz gibi bir hafta sonra ters tarafa gitmek zorunda kalabiliyoruz. Bizim Milliyetçi Hareket Partisi olarak kaygımız budur. İnşallah, bir millî dış politika uygulamak üzere bu başlatılan… "Parlamenter diplomasi" diyoruz artık ona, yurt dışında değişik ülkelerde gördük diye onun için söyledim. Parlamento olarak ağırlığımız başka oluyor. Maalesef, Hükûmet sözcüsü olarak sizlerin tek başına söylediği eskisi kadar dinlenmiyor. Burada da o kredibilite kaybı sürekli olarak ileri geri konuşmamızdan kaynaklanıyor çünkü söylediğimizin sürekli arkasında duramıyoruz, o zaman da onlar farklı bakmaya başlıyor. Biz MHP olarak her zaman "Millî çıkarlarımıza göre, önce ülkem ve milletim, sonra partim, sonra ben." anlayışına göre politika yürütüyoruz, özellikle de dış politika konusunda içerideki çekincelerimizi -bütün toplantılarda da arkadaşlarımız buna dikkat ederler- ayrı tutuyoruz ama burada biz bizeyken bazı şeyleri dillendirmemiz gerekiyor. Ülkemizin bütün komşularıyla, çıkarı olan bütün ülkelerle karşılıklı çıkar çerçevesinde ilişkilerini yürütmesi; İsrail, Rusya dâhil olmak üzere ilişkilerini düzeltmesi sevindiricidir ama bunu yaparken de o geçmişteki hatalarımızdan ders almamız ve bundan sonra bunları yaşamamak üzere dikkatli olmamız gerekiyor. Ben bunun bize bir ders çıkaracağımız bir olay olması gerektiğini düşünüyorum.

Bu vesileyle yeniden yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

O insanların zararının tazmin edilmesi önemlidir. Adı "tazminat" değil, belki biraz daha alttan almak zorunda kaldık ama bir daha da böyle şeylere, yeniden zikzak yaşayacağımız olaylara ve fecaatlere yol açmayalım diyor, gecenin bu saatinde de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sağ olun, var olun. (MHP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Günal.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ardahan Milletvekili Öztürk Yılmaz konuşacak.

Buyurun Sayın Yılmaz. (CHP ve MHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geç bir saatte İsrail anlaşmasını konuşuyoruz. Bu gece siyasi iktidarın dış politikada bugün burada görüştüğümüz 6 maddelik anlaşmayla caydırıcılığını kaybettiğinin tescil edildiği bir gece. Aynı şekilde, bu gece "…" (X)efsanesinin ve cazibesinin de bittiği bir gece. "İsrail terör devletidir. İsrail katildir. Biz oldukça, olumlu bir şey düşünemeyiz İsrail'le" efsanesinin de bittiği bir gecedir bu gece. Bu gece aynı zamanda isterdik ki İsrail'le ilgili bu konular son altı yılda nasıl kamuoyunda tartışıldıysa, nasıl iç politikaya malzeme edildiyse, nasıl sömürüldüyse, nasıl oya tahvil edildiyse, nasıl İsrail aleyhtarlığı ve Filistin sempatisi sandığa yansıtıldıysa, meydanlarda konuşulduysa bu anlaşmanın maddeleri de aynen o şekilde meydanlarda konuşulmalıydı; halk bilmeliydi, gerçekten İsrail aleyhtarlığının, bu kadar süre dillendirilen İsrail aleyhtarlığının bu maddelerde nasıl çöpe atıldığını bilmeliydi.

Şimdi, normalleşmeyi biz başından beri destekledik. Biz hiçbir ülkeyle ilişkilerin kötüleşmesini, ilişkilerin bozulmasını asla istemeyiz. Nisan ayında, Hükûmet hâlâ İsrail'le ilişkilerde üst perdeden konuşurken biz bir heyetle İsrail'e gittik; Tel Aviv'e gittik, Kudüs'e gittik, Ramallah'a geçtik, Batı Şeria'da görüşmeler yaptık, hem Filistin'de hem İsrail'de ve bu anlaşma daha o zaman yeni yeni kamuoyunun gündemine geliyordu. En ayrıntısına kadar bunu orada görüştük ve şunu anladık: Bizde bu konu kapatılmıştı, bir utangaçlık var çünkü söylenen sözler, atılan "tweet"ler ve konuşulan sözler hatırlanmak istenmiyordu. Karşı taraftaysa bu konuşuluyordu; parlamentoda konuşuluyordu, siyasi partiler bunu konuşuyordu ve en önemlisi İsrail basını bütün maddelerini ele almıştı. Her madde biliniyordu, sıradan vatandaşlara Kudüs caddelerinde sorsaydınız İsrail'in şartlarını size sayabilirdi ama bizim Hükûmette bakanlar bile, çoğu bakan bilmiyordu neyin konuşulduğunu. Böyle bir dönemden

geçtik. Saklandı. Şimdi, ne oldu? Bu konu artık açığa çıktı. Neyin konuşulduğunu biliyoruz. Şu anda bu maddeler önümüzde, yarın kamuoyunun önünde olacak ve bundan sonra da bu konular en ayrıntılı şekilde tartışılıyor olacak.

Her zaman Hükûmetin deklare ettiği gibi, sanki Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin kararıymış gibi "Bizim üç şartımız var." deniliyordu; kendi başına deklare ettiği üç şart, kendi koyduğu bir çıta. Özür vardı; 2013 yılında Başkan Obama'nın aracılığıyla özür dilendiği söylendi. İkincisi; tazminat vardı. Tazminat konusu enteresandır. Bu anlaşma tazminatı düzenliyor güya; yalnız bu anlaşma, tazminatın içerisine sıkıştırılmış bir affı içeriyor, İsrail askerlerine bir affı içeriyor. İsrail askerlerinin hukuki ve cezai sorumluluktan kurtarılmasını, haklarında açılan davaların kapatılmasını, hiçbir davanın açılmamasını öngörüyor ve onun karşılığında bir tazminat veriliyor. 20 milyon dolar tazminat veriliyor ve ilave olarak, Türkiye'de açılan davaların, ayrıca buna ilaveten açılmış bir dava varsa, hâlâ diretiyorlarsa açmaya ve bunu sürdürmeye de kararlıysa bunun kurbanları, bu şehitlerin yakınları bu davaların bir şekilde tazminata dönüşmesi hâlinde bunu da Türkiye ödüyor. Yani anlaşma İsrail'i perdeliyor, tazminat Türkiye'ye rücu ediliyor. Yine Türkiye'nin ödemesi, İsrail'in tamamen 20 milyon doları verip hukuki, cezai süreçten muaf olmasını öngörüyor, hiçbir şekilde dava açılmamasını öngörüyor. "Uluslararası dava açılabilir." denildi Dışişleri Komisyonunda; ona da açıklık getirmek istiyorum: Siz yerel bazda, Türkiye bazındaki bütün davaların kapatılmasını, yolların kapatılmasını istiyorsunuz ve geçiyorsunuz, "Türk devleti, dışarıda bireylerin açacağı davaları da destekleyemez, bunları teşvik edemez, bunları savunamaz." diyorsunuz. Dolayısıyla, orada da bir caydırıcılık var. Buna rağmen hâlâ dava açılabilir, evet ama yolu tıkıyorsunuz. Niçin tıkıyorsunuz? Çünkü, İsrail askerlerinin yargılanmasını istemiyorsunuz, İsrail askerleriyle ilgili açılmış olan 34 tane davanın sonuçlanmasını istemiyorsunuz, sonuçlanan varsa da onları kapamak istiyorsunuz ve daha önemlisi, en önemli konu, İsrail askerleriyle ilgili ceza davaları veya haklarında çıkarılacak tutuklama müzekkereleriyle olaya karışan İsrail askerlerinin bir şekilde Türkiye'ye geldikleri zaman burada tutuklanmalarının da önünü kapatıyorsunuz. Bu anlaşma bir kapama anlaşması. İsrail askerleri her açıdan güvenceye alınıyor, hiçbir şekilde dokunulamıyor. Başka izah tarzı yok bunun. Ya, insan buna bu ölen insanlarla, bu şehitlerle ilgili bir madde koymaz mı? Onların da bir hatırası yok mu? Hiç mi bir madde konmaz buraya?

Bu Mavi Marmara gemisi doğrudan gitseydi Gazze'ye, Gazze'ye ulaşmış olsaydı, "Deniz ablukasını deldik." diye bundan övünecek miydiniz, övünmeyecek miydiniz? Gitti ve bu hadise meydana geldi. Şimdi duramıyorsunuz arkasında, savunamıyorsunuz çünkü bu konunun savunulacak hiçbir tarafı yok. Herkesin söylediği ortada, herkesin ne "tweet" attığı ortada, nasıl konuştuğu ortada. Bu konu, gerçekten, bizim için bir dönüm noktası oldu. Caydırıcılığımızın yerlerde süründüğü bir geceyi yaşıyoruz biz ve anlaşma yarın çıktığı zaman göreceksiniz, bir numaralı konudur İsrail askerlerinin kurtarılması. Hükûmetin getirmiş olduğu yasayla, 90'ıncı madde çerçevesinde kanun hükmünde olan bir yasayla İsrail askerlerinin güvenceye alınmasını konuşuyoruz biz bu gece.

Üçüncü konu ablukanın kaldırılmasıydı. Bakınız, "abluka" diyoruz, önce ablukaydı; sonra, ambargoya dönüştü zaman içerisinde gerçekle karşılaşınca; sonra, ambargonun hafifletilmesinden bahsettik; son dönemde de özellikle şu anlaşma gündeme geldikten sonra da "yaptırımların hafifletilmesi", giderek, eğer üç ay daha bu gündeme gelmeseydi herhâlde "hafifletilme" de atılacaktı. İnanın, bu kadar U dönüşü yaşadığımız bir geceyi yaşıyoruz.

Abluka kalkmıyor. Kimse ablukanın kaldırıldığını söyleyemez. Neden? Zaten ablukanın kaldırılmayacağının aslında bilinmesi gerekirdi. İsrail ablukanın kaldırılmasını yani deniz ablukasının kaldırılmasını -bizim anladığımız deniz ablukasının kaldırılması- bir egemenlik hakkı olarak görüyor, kırmızı çizgi, "Bundan vazgeçmeyeceğiz." diyor. İki: İsrail askerlerinin güvenliği, "Bundan vazgeçmeyiz." diyor ve güvenliğini sağlamış oluyor.

Bu anlaşma aslında, demin de söylendi, biz Dışişleri Komisyonunda söyledik, orada da ben belirttim, bu anlaşma bir mutabakatın mütemmim cüzüdür, güya "O mutabakat gerekçeye yansıtılmış." deniyor ama bütün bölümlerin yansıtılmadığını biliyoruz. Nereden mi biliyoruz? Söyleyeyim. Bir: Sizin üç şartınız vardı, İsrail'in de üç şartı vardı. İsrail'in üç şartından bir tanesi ve en önemlisi, Netanyahu'nun üzerinde en fazla durduğu İsrail askerlerinin güvenliğiydi yani yargısal süreçte yasal olarak yargıyı tamamen bloke etmekti, bu yapılıyor. İkincisi: Deniz ablukasıydı, hiçbir şekilde İsrail denizden zaten kimseyi yaklaştırmıyor, o da gerçekleşmiş oluyor. Üçüncü konu Hamas konusuydu. Bizim son altı yıldır Filistin konusuna Hamas gözüyle bakarak götürdüğümüz bir dava da Hamas konusuydu; bu belgede hiç birisi yok bunların ama bu, mutabakat metninde vardı. Nasıl geçiyordu? Mutabakat metninde mesela ne geçiyordu? "Türkiye ve İsrail kendi ülkeleri üzerinde veya üzerinden birbirine karşı herhangi bir terörist -terörist, altını çiziyorum- veya askerî faaliyete izin vermediklerini veya ülkeleri dışında bu tür faaliyetlere destek sağlamadıklarını beyan ederler. Bu amaçla, Türkiye ve İsrail bu tür faaliyetlerin toprakları üzerinden birbirine karşı herhangi bir örgüt -örgüt, altını çizmek istiyorum- veya grup tarafından girişilemeyeceğini, planlanamayacağını, uygulanamayacağını, yönetilemeyeceğini veya finanse edilemeyeceğini teminen her türlü gerekli tedbiri alır." deniliyor. Kimin için söyleniyor bu? Hamas için söyleniyor, Türkiye'deki Hamas için söyleniyor. Bu anlaşma esasen 2 kesimin satıldığı anlamındadır. 1) Kurbanların aileleri. 2) Hamas da satılıyor bu anlaşmayla. Bu mutabakatla bunu görüyoruz biz.

Şimdi, efendim, biz normalleşmenin olmasını isterdik, tabii ki istiyoruz, bunu baştan da söyledik. Normalleşme olurken Türkiye'nin öncelikle çok kolay şartlar ileri sürdüğünü görüyoruz. Her konuda bu böyle oluyor. Kırmızı çizgi ilan ediyoruz, sonra kırmızı çizgileri unutuyoruz. Şartlar ilan ediyoruz, şartlar yerine gelmiyor. Peki, bu, Türkiye'nin itibarını yerle bir etmiyor mu, Türkiye'nin caydırıcılığını yerle bir etmiyor mu? Bu bütün söylenenler yutulduktan sonra ortada zarar gören kimdir, Türkiye'nin itibarı değil mi? Bugün İsrail'le ve bir süre önce Rusya'yla, daha sonra belki Suriye'yle bu gelişmeler yaşanacak. Biz irtifa üzerine irtifa kaybediyoruz ve maalesef…

Biz hep diyoruz ya "15 Temmuzdan sonra yeni bir milat başlasın." Dış politikada bunun başlaması gerekiyor. Bir kere, tutamayacağımız, yapamayacağımız bir sözü vermememiz gerekiyor. Eğer bir söz verdiysek de onu yapmamız gerekiyor. Biz bunun çelişkisini yaşıyoruz çünkü bu, çok tatlı bir konu. Türkiye'de bununla seçimler kazanıldı, bu kadar hoyratça kullanıldı; sokaklarda, caddelerde, parklarda, meydanlarda bu konu gündeme getirildi, şimdi bir çark edilme var. Biz, şahsen, gelinen nokta itibarıyla bunun üzüntü verici olduğunu düşünüyoruz.

Şimdi, demin söyledim, bir üst mutabakat daha var. Bu mutabakatta ne geçiyor? Güya "yaptırımların hafifletilmesi" deniyor ya gerekçede, burada, bu mutabakatta o da geçmiyor. Doğrudan Gazze'ye gidecek sivil malların Aşdod Limanı'ndan, İsrail denetiminde, İsrail'in protokol kurallarına uygun olarak, İsrail'in güvenlik mülahazaları dikkate alınarak kontrollü bir şekilde Gazze'ye geçirilmesini öngörüyor ve İsrail'in kuracağı mekanizmalarla geçirilmesini öngörüyor. Yani siz Gazze'ye bir mal sevk ettiğiniz zaman Aşdod'tan bile gitseniz yine bir denetime, yine bir gözetime ve yine bir İsrail protokolüne ve mutabakatına ihtiyaç duyuyorsunuz, kendiniz geçemiyorsunuz. Yani şimdi "ablukanın kaldırılması, ambargonun hafifletilmesi" falan diyoruz ya… Yani burada doğrudan İsrail'in eline bir yetki veriliyor.

Peki bu ne demektir? 1) Biz Gazze üzerindeki İsrail ambargosunu tanımış oluyoruz. 2) Gazze üzerindeki İsrail egemenliğini de böylece tanımış oluyoruz çünkü Mavi Marmara gemisinin gidiş amacı, oraya giderek o ambargoyu yıkmak, orada uygulanan kuralları altüst etmekti. Şimdi bu anlaşma o çarkı geri döndürüyor. Bizim bunu bilmemiz lazım.

Sayın Bakanımız burada, mutlaka cevap verecektir. Bu anlaşmada İsrail'in Gazze üzerindeki egemenliği bir nevi örtülü olarak tanınmış oluyor. Yani hiç kimse çıkıp "Bu ambargo hafifledi." diyemez. Bu, bizatihi ambargonun daha fazla ağırlaşmasıdır. Ayrıca gidecek malzemeler, sevk edilecek malzemeler sükûnet devam ettiği sürece olabilir. Sükûnetin olmadığı bir zamanda sükûnetin olduğuna kim karar verecek? İsrail karar verecek. Yani "Evet, sükûnet bozuldu bugün." derse sizin tırlarınız Aşdod Limanı'nda indirildikten sonra Gazze'ye geçemeyecek. Dolayısıyla, bunları bilmemiz gerekiyor. Yani, bir anlaşma yaptık, her konuda olduğu gibi manşetler atılıyor: "Zafer!", "Bu başarıdır." Başarı falan yok. Yani, bunda bir başarı gören varsa açıklasın, burada bir başarı yok. "Normalleşmeyi istiyor musunuz?" Elbette istiyoruz ama bu Pirus Savaşı gibi bir şey. Yani, her şey altüst olduktan sonra bir tek normalleşme kalıyor.

Bir başka konuya müsaadenizle değinmek istiyorum ve bitirmek istiyorum gecenin geç saatinde. Şimdi, bu davalar kapatıldı. Yasa çıkacak ve bu yasa nasıl uygulanacak, o da belli değil. Mahkemelere gidecek, o mahkemelerde bazı davalar kapatılacak, bazı davalar devam edecek, devam edenleri tabii ki Türkiye tazmin edecek, daha sonra ortaya çıkacak tazmin konusunu. Peki, sonra ne olacak yani sonra ne olacak? Siz bir vatandaşınızın hakkını yani normalde insan haklarından doğan şikâyet etme hakkını bile önlemiş oluyorsunuz. Bu kadar korumacılık… Ve nasıl önlüyorsunuz? Tazminat verdiğiniz ailelerin elinden feragatnameler alıyorsunuz ve İsrail'e gönderiyorsunuz ki "Biz aldık, bak başardık." diye. Sonuçta bu anlaşma budur.

Bu anlaşma her açıdan eleştiriye açık bir anlaşmadır. Bu çok tartışılacaktır. Ayrıca, İsrail'le ilişkilerde de maalesef bir kara lekedir. Yani, Türkiye'nin her zaman bir üstünlüğü olması gerekir, bir cazibesi olması lazım, bir yüksek moral zemini olması gerekir. Bu aşınmıştır bu gece. Sabah Herald gazetesinde -İsrail gazetesinde- ve başka gazetelerde bir başarı öyküsü anlatılacaktır çünkü öne sürdükleri bütün şartlar gerçekleşmiş oluyor. Deniz ablukası olmuyor zaten, İsrail askerleri tam güvenceye alınmış oluyor, Hamas'a da zincir vurmuş oluyorlar.

Ayrıca, merak ediyorum, bu Hamas konusu niye hiç gazetelerde geçmiyor. Biz, Hamas yüzünden Batı Şeria'yla ilişkilerimizin açılmasına sebep olmadık mı? Filistin'in birlik ve bütünlüğü konusunda maalesef Hamas yüzünden Batı Şeria'daki yönetimle alınganlık içerisine girmedik mi? Şimdi, bu da satılmış oluyor. Peki, bu konuya, Hamas konusuna değinmeyi hiç düşünmüyor musunuz? Bakınız, bu mutabakatta var, burada var, Hamas'la ilgili maddedir bu. Bunun FETÖ terör örgütüyle, PKK'yla falan da alakası yok, burada adres bellidir. Diplomatik bir lisanla ancak bu şekilde ifade edilebilir. Buradaki adres Hamas'tır, Hamas'ın faaliyetlerine zincir vurulmasıdır, "terör" olarak lanse edilen aktivitelerin engellenmesidir.

Bunları belirtmek istedim ve umarım bir ders alırız, bundan sonra üç ay önce söylediklerimizi üç ay sonra yutmayız.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şahsı adına İstanbul Milletvekili Sayın Mehmet Bekaroğlu konuşacak.

Buyurun Sayın Bekaroğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bir kuru iktidar uğruna her şeyi feda ediyorsunuz. Yüzlerce yıl birikmiş olan hatasıyla, sevabıyla ne varsa hepsini veriyorsunuz. Bir İsrail meselesi kalmıştı -ki bu İsrail meselesi,

bizim kuşağın muhayyilesinin oluşmasında son derece önemli köşe taşlarından biriydi- Sayın Cumhurbaşkanının "Bana mı sordunuz?" demesiyle bunu da verdiniz.

Mavi Marmara'da 9 can var. Ondan sonra, seçim meydanlarında atılan nutuklar, hamaset ve şimdi "ex gratia", lütuf olarak alınan 20 milyon dolar ve bunun karşılığında ne verildi, bunu da arkadaşımız biraz evvel anlattı.

Eğer bu anlaşmayı başka bir parti yapsaydı şimdi ayaktaydınız, şimdi, bu gece sokaktaydınız, ayaktaydınız ama şu anda başınızı eğmek durumundasınız, böyle bakmak durumundasınız.

Değerli milletvekilleri…

SAİT YÜCE (Isparta) – Niye ?

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Niye eğelim?

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Niye eğeceksiniz bilmiyorum.

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Sen eğ başını.

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) - Benim başım dik, ben eğmiyorum, siz eğeceksiniz.

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Kendine bak sen.

BAŞKAN – Karşılıklı konuşmayalım lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – AK PARTİ artık o parti değil, herkes bunu söylüyor, 2002'de kurulan Adalet ve Kalkınma Partisi değil. Hani adalet getirecekti, adalet dağıtacaktı? Eşitlik, demokrasi, hukuk devleti, mazlumların ve mağdurların yanında; böyle bir AK PARTİ yok. Tüm sözlerinizde döndünüz, tüm sözlerinizi ortada bıraktınız. Bu anlaşmadan sonra, Mavi Marmara yolcularına "Bana mı sordunuz?" dedikten sonra artık insanlığa, Türkiye'ye, insanlara söyleyecek hiçbir sözünüz yok. Daha evvel söylemiştim, zaten sizin bir gelecek ütopyanız da kalmamıştır.

Değerli milletvekilleri, aslında siz, Adalet ve Kalkınma Partisi pragmatist bir partisiniz, reel politiğin peşinde giden bir partisiniz. İsrail-Filistin meselesi, nutuklar filan hepsi de reel politiğin, iç politikanın gereğiydi. Biliyoruz, siz kurulduğunuzda, 2002'de Amerikalara gittiniz, içerideki vesayet odaklarına karşı dışarıdaki odaklardan destekler istediniz. Musevi lobilerini gezdiniz. Cesaret ödüllerini aldınız. Sonra, uzun süre iyi ilişkiler devam etti. Ne oldu bu ilişkiler esnasında? İsrail'in NATO faaliyetlerine katılmasına izin verdiniz. İsrail'in OECD'ye girmesine izin verdiniz. Nükleer silahlanma konusunda yapılan görüşmede çekimser oy kullandınız, İsrail'in nükleer silahları sorgulanacaktı. Mavi Marmara'dan sonra istenen belgeleri Lahey'deki mahkemeye vermediniz. İsrailli komutanlarla ilgili ortaya çıkarılan, kırmızı bültenle ilgili konularda gereğini yapmadınız. Sonra ne olduysa bir anda işler değişti, sıkıştınız dış politikada içeride olduğu gibi, işte, sonra "…" (x)'ler filan, bütün bunları kullandınız, sonra sıkıştınız, şimdi anlaşma arıyorsunuz.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Siz ne yaptınız ya, siz ne yaptınız?

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Ben mi yapmışım İsrail'le anlaşmayı arkadaşlar? Ben ne zaman yönettim bu Türkiye'yi?

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Hayır, hayır, siz ne yaptınız CHP olarak?

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Hiçbir şekilde suç ortağı aramayın, suçlu bizzat kendinizsiniz eğer bu bir suç idi ise.

Şimdi, "Bana mı sordunuz?" diyorsunuz. Bakın, bir yazar ciddi bir şey söylüyor, diyor ki: "Artık AKP'nin kurmuş olduğu sistem her ne idi ise onun sigortaları atmıştır." Gerçekten, bütün iddialarınızı bu akşam burada bırakıyorsunuz, bu anlaşmaya "evet" diyerek bırakacaksınız.

Daha vahim bir şey var değerli arkadaşlarım; bu anlaşmayı, böyle bir ortamda, böyle bir psikolojide bu akşam getirerek, gerçekten Mavi Marmara şehitlerinin ruhlarını ciddi bir şekilde rahatsız ettiniz.

ZEHRA TAŞKESENLİOĞLU (Erzurum) – O zaman neden tepki göstermediniz peki?

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Bu saatte getirdiniz, çünkü kimse dinlemesin, izlemesin. İstemiyorsunuz dinlemesini, yüzünüz yok çünkü değerli arkadaşlarım.

Sadece İsrail'le ilgili zikzaklar mı? Dış politikanız bütünüyle vahamet, bütünüyle.

Suriye politikanız: 400 bin ölü var orada, 400 bin ve sizin politikanız, zaten bir bakanınız da bunu bir şekilde itiraf etti orada.

Mısır politikanız: Ne oldu? Şimdi Sisi'ye mektup yazıyorsunuz. Niçin yalnız bıraktınız Mısır'da desteklediklerinizi?

Evet, değerli arkadaşlarım, kim ne derse desin, İsrail hâlâ -önce dediğimiz gibi, ben söylüyorum, tekrar ediyorum- bir işgal devletidir. İsrail hâlâ terör yöntemleriyle kendi halkını sindiren bir devlettir. Bu böyledir.

Bakın, şurada bir harita var, harita. 1900'lerin başında Filistin neydi -sarı ve yeşil- daha sonra ne oldu, İsrail devleti kurulduğunda ne oldu, 1967'de ne oldu? Ve şu andaki İsrail, Filistin; gösteriyor, yeşil renkler İsrail, Filistin bu. Filistin bu hâle getirilmiştir.

Bakın, bundan on sene evvel, Lübnan'da Doğu Konferansı'yla beraber Şatila Kampı'nı ziyaret ettik. Kamp yöneticisi bir Filistinli. 8 yaşındayken göç etmiş Lübnan'a ve o günden bugüne kampta yaşıyor. Abdullah Kasım bize bir anahtar gösterdi. "Benim tek zenginliğim, tek mülkiyetim bu anahtar. Bu anahtarı babam bana emanet etti. Bu anahtar bizim Filistin'deki evin anahtarıdır. Ben bir gün gidip, evimi açacağım."

Bakın, siz bu umudu iç politika malzemesi yaptınız değerli arkadaşlarım, iç politika malzemesi yaptınız ve şimdi, gecenin bu saatinde, burada, bu anlaşmayı geçireceksiniz.

Bakın, "İsrail'le savaşın." filan demiyoruz; Filistinlilerin bu davasını diplomatik yollarla savunabilirdiniz. Bir ara Türkiye bunları yaptı, güzel de yaptı ama siz bunu yapmadınız, her şeyi uç noktada yaptınız, dış politikayı da, her şeyi uç noktada yaptınız ve her şeyi iç politikanın malzemesi olarak kullandınız meydanlarda, her şeyi.

Bakın, İslamcıların, solcuların Filistin'de basını desteklemeleri haklı bir davaydı, biraz evvel söyledim, çünkü insanlar evlerinden, yurtlarından edildi. Şu anda ambargonun, ablukanın altında yaşıyorlar. Gazze'de yaşamın nasıl olduğunu gidenler biliyor.

Peki, ne var sonunda elinizde? Kupkuru bir iktidar uğruna siz ruhunuzu bırakıyorsunuz bu akşam buraya arkadaşlar, ruhunuzu bırakıyorsunuz. Kaldı ki bu iktidar ne kadar iktidardır, omuzlarınızda ne kadar yüktür, ayrı bir şey.

Arkadaşımız anlattı, ben girmeyeceğim, İsrail Anlaşması nedir, "lütuf" ne demek, "tazminat" ne demek, özür var mı yok mu, abluka kalktı mı kalkmadı mı, ekteki maddeler nelerdir, neler aldınız neler verdiniz. 20 milyon dolar karşılığında ortaya konulan sadece 9 can, 9 şehit midir yoksa Filistinliler de Hamas da, hepsi verildi mi, bu da ayrı bir şey. Özür filan da yok ortada, resmî bir özür de yok ortada.

Bakın, AKP milletvekili arkadaşlarım, 2003'te yine AKP milletvekilleri bu Mecliste hiç unutulmayacak bir destan yazdı, o da şu: Türkiye'nin Amerika'yla birlikte Irak'ın işgaline katılmasını reddettiler Cumhuriyet Halk Partisi milletvekillerinin oylarıyla beraber 100'e yakın AKP milletvekili.

Bu akşam siz ne yapacaksınız, bekliyorum, merakla bekliyorum; Türkiye bekliyor Sayın Kavakcı sizi. Bu anlaşmalara el kaldırdıktan sonra vicdanınıza nasıl hesap vereceksiniz, gerçekten merak

ediyorum. Mavi Marmara şehitlerine ne diyeceksiniz, evinden yurdundan olan milyonlarca Filistinliye ne diyeceksiniz, merak ediyorum. Arafat'ın şu meşhur taş atan çocuk generallerine ne diyeceksiniz? Bu terimleri, bu kavramları çok iyi anlıyorsunuz arkadaşlar, çok kullandık bunları yıllarca beraber.

Sonra, şu meşhur Rachel Corrie için ne diyeceksiniz çok merak ediyorum.

Değerli milletvekilleri, dış politika ve ülkeyi yönetmek…

ZEHRA TAŞKESENLİOĞLU (Erzurum) – Sayın Bekaroğlu, "korsan gemi" açıklamasını da açıklar mısınız?

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – …bambaşka bir şeydir.

ZEHRA TAŞKESENLİOĞLU (Erzurum) – Şunu soruyorum: "Korsan gemi" açıklamasını açıklar mısınız?

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Bakın, siz ülkeyi…

ZEHRA TAŞKESENLİOĞLU (Erzurum) – Sayın Kemal Kılıçdaroğlu "korsan gemi" demişti, onu da bir açıklayın.

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Bakın, Kılıçdaroğlu'yla ilgili soruyor. Kılıçdaroğlu o günlerde şöyle bir açıklama yaptı…

ZEHRA TAŞKESENLİOĞLU (Erzurum) – Hayır, 2015'te yaptı, Mart 2015'te yaptı.

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – …dedi ki: "Ben olsam eğer güvenliğini sağlayamayacaksam bu gemiyi göndermezdim."

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sen de dedin, sen!

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Dönemin Başbakanı, şimdiki Cumhurbaşkanı "İsrail'i destekliyor, İsrail gibi konuşuyor." diye meydanlarda bağırdı, çağırdı. Bu da yanlıştı değerli arkadaşlarım. Şurada, sadece dönemin Başbakanının, şu andaki Cumhurbaşkanının o dönem yazdığı şeyler var, bunları paylaşmıyorum. Ülke yönetmek bambaşka bir şeydir. Evet, oy almaya devam ediyorsunuz, aldınız ama…

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Bu da iyi yönettiğimizi gösterir.

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – …ülkeyi yönetemiyorsunuz. On beş sene sonra geldiğimiz yer burasıdır: Demokrasimiz tehdit altında, hukuk yok…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – …insan hakları tehdit altında, uluslararası ilişkiler kötü, her şey kötü.

Değerli arkadaşlarım, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Aynaya bir baksana sen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Aynaya sen bak Beyefendi, bak tipine!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Utan, utan!

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, lütfen…

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Slogan atıyorsun, slogan.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Slogan atmak sizin işinizdir, reisinizin işidir slogan atmak. Sloganla götürüyorsunuz on beş senedir.

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, lütfen… Konuşmanızı bitirdiniz, lütfen…

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Slogan atıyorsun sadece. Geçirdiğin evrime bak.

BAŞKAN – Şahsı adına İstanbul Milletvekili Ravza Kavakcı Kan konuşacaktır.

Buyurun Sayın Kavakcı Kan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, öncelikle az önceki konuşmacımızın şu son cümlesinden başlayayım: "Her şey çok kötü." Ben öyle olduğunu düşünmüyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Onun derdi başka, biliyoruz onu, biliyoruz.

RAVZA KAVAKCI KAN (Devamla) – Ülkemizde her şey çok iyi, daha da iyi olacak inşallah. Özellikle 15 Temmuzda yaşadığımız korkunç hadise, akabinde 16'sında burada, Mecliste toplanmış olmamız, bütün partilerin, bütün kıymetli partilerin katılımlarıyla toplanmış olmamız ülkemiz adına ümit verici bir şey.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Onun için insanları konuşturmuyorsunuz.

RAVZA KAVAKCI KAN (Devamla) – Akabinde, yirmi yedi gün tuttuğumuz nöbetler, oradaki birlik, beraberlik her kesimden insanın -kadın erkek, çoluk çocuk- bir arada olması ve sonunda da bunu taçlandırmak için Yenikapı'da yapmış olduğumuz miting ve yaşanmış olan süreç… İnşallah, her şey daha iyi olacak.

Demin ifade edildiği üzere Türkiye Cumhuriyeti ile İsrail Devleti Arasında Tazminata İlişkin -tazminata ilişkin, tekrarlıyorum, burada sadece tazminatla alakalı konuşuyoruz- Usul Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı'nı konuşuyoruz. Ben de şahsım adına söz almış bulunuyorum.

Malumunuz, Mavi Marmara olayının yaşandığı günleri ben çok iyi hatırlıyorum. O gemide birçok arkadaşım vardı, birçok kardeşim vardı. Hadisenin, uluslararası sularda yapılmış olan çirkin saldırının akabinde de geminin gelişini sabaha kadar bekleyenler arasındaydım. Buradan tekrar bütün Mavi Marmara şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum. Onlarla beraber Filistin'de şehit olan bütün kardeşlerimize de Allah'tan rahmet diliyorum, ailelerine başsağlığı diliyorum.

Birkaç husus gündeme getirildi. Malumunuz, Türkiye'nin bu saldırının akabinde 3 tane şartı vardı. Bu şartlardan bir tanesi de Mavi Marmara'da hayatını kaybedenler için Türkiye'ye tazminat verilmesiydi. Bugünkü kanun da bununla alakalı bir kanun.

Birkaç husus gündeme getirildi. Bir tanesi "Neden 'ex-gratia' tabiri kullanıldı?" Bununla alakalı. Şunu söylemek istiyorum: Bu tabir iki devlet arasındaki bir anlaşmazlıkta herhangi bir mahkeme ya da cezai müeyyide olmaksızın müzakere yöntemiyle elde edilen hukuki hükümlülük sebebiyledir. Dış meblağ, bahsedilen meblağ herhangi bir mahkeme kararı olmaksızın ödendiği için, "no obligation" mecburiyet olmadan ödendiği için "ex-gratia" tabiri kullanılmıştır. Ayrıca, deminden beri, "compensation"ın tazminat olmadığına dair ifadeler kullanılıyor. İngilizcem fena değildir, Ankara Kolejinde Fehmi Hocam –Allah hayırlı uzun ömür versin- bu konuda iddialı bir hocadır. Fehmi Özturan'dan öğrendiğim kadarıyla "compensation" -hukukçu arkadaşların da desteğiyle- "tazminat" manasına gelir.

Onu da arz ettikten sonra şunları ifade etmek istiyorum: Mavi Marmara neden gitti Filistin'e, gitmekteki amaç neydi? Oradaki insanlara yardım götürmekti.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ablukayı delmek için.

BAŞKAN - Sayın Bekaroğlu, lütfen, müsaade eder misiniz.

RAVZA KAVAKCI KAN (Devamla) – Müsaade edin Sayın Bekaroğlu, ben sizi sabırla dinledim. Lütfen -sesim de kısık- müsaadenizle ben de kendimi ifade edeyim.

"Abluka" kelimesi hiçbir zaman ifade edilmedi, "abluka" kelimesi zikredilmedi, oradan söylenen kelime "ambargo"ydu. Amaç, Filistin'deki çocuklara, kadınlara, orada yaşayan insanlara, kardeşlerimize yardım etmekti. Amaç buydu, bunun için gittiler, bunun için şehitlerimiz, 9 şehidimiz hayatını verdi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Peki, o günden bugüne şu anda değişmiş olan ne var? Leydi Leyla gemisi gitti ve yardım götürdü. Bundan sonra da daha önce götürülmemiş olan yardımlar gidecek. Ne yardımları? Altyapı yardımı. Enerji Bakanlığımız gidip orada araştırma yapabilecek ve oranın ihtiyaçlarına göre su, elektrik hastane –altyapı- ne gerekiyorsa bundan sonra yapabileceğiz. Her şey mükemmel değil, hayatta her şey mükemmel değil ama bu anlaşmayla beraber her şey siyah beyaz değil, aradaki gri çizgiler de… Filistin halkına yardım götürülecek.

Eminim aranızda gitmiş olanlar vardır. Benim hayatımın en kıymetli tecrübelerinden bir tanesiydi Filistin'e gitmek, kendi ülkende nasıl tutsak olabildiğini görebilmek. Oraya biz turist vizesiyle gittiğimiz için misafirler olarak, sıkıntılarla içeri gidip El Aksa Camisi'nde ibadetimizi yaptıktan ve şehrin tarihine hayran kaldıktan, ziyaret ettikten sonra farklı şehirlere gittiğimizde kendi ülkende tutsak olmak nasıl bir şey onu açık ve net bir şekilde gördük. Çünkü İsrail devletinin kontrolündeki alanlardan Filistin'in alanına geçtiğinizde giriş ve çıkışlarda büyük sıkıntı yaşıyordunuz, biz turist olarak bunu yaşıyorduk, orada yaşayan vatandaşlar daha fazlasıyla bunu yaşıyorlardı. Gerçekten ne kadar büyük yardıma ihtiyaçları olduğunu aynen yakın gördük. Bu anlaşmayla bu sağlanacak. Belki anlaşmadan memnun olanlar olacak, olmayanlar olacak ama bu anlaşmayla AK PARTİ büyük bir sorumluluk altına girmiş ve bundan sonra da uluslararası ilişkiler alanında da ilişkilerini düzeltmek için önemli bir adım atmış ve bunu Filistin halkının yararına atmıştır. Bu manada Filistin'deki bütün paydaşların bu anlaşmaya desteği de vardır; bunu da açık ve net ifade edelim. Filistin'deki çocukların yüzlerinin gülebilmesi için -zaten şehitler onun için hayatlarını vermişti- bundan sonra da bu anlaşmayla beraber bu alanda adımlar atılmış olacak.

Bazen Dışişleri Komisyonunda da bunu tartıştık, şunu söyleyenler de oldu: "Türkiye sahip çıkmadı." Mavi Marmara hadisesi olduğunda, bu uluslararası bir hareket olmasına rağmen, uluslararası sivil toplumdan, yurt içinde, yurt dışında her kesimden insanın yapmış olduğu bir hareket olmasıyla beraber oradaki her bir yaralı geri alınana kadar Türkiye Cumhuriyeti oradaydı, en üst düzeyde oradaydı ve en son tutsak verilene kadar kendi vatandaşı olsun olmasın oradaydı, elinden geleni yaptı.

Mavi Marmara şehitlerimize tekrar Allah'tan rahmet diliyorum, bütün Filistin şehitlerine Allah'tan rahmet diliyorum.

Bir de şunu söyleyerek bitirmek istiyorum: 1949'da biz İsrail'i ilk tanıyan ülkeydik. O zaman kim iktidardaydı, söylenenleri, yazılanları konuşmak gerekiyorsa kim iktidardaydı? CHP iktidardaydı. Sayın Bekaroğlu, bu güzel haritayı bizimle paylaştı, çok teşekkür ediyorum. Bu haritadaki hadisenin buraya gelmesinin sebebi...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ankara Savaşı'ndan da CHP sorumlu!

ÖZCAN ULUPINAR (Zonguldak) – Dinle, dinle.

RAVZA KAVAKCI KAN (Devamla) – Müsaade edecek misiniz Sayın Bekaroğlu, ben bitireyim.

Bunun sebebi AK PARTİ değildi, bunun çözümü için adımlar atan AK PARTİ, cesaretle bunu yapan AK PARTİ. (CHP sıralarından alkışlar!) Teşekkür ederim, bitirmedim henüz Sayın Bekaroğlu,

bitirince ben size iletirim, alkışlamak isterseniz, alkışlayabilirsiniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) AK PARTİ Hükûmeti, belki bir kısım gönülleri kırmak pahasına Filistinli çocukların yüzünü güldürmek için bu tasarıyı Dışişleri Komisyonunun da desteğiyle geçirmiştir ve ben de bu tasarıyı destekliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 01.09

ONUNCU OTURUM

Açılma Saati: 01.26

BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI

KÂTİP ÜYELER: Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara), Fehmi KÜPÇÜ (Bolu)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 128'inci Birleşiminin Onuncu Oturumunu açıyorum.

414 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon burada.

Hükûmet burada.

1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE İSRAİL DEVLETİ ARASINDA TAZMİNATA İLİŞKİN USUL ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 28 Haziran 2016 tarihinde imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile İsrail Devleti Arasında Tazminata İlişkin Usul Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1'inci madde üzerinde Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Kars Milletvekili Sayın Ayhan Bilgen konuşacak.

Buyurun Sayın Bilgen.

HDP GRUBU ADINA AYHAN BİLGEN (Kars) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; böyle kritik ve zor konularda aslında toplumun aklının, toplumun hafızasının nasıl şekillendiği en az siyasetçiler kadar, en az devletler arasındaki ilişki tarzı kadar önemlidir.

Ben tabii, Sayın Bekaroğlu'nun kuşağından olmadığım için, onun dönemindeki muhayyile nasıl oluştu bilmiyorum ama benim dönemimde İsrail'le ilgili, Yahudilerle ilgili en çok satan kitap kime aittir diye size sormak isterim. Hocam, Harun Yahya'ya ait yani Adnan Hoca'ya ait.

Şimdi, bir toplumun hafızası, bir toplumun bu konuya bakış açısı, bir toplumsal kesimin zihin dünyası o düzeyde, o seviyede şekilleniyorsa, aslında, sadece siyaseti tartışmak, sadece devletler arası ilişkiyi tartışmak değil, belki dünyaya, hayata, farklı inançlara, farklı kimliklere nasıl, nereden bakmak lazım diye tartışmayı daha ciddi, daha esastan yapmamız gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, İsrail'e bakış, İsrail'le ilişki konusu Orta Doğu için aslında bir turnusol niteliği taşır ve İsrail'le ilişki sadece İsrail'le ilişki değildir; bunu hepimiz biliyoruz, İsrail'in kuruluşundan, İsrail'in orada varlık gücünün arka planından bunu biliyoruz ama en az bunun kadar önemli olan boyut Orta Doğu'daki birçok rejimin İsrail karşıtlığı üzerinden kendi içindeki tartışmaları bastırıyor olmasıdır. Özellikle Arap rejimlerinin, Arap ülkelerinin büyük kısmı toplumu sürekli İsrail karşıtlığıyla motive ederek içerideki talepleri, içerideki eleştirileri, demokratikleşme taleplerini, yolsuzluklarla ilgili itirazları, eleştirileri bastırır. Çünkü, öyle bir düşman vardır ki Orta Doğu'da, ona yönelik husumet her şeyi örtmeye yeter, ona yönelik nefret, ona yönelik hamaset her şeyi örtmeye yeter. Dolayısıyla da aslında İsrail'le ilişkiler birçok rejim açısından, bölgedeki birçok ülke açısından aynı zamanda demokratikleşme sorunudur. Çünkü, gerçekten bu ülkelerdeki halkların talepleri mi siyasette egemen, yoksa başka güçler mi bu ülkelerin yönetimlerinin politikasını belirliyor, belirleyici bir anlam ifade eder. Yine, Orta Doğu'da gerçek, kalıcı bir barışın olup olmayacağı, devletler arası ilişkiler, bu açıdan da yani barış açısından da İsrail'le ilişkiler son derece önemlidir. İsrail'le ilişkileri sadece bir "dış

güçler" tartışması ekseninde yapmamak, aslında, daha çok da yönetimler ile kendi halkları arasındaki uyum, örtüşme üzerinden konuya yaklaşmak lazım. Konuşmanın sonunda söyleyeceğimi en başta söyleyeyim, bu anlaşmanın aslında hakkı, halka sormaktır değerli arkadaşlar. Yani toplum İsrail'le böyle bir anlaşma yapılmasını nasıl karşılıyor, nasıl bakıyor; olumlu mu yaklaşıyor, olumsuz mu? Eğer onun iradesine saygımız varsa, onun kaygıları, onun eleştirileri, onun değer dünyası bizim için bir şey ifade ediyorsa bu konuda da onu ölçü almayı en azından içimize sindirmeliyiz.

Değerli arkadaşlar, biraz önce de ifade edildi, İslam dünyasında İsrail'i ilk tanıyan ülke Türkiye'dir ama aslında, o süreçteki gecikmenin sebebi biraz ilginçtir. Yani demin sadece "1949'da iktidarda hangi parti vardı?" üzerinden bu polemik yapıldı ama tartışmanın esası daha ilginçtir ve bir devlet politikasıdır o. İsrail'in Orta Doğu'da bir Sovyet üssü olacağı kaygısıyla aslında Türkiye mesafeli davranmıştır. Yani Sovyetler Orta Doğu'ya yerleşecek İsrail sayesinde, biz de Antisovyet bir yerde duruyoruz, antikomünist bir yerde duruyoruz, dolayısıyla da İsrail'e karşı tavır koyarsak aslında Sovyetler'e karşı tavır koymuş olduğumuzu sanıyorduk. Oysa tersi olduğunu çok kısa süre sonra gördük. O bölgede İsrail'in, değil Sovyetler'in üssü, kimin, hangi ülkelerin üssü olduğunu, kiminle daha yoğun, sıcak ilişkiler içerisinde olduğunu bütün dünya gördü.

Çok uzun bir tarihî sürece dair değerlendirme yapmaya vakit yok ama iki tarif var, kategorik olarak çok önemli çünkü büyük söz söylediğinizde siyasette sonra dönüp başınızı büyük ağrıtıyor. 2002 yılında Ramallah'ın işgali sırasında -tespite katılıyorum ama sadece gereğini yapıp arkasında duramadığımız için eleştiriyorum- dönemin iktidar partisi temsilcileri "devlet destekli terörizm" tanımını yapıyorlar, devlet destekli terörizm. Sonra, 2004'te Gazze operasyonunda bir çıta yukarı çıkılıyor ve doğrudan doğruya "devlet terörü" ifadesi kullanılıyor. Ahmed Yasin katledildiğinde de artık "terörist devlet" tarifi yapılıyor. Bu 3 kategori aslında kendi içinde bir tutarlılık ifade ediyorsa, arka arkaya gelen gelişmelerse arkasından da bir anlam ifade etmesi gerekiyor ve Mavi Marmara'yla ilgili Sayın Davutoğlu'nun cümlesi var: "Bu olay bizim 11 Eylülümüzdür." diyor.

Şimdi, çok basit bir karşılaştırma yapmanızı istiyorum arkadaşlar. O dönemde Mavi Marmara sonrasında İsrail'le ilişkilerin gerilmemesi gerektiğini, İsrail'le barışık olunması gerektiğini, bunun için ilişkileri bozmaya değmeyeceğini kim söylüyordu, kim savunuyordu? Hatırlayın, Fethullah Gülen'e yakın yayın organları, basın organları savunuyordu ve Hükûmete yakın yayın organları da o zaman onları siyonistlikle suçluyordu. Şimdi, geldiğimiz nokta o zaman neyi ifade ediyor? Yani onlar cezaevinde ama fikirleri iktidarda.

Değerli arkadaşlar, elbette, "İsrail'le savaşın." demiyor burada hiç kimse, benden önce konuşanlar da Orta Doğu gerçeğini, devletlerin gücünü, Türkiye'nin gücünün sınırlarını gayet iyi biliyor. Dolayısıyla da sadece, söylediklerimiz ile sonra yapmak zorunda kaldıklarımız arasındaki çelişkiye dikkat çekmeye çalışıyoruz. Burada, bir taraftan pozisyon değiştirip ama her pozisyonda haklıymış gibi, ahlaki üstünlüğe sahipmiş gibi bir hegemonik dil kullanılması aslında tartışmayı bu kadar uzatıyor. Yani şunu söylesek açık açık, desek ki: "Biz dış politikadaki değerli yalnızlıkta çaresiz kaldık. Dolayısıyla, İsrail'le barışmak zorundayız yoksa her şeyi kaybedeceğiz." Bunu desek, itiraf etsek, gerçeği kabul etsek belki bu kadar tartışma olmayacak ama hamaset yaparken de haklıyız, barışırken de haklıyız. Her şart altında haklı olunca ister istemez insan bir tutarlılık arıyor.

Değerli arkadaşlar, Türkiye'nin aslında son dönemde -15 Temmuzdan sonra bu daha açık, daha net ortaya çıktı ama- NATO'yla ilgili, Avrupa'yla ilgili dış politikadaki söylemi baba Papandreu'nun dış politika söylemine çok benziyor. Yani komşu ülkeleriz galiba siyasetçilerimizin tarzları da benziyor. Andreas Papandreu da Avrupa Topluluğuna karşı çıkmış, NATO üslerini kapatacağını söylemiş, NATO'dan çıkma vaadinde bulunmuştu ama reel politik tam tersi biçiminde tezahür etti. Mavi Marmara

ve anlaşmayla ilgili çok şey söylemeyeceğim ama size sadece gazi ve şehitlerin yakınlarının yazdıkları mektubu okumayı tavsiye etmekle yetineceğim.

Değerli arkadaşlar, ambargo ve abluka arasındaki farkı tartışmaya vakit yok ama şu kadarını söyleyeyim: Mavi Marmara'dan önce de Gazze'ye yardım gidiyordu. Mavi Marmara'nın amacı İsrail'den izin almaksızın, İsrail'e rağmen yardım göndermekti ve İsrail buna izin vermedi. Mavi Marmara'dan sonra da yardım gitti, zaten Filistin nasıl ayakta duruyor? Yardımlarla ayakta duruyor ve hâlâ devam ediyor bu yardımlar ve şimdi bu anlaşmayla artık yardımların ancak İsrail'in izniyle olacağı tescillenmiş olacak. Bir uluslararası anlaşmayla aslında daha üst bir yasal statüye kavuşmuş olacak, fiilî durum aslında bir hukuki metin hâline dönmüş olacak.

Değerli arkadaşlar, Türkiye siyasetinin galiba en bahtsız tarafı budur, iktidarda hangi parti varsa genellikle onun iddialarının tersi işler, o iktidar eliyle yaptırılır. Refah Partisinden önceki iki yılda 1993-1996 arasında Türkiye İsrail'le 13 anlaşma imzalamış, 1996-1997 arasında 20 anlaşma imzalamıştı ve -tabii ki ölenleri rahmetle anmak, kimsenin arkasından konuşmak için söylemiyorum ama- o günkü İsrail'le imzalanan anlaşmalar sadece toplumdaki tepkiyi kırmak için Refah Partisi döneminde imzalatılmıştı, devlet politikasıydı. Şimdi yapılanları da biliyoruz ki sizin tercihleriniz değil ama bugün yapılması gerekiyor çünkü yarın başka operasyonların meşruiyeti, zemini böylece hazırlanıyor.

Herkesi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bilgen.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Manisa Milletvekili Erkan Akçay konuşacak.

Buyurun Sayın Akçay. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu görüştüğümüz Türkiye-İsrail Anlaşması, özellikle dış politikada hamasetin ve iç politikaya yönelik propagandanın ne gibi sonuçlara yol açtığını ve ülkenin çıkarlarına, imajına zarar verdiğini gösteren de bir durumdur.

Muhterem milletvekilleri, özür nasıl dilenir? Mesela, Türkiye'nin Rusya'dan -bir mektup yazarak- özür dilediği gibi mi dilenir? En azından İsrail'in Türkiye'den dilediği özrün böyle bir özür olmasını doğrusu beklerdik fakat 22 Mart 2013 tarihinde, Obama'nın araya girmesiyle Netanyahu'yla yapılan bir telefon görüşmesinde eski sürece geri dönülmesi temennisinde bulunulan bir telefon konuşması yapılıyor ve bununla da Türkiye'de iç kamuoyuna sanki özür dilenmiş gibi bir izlenim verilmeye çalışılıyor ancak bu konuda rivayet muhtelif; açık bir özür dileme yok, resmen bir mektup söz konusu değil. Dolayısıyla, İsrail'in Türkiye'den bu Mavi Marmara hadisesi nedeniyle özür dilemediği gayet açık. Bu, kabul edilemez bir durumdur değerli arkadaşlar.

Bir diğer dikkat çekici husus -eğer dikkatimden kaçtıysa bilemiyorum ama dile getirilmedi- bu anlaşma Kudüs'te imzalanıyor. Bildiğimiz kadarıyla İsrail'in başkenti Tel Aviv. Yani, bir tarafı Ankara'da, anlaşma metnine baktığınızda bu anlaşma Ankara ve Kudüs'te 28 Haziran 2015 tarihinde her biri eşit derecede geçerli Türkçe, İbranice ve İngilizce dillerinde ikişer nüsha olarak imzalanmıştır." diyor ve iki ülkenin Dışişleri müsteşarları tarafından imzalanıyor. Bunu, Hükûmetin sayın bakanları açıklamak zorundadırlar Neden Kudüs'te imzalanmıştır bu? Yani, Türkiye'ninki Ankara'da imzalanıyor da acaba bu Kudüs'ün İsrail'in başkenti olduğunun zımni bir kabulü müdür, böyle mi yorumlamamız lazım veya nasıl yorumlamamız gerekir, bunun mutlaka açıklanması gerekir.

Tazminatın da tazminat olmadığı, bir ödenti, âdeta lütuf gibi… Keşke böyle bir anlaşma yapılmasaydı da Türkiye Cumhuriyeti bu lütuf gibi ödentinin misliyle karşılığını kendi mağdur vatandaşlarının

mağduriyetlerini giderici bu harcamaları yapsaydı. Bildiğimiz kadarıyla açılan davalardaki toplam tazminat talebi 14 milyon lirayı buluyor ancak İsrail "20 milyon lira verdim, istediğin gibi de dağıt." diyerek, zamanın da yetersizliği nedeniyle aslında hem iç hukuk bakımından hem uluslararası hukuk bakımından Türkiye'nin, Türkiye Cumhuriyeti'nin ve Türkiye Cumhuriyeti'nin vatandaşlarının pek çok hakkına, hukukuna da mâni olan bir anlaşma. Hiçbir hak da iddia edilemeyecek ve yargı yolunu da kapatan ve Mavi Marmara şehitlerinin ruhunu inciten ve ailelerinin de feryadına neden olan bir anlaşmayla karşı karşıyayız. Burada "Ödeme yaptı İsrail." diyerek kurtulamayız. Ödemenin şekli ve niteliği de fevkalade önemli.

Bu görüşlerle, değerli arkadaşlar, Milliyetçi Hareket Partisi olarak İsrail'le yapılan bu anlaşmayı Türkiye'nin ve milletimizin, Türk milletinin çıkarları bakımından doğru bulmak mümkün değil ve diğer ülkelerle de olduğu gibi elbette İsrail'le de Türkiye Cumhuriyeti hükûmetlerinin ve devletinin iyi ilişkiler içerisinde olmasını arzu ederiz, yalnız bu şartlar içerisinde değil. Bu kötü bir ilişkidir ve neticede, imzalanan anlaşmalar da öyle iç politikada 31 Mayıs 2010'dan bu yana yıllarca atılan hamasi nutukları ve birtakım kışkırtıcı kitleleri yanlış yönlendiren ve imaj veren birtakım boş, hamasi propaganda sözlerini de tekzip etmektedir.

Bu düşüncelerle muhterem heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akçay.

Sayın Demirel, 1'inci madde üzerindeki önergenizi çekiyor musunuz?

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Evet.

BAŞKAN – Çekiyorsunuz, tamam.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 2'nci madde üzerinde Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Mardin Milletvekili Sayın Mithat Sancar konuşacak.

Buyurun Sayın Sancar. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MİTHAT SANCAR (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, Türkiye-İsrail Anlaşması üzerine aslında pek çok şey söylendi. Bu gibi durumlarda aklıma bir yazarın sözü geliyor, diyor ki: "Aslında her şey söylendi ama herkes tarafından değil." bir de ben söyleyeyim. Yeni bir şey söylemeyeceğim, biliyorum ama bazı konulara biraz vurgu yapmak gereği hissettiğim için bu süreyi kullanmak istedim.

Türkiye'nin bugün dış politikada pek çok konuda değişikliğe, bir dönüşüme gitmek istediği ortada. Bu olabilir, bizden önce konuşan arkadaşların bir kısmı da bunu belirttiler. Dış politikada da, iç politikada da değişiklikler yapma ihtiyacı ortaya çıkabilir. Daha önce çatışma yaşanan ülkelerle, devletlerle anlaşma yolu seçilebilir, bunda yadırganacak bir şey yoktur. Dış politika, biliyoruz ki sadece idealler ve iddialar üzerinden yürümüyor. Keşke idealler üzerinden yürüyen bir dünya sistemi içinde yaşıyor olsaydık, değerler ve ilkeler reel politiğin önüne geçebilseydi. Ama öyle olmadığını biliyoruz. Reel politiği yok sayarak dış politika yürütmenin mümkün olmadığını da biliyoruz. Ancak reel politiğin de bir sınırının olması gerekiyor. Bu konuda eskiden beri ya da modern dünya sisteminin kuruluşundan beri yarışan iki ana akım var. Bunları kısaca yani belki birer cümleyle hatırlatmak gerekirse: Bunlardan biri, dış politikayı tamamen menfaat çatışmalarının alanı olarak görür ve devletlerin tek belirleyici

düsturunun, saikinin kendi menfaatlerini korumak olduğunu belirtir. Bunu da onaylar yani böyledir, böyle de olmalıdır. Bir diğer görüş ise dış politikada da diğer alanlarda olduğu gibi ilkelere ve değerlere öncelik verilmesi gerektiğini belirtir. Ancak bu iki görüşün de saf hâliyle her zaman uygulanmadığını söyleyebiliriz. İdeal olan şu sentez belki olabilir: Evet, dış politikada reel dengeleri gözetirsiniz, zamanı gelir daha önce izlediğiniz politikada değişiklikler yaparsınız ama değerleri ve ilkeleri de asla sıfırlamazsınız, yani onlar hiç yokmuş gibi davranmazsınız, onlar hiç yokmuş gibi hareket etmezsiniz.

Şimdi, son zamanlarda gördüğümüz dış politika değiştirme manevralarında, maalesef, reel politiğe çok büyük bir öncelik verildiğini belirtebiliriz. Başta, Rusya'yla ilişkiler, İsrail'le Mavi Marmara, hatta ondan önce "…",(x) Davos Zirvesi'nde ortaya çıkan o gerilim, Suriye'yle şimdi yeni bir ilişki arayışı ve Mısır'la ilişkileri düzeltme çabaları. Şimdi burada asıl sorun, bütün bu saydığım devletlerle krizler ortaya çıktığında çok sert, çok katı ve çok yüksek iddiaları olan bir tavır takınmış olmasıdır Hükûmetin.

İsrail'le başlayalım: Demin arkadaşlarımız da saydılar, sürekli terör devletinden söz edildi. Mesela Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan "Asla İsrail'le ben var olduğum sürece iyi bir şey olmayacaktır." dedi ve bunlar ayrıca, bu sözler, Hükûmete yakın gazetelerde, televizyonlarda günlerce, haftalarca hatta yıllarca bu hamaset tarzında işlendi. Yine, diğer arkadaşlarım da belirttiler, iç politikada da maalesef çok yoğun bir şekilde malzeme olarak kullanıldı.

Rusya'yla yaşanan krizde de, uçak düşürme olayından sonra yaşanan krizde de aynı şeyler oldu. "Bugün olsa yine vururuz." diyenler çıktı, "Ben arkasındayım." diyen başbakanları duyduk, dinledik. Şimdi, bu da iç politikada hamaset yüklü bir üslupla sürekli olarak kullanıldı.

Suriye için söyleyebileceklerimiz çok daha vahim tabii. Yani, Suriye'de Esad yönetimine bu Hükûmetin, AKP hükûmetlerinin yetkililerinin yönelttiği eleştiriler, eleştiriler değil, ithamlar, hakaretler o kadar çok fazla ki. Şimdi, bütün bunları sanki hiç olmamış gibi varsayarak yeni bir yol aramaya kalkıştığınızda da elbette haklı olarak şu soru soruluyor: Değerler nerede? Politika sadece reel dengeler ve çıkarlar üzerinden yürüyen bir faaliyet midir? Hiç mi ilkelerin, değerin önemi yoktur?

Mısır meselesi, ayrıca, AKP'nin seçim meydanlarında kullandığı bir işaretin de ilham kaynağı ve örneği olarak değerlendirildi, Rabia işaretini biliyorsunuz. Orada da yine askerî darbe, ki zaten mahkûm edilmesi gereken bir şeydi, onun ötesine geçen çok daha ağır iddialar, laflar, değerlendirmeler yapıldı. Şimdi ilişkileri düzeltme yolu aranıyor.

Temel sorun, dediğim gibi değerli arkadaşlar, burada ilkelerden bu kadar kolay vazgeçmenin kabul edilebilir bir şey olup olmadığını sormaktır. Bunu kendinize de sormanız gerekiyor, kamuoyunun da bunu sorduğunu biliyoruz, sesleri çok fazla duyulabilir, duyulamayabilir ama bu manevraları haklılaştırmak için ileri sürdüğünüz gerekçeler inandırıcı değil.

Biraz önce AKP Grubu adına konuşan sayın hatip, bu anlaşmada herhangi bir hakkaniyetsizlik olmadığını belirtti. Oysa hepimiz biliyoruz ki, Mavi Marmara'nın yola çıkış nedeni oraya sadece yardım götürmek değildi. Bir önemli nokta var ki, o atlanıyor, İsrail devletinden izin almadan yardım götürmek iddiasıyla yola çıkmıştı Mavi Marmara çünkü zaten Aşdod Limanı'na kadar yardım malzemelerini göndermek mümkün idi, o zaman da, şimdi de ve İsrail'in izin verdiği malzemeler ancak Gazze'ye alınabiliyordu.

Yine hatırlatayım, tabii, her şey o kadar fazla birbirine giriyor ki, şimdi, o dönem Mavi Marmara baskını yaşandıktan sonra Fethullah Gülen'in bir açıklaması vardı, hatırlarsınız, demişti ki: "Yardımları otoriteden izin alarak götürmek gerekir." ve o zaman, tabii, çok büyük bir tepki görmüştü çünkü Mavi Marmara hareketini, Mavi Marmara'nın yola çıkış sebeplerini, gerekçelerini mahkûm etmişti. Şimdi, geldiğiniz nokta, "FETÖ" diye nitelenen, nitelediğiniz ve "en büyük teröristbaşı", "cani" dediğiniz adamın sözüyle aynı nokta.

(x)Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Bu anlaşmadan sonra yapılacak olan şey bellidir arkadaşlar: Yardım malzemeleri götürülecek, götürülmeli, mutlaka oradaki insanlara yardım edilmeli, bunun yolları mutlaka bulunmalı ama şimdi, sizin iddia ettiğiniz gibi, bu anlaşma bunu bir başarı olarak sağlamıyor, olan şeyi yapıyor. En azından bu gerçeği kabul edin ve bu gerçekle yüzleştikten sonra da samimi bir öz eleştiri yapın, "Yanlış yaptık." deyin, "Yanlış yaptık." demenin yeterli olmadığını da belirtelim arkadaşlar. "Yanlış yaptık." dedikten sonra yapılması gereken bir şey daha var: Bu yanlışı tekrar etmemek. Eğer samimi bir hesaplaşma yapacaksanız, eğer bir hatanızı kabul edecekseniz özür ancak aynı hatayı tekrar etmemek şartıyla makbuldür, geçerlidir.

Şimdi, Hükûmet Sözcüsü Sayın Kurtulmuş da açıklama yaptı, "Türkiye'nin başına gelen pek çok sorun, Suriye politikasındaki hatalardan dolayıdır." demişti. Güzel, demek ki bizlerin de pek çok başka insanın da söylediği, çevrenin de söylediği noktaya geldiniz. Peki, bunu değiştirin, o hataları değiştirin. Hatayı kabul ettikten sonra aynı yolda ilerlerseniz o zaman, gerçekten, "Ortada bir ilke var mı, bir değer var mı? Politikalarınızın temelinde hangi ilkeler, hangi değerler yatıyor?" sorusunu kamuoyu haklı olarak sorar. Sizler de buna doyurucu cevaplar vermek zorundasınız.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Sancar.

2'nci madde üzerinde şahsı adına Bursa Milletvekili Sayın Ceyhun İrgil konuşacak.

Buyurun Sayın İrgil. (CHP sıralarından alkışlar)

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Değerli Başkan, sevgili milletvekili arkadaşlarım; gecenin bu ilerleyen saatinde, birazdan, Meclisimiz kapanmadan önce belki de bu günlerin en güzel, hayırlara vesile olacak işlerinden birini yapacaksınız. O yüzden bu çabaları için İzmir milletvekillerine ve gruplara ve bunda hemfikir olan bütün partilere teşekkür ederim. Bildiğiniz gibi, birazdan 2 üniversitenin tekrar kurulması konuşulacak. Ben bunun için birkaç uyarıda bulunmak istiyorum öğrenci arkadaşlara çünkü çok yanlış anlamalar var, binlerce mesaj geliyor. Bu yüzden bu ek konuşma süresini aldım. Asıl, üniversiteyle ilgili konuşmamızı İzmir Milletvekilimiz Sayın Musa Çam birazdan yapacak. Bizi izleyen arkadaşlar için söylüyorum.

Arkadaşlar, bildiğiniz gibi, 15 üniversitenin kapatılmasıyla birlikte 65 bin öğrenci, 2.500 akademisyen, idari personel ve çalışan memurlar mağdur oldular. Kanun Hükmündeki Kararname'de bir cümleyle bu mağduriyet giderilebilirdi; bu cümle: "Kapatılan tüm üniversiteler devletleştirilip, güvenlik soruşturmasından geçen akademisyenler kendi kampüslerinde eğitime devam edebilir." diyebilseydik bunca mağduriyet, karışıklık ve kaos olmayacaktı. Biz iki haftadır ve sizler de belki binlerce mesaj ve kapatılan üniversite öğrencilerinin mağduriyetiyle uğraşıyorsunuz.

Şimdi İzmir'de İzmir ve Gediz Üniversitelerini yeniden bir kanunla kuruyoruz. Elbette biz üniversite açılışlarına karşı olamayız ancak dilerdik ki 15 üniversite bu şekilde devlet üniversitesi olarak açılsın ve akademisyenler, öğrenciler, çalışanlar mutlu olsun ama bunun bir başlangıç olmasını ve en kısa sürede diğer 13 üniversitenin de böyle devletleştirilerek açılmasını destekliyoruz. Biri yer biri bakar, kıyamet bundan kopar. Bugün bu 2 üniversiteyi açıyoruz ama diğer üniversitelerin mağduriyetlerini ve feryatlarını çok yakında, yarından itibaren duyacağız, duyacaksınız, size binlerce mesaj gelecek "Niçin biz açılmadık?" diye. Gelin, en kısa sürede diğer üniversiteleri de açalım, bu aileleri, çocukları, akademisyenleri sahipsiz bırakmayalım. Bugün kurulan İzmir Demokrasi ve İzmir Bakırçay ve Beykoz üniversitelerinin kuruluşları hayırlı olsun. Bu üniversitelerin aynı fakültelerle kurulması özellikle işsiz kalan akademisyen ve çalışanlar için çok önemli. Bu akademisyenlerin kendi kampüslerinde ve yuvalarında tekrar hızla işe alınması ve bu mağduriyetlerin, mağdurların öncelenmesi, bu insanlara öncelik verilmesi çok önemli. Bu konuda da iktidar partisinin bize sözlü bir sözü olduğunu buradan ifade etmek isterim.

Bir konuya çok ama çok dikkat çekmek isterim, bu çok önemli çünkü size de sorulacak. Öğrenci arkadaşlar birçok mesaj atıyorlar, diyorlar ki: "Üniversitemiz aklandı mı? Çok şükür, yarından itibaren açılıyoruz; sağ olun, var olun." Arkadaşlar, bu, üniversitelerin aklanması anlamına gelen bir kuruluş yasası değil. 2 yeni üniversite kuruluyor bu üniversitelerin kampüslerinde. Neden? Bu varlıklar, bu millî servetler boşa gitmesin… Bu üniversiteler aslında bir tür devletleştiriliyor. Bu nedenle bu üniversitelerin ilan edilmesi, Resmî Gazete'de yayınlanması ve eğitime geçmesi zaman alabilir yani üç ay, dört ay, beş ay… Bu nedenle kapanan üniversitelerin öğrencilerini uyarıyorum, lütfen, çok önemli: YÖK'ün ilan ettiği, dün açıkladığı kararlarda belirttiği gibi, 23-26 Ağustos arasındaki başvuru tarihlerinde puanla tercih yapacaksınız, unutmayın, bunu sakın kaçırmayın, bu çok önemli. Eğer 26 Ağustos gecesi saat on ikiye kadar tercihlerinizi yapmazsanız açıkta kalırsınız. Siz tercihlerinizi yapın, bu üniversiteler açıldıktan sonra kendi kampüslerinize dönebilirsiniz. Zannediyorum Hükûmet ve iktidar partisi üyeleri de Eğitim Komisyonu ve İzmir milletvekilleri de bu konuda çok çaba sarf ettiler ve sarf edeceklerdir, YÖK'ün de hızlı karar almasıyla bu arkadaşlarımız en kısa sürede kendi kampüslerine kavuşacaklardır.

Bunun dışında, bu üniversiteler için çaba harcayanlara tekrar tekrar teşekkür ediyorum çünkü her açılan üniversite bir kazanımdır, İzmir'in de 2 tane devlet üniversitesi kazanması çok önemlidir.

Ayrıca, bir konuda da uyarıda bulunmak istiyorum hem Hükûmete hem de bütün milletvekili arkadaşlarımıza, özellikle YÖK'le bağı olan bütün iktidar grubu milletvekillerine: YÖK tarafından alınan kararlar rektörler ve üniversiteler tarafından uygulanmıyor ve zorluk çıkarılıyor. Arkadaşlar, bütün üniversiteler ve rektörler özel öğrenci statüsünde bütün öğrencilerimizi kabul etmek zorunda ve mağduriyete yol açmamak zorundadır. YÖK bu konuda söz vermiştir, Sayın Başbakan bu konuda söz vermiştir, "Hami üniversitelerimiz çocuklarımıza sahip çıkacak." demiştir. Lütfen sahip çıkın. Zaten bu çocuklar, bu insanlar, aileler yeterince mağdur edildi, daha fazla üzmeyelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEYHUN İRGİL (Devamla) – Son söz olarak da, tüm kapanan üniversiteleri devletleştirerek tekrar açalım. Herkes hocalarıyla ve aynı kampüslerinde eğitime ücretsiz olarak devam etsin çünkü zaten hiç hak etmedikleri bir mağduriyet böylece hiç olmazsa bir nebze hafifletilsin.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şahsı adına ikinci olarak Batman Milletvekili Sayın Mehmet Ali Aslan konuşacak.

Buyurun Sayın Aslan. (HDP sıralarından alkışlar)

MEHMET ALİ ASLAN (Batman) – Sayın Başkan, Sayın Divan ve Sayın Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Mavi Marmara'da hayatını kaybeden şehitlere de Allah'tan rahmet diliyorum.

Mavi Marmara'yla ilgili, daha doğrusu, aleyhinde o dönemde bütün dünyada bir kamuoyu baskısı oluşmuştu İsrail aleyhinde ve o dönemde Fetullah Gülen kalkıp bütün o kamuoyu baskısını bertaraf edecek bir açıklama yapmıştı hatırlarsınız "İsrail devletinden izin almalıydılar." diye. 8 Haziran 2010'da benim Başkanlığımda -o zaman Mıhallemi Derneği Başkanıydım- Midyat'ta, Türkiye'de ve dünyada ilk defa Fetullah Gülen aleyhinde bir basın açıklaması yapmıştık. Öğretmen olmam hasebiyle o dönemde sürgün edilmek istendim, hakkımda soruşturmalar açıldı, hepsi medyada ve dosyamda duruyor. Basın açıklamamızda "Hoca, bu ne loca?", "No Emperyalizm, No Siyonizm, No Gülenizm." şeklinde dövizler de yazmıştık ve yayınlanmıştı. Ne ilginçtir ki o dönemde benimle beraber basın açıklamasında bulunan Tekin Karaçam gibi, Ahmet Demir gibi sosyolog ve öğretmen arkadaşlar şu anda bir haftadır Midyat'ta tutuklanmış durumdalar. Bu tutuklanmanın hesabını ayrıca sormak lazım; bunlar kimin için tutuklanıyor, neden tutuklanıyor?

Tabii, bunlara da dikkat çekmekle beraber ben Mavi Marmara'da hayatını kaybeden insanlarımıza da Allah'tan rahmet diliyorum. Tek tek fotoğraflarını göstermek istiyorum: Necdet Yıldırım, Cevdet Kılıçlar, Uğur Süleyman Söylemez, İbrahim Bilgen, Furkan Doğan -aynı zamanda Amerikan vatandaşıydı- Fahri Yıldız, Çetin Topçuoğlu, Cengiz Songür, Cengiz Akyüz ve Ali Haydar Bengi.

Bununla ilgili, bu anlaşmayla ilgili şehit yakınları, gaziler ve mağdurlar, gemidekilerin avukatları bir basın metni okudu, hazırladı; onun Mecliste okunmasını talep ettiler, süre yeterse ben okuyacağım: "Türkiye Cumhuriyeti ve İsrail Arasındaki Anlaşmaya Dair Basın Metni

Mavi Marmara olayına ilişkin olarak İsrail ile Türkiye Cumhuriyeti arasında yapılan anlaşmanın Gazze Özgürlük Filosu'nun yerli ve yabancı mağdurları, şehit aileleri ve Türkiye açısından ortaya çıkaracağı neticeler hakkında ilgililerin dikkatini çekmek adına anlaşma maddeleri aşağıda sırasıyla ele alınmış, hukuksal ve diplomatik açıdan değerlendirilmiştir.

İsrail, 20 milyon Amerika doları bağışı yaparak hukuki ve cezai her türlü sorumluluktan kurtulmaktadır. İsrail, adı geçen bağış konusunda hiçbir sorumluluk almamakta, paranın mağdurlara dağıtımı, teslimi gibi konularda Türkiye Hükûmeti, vatandaşlarıyla ve yabancı katılımcılarla karşı karşıya getirilmektedir. Ödenecek tutar sadece şehit yakınlarına verilecektir. Şehit yakınlarının bu bedeli almayı kabul etmemesi ve hiçbir şekilde zararları tazmin edilmeyen diğer mağdurlardan -yani yaralılar dâhil- 700'e yakın filo katılımcısının açtığı, açacağı ulusal ve uluslararası alandaki davalarda Türkiye Hükûmeti şehit yakınlarıyla ve diğer mağdurlarla karşı karşıya getirilmektedir. Böylece İsrail açısından tam bir sorumsuzluk hâli de oluşturulmaktadır. Anlaşma ile İsrail ve İsraillilere tam bir hukuki, cezai muafiyet sağlanmış ve İsrail, saldırıdaki suçlarından dolayı ibra edilmiştir. Dolayısıyla, Türkiye Hükûmeti, mağdurlar yani kan sahipleri adına failleri resmî olarak affedeceğini de taahhüt etmektedir. Kuşkusuz, bu taahhüdün gerçekleşebilmesi için İstanbul 7. Ağır Ceza Mahkemesindeki ceza davasının da sonlandırılması gerekmektedir.

Ayrıca, daha önce 'Anlaşma, her iki tarafın başkentlerinde imzalanacak.' şeklinde anlaşıldığı hâlde, sözleşmede 'Ankara' ve 'Kudüs' olarak yazılmıştır. Oysa, İsrail'in başkenti Kudüs değil Tel Aviv'dir." Dolayısıyla, İsrail Kudüs'ü de bu şekilde bir başkent olarak ilan etmek istiyor, aslında Birleşmiş Milletler kararına aykırıdır; Kudüs İsrail'in başkenti değildir.

"Gazze Özgürlük Filosu mağdurlarının ve şehit ailelerinin avukatları olarak defalarca iki ülke arasındaki normalleşme ve siyasi görüşmelere karışmayacağımız ancak iki ülkenin de davalarımıza karışmaması gerektiği Türkiye'deki yetkililere iletilmesine rağmen, müvekkillerimizin mevcut ve bundan sonra açmayı planladıkları…"

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET ALİ ASLAN (Devamla) – "…davalar üzerinde tasarrufta bulunulması kabul edilebilir olmadığı gibi, yukarıda izah edilen gerekçelerle hukuken de mümkün değildir.

Mavi Marmara şehit aileleri ve mağdurları avukatları."

Teşekkürler. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aslan.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 02.06

ON BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 02.25

BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI

KÂTİP ÜYELER: Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara), Fehmi KÜPÇÜ (Bolu)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 128’inci Birleşiminin On Birinci Oturumunu açıyorum.

414 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon…

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 02.26

ON İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 02.45

BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI

KÂTİP ÜYELER: Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara), Fehmi KÜPÇÜ (Bolu)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 128'inci Birleşiminin On İkinci Oturumunu açıyorum.

414 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon? Burada.

Hükûmet? Burada.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – 3'üncü madde üzerinde Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Muş Milletvekili Sayın Ahmet Yıldırım konuşacak.

Buyurun Sayın Yıldırım.

HDP GRUBU ADINA AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de hepinizi saygıyla selamlayarak başlamak istiyorum.

Evet, açıkçası, herhâlde Türkiye'nin çok fazla tanımadığı veya Türkiye'de belli bir siyasi bölümün, akımın tanımakta zorlandığı Aslı Erdoğan dünyaca tanınan bir yazar. Türk dilinin, Türk kültürünün, Türk edebiyatının Türk söylencesini dünyaya tanıtmış ve eserleri -9 kitabı 15 dile çevrilmiş- dünyanın çok farklı ülkelerinde okunan, ulusal ve uluslararası ödülü haiz görülmüş eserler. Maalesef, günü geçirdiğimiz için dün itibarıyla tutuklanmış olan Aslı Erdoğan'ın gayrihukuki bir kararla tutuklandığına olan inancımla bu kararı kabul etmekte zorlandığımı, bu kararın olsa olsa sadece bu ülkeyi uluslararası platformda zorda bırakmanın, mahcup etmenin ötesinde hiçbir işlevinin olmayacağını ifade etmek isterim.

Bir diğer husus, özellikle Mavi Marmara sonrası tartışılagelen ve problemli olan İsrail'le ilişkilerin düzeltilmeye çalışılmasına -içtenlikle söylüyorum- hiçbir itirazım yok. Şüphesiz, geçmişte sorun yaşanmış bir ülkeyle ilişkilerin düzeltilmesinden daha doğal bir şey olamaz, bunu içtenlikle söylüyorum. Ancak, sorun yaşanmış bir ülkeyle yeni ilişkilerin tesis edilmesi, bu ilişkilerde iyi niyetin ön plana çıkarılması ve bundan sonraki süreçte, özellikle bu ülkeler arasındaki halkların kardeşlik ve dostluk duygularını güçlendirecek adımların atılmasında da beis yok.

Ancak gelin, görün ki bu yakınlaşma birkaç açıdan ilkesel tutum içermeli. Bunlardan birincisi: Tavizler arasında yani ülkeler geriye dönük sorunu unutup yeni bir adım atarken tavizler arasında bir orantı olmalı. Her iki devlet geriye dönük sorunlu sayfayı kapatıp sorunsuz bir sayfa açarken karşılıklı tavizler verirler ve bu tavizler arasında da bir orantının olması lazım, topuzun ucunun bir ülkenin lehine, bir diğer ülkenin aleyhine kaçmaması lazım.

İkinci bir husus, özellikle sorunun yaşandığı dönemde her an için, yarın bir gün yeniden dostluk köprülerinin kurulacağı ve barışılacağı üzerine bir ihtimal göz önünde bulundurularak ülkelerin ve o ülkeyi oluşturan insanların yarınının ipotek altına alınmaması lazım.

Mavi Marmara'dan bugüne kadar Türkiye'nin, özellikle de devlet ve Hükûmet yetkililerinin söylemiş olduğu söylemler bugünkü anlaşmaya bir meşruiyet gölgesi düşürüyor. Mesele, bugün

İsrail'le geriye dönük sorunun giderilmesi meselesi değil, özellikle Mavi Marmara'dan bugüne kadarki altı yıllık süre içerisinde, bugünkü bu anlaşmanın üzerine meşruiyet gölgesi düşüren ve de bugünü biraz da bağlayan, ipotek altına alan söylemlerin çokça ortada dolaşmış olmasıdır.

Bir diğer husus da şüphesiz uluslararasında, devletler arasında bir sözleşme imzalanırken, her iki devletin de iç kamuoyunda vicdanını rahatsız etmemelidir. Eğer bugünkü sözleşmeden Türkiye'yi oluşturan insanların vicdanı İsrail'i oluşturan insanlar kadar rahat değilse burada da bir orantısızlığın olduğunu söylemek durumundayız.

Yine, İsrail'le yıllardır, on yıllardır bu ülke içerisinde, mevcut siyasi iktidar döneminden çok önce başlamış olan bir İsrail karşıtlığı, bir antisemitizm algısı özellikle bir yanda dururken bu antisemitizmin şaha kaldırıldığı dönemlerde diğer yandan da en büyük silah ticaretlerinin ve askerî antlaşmaların yapıldığını çok iyi biliyoruz ki benden önce de partimiz adına konuşan arkadaşlarımız bunu sıklıkla ifade ettiler.

Bir diğer husus, Mavi Marmara sonrasında -çokça değinildiği için ifade etmeyeceğim- söz konusu metinde şimdiye kadar Türkiye'nin barışmanın koşulunu 3 maddeye indirgediği, özellikle bu 3 şarttan 2'sinin hiçbir şekilde bu sözleşmeyle yerine getirilmediğini belirtmek isterim. En önemli şartlar özür ve tazminattır; özür yoktur, üzüntü beyan etme vardır. Yani, İsrail devleti Türkiye'den bir özür dilememiştir. Geriye dönük de Başbakanın, Cumhurbaşkanının, Hükûmet yetkililerinin özrü bir şart olarak öne sürmüş olması anlamsızdı. Ya değilse, üzüntü mü… Mavi Marmara'da öldürülen 9 yurttaşımız için Nepal'deki, Papua Yeni Gine'deki vicdanlı bir insan da üzülebilir. Üzüntü beyan etmek için illa da bunları öldürmüş olma, bu insanlarımızın kanına elinin bulaşmış olmasına gerek yok. Üzüntü ifade etmek için İsrail devlet yetkilisi olmaya da gerek yok. Dünyanın herhangi bir yurttaşı Amerika'da da, Uzak Doğu'da da üzüntü belirtebilir.

Bir diğeriyse, yine ortada bir tazminat yoktur. Hani söylemim çok ağır kaçmasın ama sanki lütuf veriyormuşçasına "Alın bu parayı, ne yapıyorsanız yapın, düşün yakamızdan." gibi bir edayla açığa çıkmış olması ve uluslararası düzlemde bu şekilde tartışılmış olmasını da kabul etmek zordur.

Bakın, özellikle bu ülkenin farklı bölgelerinde, daha çok da Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da aileler arasında açığa çıkmış kavgalarda kan akarsa orada bile tazminat anlamına gelebilecek kan parası bir düzeyle verilir. Araya giren ara bulucuların belirlediği etik değer yargılarına her iki tarafın uyması, kabul etmesi lazım. Burada araya giren kimse yok, yapılan sözleşmenin topuzu İsrail lehine kaçırılmış durumdadır, ya değilse bizim böyle bir sözleşmeye hiçbirimizin itiraz etmesi… İsrail'le var olan, aslında İsrail değil dünyanın herhangi bir ülkesiyle var olan geriye dönük sorunlarımızı gidermeden daha doğal bir şey olamaz.

Bir diğer husus da özellikle Orta Doğu'da Kürt fobisi üzerinden gelişmiş olan dış politikanın bir istikrarı, bir geleceği, ülkeyi aydınlık yarınlarına taşıyabilmek anlamında bir içeriği, bir müktesebatı yoktur. Suriye'de, Mısır'da, Orta Doğu'da, Irak'ta, İran'da ilişkilenimlerin hep Kürt karşıtlığı üzerinden geliştiriliyor olması ülkedeki Türkiye'yi oluşturan insanların büyük bir bölümünün vicdanlarını yaralamaktadır. Örneğin, şimdiye kadar Suriye ile Mısır politikalarında daha çok Körfez ülkeleri, Suudi Arabistan, Katar, Birleşik Arap Emirlikleri ekseninde yürüyen bir ittifak yeni gelişen Suriye ve İran ittifakından sonra nasıl seyredecektir? İran'la, Rusya'yla yeni ilişkilerin kurulmuş olması, özellikle de İran ve Suriye'yle kurulmuş olan yeni ilişkilerin biraz Suriye politikası üzerinden şekillenmiş olması bugüne kadar, yıllardır Körfez ülkeleriyle ittifak hâlinde olan durumumuza acaba nasıl yansıyacaktır? Öyle sanıyorum ki, Suriye ve Mısır üzerinden Körfez ülkeleriyle kurulmuş olan ilişkiler zedelenecek ve bu müttefik ilişkilerin yarına taşınabilmesi oldukça zordur.

Son olarak, bir AKP'li hatip ifade ettiği için söyleyerek sözlerimi tamamlamak istiyorum, dedi ki: "Ben, Filistin'e gittiğimde insanın kendi topraklarında ve şehirlerinde kendisini tutsak hissetmesi…" Acaba bu ülkede son bir yılda yaşanan, kanın aktığı, ölümlerin kutsandığı bu süreçte ülkenin bir bölümünde insanların kendilerini kendi şehirlerinde tutsak hissettikleri hususunda ne kadar haber sahibiyiz? Bugün, Şırnak hâlâ iskâna kapalı. Bugün, hâlâ Nusaybin'in yüzde 60'ının aynen o Gazze Şeridi'ndeki gibi tel örgülerle çevrili olması Nusaybinli, Mardinli yurttaşlarımızda nasıl bir duygu uyandırıyor? Şüphesiz Filistinlilerin acısını paylaşalım, şüphesiz Filistinlilerin kendi topraklarında kendilerini huzursuz hissetmesi üzerinden bir empati yapalım ama Filistin'e gitmeden önce bir zahmet kendi ülkemizdeki yurttaşlarımızın da hissetmiş olduğu rahatsızlıklar üzerinden empati kültürünü geliştirsek iyi olur, Filistinli çocukların yüzünün gülebilmesinin bu ülkenin Diyarbakırlı, Şırnaklı, Mardinli, Hakkârili ve farklı yerlerdeki çocukların yüzünün gülmesinin hak ettiği gibi diye belirtiyorum.

Bütün Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yıldırım.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Eskişehir Milletvekili Sayın Utku Çakırözer konuşacak.

Buyurun Sayın Çakırözer. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gecenin ilerleyen, sabahın erken saatinde hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Gün içinde ben de Eskişehirli polis kardeşimiz Muhammet Acar'ı -Van'da düzenlenen terör saldırısında yaralanmıştı- kaybettiğimizi öğrendim. Ona Allah'tan rahmet, hem ailesine hem Eskişehir'imize hem bütün ulusumuza -tabii ki diğer şehitler için de- başsağlığı, sabır diliyorum.

Mavi Marmara hadisesini gazeteci olarak yakından izleyenlerden biriyim. O yüzden öncelikle, anlaşmaya geçmeden önce, şunu hatırlatmak isterim: O dönem karşılıklı yapılan çok hatalar vardı. Tabii ki, en büyük, vahim, kabul edilemez hata İsrail'e ait olandı. Ama, filonun "Ablukayı deleceğiz." diyerek buradan gitmesine izin verilmesi de o dönemin bence önemli hatalarından biriydi. Ama ondan sonra İsrail'in buna uluslararası sularda orantısız bir şiddetle karşılık vermesi, saldırması ve 9'u yurttaşımız olmak üzere toplam 10 kişiyi katletmeleri asla kabul edilemezdi. Nitekim, ondan sonra ilişkiler, biliyorsunuz, sıfır düzeyine indi, sonra da belli koşullarla düzelmesi beklendi. Tabii ki bunların başında özür dilenmesi koşulu vardı, keza ölenlerin ailelerine mutlak surette tazminat ödenmesi vardı.

Aslında, bu hususlar 2011 yılının Eylül ayında Birleşmiş Milletler tarafından yapılan Palmer Raporu'nda net bir şekilde kayıt altına alınmıştı. Palmer Raporu şunu söylüyordu: Daha o gün, filoya düzenlenen saldırının birinci yılında, İsrail ablukasının meşru olduğunu kayda geçiriyordu.

Aslında bu raporu biz çok istedik, Türkiye çok istedi hatırlarsanız, dönemin Dışişleri Bakanı, Başbakanı BM'nin bu raporu hazırlamasını, ama, aynı zamanda bu rapor İsrail'in orantısız şiddet kullandığını kayda alıyordu, kendi kara sularına daha yaklaştığında bir operasyon yapabileceğini ve bu kadar şiddet uygulamadan yapabileceğini söylüyordu, bir de tabii, ülkemizi önlem almadığımız için itham eden bir rapordu ve hep tarafların itirazlarıyla kabul edildi.

Sonrasında ne oldu? Bir özür telefonu gerçekleşti. Gönül arzu ederdi ki resmî olarak kayıtlara giren, yazılı, aynı Rusya'dan bizim dilediğimize benzer bir özür olabilseydi. Daha sonrasında hep söylediğimiz, normalleşmenin koşulu olarak söylediğimiz, aslında Palmer Raporu'nda da şunlar şunlar yapılsın diye iki şey vardı: Birincisi özür, ikincisi tazminat, arkasından da ilişkilerin iyileştirilmesinden bahsediliyordu.

Normalleşme konusuna bizim bakışımızı ben bir kere daha vurgulayayım. Arkadaşlarımız, Sayın Genel Başkanımız, sayın genel başkan yardımcımız buradan sık sık değişik fırsatlarla söylüyorlar. Biz,

Ulu Önder Atatürk'ün bize çizdiği "Yurtta sulh, cihanda sulh." çizgisi doğrultusunda, tüm dünyayla, özellikle müttefiklerimizle, dostlarımızla, ama bölge ülkeleriyle de yakın ilişkilerden, ulusal çıkarlarımız lehinde ilişkilerden yanayız. Buna İsrail de dâhildir tabii ki, ama İsrail'le sınırlı değildir. Mısır'la olsun Ürdün'le olsun bölgenin diğer önemli ülkeleriyle olsun iyi ilişkilerden hep yanayız.

Bence, İsrail'le ilişkilerin iyi olmasının bir başka önemli hususu, Filistinli kardeşlerimizin yıllardır çekmekte olduğu acıların son bulmasına katkı sağlayabilecek bir manivela olarak kullanabileceğimiz bu ilişkidir. O yüzden de biz normalleşmeyi hep destekledik, Türkiye-İsrail ilişkilerinin düzelmesi gerektiğinden yana olduk. Ancak bunu söylerken bugün önümüze gelmiş olan bu metni ille de gönülden, her şeyiyle destekliyoruz anlamına gelmiyor normalleşmeyi istemek. Hatta ve hatta bu metin -maalesef söylemek zorundayım- bizlerin hem kişi olarak hem ulus olarak onurunu kırıcı bir metindir çünkü bu metin, maalesef, aslında sanki orada İsrail'in kabul edilemez saldırısı altında hayatlarını yitiren yurttaşlarımızı sanki sorumlu tutmakta ve onların hiçbir yargı yoluna gitmemesi için bizim elimizi kolumuzu bağlayacak bir metindir. Hatta ve hatta eğer giderlerse bütün maddi sorumluluğun da Türkiye tarafından karşılanmasını hükme bağlayan bir metindir. Maalesef bu metnin önümüze böyle tek bir şekilde gelmesi son derece bence hem dış politika açısından hem kendi ulusal onurumuz açısından büyük hata olmuştur diye düşünüyorum.

Tabii, bir de -arkadaşlarımız da bahsetti- bu metin eksik bir metindir. Bir de mutabakat metni var, sizlerin şu anda elinde, önünde olmayan ama Komisyonda hem Dışişleri Bakanlığı yetkilisinin hem Komisyon yetkililerinin olduğunu söyledikleri bir de metin var ama bunu biz bilemiyoruz. Altında imza olmayan bu metnin açıklanmamasının bence tek bir sebebi var, o da o metinde Türkiye'nin, kamuoyunun duymaktan çok hoşlanmayacağı ifadelerin olduğudur. Nedir bunlar? Bu metinde çok büyük olasılıkla Türk yargısına talimat vardır "Mutlak surette bu anlaşmayı uygulayın, kimsenin dava açmasına izin vermeyin." diye. Yine bu metinde büyük olasılıkla ablukanın -az önce söyledim- daha Palmer Raporu'ndan beri, bizim isteğimizle kurulan BM Raporu'ndan bu yana bilinen Palmer Raporu'nda söylediği gibi Gazze'ye uygulanan ablukanın meşru olduğuna, devam etmekte olduğuna ve Türkiye'nin gerekçede bahsedilen tüm yardımlarının mutlak surette İsrail onayıyla, İsrail izniyle ve İsrail üzerinden karadan, yani doğrudan Gazze'ye, Gazze Limanı'na gönderilemeyeceğine, mutlak suretle İsrail üzerinden gidebileceğine ilişkin ifadeler vardır muhtemelen ve para göndermek istediğinizde dahi yine İsrail'in onay vereceği bankalar üzerinden gönderilmesi… Bunların hepsi, tabii, İsrail'in Gazze üzerindeki egemenliğini tanıdığımızı, gördüğümüzü ve bunu kabul ettiğimizi ifade eden unsurlardır.

Tabii, bir de yine İsrail Başbakanı Netanyahu'nun bu anlaşma kamuoyuna açıklanırken Roma'da yaptığı bir konuşma var. İsrail Başbakanı "Bu anlaşmanın bize verdiği ilk konu, İsrail ordusunun şu anda yargılanmakta olan ve gelecekte yargılanabilecek komutanlarının ve askerlerinin sivil ve adli soruşturmalardan korunmasıdır." diyor. Evet, bu anlaşma önümüzde zaten ama önümüzde olmayan metne ilişkin de bir şey söylüyor, "Bu anlaşmanın verdiği ikinci konu, Gazze şeridinin deniz güvenlik ablukasının sürecek olmasıdır. Bu bizim en üst güvenlik çıkarımızadır. Bundan asla taviz vermeyi düşünmedim bile." diyor. Tabii ki İsrail Başbakanı bunu söyleyebilir. Bunun karşısında bizim de söyleyeceğimiz sözler olmalıdır ama bunu söyleyebilmek için iktidarıyla muhalefetiyle, hep beraber, bizim önümüze bu metin konulmak durumundadır. Komisyonda söylenen şuydu: "Anlaşmanın gerekçesi bu mutabakat metnini içermektedir." Ben bunun böyle olduğunu düşünmüyorum. Öyle olsaydı o mutabakat metni hepimizin önünde olurdu şu anda.

Buradan, paylaşılan metinden görebildiğim kadarıyla sanki suçlu biziz, sanki suçlu o insanlar ve onların ailelerinin dava açmaması için, İsrail'in korunması için her türlü önlem alınıyor ama bunun karşılığında sadece bir 20 milyon dolarlık -onun da lütuf olarak verildiği ifade edilen- ödeme yapılacağı ifade ediliyor. Ama, dediğim gibi, bizim görmediğimiz bu mutabakat metninde eninde sonunda ortaya çıkacaktır bu ve gerekçeyle aynı olmadığını Türkiye kamuoyu görecektir. Hem yargıya talimat hem ablukanın bir kez daha kabulü ve İsrail'in Gazze üzerindeki egemenliğinin Türkiye tarafından tanındığına ilişkin hepimizi incitecek, üzecek ifadeler olmasından çok büyük kuşku duymaktayız.

Sonuç olarak "Bu süreçten ne geçti?" derseniz tabii ki normalleşme hepimizin istediği, arzuladığı bir şeydir ama böyle ulusal onurumuzu incitecek bir metinle keşke bu olmasaydı, keşke -dediğim gibi- beş yıl önce daha Palmer Raporu'nda, BM Raporu'nda söylendiği gibi yapılsaydı ve Türkiye, halkımız, kamuoyu "Ablukayı ortadan kaldıracağız." diye kandırılmasaydı çünkü "ablukanın kalktığı" diye bir şey yok. Daha o günden BM Raporu'nda da söylenen şey, ablukanın meşru olduğu yönündeydi. Biz o raporun tarafıydık, bir kere daha hatırlatmak isterim.

Bir kez daha mutabakat metninin önümüzdeki günlerde kamuoyuna açıklanması gerektiğini düşünüyorum. Bu metin maalesef -bir kez daha altını çizeyim ki- sanki orada hayatını kaybeden vatandaşlarımızı, şehit olan vatandaşlarımızı sorumlu tutar bir şekilde İsrail'e kalkan olacak bir metin şeklindedir. Keşke böyle gelmemiş olsaydı. Umut ediyorum ki dış politikada bundan sonra böyle vahim hatalar yapılmaz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çakırözer.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… 3'üncü madde kabul edilmiştir.

Tasarının tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti ile İsrail Devleti Arasında Tazminata İlişkin Usul Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı'nın açık oylama sonucunu okuyorum:

"Kullanılan oy sayısı: 228

Kabul : 209

Ret : 16

Çekimser: : 3(x)

Kâtip Üye	Kâtip Üye
Fehmi Küpçü	Ali Haydar Hakverdi
Bolu	Ankara"

Böylelikle tasarı kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Sayın milletvekilleri, 4'üncü sıraya alınan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Venezuela Bolivar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği ile İlgili Anlaşmanın Onaylanmasının uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

4.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Venezuela Bolivar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği ile İlgili Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/355) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 45) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Burada.

Hükûmet? Burada.

Komisyon Raporu 45 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarının tümü üzerinde söz isteyen? Yok.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE VENEZUELA BOLİVAR CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA ENERJİ ALANINDA İŞBİRLİĞİ İLE İLGİLİ ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 4 Kasım 2010 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Venezuela Bolivar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği ile İlgili Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, tasarının tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Venezuela Bolivar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği ile İlgili Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı'nın açık oylama sonucunu okuyorum:

"Kullanılan oy sayısı : 220

Kabul : 219

Ret : 1(xx)

Kâtip Üye	Kâtip Üye
Ali Haydar Hakverdi	Fehmi Küpçü
Ankara	Bolu"

(x) 45 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

(xx) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

Böylelikle, tasarı kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Sayın milletvekilleri, 5'inci sıraya alınan 667 sayılı Olağanüstü Hâl Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararname ile İç Tüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi'nin görüşmelerine başlayacağız.

5.- 667 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararname (1/746) ile İç Tüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (S. Sayısı: 412) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Burada.

Hükûmet? Burada.

Kanun hükmünde kararname ve tezkere 412 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu kanun hükmünde kararname İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında görüşülecektir. Bu nedenle, kanun hükmünde kararnamenin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Kanun hükmünde kararnamenin tümü üzerinde Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Amasya Milletvekili Sayın Mehmet Naci Bostancı konuşacaktır.

Buyurun Sayın Bostancı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Demokrasimiz 15 Temmuz tarihinde büyük bir tehlikeyle yüzleşti. Allah'a çok şükür, hep birlikte bunun üstesinden geldik, bir darbe girişimini bertaraf ettik. Bunun peşinden olağanüstü hâl ilan edildi ve şimdi biz olağanüstü hâl çerçevesinde kanun hükmünde hazırlanan kararnamelerin ilkiyle Meclisin huzurundayız, bunu konuşup tartışacağız.

Öncelikle iki hususun altını çizmem gerekiyor. Bunlardan birincisi, olağanüstü hâl, bildiğiniz gibi, Anayasa'da ilgili maddelerde düzenlenmiş, bir hukuki çerçevesi olan, demokrasiyi korumaya matuf bir mevzuat. Literatürde, özgürlük temelli demokratik düzenlerin kendilerini nasıl koruyacaklarına ilişkin bol miktarda tartışma yapılır çünkü insan haklarına, özgürlüklere, meşruiyete en geniş şekilde vurgu yapan demokratik düzenler için bu nitelikler aynı zamanda, kötü niyetli, o düzene karşı suikast içinde olan çevrelere de kimi kolaylıklar sağlayan unsurlardır. Dolayısıyla, demokrasiler esasen, karikatüristleri hatırlayacak olursanız, nazenin hanımefendiler olarak çizilir, karikatürcülerin zihninde demokrasi nazenin hanımefendi gibidir. Böylelikle demokrasinin aslında dış tehlikelere karşı da içerdiği değerler itibarıyla açık nitelikleri bulunduğu vurgulanmak istenir. İşte, demokrasilerin kendilerini koruyabilmeleri için mevzuatta, anayasada, yasalarda bu tür suikast girişimlerini engellemeye dönük, olağan hâllerin dışında, olağanüstü hâl şartlarını düzenleyen hukuki metinler vardır. Bunların kastı, bir özgürlükler düzeni olan demokrasilerin korunabilmesi, uzun vadeli, uzun soluklu bir şekilde özgürlüklerin garanti altına alınabilmesi için özgürlük-güvenlik sınırını, kötü girişimleri bertaraf edebilecek, demokrasiye karşı kötü niyetli suikast niteliği taşıyan hareketlere, girişimlere karşı demokrasiyi koruyacak önlemlerin alınmasını sağlamaktır. Bunun için, özgürlük-güvenlik dengesini özgürlükleri uzun soluklu bir şekilde sağlayacak bir çizgiden geçirmeye uğraşmaktır ama bütün bunlar yapılırken yasal bir çerçevede olması dikkatle takip edilir. Sonuçta, demokratik düzen kendini inkâr edecek şekilde "Kendimi koruyacağım." diye elbette totaliter bir mahiyet kazanamaz, yapmış olduğu her şeyi, kendini korumaya matuf her türlü düzenlemeyi esas niteliklerine has bir tarzda özgürlük temelli, hukuki temelli, meşruiyet temelli bir şekilde yapmak durumundadır. O yüzden olağanüstü hâl düzenlemesi yine yasal bir çerçevede kayıt altına alınmıştır.

(x) 412 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Biz, 15 Temmuzda bir darbe girişimiyle karşılaştık. Aslında altmış küsur yıllık demokrasi tarihimiz içinde başka darbe girişimleri de oldu, darbeler oldu. 1960, 1971'deki 12 Mart, başka cuntaların girişimleri, 12 Eylül -buradaki insanların bir kısmı 12 Eylülü yaşadılar, ben de yaşadım- 28 Şubat vesaire. Fakat 15 Temmuzun bütün bu darbelerden ve darbe girişimlerinden mahiyet itibarıyla farklı bir tarafı vardı. Geçmişteki darbeler askerî elitler tarafından yapılan, bütün gücü, kudreti drijan organizasyon üzerinden götürülen darbelerdi. Sonuçta askerî bürokrasi marifetiyle yapılıp o çerçevede iki yıl, üç yıl darbe şartlarında bir yönetim gerçekleştirildikten sonra peyderpey demokrasiye geçiş doğrultusunda bir mecrada akıp giden işlerdi. Temel ideolojik normlarını da darbeciler o dönemlerde cumhuriyetin kuruluş temelleri çerçevesinde kendilerini meşrulaştırmak için açıklarlardı. 15 Temmuzda yaşanan darbe yine askeriye içerisinde bir kısım çete mensupları tarafından yapılmış olsa bile sadece onlardan ibaret olan bir çevrenin gerçekleştirdiği darbe girişimi değildi. Toplumun farklı kesimlerine de nüfuz etmiş medya ayağından, iş adamı, finans ayağından, vakıflar, dernekler ayağından, üniversiteler ayağından, bir bakıma topluma mihmandarlık eden çok çeşitli örgütlü kurumları üzerinden kendisine aynı zamanda destek sağlayacak şekilde örgütlenmiş bir çetenin girişimiydi. Bu bakımdan da geçmişteki darbe girişimlerinden mahiyet olarak daha farklı bir organizasyonla karşı karşıyaydık. Esasen bu çetenin üzerine, sosyolojisine, Türkiye'nin mevcut toplumsal şartlarından nasıl faydalanarak geliştiğine, nasıl iktidar odaklı bir şekilde o kırk yıllık süre içerisinde çalıştığına, kendisini topluma ve dünya kamuoyuna nasıl takdim etmeye uğraştığına dair birçok değerlendirme yapabiliriz.

Bu örgütün iki katmanı olduğunu biliyoruz. Bu katmanlardan birisi, örgütün bir tür kamusal yüzünü oluşturan, kendisini bir iyilik, bir ahlak hareketi, Türkiye'nin normlarıyla uyuşmuş küresel bir vizyon hareketi şeklinde takdim eden ve buradan güç ve meşruiyet devşirmeye çalışan bir yüz. Diğeri de çekirdeğinde, iktidar odaklı bir şekilde, gizli örgüte has bütün nitelikleri taşır bir tarzda bir başka katman. Bu iki katman zaman zaman iç içe giriyor, zaman zaman birbirine mesafeli durabiliyor. Toplumumuzun ve siyasi elitlerin, hukuki elitlerin bu ilginç, tarihte başka örneklerinin de olduğunu düşündüğümüz -Cizvitler gibi, çok konuşuldu- örgütü bir puzzle gibi çözmesi esasen biraz zaman aldı. Bunu da olağan görmek gerekir çünkü böyle iki katmanlı, sınırları olan, hücre tipi çalışan, uluslararası ayağı bulunan, teknik destek alan bir örgütün puzzle biçiminde çözülmesinin zaman alması anlaşılır bir durumdur ama netice itibarıyla bugün geldiğimiz noktada bu örgütün referanslarının, katmanlarının, elemanlarının nasıl örgütlendiği hususunda devletin, hukuki çevrelerin yeterli sayıda, kafi miktarda bilgisi olduğu kanaatine varıyoruz ve örgütün iktidar odaklı bir şekilde gayrimeşru tarzda seferber ettiği çok çeşitli kurum ve kuruluşlardaki elemanlarını, bu hukuki, demokratik düzene kastetmiş unsurlarını devletin olağanüstü hâl şartlarındaki uygulamalarla bunları derdest etmeye, hukukun kuralları çerçevesinde takip, tahkik ve cezalandırmaya dönük bir mecrada işlerin yürüdüğünü görüyoruz. Tabii böylesine kapsamlı, böylesine gizli, böylesine organize bir çeteye karşı bu mücadelenin verilmesi kolay değildir. Ancak biz bir hukuk devletiyiz, hukuk devletinin hem ilke düzeyinde normlarına bağlı kalarak hem de adalet ve hakkaniyetin sağladığı o meşruiyeti asla ıskalamaksızın, unutmaksızın, çok söylendiği biçimiyle "kuru ile yaşı birbirinden ayırarak" yolumuza devam etmek durumundayız. Bu KHK'lar da, esasen bunun unsurları olarak görülmelidir. Bunları tartışıp konuşacağız elbette ama çok ana hatlarıyla bu terör örgütüne bakışımızı ve yürütülen mücadeleyi böyle bir çerçevede ifade edebilirim.

Sabahın bu saatinde sabırla beni dinlediğiniz için teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (AK PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bostancı.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 03.31

ON ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 03.40

BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI

KÂTİP ÜYELER: Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara), Fehmi KÜPÇÜ (Bolu)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 128'inci Birleşiminin On Üçüncü Oturumunu açıyorum.

412 sıra sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

6'ncı sıraya alınan, Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/750) ve İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin 19.4.2012 Tarihli ve 6292 Sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/571) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

6.- Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/750) ve İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin; 19.4.2012 Tarihli ve 6292 Sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/571) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 411) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Burada.

Hükûmet? Burada.

Geçen birleşimde İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 411 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın bölümlerinde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştı.

Sayın milletvekilleri, Hükûmetin görüşülmekte olan kanun teklifinin 15'inci maddesinden sonra gelmek üzere ihdas edilen 16'ncı maddesinin yeniden görüşülmesine ilişkin İç Tüzük'ün 89'uncu maddesine göre bir talebi vardır. Başkanlık bu talebi yerine getirecektir.

Danışma Kurulunun Hükûmetin görüşülmekte olan kanun teklifinin 15'inci maddesinden sonra gelmek üzere ihdas edilen 16'ncı maddesinin yeniden görüşülmesine ilişkin talebi hakkındaki görüşünü okutuyorum:

(x) 411 S. Sayılı Basmayazı 16/8/2016 tarihli 125'inci Birleşim Tutanağı'na eklidir.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

B) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1.- Danışma Kurulunun, 411 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 15'inci maddesinden sonra gelmek üzere ihdas edilen İstanbul Kent Üniversitesi kurulmasına ilişkin 16'ncı maddenin yeniden görüşülmesine dair Hükûmetin talebinin İç Tüzük'ün 89'uncu maddesi uyarınca uygun görüldüğüne ilişkin önerisi

19/8/2016

Danışma Kurulu Önerisi

Danışma Kurulunun 19/8/2016 Cuma günü (bugün) yaptığı toplantıda, görüşülmekte olan 411 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 15'inci maddesinden sonra gelmek üzere ihdas edilen "İstanbul Kent Üniversitesi" kurulmasına ilişkin 16'ncı maddenin yeniden görüşülmesine dair Hükûmetin talebi İç Tüzük'ün 89'uncu maddesi uyarınca uygun görülmüştür.

Ayşe Nur Bahçekapılı
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı Vekili

Mehmet Naci Bostancı	Özgür Özel
Adalet ve Kalkınma Partisi	Cumhuriyet Halk Partisi
Grubu Başkan Vekili	Grubu Başkan Vekili
Çağlar Demirel	Erkan Akçay
Halkların Demokratik Partisi	Milliyetçi Hareket Partisi
Grubu Başkan Vekili	Grubu Başkan Vekili

BAŞKAN – Şimdi Hükûmetin istemini okutup oylarınıza sunacağım:

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

B) YENİDEN GÖRÜŞMELERİ YAPILAN TASARILAR / TEKLİFLER (TEKRİRİ MÜZAKERE)

1.- Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/750) ve İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin; 19.4.2012 Tarihli ve 6292 Sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/571) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 411)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 411 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 15'inci maddesinden sonra gelmek üzere ihdas edilen "İstanbul Kent Üniversitesi" kurulmasına ilişkin 16'ncı maddesinin yeniden düzenlenmesi amacıyla, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 89'uncu maddesi gereğince yeniden görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Saygılarımla.

Fikri Işık
Millî Savunma Bakanı

BAŞKAN – Hükûmetin istemini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

Bu durumda teklifin 16'ncı maddesini yeniden müzakereye açıyorum.

Madde üzerinde söz isteyen? Yok.

Kabul edenler…Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

Yeni madde ihdasına dair bir önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 411 sıra sayılı Kanun Tasarısı'na yeni ihdas edilen 16'ncı maddesinden sonra gelmek üzere 17'nci madde olarak aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Elitaş	Engin Altay	Zekeriya Temizel
Kayseri	İstanbul	İzmir
Kamil Okyay Sındır	Musa Çam	Mehmet Naci Bostancı
İzmir	İzmir	Amasya
Sibel Özdemir	Necip Kalkan	Özgür Özel
İstanbul	İzmir	Manisa
Kerem Ali Sürekli	Ahmet Akın	Utku Çakırözer
İzmir	Balıkesir	Eskişehir
Kadim Durmaz	Ceyhun İrgil	Yakup Akkaya
Tokat	Bursa	İstanbul

"MADDE – 2809 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"Beykoz Üniversitesi

EK MADDE 168– İstanbul'da Türkiye Lojistik Araştırmaları ve Eğitim Vakfı tarafından 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun vakıf yükseköğretim kurumlarına ilişkin hükümlerine tabi olmak üzere, kamu tüzel kişiliğine sahip Beykoz Üniversitesi adıyla bir vakıf üniversitesi kurulmuştur.

Bu Üniversite, Rektörlüğe bağlı olarak;

a) İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesinden,

b) Sanat ve Tasarım Fakültesinden,

c) Sosyal Bilimler Fakültesinden,

ç) Mühendislik ve Mimarlık Fakültesinden,

d) Yabancı Diller Yüksekokulundan,

e) Sivil Havacılık Yüksekokulundan,

f) Meslek Yüksekokulundan,

g) Lisansüstü Programlar Enstitüsünden,

ğ) 17/7/2008 tarihli ve 2008/13959 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuş bulunan ve bu Kanun ile tüzel kişiliği sona erdirilerek Rektörlüğe bağlanan Beykoz Lojistik Meslek Yüksekokulundan oluşur,'"

BAŞKAN – Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılırsa, yani 21 üyesiyle, önerge üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açacağım.

Komisyon, önergeye katılıyor musunuz salt çoğunlukla?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Komisyonumuzun salt çoğunluğu vardır, üyelerimizin salt çoğunluğuyla önergeye katılıyoruz.

BAŞKAN – Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılmış olduğundan, önerge üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açıyorum.

Söz isteyen? Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Önerge kabul edilmiştir.

Yeni bir madde ihdasına ilişkin yeni bir önerge daha vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 411 sıra sayılı Kanun Tasarısı'na yeni ihdas edilen 16'ncı maddeden sonra gelmek üzere 17'nci madde olarak aşağıdaki metnin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Elitaş	Engin Altay	Erkan Akçay
Kayseri	İstanbul	Manisa
Mahmut Atilla Kaya	Kamil Okyay Sındır	Özgür Özel
İzmir	İzmir	Manisa
Hüseyin Kocabıyık	Çağlar Demirel	Oktay Vural
İzmir	Diyarbakır	İzmir
Cemal Öztürk	Hamza Dağ	Kerem Ali Sürekli
Giresun	İzmir	İzmir
İbrahim Mustafa Turhan	Mehmet Naci Bostancı	Ceyhun İrgil
İzmir	Amasya	Bursa
Sibel Özdemir	Utku Çakırözer	Kadim Durmaz
İstanbul	Eskişehir	Tokat
Özkan Yalım	Ahmet Akın	Necip Kalkan
Uşak	Balıkesir	İzmir
Musa Çam	Fatma Seniha Nükhet Hotar	Murat Bakan
İzmir	İzmir	İzmir
Ahmet Kenan Tanrıkulu	Ertuğrul Kürkcü	Ali Yiğit
İzmir	İzmir	İzmir
Mustafa Ali Balbay	Atila Sertel	Müslüm Doğan
İzmir	İzmir	İzmir

"MADDE – 2809 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"İzmir Bakırçay Üniversitesi

EK MADDE 169 – İzmir'de İzmir Bakırçay Üniversitesi adıyla yeni bir üniversite kurulmuştur.

Bu Üniversite, Rektörlüğe bağlı olarak;

a) Fen-Edebiyat Fakültesi,

b) İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,

c) Hukuk Fakültesi,

d) Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi,

e) Sağlık Bilimleri Fakültesi,

f) Yabancı Diller Yüksekokulu,

g) Adalet Meslek Yüksekokulu,

h) Meslek Yüksekokulu,

i) Fen Bilimleri Enstitüsü,

j) Sosyal Bilimler Enstitüsü,

k) Sağlık Bilimleri Enstitüsünden

oluşur.””

BAŞKAN – Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Salt çoğunluğumuz vardır, üyelerimizin salt çoğunluğuyla önergeye katılıyoruz.

BAŞKAN – Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılmış olduğundan önerge üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açıyorum.

Söz isteyen? Yok.

Yeni madde ihdas edilmiştir.

Yeni maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir. (AK PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, yeni bir önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 411 sıra sayılı Kanun Tasarısı’na yeni ihdas edilen 16’ncı maddeden sonra gelmek üzere 17’nci madde olarak aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Elitaş	Engin Altay	Erkan Akçay
Kayseri	İstanbul	Manisa
Mahmut Atilla Kaya	Kamil Okyay Sındır	Özgür Özel
İzmir	İzmir	Manisa
Hüseyin Kocabıyık	Çağlar Demirel	Oktay Vural
İzmir	Diyarbakır	İzmir
Cemal Öztürk	Hamza Dağ	Kerem Ali Sürekli
Giresun	İzmir	İzmir
İbrahim Mustafa Turhan	Mehmet Naci Bostancı	Ceyhun İrgil
İzmir	Amasya	Bursa
Sibel Özdemir	Utku Çakırözer	Kadim Durmaz
İstanbul	Eskişehir	Tokat
Özkan Yalım	Ahmet Akın	Necip Kalkan
Uşak	Balıkesir	İzmir
Zekeriya Temizel	Musa Çam	Fatma Seniha Nükhet Hotar
İzmir	İzmir	İzmir
Murat Bakan	Ahmet Kenan Tanrıkulu	Ertuğrul Kürkcü
İzmir	İzmir	İzmir
Ali Yiğit	Mustafa Ali Balbay	Atila Sertel
İzmir	İzmir	İzmir

“MADDE – 2809 sayılı Kanun’a aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“İzmir Demokrasi Üniversitesi

EK MADDE 170 – İzmir’de İzmir Demokrasi Üniversitesi adıyla yeni bir üniversite kurulmuştur.

Bu Üniversite, Rektörlüğe bağlı olarak

a) Eğitim Fakültesi,

b) Hukuk Fakültesi,

c) Fen-Edebiyat Fakültesi,

d) İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,

e) Güzel Sanatlar Fakültesi,

f) Mühendislik Fakültesi,

g) Mimarlık Fakültesi,

h)Sağlık Bilimleri Fakültesi,

ı) Tıp Fakültesi,

i) Diş Hekimliği Fakültesi,

j) Yabancı Diller Yüksekokulu,

k) Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu,

l) Meslek Yüksekokulu,

m) Fen Bilimleri Enstitüsü,

n) Sosyal Bilimler Enstitüsü,

o) Sağlık Bilimleri Enstitüsünden

oluşur.””

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu salt çoğunlukla?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Salt çoğunluğumuz vardır, salt çoğunlukla katılıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılmış olduğundan önerge üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açıyorum.

Söz isteyen? Yok.

Yeni madde ihdas edilmiştir.

Şimdi, yeni maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, şimdi, yeniden yeni bir madde ihdas edilmesine ilişkin bir önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 411 sıra sayılı Kanun Tasarısı’na yeni ihdas edilen 16’ncı maddeden sonra gelmek üzere 17’nci madde olarak aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Elitaş	Engin Altay	Erkan Akçay
Kayseri	İstanbul	Manisa
Mehmet Naci Bostancı	Necip Kalkan	Erdoğan Özegen
Amasya	İzmir	Niğde

Mahmut Atilla Kaya	İbrahim Mustafa Turhan	Hüseyin Kocabıyık
İzmir	İzmir	İzmir
Mehmet Doğan Kubat	Cemal Öztürk	Oktay Vural
İstanbul	Giresun	İzmir
Selçuk Özdağ	Kamil Okyay Sındır	Ceyhun İrgil
Manisa	İzmir	Bursa
Sibel Özdemir	Kadim Durmaz	Ahmet Akın
İstanbul	Tokat	Balıkesir

“MADDE-2809 sayılı Kanunun ek 15 inci maddesinin başlığında ve birinci fıkrasında yer alan “Celal Bayar Üniversitesi” ibareleri “Manisa Celal Bayar Üniversitesi”, ek 22 nci maddesinin başlığında ve birinci fıkrasında yer alan “Niğde Üniversitesi” ibareleri “Ömer Halisdemir Üniversitesi”, ek 102 nci maddesinin başlığında ve birinci fıkrasında yer alan “Tunceli Üniversitesi” ibareleri “Munzur Üniversitesi”, ek 110 uncu maddesinin başlığında ve birinci fıkrasında yer alan “Yeni Yüzyıl Üniversitesi” ibareleri “İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi”, ek 125 inci maddesinin başlığında ve birinci fıkrasında yer alan “Yıldırım Beyazıt Üniversitesi” ibareleri “Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi”, ek 142 nci maddesinin başlığında ve birinci fıkrasında yer alan “Gedik Üniversitesi” ibareleri “İstanbul Gedik Üniversitesi” olarak değiştirilmiştir.””

BAŞKAN – Komisyon, önergeye salt çoğunlukla katılıyor musunuz?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Salt çoğunluğumuz vardır, üyelerimizin salt çoğunluğuyla önergeye katılıyoruz.

BAŞKAN – Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılmış olduğundan önerge üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açıyorum.

Söz isteyen? Yok.

Yeni madde ihdas edilmiştir.

Yeni maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir. (AK PARTİ, CHP ve MHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, yeni madde ihdasına ilişkin bir önerge daha vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 411 sıra sayılı Kanun Tasarısı’na yeni ihdas edilen 16’ncı maddeden sonra gelmek üzere 17’nci madde olarak aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Elitaş	Engin Altay	Çağlar Demirel
Kayseri	İstanbul	Diyarbakır
Musa Çam	Sibel Özdemir	Ceyhun İrgil
İzmir	İstanbul	Bursa
Mehmet Doğan Kubat	Mehmet Naci Bostancı	Necip Kalkan
İstanbul	Amasya	İzmir
Zekeriya Temizel	Yakup Akkaya	Kamil Okyay Sındır
İzmir	İstanbul	İzmir
İbrahim Mustafa Turhan	Hüseyin Kocabıyık	Erdoğan Özegen
İzmir	İzmir	Niğde

Ahmet Akın	Kadim Durmaz
Balıkesir	Tokat

“MADDE 21- 2809 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 47- Bu Kanun ile tüzel kişiliği sona erdirilerek Beykoz Üniversitesi Rektörlüğüne bağlanan Beykoz Lojistik Meslek Yüksekokulunda halen öğrenimlerini sürdüren öğrenciler ve öğretim elemanları ile Beykoz Lojistik Meslek Yüksekokulunun mal varlığı adı geçen Üniversiteye devredilir.

Mevzuatta Celal Bayar Üniversitesi, Niğde Üniversitesi, Tunceli Üniversitesi, Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi ile Gedik Üniversitesine yapılmış olan atıflar sırasıyla Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Ömer Halisdemir Üniversitesi, Munzur Üniversitesi, İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi ile İstanbul Gedik Üniversitesine yapılmış sayılır.””

BAŞKAN – Komisyon, önergeye salt çoğunlukla katılıyor musunuz?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Salt çoğunluğumuz vardır, önergeye katılıyoruz.

BAŞKAN – Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılmış olduğundan önerge üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açıyorum.

Söz isteyen? Yok.

Yeni madde ihdas edilmiştir.

Şimdi yeni maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Yeni madde kabul edilmiştir.

Şimdi, yeni madde ihdasına ilişkin bir başka önerge daha vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 411 sıra sayılı Kanun Tasarısı’na yeni ihdas edilen 16’ncı maddeden sonra gelmek üzere 17’nci madde olarak aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Elitaş	Engin Altay	Erkan Akçay
Kayseri	İstanbul	Manisa
Musa Çam	İbrahim Mustafa Turhan	Mehmet Doğan Kubat
İzmir	İzmir	İstanbul
Özgür Özel	Oktay Vural	Kamil Okyay Sındır
Manisa	İzmir	İzmir
Kerem Ali Sürekli	Necip Kalkan	Erdoğan Özegen
İzmir	İzmir	Niğde
Hüseyin Kocabıyık	Mehmet Naci Bostancı	Ceyhun İrgil
İzmir	Amasya	Bursa
Kadim Durmaz	Ahmet Akın	
Tokat	Balıkesir	

“MADDE-10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun eki (II) sayılı cetvelin “Yükseköğretim Kurulu, Üniversiteler ve Yüksek Teknoloji Enstitüleri” bölümünün 35’inci, 49’uncu, 95’inci ve 98’inci sıraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı bölüme aşağıdaki üniversiteler eklenmiştir.

“35) Manisa Celal Bayar Üniversitesi

49) Ömer Halisdemir Üniversitesi

95) Munzur Üniversitesi

98) Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

“112) İzmir Bakırçay Üniversitesi”

113) İzmir Demokrasi Üniversitesi””

BAŞKAN – Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Salt çoğunluğumuz vardır, önergeye katılıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Komisyon önergeye salt çoğunluğuyla katıldığından yeni madde ihdası için görüşme açıyorum.

Söz isteyen? Yok.

Yeni madde ihdas edilmiştir.

Yeni maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Yeni madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, yeni bir madde ihdasına ilişkin bir başka önerge var, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 411 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın yeni ihdas edilen 16’ncı maddeden sonra gelmek üzere 17’nci madde olarak aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Elitaş	Engin Altay	Erkan Akçay
Kayseri	İstanbul	Manisa
Mahmut Atilla Kaya	Mehmet Naci Bostancı	Oktay Vural
İzmir	Amasya	İzmir
Zekeriya Temizel	Kamil Okyay Sındır	Musa Çam
İzmir	İzmir	İzmir
Cemal Öztürk	Hamza Dağ	Kerem Ali Sürekli
Giresun	İzmir	İzmir
Necip Kalkan	Murat Bakan	Ahmet Kenan Tanrıkulu
İzmir	İzmir	İzmir
Atilla Sertel	Ali Yiğit	Ahmet Akın
İzmir	İzmir	Balıkesir
Kadim Durmaz	Fatma Seniha Nükhet Hotar	Tuncay Özkan
Tokat	İzmir	İzmir
Zeynep Altıok	Selin Sayek Böke	Müslüm Doğan
İzmir	İzmir	İzmir
Mustafa Ali Balbay	Ertuğrul Kürkcü	Özcan Purçu
İzmir	İzmir	İzmir
	Tacettin Bayır	
	İzmir	

"MADDE- 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"EK MADDE 20- İzmir Bakırçay Üniversitesi ile İzmir Demokrasi Üniversitesinde kullanılmak üzere ekli (3) ve (4) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek bu Kanun Hükmünde Kararnameye bağlı cetvellere, ilgili üniversite bölümleri olarak eklenmiştir.""

(3) Sayılı Liste

Kurumu: İzmir Bakırçay Üniversitesi

Teşkilatı: Merkez

İhdası Uygun Görülen Kadrolar

Serbest

Kadro

Sınıfı Unvanı	Derecesi	Adedi	Toplam
GİH Genel Sekreter	1	1	1
GİH Genel Sekreter Yardımcısı	1	1	1
GİH Hukuk Müşaviri	1	1	1
GİH Strateji Geliştirme Dairesi Başkanı	1	1	1
GİH Yapı İşleri ve Teknik Dairesi Başkanı	1	1	1
GİH Personel Dairesi Başkanı	1	1	1
GİH Bilgi işlem Dairesi Başkanı	1	1	1
GİH Öğrenci İşleri Dairesi Başkanı	1	1	1
GİH Sağlık, Kültür ve Spor Dairesi Başkanı1	1	1	
GİH Kütüphane ve Dokümantasyon Dairesi Başkanı	1	1	1
GİH İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanı	1	1	1
GİH Fakülte Sekreteri	1	5	5
GİH Yüksekokul Sekreteri	3	3	3
GİH Enstitü Sekreteri	2	3	3
GİH Şube Müdürü	1	10	10
GİH Şube Müdürü	2	5	5
GİH Şube Müdürü	3	5	5
GİH Mali Hizmetler Uzmanı	5	3	3
GİH Mali Hizmetler Uzman Yardımcısı	9	3	3
GİH Şef	4	10	10
GİH Şef	5	10	10
GİH Şef	6	10	10
GİH Bilgisayar İşletmeni	5	30	30
GİH Bilgisayar İşletmeni	6	30	30
GİH Bilgisayar İşletmeni	7	30	30

GİH Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	5	20	20
GİH Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	6	20	20
GİH Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	7	20	20
GİH Sekreter	8	10	10
GİH Sekreter	9	10	10
GİH Şoför	7	7	7
GİH Şoför	8	8	8
GİH Şoför	9	8	8
GİH Memur	8	25	25
GİH Memur	9	25	25
GİH Memur	10	15	15
TH Mühendis	4	2	2
TH Mühendis	5	2	2
TH Mühendis	6	3	3
TH Mimar	5	1	1
TH Tekniker	6	5	5
TH Tekniker	7	5	5
TH Tekniker	8	5	5
TH Teknisyen	8	5	5
TH Teknisyen	9	5	5
TH Teknisyen	10	5	5
TH Programcı	4	2	2
TH Programcı	5	2	2
TH Programcı	6	2	2
TH Çözümleyici	5	2	2
TH Kütüphaneci	5	3	3
TH Kütüphaneci	6	3	3
TH Kütüphaneci	7	3	3
SH Uzman Tabip	4	3	3
SH Tabip	5	2	2
SH Diş Tabibi	5	1	1
SH Diyetisyen	5	2	2
SH Hemşire	5	3	3
SH Hemşire	6	2	2
SH Hemşire	7	2	2
SH Psikolog	6	2	2
SH Sosyal Çalışmacı	6	1	1

AH Avukat	5	2	2
AH Avukat	8	1	1
YH Teknisyen Yardımcısı	9	15	15
YH Hizmetli	11	15	15
YH Hizmetli	12	20	20
YH Kaloriferci	10	5	5
YH Bekçi	10	4	4
YH Aşçı	10	5	5
TOPLAM		476	476

Kurumu : İzmir Bakırçay Üniversitesi

Teşkilatı: Döner Sermaye

İhdası Uygun Görülen Kadrolar

Sınıfı Unvanı	Derecesi	Serbest Kadro Adedi	Toplam
GİH İşletme Müdürü	1	1	1
GİH Bilgisayar İşletmeni	6	5	5
GİH Memur	8	4	4
TOPLAM		10	10

(4) Sayılı Liste

Kurumu: İzmir Demokrasi Üniversitesi

Teşkilatı: Merkez

İhdası Uygun Görülen Kadrolar

Sınıfı Unvanı	Derecesi	Serbest Kadro Adedi	Toplam
GİH Genel Sekreter	1	1	1
GİH Genel Sekreter Yardımcısı	1	1	1
GİH Hukuk Müşaviri	1	1	1
GİH Strateji Geliştirme Dairesi Başkanı	1	1	1
GİH Yapı İşleri ve Teknik Dairesi Başkanı	1	1	
GİH Personel Dairesi Başkanı	1	1	1
GİH Bilgi İşlem Dairesi Başkanı	1	1	1
GİH Öğrenci İşleri Dairesi Başkanı	1	1	1
GİH Sağlık, Kültür ve Spor Dairesi Başkanı	1	1	1
GİH Kütüphane ve Dokümantasyon Dairesi Başkanı	1	1	1
GİH İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanı	1	1	1
GİH Fakülte Sekreteri	1	9	9
GİH Yüksekokul Sekreteri	3	3	3

GİH Enstitü Sekreteri	2	3	3
GİH Şube Müdürü	1	10	10
GİH Şube Müdürü	2	5	5
GİH Şube Müdürü	3	5	5
GİH Mali Hizmetler Uzmanı	5	3	3
GİH Mali Hizmetler Uzman Yardımcısı	9	3	3
GİH Şef	4	10	10
GİH Şef	5	10	10
GİH Şef	6	10	10
GİH Bilgisayar İşletmeni	5	30	30
GİH Bilgisayar İşletmeni	6	30	30
GİH Bilgisayar İşletmeni	7	30	30
GİH Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	5	20	20
GİH Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	6	20	20
GİH Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	7	20	20
GİH Sekreter	8	10	10
GİH Sekreter	9	10	10
GİH Şoför	7	7	7
GİH Şoför	8	8	8
GİH Şoför	9	8	8
GİH Memur	8	20	20
GİH Memur	9	20	20
GİH Memur	10	10	10
TH Mühendis	4	2	2
TH Mühendis	5	2	2
TH Mühendis	6	3	3
TH Mimar	5	1	1
TH Tekniker	6	5	5
TH Tekniker	7	5	5
TH Tekniker	8	5	5
TH Teknisyen	8	5	5
TH Teknisyen	9	5	5
TH Teknisyen	10	5	5
TH Programcı	4	2	2
TH Programcı	5	2	2
TH Programcı	6	2	2
TH Çözümleyici	5	2	2

TH Kütüphaneci	5	3	3
TH Kütüphaneci	6	3	3
TH Kütüphaneci	7	3	3
SH Uzman Tabip	4	3	3
SH Tabip	5	2	2
SH Diş Tabibi	5	1	1
SH Eczacı	6	2	2
SH Diyetisyen	5	2	2
SH Eczacı	6	2	2
SH Hemşire	5	40	40
SH Hemşire	6	50	50
SH Hemşire	7	50	50
SH Psikolog	6	2	2
SH Sosyal Çalışmacı	6	1	1
AH Avukat	5	2	2
AH Avukat	8	1	1
YH Teknisyen Yardımcısı	9	15	15
YH Hizmetli	11	15	15
YH Hizmetli	12	20	20
YH Hasta Bakıcı	10	15	15
YH Hasta Bakıcı	11	15	15
YH Hasta Bakıcı	12	15	15
YH Kaloriferci	10	5	5
YH Bekçi	10	4	4
YH Aşçı	10	5	5
TOPLAM		645	645

Kurumu: İzmir Demokrasi Üniversitesi

Teşkilatı: Döner Sermaye

İhdası Uygun Görülen Kadrolar

Sınıfı	Unvanı	Derecesi	Serbest Kadro Adedi	Toplam
GİH	İşletme Müdürü	1	1	1
GİH	Bilgisayar İşletmeni	6	5	5
GİH	Memur	8	4	4
TOPLAM		10	10	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Salt çoğunluğumuz vardır, önergeye katılıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Komisyon önergeye salt çoğunluğuyla katıldığından önerge üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açıyorum.

Söz isteyen? Yok.

Yeni madde ihdas edilmiştir.

Yeni maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Yeni madde kabul edilmiştir.

Bir önerge daha var, onu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 411 sıra sayılı Kanun Tasarısı'na yeni ihdas edilen 16'ncı maddeden sonra gelmek üzere 17'nci madde olarak aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Elitaş	Engin Altay	Erkan Akçay
Kayseri	İstanbul	Manisa
Mehmet Naci Bostancı	Mahmut Atilla Kaya	İbrahim Mustafa Turhan
Amasya	İzmir	İzmir
Oktay Vural	Zekeriya Temizel	Kamil Okyay Sındır
İzmir	İzmir	İzmir
Cemal Öztürk	Musa Çam	Necip Kalkan
Giresun	İzmir	İzmir
Kerem Ali Sürekli	Hüseyin Kocabıyık	Kadim Durmaz
İzmir	İzmir	Tokat
Hamza Dağ	Ahmet Akın	
İzmir	Balıkesir	

"MADDE - 2/9/1983 tarihli ve 78 sayılı Yükseköğretim Kurumları Öğretim Elemanlarının Kadroları Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"EK MADDE 22- İzmir Bakırçay Üniversitesi ile İzmir Demokrasi Üniversitesinde kullanılmak özere ekli (1) ve (2) sayılı listede yer alan öğretim elemanlarına ait kadrolar ihdas edilerek, bu Kanun Hükmünde Kararnameye bağlı cetvellere ilgili üniversite bölümleri olarak eklenmiştir.""

(1) Sayılı Liste

Kurumu: İzmir Bakırçay Üniversitesi

Teşkilatı: Merkez

Unvanı	Derecesi	I Sayılı	Il Sayılı
Profesör	1	200	50
Doçent	1	75	25
Doçent	2	75	25
Doçent	3	75	25
Yardımcı Doçent	1	40	10

Yardımcı Doçent	2	40	10
Yardımcı Doçent	3	50	25
Yardımcı Doçent	4	75	20
Yardımcı Doçent	5	75	20
Öğretim Görevlisi	1	5	
Öğretim Görevlisi	2	5	
Öğretim Görevlisi	3	5	
Öğretim Görevlisi	4	5	
Öğretim Görevlisi	5	5	
Öğretim Görevlisi	6	5	
Okutman	1	5	
Okutman	2	5	
Okutman	3	5	
Okutman	4	5	
Okutman	5	5	
Okutman	6	5	
Okutman	7	5	
Araştırma Görevlisi 4	75	20	
Araştırma Görevlisi 5	75	20	
Araştırma Görevlisi 6	75	20	
Araştırma Görevlisi 7	75	20	
Uzman	1	5	
Uzman	2	5	
Uzman	3	5	
Uzman	4	5	
Uzman	5	5	
Çevirici	1	1	
Eğitim Öğretim Planlamacısı	1	1	
Toplam	1097	290	

(2) Sayılı Liste

Kurumu: İzmir Demokrasi Üniversitesi

Teşkilatı: Merkez

Unvanı	Derecesi	I Sayılı	II Sayılı
Profesör	1	300	50
Doçent	1	100	25
Doçent	2	100	25

Doçent	3	100	25
Yardımcı Doçent	1	50	10
Yardımcı Doçent	2	50	10
Yardımcı Doçent	3	100	25
Yardımcı Doçent	4	100	20
Yardımcı Doçent	5	100	20
Öğretim Görevlisi	1	4	
Öğretim Görevlisi	2	5	
Öğretim Görevlisi	3	5	
Öğretim Görevlisi	4	5	
Öğretim Görevlisi	5	5	
Öğretim Görevlisi	6	5	
Okutman	1	4	
Okutman	2	5	
Okutman	3	5	
Okutman	4	5	
Okutman	5	5	
Okutman	6	5	
Okutman	7	5	
Araştırma Görevlisi	4	150	25
Araştırma Görevlisi	5	150	25
Araştırma Görevlisi	6	150	25
Araştırma Görevlisi	7	150	25
Uzman	1	10	
Uzman	2	10	
Uzman	3	10	
Uzman	4	10	
Uzman	5	10	
Çevirici	1	1	
Eğitim Öğretim Planlamacısı	1	1	
Toplam	1715	310	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Salt çoğunluğumuz vardır, katılıyoruz.

BAŞKAN – Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılmış olduğundan önerge üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açıyorum.

Madde üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Osmaniye Milletvekili Sayın Ruhi Ersoy konuşacak.

Buyurun Sayın Ersoy. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

MHP GRUBU ADINA RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Gecenin en karanlık olduğu vakitler şafak sökmek üzere olan vakitlerdir. Şafak sökmek üzere olan bu vakitte Türk milletinin kaderini değiştiren, iki kurşunla tarihin akışını değiştiren, kendisi şehadet şerbetini içen ama otuz kurşunla teröristlerin onu tarihe mal ettiğini göremeyenleri bir kere daha şiddetle kınıyor, Ömer Halisdemir'in adının Niğde Üniversitesine verilmesi kararını büyük bir memnuniyetle karşıladığımızı ifade ediyorum. Ruhu şad olsun, Allah gani gani rahmet eylesin. (MHP, AK PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, bugün itibarıyla açılan yeni üniversitelerin gelecek adına umutlanmamız için hayırlara vesile olmasını temenni ediyoruz. Bu karanlığın şafağı söküşünün de resmî sembolü olmasını istiyoruz çünkü onlar aydınlık, ziyalı gençlerin yetişmesine vesile olacak mektepler olacaktır inşallah diyoruz. Fakat, bu vakıf üniversitelerinin kapatılmasıyla ilgili problemler, biliyorsunuz, tüm siyasi partileri yakından ilgilendiren 65 bin öğrencinin de temel problemidir. Bu problemin üzerine YÖK ile Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan siyasi partilerin de ortak çalışmasıyla öğrencilerimiz mağdur edilmeden bu süreçten geçilmek isteniyor. Fakat İzmir'de yeni 2 tane devlet üniversitenin kurulması an itibarıyla diğer geriye kalan 12 üniversitenin bulunduğu şehirlerde de yeni devlet üniversiteleri beklentisini doğuracaktır, belki de doğurmuştur. Ben şunu ifade etmek istiyorum: Bu kurulan 2 üniversitenin emsal teşkil etmesini ve diğer 13'ünün de Meclisimiz yeni açıldığında ilk haftada anlamlı isimlerle kurulmasını ve kapatılan ve asli anlamda Türk milletine ait olan mevcut oradaki birikimlerin, envanterlerin, gayrimenkullerin ve üniversite altyapısının olduğu gibi bu devlet üniversitelerine devredilmesi gerektiğini düşünüyoruz Milliyetçi Hareket Partisi olarak da. Böylece, kurulacak olan devlet üniversitelerine devredilmesinin olası tartışmaları da ortadan kaldıracağını düşünüyoruz yani oralara hangi vakıflar el atacak veyahut da bu üniversiteleri kim işletecek veyahut da oradaki envanterler nereye gitti tartışmaları da ortadan kalkmış olacak.

Aslında bu mesele, bu problem belki de buraya kadar gelmeden -Milliyetçi Hareket Partisi olarak YÖK'e de önerdik bunu- belki iki satırla baştan çözülebilirdi. Kapatılan üniversitelere anlık yeni üniversiteler kurularak mevcut öğrenciler orada devam edebilir, FETÖ ve terör faaliyetleriyle ilgili olan arınmalar gerekli yönetim anlayışı içerisinden temizlendikten sonra devam kararı alınabilirdi; o olmadı ayrı bir konu. Biz hemen "Bunların içerisinde, garantör üniversitelerin içerisinde bunlar devam edebilirler ve onların öğrencileri oraya nakledilebilirler." diye de önermiştik; o da olmadı. Bunlar geçti ama bu alınan karar daha iyi işlerin olabilirliği noktasında bir emsal teşkil etmiştir. Umudumuz odur ki buradaki birliktelik ve ortak akıl Meclisin yeni dönem açılmasıyla birlikte devam eder ve bu problem bu şekliyle sonuçlanır ve yarınlar adına çok daha ümitli işler yapmış oluruz diyoruz.

Sabah şerifleriniz hayır olsun efendim, günaydın. (MHP, AK PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Ersoy.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Mardin Milletvekili Sayın Mithat Sancar konuşacak.

Sizin de süreniz beş dakika Sayın Sancar.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MİTHAT SANCAR (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yeni kurulan üniversitelerin hayırlı olmasını dileriz. Bir haksızlığı telafi etmek, düzeltmek için atılmış önemli ama küçük bir adım. Haksızlık şu: 15 Temmuz kanlı darbe girişiminden sonra hızla alınan

tedbirler arasında 15 üniversitenin kapatılması da vardı. Bunun acele alınmış bir karar olduğunu o gün de söyledik, bugün de aynı şekilde düşünüyoruz. Çünkü, o üniversitelerde okuyan 65 bin civarında öğrenci, çalışan yüzlerce akademisyen ve görevli vardı. Bunların ne olacağına ilişkin düzenlemeleri düşünmeden üniversiteleri kapatmak hem o öğrencilerde hem çalışanlarda hem de öğrencilerin ailelerinde büyük kaygılar, büyük sıkıntılar yaratmıştı. Bizim teklifimiz, bu üniversitelerin kapatılması yerine devletleştirilmesiydi. Bunun için de uygun düzenlemeyi yapmak için Mecliste grubu bulunan 4 partinin temsilcileri bir araya gelip konuşabilirdi. Ama, kanun hükmünde kararnameyle alınan bu karar, dediğim gibi, aceleye getirildi. Şimdi kısmen bir düzeltme yapılıyor ek maddeyle. İzmir'de kapatılan 2 üniversitenin yerine bir tür 2 devlet üniversitesi kuruluyor ve öğrencilerin de oraya aktarılması imkânı yaratılıyor. Bu haksızlığı, bu adaletsizliği telafi edecek adımları keşke şimdi bu ek maddenin içine koyabilseydik, tatile girmeden önce bu konuda da bir düzenleme yapabilseydik. Ama, madem şimdi zamanımız bitti, madem Meclis tatile giriyor, açıldıktan sonra yeni yasama yılında öncelikle bu konunun da gündemimize alınmasını öneriyoruz.

Üniversite açmak evet, iyidir hele böyle bir adaletsizliği telafi etmek amacıyla yapılmışsa bu düzenleme daha da anlamlıdır ama unutmayın, burada en az bunlar kadar belki de uzun vadede bunlardan daha önemli bir mesele vardır, o da öğretim elemanlarının yetiştirilmesi ve buraya kaliteli öğretim elemanının aktarılması meselesidir. Maalesef, Türkiye öğretim üyesi kıyımı açısından hiç de iyi bir sınav vermiyor, özellikle son aylarda, son birkaç ayda üniversiteden uzaklaştırılan öğretim elemanı sayısının hayli yüksek olduğunu ve bir kısmının da yine üniversiteden uzaklaştırılma tehdidi altında bulunduğunu hatırlatalım. Barış İçin Akademisyenler İnisiyatifi mensubu akademisyenlerden, öğretim elemanlarından bugüne kadar kaçının açığa alındığını, kaçı hakkında soruşturma açıldığını geçen gün burada araştırma önergemiz vesilesiyle dikkatlerinize sunmuştuk. Bu, sadece Barış İçin Akademisyenler girişimiyle sınırlı bir mesele değildir, üniversitelerde özgürlük ortamını ve akademik özerkliği sağlayacak düzenlemeleri yapmadan darbe zihniyetlerinin kökünü kazımanın imkânı olmadığını düşünüyoruz. Bu sadece akademiyle sınırlı bir mesele de değil, genel olarak demokrasi ve özgürlük darbelere, darbecilere karşı alınabilecek en etkili tedbirdir. Buradan uzaklaştığınız anda bugün 2 üniversite kurarak belli bir telafi yapmış olabiliriz ama binlerce mağdur varlığını sürdürüyor, başka mağdurların ortaya çıkmasını önlememizin hiçbir garantisi yoktur, tek çaremiz daha fazla demokrasi, daha fazla özgürlüktür.

Bu vesileyle, YÖK Başkanının bir hatası demeyeceğim ama ayıbını da sizlerle paylaşmak istiyorum. Diğer 3 partinin -AKP, CHP ve MHP'nin- akademisyen milletvekillerini davet ettiler. Atanmış bir devlet memuru olduğunu tekrar hatırlatayım size. Burada seçilmiş bir partinin milletvekillerini davet etmeme yetkisini kendinde görüyor ama ben bunu yetki kullanımı olarak değil, bir tür cüret olarak görüyorum ve bunu da hem diğer 3 partinin grup başkan vekillerinin, yöneticilerinin dikkatine sunuyorum hem Sayın Başkanın da bu konuda dikkatini çekmek istiyorum.

Tekrar hayırlı olsun. Haksızlıkları gidereceğimiz daha fazla düzenleme yapmayı umut ederek hepinize iyi geceler diliyorum.

İyi tatiller. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Sancar.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Musa Çam konuşacak.

Buyurun Sayın Çam. (CHP sıralarından alkışlar)

Sizin de süreniz beş dakika.

CHP GRUBU ADINA MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygıdeğer üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, 15 Temmuzda büyük bir badireden döndük. Hepimiz büyük bir mücadele verdik. Bu mücadelede hayatını kaybeden birçok şehidimiz var; bundan dolayı çok üzgünüz, acımız büyük. Bunlardan Ömer Halisdemir kardeşimizin büyük mücadelesi bizim hafızalarımızda ve gelecek kuşaklara önemle taşıyacağımız önemli bir simge isim.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Bravo.

MUSA ÇAM (Devamla) – Ömer Halisdemir kardeşimizin isminin Niğde'deki üniversiteye verilmiş olmasından büyük bir sevinç ve mutluluk duyuyoruz, anısı ve mücadelesi önünde saygıyla eğiliyoruz, ailesine başsağlığı diliyoruz. (CHP, AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, 15 Temmuz darbesi nedeniyle kapatılan üniversitelerimiz var. Evet, olayın sıcağı sıcağına kanun hükmünde kararnamelerle bu üniversiteler kapatıldı. Bizim, hepimizin bu tip olağanüstü durumlardan geçerken çok vicdanlı ve adaletli olmamız gerekiyor ve hukuka mutlaka sahip çıkmamız gerekiyor. Bu kim olursa olsun, hangi siyasi görüşten olursa olsun, hangi siyasi partiye veyahut da hangi siyasi geleneğe ait olursa olsun, bizlerin mutlaka hukukun içerisinde kalmamız ve hukukun içerisinde mücadele etmemiz gerekiyor. İktidarın vermiş olduğu güçlerle, onların vermiş olduğu kararlarla alınan kararların bir süre sonra kamu vicdanını yaraladığını ve büyük haksızlıkları da beraberinde getirdiğini hiçbir zaman unutmamamız gerekiyor.

Evet, eğitimle ilgili alınan bu önemli kapatma kararıyla beraber birçok öğretim üyesi, çalışan, öğrenci ve öğrenci velilerinin çok büyük mağduriyet yaşadığını hepimiz biliyoruz. Siz değerli milletvekillerinin bulunduğunuz illerden, hatta irtibatlı olduğunuz illerden onlarca, yüzlerce veli, öğrenci, akademisyenin telefon yağmuruna tabi tutulduğunuzu ve… Bu yaşanan süreç içerisindeki haksızlıkları, adaletsizlikleri ve yaşanan dramları hep birlikte izledik ve bunları yaşıyoruz arkadaşlar.

Yasama olarak bizim bu haksızlıkları, adaletsizlikleri en kısa sürede gidermemiz ve insanları rahatlatmamız gerekiyor. Aksi hâlde, gerçekten, öğrencilerin, velilerin, annelerin, babaların ve ailelerin yaşadıkları onlarca dram var, intihar noktasına kadar giden, bunalıma giden öğrenciler ve veliler var arkadaşlar. Bu hepimizin sorunudur, herkesin sorunudur, bütün siyasi partilerin sorunudur, bunları mutlaka çözmemiz gerekiyor.

Çok değerli siyasi partilerimizin grup başkan vekillerine, hepinize ayrı ayrı çok teşekkür ediyorum arkadaşlar, İzmir'le ilgili, İstanbul'la ilgili ve Niğde'yle ilgili bugün önemli düzenlemeler yaptınız. Özellikle İzmir'le ilgili, iki üniversiteyi devletleştirdiniz ve onların önümüzdeki öğretim yılında eğitime katkısı için çaba sarf ettiniz. Başta grup başkan vekillerimiz olmak üzere 26 İzmir milletvekilimize, tüm milletvekili arkadaşlarımıza ve siyasi partilerin grup başkan vekillerine çok teşekkür ediyoruz.

İzmir'in şöyle bir şansı da var: Başbakan ve de Cumhuriyet Halk Partisinin Genel Başkanı da İzmir milletvekilleridir. (CHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Hem genel başkanlarımıza hem Başbakana da bu ilgilerinden, bu duyarlılıklarından dolayı da ayrıca çok teşekkür ediyoruz arkadaşlar.

Ama sorunlar bitmiyor, yarın öbür gün, 23'üyle 26'sı arasında -YÖK ilan etti- tüm öğrenci kardeşlerimizin bu 2 üniversitenin devletleştirilmiş olmasına rağmen mutlaka kayıtlarını yenilemeleri gerekiyor ve önümüzdeki… YÖK'e, bizlere, hepimize, İzmir milletvekillerine, tüm milletvekillerine büyük bir görev düşüyor, eğitim dönemine hazırlanmamız gerekiyor arkadaşlar.

İzmir milletvekilleri olarak çok mutluyuz ama aynı zamanda çok buruğuz. Niçin buruğuz? Ankara-Altın Koza Üniversitesi, Bursa-Orhangazi, Canik Başarı-Samsun, Selahaddin Eyyubi-Diyarbakır, Fatih-İstanbul, Melikşah-Kayseri, Mevlana-Konya, Şifa-İzmir, Turgut Özal-Ankara, Zirve-Gaziantep,

Kanuni-Adana, Murat Hüdavendigar ve Süleyman Şah-İstanbul üniversitelerine, sizlerin bulunduğu illerdeki üniversitelere henüz çözüm bulamamış olmanın büyük bir üzüntüsünü ve ezikliğini duyuyoruz.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Çözeceğiz, çözeceğiz.

MUSA ÇAM (Devamla) – Yarın öbür gün sizlere telefon yağmurları gelecektir. "Ey milletvekilim! Bizim ilimizdeki üniversite ne oldu?" diye sizlere onlarca telefon gelecektir. Gönlümüz, bu işin kökten çözümüdür ve tüm üniversitelerin devletleştirilerek eğitime en kısa zamanda kazandırılması ve binlerce öğrencinin tekrar kendi illerindeki bu üniversitelere gitmeleri ve eğitimlerini tamamlamalarıdır.

Sizlere bir kez daha İzmir milletvekilleri adına, tüm 26 milletvekili adına, Başbakana ve Sayın Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu'na, hepinize ama hepinize sonsuz teşekkür ediyoruz. Hepinize sağ olun, var olun diyoruz arkadaşlar.

İyi akşamlar. (CHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Çam.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya konuşacak.

Buyurun Sayın Kaya. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MAHMUT ATİLLA KAYA (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Gerçekten, 411 sıra sayılı Kanun Teklifi'yle ilgili olarak ciddi bir gayret gösterildi. Salı gününden beri sabahlara kadar burada çalışma gösterdik ve şimdi de bu noktada bunu nihai sonuca ulaştıracağız.

Tabii, bu noktada biz İzmir olarak da kârlı çıktık. Sizler belki sabahlara kadar gerçekten bu gayretli çalışmaları gösterirken hem İzmir kazandı hem de 411 sıra sayılı Kanun Teklifi'yle Türkiye kazandı. Tabii, gerçekten, İzmir'in en önemli şansı da iktidar partisinin, AK PARTİ'nin Genel Başkanı, Başbakanımız Binali Yıldırım İzmir'den, İzmir Milletvekili. Yine, ana muhalefet partisi lideri, Cumhuriyet Halk Partisi lideri Sayın Kemal Kılıçdaroğlu da İzmir Milletvekili. Bu, gerçekten, İzmir'de çok büyük bir sinerji oluşturdu ve özellikle bugün İzmir'de kazandığımız İzmir Demokrasi Üniversitesi ve Bakırçay Üniversitesine ilişkin olarak da Sayın Başbakanımızın çalışmamız için talimatını vermesinin ardından sağ olsun Sayın Kemal Kılıçdaroğlu da çok ciddi gayret gösterdi ve yine Milliyetçi Hareket Partisi ve HDP Grubu da bu noktada çalışmalarda… Hep birlikte, bu destekle, oy birliğiyle, 26 İzmir milletvekilimizin tümüyle de bu teklifi sizlerin önünüze sunduk ve birazdan da yasalaşacak.

Gerçekten, 15 Temmuz milletimiz açısından, ülkemiz açısından çok önemli bir eşik oldu. Bakın, bu darbe kalkışması sonrası milletimizin birlikteliği, o tanklara, o F16'lara karşı direnen, o kurşunlara direnen milletimizin birlikteliği, o yüce milletin birlikteliği bizleri de çok güzel siyasi atmosfer içine soktu ve her birimizin de bu siyasi atmosferin göz bebeği gibi korunması noktasında sorumlulukları olduğunu düşünüyorum ve inşallah, bunu uzun süre de hep birlikte devam ettireceğiz. Tabii, benden önceki konuşmacıların her biri belli sorunlardan, öğrencilerin sorunlarından bahsettiler, milletimizin sorunlarından bahsettiler.

ZEYİD ASLAN (Tokat) – Bir hafta bütün milletvekillerine İzmir'de bir tatil.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Güzel bir teklif.

MAHMUT ATİLLA KAYA (Devam) – Tabii, 1 Ekime kadar da. Sayın Zeyid Başkanımız da söyledi, İzmir olarak tabii, sizi sabahlara kadar bekletmiş olduk ikinci üniversite için. Tatil için her birinizi ağırlamaya da talibiz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – İzmir adına.

MAHMUT ATİLLA KAYA (Devam) – İzmir adına, İzmir milletvekillerimiz adına, her birinizi de bekleriz İzmir'imize. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ben şuna inanıyorum ki: Biz bu siyasi atmosferi koruduğumuz sürece, göz bebeğimiz gibi koruduğumuz sürece o öğrencilerimizin sorunlarını da çözeriz, milletimizin pek çok yarasına da burada daha fazla merhem oluruz.

Şunu açık ifade edeyim: Bu birlikteliğin karşısında ne FETÖ dayanır ne DAEŞ dayanır ne de PKK dayanır.

Ben, tekrar hepinize çok teşekkür ediyorum.

Üniversitelerimizin ve 411 sayılı Yasa'nın ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Sağ olun. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Yeni maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

Sevgili milletvekili arkadaşlarım, biraz sonra tasarının tümünü açık oylamaya tabii tutacağım ve Meclisi 1 Ekime kadar tatile sokacağız.

Söz isteyen grup başkan vekilleri varsa sırayla kendilerine söz vermek istiyorum.

Birer dakika söz vereceğim kendilerine.

Sayın Akçay, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

23.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, bu yasama yılında yapılan bütün çalışmaların ülkemize, milletimize hayırlar ve esenlikler getirmesini temenni ettiğine, 15 Temmuz ruhunun Türkiye'nin geleceğine taşınmasını dilediğine ve 411 sıra sayılı Kanun Tasarısı'na MHP Grubu olarak kabul oyu vereceklerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

26'ncı Dönem Birinci Yasama Yılını 128 birleşim yaparak bugün tamamlıyoruz.

15 Temmuz darbe girişiminin püskürtülmesinde önemli bir rol oynayan Türkiye Büyük Millet Meclisinin önümüzdeki çalışma döneminde ülkemizde bu 15 Temmuz darbe girişiminin yarattığı hasar tespitinin yapılması, zararın giderilmesi, güzel ve huzurlu ufuklara yürünmesi için yapılması gereken çok iş vardır. Deyim yerindeyse, az zamanda çok işler yapmak durumundayız ve 15 Temmuzdaki Türkiye Büyük Millet Meclisinin şanlı ve asil duruşu Meclis tarihine ve Türkiye'mizin tarihine altın harflerle geçmiştir. Bu yasama yılında yapılan bütün çalışmaların ülkemize, milletimize hayırlar ve esenlikler getirmesini temenni ediyorum ve 15 Temmuz ruhunu da Türkiye'nin geleceğine taşımayı diliyorum. Demokrasiyi ve hukukumuzu geliştirmek başlıca görevimiz olmalıdır.

Bu düşüncelerle, 411 sıra sayılı Tasarı'ya Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak kabul oyu vereceğimizi de belirtiyorum. Özellikle Hakkâri ve…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Bir dakika daha vereyim, toparlayın lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tasarıdaki bazı maddelerin grupların uzlaşması suretiyle çıkartılması ve yeni maddelerin ihdas edilmesi, yeni üniversitelerin kurulması gibi, Hakkâri ve Şırnak'ın il statüsünün kalması ve devam etmesi gibi düzenlemeler olumlu olmuştur ve önümüzdeki dönem içinde grupların uzlaşmasıyla çok daha güzel ve önemli adımların atılabileceği konusunda bizleri ümitlendirmektedir.

Bu düşüncelerle, 1 Ekimde görüşmek üzere hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum ve kısa bir süre de olsa istirahat etmeyi, dinlenmeyi ve tatil yapmayı ümit ediyorum.

İyi akşamlar.

Saygılar.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Demirel, konuşacak mısınız?

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Evet.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Demirel.

Size de bir dakika veriyorum.

24.- Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in, 411 sıra sayılı Kanun Tasarısı'na HDP Grubu olarak ret oyu vereceklerine, Meclisin tatile gireceği bir süreçte özellikle barışın, demokrasinin ve özgürlüklerin hayat bulmasını dilediğine ilişkin açıklaması

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bir yasama yılını daha geride bırakırken, özellikle bu yasanın bitirilmesi ve aslında, bu yasayla ilgili bu Parlamentoda muhalefet ederek yasadaki değişikliklerin gerçekleşmesini kısmi olarak sağlamaya çalıştık, ama çok ciddi sıkıntıların da hâlâ içinde barındığını biliyoruz. İçinde emeğin, içinde doğanın tahribatını barındıran bir yasanın ve yine, aynı şekilde yerelden yetkileri alıp merkeze devreden bir anlayışın kabul edilemez olduğunu ifade etmek istiyorum.

O yüzden, yine, bu yasayla ilgili birçok telefon ve…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – …değişiklik talebiyle halkımızın bize başvurusu oldu, ama umut ediyorum ki bundan sonraki süreçte, yanlışlarımızı gördüğümüzde geri dönebileceğimiz ve zararın neresinden dönersen kâr misaliyle, biz, bu yasanın daha fazla yaşam bulmasını sağlayacak hâle getirebilmenin umudunu yaşıyoruz. Ama şunu ifade edeyim ki: Bu yasa bize zorlukları daha fazla gösterecektir, bu nedenle biz bu yasayı reddettiğimizi ve kabul oyu kullanmayacağımızı ifade ediyorum.

Ama 1 Ekim tatiline de gireceğimiz bir süreçte özellikle barışın, demokrasinin ve özgürlüklerin hayat bulmasını ve yeni bir dönemde yaşamın daha fazla özgürlük getirmesini diliyorum ve bütün Genel Kurula iyi tatiller diliyorum.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Altay…

25.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, bütün milletvekillerine sağlıklı bir tatil dilediğine, 15 Temmuz sonrası siyaset kurumundaki diyalog ve iş birliği ikliminin sürmesini arzu ettiğine ve Kurban Bayramı'nı tebrik ettiğine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

26'ncı Dönemin Birinci Yasama Yılını tamamlıyoruz. Bu yasama yılında milletimize ve Meclisimize yapılan darbe… Herkes için ve hepimiz için demokrasimiz adına çıkarımlar, ülkemiz için kazanımlar umuyorum öncelikle. Keşke kanun hükmündeki kararnameleri tamamlayarak tatile girebilseydik ancak her şeye rağmen 15 Temmuz sonrası siyaset kurumundaki diyalog ve iş birliği ikliminin "Her şey vatanımız ve insanımız için." anlayışıyla sürmesi arzumuzdur.

Milletvekilinin tatili olmaz. Milletvekillerimizin yarından itibaren daha çok yorulacaklarına eminim ama şöyle de bir söz var: "Tatil yapmayan insan medeni değildir." Tatil illa bir deniz kenarı değildir; bir ağacın dibine bir kilim atarsınız, orada kafanızı gökyüzüne dayarsınız, o da tatildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Bu anlayışla, bütün sayın milletvekillerimize sağlıklı bir tatil dönemi, seçim bölgelerinde çalışma dönemi diliyorum. Gidip de gelmemek, gelip de bulamamak var. Hakkınızı helal edin, bizden yana helal olsun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Önümüzde Kurban Bayramı var, şimdiden tebrik ediyoruz. Cenab-ı Allah milletimizi acı ve kederden uzak tutsun, huzur, refah ve mutluluğunu daim kılsın diyorum. Türkiye Büyük Millet Meclisini saygıyla selamlıyorum efendim. (CHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Altay.

Sayın Bostancı…

26.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, 15 Temmuzdan sonra siyasi dilin kazanmış olduğu medeni ve rekabeti nezaketle sürdüren tavrın kalıcı olmasını ümit ettiğine ve Kurban Bayramı'nı tebrik ettiğine ilişkin açıklaması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) - Sayın Başkanım, teşekkürler.

1 Kasım seçimlerinin ardından Meclisi açtık. Bugün 20 Ağustos, Meclisin dönemini tamamlıyoruz. İnşallah 1 Ekime kadar arkadaşlarımız tatile ve çalışmaya gidecekler.

Bu süre içerisinde trajik bir darbe girişimiyle karşı karşıya kaldık. Bu, bize şunları öğretti: Biz bir milletiz, aramızda farklılıklar, kanaat farklılıkları, dünya görüşü farklılıkları olabilir ama kendi geleceğine, kendi kaderine sahip çıkma konusunda ortak karar ve iradesi olan bir milletiz. Bir kere, darbe bize bunu öğretti, millet olma hâlimizin, bir bakıma, altını çizdi.

İkincisi, siyasete ilişkin, siyasetteki rekabete ilişkin birçok laf söylendi biliyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen siz de.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Zaman zaman bu siyasi rekabetin hayli sert olduğuna ilişkin eleştirileri hak eden durumlar da yaşandı ama aynı zamanda, bütün bunların ötesinde, şu kubbenin altında ve dışarıda bulunan siyasi partilerin, siyasi fikir sahibi olan insanların bu ülkenin yine ortak kaderi ve geleceği için gerektiğinde nasıl birleşebileceğini, o ortak değerleri yükseltebileceğini gösterdi. 15 Temmuzdan sonra siyasi dilin kazanmış olduğu o medeni ve rekabeti nezaketle sürdüren tavrının kalıcı olması gerektiğine ilişkin bir kanaat de zannediyorum buradaki bütün milletvekillerinin aklında ve kalbinde yer etti. Ümit ederim, 1 Ekim tarihinden sonra yeni dönem açılırken böyle bir anlayış, böyle bir perspektifle ülke meselelerini tartışmaya, konuşmaya, rekabeti böyle bir mecrada yapmaya devam ederiz.

Bütün arkadaşlarımın Kurban Bayramı'nı tebrik ediyorum, hayırlı sabahlar diliyorum. (AK PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Elitaş, buyurun.

27.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, milletvekillerine katkılarından dolayı teşekkür ettiğine ve Kurban Bayramı'nı tebrik ettiğine ilişkin açıklaması

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, hepinize teşekkür ediyorum.

15 Temmuz darbe girişimi sürecinde meydanlara toplanan halk hepimize bir mesaj verdi. Bütün siyasi partilerin temsilcileri, vatan sevdalısı herkes 7'den 70'e meydanlarda toplandı. 7 Ağustos Yenikapı, Türkiye'nin siyasetinde ve geleceğinde yeni bir süreci de beraberinde getirdi. Bu çerçevede, Türkiye Büyük Millet Meclisinde de o günden bu tarafa hakikaten çok olumlu yansımalar oldu. Bu 7 Ağustos ve ondan önceki süreçlerde Türkiye'nin, Türk halkının birleşiminin benzerini bazen burada gösterdik, bazen sert tartışmalarımız oldu ama bu, siyasetin doğası gereğidir. Bu süreçte bu yasanın çıkmasında siyasi parti grup başkan vekillerimizin engin anlayışından dolayı onlara teşekkürlerimi sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen Sayın Elitaş.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Milletvekili arkadaşlarımıza bu saatlere kadar yaptıkları katkılardan dolayı tekrar teşekkürlerimi sunuyorum. Özellikle, bu son süreçte siyasi parti genel başkanlarımızın Türkiye Büyük Millet Meclisinin ahenk içerisinde çalışma noktasındaki bize verdikleri talimat da hakikaten inkâr edilir bir durum değil. Tüm siyasi parti genel başkanlarına buradan teşekkürlerimi sunuyorum.

Yaklaşık üç hafta sonra mübarek Kurban Bayramı'nı idrak edeceğiz. Tüm milletvekili arkadaşlarımızın, milletimizin mübarek Kurban Bayramlarını tebrik ediyor, inşallah 1 Ekimde görüşmek üzere hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

B) YENİDEN GÖRÜŞMELERİ YAPILAN TASARILAR / TEKLİFLER (TEKRİRİ MÜZAKERE) (Devam)

1.- Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/750) ve İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin; 19.4.2012 Tarihli ve 6292 Sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/571) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 411) (Devam)

BAŞKAN - Sayın Komisyonun bir düzeltme talebi var.

Buyurun.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Görüşmekte olduğumuz 411 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın Hakkâri ve Şırnak il merkezlerinin değiştirilmesine ilişkin maddeleri tasarı metninden çıkarıldığından tasarı başlığında yer alan "İki İl Merkezinin Değiştirilmesi" ibaresinin metinden çıkarılması gerekmektedir. Bu konuda redaksiyon talebimiz vardır. Takdirlerinize arz ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ayşe Nur Bahçekapılı'nın, zor bir yasama yılı geçirildiğine ve herkese iyi tatiller dilediğine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, evet, grup başkan vekilli arkadaşlarımın da söylediği gibi zor bir yasama yılı geçirdik. Unutmayacağımız bir yasama yılı geçirdik, çok şey öğrendiğimiz bir yasama yılını yaşadık.

Ben, buradan, kâtip üyesi arkadaşlarımla birlikte, bürokrat arkadaşlarımla birlikte bütün milletvekili arkadaşlarıma, grup başkan vekili arkadaşlarıma, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütün personeline, yardımcılarımıza, çaycılarımıza, kavaslarımıza, stenograflarımıza ve basın çalışanlarına sağlıklı, huzurlu, barışın hüküm sürdüğü bir tatil diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

B) YENİDEN GÖRÜŞMELERİ YAPILAN TASARILAR / TEKLİFLER (TEKRİRİ MÜZAKERE) (Devam)

1.- Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/750) ve İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin; 19.4.2012 Tarihli ve 6292 Sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/571) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 411) (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, tasarının tümü açık oylamaya tabi olduğundan açık oylamanın elektronik cihazla yapılıp yapılmamasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

Oylama için iki dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin; 19.4.2012 Tarihli ve 6292 Sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin açık oylama sonucu:

"Kullanılan oy sayısı: 232

Kabul : 218

Ret :14(x)

Kâtip Üye	Kâtip Üye
Fehmi Küpçü	Ali Haydar Hakverdi
Bolu	Ankara"

Dolayısıyla teklif kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, bugünkü gündemimizde işler tamamlanmıştır.

Alınan tatil kararı gereğince, gündemde bulunan konuları sırasıyla görüşmek için, Anayasa ve İç Tüzük gereğince 1 Ekim 2016 Cumartesi günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 04.35

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

XII.- OYLAMALAR

1.- (S.Sayısı: 413) Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine Verilen Oyların Sonucu:

2.- (S.Sayısı: 416) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyetinde Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin Kurulmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısına Verilen Oyların Sonucu:

3.- (S.Sayısı: 414) Türkiye Cumhuriyeti ile İsrail Devleti Arasında Tazminata İlişkin Usul Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısına Verilen Oyların Sonucu:

4.- (S.Sayısı: 45) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Venezuela Bolivar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği ile İlgili Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısına Verilen Oyların Sonucu:

5.- (S.Sayısı: 411) Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısına Verilen Oyların Sonucu:

Sıra Sayısı	**:**	**413**
Oylama Saati	:	22:45
Üye Sayısı	:	550
Kabul Edenler	:	218
Reddedenler	:	22
Çekimserler	:	0
Geçersiz Oylar	:	0
Mükerrer Oylar	:	0
Toplam	:	240
Açık Üyelikler	:	1

Kanunlaşmıştır.

Sıra Sayısı	**:**	**416**
Oylama Saati	:	23:48
Üye Sayısı	:	550
Kabul Edenler	:	232
Reddedenler	:	1
Çekimserler	:	0
Geçersiz Oylar	:	0
Mükerrer Oylar	:	1
Toplam	:	234
Açık Üyelikler	:	1

Kanunlaşmıştır.

Sıra Sayısı	**:**	**414**
Oylama Saati	:	03:05
Üye Sayısı	:	550
Kabul Edenler	:	209
Reddedenler	:	17
Çekimserler	:	1
Geçersiz Oylar	:	1
Mükerrer Oylar	:	1
Toplam	:	229
Açık Üyelikler	:	1

Kanunlaşmıştır.

Sıra Sayısı	**:**	**45**
Oylama Saati	:	03:14
Üye Sayısı	:	550
Kabul Edenler	:	218
Reddedenler	:	1
Çekimserler	:	0
Geçersiz Oylar	:	0
Mükerrer Oylar	:	1
Toplam	:	220
Açık Üyelikler	:	1

Kanunlaşmıştır.

Sıra Sayısı	**:**	**411**
Oylama Saati	:	04:29
Üye Sayısı	:	550
Kabul Edenler	:	216
Reddedenler	:	14
Çekimserler	:	0
Geçersiz Oylar	:	0
Mükerrer Oylar	:	2
Toplam	:	232
Açık Üyelikler	:	1

Kanunlaşmıştır.

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. Sayısı: 413	S. Sayısı: 416	S. Sayısı: 414	S. Sayısı: 45	S. Sayısı: 411
Adana	Çelik	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Dağlı	Tamer	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Danış Beştaş	Meral	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Erdinç	Mehmet Şükrü	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Karakaya	Mevlüt	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Küçükcan	Talip	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Özdiş	İbrahim	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Sarı	Fatma Güldemet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Tümer	Zülfikar İnönü	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Türkmen	Elif Doğan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Uslupehlivan	Aydın	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Ünüvar	Necdet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Varlı	Muharrem	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Yılmaz	Seyfettin	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adıyaman	Aydın	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Boynukara	Adnan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Fırat	İbrahim Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Fırat	Salih	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Yıldırım	Behçet	HDP	Katılmadı	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Eroğlu	Veysel	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Köksal	Burcu	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Özkal	Hatice Dudu	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Parsak	Mehmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ağrı	Gökçe	Cesim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ağrı	Öztürk	Berdan	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ağrı	Taşdemir	Dirayet	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Red
Ağrı	Zana	Leyla	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Amasya	Bostancı	Mehmet Naci	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Amasya	İpek	Haluk	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Amasya	Tuncer	Mustafa	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Akdoğan	Yalçın	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Alparslan	Murat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. Sayısı: 413	S. Sayısı: 416	S. Sayısı: 414	S. Sayısı: 45	S. Sayısı: 411
Ankara	Arslan	Ali İhsan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Aydın	Ertan	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Babacan	Ali	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Bilgehan	Ayşe Gülsün	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Bilgin	Vedat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Bingöl	Tekin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Ceylan	Nevzat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Çetin	Şefkat	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Çiçek	Cemil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı
Ankara	Emir	Murat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Gök	Levent	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Gündoğdu	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Haberal	Erkan	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Hakverdi	Ali Haydar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	İşler	Emrullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	İyimaya	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Koç	Ahmet Haluk	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Kuşoğlu	Bülent	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Mit	Mustafa	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Nazlıaka	Aylin	Bağımsız	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Önder	Sırrı Süreyya	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Sarıeroğlu	Jülide	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Sarıhan	Şenal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Şahin	Fatih	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Topcu	Zühal	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Türkeş	Yıldırım Tuğrul	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Ünal	Aydın	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Yeşil	Nihat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Yılmaz	Necati	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Akaydın	Mustafa	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Aydın	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Baykal	Deniz	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. Sayısı: 413	S. Sayısı: 416	S. Sayısı: 414	S. Sayısı: 45	S. Sayısı: 411
Antalya	Budak	Çetin Osman	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Çavuşoğlu	Mevlüt	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Katılmadı
Antalya	Çelik	Sena Nur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı
Antalya	Günal	Mehmet	MHP	Red	Kabul	Red	Kabul	Kabul
Antalya	Kara	Niyazi Nefi	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Kök	Devrim	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Özdoğan Enç	Gökcen	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Samani	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Uslu	Atay	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Yurdakul	Ahmet Selim	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Artvin	Kışla	İsrafil	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Aydın	Baydar	Metin Lütfi	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Depboylu	Deniz	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Erdem	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Aydın	Öz	Abdurrahman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Aydın	Savaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Aydın	Tezcan	Bülent	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Yıldız	Hüseyin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Akın	Ahmet	CHP	Katılmadı	Kabul	Çekimser	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Aydınlıoğlu	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Balıkesir	Bostan	Kasım	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Havutça	Namık	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Kırcı	Sema	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Balıkesir	Ok	İsmail	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Poyrazlı	Mahmut	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Balıkesir	Tüm	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bilecik	Eldemir	Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yaşar	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bingöl	Fehmioğlu	Enver	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bingöl	Özsoy	Hişyar	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Red	Katılmadı	Red
Bingöl	Yılmaz	Cevdet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. Sayısı: 413	S. Sayısı: 416	S. Sayısı: 414	S. Sayısı: 45	S. Sayısı: 411
Bitlis	Demiröz	Vedat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bitlis	Gaydalı	Mahmut Celadet	HDP	Katılmadı	Red	Red	Katılmadı	Katılmadı
Bitlis	Irgat	Mizgin	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bolu	Ercoşkun	Ali	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bolu	Küpçü	Fehmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bolu	Özcan	Tanju	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Burdur	Göker	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Burdur	Özçelik	Bayram	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Burdur	Petek	Reşat	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Ala	Efkan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Altaca Kayışoğlu	Nurhayat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Aydın	Erkan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Aydın	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Birkan	Zekeriya	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Çavuşoğlu	Hakan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	İrgil	Ceyhun	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Karabıyık	Lale	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Karaburun	Bennur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Koçdemir	Kadir	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Müezzinoğlu	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Sarıbal	Orhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Şahin	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Torun	Cemalettin Kani	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Yavuz Gözgeç	Emine	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çanakkale	Erkek	Muharrem	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çanakkale	Gider	Ayhan	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çanakkale	Öz	Bülent	CHP	Red	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çanakkale	Turan	Bülent	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Katılmadı
Çankırı	Akbaşoğlu	Muhammet Emin	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çankırı	Filiz	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. Sayısı: 413	S. Sayısı: 416	S. Sayısı: 414	S. Sayısı: 45	S. Sayısı: 411
Çorum	Ceritoğlu Kurt	Lütfiye İlksen	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı
Çorum	Ceylan	Ahmet Sami	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çorum	Köse	Tufan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çorum	Uslu	Salim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Denizli	Arslan	Kazım	CHP	Katılmadı	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Ayhan	Emin Haluk	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Basmacı	Melike	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Denizli	Ramazanoğlu	Sema	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Zeybekci	Nihat	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Aydoğan	Nursel	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Red
Diyarbakır	Bal	Ebubekir	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Baluken	İdris	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Demirel	Çağlar	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Red
Diyarbakır	Ensarioğlu	Mehmet Galip	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Erdoğmuş	Nimetullah	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Pir	Ziya	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Tan	Altan	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Taşçıer	İmam	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Uca	Feleknas	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Yiğitalp	Sibel	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Edirne	Bircan	Erdin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Edirne	Gaytancıoğlu	Okan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Edirne	Sezen	Rafet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Elazığ	Açıkkapı	Ejder	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Elazığ	Bulut	Metin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Elazığ	Öztürk	Tahir	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Elazığ	Serdar	Ömer	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Erzincan	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Erzincan	Karakelle	Sebahattin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	Akdağ	Recep	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Aydemir	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. Sayısı: 413	S. Sayısı: 416	S. Sayısı: 414	S. Sayısı: 45	S. Sayısı: 411
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Deligöz	Orhan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Ilıcalı	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	Taşkesenlioğlu	Zehra	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Eskişehir	Avcı	Nabi	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Çakırözer	Utku	CHP	Katılmadı	Kabul	Red	Kabul	Katılmadı
Eskişehir	Günay	Emine Nur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul
Eskişehir	Karacan	Harun	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Eskişehir	Usluer	Gaye	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Yüksel	Cemal Okan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Candemir Çelik	Canan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Ekici	Akif	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Erdoğan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Gökdağ	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Gül	Abdulhamit	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Koçer	Abdullah Nejat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Özdağ	Ümit	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Şimşek	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Tayyar	Şamil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Toğrul	Mahmut	HDP	Red	Katılmadı	Red	Katılmadı	Red
Gaziantep	Uzer	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Yüksel	Abdulkadir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Giresun	Bektaşoğlu	Bülent Yener	CHP	Katılmadı	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Giresun	Canikli	Nurettin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Giresun	Öztürk	Cemal	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Giresun	Öztürk	Sabri	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gümüşhane	Akgül	Hacı Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Gümüşhane	Pektaş	Cihan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Hakkari	Akdoğan	Nihat	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Red	Katılmadı	Red
Hakkari	Irmak	Selma	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hakkari	Zeydan	Abdullah	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Red	Katılmadı	Red
Hatay	Ahrazoğlu	Mehmet Necmettin	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Dudu	Mevlüt	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. Sayısı: 413	S. Sayısı: 416	S. Sayısı: 414	S. Sayısı: 45	S. Sayısı: 411
Hatay	Ertem	Birol	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Karasayar	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Hatay	Öntürk	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Hatay	Şanverdi	Fevzi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Topal	Serkan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Geçersiz	Kabul	Katılmadı
Hatay	Türkoğlu	Hacı Bayram	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Hatay	Yarayıcı	Hilmi	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Yeşildal	Adem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Isparta	Bakır	İrfan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Isparta	Bilgiç	Süreyya Sadi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Isparta	Okutan	Nuri	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Isparta	Yüce	Sait	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Atıcı	Aytuğ	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Çamak	Hüseyin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Elvan	Lütfi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Fırat	Dengir Mir Mehmet	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Kuyucuoğlu	Serdal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Özkan	Hacı	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Öztürk	Oktay	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Sağlar	Durmuş Fikri	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Şimşek	Baki	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Taşkın	Ali Cumhur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Tezcan	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Adıgüzel	Onursal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Akkaya	Yakup	CHP	Red	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Akkuş İlgezdi	Gamze	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Albayrak	Berat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Altay	Engin	CHP	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Ataş	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ataş	Erdal	HDP	Red	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ayata	Süleyman Sencer	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. Sayısı: 413	S. Sayısı: 416	S. Sayısı: 414	S. Sayısı: 45	S. Sayısı: 411
İstanbul	Babuşcu	Aziz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Bahçekapılı	Ayşe Nur	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Başcı	Abdullah	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Bekaroğlu	Mehmet	CHP	Red	Kabul	Red	Kabul	Katılmadı
İstanbul	Benli	Fatma	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul
İstanbul	Berberoğlu	Kadri Enis	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Boyraz	Osman	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Bozkır	Volkan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Buldan	Pervin	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Bürge	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Cihaner	İlhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Çamlı	Ahmet Hamdi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Çiçek	Dursun	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Çonkar	Ahmet Berat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Dalkılıç	Halis	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Demirtaş	Selahattin	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Doğan	Selina	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Doğan	Celal	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Eker	Mehmet Mehdi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ekinci	Azmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Emre	Zeynel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Engin	Didem	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Erdem	Arzu	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Erdem	Eren	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Erdem	Ekrem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Erdoğdu	Aykut	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Eseyan	Markar	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Hamzaçebi	Mehmet Akif	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	İhsanoğlu	Ekmeleddin Mehmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kahraman	İsmail	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kandemir	Erkan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Karaca	Harun	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kavakcı Kan	Ravza	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. Sayısı: 413	S. Sayısı: 416	S. Sayısı: 414	S. Sayısı: 45	S. Sayısı: 411
İstanbul	Kaya	Atila	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kaya	Erol	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kaya	Hüda	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kaynarca	Tülay	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kerestecioğlu	Filiz	HDP	Red	Katılmadı	Red	Katılmadı	Red
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kıyıklık	Feyzullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul
İstanbul	Kubat	Mehmet Doğan	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kuzu	Burhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Külünk	Metin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Metiner	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Muş	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Nebati	Nureddin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Özcan	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özdemir	Sibel	CHP	Red	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Pavey	Şafak	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Paylan	Garo	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Pulcu	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Salıcı	Oğuz Kaan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Sarıkaya	Durmuş Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Satır	Mihrimah Belma	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Sayan Kaya	Fatma Betül	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Seferinoğlu	Yıldız	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Sert	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Şeker	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Şentop	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Şentürk	Hulusi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Tamaylıgil	Bihlun	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Tanal	Mahmut	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Tanrıkulu	Mustafa Sezgin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Tekin	Gürsel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Toprak	Erdoğan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. Sayısı: 413	S. Sayısı: 416	S. Sayısı: 414	S. Sayısı: 45	S. Sayısı: 411
İstanbul	Uçma	İsmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Ünal	Şirin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Yalçın	Edip Semih	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yarkadaş	Barış	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yaşar	Serap	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Yazıcı	Hayati	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yedekci	Gülay	CHP	Red	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yeneroğlu	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yıldırım	Hurşit	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yıldız	Haydar Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Yönter	İzzet Ulvi	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Zengin	Mürteza	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Altıok	Zeynep	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Bakan	Murat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Balbay	Mustafa Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Bayır	Tacettin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Çam	Musa	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Çıray	Aytun	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Dağ	Hamza	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Doğan	Müslüm	HDP	Red	Katılmadı	Red	Red	Red
İzmir	Hotar	Fatma Seniha Nükhet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kalkan	Necip	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Kaya	Mahmut Atilla	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Kılıçdaroğlu	Kemal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kocabıyık	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Kürkcü	Ertuğrul	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Özkan	Ahmet Tuncay	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Purçu	Özcan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Sayek Böke	Selin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Sertel	Atila	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Sındır	Kamil Okyay	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Sürekli	Kerem Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Tanrıkulu	Ahmet Kenan	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. Sayısı: 413	S. Sayısı: 416	S. Sayısı: 414	S. Sayısı: 45	S. Sayısı: 411
İzmir	Temizel	Zekeriya	CHP	Red	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Turhan	İbrahim Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Vural	Oktay	MHP	Red	Kabul	Red	Kabul	Kabul
İzmir	Yıldırım	Binali	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Yiğit	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kars	Arslan	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kars	Beyribey	Yusuf Selahattin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kars	Bilgen	Ayhan	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Red	Katılmadı	Red
Kastamonu	Çelik	Metin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kastamonu	Demir	Murat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kastamonu	Köylü	Hakkı	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Arık	Çetin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Dedeoğlu	Sami	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Elitaş	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Halaçoğlu	Yusuf	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Karayel	İsmail Emrah	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Nergis	Hülya	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Özhaseki	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Tamer	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Yıldız	Taner	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kırklareli	Gündoğdu	Vecdi	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırklareli	Kayan	Türabi	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırklareli	Minsolmaz	Selahattin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırşehir	Arslan	Mikail	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kırşehir	Çetinkaya	Salih	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Akar	Haydar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Aygün	Zeki	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Çakır	Sami	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Işık	Fikri	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Kaplan Hürriyet	Fatma	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Katırcıoğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Sancaklı	Saffet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Şeker	İlyas	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. Sayısı: 413	S. Sayısı: 416	S. Sayısı: 414	S. Sayısı: 45	S. Sayısı: 411
Kocaeli	Tarhan	Tahsin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Yaman	Cemil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Ağralı	Abdullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Altunyaldız	Ziya	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Babaoğlu	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Baloğlu	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul 2 (Mük 1.)
Konya	Bozkurt	Mustafa Hüsnü	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Davutoğlu	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Erdoğan	Hüsnüye	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Etyemez	Halil	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Red	Kabul	Kabul
Konya	Kaleli	Muhammet Uğur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Özdemir	Hacı Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul (Mük.)	Kabul (Mük.)	Kabul (Mük.)
Konya	Sorgun	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Ünal	Ömer	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kütahya	Gazel	İshak	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kütahya	Kavuncu	Vural	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Nazlı	Mustafa Şükrü	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Tan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Çalık	Öznur	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Özhan	Taha	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Malatya	Şahin	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Malatya	Tüfenkci	Bülent	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Yaşar	Nurettin	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Akçay	Erkan	MHP	Katılmadı	Kabul	Red	Kabul	Kabul
Manisa	Aydemir	Uğur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Baybatur	Murat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Berber	Recai	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Bilen	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Nurlu	Mazlum	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. Sayısı: 413	S. Sayısı: 416	S. Sayısı: 414	S. Sayısı: 45	S. Sayısı: 411
Manisa	Özdağ	Selçuk	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Red	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Yıldız Biçer	Tur	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Çitil	Mehmet İlker	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Dilipak	Mehmet Uğur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Güvenç	Celalettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Kaynak	Veysi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Kılıç	İmran	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Reyhanlıoğlu	Nursel	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Tor	Fahrettin Oğuz	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Ünal	Mahir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Atalan	Ali	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Çankırı	Ceyda	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Mardin	Dora	Erol	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Miroğlu	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Mardin	Sancar	Mithat	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Red	Katılmadı	Red
Mardin	Yıldırım	Gülser	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Aldan	Ömer Süha	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Demir	Nurettin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Erdoğan	Mehmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Öztürk	Nihat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Muğla	Özyer	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Muğla	Üstündağ	Akın	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Çelik Özkan	Burcu	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Şimşek	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Muş	Yıldırım	Ahmet	HDP	Red	Katılmadı	Red	Katılmadı	Red
Nevşehir	Açıkgöz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Nevşehir	Gizligider	Ebubekir	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul
Nevşehir	Göktürk	Murat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Niğde	Gürer	Ömer Fethi	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Niğde	Kavaklıoğlu	Alpaslan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Niğde	Özegen	Erdoğan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Çanak	Oktay	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. Sayısı: 413	S. Sayısı: 416	S. Sayısı: 414	S. Sayısı: 45	S. Sayısı: 411
Ordu	Gündoğdu	Metin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ordu	Kurtulmuş	Numan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Taşcı	Ergün	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ordu	Torun	Seyit	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Rize	Ayar	Hikmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Rize	Bak	Osman Aşkın	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Rize	Karal	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Sakarya	Açba	Zihni	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Dişli	Şaban	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	İsen	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Özkoç	Engin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Uncuoğlu	Recep	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Sakarya	Üstün	Ayhan Sefer	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Yavuz	Ali İhsan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Demircan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Karaaslan	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Kılıç	Akif Çağatay	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Kırcalı	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Köktaş	Fuat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Kurt	Hasan Basri	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Tekin	Hayati	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Usta	Erhan	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Zeybek	Kemal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Siirt	Aktay	Yasin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Siirt	Konca	Besime	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Siirt	Yıldırım	Kadri	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sinop	Karadeniz	Barış	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Sivas	Akyıldız	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sivas	Bilgin	Hilmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Sivas	Dursun	Selim	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Sivas	Soluk	Mehmet Habib	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Sivas	Yılmaz	İsmet	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. Sayısı: 413	S. Sayısı: 416	S. Sayısı: 414	S. Sayısı: 45	S. Sayısı: 411
Tekirdağ	Akgün	Metin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Doğan	Ayşe	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Köprülü	Emre	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Yel	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Yüceer	Candan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Aslan	Zeyid	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Tokat	Beyazıt	Yusuf	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Tokat	Çakır	Coşkun	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Durmaz	Kadim	CHP	Red	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Göçer	Celil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Trabzon	Balta	Muhammet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Trabzon	Cora	Salih	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Trabzon	Günnar	Adnan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Trabzon	Köseoğlu	Ayşe Sula	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Trabzon	Pekşen	Haluk	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Trabzon	Soylu	Süleyman	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tunceli	Erol	Gürsel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tunceli	Önlü	Alican	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Akyürek	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Ayhan	İbrahim	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Baydemir	Osman	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Çelik	Faruk	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Fakıbaba	Ahmet Eşref	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Gülpınar	Mehmet Kasım	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Kaçar	Mahmut	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Öcalan	Dilek	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Özcan	Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Yıldız	İbrahim Halil	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Yılmaztekin	Kemalettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Uşak	Altay	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Uşak	Tunç	Alim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. Sayısı: 413	S. Sayısı: 416	S. Sayısı: 414	S. Sayısı: 45	S. Sayısı: 411
Uşak	Yalım	Özkan	CHP	Red	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Atalay	Beşir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Botan	Lezgin	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Geveri	Adem	HDP	Red	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Hezer Öztürk	Tuğba	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Kayatürk	Burhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul
Van	Özgökçe Ertan	Bedia	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Yıldırım	Nadir	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Yüksekdağ Şenoğlu	Figen	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Akgül	Abdulkadir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Başer	Yusuf	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Yozgat	Bozdağ	Bekir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Soysal	Ertuğrul	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Zonguldak	Çaturoğlu	Faruk	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul
Zonguldak	Demirtaş	Ünal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Zonguldak	Özbakır	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Zonguldak	Turpcu	Şerafettin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Zonguldak	Ulupınar	Özcan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Aksaray	İnceöz	İlknur	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aksaray	Serdengeçti	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bayburt	Ağbal	Naci	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bayburt	Kavcıoğlu	Şahap	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Karaman	Konuk	Recep	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Karaman	Şeker	Recep	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırıkkale	Can	Ramazan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kırıkkale	Demir	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kırıkkale	Öztürk	Abdullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Batman	Acar Başaran	Ayşe	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Red
Batman	Aslan	Mehmet Ali	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Red
Batman	Becerekli	Saadet	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Batman	Hamidi	Ataullah	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	Birlik	Leyla	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. Sayısı: 413	S. Sayısı: 416	S. Sayısı: 414	S. Sayısı: 45	S. Sayısı: 411
Şırnak	Encu	Ferhat	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	İrmez	Aycan	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	Sarıyıldız	Faysal	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bartın	Tunç	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Bartın	Yalçınkaya	Muhammet Rıza	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ardahan	Atalay	Orhan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ardahan	Yılmaz	Öztürk	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Iğdır	Adıyaman	Mehmet Emin	HDP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Iğdır	Aras	Nurettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Yalova	Demirel	Fikri	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Yalova	İnce	Muharrem	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Karabük	Şahin	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Karabük	Uysal	Burhanettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kilis	Dülger	Mustafa Hilmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kilis	Polat	Reşit	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Osmaniye	Durmuşoğlu	Mücahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Osmaniye	Ersoy	Ruhi	MHP	Red	Kabul	Red	Kabul	Kabul
Osmaniye	Önal	Suat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Düzce	Arslan	Fevai	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Düzce	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Düzce	Özlü	Faruk	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

XIII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, FETÖ terör örgütü mensuplarının tespitine ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Başbakan Yardımcısı Nurettin Canikli'nin cevabı (7/7301)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Sayın Başbakan Binali YILDIRIM tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 22.07.2016

Saygılarımla

Av. Burcu KÖKSAL
Afyonkarahisar Milletvekili

Devletin kılcal damarlarına kadar sızan hain FETÖ terör örgütü mensupları,15 Temmuz 2016 tarihinde kurucusu Büyük Önder Mustafa Kemal ATATÜRK olan Türkiye Cumhuriyetine, laik düzenine ve demokrasiye hain bir saldırıda bulunmuş, lakin liyakat sahibi TBMM deki tüm siyasi parti gruplarına mensup milletvekilleri, Cumhuriyete bağlı Türk Silahlı Kuvvetleri, Emniyet personeli ve siyasi görüş gözetmeksizin Türk Milleti tarafından engellenmiştir.
Hain FETÖ terör örgütü tarafından 15 Temmuz 20016 tarihinde yapılan hain darbe girişiminden sonra devletin kamu kurum ve kuruluşlarında görevden el çektirmeler, açığa alınmalar, göz altına alınarak tutuklamalar olmuştur.

1- Devletin kamu kurum ve kuruluşlarında çalışıp da hain FETÖ Terör Örgütünün Darbe girişimine destek verdiği düşünülen kişilerin FETÖ terör örgütü ile bağlantısı olduğu biliniyor muydu?
2- Eğer bu kişilerin isim listesi belli değil ise 2 veya 3 gün içerisinde nasıl ve neye göre tespit edildi. ?
3- Darbe girişiminin hemen akabinde hemen açığa alınıp, göz altı, tutuklama vb. güvenlik tedbirleri uygulanan kişilerin FETÖ Terör örgütü ile bağlantıları tespit edilerek isim listesi daha önceden belirlenmiş ise neden bugüne kadar beklenerek görevlerine devam etmelerine izin verilmiştir.?

T.C.
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI
Sn. Nurettin CANİKLİ

Sayı : 75104166-610- 575 18/08/2016
Konu : Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'nın 10/08/2016 tarihli ve KAN.VE KAR.BŞK.43452547-120.07-[7/7301]-49799 sayılı yazısı.
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 11/08/2016 tarihli ve 31853594-610-2-1719-3279 sayılı yazısı.

Afyonkarahisar Milletvekili Burcu KÖKSAL tarafından Sayın Başbakanımıza tevcih edilen ve koordinatörlüğümde cevaplandırılması tensip olunan [7/7301] esas numaralı yazılı soru önergesine ilişkin cevap ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim

Nurettin CANİKLİ
Başbakan Yardımcısı

Ek: Önerge Cevabı

AFYONKARAHİSAR MİLLETVEKİLİ SAYIN BURCU KÖKSAL'IN SAYIN BAŞBAKANIMIZA TEVCİH ETTİĞİ 7/7301 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI

Ülkemizde FETÖ/PDY terör örgütünün 15 Temmuz hain darbe teşebbüsü akabinde, Anayasanın 120 nci maddesi ile 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde düzenlendiği şekilde, Anayasa ile kurulan hür demokrasi düzeni ile temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketlerine ait ciddi belirtilerin ortaya çıkması ve şiddet olayları sebebiyle kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması sebebine dayalı olarak, Milli Güvenlik Kurulunun görüşü alındıktan sonra Cumhurbaşkanı başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu tarafından 21/7/2016 tarihi itibarıyla ülke genelinde 90 gün süreyle olağanüstü hal ilan edilmiştir. Bu karar muhalefetin de desteğiyle Yüce Meclis tarafından onaylanmıştır.

Bu çerçevede olağanüstü hal süresince Cumhurbaşkanı başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu tarafından, Anayasanın 121 inci maddesi ile 2935 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi uyarınca olağanüstü halin gerektirdiği konularda kanun hükmünde kararname (KHK) çıkarma yetkisi kullanılarak bir dizi olağanüstü hal KHK'sı yürürlüğe konulmuştur.

Bahse konu süreçte öncelikle terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu değerlendirilen kamu görevlileri ile ilgili tedbirler alınmış; ayrıca FETÖ/PDY'ye aidiyeti, iltisakı ve irtibatı olduğu değerlendirilen kurum ve kuruluşlar hakkında kapatma kararı verilmiştir. Diğer yandan benzer bir teşebbüsün tekrarlanmaması için çeşitli kanunlarda ivedi yapısal değişiklikler yapılmıştır.

Söz konusu tedbir ve düzenlemelerin amacı, sürecin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi ile normalleşmenin bir an evvel sağlanması olup bu kapsamda alınan ve alınacak olan tedbirlerin hukuka uygun şekilde sadece darbe teşebbüsü ve terör örgütü ile irtibatı olan kişi ve kurumlarla sınırlı kalması ile; kurumların işleyiş ve hizmet sunumlarında herhangi bir olumsuzluk yaşanmaması hususlarında gerekli önlemlerin alınması sağlanmıştır. Sürece ilişkin bilgiler, ilgili Bakanlar ve kurumlar tarafından kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

Darbe teşebbüsüne karışanların yanısıra FETÖ/PDY terör örgütüne aidiyeti, iltisakı ve irtibatı olan kişi ve kurumlara ilişkin başlatılan soruşturmalar, ilgili mevzuat çerçevesinde yetkili makamlarca titizlikle yürütülmektedir.

2.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, 15 Temmuz darbe kalkışmasıyla ilgili Kars'ta yapılan operasyonlara ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Başbakan Yardımcısı Nurettin Canikli'nin cevabı (7/7356)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın ***Başbakan Sayın Binali YILDIRIM*** tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğünün 96' ncı ve 99' uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ayhan BİLGEN

Kars Milletvekili

15 Temmuz gecesi halkların iradesinin olduğu TBMM'ye yönelik bir darbe girişimi yaşanmıştır. Halklarımızın göstermiş olduğu tepki ile darbe kalkışması başarısızlıkla sonuçlanmıştır.

Elbette ki sadece darbeye karşı olmak değil, demokrasi ve insan haklarına saygılı bir yaklaşımın benimsenmesi de gerekmektedir. Darbe gecesi darbecilerle mücadele gibi önemli olan diğer bir konu da darbecilere yönelik hukuksal mücadeledir. Bu hukuksal mücadele sırasında da evrensel hukuk ilkelerine uyulması önem arz etmektedir. Herhangi birine ceza verilmesi sırasında Suç ve Cezada Kanunilik ilkesi göz ardı edilmemelidir. Ceza kanununda suç olarak görülmeyen bir durum suç olarak isnat edilmemelidir. Mahkeme kararı verilene kadar Masumiyet Karinesi yok sayılmamalıdır. Eğer dikkat edilmezse sonrasında kişinin masum olduğu anlaşılsa bile hayatında geri dönülemez yaralar açılacaktır. Kişinin işlediği suçun sorumluluğunun şahsiliği ilkesine dikkat edilmezse konuyla alakası olmayan aile ve diğer yakınları için büyük sorunlar oluşacaktır. Memur kişilerin açığa alınma hususunda da hukuki olmayan şekilde kendilerine verilen haktan mahrum bırakılmamalıdırlar. Makul bir zaman dahilinde soruşturmalar sona erdirilerek masum kişilerin mağduriyet yaşaması engellenmelidir.

Bu bağlamda;

1- Kars'ta darbe kalkışmasıyla ilgili operasyonlar halen devam etmekte midir?
2- Kars ili ve çevresinde gerçekleştirilen operasyonlarda görevden uzaklaştırılan 657 sayılı devlet memurları kanununa tabi memurların kurumlara göre sıralanmış son hali nedir?

3- Darbe kalkışmasıyla ilgili Kars ili ve çevresinde göz altına alınan ve tutuklanan kişi sayısı nedir?
4- Kars'ta görevden uzaklaştırılan yargı mensupları var mıdır? Uzaklaştırılan yargı mensubu varsa bu kişilerin sorumlulukları nelerdir?
5- Darbe kalkışması sebebiyle göz altına alınanlara işkence ve kötü muamele edildiği bilgisi doğru mudur?
6- Eğer işkence ve kötü muamele edildiği bilgisi doğru ise bu konuda bir soruşturma başlatılmış mıdır?
7- Çıkarılan Kanun Hükmünde Kararname(KHK) çerçevesinde hizmet türlerine göre kapatılan özel işletmelerin sayısı nedir?
8- KHK çerçevesinde kapatılan özel kurumlar kapatılışlarının haksız ve hukuksuz olduğunu belirtmektedirler. Bu konuda bir mağduriyet yaşanmaması için alınan tedbirler nelerdir?
9- Bazı eğitim kurumlarının, sadece kullandıkları farklı eğitim kaynakları delil gösterilmesi sebebiyle kapandığı iddia edilmiştir. Bu iddia doğru mudur?

T.C.
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI
Sn. Nurettin CANİKLİ

Sayı : 75104166-610- 580 18/08/2016
Konu : Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'nın 09/08/2016 tarihli ve KAN.VE KAR.BŞK.43452547-120.07-[7/7356]-49841 sayılı yazısı.
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 12/08/2016 tarihli ve 31853594-610-2-1725-3301 sayılı yazısı.

Kars Milletvekili Ayhan BİLGEN tarafından Sayın Başbakanımıza tevcih edilen ve koordinatörlüğümde cevaplandırılması tensip olunan [7/7356] esas numaralı yazılı soru önergesine ilişkin cevap ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim

Nurettin CANİKLİ
Başbakan Yardımcısı

Ek: Önerge Cevabı

KARS MİLLETVEKİLİ SAYIN AYHAN BİLGEN'İN
SAYIN BAŞBAKANIMIZA TEVCİH ETTİĞİ
7/7356 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI

Ülkemizde FETÖ/PDY terör örgütünün 15 Temmuz hain darbe teşebbüsü akabinde, Anayasanın 120 nci maddesi ile 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde düzenlendiği şekilde, Anayasa ile kurulan hür demokrasi düzeni ile temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketlerine ait ciddi belirtilerin ortaya çıkması ve şiddet olayları sebebiyle kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması sebebine dayalı olarak, Milli Güvenlik Kurulunun görüşü alındıktan sonra Cumhurbaşkanı başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu tarafından 21/7/2016 tarihi itibarıyla ülke genelinde 90 gün süreyle olağanüstü hal ilan edilmiştir. Bu karar muhalefetin de desteğiyle Yüce Meclis tarafından onaylanmıştır.

Bu çerçevede olağanüstü hal süresince Cumhurbaşkanı başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu tarafından, Anayasanın 121 inci maddesi ile 2935 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi uyarınca olağanüstü halin gerektirdiği konularda kanun hükmünde kararname (KHK) çıkarma yetkisi kullanılarak bir dizi olağanüstü hal KHK'sı yürürlüğe konulmuştur.

Bahse konu süreçte öncelikle terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu değerlendirilen kamu görevlileri ile ilgili tedbirler alınmış; ayrıca FETÖ/PDY'ye aidiyeti, iltisakı ve irtibatı olduğu değerlendirilen kurum ve kuruluşlar hakkında kapatma kararı verilmiştir. Diğer yandan benzer bir teşebbüsün tekrarlanmaması için çeşitli kanunlarda ivedi yapısal değişiklikler yapılmıştır.

Söz konusu tedbir ve düzenlemelerin amacı, sürecin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi ile normalleşmenin bir an evvel sağlanması olup bu kapsamda alınan ve alınacak olan tedbirlerin hukuka uygun şekilde sadece darbe teşebbüsü ve terör örgütü ile irtibatı olan kişi ve kurumlarla sınırlı kalması ile; kurumların işleyiş ve hizmet sunumlarında herhangi bir olumsuzluk yaşanmaması hususlarında gerekli önlemlerin alınması sağlanmıştır. Sürece ilişkin bilgiler, ilgili Bakanlar ve kurumlar tarafından kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

Darbe teşebbüsüne karışanların yanısıra FETÖ/PDY terör örgütüne aidiyeti, iltisakı ve irtibatı olan kişi ve kurumlara ilişkin başlatılan soruşturmalar, ilgili mevzuat çerçevesinde yetkili makamlarca titizlikle yürütülmektedir.

DÖNEM: 26 **YASAMA YILI: 1**

128'İNCİ BİRLEŞİM
19 AĞUSTOS 2016 CUMA
SAAT: 14.00

DANIŞMA KURULU ÖNERİSİ

Genel Kurulun toplantı günlerinden Salı gününün denetim konularına (Anayasanın süreye bağladığı konular hariç), Çarşamba ve Perşembe günlerinin de kanun tasarı ve teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işlerin görüşülmesine ayrılması, Salı ve Çarşamba günlerinde birleşimin başında bir saat süre ile sözlü soruların görüşülmesi, "Sunuşlar" ve işaret oyu ile yapılacak seçimlerin her gün yapılması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 15.12.2015 tarihli 14'üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

GRUP ÖNERİLERİ

1.- Genel Kurulun, 26'ncı Dönem 1'inci Yasama Yılı sonuna kadar Salı günleri 15.00 - 24.00, Çarşamba ve Perşembe günleri 14.00 – 24.00 saatleri arasında çalışmalarını sürdürmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 22.3.2016 tarihli 59'uncu Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- 307 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 8'inci maddelerden, ikinci bölümünün Geçici Madde 1 dâhil olmak üzere 9 ila 17'nci maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 25.4.2016 tarihli 80'inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

3.- Türkiye Büyük Millet Meclisinin, TBMM İçtüzüğü'nün 5'inci maddesine göre 1 Temmuz 2016 tarihinde tatile girmeyerek çalışmalarına devam etmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 21.6.2016 tarihli 104'üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

4.- Genel Kurulun;

23 Ağustos 2016 Salı günkü Birleşiminde Sözlü Sorularla diğer denetim konularının görüşülmeyerek Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesi,

24 ve 31 Ağustos 2016 Çarşamba günkü birleşimlerinde Sözlü Soruların görüşülmemesi,

Önerilmiştir.

(Genel Kurulun 2.8.2016 tarihli 121'inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

5.- Genel Kurulun;

Haftalık çalışma günlerinin dışında 19, 20 ve 21 Ağustos 2016 Cuma, Cumartesi ve Pazar günleri saat 14.00'te toplanarak bu birleşimlerinde Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında bulunan işlerin görüşülmesi,

19 Ağustos 2016 Cuma günkü Birleşiminde 35 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

20 Ağustos 2016 Cumartesi günkü Birleşiminde 83 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

21 Ağustos 2016 Pazar günkü Birleşiminde 181 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

Yukarıda belirtilen birleşimlerde gece 24.00'te günlük programların tamamlanamaması hâlinde günlük programların tamamlanmasına kadar,

Çalışmalarına devam etmesi,

411 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının İçtüzük'ün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi, birinci bölümünün 1 ila 28'inci maddelerden, ikinci bölümünün 39'uncu maddenin (a) bendi, (b) bendi ve (c) bendi dâhil olmak üzere 29 ila 54'üncü maddelerden, üçüncü bölümünün 60'ıncı maddenin (a) bendi ve (b) bendi ile Geçici 1'inci madde dâhil 55 ila 80'inci maddelerden oluşması,

Önerilmiştir.

(Genel Kurulun 16.8.2016 tarihli 125'inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

128'İNCİ BİRLEŞİM 19 AĞUSTOS 2016 CUMA SAAT: 14.00

1 - BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

❄ ❄ ❄

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

❄ ❄ ❄

3 – SEÇİM

❄ ❄ ❄

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

❄ ❄ ❄

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

❄ ❄ ❄

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

❄ ❄ ❄

7 – SÖZLÜ SORULAR

❄ ❄ ❄

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1.- **(S. Sayısı: 411)** Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/750) ve İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin 19.4.2012 Tarihli ve 6292 Sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/571) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.08.2016) **(*) (**) (X)**

2.- **(S. Sayısı: 88)** Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Kültür Yollarına İlişkin Genişletilmiş Kısmi Anlaşmayı Tesis Eden Kararına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/373) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.01.2016) **(X)**

3.- **(S. Sayısı: 406)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Su Temini ve Yönetimine İlişkin Hükümetlerarası Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/719) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.07.2016) **(X)**

4.- **(S. Sayısı: 35)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Surinam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/337) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

5.- **(S. Sayısı: 83)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulaştırma Altyapısı ve Denizcilik Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/407) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

6.- **(S. Sayısı: 181)** Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Çin Halk Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/507) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

7.- **(S. Sayısı: 251)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri Alanında İşbirliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/468) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

8.- **(S. Sayısı: 361)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/691) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

9.- **(S. Sayısı: 378)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İpek Yolu Ekonomik Kuşağının, 21. Yüzyıl Denizdeki İpek Yolunun ve Orta Koridor Girişiminin Uyumlaştırılmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/673) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

10.- **(S. Sayısı: 248)** Avrupa Konseyi Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesine Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/672) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.03.2016) **(X)**

11.- **(S. Sayısı: 229)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/398) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

(*) Görüşmeleri yarım kalan kanun tasarı ve tekliflerini gösterir.
(**) İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.
(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

12.- **(S. Sayısı: 142)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Askeri İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/509) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

13.- **(S. Sayısı: 169)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallık Hükümeti Arasında Savunma Sanayi Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/510) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) **(X)**

14.- **(S. Sayısı: 321)** Enerji Şartı Antlaşmasının Ticaretle İlgili Hükümlerine Getirilen Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/628) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) **(X)**

15.- **(S. Sayısı: 392)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 2010-2013 Yıllarına İlişkin Kültürel Değişim Programının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/576) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.06.2016) **(X)**

16.- **(S. Sayısı: 380)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Demiryolları Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/700) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.07.2016) **(X)**

17.- **(S. Sayısı: 193)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Fransa Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/625) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) **(X)**

18.- **(S. Sayısı: 195)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/627) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) **(X)**

19.- **(S. Sayısı: 192)** Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Hindistan Cumhuriyeti Petrol ve Doğal Gaz Bakanlığı Arasında Petrol ve Doğal Gaz Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/624) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.03.2016) **(X)**

20.- **(S. Sayısı: 352)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/629) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) **(X)**

21.- **(S. Sayısı: 194)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Norveç Krallığı Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/626) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) **(X)**

22.- **(S. Sayısı: 189)** Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Madenler Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) **(X)**

23.- **(S. Sayısı: 191)** Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Enerji ve Hidrokarbonlar Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/616) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) **(X)**

24.- **(S. Sayısı: 50)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/369) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) **(X)**

25.- **(S. Sayısı: 46)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/358) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) **(X)**

26.- **(S. Sayısı: 47)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/359) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) **(X)**

27.- **(S. Sayısı: 49)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/365) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) **(X)**

28.- **(S. Sayısı: 45)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Venezuela Bolivar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği ile İlgili Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/355) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

29.- **(S. Sayısı: 190)** Türkiye Cumhuriyeti, Yunanistan Cumhuriyeti ve İtalya Cumhuriyeti Arasında Türkiye-Yunanistan-İtalya Gaz Nakil Koridorunun Geliştirilmesine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/615) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) **(X)**

30.- **(S. Sayısı: 74)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/374) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabiî Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

31.- **(S. Sayısı: 75)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına Yönelik Anlaşmaya İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/298) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabiî Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

32.- **(S. Sayısı: 339)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/680) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) **(X)**

33.- **(S. Sayısı: 163)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/388) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) **(X)**

34.- **(S. Sayısı: 167)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/428) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) **(X)**

35.- **(S. Sayısı: 216)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İslam Kalkınma Bankası Grubu Arasında Türkiye ve İKB Üye Ülkeleri Arasındaki Ticaret ve Yatırımların Teşviki İçin İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/535) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

36.- **(S. Sayısı: 205)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticari ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/549) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

37.- **(S. Sayısı: 360)** Türkiye Cumhuriyeti ile Kore Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Çerçeve Anlaşma Kapsamında Hizmet Ticareti Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/690) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

38.- **(S. Sayısı: 215)** Gelişen Sekiz Ülke Ekonomik İşbirliği Örgütü Şartının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/534) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) **(X)**

39.- **(S. Sayısı: 285)** Türkiye Cumhuriyeti ile Faroe Adaları ile İlgili Olarak Danimarka Krallığı Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/585) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) **(X)**

40.- **(S. Sayısı: 340)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/682) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) **(X)**

41.- **(S. Sayısı: 338)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/670) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) **(X)**

42.- **(S. Sayısı: 76)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/371) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

43.- **(S. Sayısı: 79)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kolombiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/384) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

44.- **(S. Sayısı: 355)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye-İran Hududunda Yeni Kara Hudut Kapılarının Açılmasına Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/455) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

45.- **(S. Sayısı: 363)** Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın 9/7 nci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/706) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

46.- **(S. Sayısı: 166)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/426) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) **(X)**

47.- **(S. Sayısı: 162)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Honduras Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/390) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) **(X)**

48.- **(S. Sayısı: 164)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nikaragua Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/391) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) **(X)**

49.- **(S. Sayısı: 165)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ekonomik İşbirliği Konseyi Kurulmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/425) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) **(X)**

50.- **(S. Sayısı: 201)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/544) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

51.- **(S. Sayısı: 202)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/546) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) **(X)**

52.- **(S. Sayısı: 236)** 3 Mart 2005 Tarihinde Pretoriada İmzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Güney Afrika Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasını Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/363) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

53.- **(S. Sayısı: 237)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/429) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) **(X)**

54.- **(S. Sayısı: 240)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/539) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) **(X)**

55.- **(S. Sayısı: 130)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/491) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

56.- **(S. Sayısı: 155)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/495) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) **(X)**

57.- **(S. Sayısı: 135)** Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı ile Karadağ Dışişleri Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/512) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

58.- **(S. Sayısı: 263)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Brunei Sultanlığı Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticaret ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/573) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) **(X)**

59.- **(S. Sayısı: 328)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Ginesi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari, Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/663) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) **(X)**

60.- **(S. Sayısı: 33)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Singapur Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Bilim, Eğitim, Basın-Yayın ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/334) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

61.- **(S. Sayısı: 289)** Kamu Denetçiliği Kurumu 2015, 2014 ve 2013 Yıllık Raporları Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporları (5/5, 5/4, 5/3) (Dağıtma tarihi: 24.05.2016)

62.- **(S. Sayısı: 187)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göç Konularına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/620) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) **(X)**

63.- **(S. Sayısı: 270)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Ekonomik, Bilimsel ve Teknik İşbirliği Anlaşmasına Ek Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının (TİKA) Statüsüne Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/598) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) **(X)**

64.- **(S. Sayısı: 306)** Türkiye Cumhuriyeti ile Slovak Cumhuriyeti Arasında Karayoluyla Uluslararası Yolcu ve Eşya Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/649) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.04.2016) **(X)**

65.- **(S. Sayısı: 69)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/351) Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) **(X)**

66.- **(S. Sayısı: 55)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Uruguay Doğu Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/378) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) **(X)**

67.- **(S. Sayısı: 48)** Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokolun Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/360) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

68.- **(S. Sayısı: 54)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kosta Rika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/376) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 13.01.2016) **(X)**

69.- **(S. Sayısı: 307)** Siyasi Etik Kanunu Teklifi (2/1000) ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Anayasa Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 23.04.2016) **(**)**

70.- **(S. Sayısı: 87)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/419) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

71.- **(S. Sayısı: 5)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/308) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) **(X)**

72.- **(S. Sayısı: 10)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/316) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) **(X)**

73.- **(S. Sayısı: 24)** Türkiye Cumhuriyeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Arasında Stratejik Ortaklık ve Dostluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/325) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) **(X)**

74.- **(S. Sayısı: 26)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/332) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) **(X)**

75.- **(S. Sayısı: 31)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/330) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

76.- **(S. Sayısı: 32)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültürel ve Eğitsel İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/333) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

77.- **(S. Sayısı: 34)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/335) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

78.- **(S. Sayısı: 36)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Gençlik Faaliyetleri ve Spor Alanlarında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/338) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

79.- **(S. Sayısı: 37)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Kültür ve Sanat Alanında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/340) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

80.- **(S. Sayısı: 38)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/341) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

81.- **(S. Sayısı: 39)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/342) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

82.- **(S. Sayısı: 40)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/343) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

83.- **(S. Sayısı: 41)** Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/346) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

84.- **(S. Sayısı: 43)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/348) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

85.- **(S. Sayısı: 44)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/349) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

86.- **(S. Sayısı: 56)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve El Salvador Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/379) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) **(X)**

87.- **(S. Sayısı: 57)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Belize Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/380) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) **(X)**

88.- **(S. Sayısı: 58)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Peru Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/381) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) **(X)**

89.- **(S. Sayısı: 59)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/382) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) **(X)**

90.- **(S. Sayısı: 62)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/345) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.01.2016) **(X)**

91.- **(S. Sayısı: 70)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Temsilcilik veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Fertlerinin Gelir Getirici İşlerde Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/352) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) **(X)**

92.- **(S. Sayısı: 71)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/362) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) **(X)**

93.- **(S. Sayısı: 72)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı (1/364) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) **(X)**

94.- **(S. Sayısı: 73)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/366) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) **(X)**

95.- **(S. Sayısı: 77)** Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/372) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

96.- **(S. Sayısı: 78)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Örgütlü Suçlar ve Terörizmle Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/383) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

97.- **(S. Sayısı: 80)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Yasadışı Uluslararası Ticaretiyle Mücadele Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/385) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

98.- **(S. Sayısı: 81)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Guyana Kooperatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/389) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

99.- **(S. Sayısı: 82)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/394) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

100.- **(S. Sayısı: 84)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Karayoluyla Uluslararası Yolcu ve Yük Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/410) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

101.- **(S. Sayısı: 89)** Denizcilik Çalışma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/456) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

102.- **(S. Sayısı: 90)** Uluslararası Sivil Havacılığa İlişkin Yasadışı Eylemlerin Önlenmesi Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/457) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

103.- **(S. Sayısı: 91)** Uçakların Kanundışı Yollarla Ele Geçirilmesinin Önlenmesi Hakkında Sözleşmeye Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

104.- **(S. Sayısı: 92)** Akdeniz ve Karadeniz İçin Sanal Bölgesel Deniz Trafik Merkezi Kurulmasına Dair Operasyonel Düzenlemenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/463) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

105.- **(S. Sayısı: 93)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Saint Vincent ve Grenadinler Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/375) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

106.- **(S. Sayısı: 94)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Dominik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/377) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

107.- **(S. Sayısı: 96)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/464) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

108.- **(S. Sayısı: 98)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/395) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

109.- **(S. Sayısı: 99)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/416) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

110.- **(S. Sayısı: 100)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/436) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

111.- **(S. Sayısı: 101)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fransız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İç Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunmasına Dair Kanun Tasarısı (1/437) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

112.- **(S. Sayısı: 102)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına Jandarma Genel Komutanlığı ile Moğolistan Hükümeti Adına Moğolistan İç Kuvvetler Komutanlığı Arasında Eğitim ve Öğretim Alanında İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/438) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

113.- **(S. Sayısı: 103)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/439) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

114.- **(S. Sayısı: 104)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/440) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

115.- **(S. Sayısı: 105)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Polis Eğitimi İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/441) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

116.- **(S. Sayısı: 106)** Gemilerin İhtiyati Haczine İlişkin Milletlerarası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/443) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

117.- **(S. Sayısı: 108)** Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/445) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

118.- **(S. Sayısı: 109)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/446) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

119.- **(S. Sayısı: 107)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Değiştirilmiş Şekliyle 1978 Tarihli Gemi Adamlarının Eğitim, Belgelendirilme ve Vardiya Standartları Uluslararası Sözleşmesi Kural 1/10 Uyarınca Belgelerin Karşılıklı Tanınması Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/444) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) **(X)**

120.- **(S. Sayısı: 110)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/447) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) **(X)**

121.- **(S. Sayısı: 112)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/449) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) **(X)**

122.- **(S. Sayısı: 111)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/448) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

123.- **(S. Sayısı: 113)** Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı ve Kazakistan Cumhuriyeti Milli Muhafız Birlikleri Genel Komutanlığı Personelinin Eğitim ve Öğretimi Alanında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/450) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

124.- **(S. Sayısı: 114)** Türkiye Cumhuriyet Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/451) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

125.- **(S. Sayısı: 115)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/452) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

126.- **(S. Sayısı: 116)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/454) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

127.- **(S. Sayısı: 120)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Ulaştırması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/465) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

128.- **(S. Sayısı: 121)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçluların İadesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/479) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

129.- **(S. Sayısı: 122)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlü Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/480) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

130.- **(S. Sayısı: 124)** Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/483) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

131.- **(S. Sayısı: 125)** Türkiye Cumhuriyeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Arasında Suçluların Geri Verilmesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/484) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

132.- **(S. Sayısı: 126)** Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Portekiz Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/485) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

133.- **(S. Sayısı: 127)** Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Yunanistan Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında İşbirliği Konusunda Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/486) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

134.- **(S. Sayısı: 128)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nüfus İşleri Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/488) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

135.- **(S. Sayısı: 129)** Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Ticari Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/489) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

136.- **(S. Sayısı: 131)** Kıta Sahanlığında Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Protokole Ait 2005 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/459) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

137.- **(S. Sayısı: 132)** Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna Hersek Arasında İade Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/500) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

138.- **(S. Sayısı: 133)** Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna Hersek Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/501) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

139.- **(S. Sayısı: 138)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/350) ile Milli Savunma ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

140.- **(S. Sayısı: 143)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı Arasında Savunma Sanayi Konusunda Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/511) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

141.- **(S. Sayısı: 147)** Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Hükûmeti Arasında Türkiye-KKTC İkili Sualtı Taarruz (SAT)/Özel Harekât Timleri Müşterek Tatbikatlarının İcrasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/528) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

142.- **(S. Sayısı: 134)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/502) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

143.- **(S. Sayısı: 137)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/331) ile Milli Savunma ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

144.- **(S. Sayısı: 139)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/357) ile Milli Savunma ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

145.- **(S. Sayısı: 153)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nüfus İşleri Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/490) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

146.- **(S. Sayısı: 156)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Bilimsel ve Teknik İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/412) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

147.- **(S. Sayısı: 158)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/477) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

148.- **(S. Sayısı: 159)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/473) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

149.- **(S. Sayısı: 160)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/467) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

150.- **(S. Sayısı: 172)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Hayvancılık ve Hayvan Sağlığı Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/423) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

151.- **(S. Sayısı: 173)** Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Deniz Balıkçılığı ve Kültür Balıkçılığı İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/442) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

152.- **(S. Sayısı: 174)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/497) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

153.- **(S. Sayısı: 177)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/392) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

154.- **(S. Sayısı: 179)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/409) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

155.- **(S. Sayısı: 140)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/368) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) **(X)**

156.- **(S. Sayısı: 144)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Portekiz Cumhuriyeti Arasında Askeri Alanda İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/513) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) **(X)**

157.- **(S. Sayısı: 150)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/404) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) **(X)**

158.- **(S. Sayısı: 151)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Krallığı Hükümeti Arasında Tarım Alanında İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/400) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) **(X)**

159.- **(S. Sayısı: 154)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Kullanımı ve Değişimi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/503) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) **(X)**

160.- **(S. Sayısı: 182)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü Arasında Hükümetlerarası Tahıl Grubu 31 inci Oturumu ve Hükümetlerarası Pirinç Grubu 42 nci Oturumu Ortak Toplantısına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/524) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) **(X)**

161.- **(S. Sayısı: 146)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Makedonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Makedonya Cumhuriyetinin Kazakistan Cumhuriyetindeki Temsilinin Türkiye Cumhuriyeti Astana Büyükelçiliği İmkânlarından Yararlanılarak Gerçekleştirilmesine İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/519) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) **(X)**

162.- **(S. Sayısı: 157)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye Cumhuriyetinin Demiryolu Bağlantısı Olan Limanları ile Ukrayna Limanları Arasında Uluslararası Doğrudan Yük Demiryolu Feri Hizmetinde Yük Taşımacılığına İlişkin Kurallar ve Ekleri ile Yük Vagonlarının İşletiminin Organizasyonuna İlişkin Kuralların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/492) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) **(X)**

163.- **(S. Sayısı: 171)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel, Ekonomik ve Ticari İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/393) ve Tarım, Orman ve Köyişleri ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) **(X)**

164.- **(S. Sayısı: 178)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/402) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) **(X)**

165.- **(S. Sayısı: 161)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında İkili Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/466) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) **(X)**

166.- **(S. Sayısı: 175)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücünün Geliştirilmesi Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/521) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) **(X)**

167.- **(S. Sayısı: 180)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 24 Mart 2008 Tarihinde İmzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) **(X)**

168.- **(S. Sayısı: 184)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/482) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) **(X)**

169.- **(S. Sayısı: 185)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/579) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) **(X)**

170.- **(S. Sayısı: 188)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İzinsiz İkamet Eden Şahısların Geri Kabulüne Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/622) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) **(X)**

171.- **(S. Sayısı: 196)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Kültür Varlığının Yasa Dışı İthali ve İhracının, Transitinin ve Mülkiyet Transferinin Yasaklanması ve Önlenmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/396) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

172.- **(S. Sayısı: 197)** 2009 Gemilerin Emniyetli ve Çevreye Duyarlı Geri Dönüşümü Hakkında Hong Kong Uluslararası Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/474) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

173.- **(S. Sayısı: 203)** Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/547) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

174.- **(S. Sayısı: 204)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı ile Mali Cumhuriyeti Dışişleri ve Uluslararası İşbirliği Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/548) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

175.- **(S. Sayısı: 209)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/542) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

176.- **(S. Sayısı: 210)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayisi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/551) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

177.- **(S. Sayısı: 211)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri İş Birliği Hususunda İkili Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/554) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

178.- **(S. Sayısı: 212)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/556) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

179.- **(S. Sayısı: 217)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Kurak Alanlar Tarımsal Araştırma Merkezi Arasında Yapılan İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/569) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

180.- **(S. Sayısı: 218)** Türkiye Cumhuriyetine Şanhay İşbirliği Örgütünün Diyalog Ortağı Statüsü Tanınmasına İlişkin Muhtıranın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/588) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

181.- **(S. Sayısı: 219)** Uzak Pazarlardan Turist Çekilmesi Hususunda Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/420) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

182.- **(S. Sayısı: 220)** Dünya Turizm Örgütü Statüsünün 38 inci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/530) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

183.- **(S. Sayısı: 221)** Eşyaların Karayolundan Uluslararası Nakliyatı İçin Mukavele Sözleşmesi Elektronik Taşıma Belgesi ile İlgili Ek Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/531) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

184.- **(S. Sayısı: 222)** Eşyanın Sınırlardaki Kontrollerinin Uyumlaştırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşmenin Uluslararası Demiryolu Yük Taşımacılığına İlişkin Sınır Geçiş İşlemlerinin Kolaylaştırılması Başlıklı 9 Numaralı Ekinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

185.- **(S. Sayısı: 223)** Trans-Asya Demiryolu Ağı Hükümetlerarası Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/537) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

186.- **(S. Sayısı: 225)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Alanında Sanayi ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/538) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

187.- **(S. Sayısı: 226)** Gemi Alacaklısı Haklarına ve Gemi İpoteklerine İlişkin Milletlerarası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/476) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

188.- **(S. Sayısı: 227)** 1996 Tehlikeli ve Zararlı Maddelerin Deniz Yoluyla Taşınmasından Kaynaklanan Zararın Tazmini ve Sorumluluğu Hakkında Uluslararası Sözleşmeye İlişkin 2010 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/478) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

189.- **(S. Sayısı: 228)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/397) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

190.- **(S. Sayısı: 230)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Krallığı Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/401) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

191.- **(S. Sayısı: 231)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/421) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

192.- **(S. Sayısı: 232)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Film Yapımına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/560) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

193.- **(S. Sayısı: 233)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Film Yapımına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/561) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

194.- **(S. Sayısı: 234)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri ve E-Devlet Alanında İşbirliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/566) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

195.- **(S. Sayısı: 235)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik ve Mali İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/581) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

196.- **(S. Sayısı: 239)** Güneyde Sürdürülebilir Kalkınma İçin Bilim ve Teknoloji Komisyonuna Üye Devlet Olarak Katılım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/526) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

197.- **(S. Sayısı: 242)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Cibutide TİKA Program Koordinasyon Ofisi Kurulmasına ve Teknik İşbirliğine Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/578) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

198.- **(S. Sayısı: 244)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/552) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

199.- **(S. Sayısı: 246)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Balıkçılık Alanında İşbirliği Konulu Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/559) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

200.- **(S. Sayısı: 250)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/339) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

201.- **(S. Sayısı: 252)** Türkiye Cumhuriyeti Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti İletişim ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı Arasında Bilim, Teknoloji, Sanayi ve Girişimcilik Alanında İşbirliğini Güçlendirmeye Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/504) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

202.- **(S. Sayısı: 259)** Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesine Yönelik Kyoto Protokolüne İlişkin Taraflar Konferansında Alınan Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/595) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

203.- **(S. Sayısı: 261)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/328) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

204.- **(S. Sayısı: 262)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Şehircilik Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/413) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

205.- **(S. Sayısı: 264)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/523) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

206.- **(S. Sayısı: 265)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Çevre ve Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/605) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

207.- **(S. Sayısı: 271)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre, Doğa, Su ve Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/607) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

208.- **(S. Sayısı: 275)** Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ve Amerika Birleşik Devletleri Avrupa Özel Harekat Komutanlığı Arasında Birleşik Özel Harekat Kuvvetleri Tatbikatlarının İcrasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/487) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

209.- **(S. Sayısı: 198)** Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Reasürans Şirketi Anlaşma Hükümlerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/533) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) **(X)**

210.- **(S. Sayısı: 199)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/557) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) **(X)**

211.- **(S. Sayısı: 200)** Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Standardizasyon, Uygunluk Değerlendirmesi, Akreditasyon ve Metroloji Bölgesel Enstitüsü Tüzüğünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/558) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) **(X)**

212.- **(S. Sayısı: 206)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticari ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/550) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) **(X)**

213.- **(S. Sayısı: 214)** Tıbbi Ürün Sahteciliği ve Halk Sağlığına Tehditler İçeren Benzeri Suçlar Hakkında Avrupa Konseyi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/321) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) **(X)**

214.- **(S. Sayısı: 241)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/572) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) **(X)**

215.- **(S. Sayısı: 243)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Ekonomik, Bilimsel ve Teknik İşbirliği Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/543) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) **(X)**

216.- **(S. Sayısı: 245)** Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile Senegal Cumhuriyeti Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/553) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) **(X)**

217.- **(S. Sayısı: 247)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/563) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) **(X)**

218.- **(S. Sayısı: 253)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliğine Yönelik Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/506) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) **(X)**

219.- **(S. Sayısı: 254)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Guernsey Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/564) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) **(X)**

220.- **(S. Sayısı: 255)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Man Adası Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşması ve Söz Konusu Anlaşmaya İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/565) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) **(X)**

221.- **(S. Sayısı: 256)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cebelitarık Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/567) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) **(X)**

222.- **(S. Sayısı: 258)** Doha Konferansında Kyoto Protokolünde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/594) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) **(X)**

223.- **(S. Sayısı: 260)** Türkiye Cumhuriyetinin Orta Amerika Entegrasyon Sistemine Bölge Dışı Gözlemci Olarak Katılımı Konusunda Türkiye Cumhuriyeti ile Orta Amerika Entegrasyon Sistemi Arasında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/640) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) **(X)**

224.- **(S. Sayısı: 266)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Su Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/614) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) **(X)**

225.- **(S. Sayısı: 267)** Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin Başvuru Usulüne İlişkin İhtiyari Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/322) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) **(X)**

226.- **(S. Sayısı: 268)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Şehircilik Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Dair Kanun Tasarısı (1/422) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) **(X)**

227.- **(S. Sayısı: 269)** Antarktika Andlaşması Çevre Koruma Protokolüne Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/592) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) **(X)**

228.- **(S. Sayısı: 272)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/618) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) **(X)**

229.- **(S. Sayısı: 276)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti ve Gürcistan Hükümeti Arasında İcra Edilecek Kafkas Kartalı Küçük Birlik Komando Tatbikatı İçin Ev Sahibi Ülke Desteği Koşullarına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/508) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) **(X)**

230.- **(S. Sayısı: 207)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/367) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) **(X)**

231.- **(S. Sayısı: 257)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/617) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) **(X)**

232.- **(S. Sayısı: 282)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/520) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) **(X)**

233.- **(S. Sayısı: 283)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belçika Krallığı Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/522) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) **(X)**

234.- **(S. Sayısı: 284)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/580) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) **(X)**

235.- **(S. Sayısı: 286)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/586) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) **(X)**

236.- **(S. Sayısı: 287)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/604) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) **(X)**

237.- **(S. Sayısı: 288)** Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Muhtemel Bir Serbest Ticaret Anlaşmasının Etkilerinin Değerlendirilmesine Dair Bir Ortak Komisyon Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/609) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) **(X)**

238.- **(S. Sayısı: 290)** Güneydoğu Avrupa Kanun Uygulama Merkezinin Ayrıcalık ve Bağışıklıklarına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/587) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) **(X)**

239.- **(S. Sayısı: 291)** Türkiye Cumhuriyeti ile Belarus Cumhuriyeti Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/599) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) **(X)**

240.- **(S. Sayısı: 292)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsveç Krallığı Hükümeti Arasında Kanun Uygulama Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/677) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) **(X)**

241.- **(S. Sayısı: 299)** Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Mali Cumhuriyeti Savunma ve Mücahitler Bakanlığı Arasında Askeri Eğitim İş Birliği Anlaşmasına Dair 1 Numaralı Değişiklik Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/555) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) **(X)**

242.- **(S. Sayısı: 300)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/577) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) **(X)**

243.- **(S. Sayısı: 302)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/583) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 29.04.2016) **(X)**

244.- **(S. Sayısı: 304)** Bazı Tehlikeli Kimyasalların ve Pestisitlerin Uluslararası Ticaretinde Ön Bildirimli Kabul Usulüne Dair Rotterdam Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/603) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.04.2016) **(X)**

245.- **(S. Sayısı: 305)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kolombiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/639) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.04.2016) **(X)**

246.- **(S. Sayısı: 152)** 1974, Yolcuların ve Bagajlarının Deniz Yolu ile Taşınmasına İlişkin Atina Sözleşmesine Ait 2002 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/470) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.05.2016) **(X)**

247.- **(S. Sayısı: 293)** Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Suçluların İadesine Dair Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına İlişkin Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/683) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.05.2016) **(X)**

248.- **(S. Sayısı: 301)** Türkiye Cumhuriyeti Milli Savunma Bakanlığı ile Birleşik Arap Emirlikleri Silahlı Kuvvetleri Genel Karargahı Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/582) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 04.05.2016) **(X)**

249.- **(S. Sayısı: 303)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çad Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/584) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 09.05.2016) **(X)**

250.- **(S. Sayısı: 308)** İsviçre Konfederasyonu ile Avusturya Cumhuriyeti Arasında Viyana'da Uluslararası Göç Siyasaları Geliştirme Merkezi Kurulması ve İşleyişine Dair Anlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/621) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.05.2016) **(X)**

251.- **(S. Sayısı: 309)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/641) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.05.2016) **(X)**

252.- **(S. Sayısı: 310)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/642) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.05.2016) **(X)**

253.- **(S. Sayısı: 311)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Geri Kabul Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/648) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.05.2016) **(X)**

254.- **(S. Sayısı: 314)** Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Serbest Bölgeler Alanında İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/574) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) **(X)**

255.- **(S. Sayısı: 316)** Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Belarus Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/591) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) **(X)**

256.- **(S. Sayısı: 317)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Saint Vincent ve Grenadinler Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/637) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) **(X)**

257.- **(S. Sayısı: 318)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Saint Lucia Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/638) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) **(X)**

258.- **(S. Sayısı: 319)** Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Irak ve Türkiye'de Düzenlenen Fuarlara Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/405) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) **(X)**

259.- **(S. Sayısı: 320)** Mücavir Atlantik Deniz Bölgesi, Akdeniz ve Karadenizdeki Deniz Memelilerinin Korunmasına Dair Anlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/472) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) **(X)**

260.- **(S. Sayısı: 322)** Kalıcı Organik Kirleticilere İlişkin Stokholm Sözleşmesine İlave Edilen Anlaşmazlıkların Çözümü Hakkında EK-G'nin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/636) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) **(X)**

261.- **(S. Sayısı: 323)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ekvador Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/658) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) **(X)**

262.- **(S. Sayısı: 325)** Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/661) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) **(X)**

263.- **(S. Sayısı: 329)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/668) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) **(X)**

264.- **(S. Sayısı: 330)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasını Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/674) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) **(X)**

265.- **(S. Sayısı: 331)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/686) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) **(X)**

266.- **(S. Sayısı: 333)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Komorlar Birliği Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/665) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) **(X)**

267.- **(S. Sayısı: 334)** Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Madagaskar Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/669) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) **(X)**

268.- **(S. Sayısı: 336)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moritanya İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/676) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) **(X)**

269.- **(S. Sayısı: 341)** Sınai Mülkiyet Kanunu Tasarısı (1/699) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) **(X)**

270.- **(S. Sayısı: 315)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/590) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) **(X)**

271.- **(S. Sayısı: 324)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Eğitim ve Öğretim İş Birliği Anlaşmasına Dair 1 Numaralı Değişiklik Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/659) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) **(X)**

272.- **(S. Sayısı: 326)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine-Bissau Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/660) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) **(X)**

273.- **(S. Sayısı: 327)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gabon Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/662) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) **(X)**

274.- **(S. Sayısı: 332)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/664) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) **(X)**

275.- **(S. Sayısı: 335)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Madagaskar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/675) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) **(X)**

276.- **(S. Sayısı: 337)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/678) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) **(X)**

277.- **(S. Sayısı: 224)** Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşmasının Tadil Edilen Eklerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/532) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.06.2016) **(X)**

278.- **(S. Sayısı: 344)** Biyoloji ve Tıbbın Uygulanması Bakımından İnsan Hakları ve İnsan Haysiyetinin Korunması Sözleşmesine Ek İnsan Kopyalanmasının Yasaklanmasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/646) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.06.2016) **(X)**

279.- **(S. Sayısı: 342)** Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ve Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölge Ofisi Arasında İki Yıllık İşbirliği Anlaşması 2010/2011'in Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/610) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) **(X)**

280.- **(S. Sayısı: 346)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasında Türkiyedeki Işık Tatbikatı Sırasında Ev Sahibi Ülke Tarafından Sağlanacak Destek Konusunda Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/671) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) **(X)**

281.- **(S. Sayısı: 347)** Avrupa-Kafkasya-Asya Ulaştırma Koridorunun Üzerinde Uluslararası Taşımacılığın Geliştirilmesi Çok Taraflı Temel Anlaşmasına Değişiklikler Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/679) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) **(X)**

282.- **(S. Sayısı: 348)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Portekiz Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gizlilik Dereceli Bilginin Karşılıklı Korunması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/681) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) **(X)**

283.- **(S. Sayısı: 349)** Türkiye Cumhuriyeti Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti İskan ve İnşaat Bakanlığı Arasındaki Yapı Malzemeleri Alanında Mutabakat Zaptı ile Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/408) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) **(X)**

284.- **(S. Sayısı: 351)** Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanı ile Avusturya Cumhuriyeti Federal, Tarım, Ormancılık, Çevre ve Su Yönetimi Bakanı Arasında Çevre ve Ormancılık Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/608) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) **(X)**

285.- **(S. Sayısı: 353)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/632) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) **(X)**

286.- **(S. Sayısı: 354)** Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Çevre Bakanlığı Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/634) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.06.2016) **(X)**

287.- **(S. Sayısı: 386)** Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/724) ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 15.06.2016) **(X)**

288.- **(S. Sayısı: 356)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İmzalanan 14 Şubat 2011 Tarihli Kapıköy ve Razi Kara Hudut Kapılarının Ortak Kullanımına Dair Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapan Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/570) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

289.- **(S. Sayısı: 357)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İmzalanan 22 Mart 2010 Tarihli Esendere ve Sero Kara Hudut Kapılarının Ortak Kullanımına Dair Anlaşmada Değişiklik Yapan Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/571) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

290.- **(S. Sayısı: 358)** Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Ulaştırma Bakanlığı Arasında Meteoroloji ve Meteorolojik Araştırmalar Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/606) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

291.- **(S. Sayısı: 359)** Türkiye Cumhuriyeti Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti Devlet Gümrük İdaresi Arasında Gümrük Alanında Ortak Komite Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/684) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

292.- **(S. Sayısı: 362)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Meteoroloji ve Hidroloji Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/696) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

293.- **(S. Sayısı: 364)** Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/403) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

294.- **(S. Sayısı: 365)** Tütün Ürünlerinin Yasadışı Ticaretini Önlemeye Yönelik Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/575) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

295.- **(S. Sayısı: 366)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Balıkçılık ve Su Ürünleri Alanında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/589) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

296.- **(S. Sayısı: 367)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/630) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

297.- **(S. Sayısı: 368)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık ve Su Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/631) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

298.- **(S. Sayısı: 369)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/633) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

299.- **(S. Sayısı: 370)** Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Tarım Bakanlığı Arasında Orman ve Ormancılık Araştırmaları Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/635) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

300.- **(S. Sayısı: 371)** Çiftçilik Amaçlarıyla Beslenen Hayvanların Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/647) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

301.- **(S. Sayısı: 372)** Vergi Konularında Karşılıklı İdari Yardımlaşma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/701) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

302.- **(S. Sayısı: 373)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/703) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

303.- **(S. Sayısı: 374)** Havaaraçlarında İşlenen Suçlar ve Diğer Bazı Eylemlere İlişkin Tokyo Sözleşmesini Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/469) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

304.- **(S. Sayısı: 375)** Yasa Dışı, Kayıt Dışı ve Düzenlenmemiş Balıkçılığı Önleme, Caydırma ve Ortadan Kaldırmaya Yönelik Liman Devleti Tedbirlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/471) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

305.- **(S. Sayısı: 376)** 2001, Gemilerdeki Zararlı Organik Tutunma Önleyici Sistemlerin Kontrolüne İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/562) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

306.- **(S. Sayısı: 379)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gabon Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İkili Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/685) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

307.- **(S. Sayısı: 382)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşma ve Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/705) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

308.- **(S. Sayısı: 384)** Balinacılığın Düzenlenmesine İlişkin Uluslararası Sözleşme ile Sözleşmeye Ait Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/593) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

309.- **(S. Sayısı: 385)** Geçici İthalat Sözleşmesinde Yapılan Değişikliklere İlişkin Belgelerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/712) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

310.- **(S. Sayısı: 388)** Bilirkişilik Kanunu Tasarısı (1/687) ve Adalet Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.06.2016)

311.- **(S. Sayısı: 389)** Yüksek Öğretimde Yeterliklerin Tanınmasına İlişkin Asya-Pasifik Bölgesel Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/399) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.06.2016) **(X)**

312.- **(S. Sayısı: 390)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Habibe Kadiri Kız Okullarının Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/415) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.06.2016) **(X)**

313.- **(S. Sayısı: 391)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Yükseköğretim ve Bilimsel Araştırma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/568) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.06.2016) **(X)**

314.- **(S. Sayısı: 394)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/613) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.06.2016) **(X)**

315.- **(S. Sayısı: 397)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burundi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/704) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.06.2016) **(X)**

316.- **(S. Sayısı: 345)** Bölgesel Radyokomünikasyon Konferansı (RRC-06)'nın Sonuç Kararlarının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/651) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.06.2016) **(X)**

317.- **(S. Sayısı: 393)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim ve Mesleki Eğitim Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/602) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.06.2016) **(X)**

318.- **(S. Sayısı: 350)** Türkiye Cumhuriyeti Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti İskan ve İnşaat Bakanlığı Arasındaki Müteahhitlik ve Müşavirlik Alanında Mutabakat Zaptı ile Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/424) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.07.2016) **(X)**

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

319.- **(S. Sayısı: 405)** Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/721), Tebligat Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/693), Osmaniye Milletvekili Ruhi Ersoy ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/511), Erzurum Milletvekili Mustafa Ilıcalı'nın Yükseköğretim Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/546), Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın Yükseköğretim Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/666) ile Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 15.07.2016) **(X)**

320.- **(S. Sayısı: 408)** Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın Organize Sanayi Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/839) ve İçtüzük'ün 37'nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (Dağıtma tarihi: 27.07.2016)

321.- **(S. Sayısı: 377)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İpsala-Kipi Sınır Geçiş Bölgesinde İki Ülke Arasında İkinci Bir Karayolu Sınır Geçiş Köprüsünün Konumunun ve Üzerinden Geçecek Sınır Hattının Belirlenmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/645) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.08.2016) **(X)**

322.- **(S. Sayısı: 412)** 667 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararname (1/746) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 16.08.2016)

323.- **(S. Sayısı: 417)** 668 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler ile Bazı Kurum ve Kuruluşlara Dair Düzenleme Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/748) ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 19.08.2016) **(X)**

TBMM Basımevi / 2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ	YASAMA YILI
26	1

SIRA SAYISI: 413

Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Isparta Milletvekili Süreyya Sadi Bilgiç ile 14 Milletvekilinin Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1319) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda "http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic" internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

- **2/1319 Esas Numaralı Teklifin**
  - TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı **4**
  - Katılma Yazısı **4**
  - Genel Gerekçesi **5**
  - Madde Gerekçeleri **7**
- **Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu** **8**
- **Muhalefet Şerhleri** **20**
- **Teklif Metni** **40**
- **Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin** **40**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Mustafa Elitaş	*Süreyya Sadi Bilgiç*	*Abdullah Nejat Koçer*
Kayseri	Isparta	Gaziantep
Orhan Karasayar	*Ali İhsan Yavuz*	*Mustafa Savaş*
Hatay	Sakarya	Aydın
Emine Nur Günay	*Yıldız Seferinoğlu*	*Mihrimah Belma Satır*
Eskişehir	İstanbul	İstanbul
Mustafa Baloğlu	*Salih Fırat*	*Osman Aşkın Bak*
Konya	Adıyaman	Rize
Canan Candemir Çelik	*Hikmet Ayar*	*Hasan Karal*
Gaziantep	Rize	Rize
	Sebahattin Karakelle	
	Erzincan	

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/1319 esas numaralı Kanun Teklifine imzamızı koyuyoruz.

Saygılarımızla.

Ejder Açıkkapı	*Ebubekir Gizligider*	*Şahap Kavcıoğlu*
Elazığ	Nevşehir	Bayburt
Hamza Dağ	*Cemal Öztürk*	*Şirin Ünal*
İzmir	Giresun	İstanbul
İbrahim Aydın	*İbrahim Aydemir*	*Ergün Taşcı*
Antalya	Erzurum	Ordu
Salih Cora	*Mehmet Ali Cevheri*	*Alpaslan Kavaklıoğlu*
Trabzon	Şanlıurfa	Niğde
	Erkan Kandemir	
	İstanbul	

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYON (2/1319)	
ESAS	Plan ve Bütçe Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Teklif ile Türkiye Varlık Fonunun kurulması yönünde düzenlemeler yapılmaktadır.

- Başlangıçta kamu kaynakları ve çeşitli fonlardan aktarmalarla oluşturulan Türkiye Varlık Fonu kaynakları, zamanla kendi kaynağını yaratan bir yapıya sahip olabilecektir. Bu çerçevede, ilk aşamada Devlete ait çeşitli fon ve gelirlerin belirli bir yüzdesi alınarak Türkiye Varlık Fonunun kaynaklarını oluşturması planlanmaktadır.

Ulusal Varlık Fonları, kamuya ait çeşitli varlıkların belirli kurumsal yönetim ilkelerine bağlı olarak yönetileceği şekilde düzenlenen özel amaçlı yatırım fonlarıdır. Söz konusu fonlar ile kalkınmanın lokomotifi olan reel sektör yatırımlarına, stratejik sektör, şirket ve projelere uzun vadeli kaynak sağlanması yoluyla kalkınmanın hızlandırılması, ekonomide sürdürülebilir büyüme oranlarının yakalanması ve ekonomik istikrarın sağlanması amaçlanmaktadır.

Sürdürülebilir büyüme ve finansal kalkınmayı sağlamak üzere son on yıllık süreçte Körfez ülkeleri, Norveç ve ABD'nin yanı sıra Çin Halk Cumhuriyeti, Rusya, Singapur gibi gelişmiş ülkelerde Ulusal Varlık Fonu (UVF) modeli ön plana çıkmaktadır. Ülkemiz, G-20 ülkeleri içerisinde Ulusal Varlık Fonu olmayan tek ülkedir.

Türkiye, özellikle Kamu otoritesi olarak oldukça çeşitli ve büyük bir varlık portföyüne sahiptir. Ayrıca verilen teşvikler ile emeklilik sistemi üzerinden büyüyen bir fon pazarı bulunmaktadır. Mevcut durumda kamuya ait gelir ve fon fazlalarının çeşitli yatırım araçlarına yönlendirildiği görülmektedir. Söz konusu fonların, reel sektöre uzun vadeli yatırım çerçevesine olanak sağlayacak bir üst fonda birleştirilmesi ile ülkemizin 2023 hedeflerine sağlıklı bir şekilde ulaşması sağlanacaktır. Söz konusu fon, bir çarpan etkisi ile sadece ülkemizde planlanan mega yatırımların finansmanını sağlamakla kalmayacak, aynı zamanda sermaye piyasalarının da gelişimine katkıda bulunacaktır. Bu yolla, bankacılık sisteminin finans sektöründeki hakim rolü azaltılarak, alt yapı ve gayrimenkul fonları gibi sermaye piyasası ürünleri de ön plana çıkarılabilecektir.

Diğer taraftan, yurtiçi ve yurtdışında finansal risklerin artmasıyla yaşanan ekonomik dalgalanma dönemlerinde, yabancı yatırımcıların gerçekleştirdikleri fon çıkışlarının varlık fiyatlarında sert düşüşlere yol açması ve yerli yatırımcıların spekülatif döviz talebinin artması, piyasalarda likiditenin azalmasına ve finansal istikrara yönelik endişelere yol açmaktadır. Bu sorunların çözümü için, finansal stres ortamında piyasalarda stabilize edici bir görev üstlenecek, kamu fonlarının konsolide olarak yönetildiği, güçlü bir Ulusal Varlık Fonunun bulunması, ülke tasarruflarının büyüklüğünü ve gücünü görünür kılarak piyasalarda gerekli güven ortamını yaratacak ve ülkemizin uluslararası kredibilitesinin artmasını sağlayacaktır.

Ulusal Varlık Fonlarının dünyadaki örnekleri incelendiğinde, tasarrufların emeklilik sistemi aracılığıyla ulusal varlık fonlarına aktarıldığı, kamusal fonların konsolide edilerek uzun vadeli yatırım perspektifleri ile değerlendirildiği ve bu yolla büyümeye katkı sağlandığı, Ulusal Varlık Fonu yönetimlerinin Merkez Bankaları ile koordinasyonunun sağlanması ile finansal istikrarın gözetildiği görülmektedir.

Bu çerçevede, dünyadaki başarılı Ulusal Varlık Fonları esas alınarak yapılandırılacak olan Türkiye Varlık Fonunun (TVF) kurulmasıyla;

- ✓ Büyüme oranına ilave artış sağlanması,
- ✓ Sermaye piyasalarının büyüme ve derinleşmesinin hızlandırılması,
- ✓ İslami finansman varlıklarının kullanımının yaygınlaştırılması,
- ✓ Yapılacak yatırımlarla yaklaşık yüzbinlerce kişilik ek istihdam sağlanması,
- ✓ Savunma, havacılık ve yazılım gibi teknoloji yoğun stratejik sektörlerdeki yerli şirketlerin sermaye ve proje bazında desteklenmesi, küresel oyuncu olmalarının sağlanması,
- ✓ Otoyollar, Kanal İstanbul, Üçüncü Köprü ve Havalimanı, Nükleer Santral gibi büyük altyapı projelerine kamu kesimi borcu arttırılmadan finansman sağlanması,

- ✓ Katılım finansmanı sektör payının artırılması,
- ✓ Arz güvenliğini sağlamak üzere, Türkiye için önem taşıyan doğal gaz ve petrol gibi yurt dışındaki stratejik sektörlere yasal ve bürokratik kısıtlamalara bağlı olmadan doğrudan yatırım yapılabilmesi,

hedeflenmektedir.

Bu fon, ekonomimizin yapısal sorunlarını aşmasında katkı sağlamasının yanı sıra, dış politikanın önemli bir enstrümanı olarak Türkiye'nin uluslararası arenada daha fazla söz sahibi olmasına da katkı sağlayacaktır.

Dünya örneklerinde görüldüğü gibi Ulusal Varlık Fonları, Devletin kontrolünde, Devlete ait kaynakların toplandığı bir çeşit havuzdur. Hâlihazırda, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (ÖİB) kamu iktisadi teşebbüslerinin mevcut olduğu benzer bir havuzu yönetmekte, elde ettiği özelleştirme gelirlerini değerlendirerek portföyündeki kuruluşlara kaynak yaratmakta ve gelirinin büyük bölümünü Hazineye aktarmaktadır. Bu çerçevede, Türkiye Varlık Fonunun, Ticaret Kanunu hükümlerine tabi ancak bir Devlet şirketi formunda, birçok konuda muafiyete sahip bir olarak yapılanması ve özel bir statüye sahip olması önem arz etmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile Türkiye Varlık Fonunun kurulması, yönetimi ve faaliyetlerine ilişkin esasların belirlenmesi Kanunun amacı olarak öngörülmektedir.

MADDE 2- Madde ile Türkiye Varlık Yönetimi Anonim Şirketinin kuruluşu, statüsü, özellikleri, tabi olduğu hukuk, kuruluş sermayesi, sermaye sahibi düzenlenmektedir. Ayrıca Şirketin faaliyet konuları belirlenmektedir.

MADDE 3- Madde ile Türkiye Varlık Fonu ile Türkiye Varlık Fonuna bağlı alt fonların Türkiye Varlık Yönetimi Anonim Şirketi tarafından kurulacağına dair düzenleme getirilmektedir.

MADDE 4- Madde ile Türkiye Varlık Fonunun kaynakları sayma suretiyle belirlenmiş, ayrıca maddede belirlenen kaynakların fona aktarılmasına karar verecek mercii belirlenmiş ve bu kaynaklar haricinde Türkiye Varlık Fonuna gerek iç ve gerekse dış piyasalardan finansman sağlanması imkanı tanınmıştır.

MADDE 5- Madde ile Türkiye Varlık Fonuna devredilen varlıklar ve haklar ile Şirket tarafından gerçekleştirilen faaliyetler neticesinde elde edilen tescile tabi olabilen diğer her türlü değerin Türkiye Varlık Fonu adına ilgili siciline kayıt imkanı sağlanmış ve ayrıca ilgili sicili karşısında Türkiye Varlık Fonuna tüzel kişilik kazandırılması amaçlanmıştır.

MADDE 6- Madde ile Şirket, Türkiye Varlık Fonu ve kurulacak veya pay sahibi olunacak diğer şirket ve fonların denetimi 3/12/2010 tarihli ve 6085 sayılı Sayıştay Kanunu kapsamından çıkartılmış, Şirketin ve Türkiye Varlık Fonunun finansal tablolarının bağımsız denetçi tarafından denetleneceği hüküm altına alınmıştır.

MADDE 7- Madde ile Türkiye Varlık Fonunun mal varlığı güvence altına alınmış, Türkiye Varlık Fonunun mal varlığı Şirketin mal varlığından ayrılmıştır. Madde ile ayrıca, Türkiye Varlık Fonu hesabına olması şartıyla para ve sermaye piyasalarından finansman temin etmek dahil Türkiye Varlık Fonu ve alt fonların yapmaya yetkili olduğu faaliyetlere ilişkin iş ve işlemlere yönelik olarak Türkiye Varlık Fonunun mal varlığının teminat gösterilebileceği, bunların haricinde teminat gösterilemeyeceği gibi rehnedilemeyeceği, haczedilemeyeceği, başka bir amaçla tasarruf edilemeyeceği, ihtiyati tedbir konulamayacağı, iflas masasına dahil edilemeyeceği düzenleme altına alınmıştır.

MADDE 8- Kanun ile kurulacak olan Şirket ve Türkiye Varlık Fonunun ulusal ve uluslararası finansal piyasalarda faaliyet göstermesi hedeflenmektedir. Finansal piyasaların dinamik yapısı nedeniyle bu kuruluşların esnek bir yapıda oluşturulması zaruret arz etmektedir. Bu çerçevede madde ile Şirket ile bağlı ortaklıkları, iştirakleri ile Türkiye Varlık Fonu ve alt fonlarına muafiyet ve istisnalar sağlanmıştır.

MADDE 9- Türkiye Varlık Yönetimi Anonim Şirketi ve Fonlar tarafından gerçekleştirilen faaliyetlerin Katma Değer Vergisinden istisna tutulması ile vergisel anlamda fonun desteklenmesi amaçlanmıştır.

MADDE 10- Madde ile Türkiye Varlık Yönetimi Anonim Şirketi ve Fonların yurtdışı borçlanmalarında kolaylık ve hız sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 11- Madde ile Türkiye Varlık Yönetimi Anonim Şirketi ve Fonların kaynaklarını kamu haznedarlığı dışında değerlendirmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 12- Yürürlük maddesidir.

MADDE 13- Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu *17/8/2016*

Esas No: 2/1319

Karar No: 18

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/1319 esas numaralı *"Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi"* Komisyonumuzun 15/8/2016 ve 16/8/2016 tarihlerinde yaptığı 40 ıncı ve 41 inci birleşimlerinde görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygıyla arz olunur.

1. GİRİŞ

2/1319 esas numaralı ***"Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi"*** 9/8/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. Teklif, Başkanlıkça 9/8/2016 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilmiştir.

Teklif, Komisyonumuzun 15/8/2016 ve 16/8/2016 tarihlerinde yaptığı 40 ıncı ve 41 inci birleşimlerinde; Hükümeti temsilen Ekonomi Bakanı Nihat ZEYBEKCİ ve Maliye Bakanı Naci AĞBAL ile Maliye Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Sermaye Piyasası Kurulu, Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu, Türk Standartları Enstitüsü, Kamu İhale Kurumu ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği temsilcilerinin katılımıyla görüşülmüştür.

2. 2/1319 ESAS NUMARALI KANUN TEKLİFİNDE ÖNGÖRÜLEN DÜZENLEMELER

Teklif ile Başbakanlığa bağlı özel hukuk hükümlerine tabi Türkiye Varlık Yönetimi Anonim Şirketinin kurulması ve Şirket esas sözleşmesi hükümleri dâhilinde kurulacak Türkiye Varlık Fonunun kuruluşu, kaynakları, yapısı, işleyişi, yönetimi ve yapacağı faaliyetlere ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Bu kapsamda Teklifle özet olarak;

- Devlete ait çeşitli fon ve gelirlerin belirli bir yüzdesi alınarak Türkiye Varlık Fonunun kaynaklarının oluşturulması,

- Bu fonla kalkınmanın lokomotifi olan reel sektör yatırımlarına, stratejik sektör, şirket ve projelere uzun vadeli kaynak sağlanması yoluyla kalkınmanın hızlandırılması, ekonomide sürdürülebilir büyüme oranlarının yakalanması ve ekonomik istikrarın sağlanması,

öngörülmektedir.

Bilindiği gibi, sürdürülebilir ve istikrarlı bir büyüme için finansal kalkınmaya öncelik veren Körfez ülkeleri, Norveç ve ABD'nin yanı sıra Çin Halk Cumhuriyeti, Rusya, Singapur gibi gelişmiş ülkelerde Ulusal Varlık Fonu (UVF) modeli ön plana çıkmaktadır. Türkiye, özellikle Kamu otoritesi tarafından kullanılan ve verilen teşvikler ile emeklilik sistemi üzerinden büyüyen bir fon pazarı ve büyük bir varlık portföyüne sahiptir. Hâlihazırda bu gelir

ve fon fazlaları, çeşitli yatırım araçlarında değerlendirilmektedir. Teklifle bu fonların uzun vadeli yatırımlarda kullanılmak üzere reel sektöre kanalize edilmesini sağlamak amacıyla bir üst fonda birleştirilmesi suretiyle, kalkınma planlarıyla ana çerçevesi çizilen 2023 hedeflerine sağlıklı bir şekilde ulaşılması hedeflenmektedir. Söz konusu fon, bir çarpan etkisi ile sadece ülkemizde planlanan büyük ölçekli yatırımların finansmanını sağlamakla kalmayacak, aynı zamanda sermaye piyasalarının da gelişimine katkıda bulunacak ve bankacı kurumların finans sektöründeki hâkim rolü azaltılarak, alt yapı ve gayrimenkul fonları gibi sermaye piyasası ürünleri de ön plana çıkarılabilecektir.

Diğer taraftan, yurtiçi ve yurtdışı finansal riskler nedeniyle yaşanan ekonomik dalgalanma dönemlerinde, yabancı fon çıkışları neticesinde varlık fiyatlarında sert düşüşler yaşanmakta, spekülatif döviz talebi artmakta ve piyasalarda likidite azalmaktadır. Bu nedenle, finansal kırılganlıklara duyarlılığın arttığı durumlarda piyasaları dengede tutabilecek güçlü bir UVF'nin bulunması Türkiye'nin uluslararası kredibilitesinin artmasını sağlayacaktır.

Farklı ülkelerde kurulmuş UVF'lerde, emeklilik sisteminde biriken tasarrufların bu fonlara aktarıldığı, tüm kamusal fonların konsolide edilerek uzun vadeli yatırım perspektifleri ile değerlendirildiği ve bu yolla büyümeye katkı sağlandığı, finansal istikrarın devamlılığı açısından merkez bankalarıyla işbirliği içerisinde hareket edildiği görülmektedir.

Bu çerçevede, dünyadaki başarılı UVF'ler esas alınarak kurgulanan Türkiye Varlık Fonunun (TVF) kurulmasıyla;

- Büyüme oranında ilave artışın sağlanması,
- Sermaye piyasalarının büyüme ve derinleşmesinin hızlandırılması,
- İslami finansman varlıklarının kullanımının yaygınlaştırılması,
- Yapılacak yatırımlarla ek istihdamın sağlanması,
- Teknoloji yoğun stratejik sektörlerdeki yerli şirketlerin desteklenmesi, küresel oyuncu olmalarının sağlanması,
- Otoyollar, Kanal İstanbul, Üçüncü Köprü ve Havalimanı, Nükleer Santral gibi büyük altyapı projelerine kamu kesimi borcu arttırılmadan finansman sağlanması,
- Katılım finansmanı sektör payının artırılması,
- Türkiye için önem taşıyan doğal gaz ve petrol gibi yurt dışındaki stratejik sektörlere yasal ve bürokratik kısıtlamalara bağlı olmadan doğrudan yatırım yapılabilmesi,
- Ekonomik alanda yapısal sorunların aşılması ve dış politikanın önemli bir enstrümanı olarak Türkiye'nin uluslararası piyasalarda daha fazla söz sahibi olması,

hedeflenmektedir.

Farklı ülkelerde kurulan UVF'ler, Devlete ait kaynakların toplandığı ve Devlet kontrolünde oluşturulan bir çeşit kaynak havuzudur. Bu çerçevede, TVF'nin, Ticaret Kanunu hükümlerine tabi ancak bir Devlet şirketi formunda, birçok konuda muafiyete ve özel bir statüye sahip olması öngörülmektedir. Bu kapsamda Teklifle;

- TVF'nin kaynaklarının;

- Özelleştirme Yüksek Kurulu tarafından, özelleştirme kapsamında TVF'ye devrine karar verilen kuruluş ve varlıklar ile Özelleştirme Fonundan TVF'ye aktarılmasına karar verilen nakit fazlasından,
- Bakanlar Kurulu tarafından, TVF'ye aktarılmasına karar verilen kamu kurum ve kuruluşlarının tasarrufu altında bulunan ihtiyaç fazlası gelir, kaynak ve varlıklardan,
- TVF tarafından yurtiçi ve yurtdışı sermaye ve para piyasalarından her türlü yöntemle sağlanan finansman ve kaynaklardan,

oluşması,

- Türkiye Varlık Yönetimi Anonim Şirketi ve TVF'nin finansal tablolarının bağımsız denetim kuruluşlarınca denetlenmesi ve bu kapsamda kurulacak diğer şirket ve fonlarda dâhil olmak üzere 6085 sayılı Sayıştay Kanununa tabi denetimden muaf olması, TVF bünyesinde kurulacak fonların, Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında bağımsız denetim ve kurumsal yönetim düzenlemelerine tabi olması,

- Türkiye Varlık Yönetimi Anonim Şirketi ve TVF ile Şirket tarafından kurulacak şirketler ve alt fonların;

- Gelir ve kurumlar vergisinden, damga vergisinden, banka ve sigorta muameleleri vergisinden, elektrik ve havagazı tüketim vergisi ve yangın sigortası vergisi hariç olmak üzere 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu gereğince alınan vergi, harç, katılma payı ile tasdik ücretlerinden, emlak vergisinden, tapu ve kadastro döner sermaye bedellerinden ve her türlü dava ve icra işlemlerinde teminat yatırma mükellefiyetlerinden muaf olması,
- Fonun 4749 sayılı Kanun çerçevesinde kurulan varlık kiralama şirketlerine tanınan tüm hak, istisna, indirim ve muafiyetlerden yararlanması, varlık kiralama şirketlerinin tabi

olduğu Borsa İstanbul Anonim Şirketine ödenmesi gereken kayıt ücreti ve kotasyon ücretinden muaf olması,

öngörülmektedir.

3. KOMİSYONUMUZDA TEKLİFİN GENELİ ÜZERİNDE YAPILAN GÖRÜŞMELER

Kanun Teklifinin geneli üzerinde yapılan görüşmelerde Milletvekilleri tarafından;

- Kurulması öngörülen fonun G-20 ülkelerinin hemen hemen hepsinde uzun yıllardır var olduğu, bu anlamda Türkiye'de varlık fonu kurulmasının geç kalmış bir düzenleme olduğu ancak; fonun etkinliğinin sağlanması ve yatırımcıların güveninin artması için Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında yapılan bağımsız denetimlere ilaveten Sayıştay denetiminden de geçmesinin gerektiği, çünkü bu denetimlerin birbirinin alternatifi değil tamamlayıcısı olduğu,

- Dünya çapında 40'dan fazla ülkede kurulmuş olan Ulusal Varlık Fonlarının, kamuda biriken irili ufaklı birçok fonun konsolide edilerek aktif büyüklüğünün ulusal ve uluslararası ölçekte büyük maliyetli projeleri karşılayacak şekilde kurgulandığı, en son Rusya'da uluslararası dış yatırımların desteklenmesi amacıyla 10 milyar Dolarlık bir fon kurulduğu, benzer şekilde Güney Afrika'da sosyal güvenlik sisteminde biriken kaynakların da Ulusal Varlık Fonunda değerlendirildiği, ayrıca IMF ve Dünya Bankası gibi uluslararası kuruluşların da ülke tasarruflarının etkin ve verimli bir şekilde değerlendirilebilmesi amacıyla varlık fonlarının kurulmasını teşvik ettiği,

- Dünyada toplam 49 ülkede bulunan varlık fonlarına ülkemizin geçmişte büyük ölçekli yatırımları olmadığı için ihtiyaç duyulmadığı, fakat günümüz koşullarında böyle bir fon kurulmasının zorunlu olduğu, medyada Türkiye Varlık Fonunun kurulacağına dair açıklama yapılmasının bile piyasalar üzerinde olumlu yönde etkide bulunduğu,

- Fonun denetim yapısının, yönetim kurulunun nasıl meydana geleceğinin, fona aktarılacak kaynakların seçim yönteminin tartışılabileceği ama fonun ülke ekonomisi için gerekli ve faydalı olacağının aşikâr olduğu,

- Ulusal Varlık Fonlarının kurulması için hazırlanan yasa taslağının konuyla ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşları ile meslek örgütlerinin de görüşü alınarak ve Bakanlar Kurulunda

görüşülmek suretiyle kanun tasarısı olarak Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmasının daha doğru olacağı,

- Teklifin genel gerekçesinde Ulusal Varlık Fonu ile alt fonların kuruluş amaçları ile bu fonlara neden ihtiyaç duyulduğuna ilişkin somut gerekçelere yer verilmediği, başka ülkelerde bu tip fonların kurulmuş olmasının Türkiye'de de varlık fonu kurulmasını gerekli kılamayacağı, varlık fonu kurulmasına duyulan ihtiyacın açık ve net bir şekilde ortaya konması gerektiği,

- Anayasanın 165 nci maddesinde " Sermayesinin yarısından fazlası doğrudan doğruya veya dolaylı olarak Devlete ait olan kamu kuruluş ve ortaklıklarının Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesi esasları kanunla düzenlenir." hükmüne yer verildiği, dolayısıyla teklifle kurulması öngörülen Türkiye Varlık Yönetimi Anonim Şirketinin Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetim yapan Sayıştay'ın denetiminden muaf olarak kamu kaynağını kullanabilecek olmasının Anayasaya aykırılık teşkil ettiği,

- Hükümet tarafından İzmit körfez geçişi, 3. Havalimanı, 3. Boğaz köprüsü gibi büyük ölçekli mega projelerin Hazineden hiçbir kaynak kullanmadan özel sektör tarafından finanse edilerek gerçekleştirileceği söylenirken, kurulacak olan varlık fonu ile bu projelere destek sağlanacağının ifade edilmesinin kamu kaynağına olan ihtiyacı ortaya koyması nedeniyle çelişki yarattığı,

- Teklif ile varlık fonlarını yönetmesi için özel hukuk hükümlerine tabi olarak kurulması öngörülen şirketin Türkiye Varlık Yönetimi Anonim Şirketi olan isminin değiştirilmesi gerektiği, çünkü mevzuat incelendiğinde finans sektörünün gecikmiş alacaklarını satın alarak alacak yönetimi kapsamında faaliyet gösteren şirketlerin bu isme sahip olduğunun görüleceği, dolayısıyla varlık fonunu yönetecek şirketin isminin yeniden düzenlenmesi gerektiği,

- Fon kurulmasının amaçları ile fondan beklenen hedeflerin çeşitliliği göz önüne alındığında fondan beklenen tüm faydaların sağlanmasının güç olduğu, fon hedeflerinin daraltılarak daha özellikli ve somut hale getirilmesi gerektiği,

- Kurulacak Varlık Yönetim Şirketinin organlarının nasıl oluşacağı, yöneticilerinin nasıl atanacağı ve hangi niteliklere sahip olacağı ile varlıkların fona nasıl devredileceğine ilişkin hususların Teklifte açık bir biçimde düzenlenmesi gerektiği,

- Ulusal varlık fonlarının kuruluş amaçlarından biri de, devletin sahip olduğu yeraltı zenginliklerinden ve diğer kaynaklardan gelecek nesillerin de yararlanabilmesi amacıyla bu kaynakların fon kapsamına alınarak değerlendirilmesi olduğu, bu nedenle daha çok petrol ihraç eden ya da dış ticaretlerinde cari fazla veren ülkeler tarafından bu fonların kurulduğu, Türkiye'nin ise sürekli cari açık veren ve enerji ihtiyacını büyük ölçüde ithalat yoluyla karşılayan bir ülke olduğunun hatırlanması gerektiği,

- Fonun spekülatif amaçlı döviz giriş-çıkışını kontrol altında tutmak için iyi bir önlem olarak görülebileceği, fakat bu anlamda fon kaynaklarının ve yönetimine ilişkin hususların çok detaylı incelenmesi gerektiği,

şeklindeki görüş, eleştiri ve önerilerin ardından, Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamalarda;

- Kamu borç stokunu artıran büyük yatırımlara kaynak oluşturmak için yurt dışından kaynak ve imkân sağlaması gerektiği, kurulacak fonla bu kaynak ve imkânın proje satışıyla sağlanacağı, dolayısıyla Hazine garantisi verilmeden ve bütçeye ek yük getirmeden söz konusu alt yapı yatırımlarının yapılabileceği,

- Türkiye'de bir Ulusal Varlık Fonunun kurulmasına ilişkin çalışmaların Özelleştirme İdaresi Başkanlığının koordinasyonunda yapıldığı, bu kapsamda Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Sermaye Piyasası Kurulu ve üniversiteler ile meslek örgütleri gibi konuya taraf olan tüm kurum ve kuruluşlarının görüşünün alındığı,

- Kanun teklifinde fonun kaynaklarının çok net bir biçimde tanımlanmış olup endişeye mahal bir durumun olmadığı, Özelleştirme İdaresi bünyesinde değerlendirilemeyen tüm menkul ve gayrimenkullerin uluslararası denetim standartları çerçevesinde şeffaf bir şekilde değerlendirileceği,

- Fonun denetimiyle ilgili olarak Sermaye Piyasası Kurulunun IMF tarafından kabul gören "Santiago ilkeleri" çerçevesinde hareket ettiği, dolayısıyla kurulacak olan fonun da diğer ulusal varlık fonları ile aynı şeffaflık ve denetim ilkelerini temel alan kurallar çerçevesinde denetime tabi olacağı,

- Anayasa'nın 165 inci maddesi incelendiğinde, madde başlığının "Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Denetimi" olduğundan hareketle, madde içeriğinin KİT'lerin denetimine

ilişkin hükümler içerdiği, kurulacak fonları yönetecek şirketin KİT olmaması nedeniyle bu kapsama girmeyeceği, ancak şirket yönetiminin belirli aralıklarla Türkiye Büyük Millet Meclisine bilgilendirici sunum yapmasına yönelik bir değişikliğin olumlu karşılanacağı,

- Denetime kesinlikle karşı olunmadığı, Anayasanın " Sermayesinin yarısından fazlası doğrudan doğruya veya dolaylı olarak Devlete ait olan kamu kuruluş ve ortaklıklarının Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesi esasları kanunla düzenlenir." hükmüne uygun şekilde kamu kaynağı ile kurulacak olan Türkiye Ulusal Varlık Yönetimi Şirketi'nin denetim esaslarının kanunla belirlenmekte olduğu ve Sermaye Piyasası Kanunu çerçevesinde bağımsız denetim şirketleri tarafından denetleneceği, bu anlamda Anayasaya aykırılık teşkil etmediği,

- Şirket yönetiminde kimlerin hangi usulle atanacağına ilişkin hususların daha detaylı düzenlenebileceği, kanunda böyle bir düzenlemeye yer verilmesinin kurulacak olan ulusal varlık fonunun uluslararası arenadaki itibarını ve kredibilitesini artıracağı,

ifade edilmiştir.

4. KOMİSYONUN MADDELER HAKKINDA KARARI

Teklifin geneli üzerindeki görüşmelerin ardından 2/1319 esas numaralı Kanun Teklifinin maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Kanun Teklifi, aşağıdaki değişiklikler yapılmak suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 1

Teklifin 1 inci maddesi, Türkiye Varlık Fonunun kurulmasındaki amacın; "sermaye piyasalarında araç çeşitliliği ve derinliğine katkı sağlamak, yurtiçinde kamuya ait olan varlıkları ekonomiye kazandırmak, dış kaynak temin etmek, stratejik, büyük ölçekli yatırımlara iştirak etmek" şeklinde detaylı olarak belirtilmesi ve Türkiye Varlık Fonunu kuracak olan Şirkete de maddede yer verilerek Fonun hangi şirket tarafından kurulup yönetileceğinin belirtilmesi yönünde değişiklik yapılmak suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 2

Teklifin 2 nci maddesi, Şirketin ismine Türkiye Varlık Fonunu yöneteceği için "Fonu" ibaresinin eklenmesi, Şirketin alt fonlar da kurabilmesine imkân tanınması, Şirketin organizasyon yapısında bulunması gereken bazı birimlerin sayılmak suretiyle belirtilmesi,

şirketin hizmet alımı yapabilmesinin olanaklı kılınması ve Şirketin Genel Müdürü ile Yönetim Kurulu üyelerini atayacak yetkili organın belirlenmesi yönünde değişiklik yapılmak suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 3

Teklifin 3 üncü maddesi, Şirketin yapısı ve işleyişine ilişkin usul ve esasların Bakanlar Kurulu tarafından belirleneceği, Şirkete bir fon içtüzüğü hazırlama görevinin verilmesi ve Fonun kuruluş amacına uygun faaliyette bulunmasını sağlayacak şekilde yönetim kurulu tarafından hazırlanacak üç yıllık stratejik yatırım planının Bakanlar Kuruluna sunularak onaylanmasını teminen değişiklik yapılmak suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 4

Teklifin 4 üncü maddesi, birinci fıkrasının daha anlaşılır hale getirilmesi ve Türkiye Varlık Fonuna devredilecek gayrimenkuller ile gayrimenkule bağlı hak ve faydaların belli bir tarihteki değeri, bu değeri etkileyen gayrimenkulün niteliği, piyasa ve çevre koşulları analiz edilerek uluslararası alanda kabul görmüş değerleme standartları çerçevesinde değerlemek üzere Sermaye Piyasası Kurulu listesinde yer alan gayrimenkul değerleme şirketleri ile anlaşılabileceğine dair bir düzenleme yapan fıkranın eklenmesi suretiyle değiştirilerek kabul edilmiştir.

Madde 5

Teklifin 5 inci maddesi, aynen kabul edilmiştir.

Madde 6

Teklifin 6 ncı maddesi, Şirketin ulusal ve uluslararası itibarının en üst düzeyde sağlanması amacıyla finansal tabloları dâhil tüm faaliyetlerinin bağımsız denetim kurumları ve alanında uzman en az üç merkezi denetim elemanı tarafından bağımsız denetim standartları çerçevesinde denetime tabi tutulması ve denetim çalışmalarına ilişkin sonuçların Bakanlar Kuruluna ve Plan ve Bütçe Komisyonuna sunularak kamuoyunun aydınlatılmasına yönelik değişiklik yapılmak suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 7

Teklifin 7 nci maddesi, redaksiyona tabi tutulmak suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 8

Teklifin 8 inci maddesi, 6 ncı maddede yapılan düzenlemelere paralel olarak; Şirket, Şirket tarafından kurulacak diğer şirketler, Türkiye Varlık Fonu ve Türkiye Varlık Fonu bünyesinde kurulacak alt fonların da maddede düzenlenen muafiyet ve istisnalar kapsamına alınması yönünde değişiklik yapılmak suretiyle kabul edilmiştir.

Çerçeve Madde 9

Teklifin çerçeve 9 uncu maddesi, varlık ve hakların devri ile bu varlık ve hakların yönetilmesi suretiyle yapılan teslim ve hizmetlerden doğacak KDV'den Şirket yerine Türkiye Varlık Fonu ve alt fonlarının istisna tutulmasını öngören bir düzenleme yapılması suretiyle kabul edilmiştir.

Çerçeve Madde 10

Teklifin çerçeve 10 uncu maddesi, aynen kabul edilmiştir.

Çerçeve Madde 11

Teklifin çerçeve 11 inci maddesi, aynen kabul edilmiştir.

Madde 12

Teklifin yürürlüğe ilişkin 12 nci maddesi, aynen kabul edilmiştir.

Madde 13

Teklifin yürütmeye ilişkin 13 üncü maddesi, aynen kabul edilmiştir.

Ayrıca; Teklifin başlığı, teklif içeriği ile uyumlu hale getirilmesi amacıyla **"Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi"** olarak değiştirilmiş, metnin tamamı kanun dili ve tekniği bakımından gözden geçirilmiş ve metinde redaksiyon mahiyetinde değişiklikler yapılmıştır.

5. ÖZEL SÖZCÜLER

İçtüzüğün 45 inci maddesi uyarınca Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere Antalya Milletvekili İbrahim AYDIN, Aydın Milletvekili Mustafa SAVAŞ, Bayburt Milletvekili Şahap KAVCIOĞLU, Elazığ Milletvekili Ejder

AÇIKKAPI, Erzurum Milletvekili İbrahim AYDEMİR, Eskişehir Milletvekili Emine Nur GÜNAY, Gaziantep Milletvekili Abdullah Nejat KOÇER, İstanbul Milletvekili Erkan KANDEMİR, İzmir Milletvekili Hamza DAĞ ve İzmir Milletvekili İbrahim Mustafa TURHAN özel sözcüler olarak seçilmiştir.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
Süreyya Sadi Bilgiç	*Mehmet Şükrü Erdinç*	*Abdullah Nejat Koçer*
Isparta	Adana	Gaziantep
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Kâtip	Üye	Üye
Emine Nur Günay	*Bülent Kuşoğlu*	*İbrahim Aydın*
Eskişehir	Ankara	Antalya
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhi ektedir)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
Mehmet Günal	*Mustafa Savaş*	*Kasım Bostan*
Antalya	Aydın	Balıkesir
(Muhalefet şerhi ektedir)	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
Şahap Kavcıoğlu	*Nursel Aydoğan*	*Ejder Açıkkapı*
Bayburt	Diyarbakır	Elazığ
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhi ektedir)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
İbrahim Aydemir	*Utku Çakırözer*	*Cemal Öztürk*
Erzurum	Eskişehir	Giresun
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhi ektedir)	
Üye	Üye	Üye
Mehmet Bekaroğlu	*Aykut Erdoğdu*	*Erkan Kandemir*
İstanbul	İstanbul	İstanbul
(Muhalefet şerhi ektedir)	(Muhalefet şerhi ektedir)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
Garo Paylan	*Bihlun Tamaylıgil*	*Şirin Ünal*
İstanbul	İstanbul	İstanbul
(Muhalefet şerhi ektedir)	(Muhalefet şerhi ektedir)	
Üye	Üye	Üye
Musa Çam	*Hamza Dağ*	*Zekeriya Temizel*
İzmir	İzmir	İzmir
(Muhalefet şerhi ekte)	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhimiz vardır)

Üye	Üye	Üye
İbrahim Mustafa Turhan	*Yusuf Selahattin Beyribey*	*Mikail Arslan*
İzmir	Kars	Kırşehir
(Bu raporun özel sözcüsü)		
Üye	Üye	Üye
Sami Çakır	*Mustafa Kalaycı*	*Ahmet Yıldırım*
Kocaeli	Konya	Muş
	(Muhalefet şerhi eklidir)	(Muhalefet şerhi ektedir)
Üye	Üye	Üye
Ebubekir Gizligider	*Alpaslan Kavaklıoğlu*	*Ergün Taşcı*
Nevşehir	Niğde	Ordu
Üye	Üye	Üye
Hikmet Ayar	*Erhan Usta*	*Mehmet Ali Cevheri*
Rize	Samsun	Şanlıurfa
	(Muhalefet şerhi eklidir)	
Üye	Üye	Üye
Kadim Durmaz	*Salih Cora*	*Faruk Çaturoğlu*
Tokat	Trabzon	Zonguldak
(Muhalefet şerhi ektedir)		

KARŞI OY

Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin Kurulması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne Karşı Olmamızın Nedenleri Aşağıda Belirtilmiştir.

1. GENEL OLARAK:

1950'lerden beri varlıkları bilinmekle birlikte son yıllarda büyük ilgi uyandıran Ulusal Varlık Fonları, "Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin Kurulmasına Dair Kanun" teklifi ile Meclis gündemine de girmiştir.

Genel kabul görmüş tanımlara göre Ulusal varlık Fonları, bugünün kaynaklarından gelecek nesillerin de yararlanması ilkesine dayanarak "cari fazla veren ülkelerin cari fazlalarını gelecek nesillerin de yararlanacağı yatırımlarla değerlendirmesini" veya "doğal kaynakların işletilmesinden kaynaklanan gelirlerin gelecek nesillerin de yararlanmasına olanak verecek şekilde yüksek getirili yatırımlara yönlendirilmesini hedeflemektedir.

Bu tanımlamaya göre varlık fonları ile diğer borçlanma enstrümanları arasında açık bir farklılık bulunmaktadır.

Borçlanma enstrümanları ile bugünün yükümlülükleri gelecek nesillerle paylaşılırken, varlık fonları ise ülkelerin sınırsızca kullandıkları kaynaklardan gelecek nesillerin de pay almasını amaçlamaktadır.

Örneğin; Güney Kore'nin ulusal varlık fonu olan Korean Investment Corporation'ın ("KIC") hedefleri gelecek nesiller için kamu gelirlerinin tasarruf amaçlı kullanılması ve Güney Kore'nin Asya kıtasında finansal bir merkez haline getirilmesi olarak belirlenmiştir.

Diğer uygulamalara bakıldığında doğal kaynağı olmayan ülkelerde bu tür fonlar, rekabet gücünü artırmak, ileri teknolojileri ve bazı kritik sektörleri desteklemek amacıyla kuruluyor. Örneğin Fransa, bu Fon'u, öncelikli olarak stratejik şirketlerinin yok pahasına yabancıların eline geçmemesi için kullanmaktadır.

Dünyadaki klasik devlet varlık fonlarının ihdas amaçlarını da aşan, geniş hedefler ortaya koyan, Türkiye Varlık Fonunun kısıtlı kaynaklarıyla bu öngörülerin hiçbirine ulaşması mümkün görülmemekte, piyasalardan ciddi bir borçlanma hedefi olduğu anlaşılmaktadır.

Oysa Kanun teklifinde Kanunun amacı **sermaye piyasalarında araç çeşitliliği ve derinliğine katkı sağlamak, yurtiçinde kamuya ait olan varlıkları ekonomiye kazandırmak, dış kaynak temin etmek, stratejik, büyük ölçekli yatırımlara iştirak etmek için, Türkiye Varlık Fonu ve bu fona bağlı alt fonları kurmak ve yönetmek ." olarak belirtilmektedir.**

Bu şekilde ki bir tanımlama Türkiye Varlık Fonunun (TVF) kuruluşunda bir amaç değil sonuç olabilir.

Fon ülkenin güncel kaynak fazlalarının gelecek nesillerin kullanımını sağlamak ve gelecek nesillere refah aktaracak şekilde hedef belirtmemekte var olan kaynakların kullanım amaçlarını değiştirmeyi hedeflemektedir.

Kurulan Fonun maddede belirtilen amaçları gerçekleştirmek üzere faaliyette bulunması başka alanlarda olumsuz sonuçlar doğurabilecektir.

Fonun finansmanını yurtiçi sermaye piyasalarından temin etmesi halinde, zaten çok sınırlı düzeyde olan sermaye piyasalarında kullanılan yerli tasarrufları hedeflemesi nedeniyle özel sektörün sermaye piyasalarını kullanma imkânının kısıtlanması riski gündeme gelebilecektir. Bu durum, sermaye piyasalarının gelişimini sınırlandırabilecektir.

Fonun sınırsız yetkilerle ülke varlıklarını nakde çevirerek yarattığı kaynakla portföy yönetimi faaliyetlerine girişmesi, portföy yönetim hizmetlerinin kamusal bir şirket eliyle merkezileştirilmesi sonucunu doğuracaktır ki, bu ülkemizin portföy yönetim sektörü açsından bir risk olduğu gibi uluslararası yatırımcılar için de Devletin her an müdahale edeceği bir fon olarak güven duymaması sonucunu doğuracaktır.

2. **ANAYASA AYKIRILIK YÖNÜNDEN**:

Hangi amaç için kurulursa kurulsun ulusal varlık fonların en ayırıcı özelliği, devlet sahipliğindeki fonlar olmasıdır.

Nitekim Türkiye Varlık Fonu Yönetimi A.Ş.'nin kuruluş sermayesinin tamamı kamu tarafından verilmekte, daha sonra da Kamu varlıkları sınırsız bir şekilde Bakanlar Kurulu Kararı ile fona devredilmektedir.

Bu durum Fonun denetiminin ve Bakanlar kuruluna tanınan yetkilerin sınırlarının belirlenmesi konularının Anayasaya uygunluğunun değerlendirilmesini gerektirmektedir.

Kaldı ki, Fona tanınan yetkiler, Hazine, TCMB ve/veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarının yetki ve görevleriyle çatışmakta kurumlararası çatışma riski yaratmaktadır.

2.1. Fona Devredilecek varlıklar konusunda Bakanlar Kuruluna Tanınan yetkinin sınırsız olması, alt ve üst sınırlarının belirtilmemesinin Anayasaya aykırılık yönünden değerlendirilmesi:

Kanun teklifinin "**Türkiye Varlık Fonunun kaynakları ve finansman sağlanması"** başlıklı 4'üncü maddesinin 1/b bendinde yer alan hükümle Bakanlar Kuruluna kamu kurum ve kuruluşlarının tasarrufu altında bulunan ihtiyaç fazlası gelir, kaynak ve varlıkların Türkiye Varlık Fonuna aktarılması yetkisi ve bunların Türkiye Varlık Fonu Anonim Şirketi tarafından

yönetilmesinin sağlanması yetkisi verilmektedir. Bu yetkinin herhangi bir alt veya üst sınırı da bulunmamaktadır.

Anayasa, siyasal iktidarın yapısını, işleyişini, siyasal kurumların statülerini, görev ve yetkilerini belirleyen, vatandaşların hak ve özgürlüklerini tespit eden ve bunların hukuki güvencelerini içeren bir *"Toplum Sözleşmesidir.* Kişilerin hak ve özgürlüklerinin güvence altına alınabilmesi için yasama ve yürütme organlarının yetkilerinin sınırlanması ihtiyacı sadece temel hak ve özgürlükler alanında değil, kamu harcamalarına ilişkin düzenlemeler alanında da gerekli olup, bu bağlamda çeşitli kurallar anayasalarda yer alır. Demokrasilerde kamu harcamalarının büyüklüğü ve kapsamı ile bu harcamaların yapılabilmesi için vatandaşlara getirilecek yükümlülüklere halk karar verir ki buna **"Bütçe Hakkı"** denilmektedir. Halk sahip olduğu ve sahip olmak üzere yüzyıllarca mücadele ettiği "Bütçe Hakkı"nı seçtiği temsilcileri aracılığıyla kullanır.

Anayasa'nın 2. maddesinde "demokratik devlet" ilkesine yer verilmiş; 6. maddesinde egemenliğin Anayasanın koyduğu esaslara göre yetkili organlar eliyle kullanılacağı, hiçbir kimse ve organın kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamayacağı belirtilmiş ve 87. maddesinde ise "bütçe hakkı"nın Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olduğu hüküm altına alınmıştır.

Anayasa'nın 87, 160, 161, 162, 163 ve 164. maddelerinde Bütçe Hakkı çeşitli yönleri ile hüküm altına alınmıştır. Bu anayasal normlar, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve 6085 sayılı Sayıştay Kanunu gibi kod düzenlemelerle somut ve uygulanabilir kılınmıştır.

5018 sayılı Kanun, benzer dünya örneklerinde olduğu gibi bütçe hakkının kullanılmasında TBMM'nin konumunu güçlendirmiş, getirdiği yeni mali yönetim sistemi düzenlemeleri ile Bütçe Hakkının daha etkin kullanımının alt yapısını güçlendirmiştir. Anayasa Mahkemesi'nin çeşitli kararlarında da belirtildiği üzere, *"Yasama organının, halk adına kamu gelirlerini toplama ve yine halk adına bu gelirleri harcama konusunda yürütme organına sınırlarını belirleyerek yetki vermesi ve sonuçlarını denetlemesine* ***bütçe hakkı*** *denilmektedir. (…) Bu hak, demokratik parlamenter yönetim sistemini benimsemiş olan ülkelerde, halk tarafından seçilen temsilcilerden oluşan ve en yetkili organ olan yasama organına ait bulunmaktadır.*

Anayasa'nın 7. maddesinde, yasama yetkisinin Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olduğu ve bu yetkinin devredilemeyeceği; 124. maddesinde ise Başbakanlık,

bakanlıklar ve diğer kamu tüzel kişilerinin, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla yönetmelik çıkarabileceği kurallarına yer verilmiştir.

Anayasa Mahkemesi'nin yerleşik kararlarına göre, yasa koyucunun temel ilkeleri koymadan, çerçeveyi çizmeden yürütmeye yetki vererek, sınırsız ve belirsiz bir alanı yönetimin düzenlemesine bırakması, yasama yetkisinin devri sonucunu doğurmaktadır.

Kanun teklifinin "**Türkiye Varlık Fonunun kaynakları ve finansman sağlanması"** başlıklı 4'üncü maddesinin 1/b bendinde yer alan hükümle, herhangi bir oran ve miktar belirtmeksizin Bakanlar Kuruluna kamu kurum ve kuruluşlarının tasarrufu altında bulunan ihtiyaç fazlası gelir, kaynak ve varlıkları Türkiye Varlık Fonuna aktarma yetkisi ve bunları Türkiye Varlık Fonu Anonim Şirketi tarafından yönetilmesinin sağlanması yetkisinin verilmesi hem "bütçe hakkının" *hem de yasama yetkisinin devrine anlamına gelmektedir.*

Bu durum açık bir şekilde Anayasaya aykırılık oluşturmaktadır.

2.2. Fonun Denetimi ve Anayasanın 165. Madde açısından değerlendirilmesi.

Kanun teklifinin "Denetim" başlıklı 6'ncı maddesinde;

(1) *Şirket, Şirket tarafından kurulacak diğer şirketler, Türkiye Varlık Fonu ve Türkiye Varlık Fonu bünyesinde kurulacak alt fonlar bağımsız denetime tabidir. Şirket, Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında kurumsal yönetim düzenlemelerine uyar.*

(2) Şirket, Şirket tarafından kurulacak diğer şirketler, Türkiye Varlık Fonu ve Türkiye Varlık Fonu bünyesinde kurulacak alt fonların bağımsız denetimden geçmiş yıllık mali tabloları ile faaliyetleri, Başbakan tarafından görevlendirilecek sermaye piyasaları, finans, ekonomi, maliye, bankacılık, kalkınma alanlarında uzman en az üç merkezi denetim elemanı tarafından bağımsız denetim standartları çerçevesinde denetlenir. Denetim sonucunda hazırlanacak rapor her yıl Haziran ayı sonuna kadar Bakanlar Kuruluna sunulur.

(3) Şirket, Şirket tarafından kurulacak diğer şirketler, Türkiye Varlık Fonu ve Türkiye Varlık Fonu bünyesinde kurulacak alt fonların bir önceki yıla ait mali tabloları ile faaliyetleri her yıl Ekim ayında Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonu tarafından birinci ve ikinci fıkralar kapsamında hazırlanan ve Başbakanlık tarafından gönderilen denetim raporları üzerinden görüşülerek denetlenir" hükmüne yer verilmiştir.

Söz konusu maddede şirket, şirket tarafından kurulacak şirketler, Türkiye Varlık Fonu ve bu fon bünyesinde kurulacak alt fonlar; bağımsız denetime ve Başbakan tarafından görevlendirilecek en az üç merkezi denetim elemanından oluşan bir kurulun denetimine tabi tutulacaklardır. Ayrıca her yıl ekim ayında Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonunda yukarıda sözü edilen denetimler sonucu düzenlenen denetim raporları üzerinden bir denetime tabi olacaklardır.

Oysa Anayasamızın 165'nci Maddesi; *"Sermayesinin yarısından fazlası doğrudan doğruya veya dolaylı olarak Devlete ait olan kamu kuruluş ve ortaklıklarının Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesi esasları kanunla düzenlenir." hükmünü taşımaktadır.*

Bu şirketin kuracakları şirketlerin Türkiye Varlık Fonu ve bu fon bünyesinde kurulacak alt fonların denetiminin Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olması Anayasal şarttır. Anayasanın bu hükmü uyarınca, sermayesinin tamamı devlete ait olacak söz konusu şirket ve fonun denetiminin Türkiye Büyük Millet Meclisince yapılması zorunluluktur. Anayasa bu tür iktisadi teşebbüslerin denetiminin T.B.M.M. tarafından yapılması esasını benimsemiş, sadece bu denetimin nasıl yapılacağının kanunla düzenlenmesini öngörmüştür.

Kanunun "denetim " başlıklı 6'ncı maddesinde yer verilen denetim şekli ve içeriği şirketin ve fonun T.B.M.M. tarafından denetimini değil, sadece bağımsız denetim ve üçlü komisyon denetim raporlarının görüşülmesinden ibarettir.

Bu denetim şekli daha önce Anayasa Mahkemesi tarafından verilen kararlarda da belirtildiği üzere 165. Maddede öngörülen denetimi karşılamamakta olup, düzenleme Anayasaya aykırı bulunmamaktadır.

3. MADDELER İLE İLGİLİ DEĞERLENDİRMELER:

3.1. Teklifin 4'üncü maddesi hakkında değerlendirme:

Bu madde Türkiye Varlık Fonu Kaynaklarını ve finansman sağlanmasını düzenlemektedir. Bu maddede yer alan hükümlerle adeta mevcut devlet hazine sistemi yanında yeni ikinci bir hazine oluşturulmaktadır.

Türkiye Cumhuriyetinin bugüne kadar edinmiş olduğu bütün varlıkları, gelir kaynakları ve birikimi hiçbir sınırlamaya ve kurala tabi olmaksızın sadece Bakanlar Kurulu Kararı ile bir şirketin yönetimine bırakılmaktadır.

İkinci fıkra kapsamında kamu kuruluşlarından elde edilecek ihtiyaç fazlası gelir ve kaynaklar yer almaktadır. Bu kapsamda, işsizlik ve bireysel emeklilik fonları dikkat çekmektedir. Ancak bu kaynağın Fon'a çekilmesinin bir yandan Hazine'nin iç borçlanma ihtiyacını artıracağı, uzun dönemde de bu kurumlar açısından mali risk oluşturacağı açıktır. Ancak Bakanlar Kuruluna kamu kurum ve kuruluşlarının tasarrufu altında bulunan ihtiyaç fazlası gelir, kaynak ve varlıkları aktarma yetkisi ve şirket tarafından yönettirilme yetkisi verilmesi anayasada tanımını bulan "bütçe hakkı" ilkesinin ihlali anlamına gelmektedir.

Bu madde ile verilen Yurtiçi ve yurtdışında para ve sermaye piyasalarında işlem yapma yetkisi dikkat çekmektedir. Yetki Fon fazlalarını bu piyasalarda plase etmek kadar, bu piyasalardan borçlanmak için de kullanılacaktır.

Yurtdışı yatırımcıların bu kamu fonunun çıkaracağı kağıtları kamu kağıdı olarak kabul edeceği hatta borç vermek için Hazine garantisi talep edecekleri de ortadadır.

Bu çerçevede, portföyünde Türkiye Cumhuriyeti Hazinesine vereceği /yatıracağı kaynağı azaltıp daha cazip şartlara haiz olması koşuluyla Türkiye Varlık Fonuna kaynak aktaracak yabancı fon ve yatırımcılar karşısında Türkiye Cumhuriyeti hazinesinin ve Türkiye Varlık Fonunun Hazine ve Fon rekabeti söz konusu olabilecektir. Bu aynı zamanda Kamu Borç Yönetimi Kanunu'nun getirdiği disiplinden kaçmak anlamına gelecektir. Diğer taraftan kamu varlıklarını karşılık göstererek borçlanacak olan bu Fona tanınan ayrıcalıklar ve bağışıklıklar dikkate alındığında, özel kesimin kullanabileceği kaynaklar karşısında açık bir avantaj ve üstünlük sağlayacağı tabiidir. Özel kesimin kaynak ihtiyacının daha yüksek maliyetlerle giderilmesi, faizleri de yükseltecektir. Bu haliyle, bu Fon, ülkede özel kesim tasarruflarını ve yatırımlarını artırmak yerine bunu engelleyen bir uygulama olacaktır.

Öte yandan, Fon'un kamudaki nakit fazlalarının bütçe mevzuatından, kurallardan, hesap vermekten kaçmak için bütçe dışına çıkartılması ve kamuya borçlanma limitlerinin dışında borçlanma imkanı tanıması mali disiplin açısından sakıncalıdır. Ülkede mali disiplinin kaybı sonrasında yaşanan ülke tarihinin en derin ekonomik krizlerinin kötü anıları halen tazeliğini korumaktadır.

3.2. Teklifin 8'nci maddesi hakkında değerlendirme:

Kanunun 8.maddesi ile şirket ve fona vergi istisnalarının yanı sıra başta Sayıştay Kanunu, Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu, Devlet Memurları Kanunu, Harcırah Kanunu, Kamu İhale Kanunu, Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun gibi çok sayıda yasal düzenlemelerden bağışıklık kazandırılmaktadır.

Bu durum Kanunun diğer maddeleri ile birlikte değerlendirildiğinde; kamunun kaynaklarını kullanan, her türlü imtiyaza haiz, kontrol edilmesi ve sınırlandırılması güç, yepyeni bir yapının oluşacağı anlaşılmaktadır.

3.3. Teklifin 10'uncu maddesi hakkında değerlendirme:

Teklifin bu maddesiyle, 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi hakkında Kanunun 8.maddesinin 10.fıkrasına eklenen hüküm ile Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketi ve Türkiye Varlık Fonu ile bunların finansman temin amacıyla kuracakları fon ve şirketler eklenmek suretiyle bu şirket ve fonlara kendilerine devredilen kamu varlıkları rehnedilmek suretiyle sınırsız bir borçlanma yetkisi verilmektedir. Bu durum bütçe bütünlüğü, bütün gelir ve giderlerin bütçe içinde gösterilmesi ve kamu hesaplarının şeffaflığı ilkelerine aykırı olup, mali disiplini tamamen ortadan kaldırıcı mahiyettedir.

Bu nedenlerle "Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin Kurulması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin bu şekilde kanunlaşmasına karşı olduğumuzu bildiririz.

Zekeriya Temizel	*Bülent Kuşoğlu*	*Bihlun Tamaylıgil*
İzmir	Ankara	İstanbul
Musa Çam	*Aykut Erdoğdu*	*Utku Çakırözer*
İzmir	İstanbul	Eskişehir
Mehmet Bekaroğlu		*Kadim Durmaz*
İstanbul		Tokat

MUHALEFET ŞERHİ

Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin Kurulması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne ilişkin muhalefet şerhimiz aşağıdaki gibidir.

Bilgilerinize sunarız.

Kanun Teklifine Dair Genel Değerlendirme

Komisyondan küçük değişiklikler ile geçmiş olan kanun teklifine dair sorulması gereken ilk soru şudur; Mevcut düzenlemelerde Sayıştay denetiminden muaf, bütçe dışı fonlar var iken neden şimdi Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketi gibi bir yapı kuruluyor?

Yasanın genel gerekçesinde bu konuda tatmin edici bir bilgi bulunmamaktır. Hatta genel gerekçe kısmında gerçeklikle uyuşmayan bilgilerde yer almaktadır.

Türkiye Devlet Varlık Yönetimi A.Ş. Türkiye'de şu ana kadar kurulmuş en imtiyazlı şirket olacak. Öyle ki, örneğin, yöneteceği Türkiye Varlık Fonu'nun varlıkları haczedilemeyecek, üzerine ihtiyati tedbir konulamayacak. Keza bu Fon ve kuracağı şirketler ve alt fonlar da gelir vergisi, kurumlar vergisi, damga vergisi, banka ve sigorta muameleleri vergisi, kaynak kullanımını destekleme fonu kesintileri, emlak vergisi, tapu harcı, döner sermaye bedelleri ve ilgili yasalarda belirtilen diğer vergilerden muaf tutulacak.

Tasarı'nın gerekçesi ile taslak maddeler arasında tam bir örtüşme yok. Bu nedenle, amaçlananı tam olarak anlamak çok mümkün görünmemektedir.

Torba Yasa Tasarısı'nda Türkiye Varlık Fonu'nun kurulmasının gerekçeleri şöyle sıralanıyor:

- **Bu Fon'un G-20 ülkelerinin hepsinde var olduğu ileri sürülüyor ve bu fon ile reel sektördeki, petrol, doğal gaz gibi stratejik sektörlerde faaliyet gösteren şirket ve projelere uzun vadeli kaynak temin edilmesiyle, ekonomik kalkınmanın hızlandırılması, sürdürülebilir bir büyüme hızının elde edilmesi ve ekonomik istikrarın sağlanması hedefleniyor.**

Öncelikle, referans gösterilen küresel muadil fonlar petrol, doğal gaz vs gelirleri ve diğer ticaret fazlalarından sağlanan gelirleri ve bütçe fazlalarını kullanıyorlar. Kuşaklar arası servet ve tasarruf transferi de dâhil olmak üzere birçok ekonomik amaca hizmet etmek üzere kurulmuş durumdalar.

Türkiye'de ne petrol geliri, ne de dış ticaret fazlası veya bütçe fazlası mevcut değil. Ayrıca G-20 ülkeleri içinde sadece Türkiye'nin böyle bir fonunun olmadığı savı gerçeği yansıtmıyor. Zira bu fonlar asıl olarak Birleşik Arap Emirliği (BAE), Norveç ya da Rusya gibi ciddi miktarda petrol ve doğal gaz geliri olan ya da Çin Halk Cumhuriyeti gibi mal ticaretinden dolayı büyük dış ticaret fazlaları olan az sayıda devletin bu fazlaları yönetmek, döviz

fazlasının içerde parasal istikrarsızlığa yol açmasını önlemek ya da küresel çapta finans piyasalarında bir aktör olarak yer almak için kuruldular.

Türkiye'nin bu tür döviz fazlaları söz konusu olmadığından böyle bir Fon'un kurulmasının ardında başka ekonomik ve siyasal nedenler aramak daha doğru olacaktır.

Gerekçede, büyüme-kalkınma, ekonomik istikrar, etkin kaynak kullanımı gibi geniş anlamda ekonomi politikalarının (para ve maliye politikaları) amaçları sıralanıyor.

Ancak bu gerekçelerin içinde son derece adaletsiz bir halde olan ve giderek daha da kötüleşen gelir ve servet bölüşümünün iyileştirilmesinden söz edilmemesi, siyasal iktidarın sınıfsal pozisyonunu gösteriyor, Yani bölüşümden kaynaklı adaletsizlikler ve yoksulluk görmezden geliniyor. Oysa Norveç örneğinde kuşaklar arası servetin yeniden dağılımı da Fon'un kurulma nedenleri arasında sayılıyor.

Yani bölüşümün iyileştirilmesi bir kenara bırakıldığında, bu Fon şu ana kadar yürütülmüş olan, özellikle de siyasal iktidarın etrafında kümeleşmiş olanların servet ve sermayesinin daha da büyütülmesinde bir araç olarak kullanılabilecektir.

Ayrıca yaygın bir biçimde giderek kabul gören bir görüşe göre (Stockhammer, 2015) ekonomik krizler ve istikrarsızlıklar dâhil olmak üzere, ekonomik sorunların temelinde bölüşümsel adaletsizlikler ve eşitsizlikler yatıyor. Gerekçeye hâkim olan felsefe ise, modası geçmiş, emek karşıtı, ama bir yanıyla da ekonomik sorunlara çözüm olmaktan uzak ana akım ekonomi teorilerine dayanıyor.

- **Yurt dışı sermaye hareketlerinin istikrar bozucu etkilerinin bu Fon aracılığıyla yumuşatılacağı, bu Fon'un piyasalarda stabilizatör görevini üstleneceği ileri sürülüyor.**

Uluslar arası sermaye hareketlerinin istikrarsızlık yaratıcı etkilerinin 50 milyon sermayeli bir Fon ile ortadan kaldırılması mümkün değil. Kaldı ki Türkiye'nin uluslar arası sermayeye bağımlılığı sorunu yapısal bir sorun ve küresel kapitalist sistem ile bağlarını koparmadığı sürece bu sorun ortadan kalkmayacak.

Zira bu durum sadece sermaye talep eden ülke (örneğin Türkiye) ile değil, aşırı sermaye birikimi nedeniyle sermaye ihraç eden konumundaki ülkelerle de ilgili bir durum. Aşırı birikim kâr oranlarının düşme eğilimine girmesine, bu da kârlılığın azalmasına neden oluyor. Bu nedenle de metropol ülkelerdeki aşırı sermaye birikimini, böylece kârlılık sorununu

çözmenin yollarından biri sermaye ihracıdır. IMF, DTÖ ve hatta NATO gibi küresel örgütler son tahlilde buna hizmet ediyorlar.

Bu gereklilik ortadan kalkmadığı, küresel kapitalist sistemle bu bağlar koparılmadığı sürece uluslararası sermaye hareketlerinden kaynaklı ekonomik istikrarsızlıklar, krizler ortadan kalkmayacaktır.

- **2023 hedeflerine uyulacağı, kısa vadeli finansman temin eden bankacılık sektörünün göreli rolü azaltılırken, uzun vadeli fon temin eden sermaye piyasalarının göreli rolünün artırılacağı (kamusal emeklilik tasarrufları da bu Fon'a aktarılacak) ileri sürülüyor.**

Gerek İslami referansları, gerekse de benimsediği birikim modeli nedeniyle faiz oranlarının yüksekliğinden şikâyetçi olan ve bu nedenle de ticari bankacılıkla arasının çok iyi olmadığı bilinen siyasal iktidar, fon temini açısından daha uzun vadeli fon sağlama özelliğine sahip piyasa türü olan sermaye ve sigortacılık piyasalarını ön plana çıkartıyor olabilir.

Ülkedeki sermaye piyasalarının (borsa, tahvil- bono ve özel emeklilik fonları) azgelişmişliği, sığlığı, spekülatif özelliği ve araç sayısının yetersizliği göz önüne alındığında, siyasal iktidar bu piyasaları kendi haline bırakmaktansa, onlar adına hareket edici (proxy/vekaleten) bir rol oynamayı ve bu yönde bir vekil sermaye piyasasının temellerini oluşturmayı planlıyor olabilir.

Böylece ekonominin en temel sorunu haline gelen düşük iç tasarruf sorunu bu yolla aşılmaya, yani milli gelirin % 13'ünün altına kadar düşen iç tasarruf oranını yükseltmeye çalışılmaktadır. Uluslararası sermaye hareketlerinin giderek artan istikrarsızlığı, jeopolitik riskler ve iç politik riskler altında mevcut sermaye ve servet birikimi modelinin sürdürülebilmesi, kârlı yatırımların yapılabilmesi ve ortaya çıkan işsizlik başta olmak üzere birçok temel sorunun kısmen de olsa hafifletilmesi mümkün gözükmemektedir.

Bunun sağlanabilmesi için yerli tasarrufların istikrarlı bir biçimde büyütülmesi (BES ve Fon), içerde ve dışarıda yapılacak finans yatırımlarıyla bunun çoğaltılması, mobilize edilmesi ve yatırımcılarla buluşturulması gerekiyor. Dünyada tarihte bunu "arazi vergisi" gibi sağlam bir iç kaynak aracılığıyla uygulayan Japonya (1868- 1940) başta olmak üzere bazı ülkeler oldu. Ama o dönemde finansın bugünkü kadar başatlığı, asalaklığı, spekülatifliği söz konusu değildi.

Hükümet bu Fon'un gelirlerini uluslar arası piyasalarda ya da petrol ve doğal gaza dayalı türev piyasalarda büyütmeyi hedefliyor olabilir. Oysa bu piyasalar son derece spekülatif ve manipülatiftir. Bunun en somut kanıtı, bu piyasaların 2008 finansal krizinin tetikleyici mekanizması olmasıdır. Birçok küresel emeklilik fonu ve uluslar arası varlık fonu bu krizle ciddi değer kaybetti. Bu fonlarda tasarrufları tutulan milyonlarca insan geleceklerini, ekonomiler ise yatırım ve büyüme imkânlarını yitirdiler.

Yeni bir küresel finansal krizin, özellikle de 2008 krizi sonrasında uygulanmış olan miktarsal ve parasal kolaylaştırma politikalarıyla nakde ve hisse geri alımı biçiminde spekülatif finansal kazanç sağlamaya dönük faaliyet gösteren bu uluslar arası finans piyasalarınca adım adım yaratıldığı, bu yönde yeni finansal balonların şişirilmekte olduğu başta IMF ve BIS gibi yetkin kuruluşlarca açıklanırken, Hükümetin bu piyasalara bel bağlayarak böyle bir Fon'un oluşturulmasına girişmesi Taslağı hazırlayanların küresel ekonomik gelişmeleri doğru kavramadığının bir göstergesidir.

Bu bağlamda bu Fon'da birikecek milyarlarca liralık kamu parasının bu piyasalarda batırılması (buna karşılık bu işlemlerden bazı çevrelerin komisyon, işlem payı, yönetim ücreti vs adları altında ciddi gelirler elde etmesi) sürpriz olmayacaktır.

- **Gelecek 10 yıllık süreçte, ekonomik büyüme oranının bu Fon sayesinde ilave % 1,5 puan büyüyeceği ileri sürülmektedir.**

Böyle bir hesaplama nasıl yapılmıştır bilinmiyor. Ancak hali hazırda yılda ancak % 3-4 arası büyüyebilen ve hem küresel ekonomik durgunluk hem de ülkenin darbe girişimi sonrasında artan politik riskleri nedeniyle bu oranların 2016 ve 2017 için öngörülmemesi gerçekçi olacaktır. Bu gerçeğe rağmen olası bir büyümenin yarısı kadar (% 1,5) ilave bir büyüme oranının bu Fon'un işleyişi ile sağlanabileceği iddiasının ekonomi bilimi açısından sağlıklı bir açıklamasını yapmak çok zordur.

Teoride, en sık kullanılan büyüme modeline başvurduğumuzda; büyüme oranı = tasarruf oranı / marjinal sermaye hasıla katsayısı (g= s / c) olarak formüle edilir. Bu formüle uygun olarak yılda % 1,5 ilave ekonomik büyüme sağlayabilmek için basitçe tasarruf oranının her yıl % 6 oranında artması gerekir (yani % 1,5 = s / 4, buradan da s= 4 x % 1,5 = % 6). Yani yıllık tasarruf artışı hali hazırdaki iç tasarruf oranının neredeyse yarısı kadar bir büyüklükte olmalıdır. Bunun pratikte gerçekleşmesi mümkün değildir.

Ayrıca, Türkiye'deki gelir bölüşümü eşitsizliğinin boyutları, yüksek borçluluk ve yoksulluk düzeyi geniş kitlelerin tasarruf yapmasını mümkün kılmıyor, tam tersine büyük çoğunluk kredi kartı harcamaları ile eksi tasarrufta bulunuyor. Tasarruf yapabilecek kesim ise, Panama Belgeleri'nde de görüldüğü gibi, tasarruflarını büyük ölçüde yurt dışında tutuyor.

Yapılan bir çalışmaya göre (Ceritoğlu, Eren, 2013), Türkiye'de nüfusun artmasına ve üniversite mezuniyet ve işgücüne katılım oranlarının artacağı beklentilerine bağlı olarak, hane halkı tasarruf oranı 2010 yılından 2025 yılına kadar en fazla 3,60 puan ve 2050 yılına kadar olan dönemde 7,61 puan artabilecek. Ayrıca, kentleşme ihtiyati tasarruf güdüsünün azalmasına yol açarak tasarruf oranını düşüren bir etken olabilmekte. Bu durum, iç göç nedeni ile daha belirsiz olan tarımsal gelirlerin öneminin azalmasından kaynaklanabilir.

Bir başka anlatımla azgelişmiş ülkelerde kentleşme oranının artması ile yurtiçi tasarruf oranı arasında ters yönlü ve anlamlı bir ilişki mevcuttur.

Keza sağlık ve eğitim harcamalarının kentlerde daha yüksek düzeyde olması bireysel tasarrufları olumsuz etkiliyor. Türkiye'de izlenmekte olan inşaata ve tüketime dayalı neo liberal büyüme modeli ise hem sanayisizleşmeyi, hem de tarımsızlaştırmayı, iç göçü ve kentleşmeyi hızlandırmaktadır. Dolayısıyla iç tasarruf hacminin artırılmasının önündeki engellerden biri bizatihi izlenmekte olan mevcut birikim stratejisi.

Kaldı ki mevcut haliyle ortalama % 3-4 büyüyen bir ekonomi 2023 yılına kadar yılda ortalama % 6 büyüse dahi, gelişmiş ülkelerle olan kalkınma açığının kapanması mümkün değil.

Ayrıca ülkenin ihtiyacı olan sadece iktisadi büyüme değil, ekoloji ile uyumlu, sürdürülebilir, emeği tahrip etmeyen ve kararların merkezi - yukarıdan aşağı anti demokratik-piyasacı bir planlama ile değil, gönüllü katılımcı, kendinden yönetimci bir demokratik planlama ile alındığı, barış içinde ve eşitlikçi bir iktisadi ve sosyal kalkınmayı (sanayileşme dahil) hedefleyen sosyo-ekonomik yapısal bir dönüşümdür.

- **Yüz binlerce insana ilave istihdam sağlanması öngörülüyor.**

Uygulanmakta olan birikim modelinin ortaya çıkardığı ekonomik büyümenin yeterince istihdam yaratmadığı biliniyor. Paralel bir biçimde işsizlik de artıyor. Uluslar arası finans piyasalarından sağlayacağı istikrarsız finans kaynağı ile (kalkınmacı bir vergileme önerilmiyor) böyle bir Fon'un yeterince istihdam yaratması zor görünüyor. Bu nedenle de yasanın gerekçesinde belirsiz bir "yüz binlerce" ifadesinin kullanıldığı düşünülebilir.

- **Büyük alt yapı projelerinin kamu borcu artırılmaksızın finanse edilmesi öngörülüyor.**

Dış kredi ve dışsal tasarrufa dayalı bir büyüme modelinin yönünün bir anda iç tasarruflara döndürülmesi, bırakın kısa vadeyi, orta vadede dahi mümkün değildir. Diğer taraftan onlarca milyar dolarlık alt yapı projesinin (Kanal İstanbul, Üçüncü Havalimanı vs) kaynak ihtiyacı artarak devam ediyor. Bu Fon ile 100 milyar liralık bir büyüklüğe erişmiş olan İşsizlik Fonu'nun bu projelerin finansmanında kullanılabilmesinin önündeki hukuki engel ortadan kaldırılmış olacaktır.

Kaldı ki 'Norveç Devlet Emeklilik Fonu', dünyanın en büyük fonu (873 milyar doları yönetiyor) ve dünya borsalarında kote edilmiş olan her 100 hissenin % 1'ini elinde tutuyor. Ama bu Fon Norveç'e yatırım yapamıyor. Amaç ülke riskini yönetmek olduğu için, kendi ülkesine yatırım yaparak riskler bertaraf edilemeyeceğinden dolayı, bu Fon sadece yurtdışına yatırım yapabiliyor.

Diğer taraftan, böyle bir Varlık Fonu ve bunun istikrarsız uluslar arası piyasalardan sağlayacağı finansman yerine, ülkemiz insanı ve ekonomisi yararına olabilecek projeler; ülke ekonomisinin ve bölgelerin gerçek ihtiyaçlarının yerinden belirlenip, kararların yerinden verilmesini mümkün kılan bir gönüllü katılımcı, kendinden yönetimci planlama mekanizması altında kurulacak bir Ulusal ya da Bölgesel Yatırım Bankası aracılığıyla hayata geçirilebilir.

Proje finansmanını sağlayacak olan bu bankanın sermayesi ise kurumlar vergisi oranında artışlar yaparak ve servet vergisi uygulamasına geçilerek elde edilen vergi gelirlerinden sağlanabileceği gibi, tamamlayıcı olarak bu bankanın çıkardığı tahvillerin Merkez Bankası tarafından satın alınmasıyla gerçekleştirilebilir.

- **Yurt dışındaki doğal gaz ve petrol sektörlerine doğrudan hiçbir yasal, bürokratik kısıta bağlı olmaksızın yatırım yapılması öngörülüyor.**

Altyapı yatırımlarının fonlanması, özel sektörün desteklenmesi, uluslararası arenada söz sahibi olunması ve enerji - hammadde güvenliğinin sağlanması gibi gerekçeler ortaya konulmuş olmasına rağmen, taslağın önerdiği model, kamusal varlıkların bu amaçlara yönelik olarak nasıl yeniden yapılandırılacağını anlatmaktan ziyade, bu varlıkların yönetiminin mevcut hukuki yapının dışına çıkartılmasından ibarettir.

Türkiye'de özellikle cari açık nedeniyle, devlet eliyle yurtdışına sermaye transferi mümkün görünmüyor. Buna rağmen içerdeki kısıtlı vergi ve diğer fon gelirleri ile dışarıda sözü edilen

sektörlerde ya da bunun türevi olan finans piyasalarında yatırımlara girişmek büyük ölçüde spekülatif gelir sağlamak arayışı ile açıklanabilir. Bunun ülke ekonomisinden ziyade, bu Fon'un yönetim ve denetimini elinde tutan ve hesap sorulamaz konumdakilere fayda sağlayacağı açıktır.

Maddelere Dair Değerlendirme

Madde 1 - Türkiye Devlet Varlık Yönetimi A.Ş.'nin Kurulması

Bu madde ile Türkiye Devlet Varlık Yönetimi A.Ş. kanun teklifinin amaç ve kapsamı belirleniyor. Yani devlete ait bir Anonim Şirketi kurulmuş oluyor. Anonim Şirketi mantığını komisyondaki tartışmalarda sormuş olmamıza rağmen tatmin edici bir cevap alamamış bulunmaktayız.

Madde 2 - Türkiye Devlet Varlık Yönetimi A.Ş.'nin Faaliyet Konusu

Bu madde ile kurulacak olan A.Ş'nin hangi alanlarda çalışma alanları, bu alanların neleri kapsadığını ve bu şirketin başkanının, üyelerinin ve genel müdürünün atama usüllerini düzenlemektedir. Başbakanlığa bağlı olan bir şirketin en az beş kişiden oluşacak başkan, üyeler ve genel müdürü başbakan tarafından ataması yapılacak. Bakanlar Kurulu tarafından atanması daha doğru olacak iken, Başbakan tarafından atanması ileride olacak bir koalisyon hükümetinde yetkiyi sadece bir kişiye vermesini sağlayacaktır.

Türkiye Devlet Varlık Yönetimi A.Ş. serbest rekabete hiçbir biçimde açık olmayacak (tekel konumunda olacak), şeffaf olmayacak, doğrudan siyasal iktidarın tasarrufu altında faaliyet gösterecek, vergi ödemeyeceği ve diğer kamu kaynaklarını da gelir olarak kullanacağı için, bir yandan kamusal gelir kaybına, diğer yandan verimsiz harcamalar yapabilecek olan yetkilerle donatıldığı için, kamuya ait geliri istediği gibi kullanarak kamu zararına neden olabilecektir.

Madde 4 – Türkiye Devlet Varlık Yönetimi A.Ş.'nin Kaynağı

Madde ile şirketin kaynağı, Özelleştirme Yüksek Kurulu tarafından devrine karar verilen kuruluş ve varlıklardan; Kamu Kurum ve kuruluşların ihtiyaç fazlasından; **yurtiçi yurt dışı sermaye ve para piyasalarından ilgili mevzuat kapsamında yer alan izin onaylar aranmaksızın sağlanan finansman ve kaynaklardan;** para ve sermaye piyasaları dışında diğer yöntemlerle sağlanan finansman ve kaynaklardan sağlanması planlanmaktadır.

Yani işin özü artık bu fonu beslemek için özelleştirmelere hız verilerek kamu kaynaklarını satılmasından veya devrinden; emekçinin parası ile birikmiş olan işsizlik fonundan; zorunlu hale getirilen bireysel emeklilik fonundan kaynak oluşturulabilecektir. Devlette emekçilerin birikmiş olan her türlü değerinin talan edilmesi, el konulması anlamı taşımamaktadır.

Yeni vergi veya zam kalemleri ile halka yüklenilmesi düşünülen yeni bir yük anlamı demektir. Devlet gelirinin yüzde 84 gibi bir bölümü zaten vergiden sağlandığı için Türkiye'de vergi belli bir doygunluğa ulaşmış bulunmaktadır. Bu doygunluk yeni vergi kalemlerinin açılmasını zorlaştırdığı için yeni zamların gündeme gelmesi kaçınılmaz olacaktır. Yani zamlar ile vergi payı dolaylı arttırılmış olacaktır.

Madde 6 – Türkiye Devlet Varlık Yönetimi A.Ş.'nin Denetimi

Komisyonda yapılan etkin muhalefet sonucu tamamen denetimden muaf olan Türkiye Devlet Varlık Yönetimi A.Ş. kısmen denetime alınmıştır. Fakat bu kısmen alınan kısım bile oldukça sorunludur. Muhasebeci işlevine büründürülen Sayıştay denetimi yerine Başbakan tarafından görevlendiren bir ekip tarafından denetimi sağlanacaktır. Yani üst yönetimi Başbakan tarafından atanan bir kurumu yine Başbakan tarafından görevlendiren bir uzman ekip denetleyecektir. Yani mantık dışı bir usul söz konusudur. Şirketin bütçesi görüşülmek yerine, Plan ve Bütçe Komisyonuna Başbakan tarafından görevlendiren denetim ekibinin raporu sunulacaktır. Kanun maddesinde Plan ve Bütçe Komisyonunun sunulan rapor üzerinde ne kadar söz hakkı sahibi olduğu ise belirsizliğini korumaktadır.

Aslında, kurulacak olan Türkiye Devlet Varlık Yönetimi A.Ş.'nin Meclis ve Sayıştay denetiminden uzak tutulması Türkiye'de yeni bir durum değil. 12 Eylül askeri darbesi sonrasında, 1983 yılında kurulan Turgut Özal Hükümeti ile hâkim kılınmaya başlanan neo liberal ekonomi yönetimi altında, çabukluk ve esneklik gerekçeleriyle 100'ü aşkın bütçe dışı fon kurulmuş ve Özal iktidarı bu fonların hem gelir kaynaklarını, hem de harcandığı yerleri Meclis denetiminden kaçırarak, neo liberal birikim ve büyüme modelinin hayata geçirilmesinde bir araç olarak kullanmıştı.

Bugün ekonomik ve siyasal gücün daha da merkezileştirildiği ve siyasal iktidardan hesap sormanın zorlaştığı bir yönetim biçimi altında, bu model daha da büyük bir boyutta tekrar gündeme getiriliyor. Böylece Türkiye Devlet Varlık Yönetimi A.Ş.'nin potansiyel boyutları, hem gelir sağlama hem de harcama yapma konusundaki sınırsız bir hareket alanına sahip olması göz önüne alındığında, onlarca milyar liralık varlık, servet ve nakdin, iktidar bloğunun

siyasal, ekonomik ve uluslar arası tercihleri doğrultusunda ve tek merkezden kullanılabileceği ortaya çıkıyor.

Madde 7 – Türkiye Devlet Varlık Yönetimi A.Ş.'nin Haczi ve Rehni

Bu madde ile Türkiye Devlet Varlık Yönetimi A.Ş.'nin ait mal varlığı rehni yapılamaz, haczedilemez (kamu alacaklarının tahsili için bile), ihtiyati tedbir konulamaz, iflas masasına dâhil edilemez. Şirketin üçüncü kişilere olan borçları ve yükümlülükleri Türkiye Varlık Fonundan karşılanamaz. Üçüncü kişilerden olan alacakları birbirlerine karşı mahsup edilemeyecek.

Yani şirket varlık fonu altında kuruluyor ama şirkette yapılacak herhangi bir hukuksuzluktan dolayı varlık fonu zarar görmeyecek. Şirketin mağdur ettiği kişi veya şirketlerin üst yapı olan varlık fonu bu mağduriyeti giderilmeyecek.

Madde 8 ve 9 – Türkiye Devlet Varlık Yönetimi A.Ş.'nin Muafiyetleri ve İstisnaları

Bu madde ile Şirket ve Türkiye Varlık Fonu ile Şirket Tarafından kurulacak şirketler ve alt fonlar, gelir vergisi, kurumlar vergisi, damga vergisi, banka ve sigorta muameleleri vergisi, kaynak kullanımını destekleme fonu kesintileri, emlak vergisi, tapu harcı, döner sermaye bedelleri ve ilgili yasalarda belirtilen diğer vergilerden muaf tutuluyor.

Yani devlet kurumlarının birikimlerinin nakit ve taşınmaları gibi varlık devri ile devasa bir yapıya kavuşacak olan kuruluş, ekstradan neredeyse tüm vergi ve harç kalemlerinden muaf tutulacak.

Ayrıca 3065 sayılı KDV kanuna kurulacak olan Türkiye Varlık Yönetimi A.Ş. için ilave bir düzenleme de yapılmıştır. Bu düzenleme (3065 sayılı KDV Kanununun 17. Maddesine i bendi eklenerek aynı kanunun 30. Maddesi a bendi muafiyeti getiriliyor) ile bu şirkete devri yapılan varlıkların haklarında stratejik yatırımlardan kaynaklı KDV uygulanamayacak.

Bizler vergi sisteminin sınıflar arasındaki uçurumu kapatacak şekilde yeniden tasarlanmasını savunurken yeni vergi muafiyetleri tanınmaktadır. Bu gibi muafiyetler yerine zenginlerden servet vergisi alacak, asgari ücret ile geçinen dar gelirli kesimlere ise vergi muafiyetleri getirecek adaletli vergi düzenlemelerinin yapılması bir gerekliliktir.

Garo Paylan	*Ahmet Yıldırım*	*Nursel Aydoğan*
İstanbul	Muş	Diyarbakır

MUHALEFET ŞERHİ

(Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin Kurulması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi)

1. Usul Yönünden Değerlendirme

Türkiye'de varlık fonu kurulmasına ilişkin bu Kanun Teklifinde yer alan hükümler Plan ve Bütçe Komisyonuna bir torba kanun tasarısı içinde gelmiştir. Komisyon Başkanı ve bakanlarla yapılan ön görüşmelerde muhalefet partilerinin ısrarı üzerine Varlık Fonuna ilişkin maddeler Kanun Tasarısından çıkarılmış ve ayrı bir Kanun Teklifi olarak verilmiştir.

Bu kadar önemli bir hususun torba tasarı içinde yer alması hiçbir şekilde kabul edilemezdi. Hükümetin de bunu torba kanun içine koymaması gerekirdi.

Kanun Teklifi son derece özensiz hazırlanarak Komisyon gündemine getirilmiştir. Teklif önemli ölçüde Komisyonda önergelerle düzeltilmiştir. Hatta aynı maddeye ilişkin birden fazla önerge verilmiştir. Defalarca tekriri müzakere yapılmıştır.

Böylesine önemli bir düzenleme ilgili kamu kurumları içinde tartışılmadan, üzerinde çalışılmadan ve hiyerarşiye uygun görüş alınmadan Meclis gündemine getirilmiştir.

Görüşmelerde, kurulması öngörülen Fonun amacına, faaliyetlerine, büyüklüğüne, statüsüne ilişkin olarak konuyla ilgili bilgi veren bakanlar ve bürokratlar arasında ciddi görüş ayrılığı ve kafa karışıklığı olduğu tespit edilmiştir.

Komisyon görüşmeleri gerek bakanların gerekse bürokratların milletvekillerini bilgilendirmeleri açısından son derece yetersiz ve verimsiz geçmiştir.

Oluşturulması hedeflenen Fonun büyüklüğüne, ekonomi üzerindeki etkilerine ilişkin hiçbir rakamsal analiz Komisyona sunulmamıştır. Oysa sözel olarak, bu Fonun Türkiye'nin bütün ekonomik meselelerini çözeceği iddia edilmektedir. Arkasında bir çalışma olmadığı zaman bu iddialar tamamen boşa düşmektedir.

Torba Kanun Tasarısının gerekçesinde, bu Fonun gelecek 10 yıl içinde büyüme oranına yıllık ilave yüzde 1,5 artış sağlanmasının hedeflendiği belirtilmiştir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu hesabın detayını sorduğumuzda bize kimse cevap verememiştir. Hükümet çözümü bu oranı gerekçeden çıkarmakta bulmuştur. Bu bir skandaldır. Demokrasisi gelişmiş bir ülkede bu durum sorumlu bakan ve bürokratların en azından istifasını gerektirir.

2. Anayasaya Aykırılık Açısından Değerlendirme

Teklifte, kurulacak Şirket ve Fonun finansal tablolarının bağımsız denetçilerce denetleneceği, Sayıştay denetimine tabi olmayacağı ifade edilmiştir.

Muhalefet milletvekilleri, görüşmelerin ilk anından itibaren kurulacak Şirket ve Fonun Sayıştay denetimine tabi olmamasının ve Meclis adına yapılacak denetimine ilişkin bir denetim olmamasının Anayasanın 160 ve 165 inci maddelerine aykırı olduğunu iddia etmiştir.

Kurulması öngörülen Fonun en büyük özelliği arkasında Devlet olmasıdır. Gerekçede de "Devlet şirketi formunda" ifadesi geçmektedir.

Komisyon görüşmelerinin ilk 1,5 günlük kısmına Hükümeti temsilen Ekonomi Bakanı katılmış ve Bakan bu Fonun hiçbir şekilde kamu hesapları içinde yer almayacağını ifade etmiştir. Sayıştay denetiminin de bir zorunluluk olmadığını iddia etmiştir.

Daha sonra Hükümeti temsilen görüşmelere katılan Maliye Bakanı fonun kamu hesapları içinde olacağını, her türlü varlık ve yükümlülüklerinin devlet hesapları içinde yer alacağını ifade etmiştir.

Komisyonda Hükümet, kurulacak şirket ve fonun Meclis adına özel bir denetim kurulu tarafından denetlenmesini ve denetim raporunun Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmesini öneren bir önerge vererek Anayasaya aykırılığın karşılanmasını amaçlamıştır. Ayrıca bir başka önergeyle iç denetim birimi kurulması sağlanmıştır. Denetime ilişkin bu önergeler, denetim açısından Kanun Teklifini ilk haline göre daha iyi bir durum getirmiş olmakla beraber Sayıştay denetiminden kaçılmasının nedeni anlaşılamamıştır.

3. Teklifin Geneline ve Maddelerine İlişkin Değerlendirme

Bu tür devlet fonlarını dış ticaret fazlası veya cari fazla veren ülkeler ile petrol veya ciddi maden geliri olan ülkelerde görüyoruz.

Buradaki amaç ülkelerin fazla gelirlerini değerlendirerek gelecek nesillere aktarmaktır. Petrol ve maden fiyatlarında istikrarsızlık olursa ekonomide sıkıntı yaşanmasın diye gelir fazlalarını istikrar amaçlı olarak tutmak da diğer bazı ülkelerin amacıdır.

Türkiye'de ulusal varlık fonu kurulması için yukarıdaki gibi bir gerekçe veya amaç söz konusu değildir. Hükümetin ifade ettiği en önemli gerekçe G 20 ülkelerinin var, bizde yok argümanıdır.

Türkiye dış kaynak sıkıntısı çeken kendi ulusal kaynakları yetersiz olan bir ekonomidir. Maalesef dış kaynak ihtiyacı ve ekonominin dış kaynağa bağımlılığı AKP Hükümetleri döneminde artmıştır.

AKP Hükümetleri döneminde cari açık tarihin en yüksek seviyelerine ulaşmıştır. 2011 yılında milli gelirin % 9,5'ine çıkmıştır. AKP öncesi 13 yılda (1990-2002) toplam 20,3 milyar $ cari açık verilmişken, AKP'li 13 yılda (2003-2015) 467,9 milyar $ cari açık verilmiştir.

Bu kadar cari açık verilmiştir ama AKP'li 13 yılda yatırımlar artmamıştır. AKP öncesi 13 yılda yıllık ortalama olarak GSYH'nin % 21,6'sı oranında yatırım yapılmışken, AKP'li 13 yılda GSYH'nin %20,4'ü kadar yıllık yatırım yapılmıştır.

Cari açığın tasarruf yatırım farkı olduğu özdeşliğinden hareketle yatırımlarımız artmadığına göre cari açıktaki artışın temel nedeni yurt içi tasarrufların düşmesidir. AKP yurt içi tasarrufların arttırılmasına yönelik gerekli tedbirleri almamıştır. Cari açığın düştüğü söylenen 2015 yılında dahi altın ve petrol fiyatları düzeltmesi yapıldığında cari açık GSYH'nın yüzde 1,4'ü oranında artmıştır.

13 yıldır sürdürülen borca dayalı tüketim üzerinden büyüme politikası iflas etmiştir. Ülkenin iktisadi işletmeleri, gayrimenkulleri satılmış; hane halkları, firmalar ve bankaların borçları olağanüstü artış göstermiştir. Üretmek yerine yurt içinden ve dışından borçlanarak ithalat üzerinden büyüme imkânı kalmamıştır.

AKP Hükümeti cari açığı düşürmek için tedbir alması gerekirken, yapısal reform hamlesi yapması gerekirken, cari açığı finanse edecek arayış içine girmektedir. Ulusal varlık fonu da bu çabanın bir sonucudur.

Kaynak bulma çabasına yönelik olarak, burada üç kanunu birlikte değerlendirmek gerekmektedir. Kamu alacaklarının yeniden yapılandırılmasına ve ülkeye kara para çekmeye yönelik kanun bu işin bir ayağıdır. Burada hem içeriden para toplamaya yönelik bir gayret gösterilmiş, daha da vahimi kara para dahi olsa yurda getirilmesi kaydıyla hiçbir soruşturma, kovuşturma yapılmayacağı garantisi verilmiştir. Kara paraya verilen güvence helalinden kazanılmış, vergisi ödenmiş servete dahi verilmemektedir.

Finansman aramaya yönelik ikinci ayak 1/750 sıra sayılı torba kanun tasarısının 35 inci maddesidir. Bu maddeyle özel bütçeli kuruluşların bütün varlıklarının özelleştirme kapsam ve programına alınmasına imkân tanınmaktadır.

İşin üçüncü ayağında ise ulusal varlık fonu kurmaya yönelik bu Kanun Teklifi vardır. Burada da Atatürk Barajı, Keban Barajı gibi özelleştirme imkânı olmayan ve bu ülkenin en stratejik yatırımları üzerinden kaynak arayışı vardır. Ayrıca gelecek nesillerin gelirleri de bu Fon aracılığıyla bugünden harcanacaktır. Diğer ülkelerin bugünün gelirlerini gelecek nesillere aktarmak için kurduğu varlık fonlarını AKP hükümeti gelecek nesillerin gelirlerini bugün harcamak için kurmak istemektedir.

Kurulacak bu Fon maliye politikasında ciddi gevşemelere neden olabilecektir. Meclise sunulduğu ilk haliyle ve Ekonomi Bakanının sunuşlarından anlaşıldığı kadarıyla kamu hesapları dışında, kamu borcunda gösterilmeden harcama yapılmak istenmektedir. Komisyonda yaptığımız müdahalelerle bu konuda kısmen düzeltme yapılmıştır.

Bu Fon aracılığıyla para piyasalarına müdahale edilebileceği ifade edilmiştir. Bu son derece tehlikeli bir amaçtır. Merkez Bankasının yürüttüğü para politikasını etkisizleştirecek bir müdahale ülke ekonomisine büyük zarar verebilecektir.

Bu Kanun Teklifiyle kurulmak istenen Fon, özellikle Komisyona gelen ilk haliyle, 2000 yılı sonrası yapılan önemli reformlara da aykırıdır. Şöyle ki, bütçe birliğini bozan, kamu maliyesinde kara delik oluşturan fonlar tasfiye edilmiştir. Şimdi tekrar aynı sakıncaları içeren bir fon oluşturulmaktadır. Yine 5018 sayılı Kanunla bütçe bütünlüğünü sağlamaya, kamu gelir ve giderlerini şeffaflaştırmaya, bütçede öngörülebilirliği artırmaya, ödenek üstü harcamaların önüne geçmeye yönelik bir dizi önlem alınmıştır. Yapılmak istenen düzenleme bütün bunlara aykırı unsurlar taşımaktadır. 4749 sayılı Kanunla kamu borçlarının yapılmasına, izlenmesine, şeffaflaştırılmasına yönelik önemli düzenlemeler yapılmıştır. Gerekçede yer alan “büyük alt yapı projelerine kamu kesimi borcu artırılmadan finansman sağlanması” ifadesi bütün bu reformları çöpe atacak bir anlam taşımaktadır.

Yine gerekçede yer alan “… stratejik sektörlere yasal ve bürokratik kısıtlamalara bağlı olmadan doğrudan yatırım yapılabilmesi hedeflenmektedir.” cümlesi hiçbir şekilde kabul edilemeyecek, hukuk devletiyle bağdaşmayan bir anlayışa işaret etmektedir.

Konuyla ilgili bilgi veren ve görüşmelere katılan bakanların ve bürokratların birbirleriyle tutarsız, bütünlüğü olmayan; kimi zaman kanun teklifini ve gerekçesini geçersiz kılan, kimi zaman orada yazılanların da ötesinde esneklik sağlayan ve hedefler içeren konuşmaları konunun iyi anlaşılmadan,

tartışılmadan, görüş birliği oluşturulmadan Meclis gündemine getirildiğine dair kanaat uyandırmaktadır.

Bütün bu eleştiri ve uyarılar çerçevesinde konunun daha iyi çalışılarak Meclise tekrar getirilmesi önerilmiştir. Ancak Hükümetin ve AKP grubunun bu Kanun Teklifini yasalaştırma ısrarı nedeniyle hiç olmazsa geliştirilmesi yönünde büyük bir çaba içinde olduk.

Tasarı/Teklifin başlığından başlayarak, amaç maddesinde, organizasyon ve yönetim yapısında, geleceğe dönük hedefler koymasında, raporlamasında ve denetiminde önemli iyileştirmeler yapılmıştır.

Meclis adına denetim yapılmasına ilişkin yeni bir denetim kurgusu Teklife ilave edilmesine rağmen Sayıştay denetiminin olmaması önemli bir eksiklik olarak görülmektedir.

Sonuç olarak, bir ulusal varlık fonu kurulmasına karşı olmamakla birlikte, mevcut durumda ülkemiz açısından değerlendirecek bir fon fazlası olmaması, kanun teklifinin ülkemizde gerçekleştirilen kamu mali yönetimi reformlarına aykırı unsurlar taşıması, Komisyondaki bütün gayretlere rağmen Kanun Teklifinin yeterince iç tutarlığının sağlanamaması, maliye ve para politikasını etkisizleştirme potansiyeli taşıması, ülkemizi ekonomik anlamda maceraya sürükleyecek esneklikler içermesi nedeniyle Kanun Teklifine karşı olduğumuzu bildiririz.

Erhan Usta	*Mustafa Kalaycı*	*Mehmet Günal*
Samsun	Konya	Antalya

ADALET VE KALKINMA PARTİSİ GRUP BAŞKANVEKİLİ KAYSERİ MİLLETVEKİLİ MUSTAFA ELİTAŞ VE ISPARTA MİLLETVEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ İLE 14 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE VARLIK FONU KURULMASI İLE KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

TÜRKİYE VARLIK FONU YÖNETİMİ ANONİM ŞİRKETİNİN KURULMASI İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, Türkiye Varlık Fonunun kurulması, yönetimi ve faaliyetlerine ilişkin esasları düzenlemektir.

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı sermaye piyasalarında araç çeşitliliği ve derinliğine katkı sağlamak, yurtiçinde kamuya ait olan varlıkları ekonomiye kazandırmak, dış kaynak temin etmek, stratejik, büyük ölçekli yatırımlara iştirak etmek için, Türkiye Varlık Fonu ve bu fona bağlı alt fonları kurmak ve yönetmek üzere Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin (Şirket) kurulması, yönetimi ve faaliyetlerine ilişkin esasları düzenlemektir.

Türkiye Varlık Yönetimi Anonim Şirketinin kuruluşu ve faaliyet konusu

MADDE 2- (1) Başbakanlığa bağlı, ana faaliyet konusu bu Kanunda belirtilen fonların kurulması ve yönetimi olan, profesyonel yönetim ilkelerine göre yönetilen, özel hukuk hükümlerine tabi Türkiye Varlık Yönetimi Anonim Şirketi (Şirket) kurulmuştur.

(2) Şirket, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte başka hiçbir işleme gerek kalmaksızın ticaret siciline resen tescil olunur.

(3) Borsalarda işlem gören yerli ve yabancı şirketlerin hisse senetleri, özelleştirme kapsam ve programına alınanlar dahil Türkiye'de kurulan ihraççılara ait paylar, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar hükümleri çerçevesinde alım satımı yapılabilen yabancı kamu, özel sektör ve kamu borçlanma araçları ile ihraççı payları, vadeli mevduat, katılma hesabı, tüm tahsisli Hazine taşınmazları ve mevduat sertifikaları, altın ve diğer kıymetli madenler ile bu madenlere dayalı olarak ihraç edilen sermaye piyasası araçları, fon katılma payları, repo ve ters repo işlemleri, kira sertifikaları, gayrimenkul sertifikaları,

Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin kuruluşu ve faaliyet konusu

MADDE 2- (1) Başbakanlığa bağlı, ana faaliyet konusu bu Kanunla belirtilen Türkiye Varlık Fonu ve alt fonların kurulması ve yönetimi olan, profesyonel yönetim ilkelerine göre yönetilen, özel hukuk hükümlerine tabi Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketi kurulmuştur.

(2) Şirket, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte başka hiçbir işleme gerek kalmaksızın ticaret siciline resen tescil olunur.

(3) Yerli ve yabancı şirketlerin hisse senetleri, özelleştirme kapsam ve programına alınanlar dâhil Türkiye'de kurulan ihraççılara ait paylar, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar hükümleri çerçevesinde alım satımı yapılabilen yabancı kamu, özel sektör ve kamu borçlanma araçları ile ihraççı payları, vadeli mevduat, katılma hesabı Hazine taşınmazları ve mevduat sertifikaları, altın ve diğer kıymetli madenler ile bu madenlere dayalı olarak ihraç edilen sermaye piyasası araçları, fon katılma payları, repo ve ters repo işlemleri, kira sertifikaları, gayrimenkul sertifikaları, varantlar ve sertifikalar, takasbank

(Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Isparta Milletvekili Süreyya Sadi Bilgiç ile 14 Milletvekilinin Teklifi)

varantlar ve sertifikalar, takasbank para piyasası işlemleri, türev araç işlemlerinin nakit teminatları ve primleri, özel tasarlanmış yabancı yatırım araçları ve ikraz iştirak senetleri, ulusal yatırımlar ile uluslararası alanlarda diğer devletler ve/veya yabancı şirketler tarafından yapılacak yatırımlara iştirak ve bunlarla sınırlı olmamak üzere diğer yatırım araçları işlemleri Şirket tarafından Türkiye Varlık Fonu adına gerçekleştirilir.

(4) Faaliyet konusu ve amacı, sermaye miktarı, payları, payların devir esasları, 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 478 inci maddesinin dördüncü fıkrasına tabi olmaksızın paylara tanınacak imtiyazlar, tasfiye, devir, birleşme, fesih, organlar, komiteler, bunların oluşumu, görev yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esasları, hesapları ve kârlarının dağıtımı ile teşkilatına ilişkin esaslar ile sair hususların yer aldığı esas sözleşmesi genel hükümlerle bağlı olmaksızın doğrudan tescil ve ilan edilir.

(5) Şirketin 50.000.000 (elli milyon) Türk Lirası olan kuruluş sermayesi Özelleştirme Fonundan karşılanır. Tamamı ödenmiş olan bu sermayeyi temsil eden paylar Özelleştirme İdaresi Başkanlığına aittir.

(6) Şirketin hisse senetleri nama yazılıdır.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

para piyasası işlemleri, türev araç işlemlerinin nakit teminatları ve primleri, özel tasarlanmış yabancı yatırım araçları ve ikraz iştirak senetleri, ulusal yatırımlar ile uluslararası alanlarda diğer devletler ve/veya yabancı şirketler tarafından yapılacak yatırımlara iştirak ve bunlarla sınırlı olmamak üzere diğer yatırım araçları işlemleri Şirket tarafından Türkiye Varlık Fonu adına gerçekleştirilir.

(4) Şirketin organizasyon yapısında; portföy yönetim birimi, araştırma birimi, muhasebe, kayıt, bilgi ve belge sistemleri ile düzenli iş akışı ve haberleşmeyi sağlayacak organizasyon, iç kontrol ve risk yönetim sistemi ile iç denetim birimi, fon hizmet birimi ile gerekli diğer birimler kurulur. Şirket, faaliyet konularına ilişkin olarak hizmet alımı yapabilir. Şirketin faaliyet konusu ve amacı, sermaye miktarı, payları, payların devir esasları, paylara tanınacak imtiyazlar, tasfiye, devir, birleşme, fesih, organlar, komiteler, bunların oluşumu, görev yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esasları, hesapları ve kârlarının dağıtımı ile teşkilatına ilişkin esaslar ile sair hususların yer aldığı esas sözleşmesi genel hükümlerle bağlı olmaksızın doğrudan tescil ve ilan edilir.

(5) Şirketin 50.000.000 (elli milyon) Türk lirası olan kuruluş sermayesi Özelleştirme Fonundan karşılanır. Tamamı ödenmiş olan bu sermayeyi temsil eden paylar Özelleştirme İdaresi Başkanlığına aittir.

(6) Şirketin hisse senetleri nama yazılıdır.

(7) En az beş kişiden oluşan yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile genel müdür Başbakan tarafından atanır. Yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile genel müdürün ekonomi, finans, hukuk, maliye ve bankacılık alanlarından en az birinde beş yıldan az olmamak üzere tecrübe sahibi olmaları aranır.

(Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Isparta Milletvekili Süreyya Sadi Bilgiç ile 14 Milletvekilinin Teklifi)	(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)
Türkiye Varlık Fonu **MADDE 3-** (1) Şirket tarafından Türkiye Varlık Fonu kurulur. Ayrıca gerek görülmesi halinde Türkiye Varlık Fonuna bağlı alt fonlar kurulabilir. (2) Bu fonların kuruluşu, yapısı, işleyişi, yönetimi ve yapacağı işlemler Şirket esas sözleşmesi hükümleri dahilinde belirlenir.	**Türkiye Varlık Fonu** **MADDE 3-** (1) Şirketin yapısına ve işleyişine ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir. Şirket tarafından hazırlanan Türkiye Varlık Fonu İçtüzüğünün ticaret siciline tescili ile Türkiye Varlık Fonu kurulur. Ayrıca gerek görülmesi halinde Türkiye Varlık Fonuna bağlı alt fonlar kurulabilir. (2) Şirket ve bağlı şirketleri ile Türkiye Varlık Fonu ve Türkiye Varlık Fonu bünyesinde kurulacak alt fonları kapsayan üç yıllık stratejik yatırım planı yönetim kurulu tarafından hazırlanır ve Bakanlar Kurulunun onayı ile yürürlüğe girer. (3) Bu fonların kuruluşu, yapısı, işleyişi, yönetimi ve yapacağı işlemler Türkiye Varlık Fonu İçtüzüğü ile Şirket esas sözleşmesi hükümleri dâhilinde belirlenir.
Türkiye Varlık Fonunun kaynakları ve finansman sağlanması **MADDE 4-** (1) Türkiye Varlık Fonunun kaynakları; a) Özelleştirme Yüksek Kurulu tarafından; özelleştirme kapsam ve programında bulunan ve Türkiye Varlık Fonuna devrine karar verilen kuruluş ve varlıklar ile Özelleştirme Fonundan Türkiye Varlık Fonuna aktarılmasına karar verilen nakit fazlasından, b) Bakanlar Kurulu tarafından; Türkiye Varlık Fonuna aktarılmasına veya Şirket tarafından yönetilmesine karar verilen kamu kesimine dair kamu kurum ve kuruluşlarının tasarrufu altında bulunan ihtiyaç fazlası gelir, kaynak ve varlıklardan, c) Türkiye Varlık Fonu tarafından yurtiçi ve yurtdışı sermaye ve para piyasalarından ilgili mevzuat kapsamında yer alan izin ve onaylar aranmaksızın her türlü yöntemle sağlanan finansman ve kaynaklardan, oluşur.	**Türkiye Varlık Fonunun kaynakları ve finansman sağlanması** **MADDE 4-** (1) Türkiye Varlık Fonunun kaynakları; a) Özelleştirme Yüksek Kurulu tarafından; özelleştirme kapsam ve programında bulunan ve Türkiye Varlık Fonuna devrine karar verilen kuruluş ve varlıklar ile Özelleştirme Fonundan Türkiye Varlık Fonuna aktarılmasına karar verilen nakit fazlasından, b) Kamu kurum ve kuruluşlarının tasarrufu altında bulunan ihtiyaç fazlası gelir, kaynak ve varlıklardan; Bakanlar Kurulu tarafından Türkiye Varlık Fonuna aktarılmasına veya Şirket tarafından yönetilmesine karar verilenlerden, c) Türkiye Varlık Fonu tarafından yurtiçi ve yurtdışı sermaye ve para piyasalarından ilgili mevzuat kapsamında yer alan izin ve onaylar aranmaksızın sağlanan finansman ve kaynaklardan, ç) Para ve sermaye piyasaları dışında diğer yöntemlerle sağlanan finansman ve kaynaklardan, oluşur.

(Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Isparta Milletvekili Süreyya Sadi Bilgiç ile 14 Milletvekilinin Teklifi)	(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)
(2) Sermaye piyasası aracı ihraçlarında her bir ihraca özgü olarak Şirketin gerek duyması halinde 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuatta öngörülen yöntemler izlenebilir. Bu durumda 6362 sayılı Kanun çerçevesinde Kurul ücreti ödenmez.	(2) Sermaye piyasası aracı ihraçlarında her bir ihraca özgü olarak Şirketin gerek duyması halinde 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuatta öngörülen yöntemler izlenebilir. Bu durumda 6362 sayılı Kanun çerçevesinde Kurul ücreti ödenmez.
(3) Finansman sağlanırken Türkiye Varlık Fonu portföyü üzerinde teminat, rehin, kefalet ve ipotek tesis edilebilir.	(3) Finansman sağlanırken Türkiye Varlık Fonu portföyü üzerinde teminat, rehin, kefalet ve ipotek tesis edilebilir.
	(4) Şirket tarafından, gayrimenkuller, gayrimenkul projesi veya bir gayrimenkule bağlı hak ve faydaların belli bir tarihteki değeri, bu değeri etkileyen gayrimenkulün niteliği, piyasa ve çevre koşulları analiz edilerek uluslararası alanda kabul görmüş değerleme standartları çerçevesinde değerlemek üzere Sermaye Piyasası Kurulu listesinde yer alan gayrimenkul değerleme şirketleri ile anlaşılabilir.
Varlık ve hakların Türkiye Varlık Fonu adına tescili	**Varlık ve hakların Türkiye Varlık Fonu adına tescili**
MADDE 5- (1) Türkiye Varlık Fonuna devredilen varlıklar ve haklar ile Şirket tarafından gerçekleştirilen faaliyetler neticesinde elde edilen tescile tabi olabilen diğer her türlü değer ilgili siciline veya kütüğüne Türkiye Varlık Fonu adına tescil edilir. Türkiye Varlık Fonu, bu madde kapsamındaki tescil işlemleri ile sınırlı olmak üzere tüzel kişiliği haiz addolunur.	**MADDE 5-** (1) Türkiye Varlık Fonuna devredilen varlıklar ve haklar ile Şirket tarafından gerçekleştirilen faaliyetler neticesinde elde edilen tescile tabi olabilen diğer her türlü değer ilgili siciline veya kütüğüne Türkiye Varlık Fonu adına tescil edilir. Türkiye Varlık Fonu, bu madde kapsamındaki tescil işlemleri ile sınırlı olmak üzere tüzel kişiliği haiz addolunur.
Denetim	**Denetim**
MADDE 6- (1) Şirketin ve Türkiye Varlık Fonunun finansal tabloları bağımsız denetime tabidir. Şirket, Türkiye Varlık Fonu ve bu madde çerçevesinde kurulacak veya pay sahibi olunacak diğer şirket ve fonların bu madde kapsamındaki denetimi 3/12/2010 tarihli ve 6085 sayılı Sayıştay Kanununa tabi değildir.	**MADDE 6-** (1) Şirket, Şirket tarafından kurulacak diğer şirketler, Türkiye Varlık Fonu ve Türkiye Varlık Fonu bünyesinde kurulacak alt fonlar bağımsız denetime tabidir. Şirket, Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında kurumsal yönetim düzenlemelerine uyar.
(2) Türkiye Varlık Fonu bünyesinde kurulacak fonlar Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında bağımsız denetim ve kurumsal yönetim düzenlemelerine tabidir.	(2) Şirket, Şirket tarafından kurulacak diğer şirketler, Türkiye Varlık Fonu ve Türkiye Varlık Fonu bünyesinde kurulacak alt fonların bağımsız denetimden geçmiş yıllık mali tabloları ile faaliyetleri, Başbakan tarafından görevlendirile-

(Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Isparta Milletvekili Süreyya Sadi Bilgiç ile 14 Milletvekilinin Teklifi)	(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)
	cek sermaye piyasaları, finans, ekonomi, maliye, bankacılık, kalkınma alanlarında uzman en az üç merkezi denetim elemanı tarafından bağımsız denetim standartları çerçevesinde denetlenir. Denetim sonucunda hazırlanacak rapor her yıl haziran ayı sonuna kadar Bakanlar Kuruluna sunulur.
	(3) Şirket, Şirket tarafından kurulacak diğer şirketler, Türkiye Varlık Fonu ve Türkiye Varlık Fonu bünyesinde kurulacak alt fonların bir önceki yıla ait mali tabloları ile faaliyetleri, her yıl ekim ayında Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonu tarafından, birinci ve ikinci fıkralar kapsamında hazırlanan ve Başbakanlık tarafından gönderilen denetim raporları üzerinden görüşülerek denetlenir.
Türkiye Varlık Fonunun mal varlığının haczi ve rehni	**Türkiye Varlık Fonunun mal varlığının haczi ve rehni**
MADDE 7- (1) Türkiye Varlık Fonunun mal varlığı ile Şirketin yönettiği varlık ve haklar, Şirketin mal varlığından ayrıdır. Türkiye Varlık Fonunun mal varlığı, Türkiye Varlık Fonu hesabına olması şartıyla para ve sermaye piyasalarından finansman temin etmek dahil Türkiye Varlık Fonu ve alt fonların yapmaya yetkili olduğu faaliyetlere ilişkin iş ve işlemler haricinde teminat gösterilemez ve rehnedilemez, başka bir amaçla tasarruf edilemez, kamu alacaklarının tahsili amacı da dahil olmak üzere haczedilemez, üzerine ihtiyati tedbir konulamaz ve iflas masasına dahil edilemez. Şirketin üçüncü kişilere olan borçları ve yükümlülükleri ile Türkiye Varlık Fonunun aynı üçüncü kişilerden olan alacakları birbirlerine karşı mahsup edilemez.	**MADDE 7-** (1) Türkiye Varlık Fonunun mal varlığı ile Şirkete yönetilmek üzere devredilen varlık ve haklar, Şirketin mal varlığından ayrıdır. Türkiye Varlık Fonunun mal varlığı, Türkiye Varlık Fonu hesabına olması şartıyla para ve sermaye piyasalarından finansman temin etmek dâhil Türkiye Varlık Fonu ve alt fonların yapmaya yetkili olduğu faaliyetlere ilişkin iş ve işlemler haricinde teminat gösterilemez ve rehnedilemez, başka bir amaçla tasarruf edilemez, kamu alacaklarının tahsili amacı da dâhil olmak üzere haczedilemez, üzerine ihtiyati tedbir konulamaz ve iflas masasına dâhil edilemez. Şirketin üçüncü kişilere olan borçları ve yükümlülükleri ile Türkiye Varlık Fonunun aynı üçüncü kişilerden olan alacakları birbirlerine karşı mahsup edilemez.
Muafiyet ve istisnalar	**Muafiyet ve istisnalar**
MADDE 8- (1) Bu Kanuna göre kurulan Şirket ve Türkiye Varlık Fonu ile Şirket tarafından kurulacak şirketler ve alt fonlar gelir ve kurumlar vergisinden muaftır. Bu muafiyet, Türkiye Varlık Fonu ve Şirket kazanç ve iratları	**MADDE 8-** (1) Bu Kanuna göre kurulan Şirket ve Türkiye Varlık Fonu ile Şirket tarafından kurulacak şirketler ve alt fonlar gelir ve kurumlar vergisinden muaftır. Bu muafiyet, bunların kazanç ve iratları üzerinden 31/12/1960 tarihli ve

(Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Isparta Milletvekili Süreyya Sadi Bilgiç ile 14 Milletvekilinin Teklifi)	(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)
üzerinden 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu uyarınca yapılacak vergi kesintilerini de kapsar.	193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu uyarınca yapılacak vergi kesintilerini de kapsar.
(2) Şirket ve Türkiye Varlık Fonu, elektrik ve havagazı tüketim vergisi ve yangın sigortası vergisi hariç olmak üzere 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu gereğince alınan vergi, harç, katılma payı ile tasdik ücretlerinden, sahip olduğu taşınmazlar dolayısıyla emlak vergisinden, satın alınan ve satılan taşınmazlar ile ilgili olarak tapu ve kadastro döner sermaye bedellerinden ve her türlü dava ve icra işlemlerinde teminat yatırma mükellefiyetlerinden muaftır.	(2) Şirket ve Türkiye Varlık Fonu ile Şirket tarafından kurulacak şirketler ve alt fonlar, elektrik ve havagazı tüketim vergisi ve yangın sigortası vergisi hariç olmak üzere 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu gereğince alınan vergi, harç, katılma payı ile tasdik ücretlerinden, sahip olduğu taşınmazlar dolayısıyla emlak vergisinden, satın alınan ve satılan taşınmazlar ile ilgili olarak tapu ve kadastro döner sermaye bedellerinden ve her türlü dava ve icra işlemlerinde teminat yatırma mükellefiyetlerinden muaftır.
(3) Şirket ve Türkiye Varlık Fonunun kuruluş ve tescil işlemleri ile esas sözleşmesinin tescil ve ilan işlemleri de dahil olmak üzere faaliyetleri kapsamında gerçekleştirdikleri işlemlerle ilgili düzenlenen tüm kağıtlar damga vergisinden, tüm iş ve işlemleri her türlü harçtan, her ne nam adı altında olursa olsun nakden veya hesaben banka ve sigorta muameleleri vergisi mükelleflerine ödedikleri tutarlar ile her ne nam adı altında olursa olsun nakden veya hesaben lehe aldıkları paralar banka ve sigorta muameleleri vergisinden, her türlü kredi kullanımları işlemleri kaynak kullanımını destekleme fonundan istisnadır.	(3) Şirket ve Türkiye Varlık Fonu ile Şirket tarafından kurulacak şirketler ve alt fonların kuruluş ve tescil işlemleri ile esas sözleşmesinin tescil ve ilan işlemleri de dâhil olmak üzere faaliyetleri kapsamında gerçekleştirdikleri işlemlerle ilgili düzenlenen tüm kâğıtlar damga vergisinden, tüm iş ve işlemleri her türlü harçtan, her ne nam adı altında olursa olsun nakden veya hesaben banka ve sigorta muameleleri vergisi mükelleflerine ödedikleri tutarlar ile her ne nam adı altında olursa olsun nakden veya hesaben lehe aldıkları paralar banka ve sigorta muameleleri vergisinden, her türlü kredi kullanımları işlemleri kaynak kullanımını destekleme fonundan istisnadır.
(4) Şirket ile bağlı ortaklıkları ve iştirakleri ile Türkiye Varlık Fonu ve alt fonları, kamu iktisadi teşebbüsleri de dâhil, sermayesinin yarısından fazlası kamuya ait olan veya özel kanunla kurulan kamu kurum, kuruluş ve ortaklıklarına uygulanan mevzuat, uygulama ve kısıtlamalara tabi değildir.	(4) Şirket ve Türkiye Varlık Fonu ile Şirket tarafından kurulacak şirketler ve alt fonlar, kamu iktisadi teşebbüsleri de dâhil, sermayesinin yarısından fazlası kamuya ait olan veya özel kanunla kurulan kamu kurum, kuruluş ve ortaklıklarına uygulanan mevzuat, uygulama ve kısıtlamalara tabi değildir.
(5) 6362 sayılı Kanun ile bu Kanun uyarınca yürürlüğe konulan ikincil mevzuat, 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına	(5) 3/12/2010 tarihli ve 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, 6362 sayılı Kanun ile bu Kanun uyarınca yürürlüğe konulan ikincil mevzuat, 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi

(Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Isparta Milletvekili Süreyya Sadi Bilgiç ile 14 Milletvekilinin Teklifi)

Dair Kanun Hükmünde Kararname, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 4/7/2001 tarihli ve 631 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal Haklarında Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 18/5/1994 tarihli ve 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu, 2/4/1987 tarihli ve 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanunu, 9/11/1983 tarihli ve 2946 sayılı Kamu Konutları Kanunu, 2/1/1961 tarihli ve 195 sayılı Basın İlân Kurumu Teşkiline Dair Kanun, 7/12/1994 tarihli ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun, 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun ile bunların ek ve değişikliklerine ilişkin hükümler Türkiye Varlık Fonu ve Şirket ile Şirket tarafından kurulan diğer şirketler hakkında uygulanmaz. Kamu kurum ve kuruluşlarına personel alınmasına dair ilgili mevzuat hükümleri Şirket tarafından istihdam edilecek personel hakkında uygulanmaz.

(6) Şirket tarafından kurulacak varlık kiralama şirketleri 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 7/A maddesi çerçevesinde kurulan varlık kiralama şirketlerine tanınan tüm hak, istisna, indirim ve muafiyetlerden yararlanır. Bu madde uyarınca kurulan varlık kiralama şirketleri, ihraç etmiş oldukları menkul

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ve 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 4/7/2001 tarihli ve 631 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal Haklarında Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 18/5/1994 tarihli ve 527 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri ile İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname, 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu, 2/4/1987 tarihli ve 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanunu, 9/11/1983 tarihli ve 2946 sayılı Kamu Konutları Kanunu, 2/1/1961 tarihli ve 195 sayılı Basın-İlân Kurumu Teşkiline Dair Kanun, 7/12/1994 tarihli ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun, 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun ile bunların ek ve değişikliklerine ilişkin hükümler Türkiye Varlık Fonu ve Şirket ile alt fonlar ve Şirket tarafından kurulan diğer şirketler hakkında uygulanmaz. Kamu kurum ve kuruluşlarına personel alınmasına dair ilgili mevzuat hükümleri Şirket tarafından istihdam edilecek personel hakkında uygulanmaz.

(6) Şirket tarafından kurulacak varlık kiralama şirketleri 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin

(Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Isparta Milletvekili Süreyya Sadi Bilgiç ile 14 Milletvekilinin Teklifi)	(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)
kıymetlere ilişkin, ihraççıların tabi olduğu Borsa İstanbul Anonim Şirketine ödenmesi gereken kayıt ücreti ve kotasyon ücretinden muaftır.	Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 7/A maddesi çerçevesinde kurulan varlık kiralama şirketlerine tanınan tüm hak, istisna, indirim ve muafiyetlerden yararlanır. Bu madde uyarınca kurulan varlık kiralama şirketleri, ihraç etmiş oldukları menkul kıymetlere ilişkin, ihraççıların tabi olduğu Borsa İstanbul Anonim Şirketine ödenmesi gereken kayıt ücreti ve kotasyon ücretinden muaftır.
MADDE 9- 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 17 nci maddesinin 4 numaralı fıkrasına (ı) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (i) bendi eklenmiştir. "i) Varlık ve hakların, Türkiye Varlık Yönetimi Anonim Şirketine devri ile bu varlık ve hakların Türkiye Varlık Yönetimi Anonim Şirketi tarafından yönetilmesi suretiyle yapılan teslim ve hizmetler, Bu bent kapsamda istisna edilen işlemler bakımından, 30 uncu maddesinin (a) bendi hükmü uygulanmaz."	**MADDE 9-** 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 17 nci maddesinin 4 numaralı fıkrasına (ı) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (i) bendi eklenmiştir. "i) Varlık ve hakların, Türkiye Varlık Fonu ve alt fonlara devri ile bu varlık ve hakların Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketi tarafından yönetilmesi suretiyle yapılan teslim ve hizmetler, Bu bent kapsamında istisna edilen işlemler bakımından, 30 uncu maddenin birinci fıkrasının (a) bendi hükmü uygulanmaz."
MADDE 10- 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin onuncu fıkrasına "Kamu mevduat bankaları ile özel yatırım ve kalkınma bankaları" ibaresinden sonra gelmek üzere ", Türkiye Varlık Yönetimi Anonim Şirketi ve Türkiye Varlık Fonu ile bunların finansman temini amacı ile kuracakları fon ve şirketler" ibaresi eklenmiştir.	**MADDE 10-** 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin onuncu fıkrasına "Kamu mevduat bankaları ile özel yatırım ve kalkınma bankaları" ibaresinden sonra gelmek üzere ", Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketi ve Türkiye Varlık Fonu ile bunların finansman temini amacı ile kuracakları fon ve şirketler" ibaresi eklenmiştir.
MADDE 11- 4749 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin dördüncü fıkrasının ikinci cümlesine "Kamu bankaları," ibaresinden sonra gelmek üzere "Türkiye Varlık Yönetimi Anonim Şirketi ve Türkiye Varlık Fonu ile bunların finansman temini amacı ile kuracakları fon ve şirketler," ibaresi eklenmiştir.	**MADDE 11-** 4749 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin dördüncü fıkrasının ikinci cümlesine "Kamu bankaları," ibaresinden sonra gelmek üzere "Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketi ve Türkiye Varlık Fonu ile bunların finansman temini amacı ile kuracakları fon ve şirketler," ibaresi eklenmiştir.
MADDE 12- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	**MADDE 12-** Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.
MADDE 13- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.	**MADDE 13-** Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TBMM Basımevi - 2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ	YASAMA YILI
26	1

SIRA SAYISI: 416

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyetinde Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin Kurulmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/744) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda "http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic" internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER **Sayfa**

- **1/744 Esas Numaralı Tasarının**
  - TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4
  - Gerekçesi 4
- **Dışişleri Komisyonu Raporu** 5
- **Muhalefet Şerhi** 7
- **Tasarı Metni** 8
- **Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin** 8
- **Anlaşma Metni** 9

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü *13/7/2016*
Sayı: 31853594-101-1321-2920

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 4/7/2016 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyetinde Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin Kurulmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Binali Yıldırım
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/744)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu

GEREKÇE

"Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti'nde Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin Kurulmasına Dair Anlaşma" 30 Haziran 2016 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

Anlaşma kapsamında, İstanbul'da, Türkiye ve Japonya arasındaki stratejik ortaklığın, eğitim, kültür, bilim ve teknoloji alanlarındaki somut tezahürünü teşkil edecek ve iki ülke arasındaki güçlü işbirliğinin gelecek kuşaklara aktarılmasında önemli bir rol oynayacak "Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin kurulması öngörülmektedir.

Türkiye ve Japonya'nın destek ve katkılarıyla hayata geçirilecek üniversitenin Türk ve Japon öğrenciler başta olmak üzere tüm dünyadan başarılı gençleri çekebilecek bir mükemmeliyet merkezi olması, bilim ve teknoloji alanında üstün nitelikli uzman ve araştırmacılar yetiştirmesi hedeflenmektedir. Bu amaçla üniversitede Türkiye, Japonya ve üçüncü ülkelerden önde gelen akademisyenlerin görev yapması, öğrenci ve öğretim üyelerinin ileri teknoloji imkanlarından yararlanması ve özel sektörle çok yönlü ve etkin işbirliği yapılması öngörülmektedir.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu *18/8/2016*
Esas No: 1/744
Karar No: 380

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 13/7/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan ve Başkanlıkça 19/7/2016 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonuna havale edilen "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyetinde Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin Kurulmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 26'ncı Yasama Dönemi 17/8/2016 tarihli 32'nci toplantısında Dışişleri Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Tasarı ile; Türkiye ve Japonya arasında eğitim, bilim ve teknoloji alanlarında iş birliğini geliştirme hedefi doğrultusunda İstanbul'da Türk- Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin kurulmasını teminen imzalanan Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde Hükümet temsilcileri tarafından;

Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin ilk olarak Seul'de düzenlenen G20 zirvesi sırasında başbakanlar düzeyinde gerçekleştirilen görüşmede gündeme geldiği,

Söz konusu önerinin 3 Mayıs 2013 tarihinde Ankara'da kabul edilen Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya Arasında Stratejik Ortaklık Kurulmasına İlişkin Ortak Bildiri ve 7 Ocak 2014 tarihinde Tokyo'da imzalanan Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin Kurulmasına Dair İşbirliği Muhtırasıyla yazılı mutabakata dönüştürülerek somutlaştırıldığı,

Bu doğrultuda projenin yürütülmesi ve üniversitenin münhasıran akademik esaslarının belirlenmesi için Türk ve Japon tarafında akademik komiteler oluşturulduğu,

Üniversitenin ülkemizin bilim ve teknoloji alanındaki vizyonu ve ihtiyaçları doğrultusunda Japonya'nın teknik bilgi, birikim ve entelektüel desteğinden yararlanmak suretiyle, dünyanın önde gelen eğitim ve araştırma kurumlarından biri olmasının hedeflendiği,

Bu çerçevede, özellikle lisansüstü düzeyinde enerji, nanoteknoloji, biyomedikal, uzay teknolojileri gibi disiplinler arası çalışmaların yapılacağı; enstitülerin yanı sıra lisans düzeyinde nükleer bilim ve reaktör mühendisliği, mimarlık, inşaat, deprem mühendisliği ve sosyal bilimler alanlarında da eğitim verilmesinin öngörüldüğü,

30 Haziran 2016 tarihinde imzalanan Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için Japonya tarafında parlamento onayının gerekmediği; ülkemizdeki onay sürecinin tamamlanmasının ardından Anlaşmanın yürürlüğe gireceği,

Anlaşmanın Türkiye ile Japonya arasında tarihten gelen ilişkilerin ve iş birliğinin akademik alanda daha da derinleştirilmesi amacıyla imzalandığı,

Anlaşma doğrultusunda Türkiye ve Japonya'nın destek ve katkılarıyla kurulacak üniversitenin özellikle bilim ve teknoloji alanında Türk ve Japon öğrenciler başta olmak üzere tüm dünyadan başarılı gençleri çekebileceği, Üniversitenin dünyanın önde gelen akademisyenlerinin görev yapacağı ve araştırmalar yürüteceği bir mükemmeliyet merkezi olmasının, üstün nitelikli uzman ve araştırmacılar yetiştirilmesinin amaçlandığı,

ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy çokluğu ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Rize Milletvekili Hasan Karal, Aksaray Milletvekili Mustafa Serdengeçti, Karaman Milletvekili Recep Şeker ve Samsun Milletvekili Hasan Basri Kurt Tasarı ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Kâtip
Taha Özhan	*Cemalettin Kani Torun*	*Hasan Basri Kurt*
Malatya	Bursa	Samsun
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
Talip Küçükcan	*Mustafa Serdengeçti*	*Öztürk Yılmaz*
Adana	Aksaray	Ardahan
	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhi ektedir)
Üye	Üye	Üye
Ahmet Akın	*Hişyar Özsoy*	*Fevzi Şanverdi*
Balıkesir	Bingöl	Hatay
(Muhalefet şerhim ektedir)		
Üye	Üye	Üye
Serkan Topal	*Eren Erdem*	*Ekmeleddin Mehmet İhsanoğlu*
Hatay	İstanbul	İstanbul
(Muhalefet şerhimiz ektedir)	(Muhalefet şerhimiz ektedir)	
Üye	Üye	Üye
Ravza Kavakcı Kan	*Oğuz Kaan Salıcı*	*Haydar Ali Yıldız*
İstanbul	İstanbul	İstanbul
	(Muhalefet şerhimiz ektedir)	
Üye	Üye	Üye
Recep Şeker	*Hasan Karal*	*Halil Özcan*
Karaman	Rize	Şanlıurfa
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)	

MUHALEFET ŞERHİ

17.08.2016 tarihinde Dışişleri Komisyonu'nda görüşülen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyetinde Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin Kurulmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı'yla ilgili görüşümüz aşağıda sunulmuştur:

Söz konusu anlaşmanın ülkemizin eğitim / öğretim alanına katkı sağlayacağı ve Türkiye – Japonya ilişkilerini geliştireceği açıktır. Ancak, kurulacak üniversitenin daha donanımlı mezunlar vermesi ve daha etkin faaliyet gösterebilmesi için önerilerimizi (ilgili tarihteki Komisyon toplantısında Komisyon Başkanı tarafından da işaret edildiği üzere) muhalefet şerhi biçiminde iletiyoruz.

Anlaşma'nın "DİL ÖĞRETİMİ" başlıklı 4. maddesinde Türk – Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesi'nin (TJÜ) eğitim dilinin İngilizce olacağı, Türkçe ve Japonca'nın da seçmeli ders olarak sağlanacağı ifade edilmektedir. Bu durum, okulun Japon öğrencilerin Türkçe, Türk öğrencilerin de Japonca öğrenmeden okuldan mezun olmalarına neden olabilecektir. Bu nedenle, okula kayıtlı Türk öğrencilerin zorunlu hazırlık sınıfında yeterli süre içinde Japonca öğrenmeleri ve öğretim süresi boyunca zorunlu Japonca dersleri almalarının; Japon öğrencilerin de aynı şekilde Türkçe öğrenerek okuldan mezun olmalarının sağlanmasının doğru olacağını düşünüyoruz.

Ayrıca, Anlaşma'nın 5, 8 ve 10. maddeleri uyarınca TJÜ'nün en yüksek karar verme ve denetim organı olarak tanımlanan 11 üyeli TJÜ Konseyi'nin altı üyesinin, Konsey tarafından önerilecek isimler arasından Konsey'in asli üyesi olan üniversite rektörünün ve mütevelli heyeti başkanının atamaları Türkiye Cumhuriyet Cumhurbaşkanı tarafından yapılacaktır. TJÜ'nün yürürlükteki yüksek öğretim kanunlarından muaf olması, TJÜ yönetiminin Türkiye'deki diğer üniversitelerden farklı bir şekilde oluşturulması ve akademik personelin yönetimde söz sahibi olmaması düşündürücüdür. Bu nedenle, üniversite yönetiminin demokratik kurallara göre belirlenmesinin söz konusu kurumun işleyişi ve etkinliği açısından daha doğru olacağını değerlendiriyoruz.

Öztürk Yılmaz
Ardahan

Oğuz Kaan Salıcı
İstanbul

Ahmet Akın
Balıkesir

Eren Erdem
İstanbul

Serkan Topal
Hatay

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN	DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE JAPONYA HÜKÜMETİ ARASINDA TÜRKİYE CUMHURİYETİNDE TÜRK-JAPON BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİNİN KURULMASINA DAİR ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞU HAKKINDA KANUN TASARISI	**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE JAPONYA HÜKÜMETİ ARASINDA TÜRKİYE CUMHURİYETİNDE TÜRK-JAPON BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİNİN KURULMASINA DAİR ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞU HAKKINDA KANUN TASARISI**
MADDE 1- (1) 30 Haziran 2016 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti'nde Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin Kurulmasına Dair Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.	**MADDE 1-** Tasarının 1'inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	**MADDE 2-** Tasarının 2'nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.	**MADDE 3-** Tasarının 3'üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Binali Yıldırım
Başbakan

Başbakan Yardımcısı	Başbakan Yardımcısı	Başbakan Yardımcısı
N. Canikli	*M. Şimşek*	*N. Kurtulmuş*
Başbakan Yardımcısı	Başbakan Yardımcısı	Adalet Bakanı
Y. T. Türkeş	*V. Kaynak*	*B. Bozdağ*
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı	Avrupa Birliği Bakanı	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı
F. B. Sayan Kaya	*Ö. Çelik*	*F. Özlü*
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı	Çevre ve Şehircilik Bakanı	Dışişleri Bakanı
S. Soylu	*M. Özhaseki*	*M. Çavuşoğlu*
Ekonomi Bakanı	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı	Gençlik ve Spor Bakanı
N. Zeybekci	*B. Albayrak*	*A. Ç. Kılıç*
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı	Gümrük ve Ticaret Bakanı	İçişleri Bakanı
F. Çelik	*B. Tüfenkci*	*E. Ala*
Kalkınma Bakanı	Kültür ve Turizm Bakanı	Maliye Bakanı
L. Elvan	*N. Avcı*	*N. Ağbal*
Millî Eğitim Bakanı	Millî Savunma Bakanı	Orman ve Su İşleri Bakanı
İ. Yılmaz	*F. Işık*	*V. Eroğlu*

Sağlık Bakanı	Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı
R. Akdağ	*A. Arslan*

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
JAPONYA HÜKÜMETİ
ARASINDA
TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NDE
TÜRK-JAPON BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİNİN
KURULMASINA DAİR
ANLAŞMA

GİRİŞ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti (bundan böyle "Taraflar" olarak anılacaktır);

3 Mayıs 2013 tarihinde imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya arasında Stratejik Ortaklık Kurulmasına İlişkin Ortak Bildiri"yi ve 7 Ocak 2014 tarihinde imzalanan "Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin Kurulmasına Dair İşbirliği Muhtırası"nı anımsayarak,

Bilimsel ve teknolojik işbirliğinin daha fazla teşvik edilmesi ümidiyle ve aynı zamanda iki ülke arasındaki akademik değişimleri ilerletecek yeni bir kurum teşkil ederek ve

Akademik ve araştırma mükemmeliyeti bakımından bir merkez sağlamayı amaçlayarak,

Aşağıdaki hususlar üzerinde mutabık kalmışlardır:

MADDE 1
TÜRK-JAPON BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ'NİN KURULMASI

Taraflar, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin mülkiyeti ve Taraflar arasında ortaklık esaslarına dayanarak Türkiye Cumhuriyeti'nin İstanbul şehrinde bir Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesi (bundan böyle " TJÜ" olarak anılacaktır) kurarlar. TJÜ, bu Anlaşma tarafından tanımlanan ve bu Anlaşma'ya dayalı bir devlet üniversitesidir. TJÜ, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edilecek Kanun (bundan böyle "Kanun" olarak anılacaktır) ile kurulacak ve yürürlükteki yükseköğretim kanunlarından muaf olacaktır.

MADDE 2
BU ANLAŞMA KAPSAMINDA İŞBİRLİĞİ

A. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti:

i. TJÜ'nün kurulması için gerekli arazi, bina ve altyapıyı sağlar ve

ii. Bu maddenin B fıkrasında öngörülen, Japon Hükümeti tarafından sağlanan katkılar hariç, TJÜ'nün diğer tüm giderlerini karşılar.

B. Japon Hükümeti, Japonya'nın ilgili mevzuat ve bütçe ödeneklerine tabi olarak, aşağıdaki hususları gerçekleştirme konusunda her türlü çabayı sarf eder:

i. TJÜ ile ilişkili laboratuvar malzemelerinin temin edilmesi veya temin edilmesinin sağlanması;

ii. TJÜ'nün okul binası inşaatı için yardım sağlanması veya yardım sağlanmasının temin edilmesi;

iii. Japon üniversitelerinden oluşan, teknik bilgi, entelektüel destek ve müfredata ilişkin tavsiye verecek bir konsorsiyum oluşturulması ve TJÜ'nün işe alım usullerine tabi olarak, TJÜ için Japon akademik personel aday gösterilmesi;

iv. TJÜ bünyesindeki Japon Kültür ve Dil Merkezi'nin desteklenmesi ve

v. TJÜ öğrencilerine Japonya'da öğrenim görme fırsatının sağlanması.

C. Japon Hükümetinin yukarıdaki B fıkrası uyarınca katkılarda bulunması durumunda, hibe şeklindeki katkı bu Anlaşma'nın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on yıl içinde yapılacaktır.

MADDE 3
DİPLOMALAR VE SERTİFİKALAR

TJÜ; lisans, yüksek lisans ve doktora düzeylerinde Türkiye Cumhuriyeti'nin akademik derece ve sertifikalarını verir. Müfredat ve bölümler Taraflarca tanınır.

TJÜ, mümkün olduğunda, Japon üniversiteleri ile birlikte, başarıyla mezun olanlara çift diploma ve/veya ortak diploma vermeyi değerlendirir.

MADDE 4
DİL ÖĞRETİMİ

TJÜ'nün öğretim dili İngilizcedir.

TJÜ, tüm öğrencilere bölümlerinin müfredatında bulunan derslerin yanı sıra Türkçe ve Japonca seçmeli dil kursları sağlar.

TJÜ'ye kabul edilen öğrenciler İngilizce dilinde değerlendirme sınavına tabi tutulur ve bu sınavda veya uluslararası alanda kabul görmüş herhangi bir sınavda tespit edilen dil yeterliğine uygun bir şekilde, ya bir hazırlık sınıfına ya da doğrudan lisans veya yüksek lisans öğretiminin birinci sınıfına kaydedilir.

MADDE 5
KONSEY

TJÜ Konseyi (bundan böyle "Konsey" olarak anılacaktır) TJÜ'nün en yüksek karar verme ve denetim organı olarak oluşturulur.

Konsey, altısı Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı tarafından ve dördü Japon Hükümeti tarafından atanacak şekilde toplam on bir üyeden oluşur. Konsey Üyeleri, yeniden atanmaları da mümkün olarak, atanma tarihinden itibaren dört yıl boyunca görev yapar. TJÜ Rektörü, Konsey'in asil üyesi olarak Konsey'in oturumlarına katılır.

Konsey, TJÜ'ye yönelik tüm akademik, mali ve idari konularla ilgili iç düzenlemeleri yapma ve bu düzenlemelerin uygulanması konusunda tam yetki ve sorumluluğa sahiptir. Konsey, Türkiye Cumhuriyeti'nin bilim ve teknoloji politikaları doğrultusunda TJÜ'nün misyon ve vizyonunu belirler.

Konsey, TJÜ öğrenci kabul kuralları ve politikalarını dünyanın önde gelen üniversitelerindeki akademik ölçütlere benzer şekilde belirler.

MADDE 6
KURULUŞ HAZIRLIK OFİSİ

TJÜ Kuruluş Hazırlık Ofisi (bundan böyle "Kuruluş Hazırlık Ofisi" olarak anılacaktır) oluşturulur.

Türk ve Japon yetkili ve uzmanlarından oluşan Kuruluş Hazırlık Ofisi, Konsey kuruluncaya kadar, taslak planlama ile istihdam, organizasyon, tedarik ve diğer idari konularıyla ilgili koordinasyon da dâhil olmak üzere, gerekli ön hazırlığı uygulama sorumluluğuna sahiptir.

Konsey kurulduktan sonra, Kuruluş Hazırlık Ofisi görevini TJÜ İdari Ofisi'ne devreder.

MADDE 7
AKADEMİK YAPI

TJÜ; lisansüstü seviyesinden başlayarak, Fakülte, Bölüm, Enstitü ve kurulacak diğer birimlerden oluşur. Bu Anlaşma'nın imzalandığı tarih itibariyle TJÜ'nün organizasyon şeması, bu Anlaşma'nın imzalandığı tarihte diplomatik yollardan teati edilir.

Konsey, TJÜ'de yeni Fakülte, Bölüm, Enstitü ve başka birimler açma yetkisine sahiptir.

Konsey, TJÜ'de mevcut herhangi bir birimi kapatma konusunda tam yetkiye sahiptir.

Konsey; akademik işlerden sorumlu Rektör Yardımcısı, Rektör Yardımcıları, Bölüm başkanları veya diğer akademik, idari birim yöneticilerini atama konusunda tam yetkiye sahiptir.

MADDE 8
REKTÖR

TJÜ Rektörü, Konsey tarafından önerilen adaylar arasından, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı tarafından atanır.

TJÜ Rektörü, atanma tarihinden itibaren dört yıl süreyle görev yapar ve tekrar atanması mümkündür.

TJÜ Rektör adayları, Konsey tarafından belirlenir. Rektör adaylarının belirlenmesi süreci geçici bir akademik arama komisyonu marifetiyle yapılır.

TJÜ Rektörü, TJÜ'nün en üst düzey yöneticisidir ve Kanuna ve Konsey'in ihdas ettiği düzenlemelere uygun olarak görevlerini ifa eder.

MADDE 9
ULUSLARARASI DANIŞMA KURULU

Uluslararası Danışma Kurulu (Bundan böyle "Kurul" olarak anılacaktır), akademik ve stratejik konularda ve diğer tüm önemli hususlarda Konsey'e tavsiyelerde bulunmak üzere kurulur. Kurul üyeleri, akademik ve diğer alanlarda donanıma sahip olan seçkin şahsiyetler arasından Konsey tarafından atanır.

4

MADDE 10
TJÜ VAKFI

TJÜ Vakfı (bundan böyle "TJÜV" olarak anılacaktır), TJÜ'nün resmi bütçesine katkı sağlamak üzere, çeşitli gelir getirici mekanizmalarla TJÜ'nün devamlı gelişimini desteklemek için kurulur. TJÜV, Türkiye Cumhuriyeti mevzuatında kamuya yararlı kuruluş statüsüne sahiptir. TJÜV, kendi Mütevelli Heyeti tarafından yönetilir. Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı, TJÜV Mütevelli Heyeti Başkanını atar. TJÜV Mütevelli Heyeti Başkanı, TJÜV Mütevelli Heyeti üyeleri arasından bir TJÜV Mütevelli Heyeti Başkan Yardımcısı atar.

MADDE 11
TJÜ VE ÖZEL SEKTÖR ARASINDA ORTAKLIK

Taraflar, Türkiye Cumhuriyeti'nde ve Japonya'da TJÜ ve özel sektör ortaklığını teşvik eder. Bu bağlamda, Taraflar TJÜ için özel sektörden yapılacak gönüllü katkıları teşvik etmek amacıyla gerekli çabayı gösterir.

MADDE 12
İSTİHDAM

TJÜ'deki tüm çalışanlar sözleşmeye bağlı olarak istihdam edilir. Maaş ve tazminat ile ilgili kurallar ve düzenlemeler, diğer uluslararası önde gelen üniversitelerin standartlarıyla rekabet edecek şekilde Konsey tarafından belirlenir.

İş sözleşmelerinin azami süresi ve türleri Konsey tarafından belirlenir ve bu yetki Konsey tarafından Rektöre kullandırılabilir.

Rektör ve diğer tüm TJÜ yönetimi, öğretim üyeleri, araştırmacılar ve personel için herhangi bir vatandaşlık kısıtlaması olamaz.

MADDE 13
UNVANLAR

Profesör, Doçent, Yardımcı Doçent, Okutman ve Asistan gibi akademik unvanların verilmesine ilişkin kurallar, düzenlemeler ve esaslar Konsey onayına tabi olarak yalnızca TJÜ'nün Akademik Yönetimi tarafından belirlenir. TJÜ tarafından verilen akademik unvanlar, Taraflarca Türkiye Cumhuriyeti'nde ve Japonya'da esas olarak aynı statü şeklinde tanınır.

5

MADDE 14
DİĞER TESİSLER

TJÜ'nün, TJÜ Kampüsü içinde veya başka bir yerde yönetim, öğretim üyeleri, araştırmacılar, öğrenciler ve personel için barınma ve yurt tesislerine sahip olmasına izin verilir. Bu tesisler özel mülkiyet konusu olmaz ve sadece TJÜ ile ilişiğinin devamı süresince kullanılabilir.

TJÜ Kampüs içinde yönetim, öğretim üyeleri, araştırmacılar, öğrenciler, personel ve aileleri için spor, konferans, eğlence ve diğer sosyal/kültürel tesislere ve alışveriş ihtiyaçları için ticari işletmelere sahip olur.

Öncelikle TJÜ yönetiminin, öğretim üyelerinin, araştırmacıların, öğrencilerin ve personelinin çocuklarının eğitim ihtiyaçlarına hizmet etmek üzere, TJÜ Kampüsünde okul öncesi eğitimden liseye kadar bir okul tesisi kurulur. Okul, eğitim dili İngilizce olan özel okul statüsünü haiz olacaktır ve fazla kapasitesi olması halinde başka öğrencileri kabul edebilir.

TJÜ'nün, üniversite-endüstri işbirliğini kolaylaştırması ve öğretim üyelerinin, araştırmacıların ve öğrencilerin ileri teknoloji iş kurma araçlarına sahip olabilmesi için TJÜ Kampüsü içinde veya dışında bir teknopark ve işletme kurulum tesislerine sahip olmasına izin verilir.

Bu maddede öngörülenler de dâhil ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere, tesislerin geliştirme maliyeti, TJÜ ve/veya Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından karşılanır.

MADDE 15
YÜRÜRLÜK VE SONA ERDİRME

Bu Anlaşma, Tarafların Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi için gerekli iç hukuk işlemlerinin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girer.

Bu Anlaşma on yıl süreyle yürürlükte kalır ve Taraflardan herhangi biri bu Anlaşma'yı sona erdirme niyetini, yürürlük süresi dolmadan en geç altı ay önce karşı tarafa diplomatik yollardan yazılı olarak bildirmediği sürece beş yıllık süreler için kendiliğinden uzar.

Bir Taraf bu Anlaşma'nın hükümlerine uymadığında ve Taraflar sorunu 16. madde uyarınca istişareler yoluyla çözemediği takdirde, Taraflardan herhangi biri diplomatik yollardan altı aylık yazılı bildirimde bulunmak suretiyle herhangi bir zamanda bu Anlaşma'yı sona erdirebilir.

MADDE 16
İHTİLAFLARIN ÇÖZÜMÜ

Taraflar arasında bu Anlaşma'nın yorumlanmasından veya uygulanmasından doğabilecek uyuşmazlıklar diplomatik yollardan dostane müzakereler yoluyla çözüme kavuşturulur.

MADDE 17
DEĞİŞİKLİK

Bu Anlaşma'ya ilişkin her türlü değişiklik, Tarafların karşılıklı rızasıyla ön istişareleri takiben yazılı olarak yapılır.

Değişiklikler bu Anlaşma'nın 15. maddesinin birinci cümlesinde belirtilen yöntemle yürürlüğe girer.

Ankara'da, 30 Haziran 2016 tarihinde iki nüsha olarak Türkçe, Japonca ve İngilizce dillerinde, tüm metinler eşit derecede geçerli olmak üzere imzalanmıştır. Yorum farklılıkları olması halinde İngilizce metin esas alınır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ADINA:

Yusuf TEKİN

Milli Eğitim Bakanlığı Müsteşarı

JAPONYA HÜKÜMETİ ADINA:

Hiroshi OKA

Japonya Büyükelçisi

TBMM Basımevi - 2016

Türkiye Büyük Millet Meclisi (S. Sayısı: 416)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ	YASAMA YILI
26	1

SIRA SAYISI: 414

Türkiye Cumhuriyeti ile İsrail Devleti Arasında Tazminata İlişkin Usul Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/754) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda "http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic" internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

- **1/754 Esas Numaralı Tasarının**
  - TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı **4**
  - Gerekçesi **4**
- **Dışişleri Komisyonu Raporu** **6**
- **Muhalefet Şerhleri** **9**
- **Tasarı Metni** **13**
- **Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin** **13**
- **Anlaşma Metni** **14**

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü *16/8/2016*
Sayı: 31853594-101-1312-3331

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 28/6/2016 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti ile İsrail Devleti Arasında Tazminata İlişkin Usul Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Binali Yıldırım
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYON (1/754)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu

GEREKÇE

Bilindiği üzere, İsrail birliklerinin 31 Mayıs 2010 tarihinde Gazze halkına yardım malzemesi götüren Mavi Marmara gemisine yönelik gerçekleştirdikleri saldırı sonrası, ülkemizin İsrail ile ikili diplomatik ilişkilerinin düzeyi düşürülmüş ve bu ülke ile diğer alanlarda yürütülen bazı işbirliği faaliyetleri de askıya alınmıştır. Türkiye, İsrail ile ikili ilişkilerin normalleşmesi için aşağıdaki şartların yerine getirilmesinin zorunlu olduğunu bildirmiştir:

a) İsrail Devletinin can kaybı ve yaralanmalara yol açan fiillerinden dolayı özür dilemesi,

b) Saldırıda hayatlarını kaybedenlerin yakınlarına, mağduriyetleri nedeniyle belli bir bedel ödenmesi,

c) Gazze halkına yönelik sürdürülen yaptırımların hafifletilerek Gazze'deki insani koşulların iyileştirilmesine imkân tanınması.

Saldırı sonrası ilişkilerin eski düzeyine getirilmesi ekseninde yürütülen diplomatik faaliyetlerde de Türkiye'nin hareket noktası beyan edilen şartların yerine getirilmesi olmuştur. Nitekim 22 Mart 2013 tarihinde İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu, söz konusu tarih itibarıyla Başbakanlık görevinde bulunan Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ı telefonla arayarak, İsrail birliklerinin can kaybı ve yaralanmaya yol açan her türlü hatasından dolayı Türk halkından özür dilediklerini bildirmiş ve Sayın Cumhurbaşkanımız da bu özrü Türk halkı adına kabul etmişlerdir.

Bunun yanında Netanyahu, söz konusu görüşmede ayrıca sivil halkın kullanacağı malların Gazze'ye girişine ilişkin kısıtlamaların kaldırıldığını ve Filistin topraklarındaki insani koşulların iyileştirilmesi için birlikte çalışmaya hazır olduklarını beyan etmiştir. Yine anılan görüşmede, saldırıda hayatını kaybedenlere ödeme yapılmasını içeren bir anlaşma imzalanması hususunda da mutabakata varılmıştır.

Türkiye tarafından öne sürülen üç şarta ilişkin olarak, bu görüşme neticesinde özür dilenmesine ilişkin şart İsrail tarafından yerine getirilmiş, diğer iki şartın da yerine getirileceğine dair bir niyet beyanı alınmıştır. Fakat ilişkilerin normalleşmesi için tüm şartların yerine getirilmesi beklenmiştir.

Bahsedilen görüşmede belirlenen esaslar ışığında sürdürülen diplomatik faaliyetler sonucunda, iki ülke arasında ilişkilerin normalleşmesine dair mutabakata varılmış ve hayatlarını kaybedenlerin yakınlarına yapılacak ödemenin şartlarını düzenleyen "Türkiye Cumhuriyeti ve İsrail Devleti Arasında Tazminata İlişkin Usul Anlaşması" 28/6/2016 tarihinde imzalanmıştır.

Anlaşma uyarınca, İsrail, saldırıda hayatını kaybedenlere verilmek üzere 20 milyon ABD Doları tutarında tazminat ödemeyi kabul etmektedir. Böylelikle, normalleşme için aranan üç şarttan bir diğeri daha yerine getirilmiş olmaktadır.

Gazze'ye yönelik yaptırımların hafifletilmesi ve insani koşulların iyileştirilmesine dair üçüncü şarta ilişkin hususlar ise Türkiye ve İsrail arasında ilişkilerin normalleştirilmesine yönelik mutabakat kapsamında karşılıklı iyi niyet temelinde yürütülecektir. Buna göre, Gazze halkının temel ihtiyaçları olan su ve elektrik sorununun çözülmesi, para yardımı ve diğer her türlü sivil malzemenin girişinin önündeki engellerin kaldırılması suretiyle, İsrail'in Gazze üzerindeki yaptırımlarının hafifletilerek bölgedeki insani koşulların iyileştirilmesi amaçlanmaktadır.

28 Haziran 2016 tarihinde Anlaşmanın imzalanmasını müteakiben, 4 Temmuz 2016 tarihinde 11.000 tonluk yardım malzemesini içeren ilk sevkiyat Gazze'ye intikal etmiştir. Ayrıca, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından bir heyet, Gazze'de yürütülecek altyapı projeleri üzerinde çalışmalar yapmak üzere 10-12 Temmuz 2016 tarihleri arasında bölgede incelemelerde bulunmuştur.

Anlaşmanın onay süreçleri tamamlanmadan sağlanan bu gelişmeler, anlaşmanın Gazze halkının durumunun iyileştirilmesi bakımından getireceği kazanımların öneminin açık bir göstergesidir. Bu anlaşma ve ilişkilerin normalleşmesiyle birlikte, içme suyu ve elektrikle ilgili projelere ilaveten,

a) Gazze'de Türkiye-Filistin Dostluk Hastanesinin hizmete açılması,

b) Gazze'nin imarına yönelik diğer projelerin sırayla hayata geçirilmesi,

c) Ayrıca Batı Şeria'da kurulması öngörülen Cenin Sanayi Bölgesine ilişkin çalışmaların hızlandırılması,

mümkün olacaktır.

Anlaşmanın hayata geçmesiyle birlikte Türkiye ve İsrail arasındaki ilişkilerin normalleşmesiyle ilgili tüm şartlar karşılanmış olacaktır.

Esasen Türkiye, İsrail'in bölgedeki uluslararası hukuka aykırı eylemlerine karşı diplomatik teamüllere uygun olarak, bu ülkeyi daima uluslararası hukuk ve barış temelinde hareket etmeye davet etmiştir. İspanya'dan sürgün edilen Yahudilere Osmanlı'nın kucak açmasıyla güçlenen tarihi bağlar ve iki ülkenin bölgelerindeki stratejik konumu ikili ilişkilerin geliştirilmesi için güçlü bir zemin oluşturmaktadır. Ancak, Mavi Marmara gemisine yönelik saldırı karşısında Türkiye, uluslararası hukuktan kaynaklanan haklarını kararlılıkla savunmuştur. Aradan geçen altı yılı aşkın süre boyunca, saldırının hemen ardından deklare edilen şartlar yerine getirilmeden ilişkilerin normalleşmesi hiçbir şekilde kabul edilmemiştir. Nitekim bu kararlı politika sonucunda İsrail, saldırıdan dolayı özür dilemiş ve uzun ve çetin bir müzakere sürecinin nihayetinde kalan iki şartı da yerine getirmeyi kabul etmiştir.

İsrail'in şartları yerine getirmesine mukabil ilişkilerin normalleşmesi, hem Türkiye'nin barış ve istikrar temelli siyasetinin hem de ikili ilişkilerin stratejik açıdan taşıdığı önemin bir gereğidir. Diğer yandan ilişkilerin normalleşmesi iki ülkenin olduğu kadar Filistin'in de refah ve güvenliğine katkı sağlayacaktır. Zira Türkiye, anlaşma sonrasında Filistin Devletine ve halkına daha fazla yardım etme imkânı bulacak, ayrıca İsrail-Filistin sorununun çözümü noktasında yapıcı katkılarını farklı platformlarda sunabilecektir.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu *18/8/2016*
Esas No: 1/754
Karar No: 381

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 16/8/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan ve Başkanlıkça 17/8/2016 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen "Türkiye Cumhuriyeti ile İsrail Devleti Arasında Tazminata İlişkin Usul Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 26'ncı Yasama Dönemi 17/8/2016 tarihli 32'nci toplantısında Dışişleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Tasarı ile; Türkiye İsrail ilişkilerinin normalleştirilmesi hedefi doğrultusunda, 31 Mayıs 2010 tarihinde yaşanan konvoy (Mavi Marmara) olayı sırasında yaşamını yitirenlerin yakınlarına ödenecek tazminatı ve olaya ilişkin cezai ve hukuksal sorumluluk esaslarını düzenlemeyi teminen imzalanan Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde Hükümet temsilcileri tarafından;

Türkiye Cumhuriyeti ile İsrail Devleti arasında imzalanan tazminata ilişkin usul anlaşmasının 6 maddeden oluştuğu,

Anlaşma ile 31 Mayıs 2010 tarihinde Gazze halkına yardım malzemesi götüren Mavi Marmara gemisine yönelik gerçekleştirilen saldırı sonrası Türkiye'nin ileri sürdüğü özür dilenmesi, tazminat ödenmesi ve yaptırımların hafifletilerek Gazze'deki insani koşulların iyileştirilmesine imkân tanınması koşullarına ilişkin mutabakatın tazminata ilişkin usullerinin belirlendiği,

22 Mart 2013'te İsrail Başbakanının o zamanki Başbakanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'dan özür dilemiş olduğu, bununla ilgili basın açıklamalarının yapıldığı,

Söz konusu özür ve basın açıklaması sırasında sivil halkın kullanacağı malların Gazze'ye girişine ilişkin kısıtlamaların kaldırıldığının ve insani koşulların iyileştirilmesi için birlikte çalışılmaya hazır olunduğunun beyan edildiği ve ödeme yapılmasını içeren bir anlaşma imzalanması hususunda da mutabakata varıldığı,

O tarihten bu zamana kadar sürdürülen diplomatik faaliyetler sonucunda 28 Haziran 2016 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti ve İsrail Devleti arasında tazminata ilişkin usul anlaşmasının imzalandığı,

Bu Anlaşmayla saldırıda hayatını kaybedenlere verilmek üzere 20 milyon ABD doları tutarında tazminat ödenmesinin kabul edildiği, bu tazminatın Anlaşmanın yürürlüğe girdiği günden itibaren yirmi beş iş günü içinde yatırılacağı ve vefat eden şehitlerimizin yasal mirasçıları tarafından istenmesi halinde alınacağı,

Anlaşmanın yürürlüğe girmesi ile halen devam etmekte olan 32 tazminat ve 1 ceza davasının kendiliğinden düşmeyeceği, yargı organlarının bu davalara ilişkin nihai kararı vereceği, bu bağlamda Türkiye'de açılmış hukuk ve ceza davalarında hakimlerin Anlaşmanın 4'üncü ve 5'inci maddelerine göre bir işlem tesis edecekleri, Anlaşmanın maddi hukuktan ziyade usul hukuku hükümlerine yönelik düzenlemeler getirdiği,

Anlaşmanın ülkemizde ayrıca dava açılmasına ve yurt dışında açılmış ve açılacak davalara engel olmadığı,

Gazze'ye yönelik yaptırımların hafifletilmesi ve insani koşulların iyileştirilmesine dair üçüncü şarta ilişkin görüşmelerdeki mutabakatın da karşılıklı iyi niyet temelinde sonuçlandırıldığı,

Bu bağlamda 4 Temmuz 2016 tarihinde 11 bin tonluk yardım malzemesinin sevkiyatının yapıldığı, daha sonra Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından bir heyetin Gazze'ye giderek altyapı projeleri ve başta elektrik olmak üzere Türkiye'nin yapabilecekleri konusunda incelemelerde bulunduğu; böylece para yardımı, temel malzemeler ve her türlü sivil malzemenin girişinin sağlanmış olacağı,

Tazminata ilişkin usul anlaşmasının onaylamasıyla özür, Gazze'deki insani koşulların iyileştirilmesi ve tazminatın ödenmesi konusundaki genel mutabakatın yürürlüğe gireceği,

Türkiye'nin, bölgedeki uluslararası hukuka aykırı eylemlerine karşı İsrail'i daima uluslararası hukuk ve barış temelinde hareket etmeye davet ettiği ve buna da devam edeceği,

İlişkilerimizin normalleştirilmesini sağlayacak olan bu usul anlaşmasının ve mutabakatın diğer unsurlarının devreye girmiş olmasıyla Türkiye'nin hem bölgedeki barış ve istikrar temelli siyasetinin hareket kabiliyetine kavuşacağı hem de Filistin'in refah ve güvenliğine katkısının daha da artacağı,

ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy çokluğu ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının l'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden İstanbul Milletvekili Azmi Ekinci, Mardin Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı, Samsun Milletvekili Hasan Basri Kurt ve İstanbul Milletvekili Haydar Ali Yıldız Tasarı ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
Taha Özhan	*Cemalettin Kani Torun*	*Sena Nur Çelik*
Malatya	Bursa	Antalya
Kâtip	Üye	Üye
Hasan Basri Kurt	*Talip Küçükcan*	*Mustafa Serdengeçti*
Samsun	Adana	Aksaray
(Bu raporun özel sözcüsü)		
Üye	Üye	Üye
Öztürk Yılmaz	*Ahmet Akın*	*Hişyar Özsoy*
Ardahan	Balıkesir	Bingöl
(Muhalefet şerhimiz ektedir)	(Muhalefet şerhim ektedir)	(Muhalefet şerhimiz ektedir)
Üye	Üye	Üye
Serkan Topal	*Azmi Ekinci*	*Eren Erdem*
Hatay	İstanbul	İstanbul
(Muhalefet şerhim ektedir)	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhimiz ektedir)

Üye	Üye	Üye
Ekmeleddin Mehmet İhsanoğlu	*Ravza Kavakcı Kan*	*Oğuz Kaan Salıcı*
İstanbul	İstanbul	İstanbul
		(Muhalefet şerhimiz ektedir)
Üye	Üye	Üye
Haydar Ali Yıldız	*Recep Şeker*	*Ceyda Bölünmez Çankırı*
İstanbul	Karaman	Mardin
(Bu raporun özel sözcüsü)		(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye	Üye
Hasan Karal	*Halil Özcan*
Rize	Şanlıurfa

MUHALEFET ŞERHİ

17.08.2016 tarihinde Dışişleri Komisyonu'nda görüşülen Türkiye Cumhuriyeti ile İsrail Devleti Arasında Tazminata İlişkin Usul Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile ilgili karşı görüşümüz aşağıda sunulmuştur.

Öncelikle belirtmek isteriz ki, biz Türkiye – İsrail ilişkilerinin normalleşmesini destekliyoruz. İki ülke arasındaki ilişkilerin iyi olmasının bölgemiz için öneminin bilincindeyiz. Ancak, söz konusu anlaşma, Hükümet'in daha önce kamuoyuna taahhüt ettiği koşulları sağlamadığı gibi, kurbanların aileleri ve bu çerçevede ülkemiz için onur kırıcı hükümler içermektedir. Türkiye, hatalı olarak ilan ettiği kırmızı çizgilerden geri adım atmak zorunda kalmıştır.

Söz konusu anlaşmanın maddelerine geçmeden önce, anlaşmanın gündeme getiriliş biçiminde şüphe oluşturan unsurları kayda geçirmek isteriz. Dışişleri Komisyonu, 17.08.2016 tarihinde daha önce ilan edildiği üzere, saat 11.00'da toplanmıştır. İsrail'le yapılan anlaşma, toplantının gündeminde olmamasına rağmen, toplantının başlangıcında Komisyon Başkanı tarafından gündeme getirilmiş, anlaşma metni komisyon üyesi milletvekillerine ulaşmadığı halde anlaşmanın toplantıda görüşülmesi istenmiştir. CHP'li komisyon üyelerinin karşı çıkması üzerine, gündemdeki anlaşmalar görüşüldükten sonra komisyon toplantısına ara verilmesi ve saat 17.00'de İsrail'le yapılan anlaşmayı görüşmek üzere komisyonun tekrar toplanması kararı alınmıştır. Ülkemizin dış politikası ve kamuoyumuz için kritik önemdeki bir anlaşmanın bu şekilde gündeme getirilmesini doğru bulmuyoruz.

Dışişleri Komisyonu'nda, tartışılan anlaşma dışında, bu anlaşmanın çerçevesini oluşturan başka bir belge de olduğu ifade edilmiştir. Komisyon toplantısı sırasında, görüşülen anlaşmanın ana çerçevesini çizen bir mutabakat notu olduğu Dışişleri Bakanlığı yetkilileri tarafından da belirtilmiştir. Bu halde, TBMM'ye bu anlaşmanın ana çerçevesini oluşturan mutabakat notu başta olmak üzere, İsrail'le imzalanan tüm belgelerin sunulmadığı anlaşılmaktadır.

28 Haziran 2016 tarihinde Türkiye ile İsrail arasında imzalanan anlaşmanın gerekçesinde, Türkiye'nin İsrail'le ilişkilerini normalleştirmek için ileri sürdüğü üç şart listelenmiştir. Bu listenin "c" bendinde şu ifadeler kullanılmıştır: "c) Gazze halkına yönelik sürdürülen yaptırımların hafifletilerek Gazze'deki insani koşulların iyileştirilmesine imkan tanınması." Ancak, bilindiği üzere, Türkiye'nin İsrail'le ilişkileri normalleştirmek için ileri sürdüğü şartlar, özür, tazminat ve Gazze ablukasının kaldırılması idi. İşaret edilen "c" bendinde Gazze ablukasının kaldırılmasına ilişkin İsrail tarafından verilen herhangi bir taahhüt olmadığı gibi, *Gazze'ye yönelik yaptırımların hafifletilmesi* ve *Gazze'deki insani koşulların iyileştirilmesi* gibi son derece muğlak ifadeler yer almaktadır. Bunun anlamı, Türkiye'nin Mavi Marmara saldırısından sonra ilişkilerin normalleşmesi için ileri sürdüğü Gazze ablukası kaldırılması şartı maalesef yerine getirilmemiş oluyor.

Öte yandan, gerekçe metninde Türkiye'nin Gazze'ye para yardımı yapacağı, altyapı ve imara yönelik projeler yürüteceği, Türkiye-Filistin Dostluk Hastanesini hizmete açacağı ve Batı Şeria'da Cenin'de bir sanayi bölgesi kuracağına ilişkin ifadeler yer almakla birlikte, bütün bunların ilişkilerin normalleşmesiyle mümkün olacağı belirtmekte ve bu hususların hiç birisi anlaşmanın maddeleri arasında yer almamaktadır.

Son olarak, gerekçe metninde İsrail'in özür dilediği ve "kalan iki şartı yerine getirmeyi kabul ettiği" ifade edilmektedir. İsrail, şartlardan birisi olan Gazze ablukasını kaldırmayı kabul etmemiştir. İsrail'in kabul etmeyeceği hususları koşul olarak ortaya koyduğu sonra da "Gazze ablukası kaldırılmalı" şartını hafifletmeye ve kabul edilmiş gibi göstermeye çalışmak gerçeğe aykırı bir iddiadır ve Türkiye'nin itibarına gölge düşürmektedir.

Aynı maddede, İsrail'in Mavi Marmara saldırısında yakınlarını kaybeden ailelere tazminat olarak, Türk Hükümeti tarafından açılacak bir hesaba "ex gratia" 20 milyon ABD doları ödemeye yapacağı belirtilmektedir. Öncelikle, bu konuda yakınlarını kaybeden ailelerin rızaları alınmamıştır. Mavi Marmara saldırısında yaralanan vatandaşlarımıza tazminat ödenmeyeceği anlaşılmaktadır. 20 milyon doların nasıl belirlendiği bilinmemektedir. Bu maddede yer alan "ex gratia" ifadesi lütuf olarak yapılan, yükümlülük olmadan yapılan, mecburiyet içinde olmadan yapılan anlamına gelmektedir. Bu, Türkiye Cumhuriyeti için aşağılayıcı ve kabul etmemizin mümkün olmadığı bir ifadedir.

Anlaşmanın 4. maddesi uyarınca, Türkiye, İsrail'e Mavi Marmara saldırısı konusunda hukuki ve cezai sorumluluğu yükleyemeyecektir. Saldırıya karışan İsrail askerlerine bir nevi af gelmektedir ve İsrail askerleri Türkiye'de her türlü hukuki sorumluluktan tamamen muaf olacaklardır.

Anlaşmanın 5. maddesi uyarınca, herhangi bir Türk gerçek veya tüzel kişisi veya bu kişiler adına, İsrail Hükümeti veya gerçek veya tüzel kişilerine karşı herhangi bir para talebi öne sürülmesi veya taleplerin sürdürülmesi halinde, İsrail Hükümeti, onun adına hareket edenler ve/veya İsrail vatandaşlarının tüm kayıpları, masrafları, hasarları ve/veya harcamaları Türk Hükümeti tarafından karşılanacaktır. Bu maddeyle, anlaşmanın bütününde gereksiz tavizler vererek İsrail'e teslim olduğu anlaşılan Türkiye'nin neredeyse borçlu çıktığı anlaşılmaktadır. Bu maddeye göre, Mavi Marmara saldırısında mağdur olanlar İsrail'den tazminat isterlerse bu tazminat İsrail'den alınamayacağı gibi, Türkiye, İsrail tarafının tüm masraf, hasar ve/veya harcamalarını karşılamayı taahhüt etmektedir.

Sonuç olarak, Türkiye ile İsrail arasında imzalanan bu anlaşma, TBMM'ye tamamı sunulmayan bir çerçeve metnin bölümüdür. Bu nedenle komisyonda eksik bir tartışma yürütülmüştür. İsrail'in Türkiye'ye tazminat ödemediği ancak 20 milyon doları "lütfettiği" anlaşılmıştır. İsrail, bu anlaşmayla, asıl amacı olan Mavi Marmara saldırısında görev alan vatandaşlarını Türkiye'deki hukuki ve cezai süreçlerden korumayı başarmıştır. Gazze ablukasının kaldırılmasına yönelik hiçbir ifadenin yer almadığı anlaşma Türk dış politikasının ne kadar yanlış yönetildiğinin bir örneği olarak tarih sayfalarındaki yerini alacaktır.

Öztürk Yılmaz
Ardahan

Oğuz Kaan Salıcı
İstanbul

Eren Erdem
İstanbul

Ahmet Akın
Balıkesir

Serkan Topal
Hatay

MUHALEFET ŞERHİ

1/754 *"Türkiye Cumhuriyeti İsrail Devleti Arasında Tazminata İlişkin Usul Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı"* ile ilgili **muhalefet şerhim** aşağıdaki gibidir.

Bilgilerinize sunarım.

Türkiye'nin Mavi Marmara olayı sonrasında İsrail ile ilişkilerin normalleşmesi için öne sürdüğü üç şart vardı: İsrail'in özür dilemesi, mağdurlara tazminat ödemesi ve Gazze üzerindeki ablukayı kaldırması. Mevcut durumda bu üç şartın hiçbirisi yerine getirilmemiş, aksine Türkiye hem Gazze üzerindeki ablukayı resmi olarak tanımış hem de İsrail devleti ve askeri personeline yönelik tüm hukuki süreçleri sonlandırma taahhüdü vermiştir. Küresel ve bölgesel diplomaside içine girdiği izolasyonu kırmak için ciddi U dönüşleri yapan Cumhurbaşkanı ve AKP hükûmeti, bu anlaşma ile uzun zaman iç siyaset malzemesi olarak kullandığı Mavi Marmara olayı ve mağdurlarını sırtındaki kamburdan kurtulurcasına bir köşeye atmaktadır. Anlaşma ve bağlamına yönelik şerhlerimiz aşağıdaki gibidir.

Anlaşmanın başlığında bulunan "tazminat" kelimesi orijinal İngilizce anlaşma metninin yanlış bir çevirisidir ve kamuoyunu yanıltmaya yöneliktir. Yapılan bir "tazminat" anlaşması değildir. Şöyle ki, tazminat kavramının İngilizce'de hukuksal karşılığı "indemnity" kelimesidir. Anlaşmanın başlığındaki "compensation" kavramı hukuksal bir terim değildir; "telafi etmek" anlamına gelen bu sözcüğün Türkçe'ye tazminat olarak çevrilmesi anlaşmayı meşrulaştırmaya yönelik bir kelime oyunudur. Ayrıca, Türkiye'ye ödenecek olan 20 milyon doların "ex gratia" (lütuf) olarak verildiği vurgulanmaktadır. Yani, İsrail devleti bu parayı tazminat olarak yada hukuki yükümlülük sonucu değil, lütuf olarak verdiğini belirtmekte ve bunu da bazı şartlara bağlamaktadır. Anlaşmanın son bendinde ifade edildiği üzere, bu anlaşma Türkçe, İbranice ve İngilizce dillerinde akdedilmiş, yorum farklılığı halinde İngilizce metnin esas alınacağı da eklenmiştir. İsrail bu anlaşma ile 20 milyon dolar lütfederek Mavi Marmara olayını siyasi ve diplomatik açıdan bir daha açılmamak üzere kapatmıştır.

Anlaşmanın 4. ve 5. maddelerinde açıkça ifade edildiği üzere, Türkiye bu anlaşmayla İsrail ile ilişkileri normalleştirmek adına Mavi Marmara mağdurlarının ve ailelerinin İsrail devlet ve görevlilerine karşı hukuksal mücadelelerinin kesin bir şekilde önünü tıkamaktadır. İsrail'in 20 milyon doları vermek için öne sürdüğü temel şart budur. Bu anlaşma ile Türkiye Cumhuriyeti Mavi Marmara olayı yüzünden İsrail, İsrail adına hareket edenler ve İsrail vatandaşları hakkında herhangi bir hukuki ve cezai talep yapamayacak, İsrail ve vatandaşları her türlü hukuki ve cezai sorumluluktan muaf tutulacaktır. Buna rağmen, mağdur yakınlarının herhangi bir tazminat talebinde bulunması ve mahkemelerin tazminat ödenmesi kararı vermesi halinde, İsrail devletinin gerçek veya tüzel kişileri değil; Türk Hükümeti bu tazminatları ödeyecektir.

Anlaşma metninin gerekçe kısmında İsrail Başbakanı Binyamin Netenyahu'nun 22 Mart 2013 tarihinde o dönem Başbakanlık görevinde bulunan Recep Tayyip Erdoğan'ı telefonla arayarak Türk halkından özür dilediği, Başbakanın da bu özrü halk adına kabul ettiği belirtilmektedir. Ortada yazılı bir özür yoktur. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Rusya ile ilişkileri normalleştirmek için kaleme aldığı mektup gibi. Öyle anlaşılıyor ki, özür meselesi geçiştirilmiş; yazılı bir özür dahi alınamamıştır.

Daha önemlisi, hükümet bu anlaşmanın hazırlık, yazım ve imzalanma aşamalarında mağdur ailelerini bilgilendirmiş, onların görüşünü almış mıdır? Söz konusu anlaşmanın yapıldığı kamuoyu ile paylaşıldığında, bazı mağdur aileleri basına konuşmuş, anlaşmadan haberdar olmadıklarını söylemiş, kaygı ve öfkelerini sert bir şekilde dile getirmiştir. Başta Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere devlet ve hükümet yetkilileri tarafından kendilerine bir takım sözler verildiğini, "kanı akanlar sizsiniz, o yüzden söz hakkı da sizlere ait" denildiğini, ancak hiçbir şekilde fikirlerinin sorulmadığını belirtmişlerdir. Mağdur ailelerin basına yansıyan bu eleştirileri göz önünde bulundurulduğunda, yapılan bu anlaşma asgari ahlaki ve demokratik ilkelere de uymamaktadır. Çok uzun bir zaman Mavi Marmara olayını bir iç siyaset malzemesi olarak sömüren, seçim meydanlarında bu olayı ve halktaki Filistin sempatisini oya tahvil eden AKP hükûmeti, bu olayın mağdurları ve yakınlarına gereken hassasiyet ile yaklaşmamış; onları ve taleplerini reel politiğin soğuk acımasızlığına kurban etmiştir.

Hükümet bu anlaşma ile Gazze ablukasının hafifletildiğini iddia etmekte ve Türkiye toplumuna bu şekilde sunmaktadır. Ancak söz konusu anlaşmayla Gazze ablukası resmi olarak tanınmakta, Türkiye tarafından meşrulaştırılmaktadır. Zira bundan sonra Gazze'ye yapılacak yardımlar Mavi Marmara olayı öncesinde olduğu gibi İsrail devletinin denetiminden geçecek ve Aşdod limanı üzerinden yapılabilecektir. İsrail'in onay vermediği hiçbir yardımın Gazze'ye götürülemeyeceği AKP hükümeti tarafından resmen kabul edilmektedir. İlginç bir şekilde, Filistin, Gazze, abluka, ambargo gibi kelimeler dahi anlaşma metninde geçmemektedir.

Kısacası, anlaşmanın onaylanması halinde, İsrail 20 milyon doları bir lütuf olarak verecek, AKP hükûmetinin ve mağdurların hiçbir talebine tatmin edici bir cevap vermeden Mavi Marmara olayının üzerini kapatacaktır.

Yukarıda ifade ettiğimiz hususlar doğrultusunda bu anlaşmaya muhalif olduğumu bildiririm.

Hişyar Özsoy

Bingöl

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN	DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE İSRAİL DEVLETİ ARASINDA TAZMİNATA İLİŞKİN USUL ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI	**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE İSRAİL DEVLETİ ARASINDA TAZMİNATA İLİŞKİN USUL ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**
MADDE 1- (1) 28 Haziran 2016 tarihinde imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile İsrail Devleti Arasında Tazminata İlişkin Usul Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.	**MADDE 1-** Tasarının 1'inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	**MADDE 2-** Tasarının 2'nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.	**MADDE 3-** Tasarının 3'üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Binali Yıldırım
Başbakan

Başbakan Yardımcısı	Başbakan Yardımcısı V.	Başbakan Yardımcısı
N. Canikli	*N. Canikli*	*N. Kurtulmuş*
Başbakan Yardımcısı	Başbakan Yardımcısı	Adalet Bakanı
Y. T. Türkeş	*V. Kaynak*	*B. Bozdağ*
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı	Avrupa Birliği Bakanı V.	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı
F. B. Sayan Kaya	*L. Elvan*	*F. Özlü*
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı	Çevre ve Şehircilik Bakanı	Dışişleri Bakanı
S. Soylu	*M. Özhaseki*	*M. Çavuşoğlu*
Ekonomi Bakanı	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı	Gençlik ve Spor Bakanı
N. Zeybekci	*B. Albayrak*	*A. Ç. Kılıç*
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı	Gümrük ve Ticaret Bakanı	İçişleri Bakanı
F. Çelik	*B. Tüfenkci*	*E. Ala*
Kalkınma Bakanı	Kültür ve Turizm Bakanı	Maliye Bakanı
L. Elvan	*N. Avcı*	*N. Ağbal*
Millî Eğitim Bakanı	Millî Savunma Bakanı	Orman ve Su İşleri Bakanı
İ. Yılmaz	*F. Işık*	*V. Eroğlu*

Sağlık Bakanı V.	Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı V.
F. Özlü	*V. Eroğlu*

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE İSRAİL DEVLETİ ARASINDA TAZMİNATA İLİŞKİN USUL ANLAŞMASI

Türkiye ve İsrail, işbirliği ruhuyla aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır:

1. İsrail Hükümeti, 31 Mayıs 2010 tarihinde yaşanan konvoy (Mavi Marmara) hadisesi sırasında yakınlarını kaybeden ailelere tazminat olarak, Türk Hükümeti tarafından açılacak bir hesaba *ex gratia* 20 milyon Amerikan Doları ödeme yapacaktır.

2. Yukarıdaki meblağ defaten ödenecektir. Türk Hükümeti, bu meblağın havale edileceği banka hesabını İsrail Hükümetine diplomatik kanallardan bildirecektir. İsrail, işbu Anlaşma'nın yürürlüğe giriş tarihini takip eden yirmi beş işgünü içinde parayı bu hesaba havale edecektir.

3. Yukarıdaki meblağın dağıtımı, benimsenebilecek dağıtım yöntemlerine uygun olarak, münhasıran Türk Hükümeti'nin yetkisindedir ve bu konuda İsrail Hükümeti için herhangi bir sorumluluk doğmayacaktır.

4. Türkiye ve İsrail, diğer tarafa veya diğer taraf adına hareket edenlere hukuki veya başka bir sorumluluk yüklemeyecekleri ve bu anlayışın, taraflardan herhangi birinin veya taraflar adına hareket edenlerin cezai veya hukuki sorumluluğu kabul ettiği veya üstlendiği şeklinde yorumlanmayacağı hususlarında mutabıktır. Her halükarda, bu anlaşma, İsrail'in, İsrail adına hareket edenlerin ve İsrail vatandaşlarının, Türkiye Cumhuriyeti veya Türk gerçek veya tüzel kişileri tarafından konvoy hadisesiyle ilgili olarak kendilerine yönelik doğrudan ya da dolaylı olarak Türkiye'de yapılmış veya yapılacak her türlü hukuki ya da cezai talebe ilişkin her türlü sorumluluktan tamamen muaf tutulmalarını sağlayacaktır.

5. Herhangi bir Türk gerçek veya tüzel kişisi tarafından veya bu kişiler adına, İsrail Hükümeti veya gerçek veya tüzel kişilerine karşı herhangi bir para talebi öne sürülmesi veya taleplerin sürdürülmesi halinde, yukarıdaki hükümlere bakılmaksızın, İsrail Hükümeti, onun adına hareket edenler ve/veya İsrail vatandaşlarının tüm kayıpları, masrafları, hasarları ve/veya harcamaları Türk Hükümeti tarafından karşılanacaktır.

6. Bu Anlaşma, Tarafların, yürürlük için gerekli iç hukuk usullerinin tamamlandığına dair birbirlerine diplomatik kanallardan yaptıkları yazılı bildirimlerden sonuncusunun alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

Bu Anlaşma, Ankara ve Kudüs'te 28 Haziran 2016 tarihinde her biri eşit derecede geçerli Türkçe, İbranice ve İngilizce dillerinde ikişer nüsha halinde akdedilmiştir. Yorum farklılığı halinde İngilizce metin esas alınacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına

Feridun H. Sinirlioğlu
Büyükelçi
Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı

İsrail Devleti Hükümeti Adına

Dore Gold
Büyükelçi
Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı

TBMM Basımevi - 2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ	YASAMA YILI
26	1

SIRA SAYISI: 45

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Venezuela Bolivar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği ile İlgili Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/355) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda "http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic" internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER **Sayfa**

- **Kanun Tasarıları Yenileme Tezkeresi ve Listesi** **4**
- **1/355 Esas Numaralı Tasarının**
  - TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı **22**
  - Gerekçesi **22**
- **Dışişleri Komisyonu Raporu** **24**
- **Tasarı Metni** **26**
- **Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin** **26**
- **Anlaşma Metni** **27**

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü *2/12/2015*
Sayı: 31853594-101-30-3870

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ekli listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulu'nca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Ahmet Davutoğlu
Başbakan

Ek: Liste

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
1.	1/911	İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmeye Değişiklik Getiren 15 Nolu Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
2.	1/966	Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
3.	1/924	Tıbbi Ürün Sahteciliği ve Halk Sağlığına Tehditler İçeren Benzeri Suçlar Hakkında Avrupa Konseyi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
4.	1/826	Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin Başvuru Usulüne İlişkin İhtiyari Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
5.	1/992	Suç Gelirlerinin Aklanması, Araştırılması, El Konulması, Müsaderesi ve Terörizmin Finansmanına İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
6.	1/549	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belçika Fransız Toplumu Hükümeti, Valonya Hükümeti ve Brüksel-Başkent Bölgesi Fransız Toplumu Komisyonu Heyeti Arasında Kültür, Eğitim ve Bilimsel Araştırma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
7.	1/1028	Türkiye Cumhuriyeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Arasında Stratejik Ortaklık ve Dostluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair KanunTasarısı
8.	1/844	Türkiye Cumhuriyeti ile Şili Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına İlişkin 1/2013 Sayılı Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
9.	1/910	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler İnsani İşler Eşgüdüm Ofisi Arasında Türkiyede Bir Ülke Ofisi Kurulmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
10.	1/621	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
11.	1/622	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
12.	1/631	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
13.	1/550	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
14.	1/281	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
15.	1/634	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültürel ve Eğitsel İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
16.	1/331	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Singapur Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Bilim, Eğitim, Basın-Yayın ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
17.	1/348	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
18.	1/531	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Arşiv Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
19.	1/833	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Surinam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
20.	1/696	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Gençlik Faaliyetleri ve Spor Alanlarında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
21.	1/712	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
22.	1/804	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Kültür ve Sanat Alanında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
23.	1/816	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
24.	1/820	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
25.	1/837	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında işbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
26.	1/890	Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
27.	1/906	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
28.	1/343	Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
29.	1/678	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
30.	1/755	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
31.	1/888	Türkiye Cumhuriyeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
32.	1/840	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
33.	1/960	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
34.	1/1016	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Temsilcilik veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Fertlerinin Gelir Getirici İşlerde Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
35.	1/786	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Surinam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
36.	1/807	Türkiye Cumhuriyeti ile Peru Cumhuriyeti Arasında Ekonomik ve Ticari İşbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Düzeltme Yapılmasına İlişkin Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
37.	**1/586**	**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Venezuela Bolivar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği ile İlgili Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı**
38.	1/929	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Saint Vincent ve Grenadinler Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
39.	1/952	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosta Rika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
40.	1/955	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Dominik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
41.	1/958	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Uruguay Doğu Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
42.	1/962	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve El Salvador Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
43.	1/969	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belize Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
44.	1/972	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Peru Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
45.	1/985	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
46.	1/1019	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Örgütlü Suçlar ve Terörizmle Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
47.	1/1023	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kolombiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
48.	1/1034	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Yasadışı Uluslararası Ticaretiyle Mücadele Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
49.		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Guyana Kooperatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
50.		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
51.		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Honduras Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
52.		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nikaragua Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
53.	1/349	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
54.	1/352	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel, Ekonomik ve Ticari İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
55.	1/396	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
56.	1/692	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
57.	1/767	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı
58.	1/799	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı
59.	1/823	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Dair Kanun Tasarısı
60.	1/829	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Morityus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
61.	1/835	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
62.	1/857	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
63.	1/859	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
64.	1/875	Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
65.	1/912	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Morityus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
66.	1/920	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
67.	1/935	3 Mart 2005 Tarihinde Pretoriada İmzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Güney Afrika Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasını Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
68.	1/986	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyamn Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
69.	1/1005	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
70.	1/1020	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
71.	1/1021	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
72.	1/1026	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
73.		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
74.		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Cibutide TİKA Program Koordinasyon Ofisi Kurulmasına ve Teknik İşbirliğine Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
75.		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
76.		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
77.		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik ve Mali İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
78.	1/292	Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
79.	1/686	Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Kültür Yollarına İlişkin Genişletilmiş Kısmi Anlaşmayı Tesis Eden Kararına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
80.	1/898	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Kültür Varlığının Yasa Dışı İthali ve İhracının, Transitinin ve Mülkiyet Transferinin Yasaklanması ve Önlenmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
81.	1/903	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Kanun Tasarısı
82.	1/907	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
83.	1/990	Yüksek Öğretimde Yeterliklerin Tanınmasına İlişkin Asya-Pasifik Bölgesel Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
84.	1/354	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Krallığı Hükümeti Arasında Tarım Alanında İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
85.	1/359	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Krallığı Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
86.	1/386	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
87.	1/391	Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
88.	1/393	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
89.	1/420	Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Irak ve Türkiye'de Düzenlenen Fuarlara Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
90.	1/428	Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile İran İslam Cumhuriyeti Sağlık ve Tıbbi Eğitim Bakanlığı Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
91.	1/439	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulaştırma Altyapısı ve Denizcilik Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
92.	1/452	Türkiye Cumhuriyeti Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti İskan ve İnşaat Bakanlığı Arasında Yapı Malzemeleri Alanında Mutabakat Zaptı ile Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
93.	1/458	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
94.	1/665	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Karayoluyla Uluslararası Yolcu ve Yük Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
95.	1/670	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
96.	1/677	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Bilimsel ve Teknik İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
97.	1/711	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Şehircilik Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
98.	1/723	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Habibe Kadiri Kız Okullarının Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
99.	1/738	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
100.	1/775	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
101.	1/805	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tayland Krallık Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
102.	1/810	Türkiye Cumhuriyeti Hükümetiyle Filistin Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı İdari Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
103.	1/824	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
104.	1/830	Uzak Pazarlardan Turist Çekilmesi Hususunda Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
105.	1/856	Türkiye Cumhuriyeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
106.	1/874	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Şehircilik Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
107.	1/886	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Hayvancılık ve Hayvan Sağlığı Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
108.	1/908	Türkiye Cumhuriyeti Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti İskan ve İnşaat Bakanlığı Arasındaki Müteahhitlik ve Müşavirlik Alanında Mutabakat Zaptı ile Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
109.	1/921	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ekonomik İşbirliği Konseyi Kurulmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
110.	1/926	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
111.	1/987	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
112.	1/1017	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
113.	1/1024	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
114.	1/306	Iraka Komşu Devletler Hükümetleri ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Terörizm, Sınırlardan Yasadışı Sızmalar ve Örgütlü Suçlarla Mücadele Konularında Güvenlik İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
115.	1/378	Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Ulusal Güvenlikten Sorumlu Devlet Bakanlığı Arasında Personel Eğitimi Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
116.	1/379	Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Arasında Terörle Mücadele Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
117.	1/381	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
118.	1/713	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
119.	1/720	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fransız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İç Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunmasına Dair Kanun Tasarısı
120.	1/772	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına Jandarma Genel Komutanlığı ile Moğolistan Hükümeti Adına Moğolistan İç Kuvvetler Komutanlığı Arasında Eğitim ve Öğretim Alanında İşbirliğine İlişkin Protokol'ün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
121.	1/809	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
122.	1/853	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
123.	1/909	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Polis Eğitimi İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
124.	1/997	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
125.	1/1000	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
126.	1/1002	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
127.	1/1018	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
128.	1/1030	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
129.	1/1031	Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı ve Kazakistan Cumhuriyeti Milli Muhafız Birlikleri Genel Komutanlığı Personelinin Eğitim ve Öğretimi Alanında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
130.	1/1033	Türkiye Cumhuriyet Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
131.		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
132.		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
133.	1/545	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Değiştirilmiş Şekliyle 1978 Tarihli Gemi Adamlarının Eğitim, Belgelendirilme ve Vardiya Standartları Uluslararası Sözleşmesi Kural 1/10 Uyarınca Belgelerin Karşılıklı Tanınması Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
134.	1/1025	Gemilerin İhtiyati Haczine İlişkin Milletlerarası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
135.	1/803	Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Deniz Balıkçılığı ve Kültür Balıkçılığı İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
136.	1/922	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Ulaştırması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
137.	1/923	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
138.	1/321	Akdeniz ve Karadeniz İçin Sanal Bölgesel Deniz Trafik Merkezi Kurulmasına Dair Operasyonel Düzenlemenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
139.	1/339	Uluslararası Hidrografi Örgütü Hakkında Sözleşmeye Değişiklikler Protokolüne Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
140.	1/304	Müteaddit Defalar Değiştirilmiş Bulunan 13 Aralık 1960 Tarihli Eurocontrol Hava Seyrüsefer Güvenliği İçin İşbirliği Uluslararası Sözleşmesi Birleştirme Protokolü Konusundaki Diplomatik Konferansın Son Senedinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
141.	1/305	Avrupa Topluluğunun, Müteaddit Defalar Değiştirilmiş ve 27 Haziran 1997 Tarihli Protokol ile Birleştirilmiş Bulunan 13 Aralık 1960 Tarihli Eurocontrol Hava Seyrüsefer Güvenliği İçin İşbirliği Uluslararası Sözleşmesine Katılmasına Dair Protokol Hakkındaki Diplomatik Konferansın Son Senedinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
142.	1/307	Kıta Sahanlığında Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Protokole Ait 2005 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
143.	1/1010	Uçakların Kanundışı Yollarla Ele Geçirilmesinin Önlenmesi Hakkında Sözleşmeye Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
144.	1/1032	Uluslararası Sivil Havacılığa İlişkin Yasadışı Eylemlerin Önlenmesi Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
145.	1/914	Denizcilik Çalışma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
146.	1/450	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye-İran Hududunda Yeni Kara Hudut Kapılarının Açılmasına Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
147.	1/821	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
148.	1/839	1996 Tehlikeli ve Zararlı Maddelerin Deniz Yoluyla Taşınmasından Kaynaklanan Zararın Tazmini ve Sorumluluğu Hakkında Uluslararası Sözleşmeye İlişkin 2010 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
149.	1/854	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
150.	1/989	Türkiye Cumhuriyeti ve Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
151.	1/951	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında İkili Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
152.	1/994	Gemi Alacaklısı Haklarına ve Gemi İpoteklerine İlişkin Milletlerarası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
153.	1/460	2009 Gemilerin Emniyetli ve Çevreye Duyarlı Geri Dönüşümü Hakkında Hong Kong Uluslararası Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
154.	1/773	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
155.	1/704	Mücavir Atlantik Deniz Bölgesi, Akdeniz ve Karadenizdeki Deniz Memelilerinin Korunmasına Dair Anlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
156.	1/661	Yasa Dışı, Kayıt Dışı ve Düzenlenmemiş Balıkçılığı Önleme, Caydırma ve Ortadan Kaldırmaya Yönelik Liman Devleti Tedbirlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
157.	1/797	1974, Yolcuların ve Bagajlarının Deniz Yolu ile Taşınmasına İlişkin Atina Sözleşmesine Ait 2002 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
158.		Havaaraçlarında İşlenen Suçlar ve Diğer Bazı Eylemlere İlişkin Tokyo Sözleşmesini Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
159.	1/283	Türkiye Cumhuriyeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri Alanında İşbirliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
160.	1/666	Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlarla Kullanımına Dair Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
161.	1/715	Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ve Amerika Birleşik Devletleri Avrupa Özel Harekat Komutanlığı Arasında Birleşik Özel Harekat Kuvvetleri Tatbikatlarının İcrasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
162.	1/319	Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Yunanistan Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında İşbirliği Konusunda Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
163.	1/322	Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Portekiz Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
164.	1/370	Türkiye Cumhuriyeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Arasında Suçluların Geri Verilmesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
165.	1/502	Hükümlülerin Nakline Dair Sözleşmeye Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
166.	1/574	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
167.	1/593	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlü Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
168.	1/718	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçluların İadesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
169.	1/815	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
170.	1/831	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
171.	1/841	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nüfus İşleri Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
172.	1/842	Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Ticari Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
173.	1/846	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nüfus İşleri Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
174.	1/863	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Kullanımı ve Değişimi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
175.	1/917	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
176.	1/956	Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna Hersek Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
177.	1/977	Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna Hersek Arasında İade Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
178.	1/988	Türkiye Cumhuriyeti ile Tayland Krallığı Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
179.	1/1022	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 24 Mart 2008 Tarihinde İmzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanunu Tasarısı
180.	1/822	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
181.	1/315	Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile İngiltere Uluslararası Tarım ve Teknoloji Merkezi Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
182.	1/394	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
183.	1/533	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Planlama ve Kalkınma Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
184.	1/657	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
185.	1/871	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye Cumhuriyetinin Demiryolu Bağlantısı Olan Limanları ile Ukrayna Limanları Arasında Uluslararası Doğrudan Yük Demiryolu Feri Hizmetinde Yük Taşımacılığına İlişkin Kurallar ve Ekleri ile Yük Vagonlarının İşletiminin Organizasyonuna İlişkin Kuralların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
186.	1/895	Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında 2 Haziran 1987 Tarihinde Ankara'da İmzalanan Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasını Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
187.	1/902	Türkiye Cumhuriyeti Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Azerbeycan Cumhuriyeti İletişim ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı Arasında Bilim, Teknoloji, Sanayi ve Girişimcilik Alanında İşbirliğini Güçlendirmeye Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
188.	1/491	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliğine Yönelik Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
189.	1/347	Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Çin Halk Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
190.	1/754	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti ve Gürcistan Hükümeti Arasında İcra Edilecek Kafkas Kartalı Küçük Birlik Komando Tatbikatı İçin Ev Sahibi Ülke Desteği Koşullarına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
191.	1/560	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Askeri İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
192.	1/633	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallık Hükümeti Arasında Savunma Sanayi Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
193.	1/814	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Portekiz Cumhuriyeti Arasında Askeri Alanda İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
194.	1/979	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı Arasında Savunma Sanayi Konusunda Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
195.	1/636	Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı ile Karadağ Dışişleri Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
196.	1/942	Güneydoğu Avrupa Afetlere Hazırlık ve Önleme Girişiminin Kurumsal Çerçevesi Hususunda Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
197.	1/964	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
198.	1/1027	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Makedonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Makedonya Cumhuriyetinin Kazakistan Cumhuriyetindeki Temsilinin Türkiye Cumhuriyeti Astana Büyükelçiliği İmkânlarından Yararlanılarak Gerçekleştirilmesine İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
199.	1/858	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
200.	1/290	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücünün Geliştirilmesi Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
201.	1/959	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belçika Krallığı Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
202.		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
203.	1/312	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü Arasında Hükümetlerarası Tahıl Grubu 31 inci Oturumu ve Hükümetlerarası Pirinç Grubu 42 nci Oturumu Ortak Toplantısına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
204.	1/993	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü Arasında GTÖ Orta Asya Alt Bölge Ofisine Dair Anlaşmaya Yönelik GTÖ Orta Asya Alt Bölge Ofisinin Güçlendirilmesi Konulu Tamamlayıcı Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
205.	1/899	Güneyde Sürdürülebilir Kalkınma İçin Bilim ve Teknoloji Komisyonuna Üye Devlet Olarak Katılım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
206.	1/624	Dünya Turizm Örgütü Statüsünün 38 inci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
207.	1/422	Eşyaların Karayolundan Uluslararası Nakliyatı İçin Mukavele Sözleşmesi Elektronik Taşıma Belgesi ile İlgili Ek Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
208.	1/915	Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşmasının Tadil Edilen Eklerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
209.	1/664	Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Reasürans Şirketi Anlaşma Hükümlerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
210.	1/860	Gelişen Sekiz Ülke Ekonomik İşbirliği Örgütü Şartının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
211.	1/801	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İslam Kalkınma Bankası Grubu Arasında Türkiye ve İKB Üye Ülkeleri Arasındaki Ticaret ve Yatırımların Teşviki İçin İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
212.	1/680	Eşyanın Sınırlardaki Kontrollerinin Uyumlaştırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşmenin Uluslararası Demiryolu Yük Taşımacılığına İlişkin Sınır Geçiş İşlemlerinin Kolaylaştırılması Başlıklı 9 Numaralı Ekinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
213.	1/743	Trans-Asya Demiryolu Ağı Hükümetlerarası Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
214.	1/973	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Alanında Sanayi ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
215.	1/971	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
216.	1/901	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
217.	1/887	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Ekonomi, Bilimsel ve Teknik İşbirliği Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
218.	1/885	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
219.	1/881	Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Madenler Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
220.	1/861	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
221.	1/848	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
222.	1/836	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı ile Mali Cumhuriyeti Dışişleri ve Uluslararası İşbirliği Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
223.	1/817	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticari ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
224.	1/811	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticari ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
225.	1/784	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayisi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
226.	1/413	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
227.	1/334	Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile Senegal Cumhuriyeti Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
228.	1/286	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri İş Birliği Hususunda İkili Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
229.	1/285	Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Mali Cumhuriyeti Savunma ve Mücahitler Bakanlığı Arasında Askeri Eğitim İş Birliği Anlaşmasına Dair 1 Numaralı Değişiklik Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
230.		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
231.		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
232.	1/930	Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Standardizasyon, Uygunluk Değerlendirmesi, Akreditasyon ve Metroloji Bölgesel Enstitüsü Tüzüğünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
233.	1/812	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Balıkçılık Alanında İşbirliği Konulu Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
234.	1/761	Türkiye Cumhuriyeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Arasında Ortak Film Yapımına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
235.	1/1011	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Film Yapımına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
236.	1/329	2001, Gemilerdeki Zararlı Organik Tutunma Önleyici Sistemlerin Kontrolüne İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
237.	1/356	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
238.	1/654	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Guernsey Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
239.	1/732	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Man Adası Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşması ve Söz Konusu Anlaşmaya İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
240.	1/675	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri ve E-Devlet Alanında İşbirliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
241.	1/790	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cebelitarık Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

SIRA NO	ESAS NO	TASARININ ADI
242.	1/825	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Yükseköğretim ve Bilimsel Araştırma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
243.	1/999	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Kurak Alanlar Tarımsal Araştırma Merkezi Arasında Yapılan İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
244.	1/1015	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İmzalanan 14 Şubat 2011 Tarihli Kapıköy ve Razi Kara Hudut Kapılarının Ortak Kullanımına Dair Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapan Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
245.	1/1029	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İmzalanan 22 Mart 2010 Tarihli Esendere ve Sero Kara Hudut Kapılarının Ortak Kullanımına Dair Anlaşmada Değişiklik Yapan Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
246.	1/1037	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
247.	1/659	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Brunei Sultanlığı Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticaret ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
248.	1/409	Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Serbest Bölgeler Alanında İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
249.	1/961	Tütün Ürünlerinin Yasadışı Ticaretini Önlemeye Yönelik Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
250.	1/529	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 2010-2013 Yıllarına İlişkin Kültürel Değişim Programının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü *2/3/2012*
Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-469/982

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 25/1/2012 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Venezuela Bolivar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği ile İlgili Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/355)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

GEREKÇE

Türkiye ile Venezuela arasında hidrokarbonların aranması, üretilmesi, rafinesi, depolanması, taşınması, pazarlanması konularında işbirliğinin tesis edilmesi amacıyla 4 Kasım 2010 tarihinde Enerji Alanında bir İşbirliği Anlaşması imzalanmıştır.

OPEC'in (Petrol İhraç Eden Ülkeler Organizasyonu) kurucu üyesi olan Venezuela, küresel petrol piyasasının en önemli aktörlerinden birisidir. Venezuela dünyada en fazla ham petrol üreten ilk on ülke (Rusya, Suudi Arabistan, İran, Kanada, Norveç, Meksika, Birleşik Arap Emirlikleri, Cezayir, Venezuela, Katar) arasında, en fazla petrol ihraç eden altıncı ülke konumundadır. Petrol rezervi açısından bakıldığında ise, son dönemde keşfedilen rezervler dikkate alındığında, ülke Suudi Arabistan'ı geçerek dünyanın ilk sırasına oturmuştur.

Söz konusu Anlaşmaya göre Türkiye Cumhuriyeti ve Venezuela Bolivar Cumhuriyeti, enerji alanındaki işbirliğini aşağıda belirtilen modeller ile geliştirileceklerdir:

a) Tarafların ilgili ulusal mevzuatlarına uygun şekilde, enerji sektörünün geliştirilmesine ilişkin bilgi ve tecrübe alış-verişi,

b) Hidrokarbon kaynaklarının aranması ve çıkarılması ile üretilen ürünlerin pazarlanmasına dair müşterek yatırımların teşviki,

c) Hidrokarbon faaliyetleri ile ilgili olarak kontrat sürecinde tecrübe ve bilgi alış-verişi,

d) Yerbilimi, rezerv mühendisliği, petrokimya ve yan ürün, hidrokarbon arama, üretim ve rafinaj, doğal gaz rafinesi, depolanması, pazarlanması, taşınması ve dağıtımı, hidrokarbon ve ilgili teknoloji altyapısının geliştirilmesine ilişkin projelerin geliştirilmesi,

e) Petrol sektörünün teknik alanlarında insan kaynaklarının eğitimi,

f) Hidrokarbon sektörüne yatırımcıları çekmek amaçlı seminerlerin, konferansların, sergiler ve başka toplantıların müşterek organizasyonu,

g) Petrol Sektöründe faaliyet gösterecek olan ortak şirketlerin kurulması,

h) Taraflarca karşılıklı olarak kararlaştırılan enerji alanındaki diğer iştirakleri

Kanun Tasarısı ile, Türkiye ve Venezuela arasında enerji alanında gerçekleştirilecek işbirliği çalışmalarının ülkemizin Latin Amerika ve Karayipler'e açılım politikalarına katkı sağlayacağı; enerji arz güvenliğini artırma ve enerji merkezi haline gelme stratejilerini destekleyeceği ve enerji alanında Güney Amerika ülkeleriyle geliştirilmesi muhtemel işbirliği ilişkileri açısından iyi bir başlangıç noktası temin edeceği değerlendirilmektedir.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu *28.12.2015*

Esas No: 1/355

Karar No: 38

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 24'üncü Yasama Döneminde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Venezuela Bolivar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği ile İlgili Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" Dönemin sona ermesi nedeniyle hükümsüz sayılmıştır. Bakanlar Kurulu tarafından yenilenerek 3/12/2015 tarihinde Meclis Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 14/12/2015 tarihinde tali komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen Tasarı, Komisyonumuzun 26'ncı Yasama Dönemi 23/12/2015 tarihli 5'inci toplantısında Dışişleri Bakanlığı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde, Tasarı ile Türkiye ve Venezuela arasında hidrokarbonların aranması, üretilmesi, rafinesi, depolanması, taşınması ve pazarlanması konularında iş birliğinin tesis edilmesi amacıyla hazırlanan Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde Hükümet temsilcileri tarafından;

Venezuela'nın zengin hidrokarbon yataklarına sahip ve OPEC üyesi bir ülke olduğu,

Anlaşmayla tesis edilecek olan enerji alanında bilgi ve uzmanlık paylaşımı, hidrokarbon arama ve üretimine yönelik iş birliğinin ülkemize önemli fırsatlar sunabileceği,

Anlaşmanın, enerji alanında önemli bir ülke olan Venezuela ile enerji alanındaki ilişkilerimizin daha da geliştirilmesine imkan sağlayacağı,

Venezuela tarafından Anlaşmanın onay işlemlerinin 2012 Ağustos ayında tamamlandığı,

ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Aksaray Milletvekili Mustafa Serdengeçti, Samsun Milletvekili Hasan Basri Kurt, Hatay Milletvekili Fevzi Şanverdi ve Rize Milletvekili Osman Aşkın Bak Tasarı ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Kâtip
Taha Özhan	*Cemalettin Kani Torun*	*Hasan Basri Kurt*
Malatya	Bursa	Samsun
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
Talip Küçükcan	*Mustafa Serdengeçti*	*Ahmet Akın*
Adana	Aksaray	Balıkesir
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
Hişyar Özsoy	*Ümit Özdağ*	*Mevlüt Dudu*
Bingöl	Gaziantep	Hatay
Üye	Üye	Üye
Fevzi Şanverdi	*Serkan Topal*	*Azmi Ekinci*
Hatay	Hatay	İstanbul
(Bu raporun özel sözcüsü)		
Üye	Üye	Üye
Ravza Kavakcı Kan	*Oğuz Kaan Salıcı*	*Serap Yaşar*
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
Recep Şeker	*Osman Aşkın Bak*	*Halil Özcan*
Karaman	Rize	Şanlıurfa
	(Bu raporun özel sözcüsü)	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN	DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE VENEZUELA BOLİVAR CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA ENERJİ ALANINDA İŞBİRLİĞİ İLE İLGİLİ ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI	**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE VENEZUELA BOLİVAR CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA ENERJİ ALANINDA İŞBİRLİĞİ İLE İLGİLİ ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**
MADDE 1- (1) 4 Kasım 2010 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Venezuela Bolivar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği ile İlgili Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.	**MADDE 1-** Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	**MADDE 2-** Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.	**MADDE 3-** Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

Başbakan Yardımcısı	Başbakan Yardımcısı V.	Başbakan Yardımcısı
B. Arınç	*C. Yılmaz*	*B. Atalay*
Başbakan Yardımcısı	Adalet Bakanı	Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı
B. Bozdağ	*S. Ergin*	*F. Şahin*
Avrupa Birliği Bakanı V.	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı
B. Yıldırım	*N. Ergün*	*F. Çelik*
Çevre ve Şehircilik Bakanı	Dışişleri Bakanı	Ekonomi Bakanı
E. Bayraktar	*A. Davutoğlu*	*M. Z. Çağlayan*
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı	Gençlik ve Spor Bakanı	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı
T. Yıldız	*S. Kılıç*	*M. M. Eker*
Gümrük ve Ticaret Bakanı	İçişleri Bakanı V.	Kalkınma Bakanı
H. Yazıcı	*H. Yazıcı*	*C. Yılmaz*
Kültür ve Turizm Bakanı	Maliye Bakanı	Milli Eğitim Bakanı
E. Günay	*M. Şimşek*	*Ö. Dinçer*
Milli Savunma Bakanı	Orman ve Su İşleri Bakanı V.	Sağlık Bakanı
İ. Yılmaz	*E. Bayraktar*	*R. Akdağ*

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı
B. Yıldırım

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE VENEZUELA BOLİVAR CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA ENERJİ ALANINDA İŞBİRLİĞİ İLE İLGİLİ ANLAŞMA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti (bundan böyle "Türkiye Tarafı") ve Venezuela Bolivar Cumhuriyeti Hükümeti (bundan böyle "Venezuela Tarafı);

Taraflar, tek olarak "Taraf" ve birlikte "Taraflar" olarak adlandırılacaktır.

Taraflar, mevcut dostluk ilişkilerini güçlendirme isteklerini dikkate alarak;

Taraflar arasındaki sosyal ve ekonomik işbirliğinin yoğunlaştırılması ve genişletilmesinin önemini belirterek;

Enerji sektörünün her iki Taraf için karşılıklı menfaat imkânları sunduğunu kabul ederek;

aşağıdaki hususlarda mutabakata varmışlardır.

MADDE 1
AMAÇ

İşbu Anlaşma, eşitlik, egemenliğe karşılıklı saygı ve karşılıklı menfaatler temel alınarak, petrol, gaz, elektrik ve petrokimya sektörlerinin geliştirilmesi ve teşvik edilmesi amacıyla enerji alanında kapsamlı bir işbirliğinin oluşturulmasını hedeflemektedir.

MADDE 2
İŞBİRLİĞİ MODELLERİ

Taraflar, enerji alanındaki işbirliklerini aşağıda belirtilen modeller vasıtasıyla geliştireceklerdir:

a) Tarafların ulusal mevzuatlarına uygun olarak, enerji sektörlerinin geliştirilmesiyle ilgili bilgi ve tecrübe değişimi;

b) Hidrokarbon kaynaklarının aranması ve çıkarılması ile üretilen ürünlerin pazarlanmasına dair müşterek yatırımların teşviki;

c) Hidrokarbon faaliyetleri ile ilgili olarak kontrat sürecinde tecrübe ve uzmanlık değişimi;

d) Yerbilimi, rezerv mühendisliği, petrokimya ve ikincil ürünler, hidrokarbon arama, üretim ve rafinaj, doğal gazın işlenmesi, depolanması, pazarlanması, taşınması ve dağıtımı, hidrokarbon ve ilgili teknoloji altyapısının geliştirilmesi ve bakımına ilişkin projelerin geliştirilmesi;

e) Petrol sektörünün teknik alanlarında insan kaynaklarının eğitimi;

f) Hidrokarbon sektörüne yatırımcıların çekilmesi amacıyla seminerler, konferanslar, sergiler ve diğer toplantıların müşterek organizasyonu;

g) Petrol sektöründe faaliyet gösterecek ortak şirketlerin kurulması;

h) Taraflarca karşılıklı olarak kararlaştırılan enerji alanındaki diğer işbirliği çeşitleri.

MADDE 3
PROJELERİN GERÇEKLEŞTİRİLMESİ

Taraflar, işbu Anlaşmada betimlenen faaliyetlerin hayata geçirilmesini, her bir Taraftaki ilgili Bakanlıklar, kurumlar ve yetkili birimler arasında tamamlayıcı enstrümanlar ve spesifik program ve projeler vasıtasıyla teşvik edeceklerdir. Bu bağlamda, uygulanacak olan enstrümanlar, çalışma programını, prosedürleri, mali kaynakların tahsis edilmesini ve Taraflarca üzerinde mutabık kalınan diğer konuları belirleyecektir.

MADDE 4
ORTAK ENERJİ ÇALIŞMA GRUBU

1. Öncelikle Madde 2'de belirtilen konuların tartışılması ve gerekli görülebilecek diğer konuların görüşülmesi amacıyla, bir Ortak Enerji Çalışma Grubu (OEÇG) oluşturulacaktır.

2. Her bir Tarafın atayacağı üst düzey yöneticilerce eş-başkanlığı yapılacak olan OEÇG, ilgili Bakanlıkların, kurumların ve yetkili birimlerin temsilcilerinden ve uzmanlarından oluşacaktır.

3. OEÇG, karşılıklı olarak her iki ülkeden birinde yılda bir kez toplanacaktır. Taraflar, OEÇG birinci toplantısının amacını, gündemini ve yerini, işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesini müteakip 6 ay içerisinde diplomatik kanallar vasıtasıyla kararlaştıracaktır.

4. İşbu Anlaşmanın hedeflerine ulaşmak amacıyla tasarlanan mekanizmanın bir parçası olarak OEÇG, gerekli görüldüğü takdirde, Tarafların karşılıklı mutabakatı üzerine geçici grup(lar) oluşturacaktır. Her iki ülkenin devlet ve özel sektör temsilcilerinden oluşan söz konusu grup(lar), uzmanlık değişimi, enerji ile ilgili spesifik projelerin araştırılması alanlarında çalışacaklar ve OEÇG'ye rapor sunacaktır.

5. İşbu Anlaşma bağlamında, tüm bu işbirliği programı ve OEÇG toplantılarına katılacak katılımcıların ulaşım ve konaklama masrafları ilgili Tarafça karşılanacaktır.

MADDE 5
FİNANSMAN

İşbu Anlaşmanın uygulanmasından kaynaklanan finansman, Tarafların karşılıklı anlaşması çerçevesinde, Tarafların bütçelerinin uygunluğu dikkate alınarak gerçekleştirilecektir.

MADDE 6
GİZLİLİK

1. İşbu Anlaşma altında Tarafların devlet sırrını içeren bilgilerin değişimi yapılmayacaktır.

2. İşbu Anlaşma altında edinilen veya Anlaşmanın uygulanması esnasında elde edinilen ve ifşa eden Tarafça erişimi sınırlı olarak kabul edilen bilgiler açıkça belirlenmeli ve Türkçe "ÖZEL", İspanyolca "SENSIBLE", İngilizce "SENSITIVE" olarak işaretlenmelidir.

3. İşbu Anlaşma altında ya da Anlaşma'nın uygulanması esnasında bilgi değişimine ilişkin prosedürler ve transfer edilecek bilgilerin korunma seviyesi, bilgi değişimi gerçekleşmeden önce ilgili Devletin mevcut ulusal mevzuatına göre OEÇG tarafından belirlenecektir.

4. Tanımlanan bilgileri alan Taraf, söz konusu bilgileri, bilgi transferi yapan Tarafın belirlediği koruma seviyesine göre eşit derecede koruyacaktır. Bu tür bilgiler, bilgi transferi yapan Tarafın önceden yazılı onayı olmadan, üçüncü şahıslara ifşa edilemez veya devredilemez.

Taraflar, gizli bilgilere erişen personel sayısını kısıtlı tutacaktır. Bu tür gizli bilgiler, ilgili Taraf Devletin hukuksal düzenleme ve mevzuatlarına göre korunacaktır.

İşbu Anlaşma altında transfer edilen bilgiler, yalnızca Anlaşma amaçları doğrultusunda ve Anlaşma amacına uygun şekilde kullanılacaktır.

MADDE 7
İHTİLAFLARIN ÇÖZÜMÜ

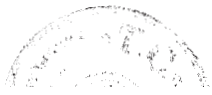
İşbu Anlaşmanın yorumu veya uygulanması esnasında Taraflar arasındaki herhangi bir kuşku veya ihtilaf, diplomatik kanallar vasıtasıyla, barışçıl bir yolla Taraflar arasında doğrudan müzakereler yoluyla çözülecektir.

MADDE 8
EGEMENLİK

İşbu Anlaşmada belirtilen herhangi bir hüküm; geçerli Uluslararası Kanunların norm ve hukuki düzenlemelerine göre, Türkiye Cumhuriyeti'nin ve Venezuela Bolivar Cumhuriyeti'nin kendi toprakları ve doğal kaynakları üzerindeki egemenlik haklarını herhangi bir şekilde etkilemez.

MADDE 9
MÜNHASIR OLMAYAN NİTELİK

İşbu Anlaşma, Tarafların üçüncü taraflarla bu türde Anlaşmalar ve/veya Mutabakat Zaptı imzalama hakkını sınırlamaz.

MADDE 10
MASRAFLAR

Taraflar, işbu Anlaşma ile uyumlu olarak geliştirilecek olan işbirliği ile ilgili uygulanan faaliyetlerin sonucunda meydana gelen maliyetler, Taraflarca aksi üzerinde yazılı anlaşmaya varılmadığı sürece, faaliyetleri gerçekleştiren Tarafça karşılanacağı konusunda mutabakata varmışlardır. Taraflardan herhangi biri, diğer Tarafın önceden yazılı onayı olmadan diğer Taraf adına harcama yapamaz veya mali yükümlülüklerde bulunamaz. Yapılan veya yapılması planlanan bazı masrafların Taraflarca ortak gider olarak kabul edilmesi durumunda, Taraflar, geri ödeme şartları da dâhil olmak üzere bu tür giderlerin yapılması konusunda önceden karar alacaklardır.

MADDE 11
DEĞİŞİKLİKLER

İşbu Anlaşmada yapılacak değişiklikler, Tarafların karşılıklı onayı ile gerçekleştirilecektir. Söz konusu değişiklikler, Anlaşmanın yürürlüğe girmesine ilişkin 14. maddede belirtilen hükümler ile uyumlu şekilde yürürlüğe girecektir.

MADDE 12
İŞ HÜKÜMLERİ

Herhangi bir Tarafça diğer Tarafa gönderilen personel, kabul eden Taraf ülkenin mevcut ulusal mevzuatı ve ilgili kurumun norm ve düzenlemeleri ile uyumlu çalışacaktır. Yetkili birimlerce karşılıklı onay verilmediği sürece, görevli gönderilen personel, kendi sorumluluklarının ötesinde herhangi bir faaliyette bulunamayacak ve işbu Anlaşma çerçevesinde belirlenen görevler dışında harcırah alamayacaktır.

MADDE 13
YÜKÜMLÜLÜK MUAFİYETİ

İşbu Anlaşma, içerdiği şartlar ve hükümler hariç, Taraflar arasında herhangi mali, hukuki ve ticari yükümlülükler doğurmayacaktır.

MADDE 14
ANLAŞMANIN YÜRÜRLÜĞE GİRMESİ, GEÇERLİLİK SÜRESİ VE SONA ERMESİ

İşbu Anlaşma, Tarafların, Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal prosedürlerinin tamamlandığına dair diplomatik kanallarla gönderilecek son yazılı tebliğin diğer Tarafa ulaştığı tarih itibariyle yürürlüğe girecektir.

İşbu Anlaşma 5 (beş) yıllık süre için geçerli kalacaktır. Taraflardan herhangi biri, diğer Tarafa, en az 6 (altı) ay önceden diplomatik yollarla ve yazılı olarak Anlaşmayı feshetme

niyetini belirtmediği sürece, Anlaşma, bir sonraki 5 (beş) yıllık süre için kendiliğinden yenilenir.

Taraflardan herhangi biri, herhangi bir zamanda, Anlaşmanın feshedilmesine ilişkin niyetini yazılı tebliğ yoluyla diplomatik kanallarla diğer Tarafa bildirerek işbu Anlaşmayı feshedebilir. Anlaşmanın feshi, yazılı tebliğin alındığı tarihi müteakip 6 (altı) ay içerisinde gerçekleşecektir. Taraflarca aksi üzerinde mutabakata varılmadığı sürece, Anlaşmanın feshi, Taraflarca uygulanması ve tamamlanması gereken program ve/veya projelerin geliştirilmesini etkilemez.

4 Kasım 2010 tarihinde Ankara'da, Türkçe, İspanyolca ve İngilizce dillerinde, bütün metinler aynı derecede geçerli olmak üzere iki nüsha olarak imzalanmıştır. İşbu Anlaşma hükümlerinin yorumlanmasına ilişkin ihtilaflar olması halinde, İngilizce metin kullanılacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti
adına

Taner YILDIZ
Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii
Kaynaklar Bakanı

Venezuela Bolivar Cumhuriyeti Hükümeti
adına

Nicolas MADURO MOROS
Venezuela Bolivar Cumhuriyeti
Dışişleri Bakanı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ	YASAMA YILI
26	1

SIRA SAYISI: 412

667 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararname (1/746) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda "http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic" internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

- **1/746 Esas Numaralı Kanun Hükmünde Kararnamenin İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin TBMM Başkanlığı Tezkeresi..... 4**
- **1/746 Esas Numaralı Kanun Hükmünde Kararnamenin**
  - TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 5
  - Genel Gerekçesi 5
  - Madde Gerekçeleri 6
- **Kanun Hükmünde Kararname Metni** 10
- **Listeler** 15

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.14-50679 *15.08.2016*
Konu : Kanun Hükmünde Kararname

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GENEL KURULUNA

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 128'inci maddesinin birinci fıkrasında, Anayasa'nın 121 ve 122'nci maddeleri gereğince çıkarılan ve TBMM'ye sunulan kanun hükmünde kararnamelerin, Anayasa'nın ve TBMM İçtüzüğü'nün kanun tasarı ve tekliflerinin görüşülmesi için koyduğu kurallara göre komisyonlarda ve Genel Kurulda diğer kanun hükmünde kararnamelerle, kanun tasarı ve tekliflerinden önce, ivedilikle en geç 30 gün içinde görüşülüp karara bağlanması gerektiği düzenlenmiştir. Maddenin ikinci fıkrasında ise komisyonlarda en geç 20 gün içinde görüşmeleri tamamlanmayan KHK'lerin Meclis Başkanlığınca doğrudan doğruya Genel Kurul gündemine alınacağı ifade olunmuştur.

23 Temmuz 2016 tarih ve 29779 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 667 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararname aynı gün Başkanlığımıza sunulmuştur. Söz konusu Kanun Hükmünde Kararname 25 Temmuz 2016 tarihinde 1/746 esas numarası ile esas komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna, tali komisyon olarak da Adalet Komisyonuna havale edilmiştir.

Söz konusu Kanun Hükmünde Kararnamenin komisyonlarda görüşülmesine ilişkin 20 günlük süre 15 Ağustos 2016 tarihi itibarıyla sona ermiştir. Bu nedenle, belirtilen süre içerisinde komisyonlarda karara bağlanamayan bahse konu Kanun Hükmünde Kararname, TBMM İçtüzüğü'nün 128'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca doğrudan Genel Kurul Gündeminin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına alınmıştır.

Genel Kurulun bilgilerine sunulur.

İsmail KAHRAMAN
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü *23/7/2016*
Sayı: 31853594-102-85-3034
Konu: Kanun Hükmünde Kararname

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

"Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararname" bugünkü Resmi Gazete'de yayımlanmış ve Anayasa'nın 121 inci maddesi uyarınca bir sureti ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Binali Yıldırım
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/746)	
ESAS	Plan ve Bütçe Komisyonu
TALİ	Adalet Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Çok partili siyasal hayata geçtiğimiz günden bugüne kadar ülkemiz, Anayasal düzeni askıya alarak demokrasimizi kesintiye uğratan, temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldıran, milli iradeyi yok sayarak Gazi Meclisin kapatılmasına neden olan ve 1960 darbesiyle başlayıp zaman zaman tekrarlayan hukuk dışı pek çok müdahaleye maruz kalmış ve aziz milletimiz bu dönemlerde pek çok acı, ıstırap ve hukuksuzluklara muhatap olmuştur.

15 Temmuz 2016 tarihinde, Türk Silahlı Kuvvetleri içinde kümelenmiş ve Milli Güvenlik Kurulu Kararıyla da terör örgütü olarak belirlenen Fethullahçı Terör Örgütü (FETÖ/PDY) mensubu, asker elbisesi giymiş hainler ve bunlarla birlikte hareket eden bazı kamu görevlileri ve sivil unsurlar tarafından Türkiye Cumhuriyeti Devleti aleyhine darbeye teşebbüs etmek suretiyle tüm ülke genelinde yaygın bir terör faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

FETÖ/PDY mensupları tarafından yapılan kalkışma hareketiyle, cebir ve şiddet kullanılarak, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının öngördüğü demokratik hukuk düzeni ortadan kaldırılmaya ve yerine totaliter bir düzen getirilmeye çalışılmış, Türkiye Büyük Millet Meclisi yok edilmeye ve Gazi Meclisin görevlerini yapmasının önüne geçilmeye cüret edilmiş, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ortadan kaldırılmaya ve görevlerini yapması engellenmeye teşebbüs edilmiş, masum sivillerin ve görevlerini yapan güvenlik güçleri ile kamu görevlilerinin canına kast edilmiş ve halkın oyuyla seçilmiş Cumhurbaşkanına suikast girişiminde bulunulmuştur.

Bu nedenle, Anayasanın 120 nci maddesi ile 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine göre, ülke genelinde 21/7/2016 Perşembe günü saat 01.00'dan itibaren doksan gün süreyle olağanüstü hal ilan edilmesi; Milli Güvenlik Kurulunun 20/7/2016 tarihli ve 498 sayılı tavsiye kararı gözönünde bulundurularak Bakanlar Kurulunca 20/7/2016 tarihinde kararlaştırılmış ve bu Karar 21/7/2016 tarihli ve 29777 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Anayasal düzenin, milli iradenin, hukuk devletinin, demokrasinin ve temel hak ve hürriyetlerin korunması, ülkemizde yaşanan bu son darbe teşebbüsünün tamamen sonlandırılması ve buna benzer bir müdahale girişiminin yeniden yaşanmaması ve terörle mücadelenin daha etkin bir şekilde sürdürülebilmesi için, olağanüstü hal süresince birtakım ivedi tedbirlerin alınması zorunlu hale gelmiştir. Bu Kanun Hükmünde Kararname, oluşan toplumsal mutabakat da dikkate alınarak söz konusu tedbirlerin alınması amacıyla çıkarılmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile Kanun Hükmünde Kararnamenin amaç ve kapsamı belirtilmektedir.

MADDE 2- Madde ile, milli güvenliğe tehdit oluşturduğu tespit edilen Fethullahçı Terör Örgütüne (FETÖ/PDY) aidiyeti, iltisakı veya irtibatı belirlenen özel sağlık kurum ve kuruluşları, özel öğretim kurum ve kuruluşları, özel öğrenci yurtları ve pansiyonları, vakıf ve dernekler, vakıf yükseköğretim kurumları, sendika, federasyon ve konfederasyonların kapatılmasına ve mal varlıklarının devrine ilişkin hususlar düzenlenmektedir.

MADDE 3- Maddenin birinci fıkrasıyla, yargı mensupları ve bu meslekten sayılanlardan, terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu değerlendirilen yüksek mahkemelerin daire başkan ve üyeleri ile hâkim ve savcıların meslekte kalmalarının uygun olmadığına ve bunların meslekten çıkarılmalarına karar verilmesine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir. Bunun gibi Sayıştay meslek mensupları hakkında da düzenleme yapılmaktadır.

Anayasanın 139 uncu maddesinde hâkimlik ve savcılık teminatı düzenlenerek azlolunamayacakları hükme bağlanmış ise de, aynı maddede meslekte kalmalarının uygun olmadığına karar verilenler hakkında kanundaki istisnalar saklı tutulmuştur. Benzer düzenleme 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununun 44 üncü maddesinde de yer almaktadır. 15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleştirilen darbe teşebbüsü ve kalkışmanın sorumlusu olan FETÖ/PDY ile bağlantılı yargı mensuplarının görevde tutulmaları en başta yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı ilkeleriyle bağdaşmamaktadır. Anayasanın 138 inci maddesine göre Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdani kanaatine göre hüküm verme ödevi altındaki yargı mensuplarının bağımsızlık ve tarafsızlık ilkesiyle hiçbir biçimde bağdaşmayacak yapılanmaların içine girmesi, örgüt hiyerarşisi içinde ve ideolojik bağlılık duygularıyla hareket etmesi en başta yargının saygınlığı ve güvenilirliğine zarar vermektedir. Devlet organizasyonu dışındaki başka bir hiyerarşik yapının talimatlarına boyun eğen yargı mensuplarının varlığı, vatandaşların yine Anayasanın teminatı altındaki adil yargılanma hakkı önünde büyük bir engel teşkil etmektedir. Bu nedenlerle, belirtilen türde irtibatları değerlendirilen yargı mensuplarının meslekte kalmalarının doğuracağı sakıncaları gidermek amacıyla, Anayasanın 139 uncu maddesinin ikinci fıkrasında tanınan takdir hakkı da gözetilerek bu düzenleme yapılmaktadır.

Birinci fıkrada ayrıca, görevine son verilenlerin silah ruhsatları ile hususi damgalı pasaportlarının iptal edilmesi ile oturdukları kamu konutları ve vakıf lojmanlarından tahliyelerine ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Maddenin ikinci fıkrasıyla, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihte adli ve idari yargı hâkim ve savcı adayı olarak görev yapanların, adaylıkta geçirdikleri süreye bakılmaksızın Adalet Bakanlığının teklifi üzerine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca mesleğe kabul edilmeleri halinde, hâkimlik ve savcılık mesleğine atanabilmeleri ve böylece hâkim ve savcı ihtiyacının karşılanabilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 4- Madde ile kamu görevlilerinden terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu değerlendirilenlerin kamu görevinden çıkarılmasına ilişkin hususlar düzenlenmektedir.

MADDE 5- Madde ile, milli güvenliğe tehdit oluşturduğu tespit edilen yapı, oluşum veya gruplara ya da terör örgütlerine üyeliği veya iltisakı ya da bunlarla irtibatı nedeniyle haklarında idari işlem tesis edilenler ile soruşturma ve kovuşturma yürütülenlerin pasaportlarının iptal edilmesine ilişkin hususlar düzenlenmektedir.

MADDE 6- Madde ile, 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dört, Beş, Altı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar, 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlar ve toplu işlenen suçlar bakımından, olağanüstü halin devamı süresince uygulanmasına ihtiyaç duyulan bazı tedbirler düzenlenmektedir.

Bu çerçevede; maddenin birinci fıkrasının;

(a) bendiyle, olağanüstü hal döneminde yürütülen soruşturmalarda uygulanacak gözaltı süresi özel olarak belirlenmektedir. Kişi hürriyeti ve güvenliği hakkını düzenleyen Anayasanın 19 uncu maddesinin altıncı fıkrasında, olağan dönemler için belirlenen gözaltı sürelerinin olağanüstü hal dönemlerinde uzatılabileceği hüküm altına alınmıştır. Bu doğrultuda yapılan düzenlemeyle, gözaltı süresi, şüphelinin yakalama yerine en yakın hâkim veya mahkemeye gönderilmesi için zorunlu süre hariç, yakalama anından itibaren otuz günü geçmeyecektir. Böylelikle, olağanüstü hal ilan edilmesine sebep olan olaylarla bağlantılı soruşturmaların daha etkin ve sağlıklı biçimde yürütülmesi amaçlanmaktadır.

(b) bendiyle, olağanüstü hal süresince yakalanan asker kişilerin adlî kolluk görevlilerine teslim edilmeleri ve bu kolluk görevlilerince nezaret altında tutulmaları öngörülmektedir. Düzenlemeyle, 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 92 nci ve 93 üncü maddeleri ile 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun 80 inci maddesinde asker kişilerin işledikleri suçlar bakımından öngörülen kurala istisna getirilmektedir.

(c) bendiyle, olağanüstü halin uygulandığı dönem içinde yürütülen soruşturmalar kapsamında, görev ve unvan ayrımı yapılmaksızın kamu görevlileri de dâhil olmak üzere bütün şüpheli, mağdur ve tanık ifadelerinin adli kolluk görevlileri tarafından da alınabileceği hüküm altına alınmaktadır.

(ç) bendiyle, maddede belirtilen suçlar bakımından asker kişiler hakkında yargı mercilerince verilen tutuklama kararlarının, askeri tutukevleri dışındaki ceza infaz kurumlarında yerine getirilmesi zorunlu tutulmaktadır.

(d) bendiyle, olağanüstü hal süresince ceza infaz kurumlarında bulunan tutukluların avukatlarıyla görüşme hakları ve görüşme mahremiyetinin sınırları belirlenmektedir. Maddede belirtilen suçlardan tutuklu bulunanların, toplum ve kurum güvenliğini tehlikeye düşürme, örgüt mensuplarıyla haberleşme ya da örgüt faaliyetlerini sürdürme ihtimali gibi hukuki yardım hakkını kötüye kullanmaları durumunda, görüşmelerin kaydı, görevli nezaretinde gerçekleştirilmesi, sınırlandırılması veya yasaklanması mümkün hale getirilmektedir. Bentte, değinilen tedbirlerin usulü ile yasaklama kararı verilmesi halinde, tutuklunun hukuki yardım hakkından faydalanabilmesini sağlayacak önlemler de düzenlenmektedir.

(e) bendiyle, maddede belirtilen suçlardan tutuklu olanları ceza infaz kurumlarında ziyaret edebilecek kişiler belirlenmektedir. 5275 sayılı Kanunun 83 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki genel kuraldan farklı olarak bu kişiler, tutuklunun sadece çok yakın akrabalarıyla sınırlı tutulmuştur.

(f) bendiyle, olağanüstü hal süresince, maddede belirtilen suçlardan tutuklu olanların bulunduğu ceza infaz kurumlarında görev yapan kamu görevlileri tarafından düzenlenen tutanaklara, ilgili görevlinin açık kimliği yerine sadece sicil numarasının yazılması öngörülmektedir. Ayrıca, adli veya idari bir soruşturma sebebiyle kurum görevlilerinin ifadesine başvurulması gereken hallerde ifade ve duruşma tutanaklarında sadece işyeri adresi gösterilecek ve çıkarılan davetiye veya çağrı kâğıdı görevlinin işyeri adresine tebliğ edilecektir.

Söz konusu önlemler, özellikle örgütlü suçlardan tutuklu bulunan kişilerle ilgili işlemlerde kurum personelinin güvenliğini sağlamaya yöneliktir.

(g) bendiyle, maddede belirtilen suçlarla ilgili yürütülen soruşturmalarda, seçilen veya görevlendirilen müdafiin, hakkında aynı suçlar nedeniyle bir soruşturma veya kovuşturma bulunması durumunda müdafilik görevinden yasaklanmasına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir. Örgüt bağlantılı avukatların, hukuki yardım hakkının kapsamı dışında kalacak şekilde soruşturmalara müdahalesi maddi gerçeğin ortaya çıkarılmasını engellemektedir. Olağanüstü hal ilanına sebep olan vahim olayların tekrarının engellenmesi ve bu olaylara ilişkin soruşturmaların sağlıklı biçimde yürütülebilmesi bakımından bu tür hukuk dışı müdahalelerin engellenmesi daha büyük önem taşımaktadır. Terör suçları söz konusu olduğunda, benzer bir yasaklama imkânı, üstelik olağan dönemler için uygulanabilecek şekilde Alman Ceza Muhakemesi Kanununun 138a ve devamı maddelerinde de yer almaktadır.

(ğ) bendiyle, yürütülecek soruşturma ve kovuşturmalarda, ifade alma, sorgu ve duruşma işlemleri esnasında hazır bulunabilecek müdafi sayısı üç kişiyle sınırlandırılmaktadır. Hukukî yardım ve danışma hakkı kapsamında, muhakeme işlemlerine katılabilecek müdafi sayısında herhangi bir sınır öngörülmemesi, bu muhakeme işlemlerinin hiç yapılamaması veya süresinde tamamlanamaması gibi sakıncaları içinde barındırmaktadır. Olağanüstü hal ilanına sebep olan vahim olayların soruşturulması ve kovuşturulması söz konusu olduğunda, özellikle geniş kapsamlı davalar bakımından bu sakıncalar daha belirgin hale gelmektedir. Bu nedenle yapılan düzenlemeyle, soruşturma ve kovuşturma evresinde belli muhakeme işlemlerine katılabilecek müdafi sayısı sınırlandırılmaktadır. Bu muhakeme işlemleri ifade alma, sorgu ve duruşma olarak belirlenmektedir. Belirtilen işlemler dışında, şüpheli veya sanığın hukukî yardım hakkından yararlanabilmesi bakımından bir sınır getirilmemektedir.

(h) bendiyle, maddede belirtilen suçların kovuşturmalarında, duruşmanın başlamasından önce iddianame veya iddianame yerine geçen belgelerin okunması yanında bu belgelerin özetlenerek sanığa anlatılmasına da bir alternatif olarak yer verilmektedir. Sanığın, hakkındaki isnatlardan haberdar edilmesi adil yargılama hakkının bir gereğidir. Bu çerçevede suçlamadan haberdar edilme, "zamanında" ve "detaylı" bir bilgilendirmeyi gerekli kılmaktadır. Bilgilendirmenin, suçlamanın "sebebini", yani suçlamanın dayanağı olan maddi gerçekleri (isnat edilen eylemleri) ve suçlamanın "niteliğini", yani maddi gerçeklerin hukuki nitelendirmesini içermesi halinde, duruşmanın başlangıcında kamu davası açan belgenin ayrıca okunması bir mecburiyete dayanmamaktadır. Nitekim, Avusturya, Fransa, Belçika ve İsviçre gibi ülkelerin olağan dönem mevzuatlarında dahi, sanığın yüklenen suçlamalar hakkında bilgilendirilmesini temin eden düzenleme ve uygulamalar yeterli görülmekte, iddianamenin duruşmada bütünüyle okunmasını zorunlu ve gerekli kılan herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Bu doğrultuda olağanüstü hal döneminde açılacak kamu davalarının kapsam ve mahiyeti de gözetilerek benzer bir imkân getirilmektedir. Düzenlemeyle, kamu davası açan belgelerin okunması seçeneği yanında, somut davanın özelliğine göre kapsamı geniş ve uzun iddianamelerin özetlenerek, sanığın hakkındaki isnatlar konusunda sözlü olarak bilgilendirilmesi öngörülmektedir.

(ı) bendiyle tutukluluğun incelenmesi, tutukluluğa itiraz ve tahliye taleplerinin dosya üzerinden karara bağlanabileceği öngörülmektedir.

(i) bendiyle, maddede belirtilen suçlarla ilgili muhakeme sürecinde sesli ve görüntülü iletişim sistemleri kullanılarak sorgu ve duruşma işlemlerinin yapılabilmesine imkân tanınmaktadır. Şüpheli veya sanığın sorguda ya da duruşmada bizzat hazır bulundurulmasının başta nakil güvenliği olmak üzere güvenlik bakımından tehlikeler doğurması, muhakemenin makul süre içinde sonuçlandırılmasına engel olacak benzer sebeplerin varlığı halinde hâkim veya mahkeme tarafından sesli ve görüntülü iletişim sistemlerinin uygulanmasına karar verilebilecektir. Düzenlemeyle, bu sistemlerin uygulama alanının genişletilmesi ve yargılamaların makul süre içinde tamamlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 7- Madde ile, darbe teşebbüsü ve terör eylemi ile bu eylemin devamı niteliğindeki fiiller dolayısıyla hayatını kaybeden, yaralanan veya malul olanlara sağlanan mali haklar düzenlenmektedir.

MADDE 8- Madde ile, mülkiyeti kamuya ait taşınmazlara ilişkin olarak, milli güvenliğe tehdit oluşturduğu tespit edilen yapı, oluşum veya gruplara ya da terör örgütlerine üyeliği veya iltisakı ya da bunlarla irtibatının bulunduğu belirlenen gerçek ve tüzel kişilerle yapılan irtifak ve intifa hakları ile kira sözleşmelerinin iptal edilmesine ilişkin hususlar düzenlenmektedir.

MADDE 9- Madde ile, Kanun Hükmünde Kararname kapsamındaki görevleri yerine getiren kişilerin bu görevleri nedeniyle hukuki, idari, mali ve cezai sorumluluğunun doğmayacağı hükmü konulmaktadır.

MADDE 10- Madde ile, Kanun Hükmünde Kararname kapsamında alınan kararlar ve yapılan işlemler nedeniyle açılan davalarda yürütmenin durdurulması kararı verilemeyeceği hükme bağlanmaktadır.

MADDE 11- Yürürlük maddesidir.

MADDE 12- Yürütme maddesidir.

OLAĞANÜSTÜ HAL KAPSAMINDA ALINAN TEDBİRLERE İLİŞKİN KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME (*)

Olağanüstü hal kapsamında bazı tedbirler alınması; Anayasanın 121 inci maddesi ile 25/10/1983 tarihli ve 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanununun 4 üncü maddesine göre, Cumhurbaşkanının başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu'nca 22/7/2016 tarihinde kararlaştırılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç ve Kapsam

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı, 20/7/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kapsamında, darbe teşebbüsü ve terörle mücadele çerçevesinde alınması zaruri olan tedbirler ile bunlara ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

İKİNCİ BÖLÜM
Olağanüstü Halin Uygulanmasına İlişkin Tedbirler

Kapatılan kurum ve kuruluşlara ilişkin tedbirler

MADDE 2- (1) Milli güvenliğe tehdit oluşturduğu tespit edilen Fethullahçı Terör Örgütüne (FETÖ/PDY) aidiyeti, iltisakı veya irtibatı belirlenen;

a) Ekli (I) sayılı listede yer alan özel sağlık kurum ve kuruluşları,

b) Ekli (II) sayılı listede yer alan özel öğretim kurum ve kuruluşları ile özel öğrenci yurtları ve pansiyonları,

c) Ekli (III) sayılı listede yer alan vakıf ve dernekler ile bunların iktisadi işletmeleri,

ç) Ekli (IV) sayılı listede yer alan vakıf yükseköğretim kurumları,

d) Ekli (V) sayılı listede yer alan sendika, federasyon ve konfederasyonlar,

kapatılmıştır.

(2) Kapatılan vakıfların her türlü taşınır ve taşınmazları ile her türlü mal varlığı, alacak ve hakları, belge ve evrakı Vakıflar Genel Müdürlüğüne bedelsiz olarak devredilmiş sayılır. Kapatılan vakıf yükseköğretim kurumlarının sağlık uygulama ve araştırma merkezleri ve kapatılan diğer kurum ve kuruluşlara ait olan taşınırlar ile her türlü mal varlığı, alacak ve haklar, belge ve evrak Hazineye bedelsiz olarak devredilmiş sayılır, bunlara ait taşınmazlar tapuda resen Hazine adına, her türlü kısıtlama ve taşınmaz yükünden ari olarak tescil edilir. Birinci fıkrada sayılanların her türlü borçlarından dolayı hiçbir şekilde Hazineden bir hak ve talepte bulunulamaz. Devire ilişkin işlemler ilgili tüm kurumlardan gerekli yardımı almak suretiyle ilgisine göre Maliye Bakanlığı veya Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirilir.

(3) Milli güvenliğe tehdit oluşturduğu tespit edilen yapı, oluşum veya gruplara ya da terör örgütlerine üyeliği veya iltisakı ya da bunlarla irtibatı belirlenen ve ekli listelerde yer almayan özel ve vakıf sağlık kurum ve kuruluşları, özel öğretim kurum ve kuruluşları ile özel öğrenci yurtları ve pansiyonları, vakıflar, dernekler, vakıf yükseköğretim kurumları, sendikalar, federasyonlar ve konfederasyonlar, ilgili bakanlıklarda bakan tarafından oluşturulacak komisyonun teklifi üzerine bakan onayı ile kapatılır. Bu fıkra kapsamında kapatılan kurum ve kuruluşlar hakkında da ikinci fıkra hükümleri uygulanır.

(4) Kapatılan yükseköğretim kurumlarında kayıtlı öğrenciler, Yükseköğretim Kurulu tarafından Devlet üniversitelerine veya vakıf üniversitelerine yerleştirilir. Bu şekilde yerleştirilen öğrenciler, mezun oluncaya kadar vakıf yükseköğretim kurumlarına ödemeleri gereken ücretleri ilgili üniversiteye ödemeye devam ederler. Bu fıkranın uygulanması ile ilgili

(*) 667 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 23 Temmuz 2016 tarihli ve 29779 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan hali olup Kanun Hükmünde Kararname'de yapılan değişiklikleri içermemektedir.

olarak usul ve esasları belirlemeye, uygulamayı yönlendirmeye, her türlü tedbiri almaya ve ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye Yükseköğretim Kurulu görevli ve yetkilidir.

Yargı mensupları ile bu meslekten sayılanlara ilişkin tedbirler

MADDE 3- (1) Terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu değerlendirilen Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında Anayasa Mahkemesi Genel Kurulunun salt çoğunluğunca; Yargıtay daire başkanı ve üyeleri hakkında Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulunca; Danıştay daire başkanı ve üyeleri hakkında Danıştay Başkanlık Kurulunca; hâkim ve savcılar hakkında Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Genel Kurulunca ve Sayıştay meslek mensupları hakkında Sayıştay Başkanının başkanlığında, başkan yardımcıları ile Sayıştay Başkanı tarafından belirlenecek bir daire başkanı ve bir üyeden oluşan komisyonca meslekte kalmalarının uygun olmadığına ve meslekten çıkarılmalarına karar verilir. Görevlerine son verilenlerin silah ruhsatları ve hususi damgalı pasaportları iptal edilir ve bu kişiler oturdukları kamu konutlarından veya vakıf lojmanlarından onbeş gün içinde tahliye edilir.

(2) Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihte adli ve idari yargı hâkim ve savcı adayı olarak görev yapanlar, adaylıkta geçirdikleri süreye bakılmaksızın Adalet Bakanlığının teklifi üzerine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca mesleğe kabul edilmeleri halinde, hâkimlik ve savcılık mesleğine atanabilirler.

Kamu görevlilerine ilişkin tedbirler

MADDE 4- (1) Terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu değerlendirilen;

a) 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa tabi personel, ilgili Kuvvet Komutanının teklifi, Genelkurmay Başkanının inhası, Milli Savunma Bakanının onayı ile kamu görevinden çıkarılır,

b) 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununa tabi personel Jandarma Genel Komutanının teklifi, İçişleri Bakanının onayı ile kamu görevinden çıkarılır,

c) 9/7/1982 tarihli ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununa tabi personel Sahil Güvenlik Komutanının teklifi ve İçişleri Bakanının onayı ile kamu görevinden çıkarılır,

ç) Milli Savunma Bakanına bağlı personel Milli Savunma Bakanının onayı ile kamu görevinden çıkarılır,

d) 11/10/1983 tarihli ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununa tabi personel, Yükseköğretim Kurulu Başkanının teklifi üzerine Yükseköğretim Kurulunun kararıyla kamu görevinden çıkarılır,

e) Mahalli idareler personeli, valinin başkanlığında toplanan ve vali tarafından belirlenen kurulun teklifi üzerine İçişleri Bakanının onayıyla kamu görevinden çıkarılır,

f) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile bu Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesinde belirtilenler hariç diğer mevzuata tabi her türlü kadro, pozisyon ve statüde (işçi dahil) istihdam edilen personel, ilgili kurum veya kuruluşun en üst yöneticisi başkanlığında bağlı, ilgili veya ilişkili bakan tarafından oluşturulan kurulun teklifi üzerine ilgisine göre ilgili bakan onayıyla kamu görevinden çıkarılır,

g) Bir bakanlığa bağlı, ilgili veya ilişkili olmayan diğer kurumlarda her türlü kadro, pozisyon ve statüde (işçi dahil) istihdam edilen personel, birim amirinin teklifi üzerine atamaya yetkili amirin onayıyla kamu görevinden çıkarılır.

(2) Birinci fıkra uyarınca görevine son verilenler bir daha kamu hizmetinde istihdam edilemez, doğrudan veya dolaylı olarak görevlendirilemezler; görevinden çıkarılanların uhdelerinde bulunan her türlü mütevelli heyet, kurul, komisyon, yönetim kurulu, denetim

kurulu, tasfiye kurulu üyeliği ve sair görevleri de sona ermiş sayılır. Bu fıkrada sayılan görevleri yürütmekle birlikte kamu görevlisi sıfatını taşımayanlar hakkında da bu fıkra hükümleri uygulanır.

(3) Bu maddeye göre görevlerine son verilenlerin silah ruhsatları ve pilot lisansları iptal edilir ve bu kişiler oturdukları kamu konutlarından veya vakıf lojmanlarından onbeş gün içinde tahliye edilir. Bu kişiler özel güvenlik şirketlerinin kurucusu, ortağı ve çalışanı olamazlar.

(4) Bu madde kapsamında kamu görevi sona erdirilen personele ait kadro ve pozisyonlara, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ve diğer mevzuattaki kısıtlamalara tabi olmaksızın Bakanlar Kurulunca belirlenecek sayıda kadro ve pozisyon için atama yapılabilir.

Yürütülen soruşturmalarda alınacak tedbirler

MADDE 5- (1) Milli güvenliğe tehdit oluşturduğu tespit edilen yapı, oluşum veya gruplara ya da terör örgütlerine üyeliği veya iltisakı ya da bunlarla irtibatı nedeniyle haklarında idari işlem tesis edilenler ile aynı gerekçeyle haklarında suç soruşturması veya kovuşturması yürütülenler, işlemi yapan kurum ve kuruluşlarca ilgili pasaport birimine derhal bildirilir. Bu bildirim üzerine ilgili pasaport birimlerince pasaportlar iptal edilir.

Soruşturma ve kovuşturma işlemleri

MADDE 6 - (1) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar, 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlar ve toplu işlenen suçlar bakımından, olağanüstü halin devamı süresince;

a) Gözaltı süresi, şüphelinin yakalama yerine en yakın hâkim veya mahkemeye gönderilmesi için zorunlu süre hariç, yakalama anından itibaren otuz günü geçemez.

b) Yakalanan asker kişiler adli kolluk görevlilerine teslim edilir.

c) Yürütülen soruşturmalar kapsamında görev ve unvan ayrımı yapılmaksızın kamu görevlileri de dâhil olmak üzere bütün şüpheli, mağdur ve tanık ifadeleri adli kolluk görevlileri tarafından da alınabilir.

ç) Asker kişiler hakkında verilen tutuklama kararları, 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 111 inci maddesinde belirtilen ceza infaz kurumlarında yerine getirilir.

d) Tutuklu olanların avukatları ile görüşmelerinde, toplumun ve ceza infaz kurumunun güvenliğinin tehlikeye düşürülmesi, terör örgütü veya diğer suç örgütlerinin yönlendirilmesi, bunlara emir ve tâlimat verilmesi veya yorumlarıyla gizli, açık ya da şifreli mesajlar iletilmesi ihtimalinin varlığı halinde, Cumhuriyet savcısının kararıyla, görüşmeler teknik cihazla sesli veya görüntülü olarak kaydedilebilir, tutuklu ile avukatın yaptığı görüşmeleri izlemek amacıyla görevli hazır bulundurulabilir, tutuklunun avukatına veya avukatın tutukluya verdiği belge veya belge örnekleri, dosyalar ve aralarındaki konuşmalara ilişkin tuttukları kayıtlara elkonulabilir veya görüşmelerin gün ve saatleri sınırlandırılabilir. Tutuklunun yaptığı görüşmenin, belirtilen amaçla yapıldığının anlaşılması hâlinde, görüşmeye derhal son verilerek, bu husus gerekçesiyle birlikte tutanağa bağlanır. Görüşme başlamadan önce, taraflar bu hususta uyarılır. Tutuklu hakkında, tutanak tutulması hâlinde, Cumhuriyet savcısının istemiyle tutuklunun avukatlarıyla görüşmesi sulh ceza hâkimliğince yasaklanabilir. Yasaklama kararı, tutuklu ile yeni bir avukat görevlendirilmesi için derhal ilgili baro başkanlığına bildirilir. Baro tarafından bildirilen avukatın değiştirilmesi Cumhuriyet savcısı tarafından istenebilir. Görevlendirilen avukata, 23/3/2005 tarihli ve 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 13 üncü maddesine göre ücret ödenir.

e) Tutuklu olanlar, belgelendirilmesi koşuluyla sadece eşi, ikinci dereceye kadar kan ve birinci derece kayın hısımları ile vasisi veya kayyımı tarafından ziyaret edilebilir. Adalet Bakanlığı ile Cumhuriyet başsavcılığının yetkileri saklıdır. Tutuklular telefonla haberleşme

hakkından ancak onbeş günde bir ve bu bentte sayılan kişilerle sınırlı olarak on dakikayı geçmemek üzere faydalanabilirler.

f) Tutuklu olanların bulunduğu ceza infaz kurumlarında görev yapan kamu görevlileri tarafından düzenlenen tutanaklara, ilgili görevlinin açık kimliği yerine sadece sicil numarası yazılır. Kurum görevlilerinin ifadesine başvurulması gerektiği hallerde çıkarılan davetiye veya çağrı kâğıdı görevlinin işyeri adresine tebliğ edilir. Bu kişilere ait ifade ve duruşma tutanaklarında işyeri adresi gösterilir.

g) Yürütülen soruşturmalarda, 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 149 uncu maddesine göre seçilen veya aynı Kanunun 150 nci maddesine göre görevlendirilen müdafi, hakkında bu maddede sayılan suçlar nedeniyle soruşturma ya da kovuşturma bulunması halinde müdafilik görevini üstlenmekten yasaklanabilir. Cumhuriyet savcısının yasaklamaya ilişkin talebi hakkında, sulh ceza hâkimliği tarafından gecikmeksizin karar verilir. Yasaklama kararı, şüpheliye ve yeni bir müdafi görevlendirilmesi için ilgili baro başkanlığına derhal bildirilir.

ğ) Yürütülen soruşturma ve kovuşturmalarda, ifade alma ve sorgu sırasında veya duruşmada en çok üç avukat hazır bulunabilir.

h) Ceza mahkemelerinde duruşmanın başlamasından önce iddianame veya iddianame yerine geçen belge okunur ya da özetlenerek anlatılır.

ı) Tutukluluğun incelenmesi, tutukluluğa itiraz ve tahliye talepleri dosya üzerinden karara bağlanabilir.

i) Hâkim veya mahkemenin uygun gördüğü durumlarda, aynı anda görüntülü ve sesli iletişim tekniğinin kullanılması suretiyle şüpheli veya sanığın sorgusu yapılabilir veya duruşmalara katılmasına karar verilebilir.

Vazife malulü aylığı bağlanması ve diğer haklar

MADDE 7 - (1) 15/7/2016 tarihinde gerçekleştirilen darbe teşebbüsü ve terör eylemi ile bu eylemin devamı niteliğindeki eylemler sebebiyle hayatını kaybeden veya malul olan sivillere 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendi kapsamında bağlanacak aylıklarının hesabında aynı fıkranın (h) bendi hükümleri esas alınır ve kendileri ile hak sahipleri, söz konusu (h) bendi kapsamında bulunanlara ilgili mevzuatında sağlanan diğer haklardan aynı şekilde yararlandırılır. Ancak, dul ve yetimlerine bağlanacak aylığın toplam tutarı, malulün ya da ölenin kendisine bağlanacak aylıktan az olamaz. Ayrıca, bunlar ile bu eylemler sebebiyle yaralananlar hakkında 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun nakdi tazminat hükümleri uygulanır. Bu şekilde bağlanacak aylıklarda, genel sağlık sigortası primi dâhil, prim ve prime ilişkin borç olmama şartı aranmaz.

(2) Birinci fıkra kapsamına giren ve 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu kapsamında emeklilik ikramiyesine müstahak olanların emeklilik ikramiyeleri, en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) 115 katından az olmamak üzere, 3713 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi hükümleri esas alınarak ödenir. Birinci fıkra kapsamına girmekle birlikte emeklilik ikramiyesine müstahak olmayan sivillerden yaşamak için gereken hareketleri yapamayacak ve başkasının yardım ve desteğine muhtaç olacak derecede malul olanların kendileri ile ölenlerin kanuni mirasçılarına en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) 170 katı, diğer malullere ise en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) 115 katı tutarında ek tazminat, nakdi tazminata ilişkin esas ve usuller çerçevesinde ilgili kurumlar tarafından ödenir.

İrtifak ve intifa hakları ile kira sözleşmelerinin iptali

MADDE 8 - (1) Mülkiyeti 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununda belirtilen genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçe kapsamındaki idarelere, düzenleyici ve denetleyici kurumlara, sosyal güvenlik kurumlarına

mahalli idarelerle bu idareler tarafından kurulan birlik ve işletmelere, özel kanunla kurulmuş diğer kamu kurum, kurul, üst kurul ve kuruluşları, kamu iktisadi teşebbüsleri ve bunların bağlı ortaklıkları, müessese ve işletmeleri ile sermayesinin %50'sinden fazlası kamuya ait diğer ortaklıklara ve vakıflara ait olan her türlü taşınmazın yararlanıcıları ile kiracılarının, milli güvenliğe tehdit oluşturduğu tespit edilen yapı, oluşum veya gruplara ya da terör örgütlerine üyeliği veya iltisakı ya da bunlarla irtibatının değerlendirilmesi halinde irtifak ve intifa hakları ile kira sözleşmeleri ilgili kurum ve kuruluş tarafından resen iptal edilir.

Sorumluluk

MADDE 9 - (1) Bu Kanun Hükmünde Kararname kapsamında karar alan ve görevleri yerine getiren kişilerin bu görevleri nedeniyle hukuki, idari, mali ve cezai sorumluluğu doğmaz.

Yürürlüğün durdurulması

MADDE 10 - (1) Bu Kanun Hükmünde Kararname kapsamında alınan kararlar ve yapılan işlemler nedeniyle açılan davalarda yürütmenin durdurulmasına karar verilemez.

Yürürlük

MADDE11 - (1) Bu Kanun Hükmünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 12- (1) Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan
Cumhurbaşkanı

Binali Yıldırım
Başbakan

Başbakan Yardımcısı	Başbakan Yardımcısı V.	Başbakan Yardımcısı
N. Canikli	*N. Ağbal*	*N. Kurtulmuş*
Başbakan Yardımcısı	Başbakan Yardımcısı	Adalet Bakanı
Y. T. Türkeş	*V. Kaynak*	*B. Bozdağ*
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı	Avrupa Birliği Bakanı	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı
F. B. Sayan Kaya	*Ö. Çelik*	*F. Özlü*
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı	Çevre ve Şehircilik Bakanı	Dışişleri Bakanı
S. Soylu	*M. Özhaseki*	*M. Çavuşoğlu*
Ekonomi Bakanı	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı	Gençlik ve Spor Bakanı
N. Zeybekci	*B. Albayrak*	*A. Ç. Kılıç*
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı	Gümrük ve Ticaret Bakanı	İçişleri Bakanı
F. Çelik	*B. Tüfenkci*	*E. Ala*
Kalkınma Bakanı	Kültür ve Turizm Bakanı V.	Maliye Bakanı
L. Elvan	*S. Soylu*	*N. Ağbal*
Millî Eğitim Bakanı	Millî Savunma Bakanı	Orman ve Su İşleri Bakanı
İ. Yılmaz	*F. Işık*	*V. Eroğlu*
Sağlık Bakanı	Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı	
R. Akdağ	*A. Arslan*	

I SAYILI LİSTE

Sıra No	İl	Ad/Tanım
1	ANKARA	ÖZEL GÜMÜŞİĞNE FİZİK TEDAVİ VE REHABİLİTASYON TIP MERKEZİ
2	ANKARA	AKPOL TIP MERKEZİ
3	ANKARA	GÜMÜŞİĞNE FTR MERKEZİ
4	ANKARA	NURLU GÖZ HASTANESİ
5	ANKARA	SİNCAN BİLGİ TIP MERKEZİ
6	ANKARA	TURGUT ÖZAL ÜNİV. DİALİZ MERKEZİ
7	ANKARA	TURGUT ÖZAL ÜNİV. S.U.A.M.
8	BURSA	ÖZEL BAHAR HASTANESİ
9	BURSA	ÖZEL RENTIP HASTANESİ
10	ERZURUM	ÖZEL ERZURUM ŞİFA HASTANESİ
11	ERZURUM	ÖZEL ŞİFA DİALİZ MERKEZİ
12	GAZİANTEP	ÖZEL PRİMER HOSPİTAL HASTANESİ
13	İSTANBUL	FATİH ÜNİVERSİTESİ SEMA U.A. MERKEZİ
14	İSTANBUL	ÖZEL BURÇ GENETİK HASTALIKLARI TANI MERKEZİ
15	İSTANBUL	ÖZEL DONEGEN GENETİK HASTALIKLARI TANI MERKEZİ
16	İSTANBUL	ÖZEL İSTANBUL KADIN SAĞLIĞI VE TÜP BEBEK MERKEZİ
17	İZMİR	İZMİR ŞİFA ÜNİVERSİTESİ BORNOVA DİALİZ MERKEZİ
18	İZMİR	İZMİR ŞİFA ÜNİVERSİTESİ BORNOVA SAĞL. UYG. ARŞ. MERKEZİ
19	KAYSERİ	HACETTEPE FTR MERKEZİ
20	KAYSERİ	ÖZEL KAYSERİ GÖZ HASTANESİ
21	KONYA	MEVLANA ÜNİVERSİTESİ DİALİZ MERKEZİ
22	KONYA	MEVLANA ÜNİVERSİTESİ HASTANESİ
23	KÜTAHYA	ÖZEL KÜTAHYA KENT HASTANESİ
24	SAKARYA	ÖZEL ALTINOVA HASTANESİ
25	ŞANLIURFA	ÖZEL AİLEMİZ TIP MERKEZİ
26	ŞANLIURFA	ÖZEL ANADOLU GÖZ HASTALIKLARI DAL MERKEZİ
27	ŞANLIURFA	ÖZEL BARAN TIP MERKEZİ
28	ŞANLIURFA	ÖZEL DOĞA TIP MERKEZİ
29	ŞANLIURFA	ÖZEL HARRANMED KADIN HASTALIKLARI VE DOĞUM DAL MERKEZİ
30	ŞANLIURFA	ÖZEL KURTULUŞ DAHİLİYE DAL MERKEZİ
31	ŞANLIURFA	ÖZEL OSM ORTADOĞU HASTANESİ
32	ŞANLIURFA	ÖZEL UFUK TIP MERKEZİ
33	ŞANLIURFA	ÖZEL URFA FTR DAL MERKEZİ
34	ŞANLIURFA	ÖZEL UZMANLAR TIP MERKEZİ
35	VAN	ÖZEL İSTANBUL KADIN DOĞUM VE CERRAHİ HASTANESİ

II SAYILI LİSTE

SIRA	KURUM KODU	OKUL ADI	KURUM TÜRÜ	İL	İLÇE
1	99910017	ÖZEL SAMANYOLU ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	ANKARA	YENİMAHALLE
2	99910047	ÖZEL NİLÜFER ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	BURSA	MUDANYA
3	99910077	ÖZEL SAMİ ÇAKIR ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	İSTANBUL	BÜYÜKÇEKMECE
4	99910206	ÖZEL YAMANLAR ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	İZMİR	KARŞIYAKA
5	99910210	ÖZEL GÜNDÜZALP ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	MANİSA	TURGUTLU
6	99910278	ÖZEL BEYLİKDÜZÜ FATİH FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	İSTANBUL	BÜYÜKÇEKMECE
7	99910384	ÖZEL YAMANLAR FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	İZMİR	KARŞIYAKA
8	99910459	ÖZEL OTLUKBELİ EĞİTİM KURUMLARI HACI ALİ AKIN ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	ERZİNCAN	MERKEZ
9	99910472	ÖZEL SAMANYOLU ERTUĞRULGAZİ ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	ESKİŞEHİR	TEPEBAŞI
10	99910504	ÖZEL TOROS AKDENİZ İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ANTALYA	KONYAALTI
11	99910509	ÖZEL SERVERGAZİ ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	DENİZLİ	MERKEZEFENDİ
12	99910520	ÖZEL KILIÇASLAN ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	KAYSERİ	KOCASİNAN
13	99910524	ÖZEL SUNGUROĞLU ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	GAZİANTEP	ŞEHİTKAMİL
14	99910527	ÖZEL YAMANLAR İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İZMİR	KARABAĞLAR
15	99910530	ÖZEL FATİH SULTAN LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	AYDIN	NAZİLLİ
16	99910532	ÖZEL SERHAT ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	VAN	EDREMİT
17	99910568	ÖZEL ÇAĞLAYAN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ŞANLIURFA	HALİLİYE
18	99910571	ÖZEL SERVERGAZİ İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	DENİZLİ	PAMUKKALE
19	99910587	ÖZEL YILMAZ AKANSU İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	KAYSERİ	MELİKGAZİ
20	99910589	ÖZEL SAMANYOLU FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	ANKARA	YENİMAHALLE
21	99910594	ÖZEL SERHAT FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	VAN	EDREMİT
22	99910607	ÖZEL RAHİME BATU ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	MALATYA	YEŞİLYURT
23	99910628	ÖZEL ATLANTİK ÇUKURAMBAR İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ANKARA	ÇANKAYA
24	99910632	ÖZEL ŞEHZADE MEHMET İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	MANİSA	YUNUSEMRE
25	99910634	ÖZEL ALTINBAŞAK BEDRİ AYHAN ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	ISPARTA	MERKEZ
26	99910639	ÖZEL FARK İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İSTANBUL	BAKIRKÖY
27	99910642	ÖZEL YILDIRIMHAN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	MERSİN	YENİŞEHİR
28	99910643	ÖZEL YILDIRIM HAN ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	MERSİN	YENİŞEHİR
29	99910644	ÖZEL KAHRAMANKENT ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	KAHRAMANMARAŞ	ONİKİŞUBAT
30	99910658	ÖZEL KIZILIRMAK ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	KIRIKKALE	MERKEZ
31	99910663	ÖZEL TURGUT ÖZAL İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	MALATYA	BATTALGAZİ
32	99910684	ÖZEL NİLÜFER FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	BURSA	MUDANYA
33	99910689	ÖZEL ALTINBAŞAK BEDRİ AYHAN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ISPARTA	MERKEZ
34	99910691	ÖZEL GÜNDÜZALP RABİA HATUN ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	MANİSA	TURGUTLU
35	99910697	ÖZEL ÜFTADE ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	UŞAK	MERKEZ
36	99910698	ÖZEL ÜFTADE İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	UŞAK	MERKEZ
37	99910704	ÖZEL OTLUKBELİ İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ERZİNCAN	MERKEZ
38	99910705	ÖZEL ŞEHZADE MEHMET ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	MANİSA	YUNUSEMRE
39	99910706	ÖZEL FİRDEVS SAKA İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	KASTAMONU	MERKEZ
40	99910708	KDZ. EREĞLİ ÖZEL FATİH ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	ZONGULDAK	EREĞLİ
41	99910717	ÖZEL SAKARYA FATİH ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	SAKARYA	SERDİVAN
42	99910718	ÖZEL KASIMOĞLU COŞKUN ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	İSTANBUL	MALTEPE
43	99910719	ÖZEL ÇAMLICA ANAFEN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İSTANBUL	ÜSKÜDAR
44	99910721	ÖZELTOROS SEMA İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ANTALYA	MANAVGAT
45	99910725	ÖZEL ERKUL ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	KOCAELİ	BAŞİSKELE
46	99910731	ÖZEL BİRLİK ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	MANİSA	SOMA
47	99910732	ÖZEL BİRLİK İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	MANİSA	SOMA
48	99910740	ÖZEL AYDINLIK İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	AYDIN	NAZİLLİ
49	99910741	ÖZEL ZAFER ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	AFYONKARAHİSAR	MERKEZ
50	99910756	ÖZEL SELAHADDİN EYYUBİ LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	BİTLİS	MERKEZ
51	99910757	ÖZEL ŞEHİT FETHİ BEY İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	MUĞLA	FETHİYE
52	99910758	ÖZEL SULTAN MURAT ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	SİVAS	MERKEZ
53	99910763	ÖZEL BAKIRKÖY İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İSTANBUL	BAKIRKÖY
54	99910768	ÖZEL SERDİVAN FATİH ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	SAKARYA	SERDİVAN
55	99910769	ÖZEL SAKARYA FATİH İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	SAKARYA	ERENLER
56	99910770	ÖZEL MERVE MERAM ABDULLAH AYMAZ İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	KONYA	MERAM
57	99910771	ÖZEL FEZA ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	SAMSUN	ATAKUM
58	99910772	ÖZEL FEZA İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	SAMSUN	ATAKUM
59	99910773	ÖZEL SEMA İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	AKSARAY	MERKEZ

60	99910774	ÖZEL BALIKESİR FIRAT ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	BALIKESİR	KARESİ
61	99910775	ÖZEL İLKBAHAR İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	BURSA	NİLÜFER
62	99910776	ÖZEL SAFİYE SULTAN ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	İSTANBUL	BAHÇELİEVLER
63	99910777	ÖZEL YILDIRIM BAYEZIT ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	MERSİN	YENİŞEHİR
64	99910780	ÖZEL AZİZİYE İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ERZURUM	PALANDÖKEN
65	99910781	ÖZEL SUNGURBEY İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	NİĞDE	MERKEZ
66	99910786	ÖZEL AKASYA SAMANYOLU İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ANKARA	POLATLI
67	99911086	ÖZEL ÇAĞLAYAN MURAT ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	ŞANLIURFA	HALİLİYE
68	99911099	ÖZEL ZUHAL İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	MANİSA	SALİHLİ
69	99911102	ÖZEL AZİZİYE ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	ERZURUM	PALANDÖKEN
70	99911103	ÖZEL NİLÜFER ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	BURSA	NİLÜFER
71	99911123	ÖZEL ŞAHİKA SALİH KALKAVAN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	RİZE	MERKEZ
72	99911124	ÖZEL KOPUZLAR ŞAHİKA LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	RİZE	MERKEZ
73	99911129	ÖZEL BURÇ SEYHAN KIZ ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	ADANA	ÇUKUROVA
74	99911132	ÖZEL BURÇ MELTEM İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	MUĞLA	DALAMAN
75	99911135	ÖZEL BATMAN İRFAN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	BATMAN	MERKEZ
76	99911137	ÖZEL MEHMET DÖĞME İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	KİLİS	MERKEZ
77	99911142	ÖZEL NİLÜFER SAFVET İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	BURSA	İNEGÖL
78	99911145	ÖZEL CELAL DEĞER İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	SİİRT	MERKEZ
79	99911146	ÖZEL DİCLE ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	DİYARBAKIR	KAYAPINAR
80	99911150	ÖZEL ŞEHZADE MEHMET ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	MANİSA	YUNUSEMRE
81	99911151	ÖZEL ÖZCAN ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	BALIKESİR	EDREMİT
82	99911155	ÖZEL MUTAFOĞLU ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	GAZİANTEP	ŞEHİTKAMİL
83	99911156	ÖZEL AFİTAB İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	GAZİANTEP	NİZİP
84	99911161	ÖZEL TURGUT ÖZAL ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	MALATYA	BATTALGAZİ
85	99911162	ÖZEL TOROS YAĞMUR ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	ANTALYA	MURATPAŞA
86	99911171	ÖZEL MERTER İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İSTANBUL	GÜNGÖREN
87	99911178	ÖZEL REŞAT KAZANCI İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	BİTLİS	MERKEZ
88	99911179	ÖZEL BETÜL ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	MANİSA	KIRKAĞAÇ
89	99911182	ÖZEL BALIKESİR FIRAT İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	BALIKESİR	KARESİ
90	99911184	ÖZEL YAMANLAR IŞIK İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İZMİR	KARABAĞLAR
91	99911243	ÖZEL CEMAL ŞAŞMAZ FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	ANKARA	KEÇİÖREN
92	99911247	KDZ.EREĞLİ ÖZEL FATİH İZMİRLİOĞLU İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ZONGULDAK	EREĞLİ
93	99911261	ÖZEL SUNGUROĞLU FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	GAZİANTEP	ŞEHİTKAMİL
94	99911269	ÖZEL MERVE BÜYÜKKOYUNCU FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	KONYA	SELÇUKLU
95	99911270	ÖZEL MERVE BÜYÜKKOYUNCU ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	KONYA	SELÇUKLU
96	99911276	ÖZEL BURÇ ÖGE İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ADANA	ÇUKUROVA
97	99911278	ÖZEL ŞİŞLİ REFERANS İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İSTANBUL	ŞİŞLİ
98	99911282	ÖZEL UFUK İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	MANİSA	KULA
99	99911299	ÖZEL SERVERGAZİ GÜNAY ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	DENİZLİ	MERKEZEFENDİ
100	99911300	ÖZEL NİL İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	DİYARBAKIR	KAYAPINAR
101	99911301	ÖZEL EMİNBEY İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	MANİSA	AKHİSAR
102	99911302	ÖZEL REYHAN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	KONYA	AKŞEHİR
103	99911308	ÖZEL UFUK İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ANTALYA	ALANYA
104	99911309	ÖZEL SAMANYOLU ÜMİT İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ESKİŞEHİR	TEPEBAŞI
105	99911310	ÖZEL NİLÜFER COŞKUN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İSTANBUL	MALTEPE
106	99911314	ÖZEL AVCILAR FATİH İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İSTANBUL	AVCILAR
107	99911315	ÖZEL ALPARSLAN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	TRABZON	ORTAHİSAR
108	99911316	ÖZEL ALPARSLAN ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	TRABZON	ORTAHİSAR
109	99911317	ÖZEL ÇORUM İLKADIM İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ÇORUM	MERKEZ
110	99911344	ÇAYCUMA KOLEJİ ÖZEL ÇAYCUMA İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ZONGULDAK	ÇAYCUMA
111	99911373	ÖZEL YAMANLAR MALHUN HATUN FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	İZMİR	MENEMEN
112	99911407	ÖZEL BÜYÜK KILIÇASLAN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	KIRŞEHİR	MERKEZ
113	99911434	ÖZEL HOŞGÖRÜ İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	OSMANİYE	MERKEZ
114	99911436	ÖZEL ERKUL İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	KOCAELİ	BAŞİSKELE
115	99911446	ÖZEL DÜZCE FATİH ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	DÜZCE	MERKEZ
116	99911447	ÖZEL ALPASLAN ALİ CAN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	BURDUR	MERKEZ
117	99911455	ÖZEL ERGİN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	YOZGAT	MERKEZ
118	99911461	ALAŞEHİR ÖZEL GAYE İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	MANİSA	ALAŞEHİR
119	99911462	ÖZEL KIZILIRMAK İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	KIRIKKALE	YAHŞİHAN
120	99911469	ÖZEL GÜMÜŞ İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	HATAY	PAYAS
121	99911470	ÖZEL HULUSİ BEY İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	BİNGÖL	MERKEZ
122	99911472	ÖZEL SULTAN MURAT İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	SİVAS	MERKEZ
123	99911475	ÖZEL YAVUZ SELİM İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	KÜTAHYA	TAVŞANLI
124	99911476	ÖZEL RABİA ARIKAN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	KAHRAMANMARAŞ	ONİKİŞUBAT

125	99911478	ÖZEL KONURALP İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	KÜTAHYA	MERKEZ
126	99911480	ÖZEL BOLU ALADAĞ İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	BOLU	MERKEZ
127	99911482	ÖZEL ÇORUM İLKADIM ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	ÇORUM	MERKEZ
128	99911492	ÖZEL GÜLEN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	HATAY	İSKENDERUN
129	99911495	ÖZEL ANTALYA TOROS İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ANTALYA	MURATPAŞA
130	99911504	ÖZEL UFUK ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	ANTALYA	ALANYA
131	99911505	ÖZEL EDİRNE LALE İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	EDİRNE	MERKEZ
132	99911507	ÖZEL SERVERGAZİ FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	DENİZLİ	MERKEZEFENDİ
133	99911509	ÖZEL ERDEMLİ YILDIRIMHAN İBRAHİM GÜL İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	MERSİN	ERDEMLİ
134	99911513	ÖZEL BAKIŞ İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İSTANBUL	ESENLER
135	99911517	ÖZEL ÜLKÜ ULUSOY İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ANKARA	SİNCAN
136	99911522	ÖZEL GÜLBAHAR HATUN ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	TRABZON	AKÇAABAT
137	99911526	ÖZEL BETÜL İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	MANİSA	KIRKAĞAÇ
138	99911583	ÖZEL ELAZIĞ YAVUZ SELİM KOLEJİ	Özel Anadolu Lisesi	ELAZIĞ	MERKEZ
139	99911584	ÖZEL YAVUZ SELİM-GÜZİDE HANIM İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ELAZIĞ	MERKEZ
140	99911592	ÖZEL KILIÇASLAN FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	KAYSERİ	KOCASİNAN
141	99911599	ÖZEL TOROS SEMA ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	ANTALYA	MANAVGAT
142	99911611	ÖZEL RAHİME BATU İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	MALATYA	YEŞİLYURT
143	99911612	GİRESUN ÖZEL ÇAĞRI İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	GİRESUN	MERKEZ
144	99911616	ÖZEL ZENGİ İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	HATAY	ANTAKYA
145	99911617	ÖZEL KASIMOĞLU COŞKUN FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	İSTANBUL	MALTEPE
146	99911632	ÖZEL YAMANLAR ÖZYURT İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İZMİR	BORNOVA
147	99911635	ÖZEL MERVE GÜVENTAŞ ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	KONYA	KARATAY
148	99911649	ÖZEL GÜNDÜZALP ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	MANİSA	TURGUTLU
149	99911650	ÖZEL GÜNDÜZALP İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	MANİSA	TURGUTLU
150	99911658	ÖZEL BAHÇELİEVLER OKULUM İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İSTANBUL	BAHÇELİEVLER
151	99911659	ÖZEL SİLİVRİ İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İSTANBUL	SİLİVRİ
152	99911674	ÖZEL UFUK FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	ANTALYA	ALANYA
153	99911675	ÖZEL GÜLBAHAR HATUN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	TRABZON	AKÇAABAT
154	99911678	ÖZEL TURHAL YILDIRIM İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	TOKAT	TURHAL
155	99911719	ÖZEL FEYZA İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	TEKİRDAĞ	SÜLEYMANPAŞA
156	99911722	ÖZEL CEYHAN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	KAHRAMANMARAŞ	ELBİSTAN
157	99911735	ÖZEL YAMANLAR ZÜBEYDE HANIM İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İZMİR	MENEMEN
158	99911736	ÖZEL İBRAHİM AVCI İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ANKARA	KEÇİÖREN
159	99911737	ÖZEL YENİ SERHAT İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	OSMANİYE	KADİRLİ
160	99911748	ÖZEL NİLÜFER İREM İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	BURSA	MUSTAFAKEMALPAŞA
161	99911754	ÖZEL İPEK ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	ANTALYA	MURATPAŞA
162	99911756	ÖZEL GEVHER HATUN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	KARAMAN	MERKEZ
163	99911757	ÖZEL KUMLUCA İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ANTALYA	KUMLUCA
164	99911758	ÖZEL İSTİKBAL İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	KAYSERİ	MELİKGAZİ
165	99911760	ÖZEL GÜLPEMBE İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	GAZİANTEP	İSLAHİYE
166	99911761	ÖZEL ÖZCAN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	BALIKESİR	EDREMİT
167	99911762	ÖZEL GÖKKUŞAĞI ANAFEN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	AFYONKARAHİSAR	BOLVADİN
168	99911765	ÖZEL IRMAK İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	KÜTAHYA	GEDİZ
169	99911773	ÖZEL UFUK BİLGE İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ANTALYA	GAZİPAŞA
170	99911844	ÖZEL İKBAL İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ADIYAMAN	MERKEZ
171	99911850	ÖZEL DOLUNAY İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ORDU	FATSA
172	99911855	ÖZEL BARTIN FATİH İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	BARTIN	MERKEZ
173	99911864	ÖZEL MERVE ŞAHİKA İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	KONYA	EREĞLİ
174	99911869	ÖZEL KONURALP ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	KÜTAHYA	MERKEZ
175	99911877	ÖZEL SAHİL İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ORDU	ALTINORDU
176	99911881	ÖZEL YILDIZ İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	BURDUR	BUCAK
177	99911883	ÖZEL GONCA İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	AYDIN	DİDİM
178	99911884	ÖZEL SANDIKLI İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	AFYONKARAHİSAR	SANDIKLI
179	99911886	ÖZEL ÇAYELİ ŞAHİKA İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	RİZE	ÇAYELİ
180	99911887	ÖZEL ZÜMRÜT İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	BALIKESİR	BANDIRMA
181	99911888	ÖZEL ALAŞEHİR GAYE ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	MANİSA	ALAŞEHİR
182	99911889	ÖZEL KAZIM CİNGÖZ İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	KONYA	SEYDİŞEHİR
183	99911893	ÖZEL BEYPAZARI SAMANYOLU İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ANKARA	BEYPAZARI
184	99911894	ÖZEL YÜKSEL SARIKAYA İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ANKARA	YENİMAHALLE
185	99911896	ÖZEL MARDİN SAFİYE-BEŞİR ATAK İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	MARDİN	KIZILTEPE
186	99911900	ÖZEL ALPASLAN ALİ CAN ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	BURDUR	MERKEZ

187	99911982	ÖZEL BURÇ MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	İSTANBUL	BAŞAKŞEHİR
188	99911992	ÖZEL FEZA FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	SAMSUN	ATAKUM
189	99911994	ÖZEL ÇANAKKALE GÖKKUŞAĞI İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ÇANAKKALE	MERKEZ
190	99911995	ÖZEL İSLİM NİHAT ÖZYURT ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	GAZİANTEP	NİZİP
191	99911998	ÖZEL MUTAFOĞLU İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	GAZİANTEP	ŞEHİTKAMİL
192	99912001	ÖZEL NUREDDİN ZENGİ LEMAN NARİN ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	HATAY	ANTAKYA
193	99912003	ÖZEL BOYABAT YILDIZ İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	SİNOP	BOYABAT
194	99912009	ÖZEL GÖNÜL İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	KONYA	BEYŞEHİR
195	99912013	ÖZEL TOROS GÜVEN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ANTALYA	KEMER
196	99912018	ÖZEL BURÇ ÇUKUROVA İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ADANA	SEYHAN
197	99912053	ÖZEL BAHAR İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	KÜTAHYA	SİMAV
198	99912061	ÖZEL ÇAĞLAYAN GÜL AYDIN MİRKELAM İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ŞANLIURFA	BİRECİK
199	99912082	ÖZEL YILDIRIMHAN EĞİTİM KURUMLARI BAHAR İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	MERSİN	TARSUS
200	99912083	ÖZEL TOROS FİNİKE İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ANTALYA	FİNİKE
201	99912086	ÖZEL DİYARBAKIR DİCLE FIRAT İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	DİYARBAKIR	KAYAPINAR
202	99912087	ÖZEL DARICA FATİH ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	KOCAELİ	DARICA
203	99912104	ÖZEL YAŞAR CİMİLLİ COŞKUN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İSTANBUL	MALTEPE
204	99912107	ÖZEL MARDİN SAFİYE-BEŞİR ATAK ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	MARDİN	KIZILTEPE
205	99912113	ÖZEL SEVGİ ÇİÇEĞİ İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	BİLECİK	MERKEZ
206	99912175	ÖZEL ÇAĞLAYAN MURAT FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	ŞANLIURFA	HALİLİYE
207	99912180	ÖZEL SAKARYA FATİH FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	SAKARYA	SERDİVAN
208	99912192	ÖZEL MERZİFON AHİ İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	AMASYA	MERZİFON
209	99912198	ÖZEL RAHİME BATU FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	MALATYA	YEŞİLYURT
210	99912200	ÖZEL ALPARSLAN FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	TRABZON	ORTAHİSAR
211	99912208	ÖZEL DELTA İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	SAMSUN	BAFRA
212	99912210	ÖZEL YILDIRIMHAN FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	MERSİN	YENİŞEHİR
213	99912223	ÖZEL ATLANTİK AHMET ULUSOY ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	ANKARA	GÖLBAŞI
214	99912224	ÖZEL ATLANTİK AHMET ULUSOY FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	ANKARA	GÖLBAŞI
215	99912225	ÖZEL ÖZ MUNZUR İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	TUNCELİ	MERKEZ
216	99912245	ÖZEL ŞİŞLİ REFERANS ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	İSTANBUL	ŞİŞLİ
217	99912258	ÖZEL SÜMBÜL İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	KONYA	ILGIN
218	99912311	ÖZEL YAMANLAR BEDRİ ŞAŞAL ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	İZMİR	KEMALPAŞA
219	99912315	ÖZEL LÜLEBURGAZ İNCİ İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	KIRKLARELİ	LÜLEBURGAZ
220	99912336	ÖZEL TOPKAPI FETİH ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	İSTANBUL	ZEYTİNBURNU
221	99912337	ÖZEL TOPKAPI FETİH İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İSTANBUL	ZEYTİNBURNU
222	99912338	ÖZEL NEVŞEHİR LARA İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	NEVŞEHİR	MERKEZ
223	99912341	ÖZEL ÇAĞ FATİH İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İSTANBUL	BÜYÜKÇEKMECE
224	99912345	ÖZEL BAHÇELİEVLER İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İSTANBUL	BAHÇELİEVLER
225	99912350	ÖZEL YEŞİLVADİ ANAFEN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İSTANBUL	ÜMRANİYE
226	99912351	ÖZEL HAVVA AYŞE GÜVEN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	AYDIN	SÖKE
227	99912357	ÖZEL YILDIRIMHAN MUTLU İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	MERSİN	MUT
228	99912362	ÖZEL ÖZCAN ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	BALIKESİR	EDREMİT
229	99912364	ÖZEL UFUK ŞERİFE COŞKUN ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	ANTALYA	ALANYA
230	99912454	ÖZEL NİL DİCLEKENT İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	DİYARBAKIR	KAYAPINAR
231	99912465	ÖZEL GÜLBAHAR HATUN FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	TRABZON	AKÇAABAT
232	99912515	ÖZEL YILDIRIMHAN TEKALAN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	MERSİN	ANAMUR
233	99912522	ÖZEL BURÇ CEYHAN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ADANA	CEYHAN
234	99912528	ÖZEL KIRIKHAN BAŞAK İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	HATAY	KIRIKHAN
235	99912529	ÖZEL SULTAN MURAT FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	SİVAS	MERKEZ
236	99912536	ÖZEL ATLANTİK İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ANKARA	ÇANKAYA
237	99912540	ÖZEL ÇAĞLAYAN UFUK İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	MUŞ	MERKEZ
238	99912558	ÖZEL MUSTAFA YELKENOĞLU ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	KAYSERİ	MELİKGAZİ
239	99912571	ÖZEL ÇAMLICA ANAFEN ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	İSTANBUL	ÜSKÜDAR
240	99912586	ÖZEL ÇENGELKÖY ZEKA KÜPÜ ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	İSTANBUL	ÜSKÜDAR
241	99912588	ÖZEL ALİ KENGER ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	KAHRAMANMARAŞ	ONİKİŞUBAT

242	99912589	ÖZEL PEMBE MAVİ KELEBEKLER ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	İZMİR	GAZİEMİR
243	99912591	ÖZEL CEMAL ŞAŞMAZ KOLEJİ	Özel Anadolu Lisesi	ANKARA	KEÇİÖREN
244	99912712	ÖZEL SAMANYOLU ERTUĞRULGAZİ FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	ESKİŞEHİR	TEPEBAŞI
245	99912753	ÖZEL DARICA FATİH FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	KOCAELİ	DARICA
246	99912756	ÖZEL BURÇ SEYHAN KIZ FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	ADANA	ÇUKUROVA
247	99912774	ÖZEL YAMANLAR MALHUN HATUN ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	İZMİR	MENEMEN
248	99912786	ÖZEL DİCLE FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	DİYARBAKIR	KAYAPINAR
249	99912787	ÖZEL SABAHATTİN ZAİM ANAFEN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İSTANBUL	ÜMRANİYE
250	99912788	ÖZEL BAŞAKŞEHİR BURÇ İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İSTANBUL	BAŞAKŞEHİR
251	99912789	ÖZEL BAŞAKŞEHİR BURÇ ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	İSTANBUL	BAŞAKŞEHİR
252	99912790	ÖZEL TOROS KAYNAK İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ANTALYA	SERİK
253	99912793	ÖZEL CAHİT NAKIBOĞLU İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	GAZİANTEP	ŞEHİTKAMİL
254	99912800	ÖZEL SULTAN ALPARSLAN EĞİTİM KURUMLARI BURHANETTİN AKHAN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	KARS	MERKEZ
255	99912802	ÖZEL TOPKAPI FETİH FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	İSTANBUL	ZEYTİNBURNU
256	99912805	ÖZEL MAHMUT BAYRAM İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	BALIKESİR	GÖNEN
257	99912806	ÖZEL FEZA BERK ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	SAMSUN	İLKADIM
258	99912807	ÖZEL SAMANYOLU GÜLBAHAR ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	ESKİŞEHİR	ODUNPAZARI
259	99912815	ÖZEL KUDRET ÜNAL İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ANKARA	ŞEREFLİKOÇHİSAR
260	99912817	ÖZEL NİLÜFER YILDIRIM İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	BURSA	YILDIRIM
261	99912822	ÖZEL HAYAT UFUK İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ANTALYA	ALANYA
262	99912827	ÖZEL YAMANLAR MUSTAFA ŞIK İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İZMİR	GÜZELBAHÇE
263	99912844	ÖZEL TUNAGÜR İSTİKBAL İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ŞIRNAK	CİZRE
264	99912846	ÖZEL HATİCE AVCI İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	HAKKARİ	MERKEZ
265	99912848	ÖZEL DARICA FATİH İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	KOCAELİ	DARICA
266	99912885	ÖZEL ÜMRAN ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	KÜTAHYA	TAVŞANLI
267	99912886	ÖZEL LEVENT PAPATYA FATİH ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	İSTANBUL	BEŞİKTAŞ
268	99913039	ÖZEL MUSTAFA YELKENOĞLU FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	KAYSERİ	MELİKGAZİ
269	99913061	ÖZEL ÇAĞLAYAN BARAN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ŞANLIURFA	VİRANŞEHİR
270	99913064	ÖZEL AZİZİYE FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	ERZURUM	PALANDÖKEN
271	99913072	ÖZEL KARŞIYAKA YAMANLAR İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İZMİR	KARŞIYAKA
272	99913101	ÖZEL BOĞAZİÇİ MEHMET AYDOĞAN FATİH İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İSTANBUL	SARIYER
273	99913112	ÖZEL TOKAT İPEK İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	TOKAT	MERKEZ
274	99913118	ÖZEL NİZAMİYE İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	AĞRI	MERKEZ
275	99913124	ÖZEL HASAN TANIK İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ANKARA	YENİMAHALLE
276	99913129	ÖZEL IĞDIR İBRAHİM AVCI İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	IĞDIR	MERKEZ
277	99913140	ÖZEL TARSUS BAHAR ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	MERSİN	TARSUS
278	99913141	ÖZEL MERVE GÜVENTAŞ FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	KONYA	KARATAY
279	99913142	ÖZEL BOĞAZİÇİ FATİH MELAHAT AKSOY ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	İSTANBUL	SARIYER
280	99913144	ÖZEL YEKTA İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ANKARA	SİNCAN
281	99913150	ÖZEL BURÇ YAĞMUR İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ŞIRNAK	MERKEZ
282	99943407	ÖZEL BAŞAKŞEHİR BURÇ FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	İSTANBUL	BAŞAKŞEHİR
283	99943431	ÖZEL MEHMET SIDDIK TEKİN ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	BATMAN	MERKEZ
284	99943466	ÖZEL BOLU FATİH YUMURCAK DÜNYASI ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	BOLU	MERKEZ
285	99943485	ÖZEL SEMA ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	AKSARAY	MERKEZ
286	99944094	ÖZEL ALPARSLAN ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	TRABZON	ORTAHİSAR
287	99944632	ÖZEL SAFİYE SULTAN FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	İSTANBUL	BAHÇELİEVLER
288	99944645	ÖZEL TOROS AKDENİZ ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	ANTALYA	KONYAALTI
289	99944794	ÖZEL FIRAT MİRAY ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	BALIKESİR	KARESİ
290	99944809	ÖZEL YAVUZ SELİM GONCA ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	ELAZIĞ	MERKEZ
291	99945019	ÖZEL ZAFER FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	AFYONKARAHİSAR	MERKEZ
292	99945449	ÖZEL GÜMÜŞHANE BAHAR İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	GÜMÜŞHANE	MERKEZ
293	99945462	ÖZEL ERKUL TUNAGÜR İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	KOCAELİ	BAŞİSKELE
294	99945483	ÖZEL ORHANGAZİ İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	BİLECİK	BOZÜYÜK

295	99945519	ÖZEL KAHRAMANKENT FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	KAHRAMANMARAŞ	ONİKİŞUBAT
296	99945599	ÖZEL KAHRAMANKENT İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	KAHRAMANMARAŞ	ONİKİŞUBAT
297	99945615	ÖZEL ERKUL TUNAGÜR FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	KOCAELİ	BAŞİSKELE
298	99945616	ÖZEL ERKUL TUNAGÜR ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	KOCAELİ	BAŞİSKELE
299	99945642	ÖZEL ÇAĞLAYAN TEVHİDE HATUN ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	ŞANLIURFA	KARAKÖPRÜ
300	99945662	ÖZEL FEZA BERK SOSYAL BİLİMLER LİSESİ	Özel Sosyal Bilimler Lisesi	SAMSUN	İLKADIM
301	99945663	ÖZEL MERVE MEHMET ÖZDEMİR İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	KONYA	SELÇUKLU
302	99945664	ÖZEL BOĞAZİÇİ ABDULLAH ÇAKAR FATİH ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	İSTANBUL	SARIYER
303	99945667	ÖZEL İSTİNYE FATİH FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	İSTANBUL	SARIYER
304	99945689	ÖZEL FATİH GÜZEL SANATLAR VE SPOR LİSESİ	Özel Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	İSTANBUL	BAŞAKŞEHİR
305	99945752	ÖZEL YAVUZ SELİM MUSTAFA SABUNCU FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	ELAZIĞ	MERKEZ
306	99945816	ÖZEL NUREDDİN ZENGİ ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	HATAY	ANTAKYA
307	99945965	ÖZEL ATLANTİK AHMET ULUSOY SOSYAL BİLİMLER LİSESİ	Özel Sosyal Bilimler Lisesi	ANKARA	GÖLBAŞI
308	99946020	ÖZEL GÜNDÜZALP RABİA HATUN LİSESİ	Özel Genel Lise	MANİSA	TURGUTLU
309	99946488	ÖZEL NİLÜFER FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	BURSA	NİLÜFER
310	99946804	ÖZEL ANAFEN ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	İSTANBUL	ÜSKÜDAR
311	99946875	ÖZEL MERTER İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	MUĞLA	BODRUM
312	99947460	ÖZEL MEHMET ALİ İLBAYLI ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	SİİRT	MERKEZ
313	99947467	ÖZEL MUNZUR ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	TUNCELİ	MERKEZ
314	99947468	ÖZEL MUNZUR FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	TUNCELİ	MERKEZ
315	99947605	ÖZEL HUZUR İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ANKARA	KAZAN
316	99947668	ÖZEL TOPKAPI FETİH ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	İSTANBUL	ZEYTİNBURNU
317	99947702	ÖZEL M.İHSAN ARSLAN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	DİYARBAKIR	SİLVAN
318	99948270	ÖZEL YAMANLAR BEDRİ ŞAŞAL ANADOLU ÖĞRETMEN LİSESİ	Özel Anadolu Öğretmen Lisesi	İZMİR	KEMALPAŞA
319	99948271	ÖZEL YAMANLAR MALHUN HATUN ANADOLU ÖĞRETMEN LİSESİ	Özel Anadolu Öğretmen Lisesi	İZMİR	MENEMEN
320	99948286	ÖZEL ŞEHZADE MEHMET FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	MANİSA	YUNUSEMRE
321	99948295	ÖZEL YILDIRIMHAN BURÇ FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	MERSİN	YENİŞEHİR
322	99948348	ÖZEL BALIKESİR FIRAT FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	BALIKESİR	KARESİ
323	99948366	ÖZEL ÜFTADE FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	UŞAK	MERKEZ
324	99948375	ÖZEL ERKUL TUNAGÜR ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	KOCAELİ	BAŞİSKELE
325	99948404	ÖZEL ÇAĞLAYAN TEVHİDE HATUN FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	ŞANLIURFA	KARAKÖPRÜ
326	99948484	ÖZEL SEMA FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	AKSARAY	MERKEZ
327	99948498	ÖZEL KONURALP FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	KÜTAHYA	MERKEZ
328	99948686	ÖZEL MEHMET SIDDIK TEKİN FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	BATMAN	MERKEZ
329	99948731	ÖZEL PİRİ REİS İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	MUĞLA	MENTEŞE
330	99948839	ÖZEL RAFET KAHRAMAN ANADOLU ÖĞRETMEN LİSESİ	Özel Anadolu Öğretmen Lisesi	BURSA	NİLÜFER
331	99948844	ÖZEL SAMANYOLU CEMAL ŞAŞMAZ ANADOLU ÖĞRETMEN LİSESİ	Özel Anadolu Öğretmen Lisesi	ANKARA	KEÇİÖREN
332	99948930	ÖZEL ERKUL BAHAR İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	KOCAELİ	KÖRFEZ
333	99948967	ÖZEL AKASYA SAMANYOLU ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	ANKARA	POLATLI
334	99948992	ÖZEL KILIÇASLAN ANADOLU ÖĞRETMEN LİSESİ	Özel Anadolu Öğretmen Lisesi	KAYSERİ	KOCASİNAN
335	99949005	ÖZEL SUNGURBEY ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	NİĞDE	MERKEZ
336	99949011	ÖZEL ALTINBAŞAK BEDRİ AYHAN ANADOLU ÖĞRETMEN LİSESİ	Özel Anadolu Öğretmen Lisesi	ISPARTA	MERKEZ
337	99949066	ÖZEL FATİH TOPKAPI ANADOLU ÖĞRETMEN LİSESİ	Özel Anadolu Öğretmen Lisesi	İSTANBUL	ZEYTİNBURNU
338	99949123	ÖZEL TOKAT İPEK ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	TOKAT	MERKEZ
339	99949140	ÖZEL İSTANBUL FATİH ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	İSTANBUL	BAHÇELİEVLER
340	99949141	ÖZEL İSTANBUL FATİH İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İSTANBUL	BAHÇELİEVLER
341	99949146	ÖZEL MENDERES İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ARTVİN	MERKEZ
342	99949157	ÖZEL YILDIRIMHAN BURAK İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	MERSİN	SİLİFKE
343	99949158	ÖZEL ORTAKÖY REFERANS İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İSTANBUL	BEŞİKTAŞ
344	99949164	ÖZEL ANAFEN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İSTANBUL	ÜSKÜDAR

345	99949178	ÖZEL SERHAT İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	VAN	ERCİŞ
346	99949183	ÖZEL FEZA BERK İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	SAMSUN	İLKADIM
347	99949192	ÖZEL ALAATTİN ZENGİNER COŞKUN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İSTANBUL	PENDİK
348	99949217	ÖZEL NAMIK TANIK İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ÇANKIRI	MERKEZ
349	99949248	ÖZEL ÖZCAN ANADOLU ÖĞRETMEN LİSESİ	Özel Anadolu Öğretmen Lisesi	BALIKESİR	EDREMİT
350	99949288	ÖZEL SERHAT NEVBAHAR İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	VAN	İPEKYOLU
351	99949298	ÖZEL YELKENOĞLU İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	KAYSERİ	MELİKGAZİ
352	99949634	ÖZEL YAMANLAR BEDRİ ŞAŞAL FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	İZMİR	KEMALPAŞA
353	99949637	ÖZEL GÜZELBAHÇE YAMANLAR ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	İZMİR	GÜZELBAHÇE
354	99949729	ÖZEL TOROS YAĞMUR ANADOLU ÖĞRETMEN LİSESİ	Özel Anadolu Öğretmen Lisesi	ANTALYA	MURATPAŞA
355	99949902	KDZ. EREĞLİ ÖZEL FATİH FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	ZONGULDAK	EREĞLİ
356	99950006	ÖZEL BOĞAZİÇİ FATİH FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	İSTANBUL	SARIYER
357	99950010	ÖZEL MARDİN SAFİYE- BEŞİR ATAK FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	MARDİN	KIZILTEPE
358	99950177	ÖZEL KIZILIRMAK FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	KIRIKKALE	MERKEZ
359	99950193	ÖZEL SUNGURBEY FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	NİĞDE	MERKEZ
360	99950314	ÖZEL NUREDDİN ZENGİ LEMAN NARİN FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	HATAY	ANTAKYA
361	99950428	ÖZEL ÜMİT İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	MUĞLA	MİLAS
362	99950444	ÖZEL ÇORUM SAMANYOLU ANADOLU ÖĞRETMEN LİSESİ	Özel Anadolu Öğretmen Lisesi	ÇORUM	MERKEZ
363	99950468	ÖZEL ŞAHİKA FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	RİZE	MERKEZ
364	99950476	ÖZEL KIZILIRMAK GONCA ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	KIRIKKALE	YAHŞİHAN
365	99950502	ÖZEL MERTER ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	MUĞLA	BODRUM
366	99950503	ÖZEL FEZA BERK FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	SAMSUN	İLKADIM
367	99950527	ÖZEL ALİ KENGER FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	KAHRAMANMARAŞ	ONİKİŞUBAT
368	99950619	ÖZEL NİLÜFER BADEMLİ İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	BURSA	MUDANYA
369	99950644	ÖZEL SERVERGAZİ SABİHA SÜT İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	DENİZLİ	MERKEZEFENDİ
370	99950659	ÖZEL HOŞGÖRÜ FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	OSMANİYE	MERKEZ
371	99950660	ÖZEL HOŞGÖRÜ ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	OSMANİYE	MERKEZ
372	99950669	ÖZEL NURETTİN TOPÇU İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ANKARA	YENİMAHALLE
373	99950683	ÖZEL ATLANTİK FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	ANKARA	ÇANKAYA
374	99950686	ÖZEL ATLANTİK SOSYAL BİLİMLER LİSESİ	Özel Sosyal Bilimler Lisesi	ANKARA	ÇANKAYA
375	99950687	ÖZEL ATLANTİK ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	ANKARA	ÇANKAYA
376	99950692	ÖZEL HURİYE BOYDAK İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	SİNOP	MERKEZ
377	99950694	ÖZEL İSTANBUL ANAFEN FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	İSTANBUL	MALTEPE
378	99950695	ÖZEL İSTANBUL ANAFEN ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	İSTANBUL	MALTEPE
379	99950696	ÖZEL ÇAĞLAYAN ÖMER TÜRKMEN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ŞANLIURFA	KARAKÖPRÜ
380	99950715	ÖZEL MEHMET EROĞLU İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ANKARA	PURSAKLAR
381	99950717	ÖZEL FATİH GAZİOSMANPAŞA İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İSTANBUL	GAZİOSMANPAŞA
382	99950771	ÖZEL BEYLİKDÜZÜ FATİH ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	İSTANBUL	BÜYÜKÇEKMECE
383	99950811	ÖZEL İSTANBUL FATİH FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	İSTANBUL	BAHÇELİEVLER
384	99950834	ÖZEL SAFİYE SULTAN ANADOLU ÖĞRETMEN LİSESİ	Özel Anadolu Öğretmen Lisesi	İSTANBUL	BAHÇELİEVLER
385	99950895	ÖZEL SERVERGAZİ ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	DENİZLİ	MERKEZEFENDİ
386	99951155	ÖZEL KIZILIRMAK GONCA ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	KIRIKKALE	MERKEZ
387	99951658	ÖZEL DÜZCE FATİH FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	DÜZCE	MERKEZ
388	99951846	ÖZEL ERKUL FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	KOCAELİ	BAŞİSKELE
389	99951947	ÖZEL TOROS YAĞMUR FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	ANTALYA	MURATPAŞA
390	99951961	ÖZEL İSTANBUL COŞKUN ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	İSTANBUL	MALTEPE
391	99951962	ÖZEL İSTANBUL COŞKUN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İSTANBUL	MALTEPE
392	99951977	ÖZEL ÇORLU SAFİR İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	TEKİRDAĞ	ÇORLU
393	99951978	ÖZEL ÇORLU FATİH ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	TEKİRDAĞ	ÇORLU
394	99951979	ÖZEL ÇORLU FATİH FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	TEKİRDAĞ	ÇORLU
395	99952151	ÖZEL YILDIRIMHAN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	MERSİN	YENİŞEHİR
396	99952153	ÖZEL EMİNE NAKIBOĞLU ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	GAZİANTEP	ŞEHİTKAMİL
397	99952155	ÖZEL TURGUT ÖZAL ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	MALATYA	BATTALGAZİ
398	99952159	ÖZEL ALTINBAŞAK BEDRİ AYHAN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ISPARTA	MERKEZ
399	99952163	ÖZEL ÜFTADE ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	UŞAK	MERKEZ
400	99952166	ÖZEL OTLUKBELİ ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ERZİNCAN	MERKEZ

401	99952167	ÖZEL FİRDEVS SAKA ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KASTAMONU	MERKEZ
402	99952171	ÖZEL ÇAMLICA ANAFEN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	ÜSKÜDAR
403	99952174	ÖZEL BİRLİK ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	MANİSA	SOMA
404	99952178	ÖZEL AYDINLIK ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	AYDIN	NAZİLLİ
405	99952184	ÖZEL ŞEHİT FETHİ BEY ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	MUĞLA	FETHİYE
406	99952185	ÖZEL BAKIRKÖY ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	BAKIRKÖY
407	99952188	ÖZEL SAKARYA FATİH ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	SAKARYA	ERENLER
408	99952189	ÖZEL MERVE MERAM ABDULLAH AYMAZ ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KONYA	MERAM
409	99952190	ÖZEL FEZA ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	SAMSUN	ATAKUM
410	99952191	ÖZEL SEMA ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	AKSARAY	MERKEZ
411	99952192	ÖZEL İLKBAHAR ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	BURSA	NİLÜFER
412	99952193	ÖZEL AZİZİYE ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ERZURUM	PALANDÖKEN
413	99952194	ÖZEL SUNGURBEY ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	NİĞDE	MERKEZ
414	99952214	ÖZEL NİLÜFER BADEMLİ ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	BURSA	MUDANYA
415	99952219	ÖZEL SERVERGAZİ SABİHA SÜT ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	DENİZLİ	MERKEZEFENDİ
416	99952225	ÖZEL NURETTİN TOPÇU ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ANKARA	YENİMAHALLE
417	99952230	ÖZEL ÜMİT ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	MUĞLA	MİLAS
418	99952233	ÖZEL ANTALYA TOROS ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ANTALYA	MURATPAŞA
419	99952235	ÖZEL EDİRNE LALE ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	EDİRNE	MERKEZ
420	99952238	ÖZEL ERDEMLİ YILDIRIMHAN İBRAHİM GÜL ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	MERSİN	ERDEMLİ
421	99952240	ÖZEL BAKIŞ ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	ESENLER
422	99952241	ÖZEL ÜLKÜ ULUSOY ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ANKARA	SİNCAN
423	99952244	ÖZEL BETÜL ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	MANİSA	KIRKAĞAÇ
424	99952261	ÖZEL YAVUZ SELİM-GÜZİDE HANIM ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ELAZIĞ	MERKEZ
425	99952274	ÖZEL RAHİME BATU ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	MALATYA	YEŞİLYURT
426	99952275	GİRESUN ÖZEL ÇAĞRI ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	GİRESUN	MERKEZ
427	99952276	ÖZEL ZENGİ ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	HATAY	ANTAKYA
428	99952283	ÖZEL YAMANLAR ÖZYURT ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İZMİR	BORNOVA
429	99952285	ÖZEL MERVE SELÇUKLU ABDULLAH AYMAZ ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KONYA	SELÇUKLU
430	99952298	ÖZEL ZUHAL ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	MANİSA	SALİHLİ
431	99952311	ÖZEL ŞAHİKA SALİH KALKAVAN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	RİZE	MERKEZ
432	99952314	ÖZEL BURÇ MELTEM ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	MUĞLA	DALAMAN
433	99952316	ÖZEL BATMAN İRFAN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	BATMAN	MERKEZ
434	99952317	ÖZEL DÜZCE FATİH ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	DÜZCE	MERKEZ
435	99952318	ÖZEL MEHMET DÖĞME ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KİLİS	MERKEZ
436	99952320	ÖZEL NİLÜFER SAFVET ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	BURSA	İNEGÖL
437	99952321	ÖZEL CELAL DEĞER ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	SİİRT	MERKEZ
438	99952324	ÖZEL AFİTAB ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	GAZİANTEP	NİZİP
439	99952330	ÖZEL MERTER ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	GÜNGÖREN
440	99952333	ÇAYCUMA KOLEJİ ÖZEL ÇAYCUMA ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ZONGULDAK	ÇAYCUMA
441	99952354	ÖZEL BÜYÜK KILIÇASLAN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KIRŞEHİR	MERKEZ
442	99952361	ÖZEL HOŞGÖRÜ ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	OSMANİYE	MERKEZ
443	99952362	ÖZEL ERKUL ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KOCAELİ	BAŞİSKELE
444	99952366	ÖZEL ALPASLAN ALİ CAN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	BURDUR	MERKEZ
445	99952369	ÖZEL TOROS SEMA ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ANTALYA	MANAVGAT
446	99952370	ÖZEL ERGİN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	YOZGAT	MERKEZ
447	99952374	ALAŞEHİR ÖZEL GAYE ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	MANİSA	ALAŞEHİR
448	99952375	ÖZEL KIZILIRMAK ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KIRIKKALE	YAHŞİHAN
449	99952379	ÖZEL GÜMÜŞ ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	HATAY	PAYAS
450	99952380	ÖZEL HULUSİ BEY ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	BİNGÖL	MERKEZ
451	99952381	ÖZEL SULTAN MURAT ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	SİVAS	MERKEZ
452	99952383	ÖZEL YAVUZ SELİM ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KÜTAHYA	TAVŞANLI
453	99952385	ÖZEL KONURALP ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KÜTAHYA	MERKEZ
454	99952386	ÖZEL BOLU ALADAĞ ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	BOLU	MERKEZ
455	99952388	ÖZEL GÜLEN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	HATAY	İSKENDERUN
456	99952393	ÖZEL BAHÇELİEVLER OKULUM ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	BAHÇELİEVLER
457	99952394	ÖZEL SİLİVRİ ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	SİLİVRİ
458	99952399	ÖZEL GÜLBAHAR HATUN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	TRABZON	AKÇAABAT
459	99952400	ÖZEL TURHAL YILDIRIM ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	TOKAT	TURHAL
460	99952409	ÖZEL FEYZA ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	TEKİRDAĞ	SÜLEYMANPAŞA
461	99952411	ÖZEL CEYHAN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KAHRAMANMARAŞ	ELBİSTAN
462	99952415	ÖZEL YAMANLAR ZÜBEYDE HANİM ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İZMİR	MENEMEN
463	99952416	ÖZEL İBRAHİM AVCI ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ANKARA	KEÇİÖREN
464	99952417	ÖZEL YENİ SERHAT ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	OSMANİYE	KADİRLİ

465	99952422	ÖZEL NİLÜFER İREM ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	BURSA	MUSTAFAKEMALPAŞA
466	99952425	ÖZEL GEVHER HATUN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KARAMAN	MERKEZ
467	99952427	ÖZEL İSTİKBAL ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KAYSERİ	MELİKGAZİ
468	99952429	ÖZEL GÜLPEMBE ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	GAZİANTEP	İSLAHİYE
469	99952430	ÖZEL ÖZCAN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	BALIKESİR	EDREMİT
470	99952431	ÖZEL GÖKKUŞAĞI ANAFEN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	AFYONKARAHİSAR	BOLVADİN
471	99952432	ÖZEL IRMAK ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KÜTAHYA	GEDİZ
472	99952434	ÖZEL UFUK BİLGE ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ANTALYA	GAZİPAŞA
473	99952447	ÖZEL ÇANAKKALE GÖKKUŞAĞI ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ÇANAKKALE	MERKEZ
474	99952451	ÖZEL BOYABAT YILDIZ ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	SİNOP	BOYABAT
475	99952452	ÖZEL GÖNÜL ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KONYA	BEYŞEHİR
476	99952454	ÖZEL TOROS GÜVEN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ANTALYA	KEMER
477	99952457	ÖZEL BURÇ ÇUKUROVA ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ADANA	SEYHAN
478	99952462	ÖZEL BAHAR ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KÜTAHYA	SİMAV
479	99952466	ÖZEL ÇAĞLAYAN GÜL AYDIN MİRKELAM ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ŞANLIURFA	BİRECİK
480	99952471	ÖZEL YILDIRIMHAN EĞİTİM KURUMLARI BAHAR ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	MERSİN	TARSUS
481	99952472	ÖZEL TOROS FİNİKE ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ANTALYA	FİNİKE
482	99952474	ÖZEL DİYARBAKIR DİCLE FIRAT ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	DİYARBAKIR	KAYAPINAR
483	99952478	ÖZEL YAŞAR CİMİLLİ COŞKUN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	MALTEPE
484	99952480	ÖZEL SEVGİ ÇİÇEĞİ ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	BİLECİK	MERKEZ
485	99952492	ÖZEL MERZİFON AHİ ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	AMASYA	MERZİFON
486	99952496	ÖZEL HURİYE BOYDAK ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	SİNOP	MERKEZ
487	99952497	ÖZEL ÇAĞLAYAN ÖMER TÜRKMEN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ŞANLIURFA	KARAKÖPRÜ
488	99952500	ÖZEL MEHMET EROĞLU ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ANKARA	PURSAKLAR
489	99952501	ÖZEL FATİH GAZİOSMANPAŞA ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	GAZİOSMANPAŞA
490	99952506	ÖZEL DELTA ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	SAMSUN	BAFRA
491	99952511	ÖZEL ÖZ MUNZUR ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	TUNCELİ	MERKEZ
492	99952513	ÖZEL SÜMBÜL ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KONYA	ILGIN
493	99952518	ÖZEL LÜLEBURGAZ İNCİ ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KIRKLARELİ	LÜLEBURGAZ
494	99952522	ÖZEL TOPKAPI FETİH ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	ZEYTİNBURNU
495	99952523	ÖZEL NEVŞEHİR LARA ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	NEVŞEHİR	MERKEZ
496	99952524	ÖZEL ÇAĞ FATİH ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	BÜYÜKÇEKMECE
497	99952525	ÖZEL BAHÇELİEVLER ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	BAHÇELİEVLER
498	99952527	ÖZEL YEŞİLVADİ ANAFEN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	ÜMRANİYE
499	99952528	ÖZEL HAVVA AYŞE GÜVEN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	AYDIN	SÖKE
500	99952530	ÖZEL YILDIRIMHAN MUTLU ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	MERSİN	MUT
501	99952532	ÖZEL KIRIKHAN BAŞAK ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	HATAY	KIRIKHAN
502	99952535	ÖZEL ÇAĞLAYAN UFUK ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	MUŞ	MERKEZ
503	99952542	ÖZEL HATİCE AVCI ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	HAKKARİ	MERKEZ
504	99952543	ÖZEL DARICA FATİH ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KOCAELİ	DARICA
505	99952559	ÖZEL ÇAĞLAYAN BARAN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ŞANLIURFA	VİRANŞEHİR
506	99952569	ÖZEL BOĞAZİÇİ FATİH ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	SARIYER
507	99952572	ÖZEL TOKAT İPEK ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	TOKAT	MERKEZ
508	99952573	ÖZEL NİZAMİYE ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	AĞRI	MERKEZ
509	99952576	ÖZEL HASAN TANIK ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ANKARA	YENİMAHALLE
510	99952578	ÖZEL IĞDIR İBRAHİM AVCI ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	IĞDIR	MERKEZ
511	99952579	ÖZEL YEKTA ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ANKARA	SİNCAN
512	99952580	ÖZEL BURÇ YAĞMUR ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ŞIRNAK	MERKEZ
513	99952583	ÖZEL İSTANBUL COŞKUN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	MALTEPE
514	99952585	ÖZEL ÇORLU SAFİR ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	TEKİRDAĞ	ÇORLU
515	99952593	ÖZEL REŞAT KAZANCI ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	BİTLİS	MERKEZ
516	99952594	ÖZEL BALIKESİR FIRAT ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	BALIKESİR	KARESİ
517	99952596	ÖZEL YAMANLAR IŞIK ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İZMİR	KARABAĞLAR
518	99952608	KDZ.EREĞLİ ÖZEL FATİH ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ZONGULDAK	EREĞLİ
519	99952619	ÖZEL BURÇ ÖGE ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ADANA	ÇUKUROVA
520	99952620	ÖZEL ŞİŞLİ REFERANS ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	ŞİŞLİ
521	99952622	ÖZEL UFUK ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	MANİSA	KULA
522	99952628	ÖZEL NİL ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	DİYARBAKIR	KAYAPINAR
523	99952629	ÖZEL EMİNBEY ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	MANİSA	AKHİSAR
524	99952630	ÖZEL REYHAN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KONYA	AKŞEHİR
525	99952632	ÖZEL UFUK ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ANTALYA	ALANYA
526	99952634	ÖZEL NİLÜFER COŞKUN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	MALTEPE
527	99952636	ÖZEL AVCILAR FATİH ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	AVCILAR
528	99952637	ÖZEL ALPARSLAN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	TRABZON	ORTAHİSAR
529	99952638	ÖZEL ÇORUM İLKADIM ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ÇORUM	MERKEZ
530	99952643	ÖZEL İKBAL ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ADIYAMAN	MERKEZ
531	99952645	ÖZEL DOLUNAY ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ORDU	FATSA

532	99952646	ÖZEL BARTIN FATİH ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	BARTIN	MERKEZ
533	99952649	ÖZEL MERVE ŞAHİKA ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KONYA	EREĞLİ
534	99952652	ÖZEL SAHİL ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ORDU	ALTINORDU
535	99952654	ÖZEL YILDIZ ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	BURDUR	BUCAK
536	99952656	ÖZEL GONCA ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	AYDIN	DİDİM
537	99952657	ÖZEL SANDIKLI ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	AFYONKARAHİSAR	SANDIKLI
538	99952658	ÖZEL ÇAYELİ ŞAHİKA ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	RİZE	ÇAYELİ
539	99952659	ÖZEL ZÜMRÜT ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	BALIKESİR	BANDIRMA
540	99952660	ÖZEL KAZIM CİNGÖZ ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KONYA	SEYDİŞEHİR
541	99952662	ÖZEL BEYPAZARI SAMANYOLU ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ANKARA	BEYPAZARI
542	99952663	ÖZEL YÜKSEL SARIKAYA ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ANKARA	YENİMAHALLE
543	99952664	ÖZEL MARDİN SAFİYE-BEŞİR ATAK ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	MARDİN	KIZILTEPE
544	99952685	ÖZEL TOROS AKDENİZ ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ANTALYA	KONYAALTI
545	99952693	ÖZEL YAMANLAR ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İZMİR	KARABAĞLAR
546	99952702	ÖZEL ÇAĞLAYAN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ŞANLIURFA	HALİLİYE
547	99952704	ÖZEL SERVERGAZİ ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	DENİZLİ	PAMUKKALE
548	99952712	ÖZEL YILMAZ AKANSU ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KAYSERİ	MELİKGAZİ
549	99952718	ÖZEL ATLANTİK ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ANKARA	ÇANKAYA
550	99952721	ÖZEL ŞEHZADE MEHMET ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	MANİSA	YUNUSEMRE
551	99952723	ÖZEL FARK ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	BAKIRKÖY
552	99952768	ÖZEL AKASYA SAMANYOLU ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ANKARA	POLATLI
553	99952777	ÖZEL NİL DİCLEKENT ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	DİYARBAKIR	KAYAPINAR
554	99952783	ÖZEL YILDIRIMHAN TEKALAN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	MERSİN	ANAMUR
555	99952784	ÖZEL BURÇ CEYHAN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ADANA	CEYHAN
556	99952800	ÖZEL SABAHATTİN ZAİM ANAFEN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	ÜMRANİYE
557	99952801	ÖZEL BAŞAKŞEHİR BURÇ ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	BAŞAKŞEHİR
558	99952802	ÖZEL TOROS KAYNAK ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ANTALYA	SERİK
559	99952803	ÖZEL CAHİT NAKIBOĞLU ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	GAZİANTEP	ŞEHİTKAMİL
560	99952804	ÖZEL SULTAN ALPARSLAN EĞİTİM KURUMLARI BURHANETTİN AKHAN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KARS	MERKEZ
561	99952806	ÖZEL MAHMUT BAYRAM ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	BALIKESİR	GÖNEN
562	99952807	ÖZEL SAMANYOLU GÜLBAHAR ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ESKİŞEHİR	ODUNPAZARI
563	99952809	ÖZEL KUDRET ÜNAL ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ANKARA	ŞEREFLİKOÇHİSAR
564	99952810	ÖZEL NİLÜFER YILDIRIM ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	BURSA	YILDIRIM
565	99952813	ÖZEL YAMANLAR MUSTAFA ŞİK ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İZMİR	GÜZELBAHÇE
566	99952815	ÖZEL TUNAGÜR İSTİKBAL ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ŞIRNAK	CİZRE
567	99952836	ÖZEL GÜMÜŞHANE BAHAR ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	GÜMÜŞHANE	MERKEZ
568	99952839	ÖZEL ERKUL TUNAGÜR ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KOCAELİ	BAŞİSKELE
569	99952841	ÖZEL ORHANGAZİ ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	BİLECİK	BOZÜYÜK
570	99952849	ÖZEL KAHRAMANKENT ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KAHRAMANMARAŞ	ONİKİŞUBAT
571	99952862	ÖZEL MERTER ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	MUĞLA	BODRUM
572	99952870	ÖZEL HUZUR ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ANKARA	KAZAN
573	99952871	ÖZEL M.İHSAN ARSLAN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	DİYARBAKIR	SİLVAN
574	99952879	ÖZEL PİRİ REİS ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	MUĞLA	MENTEŞE
575	99952883	ÖZEL ERKUL BAHAR ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KOCAELİ	KÖRFEZ
576	99952895	ÖZEL İSTANBUL FATİH ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	BAHÇELİEVLER
577	99952897	ÖZEL MENDERES ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ARTVİN	MERKEZ
578	99952901	ÖZEL YILDIRIMHAN BURAK ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	MERSİN	SİLİFKE
579	99952902	ÖZEL ORTAKÖY REFERANS ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	BEŞİKTAŞ
580	99952904	ÖZEL ANAFEN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	ÜSKÜDAR
581	99952907	ÖZEL SERHAT ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	VAN	ERCİŞ
582	99952909	ÖZEL FEZA BERK ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	SAMSUN	İLKADIM
583	99952910	ÖZEL ALAATTİN ZENGİNER COŞKUN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	PENDİK
584	99952912	ÖZEL NAMIK TANIK ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ÇANKIRI	MERKEZ
585	99952914	ÖZEL SERHAT NEVBAHAR ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	VAN	İPEKYOLU
586	99952915	ÖZEL YELKENOĞLU ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KAYSERİ	MELİKGAZİ
587	99952925	ÖZEL BORNOVA YAMANLAR YUMURCAK DÜNYASI ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	İZMİR	BORNOVA
588	99952964	ÖZEL GAZİEMİR YAMANLAR İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İZMİR	GAZİEMİR
589	99952965	ÖZEL GAZİEMİR YAMANLAR ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İZMİR	GAZİEMİR
590	99953127	ÖZEL KARŞIYAKA YAMANLAR ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İZMİR	KARŞIYAKA
591	99953136	ÖZEL KARŞIYAKA YAMANLAR YUMURCAK DÜNYASI ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	İZMİR	KARŞIYAKA
592	99953142	ÖZEL ALTINBAŞAK BEDRİ AYHAN MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	ISPARTA	MERKEZ

593	99953146	ÖZEL BURÇ KOZAN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ADANA	KOZAN
594	99953170	ÖZEL OTLUKBELİ FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	ERZİNCAN	MERKEZ
595	99953171	ÖZEL GÜNDÜZALP RABİA HATUN MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	MANİSA	TURGUTLU
596	99953183	ÖZEL ELAZIĞ LALEGÜL ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	ELAZIĞ	MERKEZ
597	99953189	ÖZEL MÜRÜVVET SARIFAKIOĞLU İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	KAHRAMANMARAŞ	ONİKİŞUBAT
598	99953194	ÖZEL KARABÜK FATİH İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	KARABÜK	SAFRANBOLU
599	99953195	ÖZEL KARABÜK FATİH ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KARABÜK	SAFRANBOLU
600	99953202	ÖZEL ZONGULDAK FATİH İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ZONGULDAK	MERKEZ
601	99953203	ÖZEL ZONGULDAK FATİH ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ZONGULDAK	MERKEZ
602	99953204	ÖZEL ZONGULDAK FATİH ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	ZONGULDAK	MERKEZ
603	99953209	ÖZEL ÜFTADE MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	UŞAK	MERKEZ
604	99953222	ÖZEL ABA İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	BAYBURT	MERKEZ
605	99953223	ÖZEL BURÇ VURAL ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	ADANA	SEYHAN
606	99953224	ÖZEL BURÇ VURAL FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	ADANA	SEYHAN
607	99953226	ÖZEL SULTANBEYLİ ANAFEN ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	İSTANBUL	SULTANBEYLİ
608	99953227	ÖZEL SULTANBEYLİ ANAFEN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İSTANBUL	SULTANBEYLİ
609	99953228	ÖZEL SULTANBEYLİ ANAFEN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	SULTANBEYLİ
610	99953247	ÖZEL NECİP FAZIL KISAKÜREK ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	ANKARA	AKYURT
611	99953248	ÖZEL NECİP FAZIL KISAKÜREK FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	ANKARA	AKYURT
612	99953256	ÖZEL SAKARYA İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	KIRIKKALE	MERKEZ
613	99953257	ÖZEL SAKARYA ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KIRIKKALE	MERKEZ
614	99953272	ÖZEL ŞİRİNYER YAMANLAR YUMURCAK DÜNYASI ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	İZMİR	BUCA
615	99953286	ÖZEL ALTINBAŞAK ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	ISPARTA	MERKEZ
616	99953287	ÖZEL ALTINBAŞAK ANADOLU ÖĞRETMEN LİSESİ	Özel Anadolu Öğretmen Lisesi	ISPARTA	MERKEZ
617	99953288	ÖZEL ALTINBAŞAK MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	ISPARTA	MERKEZ
618	99953295	ÖZEL HİRA ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	İSTANBUL	BAŞAKŞEHİR
619	99953296	ÖZEL BATIKENT SAMANYOLU ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	ANKARA	YENİMAHALLE
620	99953297	ÖZEL BATIKENT SAMANYOLU İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ANKARA	YENİMAHALLE
621	99953299	ÖZEL BATIKENT SAMANYOLU ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ANKARA	YENİMAHALLE
622	99953300	ÖZEL BATIKENT SAMANYOLU FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	ANKARA	YENİMAHALLE
623	99953301	ÖZEL BATIKENT SAMANYOLU ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	ANKARA	YENİMAHALLE
624	99953316	ÖZEL BAŞAK FATİH ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	İSTANBUL	BAŞAKŞEHİR
625	99953323	ÖZEL ATLANTİK HACI SABRİ BADAY ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	ANKARA	ÇANKAYA
626	99953325	ÖZEL ATLANTİK HACI SABRİ BADAY İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ANKARA	ÇANKAYA
627	99953326	ÖZEL ATLANTİK HACI SABRİ BADAY ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ANKARA	ÇANKAYA
628	99953350	ÖZEL ÇAMLICA ANAFEN ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	İSTANBUL	ÜSKÜDAR
629	99953351	ÖZEL ÇAMLICA ANAFEN FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	İSTANBUL	ÜSKÜDAR
630	99953353	ÖZEL DR. ZEYNEL ABİDİN ERDEM ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	BAYRAMPAŞA
631	99953354	ÖZEL DR. ZEYNEL ABİDİN ERDEM İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İSTANBUL	BAYRAMPAŞA
632	99953367	ÖZEL LEYLA HANIM ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	DİYARBAKIR	KAYAPINAR
633	99953394	ÖZEL ANTALYA TOROS AKDENİZ FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	ANTALYA	DÖŞEMEALTI
634	99953396	ÖZEL ANTALYA TOROS AKDENİZ ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	ANTALYA	DÖŞEMEALTI
635	99953449	ÖZEL ÇAYIROVA FATİH İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	KOCAELİ	ÇAYIROVA
636	99953451	ÖZEL ÇAYIROVA FATİH ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KOCAELİ	ÇAYIROVA
637	99953453	ÖZEL HAFİZE OKAN FATİH ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	KOCAELİ	ÇAYIROVA
638	99953472	ÖZEL FERHAN NAKIBOĞLU INTERNATIONAL SCHOOL	Özel Uluslararası İlköğretim Kurumu	GAZİANTEP	ŞEHİTKAMİL
639	99953485	ÖZELTOROS SEMA FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	ANTALYA	MANAVGAT
640	99953488	ÖZEL YENİŞEHİR YILDIRIMHAN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	MERSİN	YENİŞEHİR
641	99953517	ÖZEL TOROS KUMLUCA ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ANTALYA	KUMLUCA
642	99953518	ÖZEL TOROS KUMLUCA İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ANTALYA	KUMLUCA

643	99953539	ÖZEL NİL ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	DİYARBAKIR	KAYAPINAR
644	99953583	ÖZEL YAMANLAR YUMURCAK DÜNYASI ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	İZMİR	GÜZELBAHÇE
645	99953598	ÖZEL GÜLBAHÇESİ ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	TOKAT	NİKSAR
646	99953633	ÖZEL İKBAL ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	ADIYAMAN	MERKEZ
647	99953937	ÖZEL SAMANYOLU ŞEFKAT ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	ANKARA	BEYPAZARI
648	99953965	ÖZEL BURÇ VURAL MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	ADANA	SEYHAN
649	99953986	ÖZEL BURÇ SEYHAN KIZ MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	ADANA	ÇUKUROVA
650	99954128	ÖZEL YAVUZ SELİM MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	ELAZIĞ	MERKEZ
651	99954230	ÖZEL MARDİN SAFİYE-BEŞİR ATAK MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	MARDİN	KIZILTEPE
652	99954240	ÖZEL PİRİ REİS ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	MUĞLA	MENTEŞE
653	99954269	ÖZEL LEYLA HANIM MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	DİYARBAKIR	KAYAPINAR
654	99954271	ÖZEL LEYLA HANIM FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	DİYARBAKIR	KAYAPINAR
655	99954476	ÖZEL HOŞGÖRÜ ANADOLU SAĞLIK MESLEK LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	OSMANİYE	MERKEZ
656	99954483	ÖZEL ZAFER MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	AFYONKARAHİSAR	MERKEZ
657	99954500	ÖZEL BALIKESİR FIRAT ANADOLU SAĞLIK MESLEK LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	BALIKESİR	KARESİ
658	99954504	ÖZEL YAMANLAR ŞİFA MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	İZMİR	GÜZELBAHÇE
659	99954508	ÖZEL SUNGURBEY ANADOLU SAĞLIK MESLEK LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	NİĞDE	MERKEZ
660	99954536	ÖZEL KONURALP MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	KÜTAHYA	MERKEZ
661	99954561	ÖZEL SAMANYOLU GÜLBAHAR ANADOLU SAĞLIK MESLEK LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	ESKİŞEHİR	ODUNPAZARI
662	99954591	ÖZEL ÖZCAN MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	BALIKESİR	EDREMİT
663	99954610	ÖZEL FATİH SULTAN MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	AYDIN	NAZİLLİ
664	99954630	ÖZEL FATİH SULTAN FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	AYDIN	NAZİLLİ
665	99954643	ÖZEL TOROS YAĞMUR ANADOLU SAĞLIK MESLEK LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	ANTALYA	MURATPAŞA
666	99954689	ÖZEL FEZA BERK ANADOLU SAĞLIK MESLEK LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	SAMSUN	İLKADIM
667	99954691	ÖZEL ÇAYIROVA FATİH FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	KOCAELİ	ÇAYIROVA
668	99954692	ÖZEL FATİH MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	KOCAELİ	ÇAYIROVA
669	99954713	ÖZEL ZÜMRÜT ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	MALATYA	YEŞİLYURT
670	99954714	ÖZEL DR. HAYRUNNİSA BATU MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	MALATYA	BATTALGAZİ

671	99954745	ÖZEL İSTANBUL COŞKUN ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	İSTANBUL	MALTEPE
672	99954746	ÖZEL İSTANBUL COŞKUN FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	İSTANBUL	MALTEPE
673	99954747	ÖZEL İSTANBUL COŞKUN ANADOLU ÖĞRETMEN LİSESİ	Özel Anadolu Öğretmen Lisesi	İSTANBUL	MALTEPE
674	99954813	ÖZEL CACABEY MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	KIRŞEHİR	MERKEZ
675	99954841	ÖZEL SULTAN MURAT MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	SİVAS	MERKEZ
676	99954874	ÖZEL SERHAT MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	VAN	EDREMİT
677	99954892	ÖZEL ÇORUM İLKADIM MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	ÇORUM	MERKEZ
678	99954991	ÖZEL SERVERGAZİ GÜNAY FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	DENİZLİ	MERKEZEFENDİ
679	99955057	ÖZEL SERVERGAZİ MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	DENİZLİ	MERKEZEFENDİ
680	99955110	ÖZEL BİGA BAHAR İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ÇANAKKALE	BİGA
681	99955111	ÖZEL BİGA BAHAR ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ÇANAKKALE	BİGA
682	99955155	ÖZEL TOROS FERİHA ÖPÇİN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ANTALYA	KEPEZ
683	99955156	ÖZEL TOROS FERİHA ÖPÇİN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ANTALYA	KEPEZ
684	99955163	ÖZEL TUZLA COŞKUN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İSTANBUL	TUZLA
685	99955164	ÖZEL TUZLA COŞKUN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	TUZLA
686	99955165	ÖZEL COŞKUN ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	İSTANBUL	TUZLA
687	99955179	ÖZEL DÜZCE YILDIZ İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	DÜZCE	MERKEZ
688	99955238	ÖZEL AKASYA SAMANYOLU ANADOLU SAĞLIK MESLEK LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	ANKARA	POLATLI
689	99955252	ÖZEL ÇORUM İLKADIM FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	ÇORUM	MERKEZ
690	99955270	ÖZEL YAMANLAR BUCA İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İZMİR	BUCA
691	99955274	ÖZEL GÜLBAHAR HATUN MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	TRABZON	AKÇAABAT
692	99955293	ÖZEL BURÇ VURAL İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ADANA	SEYHAN
693	99955298	ÖZEL AZİZİYE ŞİFA MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	ERZURUM	PALANDÖKEN
694	99955316	ÖZEL ALİ KENGER ANADOLU SAĞLIK MESLEK LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	KAHRAMANMARAŞ	ONİKİŞUBAT
695	99955318	ÖZEL NİLÜFER HACI KEMAL FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	BURSA	İNEGÖL
696	99955319	ÖZEL NİLÜFER HACI KEMAL ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	BURSA	İNEGÖL
697	99955382	ÖZEL NİL KOLEJİ İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	DİYARBAKIR	BİSMİL
698	99955383	ÖZEL ORTADOĞU MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	ŞANLIURFA	HALİLİYE
699	99955392	ÖZEL YILDIRIMHAN MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	MERSİN	YENİŞEHİR
700	99955394	ÖZEL FEZA SARE DAŞTAN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	SAMSUN	ATAKUM
701	99955404	ÖZEL NİLÜFER İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	BURSA	NİLÜFER
702	99955405	ÖZEL SERDİVAN FATİH FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	SAKARYA	SERDİVAN
703	99955432	ÖZEL SERDİVAN FATİH İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	SAKARYA	SERDİVAN
704	99955433	ÖZEL ZAİM FATİH ANADOLU SAĞLIK MESLEK LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	SAKARYA	SERDİVAN
705	99955434	ÖZEL SERDİVAN FATİH ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	SAKARYA	SERDİVAN
706	99955441	ÖZEL DOSYA MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	ANKARA	ÇANKAYA
707	99955463	ÖZEL HASBİ ŞAHİN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	KAHRAMANMARAŞ	AFŞİN
708	99955485	ÖZEL ALİYE BOYDAK İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	KAYSERİ	MELİKGAZİ
709	99955486	ÖZEL ALİYE BOYDAK ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KAYSERİ	MELİKGAZİ
710	99955498	ÖZEL İKBAL ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	ADIYAMAN	MERKEZ
711	99955500	ÖZEL İKBAL ANADOLU SAĞLIK MESLEK LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	ADIYAMAN	MERKEZ

712	99955504	ÖZEL UFUK ANADOLU SAĞLIK MESLEK LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	ANTALYA	ALANYA
713	99955516	ÖZEL DR. ZEYNEL ABİDİN ERDEM FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	İSTANBUL	BAYRAMPAŞA
714	99955517	ÖZEL DR. ZEYNEL ABİDİN ERDEM ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	İSTANBUL	BAYRAMPAŞA
715	99955519	ÖZEL DR. ZEYNEL ABİDİN ERDEM FATİH ANADOLU ÖĞRETMEN LİSESİ	Özel Anadolu Öğretmen Lisesi	İSTANBUL	BAYRAMPAŞA
716	99955579	ÖZEL NEHİR İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ARDAHAN	MERKEZ
717	99955582	ÖZEL NEHİR ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ARDAHAN	MERKEZ
718	99955628	ÖZEL SULTANBEYLİ ANAFEN ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	İSTANBUL	SULTANBEYLİ
719	99955630	ÖZEL SULTANBEYLİ ANAFEN FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	İSTANBUL	SULTANBEYLİ
720	99955633	ÖZEL ATAKENT FATİH İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İSTANBUL	KÜÇÜKÇEKMECE
721	99955634	ÖZEL ATAKENT FATİH ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	KÜÇÜKÇEKMECE
722	99955639	ÖZEL KAYAŞEHİR BURÇ ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	BAŞAKŞEHİR
723	99955640	ÖZEL KAYAŞEHİR BURÇ İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İSTANBUL	BAŞAKŞEHİR
724	99955645	ÖZEL AHMET DOĞAN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ANKARA	ÇUBUK
725	99955647	ÖZEL ASIM KÖKOĞLU FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	GAZİANTEP	ŞAHİNBEY
726	99955649	ÖZEL HASAN TANIK GÜLBAHÇESİ ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	ANKARA	YENİMAHALLE
727	99955657	ÖZEL FEZA MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	SAMSUN	ATAKUM
728	99955659	ÖZEL ASIM KÖKOĞLU ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	GAZİANTEP	ŞAHİNBEY
729	99955661	ÖZEL ASIM KÖKOĞLU MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	GAZİANTEP	ŞAHİNBEY
730	99955662	ÖZEL TUNA İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	KIRKLARELİ	MERKEZ
731	99955678	ÖZEL TUNA ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KİRKLARELİ	MERKEZ
732	99955699	ÖZEL ATAŞEHİR ANAFEN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İSTANBUL	ATAŞEHİR
733	99955700	ÖZEL ATAŞEHİR ANAFEN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	ATAŞEHİR
734	99955701	ÖZEL ATAŞEHİR ANAFEN ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	İSTANBUL	ATAŞEHİR
735	99955726	ÖZEL AKASYA SAMANYOLU FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	ANKARA	POLATLI
736	99955755	ÖZEL EVREN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ANKARA	KEÇİÖREN
737	99955756	ÖZEL EVREN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ANKARA	KEÇİÖREN
738	99955759	ÖZEL BÜYÜK ÇAMLICA ANAFEN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	ÜSKÜDAR
739	99955761	ÖZEL BÜYÜK ÇAMLICA ANAFEN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İSTANBUL	ÜSKÜDAR
740	99955792	ÖZEL ÇEKMEKÖY ANAFEN ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	İSTANBUL	ÇEKMEKÖY
741	99955793	ÖZEL ÇEKMEKÖY ANAFEN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	ÇEKMEKÖY
742	99955794	ÖZEL ÇEKMEKÖY ANAFEN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İSTANBUL	ÇEKMEKÖY
743	99955796	ÖZEL ÜMRANİYE ANAFEN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İSTANBUL	ÜMRANİYE
744	99955797	ÖZEL ÜMRANİYE ANAFEN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	ÜMRANİYE
745	99955803	ÖZEL CEYHAN ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	KAHRAMANMARAŞ	ELBİSTAN
746	99955810	ÖZEL SAMİ ÇAKIR FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	İSTANBUL	BÜYÜKÇEKMECE
747	99955836	ÖZEL KURTKÖY COŞKUN ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	İSTANBUL	PENDİK
748	99955839	ÖZEL SİVEREK FARABİ ANADOLU SAĞLIK MESLEK LİSESİ	Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	ŞANLIURFA	SİVEREK
749	99955850	ÖZEL ZİRVE GÜNDÜZALP ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	MANİSA	TURGUTLU
750	99955862	ÖZEL BAĞCILAR FATİH İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İSTANBUL	BAĞCILAR
751	99955876	ÖZEL CUMHURİYET ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	KAĞITHANE
752	99955877	ÖZEL CUMHURİYET İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	İSTANBUL	KAĞITHANE
753	99956540	ÖZEL FATİH KOLEJİ SİLİVRİ ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	İSTANBUL	SİLİVRİ
754	99956548	ÖZEL GÜLBAHAR ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	İZMİR	KEMALPAŞA
755	99956597	ÖZEL BEYKENT FATİH ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	İSTANBUL	BÜYÜKÇEKMECE
756	99956672	ÖZEL YEŞİLVADİ ANAFEN ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	İSTANBUL	ÜMRANİYE
757	99956814	ÖZEL YUMURCAK DÜNYASI ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	İZMİR	MENEMEN
758	99956834	ÖZEL AHMET DOĞAN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ANKARA	ÇUBUK
759	99956869	ÖZEL ABA ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	BAYBURT	MERKEZ
760	99956983	ÖZEL BURÇ VURAL ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ADANA	SEYHAN
761	99957074	ÖZEL BİSMİL NİL ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	DİYARBAKIR	BİSMİL

762	99957146	ÖZEL SENTEZ ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	SAKARYA	SERDİVAN
763	99957147	ÖZEL SENTEZ ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	SAKARYA	SERDİVAN
764	99957148	ÖZEL SENTEZ İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	SAKARYA	SERDİVAN
765	99957164	ÖZEL SAMSUN ARMADA ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	SAMSUN	İLKADIM
766	99957183	ÖZEL BAĞCILAR FATİH ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	BAĞCILAR
767	99957209	ÖZEL FERHAN NAKİBOĞLU İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	GAZİANTEP	ŞEHİTKAMİL
768	99957249	ÖZEL KAYAŞEHİR BURÇ ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	İSTANBUL	BAŞAKŞEHİR
769	99957351	ÖZEL ATAKENT FATİH ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	İSTANBUL	KÜÇÜKÇEKMECE
770	99957356	ÖZEL BURSA BİREY ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	BURSA	NİLÜFER
771	99957358	ÖZEL BURSA BİREY FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	BURSA	NİLÜFER
772	99957434	ÖZEL KIRŞEHİR FİNAL ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	KIRŞEHİR	MERKEZ
773	99957459	ÖZEL DOSYA ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	ANKARA	ÇANKAYA
774	99957460	ÖZEL İBRAHİM KASACI ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	ANKARA	YENİMAHALLE
775	99957461	ÖZEL İBRAHİM KASACI ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ANKARA	YENİMAHALLE
776	99957462	ÖZEL İBRAHİM KASACI ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	ANKARA	YENİMAHALLE
777	99957466	ÖZEL İBRAHİM KASACI FEN LİSESİ	Özel Fen Lisesi	ANKARA	YENİMAHALLE
778	99957467	ÖZEL İBRAHİM KASACI İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ANKARA	YENİMAHALLE
779	99957506	ÖZEL KÜTAHYA BOĞAZİÇİ ÇÖZÜM ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KÜTAHYA	MERKEZ
780	99957618	ÖZEL MASLAK CUMHURİYET ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	İSTANBUL	SARIYER
781	99957621	ÖZEL MASLAK CUMHURİYET ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	SARIYER
782	99957719	ÖZEL ANKARA ANIL İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ANKARA	MAMAK
783	99957729	ÖZEL KÖRFEZ AKŞAM LİSESİ	Özel Akşam Lisesi	HATAY	ARSUZ
784	99957746	ÖZEL KARS ORHANGAZİ TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	KARS	MERKEZ
785	99957812	ÖZEL İSTANBUL FATİH ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	İSTANBUL	BAHÇELİEVLER
786	99957934	ÖZEL ATLANTİK ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	ANKARA	ÇANKAYA
787	99958187	ÖZEL BAŞAKŞEHİR BURÇ ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	İSTANBUL	BAŞAKŞEHİR
788	99958385	ÖZEL DOSYA TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	ANKARA	KEÇİÖREN
789	99958485	ÖZEL KAZAN YÜZYIL TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	ANKARA	KAZAN
790	99958491	ÖZEL BİLGİFEN TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	ANKARA	ALTINDAĞ
791	99958494	ÖZEL ÖNDER TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	ESKİŞEHİR	ODUNPAZARI
792	99958503	ÖZEL İSTANBUL GÜLHANE FATİH ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	FATİH
793	99958507	ÖZEL SÖĞÜT ÖZGÜN TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	ANKARA	ETİMESGUT
794	99958509	ÖZEL BOZÜYÜK KENT TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	BİLECİK	BOZÜYÜK
795	99958510	ÖZEL HEDEF ONİKİ ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	BAĞCILAR
796	99958511	ÖZEL ÇUBUK KAYI TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	ANKARA	ÇUBUK
797	99958512	ÖZEL TAKSİM TEŞVİKİYE TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	İSTANBUL	BEYOĞLU
798	99958523	ÖZEL FIRAT EĞİTİM TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	ANKARA	ÇANKAYA
799	99958524	ÖZEL İSTANBUL GÜLHANE TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	İSTANBUL	EYÜP
800	99958533	ÖZEL KIRIKKALE ULU ÇINAR TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	KIRIKKALE	MERKEZ
801	99958544	ÖZEL SÖĞÜT SİNCAN TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	ANKARA	SİNCAN
802	99958560	ÖZEL BOĞAZİÇİ ÇÖZÜM TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	KÜTAHYA	MERKEZ
803	99958588	ÖZEL SERÇEÖNÜ TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	KAYSERİ	KOCASİNAN
804	99958589	ÖZEL SALİM FİNAL TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	AKSARAY	MERKEZ
805	99958605	ÖZEL AVCILAR IHLAMUR TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	İSTANBUL	AVCILAR
806	99958637	ÖZEL ESENYURT BEYTEPE TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	İSTANBUL	ESENYURT
807	99958648	ÖZEL BAFRA YILDIZ TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	SAMSUN	BAFRA
808	99958650	ÖZEL KADIKÖY MEVSİM TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	İSTANBUL	KADIKÖY
809	99958655	ÖZEL HİSAR TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	KAYSERİ	MELİKGAZİ
810	99958657	ÖZEL ATAŞEHİR IŞIKLAR ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	ATAŞEHİR
811	99958660	ÖZEL ŞİLE BİLGİ TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	İSTANBUL	ŞİLE
812	99958661	ÖZEL SÖĞÜT FİDAN TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	ANKARA	ETİMESGUT
813	99958677	ÖZEL ŞİŞLİ TEŞVİKİYE ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	ŞİŞLİ
814	99958678	ÖZEL KAVRAM TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	SAMSUN	ÇARŞAMBA
815	99958679	ÖZEL ÜMİT İSTANBUL ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	ESENLER
816	99958684	ÖZEL BEYLİKDÜZÜ BEYTEPE PRESTİJ TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	İSTANBUL	ESENYURT
817	99958694	ÖZEL ÜMİT İSTANBUL ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	GAZİOSMANPAŞA
818	99958716	ÖZEL KONAK MAVİKENT TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	İZMİR	KONAK
819	99958720	ÖZEL ÇAĞLAYAN MURAT TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	MUŞ	MERKEZ
820	99958727	ÖZEL BEYAZŞEHİR ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KAYSERİ	MELİKGAZİ
821	99958732	ÖZEL ESKİŞEHİR YÜZYIL ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ESKİŞEHİR	ODUNPAZARI

822	99958733	ÖZEL ESKİŞEHİR YÜZYIL TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	ESKİŞEHİR	ODUNPAZARI
823	99958742	ÖZEL ETLİK TUĞRA TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	ANKARA	KEÇİÖREN
824	99958748	ÖZEL EDİRNE BALKAN TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	EDİRNE	MERKEZ
825	99958752	ÖZEL ERENKÖY KÖŞK ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	KADIKÖY
826	99958753	ÖZEL BİNGÖL ÇINAR TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	BİNGÖL	MERKEZ
827	99958755	ÖZEL MANAVGAT OLUŞUM TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	ANTALYA	MANAVGAT
828	99958780	ÖZEL ÇUBUK TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	ANKARA	ÇUBUK
829	99958783	ÖZEL YENİŞEHİR TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	MERSİN	YENİŞEHİR
830	99958795	ÖZEL AHMET YAPAR TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	KAYSERİ	MELİKGAZİ
831	99958796	ÖZEL AKDENİZ TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	MERSİN	AKDENİZ
832	99958797	ÖZEL KORDON TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	İZMİR	KONAK
833	99958804	ÖZEL GÜLNAR BİLGİ PINARI ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	MERSİN	GÜLNAR
834	99958821	ÖZEL ATAŞEHİR IŞIKLAR TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	İSTANBUL	ATAŞEHİR
835	99958824	ÖZEL ÖDEMİŞ ÇAKIRAĞA TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	İZMİR	ÖDEMİŞ
836	99958831	ÖZEL BURSA TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	BURSA	OSMANGAZİ
837	99958843	ÖZEL BOZTEPE TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	ORDU	ALTINORDU
838	99958847	ÖZEL KÖRFEZ TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	BALIKESİR	EDREMİT
839	99958848	ÖZEL DİYARBAKIR DÜNYA ORTAOKLU	Özel Türk Ortaokulu	DİYARBAKIR	KAYAPINAR
840	99958856	ÖZEL ÖZ KAYAPINAR TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	DİYARBAKIR	KAYAPINAR
841	99958864	ÖZEL MAVİ ŞEHİR ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	DENİZLİ	MERKEZEFENDİ
842	99958880	ÖZEL AÇILIM TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	BURSA	GEMLİK
843	99958883	ÖZEL KAHRAMANMARAŞ AÇI TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	KAHRAMANMARAŞ	DULKADİROĞLU
844	99958888	ÖZEL KARŞIYAKA SAHİL TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	İZMİR	KARŞIYAKA
845	99958896	ÖZEL ISPARTA AKDENİZ TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	ISPARTA	MERKEZ
846	99958914	ÖZEL SABAH ŞEHSUVAR TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	AKSARAY	MERKEZ
847	99958915	ÖZEL BURSA İPEKŞEHİR TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	BURSA	OSMANGAZİ
848	99958922	ÖZEL GAZİKENT TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	GAZİANTEP	ŞEHİTKAMİL
849	99958923	ÖZEL YALOVA BİREY TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	YALOVA	MERKEZ
850	99958942	ÖZEL KONYAALTI BİL TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	ANTALYA	KONYAALTI
851	99959015	ÖZEL YENİ ALANYA TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	ANTALYA	ALANYA
852	99959035	ÖZEL KEÇİÖREN YÜZYIL ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ANKARA	KEÇİÖREN
853	99959051	ÖZEL İSTANBUL KAVRAM TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	İSTANBUL	ESENYURT
854	99959055	ÖZEL HATAY GÜZELBAHÇE TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	İZMİR	KONAK
855	99959078	ÖZEL KAZASKER ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	KADIKÖY
856	99959093	ÖZEL ETLİK DOSYA ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ANKARA	KEÇİÖREN
857	99959103	ÖZEL İNEGÖL YENİBAHAR ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	BURSA	İNEGÖL
858	99959119	ÖZEL IŞIKLAR TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	ANTALYA	MURATPAŞA
859	99959125	ÖZEL ATAK TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	ADIYAMAN	MERKEZ
860	99959146	ÖZEL İSTANBUL GÜLHANE ARNAVUTKÖY TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	İSTANBUL	ARNAVUTKÖY
861	99959203	ÖZEL DÜZCE UĞUR TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	DÜZCE	MERKEZ
862	99959267	ÖZEL ŞEKER ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KAYSERİ	MELİKGAZİ
863	99959273	ÖZEL BUCA BİLGİ KUŞAĞI TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	İZMİR	BUCA
864	99959274	ÖZEL ÜMİT MARMARA TAŞKÖPRÜ TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	İSTANBUL	BAYRAMPAŞA
865	99959297	ÖZEL KIRIKKKALE GÖZDE TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	KIRIKKALE	MERKEZ
866	99959323	ÖZEL EDİRNE BALKAN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	EDİRNE	MERKEZ
867	99959341	ÖZEL BİLGİ KUŞAĞI TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	DENİZLİ	PAMUKKALE
868	99959388	ÖZEL ÜMİT MARMARA BEŞYÜZEVLER ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	GAZİOSMANPAŞA
869	99959418	ÖZEL ÇAĞDAŞ PRESTİJ TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	ANKARA	ÇANKAYA
870	99959455	ÖZEL İSTANBUL ÜMİT TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	İSTANBUL	GAZİOSMANPAŞA
871	99959497	ÖZEL BAĞLARBAŞI FİNAL ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	MALTEPE
872	99959501	ÖZEL FINDIKZADE BİL TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	İSTANBUL	FATİH
873	99959560	ÖZEL ŞEHZADE SELİM TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	TRABZON	VAKFIKEBİR
874	99959603	ÖZEL SEYYİD BURHANEDDİN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KAYSERİ	KOCASİNAN
875	99959633	ÖZEL ÜMİT MARMARA TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	İSTANBUL	GAZİOSMANPAŞA
876	99959643	ÖZEL BAŞKENT VATAN TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	ANKARA	SİNCAN
877	99959681	ÖZEL KARTAL AÇI ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	İSTANBUL	KARTAL
878	99959721	ÖZEL ÜMİT MARMARA TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	İSTANBUL	ESENLER
879	99959734	ÖZEL YENİŞEHİR TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	BURSA	YENİŞEHİR
880	99959735	ÖZEL GAZİEMİR ATAŞEHİR TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	İZMİR	GAZİEMİR
881	99959787	ÖZEL NİLÜFER YENİŞEHİR ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ŞANLIURFA	HALİLİYE
882	99959792	ÖZEL SULTAN BAYEZİD TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	AMASYA	MERKEZ
883	99959799	ÖZEL KAYSERİ KALE ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KAYSERİ	KOCASİNAN
884	99959865	ÖZEL EDREMİT AREL TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	BALIKESİR	EDREMİT
885	99959878	ÖZEL TALAS ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KAYSERİ	TALAS
886	99960004	ÖZEL SAHABİYE TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	KAYSERİ	KOCASİNAN
887	99960017	ÖZEL ÜRGÜP ŞEFKAT İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	NEVŞEHİR	ÜRGÜP
888	99960033	ÖZEL BURHANİYE UĞUR TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	BALIKESİR	BURHANİYE

889	99960047	ÖZEL MASLAK CUMHURİYET ANADOLU LİSESİ	Özel Hazırlık Sınıfı Bulunan Anadolu Lisesi	İSTANBUL	SARIYER
890	99960068	ÖZEL BURDUR BAHÇEŞEHİR ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	BURDUR	MERKEZ
891	99960070	ÖZEL BURDUR BAHÇEŞEHİR İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	BURDUR	MERKEZ
892	99960071	ÖZEL BURDUR BAHÇEŞEHİR ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	BURDUR	MERKEZ
893	99960073	ÖZEL BURDUR BAHÇEŞEHİR ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	BURDUR	MERKEZ
894	99960093	ÖZEL GENÇ EVREN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ANKARA	KEÇİÖREN
895	99960103	ÖZEL KIRŞEHİR ÇÖZÜM TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	KIRŞEHİR	MERKEZ
896	99960150	ÖZEL YUNUS İLHAN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	SAMSUN	ÇARŞAMBA
897	99960152	ÖZEL YUNUS İLHAN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	SAMSUN	ÇARŞAMBA
898	99960175	ÖZEL SAFRAN TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	İSTANBUL	TUZLA
899	99960177	ÖZEL VİRANŞEHİR ERDEM ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ŞANLIURFA	VİRANŞEHİR
900	99960186	ÖZEL MALATYA FIRAT TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	MALATYA	BATTALGAZİ
901	99960277	ÖZEL UŞAK SEÇKİN GRUP TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	UŞAK	MERKEZ
902	99960309	ÖZEL KAYSERİ MEYDAN TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	KAYSERİ	MELİKGAZİ
903	99960356	ÖZEL DÖRT İKLİM ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	ANKARA	YENİMAHALLE
904	99960357	ÖZEL BÜYÜK KOCAELİ TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	KOCAELİ	İZMİT
905	99960358	ÖZEL DÖRT İKLİM ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ANKARA	YENİMAHALLE
906	99960361	ÖZEL SAMSUN FARK TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	SAMSUN	İLKADIM
907	99960371	ÖZEL SERVERGAZİ ALBAYRAK ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	DENİZLİ	MERKEZEFENDİ
908	99960405	ÖZEL RAMAZAN YAĞCI ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	DENİZLİ	MERKEZEFENDİ
909	99960457	ÖZEL MAVİ DENİZ ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	BURSA	NİLÜFER
910	99960480	ÖZEL SEFERİHİSAR ÇÖZÜM TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	İZMİR	SEFERİHİSAR
911	99960541	ÖZEL GEVHER HATUN ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	KARAMAN	MERKEZ
912	99960542	ÖZEL SİLİVRİ BEYTEPE TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	İSTANBUL	SİLİVRİ
913	99960551	ÖZEL SAMSUN ÇÖZÜM TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	SAMSUN	İLKADIM
914	99960596	ÖZEL ÇIRAĞAN TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	KAYSERİ	MELİKGAZİ
915	99960654	ÖZEL SALİHLİ ÖNAL ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	MANİSA	SALİHLİ
916	99960658	ÖZEL SALİHLİ ÖNAL ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	MANİSA	SALİHLİ
917	99960719	ÖZEL ŞANLI DİCLE TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	ŞANLIURFA	SİVEREK
918	99960830	ÖZEL AYDOĞANBURÇ SEVGİ ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	AFYONKARAHİSAR	DİNAR
919	99960864	ÖZEL AYDOĞANBURÇ SEVGİ ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	AFYONKARAHİSAR	DİNAR
920	99960987	ÖZEL DİYARBAKIR DİCLE FIRAT ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	DİYARBAKIR	KAYAPINAR
921	99961037	ÖZEL BURHAN ERDOĞAN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ANKARA	SİNCAN
922	99961117	ÖZEL SEÇKİN YILDIZLAR ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ANKARA	GÖLBAŞI
923	99961122	ÖZEL SEÇKİN YILDIZLAR ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	ANKARA	GÖLBAŞI
924	99961133	ÖZEL İSTANBUL BAŞAK TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	İSTANBUL	ŞİŞLİ
925	99961168	ÖZEL İZMİR TAC TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	İZMİR	KONAK
926	99961177	ÖZEL YENİ İKLİM İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	ANKARA	MAMAK
927	99961178	ÖZEL YENİ İKLİM ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	ANKARA	MAMAK
928	99961253	ÖZEL MELİKGAZİ ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	KAYSERİ	MELİKGAZİ
929	99961267	ÖZEL SİNOP ALTIN DEVİR ANADOLU LİSESİ	Özel Anadolu Lisesi	SİNOP	MERKEZ
930	99968732	ÖZEL BARTIN BATIFEN TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	BARTIN	MERKEZ
931	99969827	ÖZEL ZONGULDAK IRMAK TEMEL LİSESİ	Özel Temel Lise	ZONGULDAK	MERKEZ
932	99970662	ÖZEL BURAKHAN ORTAOKULU	Özel Türk Ortaokulu	BURSA	NİLÜFER
933	99970664	ÖZEL BURAKHAN İLKOKULU	Özel Türk İlkokulu	BURSA	NİLÜFER
934	99970666	ÖZEL BURAKHAN ANAOKULU	Özel Türk Okul Öncesi Kurumu	BURSA	NİLÜFER

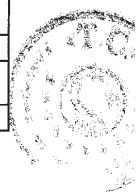
SIRA	KURUM ADI	İL ADI	İLÇE ADI
1	ÖZEL KILIÇASLAN EĞTİM VAKFI KEYKUBAT ORTA ÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	KAYSERİ	KOCASİNAN
2	ÖZEL MİMARSİNAN ORTAÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	KAYSERİ	KOCASİNAN
3	ÖZEL MUSTAFA DİLBAZ YÜKSEKÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	KAYSERİ	TALAS
4	ÖZEL FATMA HALİL ERASLAN YÜKSEKÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	KAYSERİ	TALAS
5	ÖZEL FİGEN İSMAİL YÜKSEKER YÜKSEKÖĞRENİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	KAYSERİ	KOCASİNAN
6	ÖZEL HÜSEYİN GÜNEŞ ORTAÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	MALATYA	AKÇADAĞ
7	ÖZEL GÜLSEREN ZİYA AKÇADAĞ ORTAÖĞRENİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	MALATYA	YEŞİLYURT
8	ÖZEL HACİ MEHMET KARAGÖZLÜ YÜKSEK ÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	MALATYA	BATTALGAZİ
9	ÖZEL SADİ MAZLUMOĞLU YÜKSEKÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	ERZURUM	YAKUTİYE
10	ÖZEL HACİ İBRAHİM AKBULUT YÜKSEK ÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	MALATYA	BATTALGAZİ
11	ÖZEL FEZA ORTA ÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	ERZURUM	AŞKALE
12	ÖZEL FECİR YÜKSEKÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	ERZURUM	PALANDÖKEN
13	ÖZEL RAMİZ EFENDİ YÜKSEKÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	ERZURUM	PALANDÖKEN
14	ÖZEL RAMİZEFENDİ ORTA ÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	ERZURUM	PASİNLER
15	ÖZEL KARDELEN YÜKSEKÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	ERZURUM	HORASAN
16	ÖZEL AY YÜKSEKÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	TRABZON	
17	ÖZEL KARDELEN YÜKSEKÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	TRABZON	
18	ÖZEL YILDIZ YÜKSEKÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	TRABZON	
19	ÖZEL SAMANYOLU ORTAÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	KAYSERİ	
20	ÖZEL NACİ BAYDEMİR ORTA ÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	KAYSERİ	
21	ÖZEL DERYA ORTAÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	SAKARYA	FERİZLİ
22	ÖZEL ERİMEZ ORTAÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	SAKARYA	AKYAZI
23	ÖZEL CELAL EFENDİ ORTA ÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	ERZURUM	İSPİR
24	ÖZEL FERİDE VE HACİ OSMAN ÜÇDAN ORTAÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	KAYSERİ	DEVELİ
25	ÖZEL IŞIK YÜKSEKÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	SAKARYA	KAYNARCA
26	ÖZEL ULVİYE HANIM YÜKSEKÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	TOKAT	MERKEZ
27	ÖZEL NAZMİYE KOÇ YÜKSEKÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	ANKARA	ÇANKAYA
28	ÖZEL HACI NURİ KOÇ YÜKSEK ÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	ANKARA	KEÇİÖREN
29	ÖZEL ŞEFKAT YÜKSEKÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	NEVŞEHİR	GÜLŞEHİR
30	ÖZEL HALİL CEVİZLİ ORTAÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	MARDİN	KIZILTEPE
31	ÖZEL TOMURCUK ORTAÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	ERZURUM	YAKUTİYE
32	ÖZEL ACAR YÜKSEKÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	ERZURUM	YAKUTİYE
33	ÖZEL ŞEYH TURHASAN VELİ ORTAÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	KAYSERİ	İNCESU
34	ÖZEL YAKUP ESKİTOROS YÜKSEKÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	ANKARA	ÇANKAYA
35	ÖZEL PAYE YÜKSEKÖĞRETİM KIZ ÖĞRDENCİ YURDU	ANKARA	ÇANKAYA
36	ÖZEL ÜLKÜ ULUSOY YÜKSEKÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	ANKARA	ÇANKAYA
37	ÖZEL İBRAHİM KAYA YÜKSEKÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	ANKARA	ÇANKAYA
38	ÖZEL MEHMET TUNÇEL YÜKSEKÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	ANKARA	MAMAK
39	ÖZEL EMİNE KOYUNCU YÜKSEKÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	KAYSERİ	TALAS
40	ÖZEL YAĞANBABA YÜKSEKÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	ERZURUM	OLTU
41	ÖZEL İFFET YÜKSEKÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	ANKARA	YENİMAHALLE
42	ÖZEL HATİCE AVCI YÜKSEKÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	ANKARA	MAMAK
43	ÖZEL RAMİZ BEY YÜKSEKÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	ANKARA	SİNCAN

44	ÖZEL HACI MUSTAFA VE HACI SAMİ BOYDAK YÜKSEK ÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	KAYSERİ	MELİKGAZİ
45	ÖZEL BESSE DOĞRU ORTAÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	MARDİN	KIZILTEPE
46	ÖZEL SEYYİDE VE ÖMER KANTARCIOĞLU ORTA ÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	KAYSERİ	MELİKGAZİ
47	ÖZEL NEZAHAT YÜKSEK ÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	ANKARA	YENİMAHALLE
48	ÖZEL MUSTAFA KILIÇKALKAN YÜKSEK ÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	ANKARA	YENİMAHALLE
49	ÖZEL HASAN HÜSEYİN TATAR YÜKSEKÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	ANKARA	ÇANKAYA
50	ÖZEL HİKMET ÜNLÜ YÜKSEK ÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	TOKAT	MERKEZ
51	ÖZEL HACI HALİL UYANIK YÜKSEKÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	ANKARA	AKYURT
52	ÖZEL İLKBAHAR YÜKSEKÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	NEVŞEHİR	MERKEZ
53	ÖZEL ŞİRİNOĞLU İTİNA ORTAÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	SAMSUN	BAFRA
54	ÖZEL REFİA HANIM ORTA ÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	ERZURUM	PASİNLER
55	ÖZEL YASEMİN YÜKSEKÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	ANKARA	YENİMAHALLE
56	ÖZEL GÜL DANA YÜKSEK ÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU.	ANKARA	ALTINDAĞ
57	ÖZEL İSMAİL ÖZÇELİK YÜKSEK ÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	ANKARA	GÖLBAŞI
58	ÖZEL MÜMİN DURMAZ ORTAÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	ANKARA	ALTINDAĞ
59	YURDU	ANKARA	ALTINDAĞ
60	ÖZEL HACI İSMAİL ÇATAK ORTA ÖĞRETİM KIZ ÖĞNCİ YURDU	ANKARA	KEÇİÖREN
61	ÖZEL SAİD YAVAŞ ORTA ÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	ANKARA	BEYPAZARI
62	ÖZEL ZERAFET ORTA ÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	ANKARA	BEYPAZARI
63	ÖZEL AYŞE VE DEDE İNCESU ORTAÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	ANKARA	ÇUBUK
64	ÖZEL KAMİLE KÜPELİ ORTAÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	ANKARA	ELMADAĞ
65	ÖZEL YUNUS AYDOĞAN ORTAÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	ANKARA	KIZILCAHAMAM
66	ÖZEL ÇAĞLAYAN ORTAÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	ANKARA	KIZILCAHAMAM
67	ÖZEL OSAMAN BEKTAŞ YÜKSEKÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	ERZURUM	PALANDÖKEN
68	ÖZEL RECEP ŞURGUN YÜKSEKÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	ANKARA	YENİMAHALLE
69	ÖZEL HELEZON YÜKSEK ÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	ANKARA	YENİMAHALLE
70	ÖZEL FEHİME DALYAN YÜKSEKÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	BOLU	MERKEZ
71	ÖZEL MURADİYE YÜKSEK ÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	BOLU	MERKEZ
72	ÖZEL ŞEMS YÜKSEKÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	BOLU	MERKEZ
73	ÖZEL YILDIZ YÜKSEKÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	BOLU	MERKEZ
74	ÖZEL ERDEM YÜKSEKÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	BOLU	MERKEZ
75	ÖZEL HACI İLYAS DERBAZLAR ORTAÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	ERZURUM	ÇAT
76	ÖZEL KAMER ORTAÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	ERZURUM	HINIS
77	ÖZEL SANİYE HANIM YÜKSEKÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	ERZURUM	PALANDÖKEN
78	ÖZEL ŞAFAK YÜKSEKÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	ERZURUM	PALANDÖKEN
79	ÖZEL ÇINAR YÜKSEKÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	ESKİŞEHİR	ODUNPAZARI
80	ÖZEL HAYRİYE GENÇALİ YÜKSEKÖĞRENİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	SİNOP	AYANCIK
81	ÖZEL KAMPÜS YÜKSEKÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	TRABZON	ORTAHİSAR
82	ÖZEL MELİKŞAH YÜKSEK ÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	TRABZON	ORTAHİSAR
83	ÖZEL ATİ YÜKSEK ÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	KIRŞEHİR	MERKEZ
84	ÖZEL REMZİYE BAKTIROĞLU YÜKSEKÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	KIRŞEHİR	MERKEZ
85	ÖZEL TACEDDİN GÜMÜŞ YÜKSEKÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	KIRŞEHİR	MUCUR
86	ÖZEL NECDET GÖKALP ORTAÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	ANKARA	ALTINDAĞ
87	ÖZEL MUSTAFA ŞAHİN AKKOÇ YÜKSEK ÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	NEVŞEHİR	MERKEZ

88	ÖZEL NEŞVE ORTAÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	ORDU	FATSA
89	ÖZEL KOZA YÜKSEKÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	ORDU	ALTINORDU
90	ÖZEL TUNA YÜKSEKÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	SAKARYA	ADAPAZARI
91	ÖZEL BERK YÜKSEKÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	SAKARYA	ADAPAZARI
92	ÖZEL BARAN ORTA ÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	SAKARYA	GEYVE
93	ÖZEL KEMAL EFENDİ YÜKSEK ÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	ERZURUM	İSPİR
94	ÖZEL YARDIMCI YÜKSEKÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	ERZURUM	YAKUTİYE
95	ÖZEL HINIS ORTAÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	ERZURUM	HINIS
96	ÖZEL GÖKKUBBE YÜKSEK ÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	SAKARYA	SERDİVAN
97	ÖZEL HÜSREVBEY YÜKSEK ÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	SAKARYA	SERDİVAN
98	ÖZEL FATMA TANRIVERDİ YÜKSEKÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	SAMSUN	ÇARŞAMBA
99	ÖZEL CUMHURİYET YÜKSEKÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	SİNOP	MERKEZ
100	ÖZEL ALİ ALBAYRAK ORTAÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	SİNOP	MERKEZ
101	ÖZEL CEYLAN ORTA ÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	SİNOP	BOYABAT
102	ÖZEL RIDVAN YÜKSEKÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	SİNOP	GERZE
103	ÖZEL MELEK İPEK YÜKSEKÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	TOKAT	TURHAL
104	ÖZEL HÜNKAR YÜKSEKÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	KIRŞEHİR	MERKEZ
105	ÖZEL ARİFE ERÇETİN YÜKSEKÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	KIRŞEHİR	MERKEZ
106	ÖZEL HACI KEMAL ERİMEZ YÜKSEKÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	NEVŞEHİR	KOZAKLI
107	ÖZEL ŞAFAK ORTAÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	ORDU	FATSA
108	ÖZEL AHMET ASİYE CİNEMRE YÜKSEKÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	TRABZON	AKÇAABAT
109	ÖZEL NECMETTİN ADALET ÖZDEMİR YÜKSEKÖĞRENİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU	ERZURUM	PALANDÖKEN

III SAYILI LİSTE

S.NO	VAKIF ADI	MERKEZİ SİCİL NO	TESCİL TARİHİ	İL
1	ADIYAMAN KÜLTÜR VE EĞİTİM VAKFI (AKEV)	1848	12.04.1988	ADIYAMAN
2	AFYON İLİ İMAM HATİP OKULU VE DİYANET TESİSLERİ VAKFI	399	31.03.1976	AFYONKARAHİSAR
3	AKDENİZ ORTA VE YÜKSEK EĞİTİM VAKFI	768	26.05.1978	MERSİN
4	AKYAKA ORTA VE YÜKSEK EĞİTİM VAKFI	676	24.11.1980	İZMİR
5	AKYAZILI ORTA VE YÜKSEK EĞİTİM VAKFI	171	18.04.1972	İZMİR
6	ALAADDİN KEYKUBAT EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI	4075	24.09.1996	ANTALYA
7	AMASYA KILIÇARSLAN EĞİTİM VAKFI (AKEV)	2231	22.06.1990	AMASYA
8	ANKARA HAMİYET VE İRFAN VAKFI (A.H.İ.)	5013	27.12.2005	ANKARA
9	ANKARA HİZMET İLİM SAĞLIK EĞİTİM ARAŞTIRMA KALKINMA VE DAYANIŞMA VAKFI (AHİ-SEV)	3552	07.06.1995	ANKARA
10	ANTALYA RASANET GENÇLİK VAKFI	441	21.03.1977	ANTALYA
11	AYDIN HAYIRLAR VAKFI	526	15.06.1978	AYDIN
12	BARAN SAĞLIK VE EĞİTİM VAKFI (BARANSEV)	5643	22.03.2013	ŞANLIURFA
13	BAŞARI EĞİTİM KÜLTÜR VE SAĞLIK VAKFI	5055	22.03.2007	SAMSUN
14	BAŞARI EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI	4301	27.09.1996	MARDİN
15	BATTALGAZİ EĞİTİM VAKFI	1632	13.08.1986	MALATYA
16	BAYBURT NİL EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI	3859	18.04.1996	BAYBURT
17	BOYDAK EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI	5076	19.09.2007	KAYSERİ
18	BURÇ EĞİTİM KÜLTÜR VE SAĞLIK VAKFI	5021	27.04.2006	KAYSERİ
19	BÜYÜKKOYUNCU HİZMET VAKFI	477	10.02.1978	KONYA
20	ÇUKUROVA EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI	2271	21.09.1990	ADANA
21	DANIŞMEND EĞİTİM KÜLTÜR VE SAĞLIK VAKFI	5042	15.01.2007	ERZURUM
22	DERYA EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI	2470	11.07.1991	ÇORUM
23	DİLOVASI SANAYİCİLERİ VAKFI (DİSAV)	2149	07.02.1990	KOCAELİ
24	DOĞANATA EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI (DEKVA)	3589	27.09.1995	İZMİR
25	DÜNYA EĞİTİM SAĞLIK VE KÜLTÜR ARAŞTIRMALARI VAKFI (DESKAV)	5764	19.03.2014	İSTANBUL
26	DÜNYA EĞİTİM VAKFI (DÜNYA VAKFI)	5621	05.02.2013	İSTANBUL
27	EDREMİT HAYIR İŞLERİ HİZMET VAKFI	385	24.02.1976	BALIKESİR
28	ELAZIĞ BALAKGAZİ ORTA VE YÜKSEK EĞİTİM VAKFI	948	13.01.1986	ELAZIĞ
29	ESKİŞEHİR EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI	3978	19.06.1996	ESKİŞEHİR
30	ESKİŞEHİR ÖĞRETİM VE EĞİTİM VAKFI	54	26.08.1970	ESKİŞEHİR
31	FATİH EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI	3126	16.02.1994	ADIYAMAN
32	FEZA VAKFI	5565	07.08.2012	İSTANBUL
33	GAYE EĞİTİM SAĞLIK SPOR VE ÇEVRE VAKFI	4399	25.09.1996	ANTALYA
34	GAZETECİLER VE YAZARLAR VAKFI	3088	24.01.1994	İSTANBUL
35	GEDİZ EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI	2812	02.10.1992	KÜTAHYA
36	GEVHER SULTAN EĞİTİM ARAŞTIRMA KÜLTÜR VE SAĞLIK VAKFI	5053	21.05.2007	KONYA
37	GÜVENİLİR GIDALAR VAKFI	5540	10.07.2012	İSTANBUL
38	HACI BEKTAŞİ VELİ KÜLTÜR EĞİTİM SAĞLIK VE ARAŞTIRMA VAKFI	5624	05.02.2013	ANKARA
39	HALİDİYE EĞİTİM VAKFI	2934	30.04.1993	DİYARBAKIR
40	HASAN-FATMA ŞAHİN EĞİTİM KÜLTÜR VE SAĞLIK VAKFI	5524	24.02.2012	ANTALYA
41	HATUNİYE KÜLTÜR VE EĞİTİM VAKFI	3825	21.12.1995	BURSA

42	HIZIRBEY EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI	2717	25.05.1992	KIRKLARELİ
43	İBRAHİM HAKKI EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI	3082	09.11.1993	SİİRT
44	IĞDIR KÜLTÜR EĞİTİM ÇEVRE VE SAĞLIK VAKFI	5318	15.04.2010	IĞDIR
45	İHTİYAT EĞİTİM KÜLTÜR VE SAĞLIK VAKFI	5215	24.04.2009	DİYARBAKIR
46	İPEK KÜLTÜR VE EĞİTİM VAKFI (İPEKEV)	858	14.06.1985	GAZİANTEP
47	ISPARTA HAYIRLAR EĞİTİM SAĞLIK KÜLTÜR VE YARDIM VAKFI	214	22.02.1973	ISPARTA
48	KAFKAS İLİM VE EĞİTİM VAKFI	5330	06.07.2010	KARS
49	KAHRAMANMARAŞ MERAM EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI	5120	11.06.2008	KAHRAMANMARAŞ
50	KAHRAMANMARAŞ NECİP FAZIL KÜLTÜR VE EĞİTİM VAKFI	2733	17.04.1992	KAHRAMANMARAŞ
51	KARADENİZ MÜDERRİSOĞLU EĞİTİM VAKFI	1859	29.08.1988	SAMSUN
52	KAYNAK VAKFI	5390	31.12.2010	İSTANBUL
53	KAYSERİ KILIÇASLAN EĞİTİM VAKFI	1736	14.11.1986	KAYSERİ
54	KAYSERİ YÜKSEK ÖĞRENİM VE YARDIM VAKFI	354	27.06.1975	KAYSERİ
55	KOZA-İPEK EĞİTİM SAĞLIK HİZMET YARDIM VAKFI	5213	22.04.2009	ANKARA
56	KÖRFEZ KÜLTÜR VE EĞİTİM VAKFI	2045	13.09.1989	HATAY
57	KÜTAHYA KÜLTÜR VE EĞİTİM VAKFI	2773	13.08.1992	KÜTAHYA
58	MALATYA EĞİTİM KÜLTÜR SANAT VE SAĞLIK VAKFI	5104	13.02.2008	MALATYA
59	MANİSA YÜKSEK TAHSİL ÖĞRENCİ YURDU VAKFI	60	09.03.1965	ANKARA
60	MARDİN HİDAYET İLİM VE KÜLTÜR VAKFI	4330	11.04.1997	MARDİN
61	MARMARA EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI	1771	07.07.1987	İSTANBUL
62	MEMURLAR VAKFI (MEVA)	3326	19.12.1994	ANKARA
63	MERSİN SAĞLIK EĞİTİM KÜLTÜR VE HİZMET VAKFI	4149	30.12.1996	MERSİN
64	MERVE EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI	3966	17.07.1996	İSTANBUL
65	MİLLİ KÜLTÜR VE AHLAKA HİZMET VAKFI	102	04.05.1971	İZMİR
66	NİL İLİM VE HİZMET VAKFI	2629	12.11.1991	UŞAK
67	OKYANUS EĞİTİM VAKFI (OKYANUS VAKFI)	5603	16.11.2012	İSTANBUL
68	OSMAN FEVZİ EFENDİ EĞİTİM KÜLTÜR VE SAĞLIK VAKFI	5497	20.01.2012	ERZİNCAN
69	OSMANBEY EĞİTİM KÜLTÜR VE SAĞLIK VAKFI	5478	03.01.2012	AFYONKARAHİSAR
70	ÖZYURT EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI (ÖZEV)	3823	20.06.1994	ŞANLIURFA
71	PAMUKÇU EĞİTİM VAKFI	3119	13.04.1994	KASTAMONU
72	RAİF CİLASUN EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI	2131	21.11.1989	İZMİR
73	RAMİZ EĞİTİM SAĞLIK VE KÜLTÜR VAKFI	5369	04.11.2010	ERZURUM
74	SAADET EĞİTİM VAKFI	2691	24.03.1992	MALATYA
75	SAYAR KÜLTÜR VE EĞİTİM VAKFI	2127	17.08.1989	KONYA
76	SERHAT EĞİTİM VAKFI (SEV)	4551	28.05.1998	VAN
77	SERHAT KÜLTÜR EĞİTİM VAKFI (SEKEV)	5671	31.05.2013	ARDAHAN
78	SİMAV FATİH VAKFI	2906	17.11.1992	KÜTAHYA
79	SİPAHİ EĞİTİM SAĞLIK VE SPOR VAKFI	5015	30.12.2005	İZMİR
80	SİSTEM EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI	5058	08.02.2007	İSTANBUL
81	SULTAN SÜLEYMAN KÜLTÜR VE EĞİTİM VAKFI	1790	04.03.1987	BURDUR
82	ŞEHZADE SELİM ORTA YÜKSEK EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI	3746	04.01.1996	TRABZON
83	TANRIVERDİ EĞİTİM KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA VAKFI	2289	23.10.1990	SAMSUN
84	TOKAT EĞİTİM VAKFI	1962	01.12.1988	TOKAT
85	TRAKYA ŞÜKRÜPAŞA EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI	3044	04.05.1993	EDİRNE
86	TURGUT ÖZAL DÜŞÜNCE VE HAMLE VAKFI	5112	19.03.2008	ANKARA
87	TÜRK GENÇ İŞADAMLARI VAKFI	4610	10.11.1998	İSTANBUL
88	TÜRK İLLERİ EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI	2990	16.09.1993	KONYA

89	TÜRK RUS KÜLTÜR VAKFI	5457	28.09.2011	İSTANBUL
90	TÜRKİYE ÇİN DOSTLUK VAKFI	5859	09.09.2014	ANKARA
91	TÜRKİYE ÖĞRETMENLER VAKFI (T.Ö.V.)	410	08.09.1976	İZMİR
92	TÜRKİYE SAĞLIK VE TEDAVİ VAKFI	206	06.03.1973	İSTANBUL
93	TÜRKİYE TABİBLER VAKFI (TÜ-TAV)	609	12.12.1979	İZMİR
94	TÜRKİYE YÜKSEK TAHSİL GENÇLİĞİ ÖĞRENİM VE İHTİSAS VAKFI	81	01.10.1971	İSTANBUL
95	ULUDAĞ KÜLTÜR VE EĞİTİM VAKFI	2059	27.04.1989	BURSA
96	ÜFTADE KÜLTÜR VE EĞİTİM VAKFI	3576	18.07.1995	BURSA
97	YALOVA EĞİTİM KÜLTÜR VE ÇEVRE VAKFI	3783	22.01.1996	YALOVA
98	YILDIRIM EĞİTİM VAKFI	2766	07.07.1992	BİNGÖL
99	YILDIZ YASEMİN SONEL SAĞLIK EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI	772	31.01.1998	ANKARA
100	YILDIZTEPE CAMİİ DÜŞÜNSEL İLİM VE SAĞLIK VAKFI	3496	03.04.1995	İSTANBUL
101	ZAFER EĞİTİM KÜLTÜR VE SAĞLIK VAKFI	5130	23.07.2008	ANKARA
102	ZAFER EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI	4497	18.03.1998	BİLECİK
103	ZAĞNOS KÜLTÜR VE EĞİTİM VAKFI	2117	16.11.1989	BALIKESİR
104	ZEYNEL ABİDİN POLATTAŞ EĞİTİM SAĞLIK VE İSLAMİ HİZMETLER VAKFI (ZEYNELLER VAKFI)	894	21.10.1985	GAZİANTEP

SIRA NO	KÜTÜKNUMARASI	İL	KURUM ADI
1	06-109-052	ANKARA	MÜLAYEMET ÇALIŞANLAR KONFEDERASYONU
2	06-080-193	ANKARA	TÜM ÇALIŞANLAR FEDERASYONU
3	05-008-047	AMASYA	AMASYA ÇALIŞANLARI EĞİTİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ
4	06-067-046	ANKARA	ANADOLU ÇALIŞANLARI EĞİTİM KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
5	06-079-063	ANKARA	TÜM TEKNİK ÇALIŞAN ELEMANLAR DERNEĞİ
6	06-091-012	ANKARA	GENÇ ÇALIŞANLAR EĞİTİM KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
7	06-094-060	ANKARA	ANKARA ÇALIŞANLARI EĞİTİM KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
8	06-107-105	ANKARA	ANKARA ÇALIŞANLARI EĞİTİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ
9	06-107-110	ANKARA	ANKARA CEMRE ÇALIŞAN BAYANLAR EĞİTİM KÜLTÜR SAĞLIK YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
10	19-009-106	ÇORUM	ÇORUM AKTİF ÇALIŞANLAR DERNEĞİ
11	26-012-039	ESKİŞEHİR	ESKİŞEHİR İŞÇİLER EĞİTİM KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
12	71-004-147	KIRIKKALE	KIRIKKALE TÜM ÇALIŞANLAR KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
13	40-007-084	KIRŞEHİR	KIRŞEHİR ÇALIŞANLAR DERNEĞİ
14	42-036-130	KONYA	KONYA AKTİF ÇALIŞANLAR DERNEĞİ
15	55-018-094	SAMSUN	TÜM MEMUR İŞÇİ DAYANIŞMA DERNEĞİ
16	58-001-153	SİVAS	ZARA AVCILIK VE ATICILIK KULÜBÜ DERNEĞİ
17	58-012-153	SİVAS	MAZİ ÇALIŞANLAR DERNEĞİ
18	25-010-119	ERZURUM	ERZURUM ÇALIŞANLARI YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
19	52-014-125	ORDU	ÜNYE ÇINAR EĞİTİM KÜLTÜR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
20	53-011-029	RİZE	RİZE YAREN ÇALIŞANLAR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
21	61-020-113	TRABZON	TRABZON ÇALIŞANLARI YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
22	65-008-121	VAN	VAN ÇALIŞANLAR DAYANIŞMA VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
23	27-015-085	GAZİANTEP	GÜNEYDOĞU ÇALIŞANLAR FEDERASYONU
24	01-021-107	ADANA	ÇUKUROVA ÇALIŞANLARI DERNEĞİ
25	07-020-054	ANTALYA	AKDENİZ ÇALIŞANLAR DERNEĞİ
26	21-007-072	DİYARBAKIR	SÜLEYMANİYE EĞİTİM KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
27	23-010-010	ELAZIĞ	BERK (ŞİMŞEK) ELAZIĞ ÇALIŞANLARI EĞİTİM KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
28	27-015-178	GAZİANTEP	KIYAM GAZİANTEP ÇALIŞANLARI EĞİTİM DERNEĞİ
29	33-020-187	MERSİN	AKDENİZ ÇALIŞANLARI DERNEĞİ
30	33-028-017	MERSİN	TARSUS TEMKİN ÇALIŞANLAR DERNEĞİ
31	80-004-017	OSMANİYE	OSMANİYE ÇALIŞANLAR DERNEĞİ
32	63-010-011	ŞANLIURFA	BERDÜSSELAM ÇALIŞANLAR DERNEĞİ
33	16-032-104	BURSA	BURSA EMEL ÇALIŞANLARI DERNEĞİ
34	78-004-028	KARABÜK	KARABÜK EĞİTİM SEVGİ YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
35	54-019-082	SAKARYA	NİL İŞ HAYATI VE ÇALIŞANLARI DERNEĞİ

36	35-044-081	İZMİR	TÜM ÇALIŞAN DERNEKLERİ FEDERASYONU
37	03-016-058	AFYONKARAHİSAR	AFYONKARAHİSAR MAHİR ÇALIŞANLAR DERNEĞİ
38	09-019-084	AYDIN	NAZİLLİ MASLAHAT ÇALIŞANLAR KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
39	15-006-129	BURDUR	BURDUR ÇALIŞANLARI YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
40	20-016-009	DENİZLİ	EMEK ÇALIŞANLAR KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
41	35-039-146	İZMİR	ÇAĞDAŞ ÇALIŞANLAR KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
42	35-039-155	İZMİR	ATILIMCI ÇALIŞANLAR KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
43	35-042-054	İZMİR	İZMİR ÇALIŞANLAR KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
44	35-042-062	İZMİR	AKTİF ÇALIŞANLAR DERNEĞİ
45	35-042-177	İZMİR	SİNERJİ ÇALIŞANLAR KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
46	35-061-032	İZMİR	NİZAM ÇALIŞANLAR EĞİTİM VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
47	35-061-054	İZMİR	NİL KÜLTÜR ÇAĞDAŞ ÇALIŞANLAR DERNEĞİ
48	35-062-020	İZMİR	GÜÇLÜ ÇALIŞANLAR EĞİTİM KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
49	43-012-091	KÜTAHYA	KÜTAHYA AKTİF TEKNİK ELEMANLAR DERNEĞİ
50	43-013-044	KÜTAHYA	TAVŞANLI İŞÇİ DERNEĞİ
51	43-013-116	KÜTAHYA	KÜTAHYA ÇALIŞANLAR DERNEĞİ
52	45-018-009	MANİSA	SOMA ÇALIŞANLAR VE MADEN ŞEHİTLERİ DERNEĞİ
53	45-019-033	MANİSA	SOMA MEMURLAR DERNEĞİ
54	45-019-160	MANİSA	MANİSA ÇALIŞANLAR DERNEĞİ
55	45-023-150	MANİSA	TURGUTLU IRMAK DERNEĞİ
56	48-014-023	MUĞLA	İSTİKAMET ÇALIŞANLAR DERNEĞİ
57	64-006-134	UŞAK	ÇAĞLAYAN İŞÇİLER YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
58	42-035-067	KONYA	KONYA SAĞLIK MENSUPLARI DERNEĞİ
59	01-026-029	ADANA	ADANA KÜRESEL DOKTORLAR DERNEĞİ
60	72-003-162	BATMAN	KÜRESEL DOKTORLAR BATMAN DERNEĞİ
61	44-009-127	MALATYA	KÜRESEL DOKTORLAR MALATYA DERNEĞİ
62	33-021-116	MERSİN	SEMA SAĞLIK ÇALIŞANLARI DERNEĞİ
63	80-004-023	OSMANİYE	OSMANİYE SAĞLIKÇILAR DERNEĞİ
64	45-013-059	MANİSA	SAĞLIK VE EĞİTİM DERNEĞİ
65	25-010-004	ERZURUM	ERZURUM KÜRESEL DOKTARLAR DERNEĞİ
66	06-070-138	ANKARA	ANADOLU İŞADAMLARI FEDERASYONU
67	06-041-059	ANKARA	SİNCAN ETİMESGUT SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
68	06-043-134	ANKARA	HÜR SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
69	06-082-121	ANKARA	ANKARA İŞADAMLARI VE SANAYİCİLERİ DERNEĞİ
70	06-098-119	ANKARA	SİVİL TOPLUM AKADEMİSİ DERNEĞİ
71	06-104-171	ANKARA	ANKARA AKTİF SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ

72	06-107-003	ANKARA	BAŞKENT İŞ ADAMLARI VE SANAYİCİLERİ DERNEĞİ
73	74-002-164	BARTIN	BARTIN AKTİF İŞADAMLARI DERNEĞİ
74	18-005-191	ÇANKIRI	ÇANKIRI ESNAF SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
75	19-009-096	ÇORUM	HİTİT SANAYİCİLERİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
76	26-011-135	ESKİŞEHİR	ESKİŞEHİR GİRİŞİMCİ SANAYİCİLER VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
77	26-012-188	ESKİŞEHİR	ESKİŞEHİR GENÇ İŞADAMLARI DERNEĞİ
78	37-006-068	KASTAMONU	KASTAMONU İŞADAMLARI DERNEĞİ
79	38-013-133	KAYSERİ	GELİŞEN SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
80	71-002-188	KIRIKKALE	ANADOLU İŞADAMLARI VE SANAYİCİLER DERNEĞİ
81	40-004-198	KIRŞEHİR	KIRŞEHİR AHİ İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
82	67-018-073	ZONGULDAK	ZONGULDAK İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
83	25-009-151	ERZURUM	DOĞU ANADOLU SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEKLERİ FEDERASYONU
84	04-003-021	AĞRI	AĞRI GENÇ İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
85	75-001-190	ARDAHAN	ARDAHAN SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
86	69-001-159	BAYBURT	BAYBURT GİRİŞİMCİ İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
87	13-003-031	BİTLİS	BİTLİS SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
88	24-004-001	ERZİNCAN	ERZİNCAN GİRİŞİMCİ İŞADAMLARI VE SANAYİCİLERİ DERNEĞİ
89	25-007-122	ERZURUM	ERZURUM GİRİŞİMCİ İŞADAMLARI DERNEĞİ
90	30-002-026	HAKKARİ	HAKKARİ İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
91	30-002-140	HAKKARİ	YÜKSEKOVA SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
92	76-002-154	IĞDIR	IĞDIR AKTİF İŞADAMLARI VE SANAYİCİLERİ DERNEĞİ
93	36-002-145	KARS	KAFKAS SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
94	49-003-042	MUŞ	MUŞ AKTİF SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
95	65-003-115	VAN	VAN AKTİF SANAYİCİLER VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
96	65-004-039	VAN	ERCİŞ SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
97	27-010-107	GAZİANTEP	GÜNEYDOĞU SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI FEDERASYONU
98	02-003-056	ADIYAMAN	ADIYAMAN SANAYİCİ VE GENÇ İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
99	72-002-009	BATMAN	BATMAN GİRİŞİMCİ İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
100	12-002-001	BİNGÖL	BİNGÖL İŞADAMLARI DERNEĞİ
101	21-004-097	DİYARBAKIR	DİYARBAKIR GİRİŞİMCİ İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
102	23-005-141	ELAZIĞ	ELAZIĞ GİRİŞİMCİ İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
103	27-007-167	GAZİANTEP	HÜR SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
104	27-010-028	GAZİANTEP	GAZİANTEP GİRİŞİMCİ İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
105	31-010-144	HATAY	BİRLEŞİK SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
106	31-013-157	HATAY	KÖRFEZ İSKENDERUN SANAYİCİ İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
107	31-014-096	HATAY	KIRIKHAN SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

108	31-015-093	HATAY	DÖRTYOL GİRİŞİMCİ İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
109	46-007-177	KAHRAMANMARAŞ	KAHRAMANMARAŞ LİDER İŞADAMLARI DERNEĞİ
110	46-009-192	KAHRAMANMARAŞ	ELBİSTAN SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
111	44-006-141	MALATYA	MALATYA AKTİF İŞADAMLARI DERNEĞİ
112	47-003-153	MARDİN	MARDİN İŞADAMLARI DERNEĞİ
113	47-004-141	MARDİN	KIZILTEPE AKTİF SANAYİCİ VE GENÇ İŞADAMLARI DERNEĞİ
114	47-005-134	MARDİN	NUSAYBİN GİRİŞİMCİ İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
115	80-001-165	OSMANİYE	OSMANİYE GİRİŞİMCİ İŞADAMLARI DERNEĞİ
116	80-004-016	OSMANİYE	KADİRLİ GİRİŞİMCİ İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
117	80-005-004	OSMANİYE	DÜZİÇİ GİRİŞİMCİ İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
118	56-003-002	SİİRT	SİİRT İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
119	56-003-021	SİİRT	KURTALAN GENÇ İŞADAMLARI DERNEĞİ
120	63-004-179	ŞANLIURFA	ŞANLIURFA GİRİŞİMCİ İŞADAMLARI DERNEĞİ
121	63-008-194	ŞANLIURFA	SİVEREK AKTİF İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
122	73-001-114	ŞIRNAK	CİZRE SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
123	73-001-172	ŞIRNAK	CİZRE EĞİTİM KÜLTÜR GENÇLİK VE SPOR DERNEĞİ
124	11-005-045	BİLECİK	BİLECİK SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
125	16-021-012	BURSA	BURSA GİRİŞİMCİ İŞADAMLARI DERNEĞİ
126	16-025-111	BURSA	GEMLİK SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
127	16-039-083	BURSA	İNEGÖL SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
128	17-008-050	ÇANAKKALE	ÇANAKKALE GİRİŞİMCİ İŞADAMLARI VE SANAYİCİLERİ DERNEĞİ
129	81-004-157	DÜZCE	DÜZCE SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
130	34-220-047	İSTANBUL	AHENK ULUSLARARASI ÖĞRENCİ DERNEĞİ
131	34-112-025	İSTANBUL	AKTİF MARMARA EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
132	34-177-151	İSTANBUL	ANADOLU ALEVİ BEKTAŞİ FEDERASYONU
133	34-171-087	İSTANBUL	ANADOLU ALEVİ DERNEĞİ
134	34-176-072	İSTANBUL	ANADOLU MEMURLAR DERNEĞİ
135	34-109-097	İSTANBUL	ANADOLU YAKASI SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
136	34-194-130	İSTANBUL	ANAYURT EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
137	34-203-090	İSTANBUL	ARİFLER ALEVİ BEKTAŞİ DERNEĞİ
138	34-218-123	İSTANBUL	ASYA ARAMA KURTARMA SAĞLIK VE ACİL YARDIMLAR DERNEĞİ
139	34-177-039	İSTANBUL	ATAŞEHİR MEHTAP EĞİTİM ÖĞRETİM KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
140	34-119-188	İSTANBUL	ATILIM İŞADAMLARI DERNEĞİ
141	34-200-024	İSTANBUL	ATLAS EĞİTİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ
142	78-004-044	KARABÜK	KARABÜK SAFRANBOLU İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
143	39-006-092	KIRKLARELİ	LÜLEBURGAZ İŞ ADAMLARI DERNEĞİ

144	41-012-153	KOCAELİ	GEBZE SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
145	41-015-161	KOCAELİ	KOCAELİ AKTİF SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
146	41-022-077	KOCAELİ	KOCAELİ GİRİŞİMCİ İŞ KADINLARI DERNEĞİ
147	54-009-180	SAKARYA	SAKARYA GİRİŞİMCİ VE SANAYİCİ İŞADAMLARI DERNEĞİ
148	59-008-148	TEKİRDAĞ	TEKİRDAĞ AKTİF SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
149	59-009-006	TEKİRDAĞ	TRAKYA AKTİF GENÇ İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
150	77-003-127	YALOVA	YALOVA AKTİF SANAYİCİLER İŞADAMLARI DERNEĞİ
151	35-041-081	İZMİR	EGE VE BATI AKDENİZ SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEKLERİ FEDERASYONU
152	03-014-095	AFYONKARAHİSAR	AFYONKARAHİSAR HÜR SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
153	07-010-158	ANTALYA	ANTALYA GİRİŞİMCİ İŞADAMLARI DERNEĞİ
154	07-017-062	ANTALYA	MANAVGAT GİRİŞİMCİ İŞADAMLARI DERNEĞİ
155	07-018-016	ANTALYA	ALANYA BİRLEŞİK İŞADAMLARI DERNEĞİ
156	09-010-069	AYDIN	AYDIN SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
157	09-010-079	AYDIN	NAZİLLİ AKTİF SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
158	10-021-164	BALIKESİR	EDREMİT SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
159	10-023-194	BALIKESİR	BANDIRMA İŞADAMLARI DERNEĞİ
160	10-024-087	BALIKESİR	BALIKESİR İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
161	15-005-031	BURDUR	BUCAK SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
162	15-005-133	BURDUR	BURDUR TÜCCAR VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
163	17-012-033	ÇANAKKALE	BİGA İŞADAMLARI DERNEĞİ
164	20-018-117	DENİZLİ	DENİZLİ İŞADAMLARI DERNEĞİ
165	32-010-171	ISPARTA	ISPARTA SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
166	35-027-030	İZMİR	İZMİR GENÇ İŞADAMLARI DERNEĞİ
167	35-032-017	İZMİR	ÖDEMİŞ GENÇ İŞADAMLARI DERNEĞİ
168	35-034-109	İZMİR	İZMİR İŞADAMLARI DERNEĞİ
169	35-040-118	İZMİR	BAKIRÇAY SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
170	35-061-173	İZMİR	İZMİR SANAYİCİ VE İŞKADINLARI DERNEĞİ
171	43-011-140	KÜTAHYA	TAVŞANLI SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
172	43-013-100	KÜTAHYA	KÜTAHYA AKTİF SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
173	45-013-065	MANİSA	TURGUTLU SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
174	45-017-057	MANİSA	MANİSA SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
175	45-017-167	MANİSA	SOMA İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
176	45-018-114	MANİSA	AKHİSAR SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
177	48-009-135	MUĞLA	FETHİYE İŞADAMLARI DERNEĞİ
178	64-005-102	UŞAK	UŞAK SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
179	42-030-020	KONYA	ANADOLU SANAYİCİ VE İŞADAMLARI FEDERASYONU

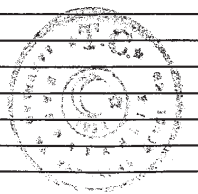
180	01-021-084	ADANA	ANADOLU GİRİŞİMCİ İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
181	01-023-043	ADANA	CEYHAN GİRİŞİMCİ İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
182	42-024-035	KONYA	AKTİF İŞADAMLARI VE SANAYİCİLER DERNEĞİ
183	33-019-135	MERSİN	MERSİN AKDENİZ SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
184	33-020-029	MERSİN	AKDENİZ GİRİŞİMCİ İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
185	33-021-171	MERSİN	TARSUS GİRİŞİMCİ İŞADAMLARI DERNEĞİ
186	33-026-116	MERSİN	SİLİFKE AKTİF SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
187	50-007-141	NEVŞEHİR	GENÇ SANAYİCİLER VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
188	51-007-005	NİĞDE	NİĞDE GENÇ SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
189	55-019-008	SAMSUN	KARADENİZ SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEKLERİ FEDERASYONU
190	05-006-166	AMASYA	YEŞİLIRMAK SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
191	05-006-195	AMASYA	MERZİFON SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
192	05-007-040	AMASYA	SULUOVA SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
193	28-006-165	GİRESUN	GİRESUN İŞ HAYATI DAYANIŞMA DERNEĞİ
194	52-009-145	ORDU	ORDU İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
195	53-008-128	RİZE	RİZE SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
196	55-013-157	SAMSUN	KARADENİZ SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
197	55-019-099	SAMSUN	BAFRA SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
198	55-025-102	SAMSUN	SAMSUN GİRİŞİMCİ KADINLAR DERNEĞİ
199	57-004-005	SİNOP	BOYABAT İŞADAMLARI DERNEĞİ
200	57-005-027	SİNOP	SİNOP SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
201	60-009-184	TOKAT	TURHAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
202	60-010-035	TOKAT	TOKAT AKTİF SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
203	61-013-026	TRABZON	KARADENİZ İŞADAMLARI DERNEĞİ
204	01-020-010	ADANA	ADANA EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
205	01-021-108	ADANA	ÇUKUROVA TEKNİK ELEMANLAR DERNEĞİ
206	01-022-063	ADANA	BEYAZ YAKA KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
207	01-023-106	ADANA	NİZAM HUKUKÇULAR DERNEĞİ
208	01-023-118	ADANA	ADANA KADIN GİRİŞİMCİLER DERNEĞİ
209	01-023-152	ADANA	KİMSE YOK MU DAYANIŞMA VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ ADANA ŞUBESİ
210	01-024-057	ADANA	ALTIN ÇOCUK EĞİTİM KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
211	01-026-154	ADANA	ADANA FİNANS MALİ MÜŞAVİRLER EĞİTİM DERNEĞİ
212	01-029-188	ADANA	BERGÜZAR EĞİTİM KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
213	02-004-166	ADIYAMAN	VEFA EĞİTİM KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
214	02-004-189	ADIYAMAN	ADIYAMAN KADINLARINI KALKINDIRMA DERNEĞİ
215	02-005-034	ADIYAMAN	KAHTA SANAYİCİ VE GENÇ İŞ ADAMLARI DERNEĞİ

216	02-005-060	ADIYAMAN	SEBİL EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
217	02-005-063	ADIYAMAN	SEMA EĞİTİM KÜLTÜR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
218	02-006-004	ADIYAMAN	KAHTA EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
219	02-006-006	ADIYAMAN	ÇELİKHANLI KADINLAR DERNEĞİ
220	02-006-155	ADIYAMAN	FEYZA YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
221	02-006-177	ADIYAMAN	ADIYAMAN KÖYLERİ ÇEVRE EĞİTİM KÜLTÜR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
222	02-007-109	ADIYAMAN	ADIYAMAN HAYAT KURAN KURSU EĞİTİM KÜLTÜR VE SOSYAL YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
223	03-012-197	AFYONKARAHİSAR	ZAFER KOLEJİ GENÇLİK VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
224	03-013-117	AFYONKARAHİSAR	DAZKIRI EĞİTİM KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
225	03-013-134	AFYONKARAHİSAR	EMİRDAĞ İLÇESİNE BAĞLI KÖYLERE HİZMET GÖTÜRME DERNEĞİ
226	03-013-176	AFYONKARAHİSAR	YUNUS EMRE VE TAPTUK EMRE KÜLTÜR TANITMA YAŞATMA VE SOSYAL YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
227	03-013-197	AFYONKARAHİSAR	AFYONKARAHİSAR TEKNİK ELEMANLAR SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
228	03-014-089	AFYONKARAHİSAR	SİNANPAŞA İLÇESİ DOST ELLER SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
229	03-015-186	AFYONKARAHİSAR	AFYONKARAHİSAR MERKEZ BEYYAZI KASABASI SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
230	03-016-057	AFYONKARAHİSAR	AFYONKARAHİSAR VİZYON GENÇLİK DERNEĞİ
231	03-016-183	AFYONKARAHİSAR	ŞUHUT İLÇESİ KÖYLERE YARDIM GÖTÜRME DERNEĞİ
232	03-017-001	AFYONKARAHİSAR	AFYONKARAHİSAR KARYE KALKINDIRMA DERNEĞİ
233	04-004-005	AĞRI	SEVDA DERNEĞİ
234	05-004-022	AMASYA	MERZİFON BAHTINUR DERNEĞİ
235	06-008-084	ANKARA	ÖNCE İNSAN VE ÇEVRE DERNEĞİ
236	06-008-099	ANKARA	BAHÇELİEVLER BUCAĞI HAYIR İŞLERİ DERNEĞİ
237	06-041-047	ANKARA	TÜRK ROMEN DOSTLUK DERNEĞİ
238	06-059-179	ANKARA	TÜRKİYE EĞİTİM VE SEVGİ DERNEĞİ
239	06-063-017	ANKARA	EMEK CAMİİ HİZMET VE YAŞATMA DERNEĞİ
240	06-067-121	ANKARA	ANADOLU DİYANET MENSUPLARI DERNEĞİ
241	06-067-125	ANKARA	GÜÇ KOŞULLARDAKİ BİREYLERİ DESTEKLEME DERNEĞİ
242	06-068-087	ANKARA	TÜRKİYE GÖNÜLLÜ EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
243	06-069-199	ANKARA	SİVİL TOPLUMU DESTEKLEME DERNEĞİ
244	06-071-080	ANKARA	ANKARA GİRİŞİMCİ KADINLAR DERNEĞİ
245	06-071-131	ANKARA	ULUSLARARASI STRATEJİK ARAŞTIRMALAR KURUMU DERNEĞİ
246	06-072-169	ANKARA	FATİH EĞİTİM VE KÜLTÜR YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
247	06-072-193	ANKARA	MEHMET AKİF KÜLTÜR DERNEĞİ
248	06-076-054	ANKARA	ULUSLARARASI SİVİL TOPLUMU DESTEKLEME VE GELİŞTİRME DERNEĞİ
249	06-078-163	ANKARA	KRİMİNOLOJİ DERNEĞİ
250	06-079-015	ANKARA	YARGIÇLAR VE SAVCILAR BİRLİĞİ DERNEĞİ

251	06-079-018	ANKARA	SOSYAL GÜVENLİK DENETMENLERİ DERNEĞİ
252	06-082-054	ANKARA	ANKARA EĞİTİMİ SEVENLER DERNEĞİ
253	06-082-162	ANKARA	KİMSE YOK MU DAYANIŞMA VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ ANKARA ŞUBESİ
254	06-087-135	ANKARA	TUNA EĞİTİM KÜLTÜR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
255	06-088-026	ANKARA	TEKNOLOJİ VE TASARIM MERKEZİ DERNEĞİ
256	06-093-035	ANKARA	VİZESİZ AVRUPA DERNEĞİ
257	06-093-087	ANKARA	ANKARA MESLEK EDİNDİRME EĞİTİM KÜLTÜR SANAT VE TURİZM DERNEĞİ
258	06-096-097	ANKARA	MOBBİNG İLE MÜCADELE DERNEĞİ
259	06-096-168	ANKARA	ENERJİ VE ÇEVRE DERNEĞİ
260	06-097-144	ANKARA	MUTLU ÇOCUKLAR DERNEĞİ
261	06-098-124	ANKARA	KARAR MÜHENDİSLİK DERNEĞİ
262	06-100-143	ANKARA	ANKARA STRATEJİ ENSTİTÜSÜ DERNEĞİ
263	06-101-022	ANKARA	GELENEKSEL ÇOCUK OYUNLARI DERNEĞİ
264	06-101-132	ANKARA	YEDİ RENK YEDİ İKLİM EĞİTİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ
265	06-102-180	ANKARA	YAŞAM REHBERİM EĞİTİM KÜLTÜR DAYANIŞMA VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
266	06-103-155	ANKARA	İNİSİYATİF SİVİL TOPLUM AKADEMİSİ DERNEĞİ
267	06-104-075	ANKARA	NASREDDİN HOCA EĞİTİM KÜLTÜR ARAŞTIRMA VE TANITIM DERNEĞİ
268	06-106-005	ANKARA	ANADOLU TEKNİK ELEMANLAR FEDERASYONU
269	06-106-045	ANKARA	GENÇ ATILIM DERNEĞİ
270	06-108-172	ANKARA	ANADOLU KARDEŞLİK HAREKETİ DERNEĞİ
271	06-109-174	ANKARA	İŞ VE KARİYER GELİŞTİRME AKADEMİSİ DERNEĞİ
272	06-110-133	ANKARA	İYİLİK SEVGİ VE EĞİTİM FEDERASYONU
273	06-110-163	ANKARA	EVRENSEL EĞİTİM DERNEĞİ
274	06-111-018	ANKARA	GENÇLİK VE SPOR UZMANLARI DERNEĞİ
275	06-111-070	ANKARA	GÖNÜLLÜ EĞİTİMCİLER DERNEKLER FEDERASYONU
276	06-112-036	ANKARA	ANADOLU SANAT VE KÜLTÜR DERNEĞİ
277	06-112-151	ANKARA	ULUSLARARASI PROJE ARAŞTIRMALARI DERNEĞİ
278	06-112-175	ANKARA	EĞİTİM ÇALIŞMALARI VE TEKNOLOJİ DERNEĞİ
279	06-113-006	ANKARA	ULUSLARARASI SPOR ARAŞTIRMALARI DERNEĞİ
280	06-115-061	ANKARA	EĞİTİM VE HAYAT DERNEĞİ
281	06-115-116	ANKARA	ANADOLU PARS SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
282	06-115-117	ANKARA	İKİ HECE EĞİTİM DERNEĞİ
283	06-115-144	ANKARA	KAMPÜS EĞİTİM KÜLTÜR VE SANAT DERNEĞİ
284	06-116-071	ANKARA	GÖNÜL DİLİ EĞİTİM DERNEĞİ
285	06-121-191	ANKARA	KÜRESEL MAĞDUR POLİS EMEKLİLERİ DERNEĞİ
286	06-122-017	ANKARA	EMEKLİ YÖNETİCİLER DERNEĞİ

287	07-003-149	ANTALYA	FİNİKE MERKEZ EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ YARDIM DERNEĞİ
288	07-010-133	ANTALYA	ANTALYA ÇEVRE GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
289	07-017-121	ANTALYA	AKDENİZ SEVGİ ÇEVRE DİYALOG DERNEĞİ
290	07-017-164	ANTALYA	SERİK GENÇ İŞADAMLARI DERNEĞİ
291	07-018-061	ANTALYA	ANTALYA MÜHENDİS VE MİMARLAR DERNEĞİ
292	07-021-021	ANTALYA	ANTALYA KÜLTÜRLERARASI DİYALOG MERKEZİ DERNEĞİ
293	07-021-192	ANTALYA	ANTALYA EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
294	07-023-149	ANTALYA	HAMLE EĞİTİM KÜLTÜR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
295	07-028-190	ANTALYA	ANTALYA ATATÜRK CADDESİ DÖNERCİLER ÇARŞISI ESNAFLARI DERNEĞİ
296	07-029-001	ANTALYA	AHISKA KÜLTÜR MERKEZİ DERNEĞİ
297	07-029-090	ANTALYA	AKDENİZ DENETÇİLER VE MALİ MÜŞAVİRLER DERNEĞİ
298	07-029-152	ANTALYA	ANTALYA İTFAİYECİLER DERNEĞİ
299	07-030-139	ANTALYA	AFRİKA ÜLKELERİ İŞ BİRLİĞİ DERNEĞİ
300	07-030-164	ANTALYA	ANTALYA ÇALIŞAN KADINLAR DERNEĞİ
301	07-030-185	ANTALYA	KEPEZ İZCİLİK GENÇLİK VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
302	07-031-079	ANTALYA	ATILIM EĞİTİM KÜLTÜR SANAT GENÇLİK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
303	07-032-012	ANTALYA	ANTALYA GENÇ EĞİTİM DERNEĞİ
304	07-032-025	ANTALYA	GENÇ KEPEZ EĞİTİM KÜLTÜR SANAT GENÇLİK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
305	07-032-064	ANTALYA	ALANYA GÜNEY VE DOĞU ANADOLU SOSYAL YARDIMLAŞM VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
306	08-006-125	ARTVİN	YEŞİL GÜLLER EĞİTİM KÜLTÜR SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
307	09-012-143	AYDIN	NAZİLLİ KARDELEN EĞİTİM DERNEĞİ
308	09-012-179	AYDIN	SÖKELİLER YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
309	09-013-068	AYDIN	ÇİNE EĞİTİM VE YARDIM SEVENLER DERNEĞİ
310	09-014-079	AYDIN	GERMENCİK GÖKKUŞAĞI EĞİTİM YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
311	09-014-091	AYDIN	GÜNEŞ EĞİTİM, KÜLTÜR VE SOSYAL YARDIM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
312	09-014-120	AYDIN	MUZAFFER ANCIN GENÇLİK VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
313	09-014-156	AYDIN	ORTAKLAR ÇAĞLAYAN EĞİTİM YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
314	09-014-180	AYDIN	BOZDOĞAN ÇAĞLAYAN EĞİTİM DERNEĞİ
315	09-015-073	AYDIN	ÇİNE SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
316	09-015-112	AYDIN	YENİPAZAR GONCA EĞİTİM DERNEĞİ
317	09-015-151	AYDIN	ÇİNE SAĞLIK HİZMETLERİ DERNEĞİ
318	09-016-025	AYDIN	UMURLU EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ VE SOSYAL DAYANIŞMA-YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
319	09-016-080	AYDIN	KOZA KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
320	09-016-106	AYDIN	AYDIN MEMURLAR DERNEĞİ
321	09-017-063	AYDIN	YAREN EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
322	09-018-153	AYDIN	AYDIN HALE EĞİTİM KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ

323	09-018-188	AYDIN	AYDIN KALEM KÜLTÜR AİLE ÇEVRE EĞİTİM VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
324	09-019-024	AYDIN	KARİZMA AKADEMİ GENÇLİK KÜLTÜR VE SPOR DERNEĞİ
325	09-019-028	AYDIN	AYDIN EBRULİ DERNEĞİ
326	09-019-067	AYDIN	GENÇ EFELER EĞİTİM KÜLTÜR SANAT SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
327	10-018-070	BALIKESİR	MANYAS EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
328	10-019-132	BALIKESİR	EDREMİT SAĞLIK HİZMETLERİNİ GELİŞTİRME VE GÜZELLEŞTİRME DERNEĞİ
329	10-020-051	BALIKESİR	EVRENSEL DEĞERLER DERNEĞİ
330	10-020-162	BALIKESİR	EDREMİT EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
331	10-020-191	BALIKESİR	GENÇLİK SOSYAL GELİŞİM DERNEĞİ
332	10-021-071	BALIKESİR	MARMARA VE KÖYLERİ EĞİTİM VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
333	10-021-082	BALIKESİR	TÜRKİYE YEŞİLAY CEMİYETİ BALIKESİR ŞUBESİ
334	10-021-162	BALIKESİR	ÖZCAN MEZUNLARI DAYANIŞMA VE EĞİTİM DERNEĞİ
335	10-021-186	BALIKESİR	GÖNEN EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
336	10-022-082	BALIKESİR	FIRAT KOLEJİ GENÇLİK VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
337	10-022-090	BALIKESİR	BALIKESİR HUKUKÇULAR DERNEĞİ
338	10-022-131	BALIKESİR	MERVE EĞİTİM KÜLTÜR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
339	10-023-167	BALIKESİR	BALIKESİR SİVİL GÜÇLER BİRLİĞİ DERNEĞİ
340	10-024-027	BALIKESİR	BURHANİYE EĞİTİM KÜLTÜR VE SOSYAL DAYANIŞMA DERNEĞİ
341	10-024-048	BALIKESİR	YENİ ÜMİT EĞİTİM KÜLTÜR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
342	10-024-113	BALIKESİR	COĞRAFYACILAR DERNEĞİ
343	10-024-142	BALIKESİR	AKÇAY LALE EĞİTİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ
344	10-024-182	BALIKESİR	ALTERNATİF HAYAT DERNEĞİ
345	10-025-003	BALIKESİR	BOKS ANTRENÖRLERİ SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
346	10-025-064	BALIKESİR	POZİTİF ENERJİ AKADEMİ MERKEZİ GENÇ BAYANLAR DERNEĞİ
347	10-025-072	BALIKESİR	IRMAK EĞİTİM KÜLTÜR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
348	10-026-028	BALIKESİR	EDREMİT GENÇLİK EĞİTİM VE SPOR DERNEĞİ
349	10-026-136	BALIKESİR	FIRAT LİSELERİ MEZUN DERNEĞİ
350	11-005-037	BİLECİK	BANU ÇİÇEK HANIMLAR DERNEĞİ
351	11-005-178	BİLECİK	BİLECİK EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
352	12-002-106	BİNGÖL	DİNAMİZM GENÇLİK VE SPOR DERNEĞİ
353	12-002-153	BİNGÖL	BİNGÖL UFUK EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
354	12-002-172	BİNGÖL	GÜVEN EĞİTİM SOSYAL VE KÜLTÜR DERNEĞİ
355	13-003-062	BİTLİS	TATVAN YENİ UFUK HANIMLAR DERNEĞİ
356	13-003-071	BİTLİS	BİTLİS ÖĞRETMENLER DERNEĞİ
357	13-003-073	BİTLİS	AHLAT EĞİTİM DERNEĞİ
358	13-003-075	BİTLİS	TATVAN GÖNÜLLÜ EĞİTİMCİLER YARDIMLAŞMA DERNEĞİ

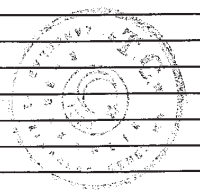
359	13-003-080	BİTLİS	ADİLCEVAZ ÖĞRETMENLER DERNEĞİ
360	13-003-084	BİTLİS	EĞİTİMSEVERLER VE YARDIMSEVERLER DERNEĞİ
361	13-003-122	BİTLİS	BİTLİS TARİHİ KÜLTÜREL DEĞERLERİ KORUMA VE YAŞATMA DERNEĞİ
362	13-003-150	BİTLİS	BİTLİS KÖYLERİ YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
363	14-005-182	BOLU	BOLU FAKİR ÖĞRENCİLERE YARDIM DERNEĞİ
364	14-012-046	BOLU	BOLU SPORTİF HAVACILIK VE DOĞA SPORLARI DERNEĞİ
365	14-012-106	BOLU	BOLU EĞİTİMİ SEVENLER DERNEĞİ
366	14-013-028	BOLU	BEYDERESİ KÖYÜ MERKEZ MAHALLE CAMİ YAPTIRMA VE YAŞATMA DERNEĞİ
367	14-013-110	BOLU	ABANT EĞİTİME DESTEK DERNEĞİ
368	14-013-133	BOLU	DORUK AKADEMİ GENÇLİK KULÜBÜ DERNEĞİ
369	14-013-139	BOLU	HİGHWAY BOLU DAĞI SPOR EĞİTİM VE TURİZM DERNEĞİ
370	14-014-015	BOLU	ÖZ DEMİR YUMRUK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
371	14-014-035	BOLU	MUDURNU EĞİTİM SEVENLER DERNEĞİ
372	15-006-131	BURDUR	DİRMİL EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
373	15-007-055	BURDUR	AKSİYON EĞİTİM KÜLTÜR SANAT GENÇLİK VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
374	16-027-033	BURSA	MAVİ KÜRE ULUSLARARASI ÖĞRENCİ VE KÜLTÜR DERNEĞİ
375	16-028-167	BURSA	TEKNİK ELEMANLAR GELİŞİM VE İLETİŞİM DERNEĞİ
376	16-030-181	BURSA	BURSA KÖYLERİNİ KALKINDIRMA DERNEĞİ
377	16-030-193	BURSA	BURSA KAMU ÇALIŞANLARI DERNEĞİ
378	16-031-096	BURSA	BURSAGAZ EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
379	16-032-038	BURSA	İNAYET EMEKLİ DİN GÖREVLİLERİ DERNEĞİ
380	16-032-115	BURSA	KİMSE YOK MU DAYANIŞMA VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ BURSA ŞUBESİ
381	16-032-119	BURSA	BURSA İRFAN EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
382	16-034-184	BURSA	İNEGÖL EĞİTİM SEVENLER DERNEĞİ
383	16-038-037	BURSA	YEŞİLBURSA GENÇLİK VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
384	16-038-085	BURSA	NİLÜFER KADIN GİRİŞİMCİLERİ VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
385	16-038-200	BURSA	ORHANGAZİ GİRİŞİMCİ VE SANAYİCİ İŞADAMLARI DERNEĞİ
386	16-039-197	BURSA	HAYDARİYE ALEVİ BEKTAŞİ DERNEĞİ
387	16-040-198	BURSA	EVEREST ULUSLARARASI ÖĞRENCİ EĞİTİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ
388	16-041-041	BURSA	BURSA TOKAT SULUSARAY TEKKE YENİKÖYÜ SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
389	16-041-071	BURSA	VİZYON AKADEMİ MERKEZİ DERNEĞİ
390	16-042-009	BURSA	BURSA ULUDAĞ KARİYER DERNEĞİ
391	16-042-089	BURSA	LALE EĞİTİM VE GENÇLİK DERNEĞİ
392	16-042-185	BURSA	GÜLNEVA GENÇLİK MERKEZİ DERNEĞİ
393	16-042-195	BURSA	AKTİF MÜŞAVİRLER YÖNETİCİ VE DENETÇİLER DERNEĞİ
394	16-043-044	BURSA	BURSA ALTINEL GENÇLİK KULÜBÜ DERNEĞİ

395	16-043-095	BURSA	İNTERAKTİF GENÇLİK MERKEZİ DERNEĞİ
396	16-043-140	BURSA	ASUMAN EĞİTİM GÖNÜLLÜLER DERNEĞİ
397	16-043-198	BURSA	İPEK YAŞAM DERNEĞİ
398	16-045-016	BURSA	BEYAZIT EĞİTİM VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
399	17-013-096	ÇANAKKALE	DÜNYA EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ BİRLİĞİ DERNEĞİ
400	17-014-125	ÇANAKKALE	ÇANAKKALE DOSTLAR EĞİTİM KÜLTÜR SANAT DAYANIŞMA VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
401	19-010-012	ÇORUM	ÇORUM EĞİTİM SEVENLER DERNEĞİ
402	19-011-159	ÇORUM	NEFES ALEVİ BEKTAŞİ KÜLTÜR VE EĞİTİM DERNEĞİ
403	20-001-030	DENİZLİ	DENİZLİ DİN GÖREVLİLERİ DERNEĞİ
404	20-003-050	DENİZLİ	KALE EĞİTİM KÜLTÜR HİZMETLERİ YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
405	20-014-099	DENİZLİ	TAVAS GENÇ İŞADAMLARI DERNEĞİ
406	20-014-153	DENİZLİ	DENİZLİ ADRENALİN DERNEĞİ
407	20-014-200	DENİZLİ	ÖZEL SERVERGAZİ LİSELERİ MEZUNLARI DERNEĞİ
408	20-015-001	DENİZLİ	DENİZLİ KÖYLERİNİ KALKINDIRMA DERNEĞİ
409	20-015-140	DENİZLİ	DENİZLİ İŞADAMLARI KÜLTÜR DERNEĞİ
410	20-016-050	DENİZLİ	BULDAN EĞİTİM KÜLTÜR SANAT VE ÇEVRE DERNEĞİ
411	20-016-127	DENİZLİ	KİMSE YOK MU DAYANIŞMA VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ DENİZLİ ŞUBESİ
412	20-017-138	DENİZLİ	KALE GÖKKUŞAĞI HANIMLAR DERNEĞİ
413	20-018-021	DENİZLİ	BEYAĞAÇ EĞİTİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ
414	20-018-038	DENİZLİ	ZİRVE EĞİTİM KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
415	20-018-099	DENİZLİ	DENİZLİ MUHASEBE FİNANS VE YÖNETİCİLER DERNEĞİ
416	20-018-196	DENİZLİ	DENİZLİ GELİŞİMCİ TEKNİK ELEMANLAR DERNEĞİ
417	20-019-020	DENİZLİ	ACIPAYAM EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
418	20-019-051	DENİZLİ	DENİZLİ MEDYA DERNEĞİ
419	20-019-150	DENİZLİ	ÜMİT EĞİTİM KÜLTÜR GENÇLİK VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
420	20-019-158	DENİZLİ	PUSULA EĞİTİM KÜLTÜR GENÇLİK VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
421	20-019-186	DENİZLİ	DEMİAD DENİZLİ MÜTEAHHİT İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
422	20-020-007	DENİZLİ	ÇAL EĞİTİM VE KÜLTÜRE YARDIM DERNEĞİ
423	20-020-148	DENİZLİ	YAĞMUR AKADEMİ EĞİTİM KÜLTÜR DERNEĞİ
424	21-004-145	DİYARBAKIR	SİLVAN HUZUR VE GÜVEN DERNEĞİ
425	21-006-019	DİYARBAKIR	EĞİTİM VE HALKLA İLİŞKİLERİ GELİŞTİRME DERNEĞİ
426	21-006-146	DİYARBAKIR	DİYARBAKIR EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
427	21-006-152	DİYARBAKIR	DİCLE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİ VE MEZUNLARI DERNEĞİ
428	21-006-168	DİYARBAKIR	DİYARBAKIR SEVGİ VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
429	21-007-101	DİYARBAKIR	SEVGİ GÜLPEMBE KADIN EĞİTİM VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ

430	21-007-114	DİYARBAKIR	GÜNEYDOĞU MUHASEBECİLER VE MALİ MUŞAVİRLER MUHASEBE ELEMANLARI DAYANIŞMA VE HALKLA İLİŞKİLER EĞİTİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ
431	21-007-115	DİYARBAKIR	DİYARBAKIR EĞİTİME HİZMET DERNEĞİ
432	21-007-174	DİYARBAKIR	ÇÜNGÜŞ EĞİTİME YARDIM DERNEĞİ
433	21-007-198	DİYARBAKIR	ESHABI KEYF-İ KORUMA VE YAŞATMA DERNEĞİ
434	21-008-004	DİYARBAKIR	ERGANİ EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
435	21-008-022	DİYARBAKIR	DİCLE EĞİTİM VE KÜLTÜRE HİZMET DERNEĞİ
436	21-008-026	DİYARBAKIR	DİYARBAKIR SEHER VAKTİ YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
437	21-008-037	DİYARBAKIR	GÜLBAHAR EĞİTİM VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
438	21-008-086	DİYARBAKIR	TOPLUMSAL DAYANIŞMA HİZMET VE ŞURA DERNEĞİ
439	21-008-141	DİYARBAKIR	DİYARBAKIR EĞİTİM VE KÜLTÜRE YARDIM DERNEĞİ
440	21-008-150	DİYARBAKIR	BİSMİL GENÇ İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
441	21-008-155	DİYARBAKIR	SİLVAN EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
442	21-008-179	DİYARBAKIR	GÜL GÖNÜLLÜ EĞİTİMCİLER VE KADIN EĞİTİM MERKEZİ DERNEĞİ
443	21-008-189	DİYARBAKIR	HEVSEL EĞİTİM KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
444	21-009-079	DİYARBAKIR	KULP EĞİTİM VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
445	21-009-097	DİYARBAKIR	DİCLE FIRAT DİYALOG GRUBU DERNEĞİ
446	21-009-162	DİYARBAKIR	ASUDE EĞİTİM KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
447	21-009-199	DİYARBAKIR	KINALI ELLER KADIN DERNEĞİ
448	21-010-130	DİYARBAKIR	BİSMİL EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
449	21-010-137	DİYARBAKIR	HAZRO EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
450	21-010-175	DİYARBAKIR	GÜNEYDOĞU KÜLTÜR VE GENÇLİK DERNEĞİ
451	21-011-111	DİYARBAKIR	SOSYAL HİZMET UZMANLARI DERNEĞİ DİYARBAKIR ŞUBESİ
452	22-007-047	EDİRNE	AİLE YAŞAMINI DESTEKLEME VE AİLELER ARASI DAYANIŞMA DERNEĞİ
453	22-008-184	EDİRNE	EDİRNE EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
454	23-005-135	ELAZIĞ	TEKNİK ELEMANLAR DERNEĞİ ELAZIĞ ŞUBESİ
455	23-007-036	ELAZIĞ	OKUMAYI YAYGINLAŞTIRMA DERNEĞİ
456	23-008-022	ELAZIĞ	KÖYLERİMİZİ VE KÖYLÜLERİMİZİ GELİŞTİRME VE KALKINDIRMA DERNEĞİ
457	23-009-117	ELAZIĞ	HUKUK VE YAŞAM DERNEĞİ
458	23-010-107	ELAZIĞ	HARPUT AKTİF KADIN DERNEĞİ
459	23-010-129	ELAZIĞ	ÇATI KATI İLİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ
460	24-005-062	ERZİNCAN	ÖZEL OTLUKBELİ EĞİTİM KURUMLARI GENÇLİK VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
461	24-005-089	ERZİNCAN	ERZİNCAN HANIMELİ KÜLTÜR EĞİTİM VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
462	25-009-152	ERZURUM	AZİZİYE KOLEJİ SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
463	25-009-158	ERZURUM	NARMAN İŞÇİ MEMUR ESNAF KORUMA YAŞATMA VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
464	25-010-028	ERZURUM	ERZURUM KÜLTÜR-SANAT VE DİYALOĞU GELİŞTİRME DERNEĞİ

465	25-010-095	ERZURUM	ERZURUM KÖYLERİNİ KALKINDIRMA DERNEĞİ
466	25-010-125	ERZURUM	KİMSE YOK MU DAYANIŞMA VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ ERZURUM ŞUBESİ
467	25-010-179	ERZURUM	RAMİZ EFENDİ CAMİİ VE KÜLLİYESİ YAPTIRMA VE YAŞATMA DERNEĞİ
468	25-011-187	ERZURUM	ERZURUM STRATEJİK GİRİŞİMCİ İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
469	26-007-074	ESKİŞEHİR	BEYLİKOVA BELEDİYE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
470	26-012-129	ESKİŞEHİR	ESKİŞEHİR EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
471	26-012-153	ESKİŞEHİR	ÇINARALTI KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
472	26-012-155	ESKİŞEHİR	HUKUKSAL BAKIŞ DERNEĞİ
473	26-014-057	ESKİŞEHİR	ESKİŞEHİR MÜHENDİSLER DERNEĞİ
474	26-015-014	ESKİŞEHİR	KİMSE YOK MU DAYANIŞMA VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ ESKİŞEHİR ŞUBESİ
475	26-015-121	ESKİŞEHİR	YALIMKAYA ÇEVRE KÖYLERİ KÜLTÜR VE SOSYAL DAYANIŞMA DERNEĞİ
476	27-010-058	GAZİANTEP	ÖZEL SUNGUROĞLU LİSELERİ MEZUNLARI YARDIMLAŞMA DAYANIŞMA VE DOSTLUK DERNEĞİ
477	27-010-113	GAZİANTEP	YAVUZELİ FİKİR ÖNCÜLERİ DERNEĞİ
478	27-010-145	GAZİANTEP	GAZİANTEP İMAM HATİP LİSELERİ MEZUNLARI VE GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
479	27-012-047	GAZİANTEP	GÜNEYDOĞU TEKNİK ELEMANLAR DERNEĞİ
480	27-012-056	GAZİANTEP	GÜNEYDOĞU ÖZEL EĞİTİM KURUMLARI DERNEĞİ
481	27-012-062	GAZİANTEP	GÜNEY ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI DERNEĞİ
482	27-013-063	GAZİANTEP	GAZİANTEP SEYİR TİYATROSU OYUNCULARI DERNEĞİ
483	27-014-016	GAZİANTEP	GAZİANTEP SİVİL TOPLUMU DESTEKLEME MERKEZİ DERNEĞİ
484	27-014-033	GAZİANTEP	GAZİANTEP AİLE HEKİMLERİ DERNEĞİ
485	27-014-073	GAZİANTEP	KIRKLAR ALEVİ BEKTAŞİ KÜLTÜR VE EĞİTİM DERNEĞİ
486	27-014-158	GAZİANTEP	DENETÇİ MALİ MÜŞAVİRLER DERNEĞİ
487	27-015-072	GAZİANTEP	ZİRVE ÜNİVERSİTESİ MEZUNLARI DERNEĞİ
488	27-015-087	GAZİANTEP	ULUSLAR ARASI MİSAFİR ÖĞRENCİLERLE DAYANIŞMA DERNEĞİ
489	27-015-191	GAZİANTEP	GAZİANTEP EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
490	27-016-001	GAZİANTEP	GAZİANTEP KÜRSÜ EMEKLİ DİNİ HİZMET GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
491	27-016-038	GAZİANTEP	GAZİANTEP SÜRDÜRÜLEBİLİR YEREL KALKINMA VE SOSYAL UYUMU DESTEKLEME DERNEĞİ
492	27-016-075	GAZİANTEP	BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR DERNEĞİ
493	27-016-078	GAZİANTEP	NEŞVE AKADEMİK VE SOSYAL ETKİLEŞİM DERNEĞİ
494	27-016-113	GAZİANTEP	YAVUZELİ BİR GÖNÜL EĞİTİM KÜLTÜR SOSYAL YARDIMLAŞMA VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
495	27-016-117	GAZİANTEP	FEZA KÜLTÜR DERNEĞİ
496	27-016-119	GAZİANTEP	GAZİANTEP BASKETBOL VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
497	27-016-168	GAZİANTEP	GÜNEY EĞİTİMCİLER FEDERASYONU
498	27-016-191	GAZİANTEP	GAZİANTEP MBA MEZUNLARI DERNEĞİ
499	27-016-200	GAZİANTEP	GÜNEYDOĞU ANADOLU MALİ MÜŞAVİR VE BAĞIMSIZ DENETÇİLER DERNEĞİ
500	27-017-148	GAZİANTEP	GÜNEYDOĞU PLASTİK VE KİMYA SANAYİCİLERİ DERNEĞİ

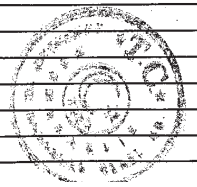
501	27-018-061	GAZİANTEP	ÜMİDE DOĞRU EMEKLİLER DERNEĞİ
502	28-008-153	GİRESUN	GİRESUN EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
503	28-009-167	GİRESUN	LALE KADINLAR EĞİTİM KÜLTÜR DAYANIŞMA VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
504	28-010-039	GİRESUN	GİRESUN KÜLTÜR GENÇLİK SPOR SAĞLIK VE EĞİTİM DERNEĞİ
505	28-010-050	GİRESUN	TEKNİK ELEMANLAR GELİŞİM DERNEĞİ
506	30-002-011	HAKKARİ	HAKKARİ EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
507	31-010-128	HATAY	HATAY GENÇ İŞADAMLARI DERNEĞİ
508	31-014-009	HATAY	HATAY EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ EĞİTİM KÜLTÜR DERNEĞİ
509	31-014-011	HATAY	HASSA EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
510	31-014-090	HATAY	YAYLADAĞI EĞİTİM,SAĞLIK, KÜLTÜR,SANAT VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
511	31-014-091	HATAY	BENGİSU EĞİTİM DERNEĞİ
512	31-014-108	HATAY	MEHMET ERİŞİK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
513	31-014-132	HATAY	BELEN EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ SAĞLIK KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
514	31-014-198	HATAY	GÖKKUŞAĞI HANIMLAR EĞİTİM,SAĞLIK,KÜLTÜR,SANAT VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
515	31-015-001	HATAY	REYHANLI EĞİTİM VE HALKLA İLİŞKİLER DERNEĞİ
516	31-015-046	HATAY	OKYANUS EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
517	31-015-047	HATAY	ÇALIŞANLAR YARDIMLAŞMA VE EĞİTİM DERNEĞİ
518	31-015-089	HATAY	GÖNÜLLÜ EĞİTİMCİLER KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
519	31-015-164	HATAY	ALTIN İNSAN DERNEĞİ
520	31-016-039	HATAY	ANTAKYA KÜLTÜRLERARASI DİYALOG DERNEĞİ
521	31-016-119	HATAY	ADALET VE DEMOKRASİ DERNEĞİ
522	31-016-141	HATAY	ERZİN EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
523	31-017-038	HATAY	ERİŞİK GENÇLİK VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
524	31-017-078	HATAY	YEDİDEN YETMİŞE İLİM DERNEĞİ
525	31-017-102	HATAY	DENGE HUKUK VE DÜŞÜNCE DERNEĞİ
526	31-018-041	HATAY	KELEŞ AİLE DERNEĞİ
527	31-018-053	HATAY	DORUK İZCİLİK GENÇLİK VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
528	31-018-055	HATAY	HASSA LALEZAR DERNEĞİ
529	31-019-054	HATAY	HATAY FEN KULÜBÜ DERNEĞİ
530	31-019-079	HATAY	GÜLZAR EĞİTİM DERNEĞİ
531	31-019-107	HATAY	HASAN ERİŞİK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
532	31-019-108	HATAY	MEK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
533	31-019-196	HATAY	GÜNEYLER ÖĞRETMENLER GENÇLİK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
534	32-008-173	ISPARTA	TÜRKİYE YEŞİLAY CEMİYETİ ISPARTA ŞUBESİ
535	32-010-093	ISPARTA	MUTLU EĞİTİM KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
536	32-011-131	ISPARTA	KOMPOZİT VADİSİ İHTİSAS SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ

537	32-011-179	ISPARTA	RİTİM AKADEMİ MERKEZİ DERNEĞİ
538	33-019-127	MERSİN	BEYAZ LALE HANIMLAR EĞİTİM KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
539	33-020-038	MERSİN	BAHAR EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
540	33-020-194	MERSİN	MERSİN TEKNİK ELAMANLAR DERNEĞİ
541	33-021-068	MERSİN	MERSİN EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
542	33-021-106	MERSİN	MERSİN EĞİTİM KÜLTÜR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
543	33-021-143	MERSİN	UFUK EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
544	33-021-176	MERSİN	BERRA ÇALIŞAN BAYANLAR SAĞLIK EĞİTİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ
545	33-021-193	MERSİN	MERSİN AHENK HUKUK DERNEĞİ
546	33-022-125	MERSİN	BAYANLAR SAĞLIK EĞİTİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ
547	33-022-140	MERSİN	TARSUS EĞİTİM VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
548	33-023-108	MERSİN	TARSUS EĞİTİMCİLER KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
549	33-025-054	MERSİN	MERSİN KÜLTÜRLERARASI DİYALOG VE DÜŞÜNCE MERKEZİ DERNEĞİ
550	33-025-086	MERSİN	ÇAĞLAYAN ÇALIŞAN KADINLAR DERNEĞİ
551	33-025-154	MERSİN	ALEVİ BEKTAŞİ EĞİTİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ
552	33-026-039	MERSİN	ORKİDE EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
553	33-028-016	MERSİN	TARSUS PSİKOLOJİ DERNEĞİ
554	34-130-028	İSTANBUL	AVRASYA İŞADAMLARI DERNEĞİ
555	34-113-113	İSTANBUL	AVRASYA SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
556	34-162-166	İSTANBUL	AVRUPA KÖPRÜ DERNEĞİ
557	34-200-007	İSTANBUL	AZİM ULUSLARARASI ÖĞRENCİ VE KÜLTÜR DERNEĞİ
558	34-075-109	İSTANBUL	BAĞCILAR SANAYİCİLERİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
559	34-180-114	İSTANBUL	BAĞIMSIZ KOBİ DENETÇİLERİ DERNEĞİ
560	34-114-126	İSTANBUL	BAHÇELİEVLER İŞADAMLARI DERNEĞİ
561	34-204-044	İSTANBUL	BALKAN KÜLTÜR MEDENİYETİNİ YAŞATMA DERNEĞİ
562	34-175-102	İSTANBUL	BALKAN SOSYAL İKTİSADİ VE AKADEMİK İŞBİRLİĞİ DERNEĞİ
563	34-195-156	İSTANBUL	BALKAN ÜLKELERİ SOSYAL ARAŞTIRMALAR MERKEZİ DERNEĞİ
564	34-189-188	İSTANBUL	BARAN ULUSLARARASI ÖĞRENCİ VE KÜLTÜR FEDERASYONU
565	34-132-005	İSTANBUL	BAŞAK İSTANBUL EĞİTİM KÜLTÜR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
566	34-193-025	İSTANBUL	BAŞAK TEKNİK ELEMANLAR EĞİTİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ
567	34-193-088	İSTANBUL	BAŞARI MÜHENDİSLER PLATFORMU DERNEĞİ
568	34-218-192	İSTANBUL	BEYOĞLU MANOLYA KÜLTÜR SANAT VE EĞİTİM DERNEĞİ
569	34-146-092	İSTANBUL	BİLİŞİM SEKTÖRÜ DERNEKLERİ FEDERASYONU
570	34-115-115	İSTANBUL	BOĞAZİÇİ AVUKATLAR DERNEĞİ
571	34-185-022	İSTANBUL	BOĞAZİÇİ GENÇLİK SPOR VE İZCİLİK KULÜBÜ DERNEĞİ
572	34-163-142	İSTANBUL	BÜYÜKÇEKMECE SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ

573	34-210-135	İSTANBUL	CANLAR ALEVİ BEKTAŞİ DERNEĞİ
574	34-199-055	İSTANBUL	ÇAĞ ULUSLARARASI ÖĞRENCİ VE KÜLTÜR DERNEĞİ
575	34-213-024	İSTANBUL	ÇAĞIN MAĞDURLARI DERNEĞİ
576	34-122-013	İSTANBUL	ÇALIŞAN BAYANLAR DERNEĞİ
577	34-140-076	İSTANBUL	ÇEKMEKÖY SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DAYANIŞMA DERNEĞİ
578	34-190-154	İSTANBUL	ÇERAĞ ALEVİ BEKTAŞİ EĞİTİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ
579	34-123-114	İSTANBUL	DAMLA EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
580	34-186-113	İSTANBUL	DAMLA KÜLTÜR VE SANAT DERNEĞİ
581	34-198-157	İSTANBUL	DEVRAN EĞİTİM VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
582	34-148-125	İSTANBUL	DÜNYA ERDEMLİ SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
583	34-188-087	İSTANBUL	EBRU ULUSLARARASI ÖĞRENCİ PLATFORMU DERNEĞİ
584	34-187-141	İSTANBUL	EKONOMİYE KATKI SAĞLAYANLAR DERNEĞİ
585	34-181-029	İSTANBUL	ENDAZE ÇALIŞANLAR DERNEĞİ
586	34-194-032	İSTANBUL	ERGUVAN EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
587	34-045-186	İSTANBUL	ERZİNCANLI SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
588	34-167-125	İSTANBUL	ESENYURT ANADOLU LİSESİ KÜLTÜR VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
589	34-170-087	İSTANBUL	FEZA EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
590	34-196-188	İSTANBUL	FEZA GENÇLİK DERNEĞİ
591	34-014-101	İSTANBUL	FINDIKZADE EĞİTİMİ DESTEKLEME VE KÜLTÜR DERNEĞİ
592	34-188-090	İSTANBUL	FLORYA ARAŞTIRMA KÜLTÜR İLİM VE HİZMET DERNEĞİ
593	34-117-134	İSTANBUL	FLORYA İŞADAMLARI DERNEĞİ
594	34-082-152	İSTANBUL	GAYE ULUSLARARASI ÖĞRENCİ VE KÜLTÜR DERNEĞİ
595	34-101-044	İSTANBUL	GELİŞİM PLATFORMU DERNEĞİ
596	34-110-157	İSTANBUL	GENÇ GİRİŞİMCİLER İLETİŞİM VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
597	34-184-123	İSTANBUL	GENÇ İSTANBUL GENÇLİK SPOR VE KÜLTÜR KULÜBÜ DERNEĞİ
598	34-115-143	İSTANBUL	GİRİŞİMCİ ÜRETKEN SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
599	34-178-189	İSTANBUL	GONCAGÜL EĞİTİM DERNEĞİ
600	34-179-067	İSTANBUL	GÖKKUŞAĞI EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
601	34-211-159	İSTANBUL	GÜLİSTAN EMEKLİLER DERNEĞİ
602	34-093-053	İSTANBUL	GÜLYALI KÜLTÜR EĞİTİM VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
603	34-185-104	İSTANBUL	GÜVEN EĞİTİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ
604	34-207-034	İSTANBUL	GÜVERCİNTEPE GENÇLİK DERNEĞİ
605	34-219-083	İSTANBUL	HAKKA ADANMIŞLAR SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
606	34-178-043	İSTANBUL	HAYAT ARAMA KURTARMA VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
607	34-183-075	İSTANBUL	HAZAR STRATEJİ DERNEĞİ
608	34-121-118	İSTANBUL	HIZIR YARDIM EĞİTİM DERNEĞİ

609	34-201-100	İSTANBUL	HİSAR EĞİTİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ
610	34-117-022	İSTANBUL	HÜRRİYET EĞİTİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ
611	34-193-199	İSTANBUL	IŞIK EĞİTİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ
612	34-126-088	İSTANBUL	İHRACATÇI VE SANAYİCİ İŞADAMLARI DERNEĞİ (İHSANDER)
613	34-188-058	İSTANBUL	İNAYET ULUSLARARASI EĞİTİM VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
614	34-109-143	İSTANBUL	İRŞADİYE KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
615	34-178-091	İSTANBUL	İSTANBUL AİLE ARAŞTIRMALARI EĞİTİMİ VE DANIŞMANLIĞI DERNEĞİ
616	34-068-019	İSTANBUL	İSTANBUL DİŞ HEKİMLERİ DAYANIŞMA VE DOSTLUK DERNEĞİ
617	34-207-126	İSTANBUL	İSTANBUL DÜŞÜNCE VE MEDENİYET DERNEĞİ
618	34-184-028	İSTANBUL	İSTANBUL EĞİTİM KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
619	34-199-195	İSTANBUL	İSTANBUL FİKİR ARAŞTIRMALARI DERNEĞİ
620	34-205-033	İSTANBUL	İSTANBUL FİNANS DERNEĞİ
621	34-160-104	İSTANBUL	İSTANBUL GENÇ GİRİŞİMCLER DERNEĞİ
622	34-107-178	İSTANBUL	İSTANBUL GENÇ İŞADAMLARI DERNEĞİ
623	34-128-120	İSTANBUL	İSTANBUL GIDA VE İHTİYAÇ MADDELERİ PERAKENDECİLERİ DERNEĞİ
624	34-196-174	İSTANBUL	İSTANBUL GİRİŞİMCİLER DERNEĞİ
625	34-138-141	İSTANBUL	İSTANBUL İKTİSATÇILAR DERNEĞİ
626	34-219-074	İSTANBUL	İSTANBUL İVME EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
627	34-190-188	İSTANBUL	İSTANBUL KENTSEL DÖNÜŞÜM DERNEĞİ
628	34-207-036	İSTANBUL	İSTANBUL LEVENT GENÇLİK VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
629	34-199-050	İSTANBUL	İSTANBUL SEFAKÖY GENÇLİK DERNEĞİ
630	34-199-190	İSTANBUL	İSTANBUL SÖĞÜT GENÇLİK VE SPOR DERNEĞİ
631	34-148-055	İSTANBUL	İSTANBUL TEKNİK ELEMANLAR DERNEĞİ
632	34-206-051	İSTANBUL	İSTANBUL TOPLUM SİYASET VE EKONOMİ ARAŞTIRMALARI DERNEĞİ
633	34-175-169	İSTANBUL	İSTANBUL TRAFİK HİZMETLERİNİ GELİŞTİRME DESTEKLEME VE KORUMA DERNEĞİ
634	34-189-122	İSTANBUL	İSTANBUL UFUK AKADEMİ İLAHİYAT OKUMALARI DERNEĞİ
635	34-114-184	İSTANBUL	İŞ DÜNYASI GELİŞİM DERNEĞİ
636	34-060-060	İSTANBUL	İŞ HAYATI DAYANIŞMA DERNEĞİ
637	34-176-009	İSTANBUL	KADİM STRATEJİLER ENCÜMENİ MERKEZİ DERNEĞİ
638	34-198-026	İSTANBUL	KALEM FİKİR SANAT DERNEĞİ
639	34-184-014	İSTANBUL	KAMPÜS İSTANBUL DERNEĞİ
640	34-198-181	İSTANBUL	KAN İHTİYACI OLANLAR VE KAN VEREN GÖNÜLLÜLER DERNEĞİ
641	34-209-035	İSTANBUL	KARİYER PLANLAMA DERNEĞİ
642	34-178-146	İSTANBUL	KAYNAK EĞİTİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ
643	34-201-173	İSTANBUL	KERVAN ULUSLARARASI EĞİTİM KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
644	34-193-066	İSTANBUL	KIVAM MİMAR MÜHENDİS VE TEKNİK ELEMANLAR DERNEĞİ

645	34-107-069	İSTANBUL	KİMSE YOK MU DAYANIŞMA VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
646	34-178-190	İSTANBUL	KİMSE YOK MU DAYANIŞMA VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ - MARMARA ŞUBESİ
647	34-169-081	İSTANBUL	KİMSE YOK MU DAYANIŞMA VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ BOĞAZİÇİ ŞUBESİ
648	34-136-106	İSTANBUL	KİMSE YOK MU DAYANIŞMA VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ İSTANBUL ŞUBESİ
649	34-162-186	İSTANBUL	KOLAYLAŞTIRMA (YÜSÜR) KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
650	34-176-028	İSTANBUL	KONUT GELİŞTİRİCİLERİ VE YATIRIMCILARI DERNEĞİ
651	34-098-046	İSTANBUL	KOZA İŞ VE KADIN DERNEĞİ
652	34-190-200	İSTANBUL	KUTUP YILDIZI ULUSLARARASI ÖĞRENCİ VE KÜLTÜR DERNEĞİ
653	34-194-121	İSTANBUL	KÜRESEL DOKTORLAR BEYLİKDÜZÜ DERNEĞİ
654	34-197-163	İSTANBUL	LİDER HEKİMLER DERNEĞİ
655	34-200-163	İSTANBUL	LİVA GENÇ GİRİŞİMCİLER DERNEĞİ
656	34-181-030	İSTANBUL	LONCA İSTANBUL GENÇ İŞADAMLARI DERNEĞİ
657	34-128-124	İSTANBUL	MALİYE MENSUPLARI DERNEĞİ
658	34-122-125	İSTANBUL	MARMARA BAHAR İŞADAMLARI DERNEĞİ
659	34-197-134	İSTANBUL	MARMARA EĞİTİMCİLER FEDERASYONU
660	34-122-154	İSTANBUL	MARMARA GÜCÜ SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
661	34-001-096	İSTANBUL	MARMARA İŞ HAYATI DERNEKLERİ FEDERASYONU
662	34-193-074	İSTANBUL	MARMARA İŞ HAYATI VE EMEK DERNEKLERİ FEDERASYONU
663	34-195-042	İSTANBUL	MARMARA İŞ VE YAŞAM DERNEĞİ
664	34-173-031	İSTANBUL	MARMARA KÜLTÜR EĞİTİM VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
665	34-114-123	İSTANBUL	MARMARA SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
666	34-197-185	İSTANBUL	MEDENİYET GENÇLİK VE SANAT DERNEĞİ
667	34-203-179	İSTANBUL	MEHMED ZAHİD KOTKU EĞİTİM VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
668	34-189-183	İSTANBUL	MEHTAP GENÇ AKADEMİ DERNEĞİ
669	34-177-103	İSTANBUL	MERTER PLATFORMU DERNEĞİ
670	34-066-060	İSTANBUL	MERTER SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
671	34-125-150	İSTANBUL	MİZAN HUKUKÇULAR DERNEĞİ
672	34-100-178	İSTANBUL	MOZAİK ULUSLARARASI ÖĞRENCİ VE KÜLTÜR DERNEĞİ
673	34-128-156	İSTANBUL	MUASIR TİCARET ADAMLARI DERNEĞİ
674	34-196-177	İSTANBUL	NİLÜFER EĞİTİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ
675	34-170-114	İSTANBUL	NUN EĞİTİM VE SOSYAL HİZMETLER DERNEĞİ
676	34-168-184	İSTANBUL	NUR MEKTEBİ İLİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ
677	34-095-143	İSTANBUL	OSMANBEY TEKSTİLCİ İŞADAMLARI DERNEĞİ
678	34-198-129	İSTANBUL	PEYGAMBER YOLU DERNEĞİ
679	35-001-071	İZMİR	MERSİNLİ YENİ MAHALLE CAMİ YAPTIRMA YAŞATMA SOSYAL YARDIMLAŞMA VE KÜLTÜR DERNEĞİ
680	35-006-073	İZMİR	ALPASLAN MAHALLESİ ZAFER CAMİİ KURAN KURSU YAPTIRMA DERNEĞİ

681	35-014-105	İZMİR	URLA İMAM HATİP DERNEĞİ
682	35-015-175	İZMİR	ATATÜRK MAHALLESİ ATA CAMİİ YAPTIRMA VE YAŞATMA DERNEĞİ
683	35-022-074	İZMİR	ESKİİZMİR SULTAN ABDULHAMİT HAN CAMİİ YAPTIRMA VE YAŞATMA DERNEĞİ
684	35-026-181	İZMİR	YAMANLAR KOLEJİ MEZUNLAR DERNEĞİ
685	35-032-042	İZMİR	DOST İLLERİMİZ ULUSLARARASI ÖĞRENCİ DERNEĞİ
686	35-035-145	İZMİR	İZMİR KARDELEN EĞİTİM KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
687	35-036-019	İZMİR	SİVİL DÜŞÜNCE VE DEMOKRASİ HAREKETİ DERNEĞİ
688	35-037-016	İZMİR	ULUSLARARASI GİRİŞİMCİLİK VE KALKINMA AJANSI DERNEĞİ
689	35-039-055	İZMİR	ALTINBAŞAK EĞİTİM SEVERLER DERNEĞİ
690	35-040-138	İZMİR	YENİ OLUŞUM DERNEĞİ
691	35-044-156	İZMİR	BAYRAKLI AKTİF HANIMLAR (BAYRAKLI ACTIVE LADIES ASSOCIATION) DERNEĞİ
692	35-044-178	İZMİR	İZMİR GENÇ ÜMİTLER SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
693	35-045-160	İZMİR	ŞIK MUSTAFA EĞİTİM SEVENLER DERNEĞİ
694	35-046-082	İZMİR	İZMİR EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
695	35-047-005	İZMİR	GÖNÜLVER EĞİTİM VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
696	35-047-034	İZMİR	AKTİF İŞ ADAMLARI KÜLTÜREL ZENGİNLİK İNSANLIĞA HİZMET VE KENT SORUNLARI DERNEĞİ
697	35-047-113	İZMİR	ŞAHİKA BAYANLAR EĞİTİM VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
698	35-050-174	İZMİR	EKSTREM DOĞA SPORLARI DERNEĞİ
699	35-051-199	İZMİR	İZMİR RAİF CİLASUN KURAN KURSU VE ÖĞRENCİLERİNİ KORUMA VE YAŞATMA DERNEĞİ
700	35-052-045	İZMİR	FİDAN EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
701	35-052-117	İZMİR	BUCA EĞİTİM KÜLTÜR ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME DERNEĞİ
702	35-053-105	İZMİR	ÖZE DOĞRU EĞİTİM VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
703	35-054-160	İZMİR	SEMAH ALEVİ BEKTAŞİ EĞİTİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ
704	35-057-126	İZMİR	AKTİF MESLEKİ BİRLİK HAREKETİ DERNEĞİ
705	35-057-138	İZMİR	İZMİR TEKNİK ELEMANLAR DERNEĞİ
706	35-057-191	İZMİR	EGE BALKAN SOSYAL İKTİSADİ VE AKADEMİK İŞBİRLİĞİ DERNEĞİ
707	35-058-016	İZMİR	PIRLANTA EĞİTİM KÜLTÜR VE GENÇLİK DERNEĞİ
708	35-059-031	İZMİR	AKTİF EĞİTİM SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
709	35-059-110	İZMİR	İZMİR KONYALILAR DERNEĞİ
710	35-060-065	İZMİR	ZAMBAK MÜHENDİS MİMAR VE TEKNİK ELEMANLAR DERNEĞİ
711	35-061-145	İZMİR	ÖZLEM DERNEĞİ
712	36-005-182	KARS	AY IŞIĞI EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
713	36-006-032	KARS	HANIMELLER EĞİTİM KÜLTÜR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
714	36-006-040	KARS	KARS İLİ MEMURLAR DERNEĞİ
715	36-006-183	KARS	KARS HARAKANİ EĞİTİM VE KÜLTÜR HİZMET DERNEĞİ
716	37-005-159	KASTAMONU	DOĞU KARADENİZLİLER KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ

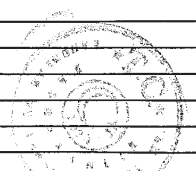
717	37-005-175	KASTAMONU	IŞIK SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
718	37-007-152	KASTAMONU	ZÜMRÜT KASTAMONU HANIMLARI EĞİTİM VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
719	37-009-050	KASTAMONU	KASTAMONU YILDIRIM GENÇLİK VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
720	37-009-198	KASTAMONU	AKVERİ CAMİİ EĞİTİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ
721	38-018-153	KAYSERİ	KAYSERİ GÖNÜLLÜ EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
722	38-020-027	KAYSERİ	KİMSE YOK MU DAYANIŞMA VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ KAYSERİ ŞUBESİ
723	38-021-183	KAYSERİ	KAYSERİ ULUSLARARASI ÖĞRENCİ DERNEĞİ
724	38-022-042	KAYSERİ	KILIÇASLAN EĞİTİM KÜLTÜR SOSYAL YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
725	39-006-178	KIRKLARELİ	TRAKYALI YÖNETİCİ VE SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
726	39-006-195	KIRKLARELİ	GONCA EĞİTİM KÜLTÜR ÇEVRE VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
727	39-007-169	KIRKLARELİ	KIRKLARELİ AKTİF MEDYA MENSUPLARI DERNEĞİ
728	40-006-166	KIRŞEHİR	CACABEY EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
729	41-021-149	KOCAELİ	CİHAN HUKUKÇULAR DERNEĞİ
730	42-023-034	KONYA	BEYŞEHİR SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
731	42-024-111	KONYA	VETERİNER SAĞLIK TEKNİSYENLERİ DERNEĞİ KONYA ŞUBESİ
732	42-029-118	KONYA	ANADOLU TEKNİK ELEMANLAR DERNEĞİ
733	42-029-192	KONYA	SAĞLIK MEMURLARI DERNEĞİ
734	42-030-108	KONYA	ILGIN HANDEVİ KANDEVİ SOSYAL YARDIMLAŞMA DAYANIŞMA EĞİTİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ
735	42-030-112	KONYA	DENGE HUKUKÇULAR DERNEĞİ
736	42-030-173	KONYA	CEVHER DUDAYEV YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
737	42-030-195	KONYA	GAYE EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
738	42-031-014	KONYA	KONYA AVRUPA BİRLİĞİ ÇALIŞMALARI MERKEZİ DERNEĞİ
739	42-031-025	KONYA	TOPLUM SAĞLIĞI ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME MERKEZİ DERNEĞİ
740	42-031-035	KONYA	GÜN IŞIĞI DERNEĞİ
741	42-031-119	KONYA	KİMSE YOK MU DAYANIŞMA VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ KONYA ŞUBESİ
742	42-031-125	KONYA	GÖKKUŞAĞI EĞİTİM KÜLTÜR SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
743	42-033-131	KONYA	BİR HAYALİM VAR TAMAMLAYICI TIP EĞİTİM SAĞLIK KÜLTÜR VE ÇEVRE DERNEĞİ
744	42-033-149	KONYA	ÇEVRE GÖNÜLLÜLERİ EĞİTİM KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
745	42-033-151	KONYA	KONYA AİLE HEKİMLERİ DERNEĞİ
746	42-033-200	KONYA	GÜLDEREN EĞİTİM KÜLTÜR VE SOSYAL YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
747	42-034-050	KONYA	GÖKKUŞAĞI EĞİTİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ
748	42-034-102	KONYA	ÇELTİK SÜRDÜRÜLEBİLİR YAŞAM DERNEĞİ
749	42-034-140	KONYA	HÜYÜK EĞİTİM KÜLTÜR SOSYAL YARDIM DERNEĞİ
750	42-035-014	KONYA	ÖĞRENCİLERİ KORUMA EĞİTİM KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
751	42-035-039	KONYA	ÖZEL BÜYÜKKOYUNCU MEZUNLARI DERNEĞİ
752	42-035-157	KONYA	KULU GİRİŞİMCİ İŞ ADAMLARI DERNEĞİ

753	42-035-162	KONYA	KONYA İŞ VE MESLEK SAHİBİ KADINLAR DERNEĞİ
754	42-035-175	KONYA	ANADOLU EKOTURİZM VE SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA DERNEĞİ
755	42-037-011	KONYA	MEVLANA ÜNİVERSİTESİ SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
756	42-037-062	KONYA	SÜRDÜRÜLEBİLİR GELİŞİM MERKEZİ DERNEĞİ
757	42-037-168	KONYA	SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE DERNEĞİ
758	42-038-085	KONYA	LALEZAR SAĞLIK ÇALIŞANLARI EĞİTİM KÜLTÜR SANAT GENÇLİK VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
759	42-039-154	KONYA	KONYA ÇOCUK EVLERİ EĞİTİM KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
760	42-040-083	KONYA	KONYA EMEKLİ DİN GÖREVLİLERİ DERNEĞİ
761	42-040-123	KONYA	EĞİTİMLİ VE LİYAKATLI TOPLUM DERNEĞİ
762	43-002-001	KÜTAHYA	AŞAĞI TEKKE CAMİ VE KURAN KURSU YAPTIRMA YAŞATMA DERNEĞİ
763	43-002-197	KÜTAHYA	TAVŞANLI VEREM SAVAŞ DERNEĞİ
764	43-006-120	KÜTAHYA	TAVŞANLI DURAK MAHALLESİ KÜKÜRTLÜ CAMİ YAPTIRMA VE YAŞATMA DERNEĞİ
765	43-011-075	KÜTAHYA	ÇARDAKLI MAHALLESİ EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
766	43-012-133	KÜTAHYA	KÜTAHYA EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
767	43-013-003	KÜTAHYA	TAVŞANLI AKTİF EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
768	43-014-079	KÜTAHYA	ALTINTAŞ EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
769	43-014-119	KÜTAHYA	AKTİF İŞ KADINLARI DERNEĞİ KÜTAHYA ŞUBESİ
770	44-001-013	MALATYA	MALATYA VEREM SAVAŞ DERNEĞİ
771	44-001-112	MALATYA	DARENDE SPOR KÜLÜBÜ DERNEĞİ
772	44-009-188	MALATYA	ÖZEL RAHİME BATU KOLEJİ MEZUNLARI DERNEĞİ
773	44-010-084	MALATYA	ARAPGİR YARDIMLAŞMA VE EĞİTİM DERNEĞİ
774	44-010-085	MALATYA	ÇEVRESEL DEĞERLERİ KORUMA DERNEĞİ
775	44-010-114	MALATYA	DOĞANŞEHİR ERKENEK EĞİTİM VE KÜLTÜRE HİZMET DERNEĞİ
776	44-010-190	MALATYA	ŞAH-I MERDAN EĞİTİM KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
777	44-011-010	MALATYA	RİSK ALTINDAKİ ÇOCUKLARIMIZI KÜLTÜR VE SANATLA GELİŞTİRME DERNEĞİ
778	44-011-107	MALATYA	MALATYA AİLE HEKİMLERİ DERNEĞİ
779	44-011-149	MALATYA	DARENDE KÜLTÜR SANAT DERNEĞİ
780	44-012-037	MALATYA	MALATYA OKUMA SALONLARI MEZUNLARI DERNEĞİ
781	44-012-042	MALATYA	YEŞİL MALATYA EĞİTİM DERNEĞİ
782	44-012-045	MALATYA	YENİ NESİLLER SPOR DERNEĞİ
783	44-012-070	MALATYA	DAMLA MUHASEBE FİNANS DERNEĞİ
784	44-012-072	MALATYA	İDEAL EĞİTİM KÜLTÜR DERNEĞİ
785	44-012-136	MALATYA	MALATYA MEDYA ÇALIŞANLARI DERNEĞİ
786	44-013-026	MALATYA	TÜRKİYE YEŞİLAY CEMİYETİ MALATYA ŞUBESİ
787	44-013-168	MALATYA	MALATYA ULUSLARARASI MİSAFİR ÖĞRENCİ DERNEĞİ
788	45-001-113	MANİSA	MANİSA MORRİS ŞİNASİ MİLLETLERARASI ÇOCUK SAĞLIĞI DERNEĞİ

789	45-001-149	MANİSA	MANİSA HALK EĞİTİM VE ÖĞRETİM SAĞLIK VE SOSYAL YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
790	45-006-037	MANİSA	ORTA VE YÜKSEK TAHSİL GENÇLİĞİNE YARDIM DERNEĞİ
791	45-013-159	MANİSA	GÜPLÜCE CAMİİ YAPTIRMA VE YAŞATMA DERNEĞİ
792	45-014-040	MANİSA	ASSOCİATİON FOR SCİENTİFİC RESEARCH BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR DERNEĞİ
793	45-017-106	MANİSA	MANİSA EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
794	45-019-115	MANİSA	MANİSA MERKEZ EFENDİ EĞİTİM VE ÖĞRENCİLERE YARDIM DERNEĞİ
795	45-022-010	MANİSA	UFUK, OKUMAYI TEŞVİK, EĞİTİM, KÜLTÜR, YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
796	45-022-022	MANİSA	MANİSA HUKUKÇULAR DERNEĞİ
797	45-022-152	MANİSA	MANİSA HAVACILIK TOPLULUĞU SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
798	45-023-051	MANİSA	MANİSA GENÇLİK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
799	45-023-190	MANİSA	YENİGENÇ GENÇLİK DERNEĞİ
800	46-008-025	KAHRAMANMARAŞ	TÜRKİYE YAZARLAR BİRLİĞİ DERNEĞİTÜRKİYE YAZARLAR BİRLİĞİ KAHRAMANMARAŞ ŞUBESİ
801	46-008-099	KAHRAMANMARAŞ	NİDA HANIMLAR DOSTLUK VE ÇEVRE DERNEĞİ
802	46-009-177	KAHRAMANMARAŞ	ÖZEL KAHRAMANKENT LİSESİ MEZUNLARI DERNEĞİ
803	46-010-021	KAHRAMANMARAŞ	KAHRAMANMARAŞ ÇEVRE VE KÜLTÜR DERNEĞİ
804	46-010-077	KAHRAMANMARAŞ	AKSU KÜLTÜR EĞİTİM VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
805	46-010-151	KAHRAMANMARAŞ	YÖRÜKLERTÜRKMENLER İLİM KÜLTÜR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
806	46-011-044	KAHRAMANMARAŞ	LALE GÜL EĞİTİM KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
807	46-013-008	KAHRAMANMARAŞ	GÖKSUN SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
808	46-014-124	KAHRAMANMARAŞ	TÜRKİYE YEŞİLAY CEMİYETİ KAHRAMANMARAŞ ŞUBESİ
809	47-003-131	MARDİN	OKUMAYI SEVDİRME VE YAYGINLAŞTIRMA DERNEĞİ
810	47-003-149	MARDİN	NUSAYBİN EĞİTİM VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
811	47-004-075	MARDİN	YENİ BAHAR EĞİTİM KÜLTÜR VE SOSYAL HİZMETLER DERNEĞİ
812	47-004-079	MARDİN	DERİK EĞİTİM KÜLTÜR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
813	47-004-088	MARDİN	MİDYAT NİSAN YAĞMURU KADINLAR DERNEĞİ
814	47-004-102	MARDİN	MİDYAT GENÇ İŞ ADAMLARI VE GENÇ GİRİŞİMCİLER DERNEĞİ
815	47-004-134	MARDİN	YEŞİLLİYİ KALKINDIRMA VE GÜÇLENDİRME DERNEĞİ
816	47-004-157	MARDİN	KIZILTEPE EĞİTİMİ SEVENLER DERNEĞİ
817	47-004-188	MARDİN	GELİŞİM VE KALKINMA DERNEĞİ
818	47-005-018	MARDİN	SAVUR EĞİTİM KÜLTÜR SANAT VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
819	47-005-020	MARDİN	NUSAYBİN ŞEFKATELİ HANIMLAR DERNEĞİ
820	47-005-021	MARDİN	NUSAYBİN ÖĞRETMENLER DERNEĞİ
821	47-005-027	MARDİN	NUSAYBİN SAĞLIKÇILAR DERNEĞİ
822	47-005-030	MARDİN	MARDİN AKTİF ÇALIŞAN KADINLAR DERNEĞİ

823	47-005-041	MARDİN	KIZILTEPE SAĞLIK MENSUPLARI DERNEĞİ
824	47-005-053	MARDİN	YEŞİLLİ EĞİTİM SEVERLER DERNEĞİ
825	47-005-059	MARDİN	MARDİN AKTİF VE DUYARLI ÖĞRENCİLER EĞİTİM KÜLTÜR SANAT YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
826	47-005-064	MARDİN	ABBARA EDEBİYAT KÜLTÜR VE SANAT DERNEĞİ
827	47-005-124	MARDİN	MAZIDAĞI GENÇLİK KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
828	47-005-127	MARDİN	MARDİN MANSURİYE EĞİTİM KÜLTÜR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
829	47-005-136	MARDİN	MARDİN EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
830	47-005-139	MARDİN	ÖMERLİ EĞİTİM KÜLTÜR SANAT YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
831	47-005-140	MARDİN	MARDİN TARİH KÜLTÜR EĞİTİM VE SANAT DERNEĞİ
832	47-005-150	MARDİN	VEFA DAYANIŞMA DERNEĞİ
833	47-005-169	MARDİN	MARDİN SUR FEM DERSHANESİ MEZUNLARI DAYANIŞMA DERNEĞİ
834	47-005-185	MARDİN	GÖKKUŞAĞI EĞİTİM KÜLTÜR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
835	47-005-195	MARDİN	İNSAN KAYNAKLARINI GELİŞTİRME DERNEĞİ
836	47-006-002	MARDİN	EĞİTİM ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME DERNEĞİ
837	47-006-056	MARDİN	DARGEÇİT SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
838	47-006-066	MARDİN	OKUL YOLU DERNEĞİ
839	47-006-077	MARDİN	MARDİN GENÇLİK EĞİTİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ
840	47-006-153	MARDİN	MARDİN MAHALLELERİ DAYANIŞMA YARDIMLAŞMA VE KALKINDIRMA DERNEĞİ
841	48-009-146	MUĞLA	BODRUM SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
842	48-011-006	MUĞLA	BODRUM EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
843	48-013-038	MUĞLA	GENÇ SİNERJİ DERNEĞİ
844	48-014-076	MUĞLA	MİLAS ADRENALİN DERNEĞİ
845	49-003-007	MUŞ	MUŞ ÖĞRETMENLER DERNEĞİ
846	49-003-090	MUŞ	YAZILIMCILAR DERNEĞİ
847	49-003-094	MUŞ	GONCA DERNEĞİ
848	52-013-007	ORDU	AYBASTI EĞİTİM KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
849	52-013-065	ORDU	ORDU GÖNÜLLÜ EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
850	52-014-060	ORDU	EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ KÜLTÜR SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
851	53-008-146	RİZE	GÜLBAHAR HATUN EĞİTİM KÜLTÜR SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
852	53-008-148	RİZE	RİZE EĞİTİM ÖĞRETİM VE KÜLTÜRE HİZMET DERNEĞİ
853	53-008-197	RİZE	RİZE ŞAHİKA SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
854	53-010-039	RİZE	RİZE EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
855	54-014-186	SAKARYA	SAKARYA FATİH KOLEJİ SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
856	54-015-128	SAKARYA	KOCAALİ EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
857	54-015-166	SAKARYA	KİMSE YOK MU DAYANIŞMA VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ SAKARYA ŞUBESİ

858	54-015-186	SAKARYA	SAKARYA EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
859	54-016-011	SAKARYA	SAPANCA EĞİTİM KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
860	54-016-027	SAKARYA	KAYNARCA EĞİTİM,KÜLTÜR VE KİŞİSEL GELİŞİM DERNEĞİ
861	54-016-079	SAKARYA	SAKARYA KÖYLERİ YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
862	54-019-115	SAKARYA	BAŞARAN GENÇLİK DERNEĞİ
863	55-013-158	SAMSUN	REŞADİYE CAMİ YAPTIRMA VE TESİSLERİNİ KORUMA DERNEĞİ
864	55-020-018	SAMSUN	BEYAZ İNCİ KADIN EĞİTİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ
865	55-020-028	SAMSUN	GÜVEN HUKUK TAHKİM VE ARABULUCULUK DERNEĞİ
866	55-020-124	SAMSUN	BAFRA KARADENİZ EĞİTİM VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
867	55-020-125	SAMSUN	KİMSE YOK MU DAYANIŞMA VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ SAMSUN ŞUBESİ
868	55-020-126	SAMSUN	FEZA KOLEJİ MEZUNLARI VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
869	55-025-012	SAMSUN	ÇARŞAMBA HÜRRİYET EĞİTİM VE KÜLTÜRE HİZMET DERNEĞİ
870	56-001-180	SİİRT	SİİRT EĞİTİM KÜLTÜR SPOR BİLİM VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
871	56-002-095	SİİRT	SİİRT TEKNİK ELEMANLAR DERNEĞİ
872	56-002-124	SİİRT	SİİRT GÖKKUŞAĞI EĞİTİM KÜLTÜR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
873	56-003-053	SİİRT	SİİRT İLİ ÖĞRETMENLER DERNEĞİ
874	56-004-025	SİİRT	ŞİRVAN EĞİTİM KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
875	56-004-026	SİİRT	KURTALAN ÖĞRETMENLER DERNEĞİ
876	56-004-027	SİİRT	KURTALAN EĞİTİM KÜLTÜR DERNEĞİ
877	56-004-028	SİİRT	ERUH EĞİTİM, KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
878	56-004-029	SİİRT	BAYKAN EĞİTİM KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
879	56-004-032	SİİRT	VEYSEL KARANİ EĞİTİM,KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
880	57-005-016	SİNOP	BOYABAT EĞİTİM KÜLTÜR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
881	58-009-158	SİVAS	DÖRT EYLÜL KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
882	58-010-111	SİVAS	SULTAN MURAT KOLEJİ MEZUNLAR VE MENSUPLARI DERNEĞİ
883	58-010-124	SİVAS	SİVAS EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
884	58-012-060	SİVAS	SİVAS SULTAN MURAT AMATÖR SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
885	58-012-129	SİVAS	UFUK ALEVİ BEKTAŞİ KÜLTÜR VE EĞİTİM DERNEĞİ
886	59-009-151	TEKİRDAĞ	EMAN EĞİTİM KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
887	59-011-010	TEKİRDAĞ	MURATLI EĞİTİM VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
888	59-011-082	TEKİRDAĞ	TEKİRDAĞ KÖYLERİ SAĞLIK EĞİTİM KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
889	60-009-200	TOKAT	REŞADİYE AKTİF SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
890	60-012-136	TOKAT	KUTLU ELLER DERNEĞİ
891	61-016-014	TRABZON	TRABZON TÜM MEMUR İŞÇİ DAYANIŞMA DERNEĞİ
892	61-016-172	TRABZON	SEZA HANIMLAR KÜLTÜR İLETİŞİM DAYANIŞMA VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
893	61-018-190	TRABZON	KİMSE YOK MU DAYANIŞMA VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ TRABZON ŞUBESİ

894	61-020-110	TRABZON	TRABZON AİLE SAĞLIĞI ELEMANLARI DERNEĞİ
895	62-002-121	TUNCELİ	MUNZUR GENÇLİK VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
896	62-002-180	TUNCELİ	TUNCELİ EĞİTİM KÜLTÜR VE SOSYAL YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
897	62-002-181	TUNCELİ	ÇEMİŞGEZEK EĞİTİM GENÇLİK VE İNOVASYON DERNEĞİ
898	63-006-080	ŞANLIURFA	ŞANLIURFA TEKNİK ELEMANLARI DERNEĞİ
899	63-006-105	ŞANLIURFA	ÖZEL MURAT LİSESİ MEZUNLARI YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
900	63-006-116	ŞANLIURFA	ŞANLIURFA YAĞMUR EĞİTİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ
901	63-006-119	ŞANLIURFA	DİVAN ŞANLIURFA KÜLTÜR EĞİTİM DERNEĞİ
902	63-006-134	ŞANLIURFA	HARRAN ÜNİVERSİTESİ MEZUNLARI DAYANIŞMA DERNEĞİ
903	63-007-115	ŞANLIURFA	GAP EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
904	63-007-120	ŞANLIURFA	KARAKÖPRÜ FATİH SULTAN MEHMET CAMİİNİ GELİŞTİRME DERNEĞİ
905	63-007-146	ŞANLIURFA	KİMSE YOK MU DAYANIŞMA VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ ŞANLIURFA ŞUBESİ
906	63-008-090	ŞANLIURFA	SURUÇ EĞİTİM KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
907	63-008-110	ŞANLIURFA	VİRANŞEHİR EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
908	63-008-150	ŞANLIURFA	BİRECİK EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
909	63-008-154	ŞANLIURFA	DAMLA KADIN AİLE VE ÇOCUK DERNEĞİ
910	63-009-004	ŞANLIURFA	HİLVAN EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
911	63-009-007	ŞANLIURFA	SURUÇ KADINLARI YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
912	63-009-089	ŞANLIURFA	ŞANLIURFA EMEKLİ DİN GÖREVLİLERİ DERNEĞİ
913	63-009-098	ŞANLIURFA	ŞANLIURFA KÖYLERİNİ KALKINDIRMA DERNEĞİ
914	63-010-042	ŞANLIURFA	ŞANLIURFA FEM FEZA MEZUNLAR DERNEĞİ
915	63-010-091	ŞANLIURFA	TOMURCUK EĞİTİM VE KÜLTÜR GENÇLİK DERNEĞİ
916	64-006-066	UŞAK	UŞAK EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
917	64-006-135	UŞAK	GENÇ UŞAK GENÇLİK VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
918	64-007-049	UŞAK	ULUBEY EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
919	64-007-095	UŞAK	ÖĞRETMENLER YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
920	64-007-145	UŞAK	UŞAK BAHAR EĞİTİM KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
921	64-007-172	UŞAK	UŞŞAK HUKUKÇULAR DERNEĞİ
922	64-007-173	UŞAK	ÜNİVERSİTE CAMİ YAPTIRMA VE YAŞATMA DERNEĞİ
923	64-008-121	UŞAK	BİZİM YUVA YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
924	65-004-159	VAN	VAN ÖĞRETMENLER DERNEĞİ
925	65-004-166	VAN	VAN KÖYLERİ YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
926	65-005-077	VAN	ERCİŞ ÖĞRETMENLER DERNEĞİ
927	65-005-082	VAN	VAN İLİ MEMUR İŞÇİ MÜHENDİS VE ÇALIŞANLAR YARDIMLAŞMA DAYANIŞMA DERNEĞİ
928	65-005-101	VAN	SERHAT LİSELERİ MEZUNLARI VE MENSUPLARI DERNEĞİ
929	65-006-142	VAN	KİMSE YOK MU DAYANIŞMA VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ VAN ŞUBESİ

930	65-006-161	VAN	VAN KÜLTÜR SANAT SPOR DERNEĞİ
931	65-007-066	VAN	SOSYAL EĞİTİMCİLER SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
932	66-010-042	YOZGAT	UMUT EĞİTİMİ DESTEKLEME VE SOSYAL YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
933	66-010-182	YOZGAT	YOZGAT EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
934	66-011-146	YOZGAT	KADIŞEHRİ EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
935	67-018-166	ZONGULDAK	ORMANLI GENÇ İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
936	67-019-048	ZONGULDAK	ALAPLI GENÇ İŞADAMLARI DERNEĞİ
937	67-020-064	ZONGULDAK	HUZUR ÇEVRE EĞİTİM KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
938	67-021-091	ZONGULDAK	ÖZEL ZONGULDAK FATİH KOLEJİ GENÇLİK VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
939	67-023-001	ZONGULDAK	ZONGULDAK EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
940	67-023-069	ZONGULDAK	GÖKÇEBEY İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
941	67-023-100	ZONGULDAK	POZİTİF GENÇLİK DERNEĞİ
942	68-005-069	AKSARAY	AKSARAY EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
943	68-005-139	AKSARAY	AKSARAY TEKNİK ELEMANLAR VE ÇEVRE DERNEĞİ
944	68-006-010	AKSARAY	BARAN HUKUKÇULAR DERNEĞİ
945	69-002-035	BAYBURT	ERDEMLİ KALEMLER DERNEĞİ
946	69-002-038	BAYBURT	KESKİN GROUP EĞİTİM VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
947	69-002-077	BAYBURT	ELVAN EĞİTİM KÜLTÜR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
948	69-002-089	BAYBURT	BAYBURTLU GENÇLER DERNEĞİ
949	70-003-054	KARAMAN	KARAMAN EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
950	71-005-019	KIRIKKALE	KIRIKKALE EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
951	71-005-193	KIRIKKALE	KADIN DAYANIŞMA VE DESTEKLEME DERNEĞİ
952	72-002-119	BATMAN	OKUMA YAZMA VE ÇEVRECİLİK DERNEĞİ
953	72-002-127	BATMAN	NİLÜFER DERNEĞİ
954	72-002-134	BATMAN	ÇALIŞANLAR DERNEĞİ
955	72-003-154	BATMAN	GÖÇLE GELENLER EĞİTİM VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
956	72-003-159	BATMAN	AİLE İÇİ İLETİŞİM VE EĞİTİM DERNEĞİ
957	72-004-086	BATMAN	GÜLİSTAN İLİM VE HİZMET DERNEĞİ
958	72-004-087	BATMAN	ÖZEL İRFAN İZCİLİK GENÇLİK VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
959	74-002-173	BARTIN	TÜM ÇALIŞANLAR VE EMEKLİLER YARDIMLAŞMA EĞİTİM KÜLTÜR VE SANAT DERNEĞİ
960	74-002-177	BARTIN	BAYANLAR EĞİTİM YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
961	74-003-160	BARTIN	BARTIN EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
962	75-002-031	ARDAHAN	AHISKALILAR EĞİTİM KÜLTÜR SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
963	75-002-113	ARDAHAN	ARDAHAN SEMA KÜLTÜR DERNEĞİ
964	76-002-061	IĞDIR	IĞDIR EĞİTİM VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
965	76-003-118	IĞDIR	TUZLUCA NİLÜFER EĞİTİM KÜLTÜR SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ

966	77-003-196	YALOVA	YALOVA EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
967	77-004-031	YALOVA	YALOVA BAHAR EĞİTİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ
968	78-004-034	KARABÜK	SAFRAN İLKÖĞRETİM OKULU GENÇLİK VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
969	78-004-096	KARABÜK	KOZA EĞİTİM KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
970	78-004-156	KARABÜK	KARABÜK EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
971	79-001-102	KİLİS	EĞİTİM VE SOSYAL ETKİNLİKLER DERNEĞİ
972	80-003-085	OSMANİYE	GÜLDEREN EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
973	80-003-102	OSMANİYE	KADİRLİ SAĞLIK VE EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
974	80-004-074	OSMANİYE	OSMANİYE UFUK EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
975	80-004-179	OSMANİYE	SUMBAS EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
976	80-004-183	OSMANİYE	KADİRLİ EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
977	80-005-021	OSMANİYE	TÜRKİYE BEYAZAY DERNEĞİ OSMANİYE ŞUBESİ
978	80-005-046	OSMANİYE	OSMANİYE TEKNİK ELEMANLAR DERNEĞİ
979	80-005-094	OSMANİYE	OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTELİLER DERNEĞİ
980	80-005-095	OSMANİYE	FATİH EĞİTİM KÜLTÜR VE GENÇLİK DERNEĞİ
981	81-005-155	DÜZCE	DÜZCE EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
982	81-007-036	DÜZCE	DÜZCE GELİŞİM VE EĞİTİM DERNEĞİ
983	81-008-077	DÜZCE	NOKTA EĞİTİM GENÇLİK KULÜBÜ DERNEĞİ
984	04-004-050	AĞRI	PATNOS EĞİTİM SEVER ÖĞRETMENLER DERNEĞİ
985	73-001-169	ŞIRNAK	ŞIRNAKLI ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİ OKUTMA KORUMA VE YAŞATMA DERNEĞİ
986	73-001-183	ŞIRNAK	SİLOPİ EĞİTİMCİLER VE GİRİŞİMCİ İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
987	73-002-009	ŞIRNAK	İSMAİL EBUL-İZ EĞİTİM KÜLTÜR SOSYAL YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
988	73-002-012	ŞIRNAK	ŞEFKAT EĞİTİM KÜLTÜR SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
989	73-002-025	ŞIRNAK	İDİL EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
990	73-002-082	ŞIRNAK	AHMET EL CEZERİ EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
991	73-002-093	ŞIRNAK	ŞIRNAK EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
992	73-003-003	ŞIRNAK	BAHAR KADIN EĞİTİM VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
993	73-003-025	ŞIRNAK	NUH NEBİ SEVGİ DERNEĞİ
994	09-017-146	AYDIN	AYDIN HUKUKÇULAR DERNEĞİ
995	09-014-199	AYDIN	BUHARKENT KÜLTÜR VE EĞİTİM DERNEĞİ
996	09-014-127	AYDIN	KUŞADASI İŞADAMLARI DERNEĞİ
997	09-014-114	AYDIN	UMUT IŞIĞI YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
998	09-019-087	AYDIN	KUŞADASI SARAY DAMLARI CAMİİ YAPTIRMA YAŞATMA VE GÜZELLEŞTİRME DERNEĞİ
999	09-018-069	AYDIN	TURKUAZ KADINLAR DERNEĞİ
1000	09-001-065	AYDIN	SAĞLIĞI VE SAĞLIK YATIRIMLARINI KORUMA VE DESTEKLEME DERNEĞİ
1001	01-025-064	ADANA	CEYHAN ÇINAR EĞİTİM KÜLTÜR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ

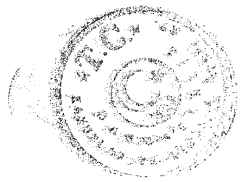
1002	01-028-038	ADANA	KERRARİYE EĞİTİM KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
1003	01-031-160	ADANA	ÇUKUROVA FİKİR SANAT EĞİTİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ
1004	06-005-129	ANKARA	SOSYAL GÜVENLİK MÜFETTİŞLERİ DERNEĞİ
1005	06-052-011	ANKARA	ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI DERNEĞİ
1006	06-068-126	ANKARA	HUKUK VE HAYAT DERNEĞİ
1007	06-092-103	ANKARA	AKTİF KADIN ÇALIŞMALARI DERNEĞİ
1008	06-099-192	ANKARA	HUKUK ADAMLARI BİRLİĞİ DERNEĞİ
1009	06-102-015	ANKARA	TEKNİK ELEMANLAR VAKFI SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
1010	06-108-069	ANKARA	SEMA EĞİTİM KÜLTÜR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
1011	06-109-077	ANKARA	MADENCİLER DAYANIŞMA DERNEĞİ
1012	06-109-197	ANKARA	GÜVENLİK STRATEJİLERİ ARAŞTIRMA MERKEZİ DERNEĞİ
1013	06-110-004	ANKARA	ANKARA REHBER AKADEMİ DERNEĞİ
1014	06-110-089	ANKARA	ANKA KADIN ARAŞTIRMA MERKEZİ DERNEĞİ
1015	06-113-175	ANKARA	HUKUK ETİK SİYASET ARAŞTIRMALARI DERNEĞİ
1016	06-114-060	ANKARA	AZERBAYCAN MEDENİYET VE EĞİTİM DERNEĞİ
1017	07-021-140	ANTALYA	KURAL HUKUKÇULAR BİRLİĞİ DERNEĞİ
1018	72-004-067	BATMAN	KOZLUK SAĞLIK, KÜLTÜR, EĞİTİM VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
1019	72-004-071	BATMAN	BATMAN ÜNİVERSİTESİ MEZUNLARI DERNEĞİ
1020	11-005-103	BİLECİK	BOZÜYÜK SOSYAL HAYATI DESTEKLEME, KURSLAR AÇMA VE YAŞATMA DERNEĞİ
1021	16-037-024	BURSA	GENÇ SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
1022	16-038-111	BURSA	TÜM AHISKALILAR SOSYAL İKTİSADİ İŞBİRLİĞİ VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
1023	16-040-037	BURSA	AHISKA DERNEKLERİ FEDERASYONU
1024	16-043-101	BURSA	GÜRSU SEVGİ VE UMUT DERNEĞİ
1025	16-044-091	BURSA	BEYAZ NİLÜFER KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
1026	16-045-130	BURSA	BURSA LALE EĞİTİM KÜLTÜR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
1027	16-045-194	BURSA	BURSA CEMRE EĞİTİM KÜLTÜR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
1028	21-008-193	DİYARBAKIR	ERGANİ GENÇ İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
1029	21-010-147	DİYARBAKIR	DİYARBAKIR İMAM HATİP MEZUNLARI VE MENSUPLARI DERNEĞİ
1030	21-010-200	DİYARBAKIR	DAMLA AKTİF ÖĞRENCİLER DERNEĞİ
1031	23-008-165	ELAZIĞ	KOVANCILAR EĞİTİM VE KÜLTÜRE HİZMET DERNEĞİ
1032	23-009-182	ELAZIĞ	FIRAT EĞİTİM VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
1033	25-010-041	ERZURUM	UMUT DERNEĞİ
1034	25-011-133	ERZURUM	PALANDÖKEN KARSAPANI DERNEĞİ
1035	25-012-036	ERZURUM	TORTUM EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
1036	25-012-084	ERZURUM	ÇINAR DERNEĞİ
1037	25-012-089	ERZURUM	ÇELEBİ SİVİL TOPLUMU DESTEKLEME DERNEĞİ

1038	25-012-104	ERZURUM	KASVA EĞİTİM KÜLTÜR SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
1039	25-012-127	ERZURUM	ERZURUM GENÇ ÜMİTLER DERNEĞİ
1040	27-012-052	GAZİANTEP	MÜDAFAA DEMOKRASİ VE HUKUK DERNEĞİ
1041	27-013-002	GAZİANTEP	MUTLU YARINLAR EĞİTİM KÜLTÜR GENÇLİK VE SPOR DERNEĞİ
1042	27-013-126	GAZİANTEP	YETİM-ÖKSÜZ ÇOCUKLAR DERNEĞİ
1043	30-002-133	HAKKARİ	YAĞMUR EĞİTİM YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
1044	31-016-041	HATAY	İLKBAHAR EĞİTİM DERNEĞİ
1045	76-003-052	IĞDIR	ZAMBAK EĞİTİM KÜLTÜR SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
1046	34-060-137	İSTANBUL	SAĞLIK EĞİTİM ÇEVRE DOSTLARI DERNEĞİ
1047	34-189-105	İSTANBUL	SAĞLIKLI VE GÜVENLİ TÜKETİM DERNEĞİ
1048	34-105-050	İSTANBUL	SARAÇLAR DİVANI SOSYAL DAYANIŞMA VE KÜLTÜR DERNEĞİ
1049	34-115-074	İSTANBUL	SİLİVRİ GENÇ İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
1050	34-196-149	İSTANBUL	SUVEYDA SÜBYAN VE KİMSESİZ ÇOCUKLARI EĞİTİM VE YETİŞTİRME DERNEĞİ
1051	34-153-023	İSTANBUL	SÜMBÜL VALİDE SULTAN İLİM KÜLTÜR VE MEDENİYET DERNEĞİ
1052	34-155-156	İSTANBUL	ŞEYDA EĞİTİM GENÇLİK SPOR VE KÜLTÜR KULÜBÜ DERNEĞİ
1053	34-199-171	İSTANBUL	ŞİRİN DAYANIŞMA VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
1054	34-107-055	İSTANBUL	ŞİŞLİ EROZYONLA MÜCADELE VE AĞAÇLANDIRMA DERNEĞİ
1055	34-177-157	İSTANBUL	TAHİR MUTLU EĞİTİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ
1056	34-160-038	İSTANBUL	TAHSİN EĞİTİM ÖĞRETİM KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
1057	34-192-131	İSTANBUL	TARİH AKADEMİSİ DERNEĞİ
1058	34-112-042	İSTANBUL	TARİH VE KÜLTÜR ARAŞTIRMALARI DERNEĞİ
1059	34-096-169	İSTANBUL	TÜBİDER BİLİŞİM SEKTÖRÜ DERNEĞİ
1060	34-195-098	İSTANBUL	TÜRK AMERİKAN SAĞLIK TURİZMİ DERNEĞİ
1061	34-131-097	İSTANBUL	TÜRK ÇİN SANAYİCİ İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
1062	34-133-063	İSTANBUL	TÜRKİYE GÜVERCİN FEDERASYONU
1063	34-127-034	İSTANBUL	TÜRKİYE İŞ ADAMLARI VE SANAYİCİLER KONFEDERASYONU
1064	35-034-150	İZMİR	YETİM VE KİMSESİZ SOKAK ÇOCUKLARINI EĞİTİM VE KORUMA DERNEĞİ
1065	35-034-179	İZMİR	URLA GÖNÜL ELÇİLERİ DERNEĞİ
1066	35-039-200	İZMİR	ULUSLARARASI MATEMATİK EĞİTİMİ DERNEĞİ
1067	35-041-192	İZMİR	UFUK EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
1068	35-043-152	İZMİR	KARDELEN EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
1069	35-044-130	İZMİR	DİBA EĞİTİM KÜLTÜR YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
1070	35-045-177	İZMİR	LALEZAR SOSYAL VE KÜLTÜREL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
1071	35-049-091	İZMİR	DOĞAYI SEVER MEMURLAR DERNEĞİ
1072	35-058-161	İZMİR	DÜNYA GENÇLİK MERKEZİ DERNEĞİ
1073	35-059-091	İZMİR	EKİNOKS GENÇLİK DERNEĞİ

1074	35-060-107	İZMİR	HAYAT AKADEMİ GENÇ BAYANLAR DERNEĞİ
1075	35-061-115	İZMİR	SİRUS EĞİTİM KÜLTÜR SANAT GENÇLİK SPOR DERNEĞİ
1076	35-061-140	İZMİR	İSMAİL HAKKI EĞİTİM KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
1077	35-064-178	İZMİR	HANIMELİ EĞİTİM YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
1078	36-003-051	KARS	SARIKAMIŞ EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
1079	36-003-099	KARS	KAĞIZMAN EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ DAYANIŞMA VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
1080	36-006-027	KARS	KARADENİZLİLER YARDIMLAŞMA DAYANIŞMA VE KÜLTÜR DERNEĞİ
1081	38-017-181	KAYSERİ	KAYSERİ ÇEVRE EĞTİM SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
1082	38-021-135	KAYSERİ	ENERJİ VERİMLİLİĞİ DERNEĞİ KAYSERİ ŞUBESİ
1083	41-018-142	KOCAELİ	EKSEN İŞ HAYATI VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
1084	41-020-056	KOCAELİ	GEBZE EMPATİ SOSYAL SORUMLULUK SAĞLIK EĞİTİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ
1085	41-021-043	KOCAELİ	KOCAELİ NEMA EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
1086	41-026-044	KOCAELİ	YANKI AKADEMİ DERNEĞİ
1087	41-027-047	KOCAELİ	KOCAELİ MEMURLAR DERNEĞİ
1088	41-027-150	KOCAELİ	KOZA EĞİTİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ
1089	41-028-004	KOCAELİ	İKBAL EĞİTİM GENÇLİK VE KÜLTÜR KULÜBÜ DERNEĞİ
1090	41-028-047	KOCAELİ	KUM SAATİ FİKİR SANAT GENÇLİK SPOR VE KÜLTÜR KULÜBÜ DERNEĞİ
1091	41-028-117	KOCAELİ	KULÜP KOCAELİ İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
1092	41-028-165	KOCAELİ	KANDIRA GENÇLİK EĞİTİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ
1093	42-021-027	KONYA	MAHMUD SAMİ RAMAZANOĞLU EĞİTİM KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
1094	42-031-017	KONYA	REYYAN KAPISI GIDA BANKASI YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
1095	44-009-194	MALATYA	KURUCUOVALILAR YARDIMLAŞMA DAYANIŞMA KÜLTÜR VE EĞİTİM DERNEĞİ
1096	44-010-016	MALATYA	MALATYA AKTİF EĞİTİM GİRİŞİMCİLERİ DERNEĞİ
1097	44-010-065	MALATYA	IŞIK KADINLAR DERNEĞİ
1098	44-011-061	MALATYA	MALATYA TENİS VE DAĞCILIK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
1099	44-011-068	MALATYA	TURGUT ÖZAL TIP MERKEZİ ÇALIŞANLARI DERNEĞİ
1100	44-012-002	MALATYA	DOĞANŞEHİR İLE BELDE VE KÖYLERİNİ KALKINDIRMA DERNEĞİ
1101	44-012-079	MALATYA	MALATYA AKŞEMSEDDİN İŞİTME ENGELLİLER SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ
1102	44-012-187	MALATYA	MALATYA EĞİTİMCİ BAYANLAR DERNEĞİ
1103	47-005-197	MARDİN	DRAMATİK SANATLAR EĞİTİM VE ARAŞTIRMA DERNEĞİ
1104	33-021-139	MERSİN	SİLİFKE EĞİTİM HİZMETLERİ VE EĞİTİM REHBERLİĞİ DERNEĞİ
1105	49-004-062	MUŞ	MUŞ ALPARSLAN GENÇLİK SPOR EĞİTİM VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
1106	80-001-184	OSMANİYE	OSMANİYE GENÇ İŞADAMLARI DAYANIŞMA DERNEĞİ
1107	56-001-003	SİİRT	SİİRT SANAYİCİ VE GİRİŞİMCİ İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
1108	73-002-084	ŞIRNAK	ÇEVRE VE KÖYLERİ YAŞATMA DERNEĞİ
1109	61-020-076	TRABZON	TOPLUMSAL UZLAŞI VE KÜLTÜR SANAT DERNEĞİ

1110	65-004-112	VAN	TIP ARAŞTIRMALARI DERNEĞİ
1111	65-005-079	VAN	SEVGİ KADINLAR DERNEĞİ
1112	65-007-018	VAN	VAN GENÇ İLETİŞİMCİLER DERNEĞİ
1113	34-060-056	İSTANBUL	TÜRKMENİSTAN DAYANIŞMA VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
1114	34-181-005	İSTANBUL	UFUK OKULLARI MEZUNLAR DERNEĞİ
1115	34-128-135	İSTANBUL	ULUSLARARASI TÜRKÇE DERNEĞİ
1116	34-044-171	İSTANBUL	ÜÇEVLER YENİ CAMİ YAPTIRMA VE YAŞATMA DERNEĞİ
1117	34-202-129	İSTANBUL	ÜMİT EMEKLİ DİN GÖREVLİLERİ DERNEĞİ
1118	34-150-033	İSTANBUL	ÜMİT İLİM HİZMET VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
1119	34-203-126	İSTANBUL	ÜSKÜDAR UFUK DERNEĞİ
1120	34-169-047	İSTANBUL	ÜSTÜN POTANSİYELLİ ÇOCUKLAR İÇİN ENDERUN LİDERLİK AKADEMİSİ DERNEĞİ
1121	34-186-085	İSTANBUL	VİFAK SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
1122	34-180-155	İSTANBUL	YAĞMUR EĞİTİMCİLER DERNEĞİ
1123	34-154-143	İSTANBUL	YAKAMOZ KADIN EĞİTİM KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
1124	34-161-123	İSTANBUL	YEŞİLVADİ KÜLTÜR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
1125	34-183-062	İSTANBUL	ZÜLAL İŞ VE KADIN DERNEĞİ

IV SAYILI LİSTE

1) Altın Koza (İpek) Üniversitesi (Ankara)
2) Bursa Orhangazi Üniversitesi (Bursa)
3) Canik Başarı Üniversitesi (Samsun)
4) Selahaddin Eyyubi Üniversitesi (Diyarbakır)
5) Fatih Üniversitesi (İstanbul)
6) Melikşah Üniversitesi (Kayseri)
7) Mevlana Üniversitesi (Konya)
8) Şifa Üniversitesi (İzmir)
9) Turgut Özal Üniversitesi (Ankara)
10) Zirve Üniversitesi (Gaziantep)
11) Kanuni Üniversitesi (Adana)
12) İzmir Üniversitesi (İzmir)
13) Murat Hüdavendigar Üniversitesi (İstanbul)
14) Gediz Üniversitesi (İzmir)
15) Süleyman Şah Üniversitesi (İstanbul)

V SAYILI LİSTE

CİHAN-SEN KONFEDERASYONUNA BAĞLI SENDİKALAR

1) UFUK BÜRO-SEN

2) AKTİF EĞİTİM-SEN

3) UFUK SAĞLIK-SEN

4) UFUK YEREL-SEN

5) UFUK HABER-SEN

6) UFUK KÜLTÜR-SEN

7) UFUK BAYINDIR-SEN

8) UFUK ULAŞTIRMA-SEN

9) UFUK TARIM ORMAN-SEN

10) UFUK ENERJİ-SEN

AKSİYON İŞ KONDEDERASYONUNA BAĞLI SENDİKALAR

11) PAK GIDA İŞ

12) PAK MADEN İŞ

13) PAK FİNANS İŞ

14) PAK EĞİTİM İŞ

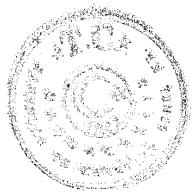
15) PAK TOPRAK İŞ

16) PAK METAL İŞ

17) PAK ENERJİ İŞ

18) PAK TAŞIMA İŞ

19) PAK DENİZ İŞ

TBMM Basımevi - 2016

Türkiye Büyük Millet Meclisi (S. Sayısı: 412)